

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ
Наукова бібліотека

ЮРИДИЧНИЙ РЕФЕРАТИВНИЙ ЖУРНАЛ

№ 1–2, 2008

Виходить 4 рази на рік

Заснований у 2003 році

РУБРИКИ ВИДАННЯ

- 12.00.01 Теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень*
- 12.00.02 Конституційне право; муніципальне право*
- 12.00.03 Цивільне право та цивільний процес; сімейне право;
міжнародне приватне право*
- 12.00.04 Господарське право; господарсько-процесуальне право*
- 12.00.05 Трудове право; право соціального забезпечення*
- 12.00.06 Земельне право; аграрне право; екологічне право; природоресурсне право*
- 12.00.07 Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право*
- 12.00.08 Кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право*
- 12.00.09 Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза;
оперативно-розшукова діяльність*
- 12.00.10 Судовистрій; прокуратура та адвокатура*
- 12.00.11 Міжнародне право*
- 12.00.12 Філософія права*

УДК 016:34(048.1)

Містить реферати та анотації видань книг, монографій, навчальних посібників, збірників наукових праць, матеріалів конференцій, авторефератів дисертацій, періодичних видань та ін., що відповідають навчальному та науковому плану діяльності вищого навчального закладу юридичного профілю.

Розрахований на науковців, викладачів та студентів юридичних вузів та юридичних факультетів, фахівців у галузі держави та права.

Засновник: Одеська національна юридична академія (ОІПОА)

Відповідальний редактор

Ю. М. Оборотов, д-р юрид. наук, професор

Редакційна колегія:

Л. В. Березюк, зав. сектора б-ки

О. К. Вишняков, д-р юрид. наук, професор

С. І. Єленіч, головний бібліограф б-ки

С. Б. Мельник, канд. юрид. наук, доцент

О. С. Мельничук, канд. юрид. наук, доцент

П. П. Музиченко, канд. юрид. наук, професор

М. П. Орзіх, д-р юрид. наук, професор

Б. А. Пережнюк, канд. юрид. наук, професор

М. М. Солодухіна, директор бібліотеки

Т. М. Стефанчишена, зав. бібліогр. від. б-ки

Укладачі співробітники бібліотеки:

Т. Ю. Іванійчук

О. М. Кожевнікова

Н. О. Красницька

С. М. Мельник

В. І. Радченко

А. В. Ракул

Технічний редактор

Т. В. Іванова

Адреса редакції: 65009, м. Одеса, вул. Піонерська, 2,
Телефони (0482) 63-34-04, (048) 719-88-01, 719-88-29, 32-25-10
Факс: (482) 63-97-64
www.nla.od.ua
E-mail: library@nla.od.ua

Свідоцтво про державну реєстрацію серія КВ № 8169 від 28.11.2003 р.
Підписний індекс у Каталозі періодичних видань України № 09812

ПЕРЕДМОВА

«Юридичний реферативний журнал» є інформаційним періодичним виданням у сфері юриспруденції, метою якого є оперативне інформування юридичного загалу про зміст навчальних, наукових та періодичних видань, що надійшли до фондів наукової бібліотеки Одеської національної юридичної академії (ОНЮА).

У його підготовці беруть участь науково-педагогічний колектив та співробітники наукової бібліотеки академії.

У даному випуску проаналізовані матеріали, які опубліковані у 2007–2008 рр. та зберігаються у фондах бібліотеки академії.

Реферати та анотації, що ввійшли до журналу, мають аналітичний бібліографічний опис джерела інформації. Кожному запису присвоюється номер, який включає такі елементи: шифр спеціальності, номер журналу, рік видання та порядковий номер запису.

Матеріали розміщені відповідно до переліку юридичних спеціальностей. Даний номер містить інформацію з дванадцяти спеціальностей: 12.00.01 Теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень; 12.00.02 Конституційне право; муніципальне право; 12.00.03 Цивільне право та цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право; 12.00.04 — Господарське право; господарсько-процесуальне право; 12.00.05 Трудове право; право соціального забезпечення; 12.00.06 Земельне право; аграрне право; екологічне право; природоресурсне право; 12.00.07 Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право; 12.00.08 Кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право; 12.00.09 — Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність; 12.00.10 Судові устрій; прокуратура та адвокатура; 12.00.11 Міжнародне право; 12.00.12 Філософія права.

Допоміжний апарат видання складається з переліку використаних періодичних видань, покажчика імен та переліку скорочень.

**12.00.01. ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА;
ІСТОРІЯ ПОЛІТИЧНИХ І ПРАВОВИХ УЧЕНЬ**

ТЕОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА

Книги

01.01—02.08.1.

340.5 Бехруз Х. Сравнительное правоведение : учеб. для вузов / Х. Бехруз. — О. : Фенікс ; М. : ТрансЛит, 2008. — 504 с.

Освещаются теоретические основы сравнительного правоведения как науки и учебной дисциплины: понятие сравнительного правоведения, его объект и предмет, функции и структура, понятийный аппарат, а также место сравнительного правоведения в системе гуманитарных и юридических наук. Особое внимание уделяется разработке методологии сравнительно-правовых исследований, ее компонентам (концептуальным подходам, методологическим принципам, методам и методике). При освещении основных правовых семей в рамках классификации правовых систем избран цивилизационно-хронологический подход. Выделяются следующие правовые семьи: семья традиционного права (африканское обычное право), семья традиционно-этического права (дальневосточное право), семья законодательного права (романо-германское право), семья прецедентного права (английское общее право и американское общее право) и семья смешанного права (латиноамериканское право и скандинавское право). Отдельно рассматриваются постсоветские правовые системы.

01.01—02.08.2.

340.12 Загальна теорія держави і права: основні поняття, категорії, правові конструкції та наукові концепції : навч. посіб. / за ред. О. В. Зайчука, Н. М. Оніщенко. — К. : Юрінком Інтер, 2008. — 400 с.

Розглянуто найбільш важливі проблеми теорії держави та права. Досліджено проблеми сутності та призначення держави, співвідношення держави та особи. Подано загальну характеристику елементів форми держави, механізму та апарату держави. Висвітлено проблеми праворозуміння, закономірності соціального регулювання. Проаналізовано фактори функціонування та ефективності правової системи, функції та джерела права. Розглянуто питання правових відносин як особливого виду суспільних відносин.

01.01—02.08.3.

340.12 Марченко М. Н. Проблемы общей теории государства и права : учебник. В 2 т. Т. 1. Государство / М. Н. Марченко. — 2-е изд., перераб. и доп. — М. : Проспект, 2008. — 752 с.

Включает как традиционные темы по курсу «Проблемы теории государства и права», так и целый ряд других, выходящих за рамки обычной общевузовской программы. Рассмотрены вопросы, касающиеся государства и права переходного

типа, принципа разделения властей, соотношения международного и национального права и др. Особое внимание уделено проблемам классификации национальных правовых систем, критериям классификации, источникам права в различных правовых семьях, определению места и роли правовой системы России среди других правовых систем, соотношению светской и религиозной систем права.

01.01—02.08.4.

340.12 Марченко М. Н. Проблемы общей теории государства и права : учебник. В 2 т. Т. 2. Право / М. Н. Марченко. — 2-е изд., перераб. и доп. — М. : Проспект, 2008. — 656 с.

Рассмотрены вопросы, касающиеся государства и права переходного типа, принципа разделения властей, соотношения международного и национального права и др. Особое внимание уделено проблемам классификации национальных правовых систем, критериям классификации, источникам права в различных правовых семьях, определению места и роли правовой системы России среди других правовых систем, соотношению светской и религиозной систем права.

01.01—02.08.5.

340.13.001 Оніщенко Н. М. Сприйняття права в умовах демократичного розвитку: проблеми, реалії, перспективи : монографія / Н. М. Оніщенко ; відп. ред. Ю. С. Шемшученко. — К. : Юрид. думка, 2008. — 320 с.

Монографічне дослідження присвячене феномену права під кутом зору його дієвості, відповідності, з одного боку, вимогам сучасного правового розвитку, з іншого — забезпеченню і гарантуванню прав та законних інтересів кожного представника соціуму. Головним акцентом розгляду є філософсько-правові засади взаємодії «людина — право», процеси сприйняття права в суспільстві та фактори, що їх зумовлюють. Окремо розглянуті питання утвердження принципу верховенства права як необхідної передумови його сприйняття в суспільстві.

01.01—02.08.6.

340.12 Пендюра М. М. Теорія держави і права : посіб. для підготов. до іспитів / М. М. Пендюра. — К. : Текст, 2008. — 192 с.

Висвітлено фундаментальні теоретико-методологічні питання курсу теорії держави і права для вищих навчальних закладів України. До його змісту входять теми, що вивчаються студентами самостійно чи на семінарських заняттях. Компактність подання матеріалу уможливорює у стислі строки систематизувати знання, виділити основні поняття, сформулювати правильну структуру відповідей. Призначений для студентів та викладачів вищих навчальних закладів юридичного

профілю, а також тих, хто бажає здобути сучасну кваліфіковану юридичну освіту.

01.01—02.08.7.

340.12 Теория государства и права : учебник / отв. ред. А. В. Малько. — 3-е изд., стер. — М. : Кнорус, 2008. — 400 с.

Представлено исчерпывающую информацию, необходимую при изучении дисциплины «Теория государства и права». Рассмотрены все основные категории по данной теме. Подробно и доступно изложен материал, дана характеристика основным правовым понятиям, таким как «государство», «право», «государственные органы» и др. Структура учебника способствует усвоению и запоминанию материала, а сравнительно-правовой анализ, представленный авторами, значительно расширяет сферу его применения.

01.01—02.08.8.

340(477)(082) Юриспруденція ХХІ століття: теорія і практика : зб. тез / МВС України, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. — Д., 2008. — 280 с.

За підсумками роботи науково-практичних конференцій, семінарів та круглих столів, що відбулися в Дніпропетровському державному університеті внутрішніх справ протягом 2007 р., вміщено публікації (тези, виступи, повідомлення) вчених, викладачів, ад'юнктів, курсантів і студентів навчальних закладів та наукових установ системи МВС та Міністерства освіти і науки, працівників правоохоронних органів та зарубіжних фахівців. Розглянуто питання юридичної науки і практики та правоохоронної діяльності, сучасної юридичної освіти в Україні та за кордоном.

Автори реферати

01.01—02.08.9.

34.0(09) Білозьоров Є. В. Правові гарантії прав і свобод людини та громадянина у сфері діяльності міліції : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01 / Білозьоров Євген Вікторович ; Київ. нац. ун-т внутр. справ. — К., 2008. — 16 с.

Визначено та окреслено основні критерії класифікації правових гарантії прав і свобод людини та громадянина, а також надано обґрунтовану характеристику правових основ діяльності міліції, які закріплюють відповідні гарантії. Проведено аналіз міжнародно-правових документів, у яких закріплено головні правові гарантії існування людини, забезпечення її прав і свобод. Обґрунтовано необхідність проведення систематизації законодавства у галузі прав людини з метою приведення його відповідно до міжнародних стандартів.

01.01—02.08.10.

340.11:2 Вовк Д. О. Право і релігія : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01 / Вовк Дмит-

ро Олександрович ; Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2008. — 20 с.

Розглянуто комплекс теоретичних і практичних проблем співвідношення права і релігії. На підставі авторського розуміння природи цих явищ установлюються спільні риси і відмінності права і релігії як форм свідомості й суспільних регуляторів з урахуванням їх генезису, сфери регулювання, лінгвістичних особливостей, формального, функціонального, ціннісного аспектів. Розкрито взаємодію права і релігії у процесі суспільного регулювання, суперечності, що виникають між правовими і релігійними приписами. Окремо розглянуто особливості релігійного впливу на правоутворення, встановлено й проаналізовано форми такого впливу. Запропоновано типологію правових систем світу за критерієм впливу релігійного чинника на їх розвиток і функціонування. Визначено вихідні засади оптимізації відносин держави і церкви в Україні й окреслено шляхи покращення правової регламентації релігійних відносин.

01.01—02.08.11.

340(477)(043.3) Вовраженцева К. П. Правові системи України та Республіки Білорусь: сучасні процеси правового розвитку : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01 / Вовраженцева Ксенія Петрівна ; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2008. — 20 с.

Проаналізовано історію становлення та розвитку правових систем України та Республіки Білорусь від зародження державності й до наших часів. Окреслено основні напрями розвитку цих держав та їх правових систем з урахуванням сучасних світових трансформацій. Визначено, що найоптимальнішим варіантом розвитку для України є поступовий розвиток та вдосконалення правової системи, спираючись на досвід як країн — членів Європейського Союзу, так і держав — учасниць СНД, запозичуючи при цьому найбільш досконалі та прийнятні норми саме для нашої країни і суспільства. В порівняльному аспекті досліджено такі міждержавні об'єднання, як ЄС та СНД. Зосереджена увага на тому, що міждержавні утворення мають різний процес свого створення та розвитку, різний рівень свого впливу на світове співтовариство, але, незважаючи на масштаби ЄС, СНД має право на існування та розвиток у сучасному світі. Визначено місце законодавства країн СНД, зокрема правового моделювання, у процесі створення масиву законодавства України та Республіки Білорусь.

01.01—02.08.12.

340.11:341.231.14 Дашковська О. Р. Правове становище жінки в аспекті гендерної рівності: загальнотеоретичний аналіз : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.01 / Дашковська Олена Ростиславівна ; Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2008. — 35 с.

Сформульовано погляд на правове становище жінки через теоретико-історичне значення її соціальної цінності, відповідно до уявлень про

справедливу міру свободи і рівності жінки і чоловіка. Проаналізовано співвідношення рівності і справедливості, яка найбільшою мірою виражає загальносоціальну сутність права, прагнення до пошуку належного балансу між учасниками правових зв'язків, між особистістю і суспільством, громадянином і державою. Розглянуто ліберальну та соціальну концепції рівності, проведено розмежування таких понять, як «рівність» та «рівноправність». Визначено поняття та ознаки гендерної рівності, зміст яких формувався поступово, неоднозначно і суперечливо. Гендер розглядається як соціальна приналежність до певної статі, як уявлення кожного індивіда про рольові характеристики та поведінкові особливості індивідів тієї статі, до якої він належить. Розглянуто різні моделі забезпечення рівності чоловіка і жінки: формальну, протекціоністську та субстантивну. Досліджено такі види дискримінації за ознакою статі, як формальна і фактична, позитивна та негативна, які проявляються в прямій і непрякій формі, та визначено способи подолання дискримінації за ознакою статі. Визначено зміст і сфери дії принципу недискримінації, який означає заборону необґрунтованого відмінного ставлення до осіб, які знаходяться в однаковій ситуації, чи однакового підходу до осіб, які знаходяться в різних ситуаціях. Аналізуючи міжнародний досвід впровадження позитивних дій, зазначено, що це складний механізм, який при неправильному застосуванні може призвести до негативних соціальних наслідків.

01.01—02.08.13.

340:342.25(043.3) *Онупрієнко А. М.* Місцеві органи влади в механізмі демократичної держави : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01 / Онупрієнко Алла Миколаївна ; Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2008. — 20 с.

Представлено концепцію організації влади в Україні, яка на сучасному етапі розглядається як центральна (державна) влада, що здійснюється за принципом її поділу на три самостійні гілки — законодавчу, виконавчу і судову; місцева влада, в системі якої виокремлюється державна (виконавча) і самоврядна влада. Досліджено та розкрито особливості співвідношення місцевих державних органів та органів місцевого самоврядування, проблеми делегування повноважень. Сформульовано концептуальні положення, рекомендації та пропозиції щодо удосконалення законодавства про місцеву владу в Україні з метою підвищення ефективності її організації та функціонування.

01.01—02.08.14.

340.13 *Панаріна Н. В.* Право як нормативна основа формування правопорядку : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01 / Панаріна Наталя Володимирівна ; Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2008. — 20 с.

Вирішено комплекс теоретичних та практичних проблем нормативного права на формування

правапорядку та особливостей їх взаємодії. Розкрито концептуальні засади теорії правопорядку та визначено його структурні елементи. Проаналізовано ознаки й різновиди правопорядку, його якісні й кількісні характеристики (рівні правопорядку). Розглянуто систему принципів правопорядку та основні напрямки їх взаємодії з принципами в праві. На основі авторського розуміння феноменів права та правопорядку визначено особливості взаємовпливу нормативності права і нормативності правопорядку на різних етапах правоутворення, проаналізовано відмінності регулюючої ролі права у формуванні публічно-правового і приватноправового правопорядків, переглянуто деякі засади теорії законності з урахуванням плюралізму джерел права та концепції «правового закону», а також досліджено основні гарантії правопорядку.

01.01—02.08.15.

340.12:342.384 *Протасова В. Є.* Парламентсько-президентська республіка: сутність, особливості, різновиди : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01 / Протасова Вікторія Євгенівна ; Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2008. — 20 с.

Досліджено теоретичні засади парламентсько-президентської форми державного правління. Наведено авторське розуміння поняття «форма державного правління», теоретично уточнюється питання щодо місця й ролі форми державного правління в системі елементів форми держави. Встановлено критерії класифікації республіканської форми державного правління. Здійснено історичний експурс щодо становлення теорії поділу державної влади й досліджено сучасні підходи до його тлумачення. Визначено моделі поділу державної влади в різних республіканських формах державного правління. Проаналізовано сутність і правові ознаки змішаної республіки, з'ясовано термінологічні еквіваленти її різновидів. Розкрито історичний розвиток, сутність й особливості президентсько-парламентської республіки. Позначено умови виникнення й правові ознаки парламентсько-президентської республіки, особливості її втілення в конституційних моделях різних держав. Запропоновано детальну характеристику конституційного реформування в Україні за роки незалежності. На цьому підґрунті проводиться аналіз основних напрямків удосконалення моделі державно-владної організації в Україні.

01.01—02.08.16.

340:341.17(043.3) *Сало В. І.* Внутрішні функції держави в умовах членства в Європейському Союзі : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01 / Сало Володимир Ігорович ; Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2008. — 22 с.

Досліджено процес становлення теорії функцій держави, уточнено поняття і ознаки функцій держави. Проаналізовано передумови започаткування і фактори розвитку європей-

ської інтеграції та конкретизована правова природа Європейського Союзу. Розкрито принципи взаємодії ЄС і держав-членів стосовно реалізації функцій (функція охорони і захисту прав і свобод людини і громадянина, економічна і соціальна функції) держав — членів ЄС. Сформульовано наукові висновки, спрямовані на усвідомлення специфіки функціонування держав в умовах членства в Європейському Союзі як наддержавній організації влади, що сприятиме усвідомленню наслідків вступу України до цієї організації.

Статті

01.01—02.08.17.

340.116 Агафонов В. А. Правовая система и понимание права / В. А. Агафонов // Северо-Кавказский юридический вестник. 2007. № 3. С. 38—41.

Отмечено, что научная категория правовой системы тесно связана с проблемой правопонимания. Указано, что применение системных методов исследования права приводит к дополнению и расширению правопонимания по сравнению не только с нормативной концепцией, но и с иными традиционными, распространенными ранее концепциями правопонимания. Открывается путь к новому широкому пониманию права системному, которое основано на том, что право как социальная действительность существует именно в виде правовой системы. Определено, что понимание права является одним из элементов правовой идеологии и тем самым элементом правовой системы, а правопонимание является характерным признаком, своего рода «визитной карточкой» национальной правовой системы.

01.01—02.08.18.

340.13 Болгова В. В. Теоретические проблемы структуры публичного права / В. В. Болгова // Право и политика. 2008. № 1. С. 15—18.

Рассмотрено пересечение публичного права и частного права. Установлено, что в нормах публичного права отражаются субъективный состав публичных отношений, их права и обязанности (статус), в том числе объем властной компетенции. Структуру публичного права представлено как систему трех элементов, сфер, институтов: публичное право определяет круг участников властеотношения, т. е. статус лиц, обладающих властными полномочиями, и статус подвластных; вопросы ответственности за неисполнение властных предписаний и, с другой стороны, ответственности властвующих за неисполнение обязанностей; порядок разрешения споров (конфликтов) в процессе функционирования публичной власти.

01.01—02.08.19.

340.114 Васильев А. В. Источники и формы права как научные категории / А. В. Васильев

// Право и государство: Теория и практика. 2007. № 11. С. 4—10.

Указано на отсутствие в науке теории права и государства единого понимания источников и форм права. Освещены объяснения этих правовых явлений учеными. Представлены классификации источников и форм права. На основании проведенного анализа видно, что данные явления во многом совпадают и являются идентичными. Сделано соотношение категорий «содержание и форма» и «сущность и явление». Отмечено, что эти категории лежат в различных научных сферах. Определено, что их применение обогатит науку теории права и государства и устранил ее понятийное сектанство.

01.01—02.08.20.

340.15:343.28/29 Гаева О. Х. Историко-правовой аспект развития института примирения / О. Х. Гаева // История государства и права. 2008. № 6. С. 30—32.

Рассмотрен историко-правовой аспект развития института примирения. Анализ источников древнего права показал, что примирение обидчика с обиженным или с родственниками известно с древнейших времен. На протяжении многих веков данный институт рассматривался в качестве основания для освобождения от наказания либо смягчения его, и, удовлетворяя частный интерес, примирение было направлено на обеспечение интереса общественного. Определено, что примирение с потерпевшим исторически известно частное начало в публичном праве.

01.01—02.08.21.

348.97(5).001.73 Галюк С. Є. Трансформація норм мусульманського права у законах сучасних арабських держав / С. Є. Галюк // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична: зб. наук. пр. — Л., 2008. — Вип. 1. — С. 55—62.

Розглянуто проблеми трансформації норм мусульманського права у законах сучасних арабських держав. Виявлено окремі особливості модифікації норм мусульманського права у сучасних законах. Зазначено, що намагання трансформувати релігійні принципи є засобом збереження загальноісламських цінностей, які для арабського суспільства завжди були основою соціальної інтеграції.

01.01—02.08.22.

343.2.01:348 Гізімчук С. Релігійні норми як соціальні регулятори та їх вплив на кримінальне право / С. Гізімчук // Підприємництво, господарство і право. 2008. № 4. С. 137—142.

Розглянуто питання взаємодії та взаємовпливу релігійних норм на правотворчий процес та побудови із різноманітних соціальних регуляторів нормативної системи контролю за правозастосовною діяльністю. Зазначено, що релігійна система має великий і в основному нерозкритий потенціал регулювання суспільних та кримінально-правових відносин.

01.01–02.08.23.

340.12:347.122 Гнатущенко Ю. В. «Суб'єкт права» та «суб'єкт правовідносин»: співвідношення понять / Ю. В. Гнатущенко // Часопис Київського університету права. — 2008. — № 1. — С. 39–43.

Розглянуто питання змісту категорій «суб'єкт права» та «суб'єкт правовідносин» у сучасній юридичній науці. Проаналізовано два підходи щодо співвідношення між собою понять «суб'єкт права» та «суб'єкт правовідносин». Встановлено, що співвідношення понять залежить від розуміння права.

01.01–02.08.24.

340.12 Голосніченко Д. Повноваження як об'єкт дослідження загальної теорії держави та права / Д. Голосніченко // Право України. — 2008. — № 1. — С. 15–17.

Дано визначення поняття повноваження як об'єкта дослідження загальної теорії держави та права. Проаналізовано законодавство інших галузей права як базових, так і комплексних, де знаходяться норми, які використовують термін «повноваження». Зазначено, що закономірність використання даного терміна простежується в нормах не однієї, а всіх галузей права (адміністративне право, трудове право, кримінальне право та ін.).

01.01–02.08.25.

340.134(091) Дзейко Ж. О. Правила і засоби законодавчої техніки у вітчизняній юридичній літературі XIX ст. — початку XX ст. / Ж. О. Дзейко // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2007. — № 9. — С. 6–11.

Виявлено та розкрито правила і засоби законодавчої техніки у вітчизняній юридичній літературі XIX — початку XX ст. Констатовано, що кількість наукових праць, що стосуються окремих аспектів зазначеної проблеми, досить обмежена. Серед них виділено дослідження Т. Пашаніної, Є. Прянішнікова, Д. Чухвічева та ін. Зазначено, що науковці розробили окремі аспекти створення юридичних конструкцій, структури законів, юридичних фікцій, презумпцій, застережень, мови закону тощо, окремих правил і засобів здійснення кодифікації законодавства та ін. Підкреслено, що зазначені питання розглядалися у зв'язку з розглядом певних питань юридичної науки і практики, проведенням у певний період кодифікаційних робіт.

01.01–02.08.26.

340.123 Дудченко В. В. Історична школа права і сучасність / В. В. Дудченко // Актуальні проблеми політики: зб. наук. пр. / ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. — О., 2007. — Вип. 31. — С. 65–73.

З'ясовано сутність, характерні властивості, функції, тенденції права в інтерпретації історичної школи права. Виявлено зв'язок цієї школи з сучасним правознавством: історична школа пояснює розвиток права у сучасному суспільстві

минулим досвідом, відшукуючи в історії прецеденти і обґрунтування.

01.01–02.08.27.

340.11:165.12 Жданов І. О. Правосвідомість: основні структурні елементи / І. О. Жданов // Держава і право. Юридичні і політичні науки: зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2007. — Вип. 38. — С. 68–73.

Зазначено, що у науковій літературі склався погляд на правосвідомість як на структурований різновид відображення соціальної дійсності. Наведено та проаналізовано найбільш сталі погляди на її структурні елементи. Подано типологізацію правосвідомості. Виокремлено та охарактеризовано індивідуальну й колективну (групову) правосвідомість. За рівнем, формою та обсягом відображення правового життя правосвідомість поділено на правову ідеологію і правову психологію.

01.01–02.08.28.

340.132 Заморська Л. Норма права як основний елемент системи права / Л. Заморська // Підприємництво, господарство і право. — 2008. — № 1. — С. 42–45.

Розкрито науково-теоретичне визначення поняття норми права (у широкому розумінні) та її характерні особливості (ознаки) на сучасному етапі. Наголошено, що поняття правової норми є одним із основних у загальній теорії права. Зазначено, що зміст норми права може бути адекватно визначений через розуміння її як публічно-правової норми, оскільки дослідження поняття норми права повинно ґрунтуватися на методологічних засадах поділу права на приватне та публічне.

01.01–02.08.29.

34.028 Иванов А. А. О системе принципов юридической ответственности / А. А. Иванов // Lex Russica. — 2008. — № 2. — С. 260–266.

Раскрыто содержание понятия юридическая ответственность. Указано, что в научной литературе имеются развернутые системы принципов юридической ответственности. В числе основополагающих идей этого сложного правового института в данной статье выделены и проанализированы законность, неотвратимость и индивидуализация. Установлено, что взаимосвязь и взаимообусловленность законности, неотвратимости и индивидуализации юридической ответственности, магистральный характер их требований проявляются во всякий момент существования данного института: от возникновения до фактической реализации определенной компетентным органом меры государственного порицания включительно. При надлежащем следовании требованиям законности принцип неотвратимости юридической ответственности гарантирует равенство всех граждан перед законом и судом, а принцип индивидуализации в достаточной степени позволяет обеспечить надлежащую защиту прав и интересов каждого.

01.01—02.08.30.

342.5+321.01 *Карнаушенко Л. В.* «Политическая власть» и «государственная власть»: к вопросу о соотносимости понятий и смысловом наполнении дефиниций / Л. В. Карнаушенко // Философия права. — 2008. — № 1. — С. 23—25.

Исследована природа политической власти и определены ее характерные особенности. На основе анализа взглядов ученых-правоведов (Н. М. Коркунов, Л. И. Петражицкий, П. А. Сорокин, В. Е. Чиркин, И. Е. Фарбер и др.) выделены различные подходы к пониманию государственной власти: государственная власть как волевое отношение; государственная власть как орган государства; государственная власть как функция; государственная власть как совокупности полномочий.

01.01—02.08.31.

340.141:39(367) *Ковальова С. Г.* Правові уявлення давніх слов'ян: спроба реконструкції (на матеріалах язичницької міфології) / С. Г. Ковальова // Актуальні проблеми політики: зб. наук. пр. / ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. О., 2007. Вип. 32. С. 253—258.

Відтворено правові уявлення давніх слов'ян на основі аналізу язичницької міфології. Встановлено, що правові уявлення у свідомості наших предків були пов'язані із уявленням про світ богів, справедливості, добра, правди. Зазначено, що охоронцями правди, порядку і справедливості вважалися найбільш шановні боги. Зняття з себе несправедливих звинувачень, збереження доброго імені було великою цінністю для слов'ян ще з язичницьких часів, а забезпечення правомірної поведінки всіх членів спільноти і покарання винуватих було справою честі роду. Наголошено, що із виникненням державності язичницькі релігійні ритуали слов'ян підтримувалися владою і поступово набули своєрідного звичаєво-правового значення і ці звичаї освячувалися релігією, охоронялися державою і стали одним із найважливіших джерел права, частиною правової системи Київської Русі.

01.01—02.08.32.

340.11 *Красовська В. Г.* Діалектична єдність правових стимулів та обмежень / В. Г. Красовська // Часопис Київського університету права. 2008. № 1. С. 49—53.

Розглянуто правові стимули та правові обмеження як парні категорії науки теорії держави та права. Для визначення даних категорій як парних досліджено єдність їхніх протилежностей та розкрито їх через розбіжності. Доведено, що правові стимули та обмеження є парними діалектично пов'язаними категоріями науки теорії держави та права. Підкреслено, що саме вони впливають на розвиток суспільних відносин з обох сторін: стимулюють їх постійний розвиток і запобігають негативним наслідкам, адже суспільство рухається вперед і правовідносини змінюються, а правові стимули та обмеження стають їхньою рушійною силою, яка не дає їм застаріти.

01.01—02.08.33.

340.132 *Крижанівський А.* Типологія правопорядку: підстави класифікації та їх загальна характеристика / А. Крижанівський // Вісник Академії правових наук України: зб. наук. пр. / Президія Акад. правових наук України. — Х., 2007. № 2. С. 25—32.

Визначено, що типологія правопорядку має на меті систематизувати, впорядкувати наукове бачення картини правового буття, відтворити її у багатоманітності складових, їх зв'язках і співвідношеннях. Виявлено та охарактеризовано наявність теоретичних конструкцій і багатьох різновидів існуючих у сучасному суспільстві правопорядків. Множинність правопорядків визначає необхідність вибору обґрунтованих підстав (критеріїв) для їх типології (класифікації). Запропоновано та проаналізовано підстави класифікацій правопорядків. Зазначено, що для типологічного аналізу придатні як емпіричні, так і теоретичні прийоми і засоби.

01.01—02.08.34.

340.134 *Куроптев В. А.* Проблемы законодательной техники / В. А. Куроптев // История государства и права. 2008. № 10. С. 2—3.

Проаналізовані проблеми законодавчої техніки, которые приобретают актуальное значение в условиях растущего объема законодательства и сложного процесса правоприменения. Коротко изложена история зарождения и становления законодательной техники. Охарактеризованы четыре основных направления комплексного применения законодательной техники, предложенные Ю. А. Тихомировым. Раскрыты субъективные и объективные причины законодательских ошибок. Приведены примеры юридических ошибок.

01.01—02.08.35.

348.97 *Львова О. Л.* Виникнення та розвиток мусульманського права / О. Л. Львова // Часопис Київського університету права. 2008. № 2. — С. 9—15.

Подано перегляд історії виникнення і становлення мусульманського права, наголошуючи на його «божественное происхождение». Розкрито природу особливостей шаріату, який містить чотири групи принципів; норми, які фіксують релігійну догматику ісламу — це те, в що зобов'язаний вірити мусульманин; норми, які закріплюють основи мусульманської моралі та етики; норми, які регламентують відносини віруючих з Аллахом (порядок виконання основних релігійних обов'язків); правила поведінки між мусульманами та немусульманами. Наголошено, що шаріат розвивався як суворо конфесіональне право. Мусульманське право в середині XI ст. розпалося на два основні напрями: сунітське та шіїтське право. Вказано на шляхи зближення мусульманської правової системи з іншими більш розвиненими та демократичними системами світу.

01.01–02.08.36.

340.15(410) *Макаренко Л. О.* Історичні передумови виникнення та розвитку англійського права / Л. О. Макаренко // Часопис Київського університету права. — 2008. — № 2. — С. 16–22.

Досліджено історичні аспекти виникнення, становлення та розвитку англійського права. Наголошено, що в силу історичних та інших умов англійському праву належало й належить досі центральне домінуюче місце в англосаксонській правовій сім'ї. Зазначено, що для цієї правової сім'ї характерним є поділ права на загальне право та право справедливості. Поетапно проаналізовано загальне право, яке з XIV ст. піддається реформуванню.

01.01–02.08.37.

340.116 *Малишев Б. В.* «Ядро правової системи»: до питання про визначення поняття / Б. В. Малишев // Часопис Київського університету права. — 2008. — № 2. — С. 33–38.

Висвітлено деякі аспекти системного підходу при його застосуванні в юридичній галузі знань. Автор доходить висновку, що кожна правова система має своє ядро, панівне в рамках певної правової системи. Панівне джерело (форма) виступає квінтесенцією сутнісних ознак, аксіологічних і функціональних особливостей усієї правової системи в цілому. Зазначено, що ядром будь-якої правової системи, яка належить до романо-германської правової сім'ї, є конституція як найвищий вираз панівного джерела (форми права) закону. Ядром звичаєвого типу правової системи є правовий звичай, ядром мусульманського типу правової системи є юридична доктрина, а ядром будь-якої правової системи, яка належить до англо-американського типу правової сім'ї, є судовий прецедент.

01.01–02.08.38.

342.5(477) *Мацола М. І.* Розвиток державної та політичної влади в Україні: теоретико-правовий аспект / М. І. Мацола // Часопис Київського університету права. — 2008. — № 2. — С. 42–48.

Досліджено основні аспекти розвитку державної та політичної влади в умовах перехідного етапу становлення державності в Україні. На підставі аналізу поглядів науковців, державних діячів на зазначену проблему встановлено характерні тенденції розвитку державно-правових інституцій та місця в них державної й політичної влади. З'ясовано специфіку факторів, які впливають на розвиток державної та політичної влади, що зумовлюють зміст і специфіку функціонування вказаних різновидів соціальної влади. Проаналізовано особливості суб'єктивних та об'єктивних факторів, які визначають тенденції розвитку державної та політичної влади.

01.01–02.08.39.

340.12(477) *Меленко О. В.* Концепція общей теории права Б. А. Кистяковского / О. В. Меленко // Актуальні проблеми політики: зб.

наук. пр. / ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. — О., 2007. — Вип. 30. — С. 74–78.

Проанализированы основные аспекты концепции общей теории права Б. А. Кистяковского. Охарактеризованы взгляды ученого на задачи и методы общей теории права, соотношение общей теории права с философией права и догматической юриспруденцией. Указаны недостатки его концепции. Отмечено, что, несмотря на указанные недостатки, многие положения концепции сохраняют свою научную ценность и в наше время.

01.01–02.08.40.

340.132 *Меленко С. Г.* Роль консолідації як виду систематизації нормативно-правових актів у процесі формування норми права / С. Г. Меленко // Науковий вісник Чернівецького університету. Правознавство: зб. наук. пр. — Чернівці, 2007. — Вип. 385. — С. 29–33.

Сформульовано та охарактеризовано загальнотеоретичні проблеми використання консолідації як виду систематизації нормативно-правових актів у процесі формування норми права. Встановлено, що за допомогою консолідаційних прийомів визначається коло правовідносин, чим закладаються основи майбутньої норми права, а за допомогою кодифікаційних прийомів ця норма набуває визначеного змісту та форми. Звернено увагу на те, що саме за допомогою консолідації можна будувати прогнози щодо виникнення у майбутньому тих чи інших суспільних відносин, які будуть потребувати правового врегулювання.

01.01–02.08.41.

351.746(477) *Мельник О. В.* Розуміння категорії «національна безпека» у вітчизняному та зарубіжному правознавстві / О. В. Мельник // Держава і право. Юридичні і політичні науки: зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2007. — Вип. 38. — С. 147–153.

Розглянуто питання щодо співвідношення понять «право» і «безпека», а також виявлено точки їх перетинання. Визначено поняття «національна безпека» та охарактеризовано її роль та місце у правовій системі України. Виділено та проаналізовано головні структурні елементи будови зазначеного поняття (об'єкт безпеки, джерело загроз, природа загроз, цінності, гарант безпеки).

01.01–02.08.42.

340.12:124.5(477) *Оборотов Ю. Н.* Ценностно-нормативное регулирование в украинском праве / Ю. Н. Оборотов // Актуальні проблеми політики: зб. наук. пр. / ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. — О., 2007. — Вип. 31. — С. 19–28.

Обращено внимание на то, что правовые ценности существуют не только как образ права у профессионалов, но и получают в дальнейшем свое предметное воплощение и посредством

профессиональной юридической деятельности закрепляются в правовых нормативах, договорах, правоприменительных актах, по всей системе правовых отношений. К правовым ценностям относятся справедливость, свобода, формальное равенство, верховенство права и ряд других. Указано, что Конституция Украины заявила принцип верховенства права в качестве определяющей правовой ценности, определив тем самым магистральную линию правового развития, когда вся иерархия правовых ценностей современной Украины выстраивается в соответствии с верховенством права. Значение верховенства права для развития правовой системы Украины рассмотрено по двум направлениям.

01.01—02.08.43.

340.13 *Осипов М. Ю.* Понятие и виды действия права / М. Ю. Осипов // *Право и государство: Теория и практика.* 2007. № 11. С. 11—14.

Определено, что право воздействует на социальную действительность и тем самым формирует правовую систему, включающую в себя субъекты права, правовые процессы, правовые нормы, правоотношения, правосознания и правовую культуру. Предложена и проанализирована классификация видов воздействия права. Рассмотрены и охарактеризованы механизмы информационного и ценностно-мотивационного воздействия права. Указано, что анализ этапов механизма ценностно-мотивационного воздействия права позволяет выявить причины и условия, препятствующие эффективной реализации права, выяснить пути повышения правовой культуры, а также разобраться в причинах и условиях происхождения правового нигилизма.

01.01—02.08.44.

340.12 *Пархоменко Н. М.* До визначення змісту загальних (філософських) методів теорії держави і права / Н. М. Пархоменко, С. М. Легуша // *Часопис Київського університету права.* 2008. № 1. С. 26—31.

Розглянуто основні підходи до визначення поняття і змісту категорій «методологія» і «метод» в контексті загальної теорії держави та права. Подано класифікацію методів теорії держави і права, яка запропонована С. Гусаревим та О. Тихомировим. Детально проаналізовано загальні (філософські) методи. Серед філософських методів виокремлено діалектичний та метафізичний методи.

01.01—02.08.45.

342.565.2(170) *Пастухов В.* Конституционный формат социальной политики: ограничения и стимулы / В. Пастухов // *Сравнительное конституционное обозрение.* — 2008. — № 1. — С. 62—66.

Отмечено, что в России давно назрела необходимость внесения коренных изменений в стратегию социальной политики. Проанализированы особенности данной проблемы. Указано, что

важную роль в процессе преобразований должен сыграть Конституционный Суд, который на основе норм Конституции определяет рамки социальной политики государства. В связи с этим перед ним стоит нелегкая задача: стимулировать эти перемены и в то же время не допустить социальной революции.

01.01—02.08.46.

340.131 *Погребняк С.* Основні вимоги, що впливають з принципу верховенства права / С. Погребняк // *Вісник Академії правових наук України: зб. наук. пр. / Президія Акад. правових наук України.* Х., 2007. № 2. С. 41—53.

Зазначено, що принцип верховенства права є фундаментом, на якому базуються більш специфічні і детальні правила і принципи. Характеризуючи принцип верховенства права, з'ясовано над чим право панує і здійснює своє верховенство. Наведено авторське розуміння принципу верховенства права, яке ґрунтується на ідеї виокремлення двох аспектів — формального і матеріального. Сформульовано перелік виконання вимог, що впливають з формального аспекту верховенства права, які забезпечуються низкою юридичних інструментів і інституцій: правила нормотворчої техніки; «технічне обслуговування» системи права (законодавства); обов'язок оприлюднення нормативно-правових актів і загальна заборона їх зворотної дії; принцип правової визначеності; принцип «економії закону»; принцип добросовісності; ефективна судова система. Проаналізовано матеріальний аспект верховенства права, який висуває такі вимоги: норми прав мають відповідати стандартам основних прав і свобод людини і громадянина; норми права мають відповідати загальним засадам права, іншим принципам природного права.

01.01—02.08.47.

340.11:316.621 *Прусаков А. Д.* Правовая активность как юридическая категория: основы теории / А. Д. Прусаков // *Право и политика.* 2008. № 4. С. 803—807.

Отмечено, что в теории права до настоящего времени отсутствует однозначный подход по вопросу о сущности правовой активности, хотя первые попытки ее комплексного исследования предпринимались уже в 70—80-е годы прошлого века. Определено, что категория правовой активности является составной частью теории юридически значимого действия. Обусловлено это тем, что этимологически соответствующие понятия имеют общую основу (социальная активность). Проанализированы структура, содержание, элементы, факторы правовой активности.

01.01—02.08.48.

340.13 *Рабінович П. М.* Вимірювання показників ефективності юридичних гарантій законності: методичні аспекти / П. М. Рабінович // *Бюлетень Міністерства юстиції України.* 2008. — № 3. — С. 14—22.

Розглянуто у загальнотеоретичному плані питання про ефективність юридичних гарантій законності. Схарактеризовано загальну методологію визначення їх ефективності. Наведено ті методичні прийоми, які призначені гарантувати законність.

01.01—02.08.49.

340.13:165.742 *Савицкая М. В.* Эволюция правового гуманизма: к теоретико-правовой постановке проблемы / М. В. Савицкая // Северо-Кавказский юридический вестник. — 2007. — № 3. — С. 59—61.

Раскрыта важная роль гуманизма в формировании права, как идея он выступает в качестве правового принципа построения правовой системы. Указано, что формирующее влияние гуманизма на правовые системы современных государств очень велико. Выделены виды влияний: непосредственный и опосредованный. Определено, что формирование современного права происходит в основном в результате опосредованного влияния гуманизма. Реализация правового гуманизма предполагает: разработку идей права, их углубление и гуманизацию; развитие общественного и индивидуального правосознания и правовой культуры; совершенствование правоотношений.

01.01—02.08.50.

340.115 *Саний А. В.* Развитие понятия «метод правового регулирования» в общей теории права / А. В. Саний // Закон и право. — 2008. — № 1. — С. 47—49.

Рассмотрен вопрос о методе правового регулирования общественных отношений, который является актуальным, сложным и вместе с тем недостаточно исследованным в общей теории права. При изучении категории метода правового регулирования общественных отношений выявлено, что понятие «метод» может быть употреблено в двух значениях. Выделено и проанализировано четыре исторических этапа в развитии изучения метода правового регулирования: первый этап (1938—1940), второй этап (1950—1960), третий этап (1970—1980), четвертый этап (1990 — по наст. вр.). Установлено, что общая теория права только подошла к определению метода правового регулирования, но по существу полностью не разрешила эту проблему.

01.01—02.08.51.

340 *Спаский А.* Функціонування права: загальний та спеціальний аспекти / А. Спаский // Право України. — 2008. — № 1. — С. 18—20.

Досліджено сутність права з точки зору його функціонування. Виявлено основні аспекти здійснення функціонування: загальний аспект, що відображає правовий вплив, спрямований на формування ціннісно-орієнтаційних правових засад у суспільстві; спеціальний аспект, який характеризує упорядкування суспільних відносин і відображає їх регулювання, охорону та захист. Сформульовано визначення функціонування права.

01.01—02.08.52.

340.141 *Толкачова Н. Є.* Звичаєве право в системі соціально-ціннісних установлень і нормативного регулювання відносин / Н. Є. Толкачова // Науковий вісник Чернівецького університету. Правознавство : зб. наук. пр. — Чернівці, 2007. — Вип. 375. — С. 33—41.

Показано місце звичаєвого права у системі соціального та нормативного регулювання суспільних відносин. Розкрито юридичну природу соціального регулювання відносин, його інфраструктуру та види, механізм і засоби правового регулювання. Виявлено регулятивні властивості соціальних норм, зокрема правового звичаю.

01.01—02.08.53.

340.11:165.12 *Цимбалюк М. М.* Інтегральна теорія правосвідомості: предмет та шляхи побудови / М. М. Цимбалюк // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична : зб. наук. пр. — Л., 2007. — Вип. 3. — С. 380—389.

Зазначено, що право на тлі своєї традиційної казуїстичності все відчутніше виявляє схильність до певної теоретичної універсалізації. Наголошено, що предметом теорії правосвідомості мають стати питання про сутнісні характеристики цього суспільного феномена, його внутрішню організацію, систему його функцій, механізми його визначеності соціокультурними умовами, а також напрями трансформації останніх. Вказано, що така теорія повинна поставати як дворівнева система, утворювана субординацією двох дослідницьких площин: теоретико-правовою та філософсько-правовою. Висвітлено основні положення інтегрального правознавства. Окреслено вимоги об'єктивізації та суспільно-буттєвої релевантизації підходів до вивчення природи права, механізмів його усвідомлення та здійснення.

01.01—02.08.54.

340.11:165.12 *Черкас М. Є.* Функції правосвідомості: поняття й система / М. Є. Черкас // Проблеми законності : респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2008. — Вип. 93. — С. 9—14.

Зазначено, що центральним компонентом правосвідомості є ціннісне ставлення до права в цілому, до його виключних норм та інститутів, до практики їх застосування і власної правової поведінки. Вказано, що немає єдності думок щодо визначення функцій правосвідомості та критеріїв класифікації. Наведено авторське визначення поняття «функції правосвідомості». Названо та проаналізовано основні функції правосвідомості, а саме: відображальна, регулятивна і творча.

01.01—02.08.55.

340.122 *Чорнобай О. Л.* Фольклор і природне право: інтеграційні концепти / О. Л. Чорнобай // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична : зб. наук. пр. — Л., 2008. — Вип. 1. — С. 401—409.

Зазначено, що зміни суспільних відносин, обумовлених формуванням громадянського суспільства, основою якого має стати верховенство права, певною мірою інтенсифікували науковий інтерес до ідей природного права. Одним із невичерпних джерел наповнення, розвитку й удосконалення природного права визначено фольклор, його устійнені та глибоко кодифіковані в афористичних визначеннях норми. З'ясовано, наскільки усвідомлення інтеграційних процесів між фольклором та природним правом позначається на закономірностях розвитку суспільної свідомості, зокрема на зростанні рівня правосвідомості членів суспільства, соціальних груп, на вихованні духовності людини, почуття власної гідності.

ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА УКРАЇНИ

Книги

01.01—02.08.56.

340.15 *Музыченко П. П.* История государства и права Украины: учеб. пособие / П. П. Музыкаченко. 6-е изд., испр. и доп. К.: Знання, 2008. — 588 с.

Опираясь на последние достижения мировой исторической мысли, публикации отечественных и зарубежных ученых, значительная часть которых до последнего времени оставалась недоступной широкой аудитории, автору удалось создать одно из наиболее современных учебных пособий по истории государства и права Украины. Учебное пособие носит системный характер. Последовательно раскрыты основные этапы формирования общественного и государственного строя, права, суда и судебного процесса в Украине начиная со времен Киевской Руси и до наших дней. Для студентов и аспирантов юридических и исторических специальностей, преподавателей истории и права высших учебных заведений.

Автореферати

01.01—02.08.57.

34(091)(043.3)+348.42:348.73(043.3)+349.412:332.2(043.3) *Волощенко О. М.* Право монастирської земельної власності на Лівобережній Україні (середина XVII—XVIII ст.): автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01 / Волощенко Ольга Миколаївна; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2008. 18 с.

Запропоновано авторське бачення ролі та місця монастирів у розвитку права власності на землю в умовах автономної Гетьманщини. Аналізуються особливості дотримання, виконання та використання окремих норм матеріального та процесуального права монастирями як суб'єктами земельних правовідносин. Визначено нормативний комплекс, що регулював земельні правовідносини у Гетьманщині. Реконструйовано цілісну картину набуття та реалізації монасти-

рями права на землю. Автор приділив увагу питанням законодавчого обмеження права власності монастирів на землю, яке схематично поділене на чотири етапи. Визначено основні способи захисту монастирями свого права власності на землю. Встановлено перелік органів, що вирішували земельні спори монастирів та процесуальні особливості розгляду таких справ.

Статті

01.01—02.08.58.

347.962 *Бернюков А.* Розуміння права суддею в концепції юридичної герменевтики / А. Бернюков // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 6. — С. 114—117.

З ціллю виявлення складності діяльності судді під час інтерпретації права досліджено процес судового праворозуміння крізь концепцію юридичної герменевтики. Вирішено такі питання: як знайти ті межі суддівського розсуду в правозастосовчій діяльності, за якими розпочинається відверте свавілля; які способи та види встановлення чи обмеження розсуду при правозастосуванні; які його завдання; де і як виявляється свобода судді при правозастосуванні та які можуть бути мотиви розсуду; чи підконтрольний суддівський розсуд.

01.01—02.08.59.

340.15:347.96/99(477.8-25Л)“15/17” *Білостоцький С. М.* Структура органів судової влади Львова в XVI—XVIII ст. / С. М. Білостоцький // Держава і право. Юридичні і політичні науки: зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2007. Вип. 38. С. 184—189.

Досліджено питання організації судової влади Львова XVI—XVIII ст. Встановлено, що головною судовою інстанцією у Львові в цей час була лава, яка разом із війтом творила війтівсько-лавничий суд міста (Cognat advocato et scabinis) або міський магдебурзький суд (Judicium civile Magdeburgiense). Усі суди поділялись на два види — загальні міські суди та суди національних громад. Наголошено, що характерною рисою судової системи Львова XVI—XVIII ст. була відсутність чіткої підвідомчості приватних та кримінальних справ. Ці обставини стали чи не головними причинами розвитку корупції та «кумівства» у системі органів міського самоврядування Львова.

01.01—02.08.60.

340.15:35(477.83/86)“1349/1569” *Бойко І.* Органи державного управління Галичиною в складі Польського Королівства (1349—1569 pp.) / І. Бойко // Вісник Львівського університету. Серія юридична: зб. наук. пр. Л., 2007. Вип. 44. С. 59—67.

Проаналізовано організацію управління Галичиною у складі Польського Королівства (1349—1569 pp.). Значну увагу приділено характерис-

тищі правових актів (привілеїв), які регулювали організацію і діяльність органів управління у Галичині протягом зазначеного періоду. Вказано, що землі, отримані Польщею внаслідок військового походу 1349 р., були штучно об'єднані в одну адміністративну одиницю — Руське воєводство з центром у Львові. Адміністративно-територіальний устрій у Галичині був організований на зразок існуючого у землях Польського Королівства, що давало польському урядові змогу здійснювати ефективне управління відданими від Кракова володіннями.

01.01—02.08.61.

340.15:347.97/99(477.83/86)“1199/1349” *Бойко І. Й.* Особливості вервних судів Галицько-Волинської держави (1199—1349 рр.) / І. Й. Бойко, М. М. Бедрій // Часопис Київського університету права. 2008. № 1. С. 32—35.

Розглянуто особливості вервних судів Галицько-Волинської держави. Проаналізовано юридичну природу західноукраїнських верв'ї та основні риси вервного судочинства. Зазначено, що вервний суд складався з «судових мужів» — представників, яких обирала на віче територіальна громада. Його очолював виборний голова (староста), який розглядав як цивільні справи, так і кримінальні. Акцентовано увагу на місце вервних судів у системі судочинства Галицько-Волинської держави в 1199—1349 рр. Встановлено, що вервні суди Галицько-Волинської держави відігравали роль зв'язкової ланки між вервним і копним судами українського народу.

01.01—02.08.62.

351.74(477.8)“1939/41” *Боровікова В. С.* Політико-правові засади діяльності органів внутрішніх справ у західних областях України (жовтень 1939 — червень 1941 рр.) / В. С. Боровікова // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична: зб. наук. пр. — Л., 2007. — Вип. 3. С. 75—85.

Розглянуто політико-правові основи діяльності ОВС у західних областях України у період встановлення на цих теренах радянської влади. В умовах адміністративно-командної системи, яка утвердилася на рівні державного управління в Радянському Союзі, органи Народного комісаріату внутрішніх справ використовувалися для виконання репресивно-каральних функцій з метою закріплення «диктатури пролетаріату» і реалізації сталінських планів будівництва соціалізму на возз'єднаних землях.

01.01—02.08.63.

340.15(477)“16”:348.97 *Васьковський Р. Ю.* Мусульманський (кримськотатарський) чинник в історії українського державотворення XVII ст. / Р. Ю. Васьковський // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ: зб. наук. пр. / МВС України. Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. — Д., 2007. — № 4. — С. 63—69.

Проаналізовано взаємини між Військом Запорізьким і Кримським ханством. Зазначено, що тюркське й українське козакування — це речі різної генетичної природи. Окреслено роль та значення українсько-кримських відносин для розбудови національної державності у середині XVII ст.

01.01—02.08.64.

347.62(091) *Глинаний В. П.* Принцип історизма в дослідженні правових поглядів на форми брака / В. П. Глинаний // Наукові праці Одеської національної юридичної академії / М-во освіти і науки України, ОНЮА. — О., 2007. — Т. 6. — С. 185—196.

Проведено історичне дослідження поняття «брак». Виділено й проаналізовані три головні форми брака, що відповідають трем головним стадіям розвитку людства: дикості відповідає груповий брак, варварству — парний брак, цивілізації — моногамія, доповнювана порушенням шлюбної вірності й проституцією.

01.01—02.08.65.

340.15(477)“16/17” *Горяга О. В.* Інститут значкових товаришів Гетьманщини наприкінці XVII-XVIII ст. / О. В. Горяга // Актуальні проблеми політики: зб. наук. пр. / ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. — О., 2007. — Вип. 30. — С. 533—537.

Зазначено, що на сьогоднішній день питання про соціально-правовий статус значкових товаришів українськими науковцями майже не розроблено. Зроблена спроба визначити причини виникнення інституту значкових товаришів. Проаналізовано їхню чисельність, соціальний склад та роль, яку вони відігравали у державно-му механізмі Гетьманщини.

01.01—02.08.66.

347.78(438)“1926” *Довгань Г.* Розвиток авторського права на західноукраїнських землях у складі Польщі у 20—30-х роках XX ст. / Г. Довгань // Вісник Львівського університету. Серія юридична: зб. наук. пр. — Л., 2007. — Вип. 44. — С. 75—81.

Досліджено процес розробки, прийняття та основні положення Закону Республіки Польща «Про авторське право» від 29 березня 1926 р. Особливу увагу приділено аналізу новел, які запропонував головний референт закону професор Ф. Золль. Наголошено, що в законі були враховані основні положення Бернської конвенції, що забезпечувало охорону прав авторів у Польщі та на західноукраїнських землях згідно з міжнародними стандартами. Проаналізувавши цей закон та праці видатних польських учених початку XX ст., автор дійшов висновку, що він (закон) був досягненням у розвитку авторського права в Європі.

01.01—02.08.67.

340.15(477)“1468” *Єфремова Н.* Розробка Судебника Казимира IV 1468 р. та проблеми

визначення його джерельної бази / Н. Єфремова // Вісник Львівського університету. Серія юридична : зб. наук. пр. — Л., 2007. — Вип. 44. — С. 83–89.

Висвітлено малодосліджений аспект історії держави і права України: процес розвитку українського права на українських землях XV ст. Досліджено низку правових джерел Київської Русі та Польщі з метою показати, що вони могли бути імплементовані під час розробки Судебника із врахуванням особливостей того часу. З'ясовано та проаналізовано причини розробки Судебника 1468 р. Авторка доходить висновку, що найвірогідніше Судебник Казимира був розроблений на базі Просторової редакції Руської Правди, князівського законодавства, Цереквінського привілею 1454 р., привілею 6 травня 1434 р. в Троках великим князем Сигізмундом Кейстутовичем, Віленського привілею від 2 травня 1447 р., загально-земського привілею короля Казимира, судової та адміністративної практики Великого князівства Литовського та його звичаєвого права.

01.01–02.08.68.

349.4(47+57)“1917/1918” *Заріцька І. М.* Виникнення радянського земельного законодавства (листопад 1917 — квітень 1918 рр.) / І. М. Заріцька // Часопис Київського університету права. — 2008. — № 1. — С. 43–48.

Проаналізовано соціально-економічні передумови виникнення механізму правового регулювання земельних відносин, а також формування та становлення радянського земельного законодавства у листопаді 1917 — квітні 1918 р. На основі проведеного аналізу визначено особливості досліджуваного періоду: першоджерелами виникнення українського радянського земельного законодавства були програмні документи Всеросійських з'їздів Рад: скасування права приватної власності на землю та запровадження права землекористування; надмірна узагальненість і декларативність приписів перших законодавчих актів; переважання у структурі законодавства законодавчих актів унаслідок несформованості системи центральних виконавчих органів у регулюванні земельних відносин; надання земельним комітетам статусу органів державної влади; запровадження зрівняльного розподілу й закріплення землі за користувачами на основі споживчо-трудої норми для мінімального забезпечення внутрішніх потреб селянського господарства та ін.

01.01–02.08.69.

340.15(470):343.23 *Іванський Р. Д.* Правовий звичай — джерело староруського карного права / Р. Д. Іванський // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ : зб. наук. пр. / МВС України, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. — Д., 2007. — № 3. — С. 63–69.

З'ясовано з огляду на наукову працю М. Грушевського «Історія України-Руси» конкретно-історичні принципи староруського карного пра-

ва, а також ті засади, які відбили специфіку права Давньоруської держави у реальних соціальних умовах і були обумовлені правовими звичаями. Охарактеризовано основні принципи староруського карного права, санкціонованого Давньоруською державою, зокрема «Руською правдою». Встановлено, що правова традиція, правовий звичай і принципи права (карного) співвідносяться між собою як форма і зміст. Зазначено, що звичай, як основний засіб регулювання поведінки за умов родового ладу, з появою держави стає джерелом права, а його дотримання у певних випадках забезпечується примусовою силою держави.

01.01–02.08.70.

340.15(477)“1917/20”:351.746.1 *Калюк О. М.* Особливості правової регламентації діяльності підрозділів прикордонної охорони періоду Української революції (березень 1917 р. — початок 1920 р.) / О. М. Калюк // Науковий вісник Київського національного університету внутрішніх справ. — 2008. — № 2. — С. 231–236.

Узагальнено результати попередніх досліджень та висвітлено нові факти, які розкривають правові засади організації і функціонування підрозділів прикордонної охорони періоду Української революції. Охарактеризовано підстави їх утворення. На основі проведеного аналізу встановлено, що найорганізованішими заходами у цьому напрямі були заходи уряду П. Скоропадського.

01.01–02.08.71.

349.414(477)“18/19” *Корнієнко П. С.* Правові питання землевідведення під будівництво залізниць на території України у другій половині XIX — на початку XX ст. / П. С. Корнієнко // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2008. — № 4. — С. 102–108.

Розглянуто питання про відчуження земель під будівництво залізничної мережі в Україні у другій половині XIX — на початку XX ст., яке регулювалося як загальними, спеціальними законами Російської імперії, так і статутами залізничних товариств. Встановлено, що у Російській імперії нормативно-правові акти із зазначеного питання розроблялися й приймалися орієнтуючись на німецьке законодавство. На підставі проаналізованих архівних вищеназваних документів встановлено, що залізничні товариства досить часто порушували ці закони, зокрема, в основному порушувалися права селян, які мали дрібні наділи, та при відчуженні общинних земель, які належали громаді. Це породжувало багато скарг, які вирішувались у касаційних інстанціях досить повільно.

01.01–02.08.72.

342.8(477)“1920/30”-054.57 *Кузьменко В. Б.* Особливості проведення виборчих кампаній в місцях компактного проживання етнічних меншин Української РСР у 20–30-х роках XX ст. /

В. Б. Кузьменко // Актуальні проблеми політики : зб. наук. пр. / ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. О., 2007. Вип. 30. С. 561–565.

Розглянуто особливості проведення виборчих кампаній в місцях компактного проживання етнічних меншин Української РСР у 20–30-х роках ХХ ст. Встановлено, що до 1923 р. етнічні меншини України майже не брали активної участі у виборах представницьких органів. Вказано, що запровадження політики коренізації державного апарату та створення національних адміністративно-територіальних одиниць активізували виборчий процес у місцях проживання етнічних меншин, сприяли збільшенню представництва етнічних меншин в органах державної влади. Охарактеризовано зміни у соціально-економічній політиці, що відбулися наприкінці 1920–1930-х рр.

01.01–02.08.73.

341.231(477)“1940/50” Мамонтов І. О. Міжнародно-правова характеристика діяльності Української Головної Визвольної Ради у 1940-х — 1950-х рр. / І. О. Мамонтов // Актуальні проблеми політики : зб. наук. пр. / ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. О., 2007. Вип. 30. С. 565–568.

Досліджено процес створення та характерні риси діяльності Української Головної Визвольної Ради (УГВР) у 1940–1950-х роках з точки зору чинного на той час міжнародного права, яке регламентувало реалізацію права народів на самовизначення та законність збройної боротьби за це право. Для виходу на міжнародну дипломатичну арену українському руху потрібні були державні представницькі органи. Наголошено, що діяльність УГВР була спрямована на міжнародно-правову легітимізацію боротьби ОУН і УПА та відповідала міжнародно-правовим нормам, що діяли у досліджувальний період.

01.01–02.08.74.

340.15(477.5)“16/17” : 347.91/95 Остапенко Т. О. Застосування норм процесуального права органами судочинства в Лівобережній Україні в другій половині XVII — першій половині XVIII ст. / Т. О. Остапенко // Актуальні проблеми політики : зб. наук. пр. / ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. О., 2007. Вип. 30. С. 538–543.

З'ясовано особливості застосування норм процесуального права органами судочинства у Лівобережній Україні в другій половині XVII — першій половині XVIII ст. Зазначено, що механізм застосування норм процесуального права різними судовими установами Гетьманщини у вказаний період був досить неоднозначним. Виявлено недоліки тогочасної судової влади. Встановлено, що іноді функції одних судів виконували інші і навпаки, а у деяких випадках розглядом справ займалися несудові установи. Головною причиною цього автор вбачає у відсутності єдиного систематизованого нормативно-правово-

го акта процесуального характеру, який би чітко міг встановити підсудність та підвідомчість справ тим чи іншим судам, а також розподілити компетенцію між ними.

01.01–02.08.75.

340.15(477.5)“17” : 340.132(470) Прус В. З. Поширення російських правових норм на Лівобережній Україні в першій половині XVIII ст. / В. З. Прус // Науковий вісник Київського національного університету внутрішніх справ. — 2008. — № 1. — С. 191–195.

Висвітлено процес російського права у Лівобережній Україні в першій половині XVIII ст. Охарактеризовано джерела російського права, які діяли на Лівобережній Україні в першій половині XVIII ст., зокрема ті, що стосувались судочинства та переміщення селян з місця на місце. Наголошено, що таке становище з джерелами права стало однією з формальних причин, що призвели до відміни всіх «попередніх прав» і введення у дію на території Гетьманщини в досліджуваний період Зводу законів Російської імперії.

01.01–02.08.76.

340.15(477)“12/17” Шандра Р. Волоське право та його поширення на українських землях / Р. Шандра // Вісник Львівського університету. Серія юридична : зб. наук. пр. Л., 2007. Вип. 44. С. 135–142.

Досліджено волоське право, яке застосовувалося переважно у західноукраїнських землях і набуло значного поширення протягом XIII–XVIII ст. Проаналізовано теорії походження волоського права та його носіїв — «волохів». Визначено, що волоське звичаєве право містило низку норм, які регламентували правовідносини сільського населення в галузі місцевого самоврядування, цивільного та кримінального права, судочинства. Аналізуючи правовідносини у селах, заснованих на волоському та подібному до нього руському (українському) праві, автор робить припущення, що вони містили в собі риси первинної демократії, яку в цей час пригнічували унаслідок діяльності спочатку польського, а потім австрійського та австро-угорського урядів.

01.01–02.08.77.

340.15 Шевчук-Бела Я. В. Правове становище німецької лютеранської громади на території Одеси в XIX столітті / Я. В. Шевчук-Бела // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ОНЮА. О., 2007. Вип. 36. С. 247–252.

Розглянуто історію національних громад, що формувались наприкінці XVIII — на початку XIX ст. на території Одеси, одну з яких представляли німці-лютеранці. Відзначено, що німецькі колоністи-протестанти користувались певними пільгами у відповідності до законодавства Російської імперії: надання їм на першому етапі можливості будувати церкви та будинки священників; невтручання російських державних

установ до догматів протестантських церков; пільгові роки; призначення на початку XIX ст. імператорським указом з Німеччини до Одеси лютеранського священника. Зазначено щодо існування великої кількості різних обмежень з боку імперської політики стосовно протестантів: заборона будівництва монастирів; заборона навернення у свою віру православних; державне керівництво протестантськими церквами призначення єпископа імператором, визначення пасторів Канцелярією піклування іноземних тощо; євангелісько-лютеранській церкві в Одесі було заборонено навіть хрестити підкинутих немовлят за канонами своєї віри, лише за православним обрядом.

01.01–02.08.78.

342.725(477)“1917” Ярош Д. В. Політика українізації періоду Центральної Ради: суть, правові засади та наслідки / Д. В. Ярош // Університетські наукові записки: Часопис Хмельницького університету управління та права: Право. Економіка. Управління / Хмельницький університет управління та права. — Хмельницький, 2008. — Вип. 2. — С. 6–12.

Досліджено проблему українізації державних органів влади, армії, закладів народної освіти Центральної Ради. Зазначено, що мовна політика в Україні була і є дуже складною і особливо актуальною у сфері національно-державного відродження. Виокремлено та проаналізовано фактори, якими вона була породжена. Встановлено, що протягом річного існування Центральної Ради, Генеральний секретаріат, органи народної освіти, незважаючи на складність соціально-економічної і політичної обстановки, зробили багато у справі побудови національної системи освіти.

ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН

Книги

01.01–02.08.79.

340.15 Абдурахманова И. В. История государства и права зарубежных стран: учеб. пособие / И. В. Абурахманова. — М.: Наука-Пресс, 2008. — 480 с.

Данная работа разработана на основе обширного круга научно-исследовательских и документальных источников, что позволяет сформировать целостное представление об основных тенденциях правового и государственного развития европейских стран и США. Раскрыто содержание базисных понятий дисциплины, содержит большой фактический и теоретический материал. Приложение содержит словарь основных историко-правовых терминов. Содержание учебного пособия соответствует требованиям Государственного образовательного стандарта.

01.01–02.08.80.

340.15 Музыченко П. П. Практикум по истории государства и права России: учеб. пособие

/ П. П. Музыченко, К. Н. Витман. — Х.: Одиссей, 2008. — 512 с.

Практикум является учебным пособием по предмету «История государства и права зарубежных стран». Он включает методические указания по курсу, план семинарских занятий, примерные ответы на вопросы тем, выносимых на семинарские занятия, выдержки из текстов первоисточников. Учебное пособие представлено в соответствии с требованиями учебной программы по этому курсу.

01.01–02.08.81.

340.15 Орленко В. І. Історія держави і права зарубіжних країн: посіб. для підготов. до іспитів / В. І. Орленко, В. В. Орленко. — 3-тє вид., стер. — К.: Вид. Паливода А. В., 2008. — 244 с.

Викладання матеріалу в посібнику здійснюється на основі типової програми з навчальної дисципліни «Історія держави і права зарубіжних країн», яку вивчають у вищих навчальних закладах I–IV рівнів акредитації. Автор коротко, майже в конспективній формі, охарактеризував основні риси права та держави провідних цивілізацій в історичній ретроспективі. Така форма подання матеріалу дає змогу ефективно готуватися до заліків та іспитів із цієї дисципліни, швидко повторити пройдений матеріал або зорієнтуватися у новому.

01.01–02.08.82.

340.15 Прудников М. Н. История государства и права зарубежных стран / М. Н. Прудников. — 3-е изд., перераб. и доп. — М.: Юнити-Дана, 2008. — 543 с.

Третье издание авторского учебника подготовлено в соответствии с Государственным образовательным стандартом высшего профессионального образования, освещает важнейшие факты и события государственно-правовой истории в концентрированной форме, с использованием иллюстраций и схем. Основные институты государства и права излагаются в последовательном хронологическом порядке. Наряду с сохранением традиционной страноведческой формы введены комплексные темы, охватывающие многие страны и народы. По сравнению с предыдущим настоящее издание дополнено рядом новых разделов, снабжено словарем историко-правовых понятий и терминов, предметным указателем имен, библиографическим списком. Для студентов-юристов и преподавателей вузов, а также всех интересующихся государственно-правовой историей.

01.01–02.08.83.

340.15(37)(075.8) Римское частное право: учебник / под ред. И. Б. Новицкого, И. С. Перетерского. — М.: Юриспруденция, 2008. — 464 с.

Дано наглядное представление об основных институтах частного права античного Рима в том виде, как они действительно существовали. Авторы приводят многочисленные выписки из сочине-

ний римських юристів, показуючи не тільки конкретні висновки римської юриспруденції, але й той матеріал, на основі якого вони були зроблені, т. є. казуси, і те, чим вони були в своїх розсудках римські юристи. Чітко продумана структура підручника поєднується з простотою, ясністю і доходливістю викладу.

01.01—02.08.84.

340.152(075.8) Харитонов Є. О. Основи римського приватного права: конспект лекцій / Є. О. Харитонов. — 4-те вид., переробл. і допов. Х.: Одісей, 2008. — 312 с.

Дане видання містить конспект лекцій з курсу «Основи римського приватного права». Крім цього, для зручності та кращого засвоєння матеріалу, видання включає: питання для семінарських та практичних занять, літературу, тестові завдання та довідкові матеріали. До додаткових матеріалів віднесено: фрагменти Дигест Юстиніана, латино-український словник юридичних термінів, персоналії.

01.01—02.08.85.

340.15 Хрестоматія по історії держави та права Росії: учеб. пособие / сост. Ю. П. Титов. — 2-е изд., перераб. и доп. М.: Проспект, 2008. — 464 с.

В хрестоматії розміщені основні нормативні акти по історії держави з давніх часів до наших днів. Для студентів, аспірантів, викладачів вищих юридических та історических навчальних закладів і т. д.

Автори рефератів

01.01—02.08.86.

340.15(47+477)(42.3) Задорожний Ю. А. Римське право — доктринальна першооснова права та юридичної науки в країнах романо-германської правової сім'ї та України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01 / Задорожний Юрій Анатолійович; Київ. нац. ун-т внутр. справ. К., 2008. — 21 с.

Досліджено вплив доктрини римського права на юридичну науку та право країн романо-германської правової сім'ї та України, а також виникнення, розвиток та функціонування римського права, його джерела, системи, структури. На підставі опрацювання та аналізу наукових праць, першоджерел та інших нормативно-правових актів вивчено історіографію і методологію досліджень римського права, починаючи з часів Юстиніана і до сьогодення. Встановлено, що методологічний інструментарій сучасної романистичної науки характеризується поліваріантністю і за специфікою свого змістового навантаження виокремлюється у два відносно самостійні напрямки: методи науково-теоретичного пізнання та методи, які використовуються у площині пошуку потенціальних перспектив практичного застосування окремих норм та інститутів римського права. Вивчено та дослід-

жено проблеми започаткування римським правом системи та структури права країн правової сім'ї, реценції римського права, визначено його роль у процесі формування джерел права держав континентальної Європи. Важливе спрямування роботи становить проблема дослідження римського права як історичного джерела формування правової доктрини в країнах романо-германської сім'ї та Україні. Сформульовано ряд положень науково-теоретичного характеру, окрім того, доведено, що практичне використання римського приватного права можливе засобом удосконалення чинного цивільного законодавства шляхом внесення запропонованих, на основі Кодифікації Юстиніана, змін до Цивільного кодексу України.

Статті

01.01—02.08.87.

344.1(470)“18” Армаш Л. Н. Правовые аспекты реформирования комплектования армии в Российской империи во второй половине XIX века / Л. Н. Армаш // Проблемы законности: респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2007. Вип. 86. С. 35—40.

Проаналізована правова регламентація в армії Російської імперії в зв'язі з військовими реформами другої половини XIX століття. Дослідовані особливості законотворчого процесу в підготовці Уставу о всеобщей воинской повинности. Розглянуто його зміст у зв'язі з питанням порядку призову, системи льгот і відстрочек. Вказано, що зміст Своду складається з двох основних розділів: Загальний Устав о воинской повинности (статті 1—224) і Особливий Устав о воинской повинности Донского казачьего войска (статті 225—311).

01.01—02.08.88.

348(477)“12/16” Буга М. А. «Устав св. Володимира» — пам'ятка давньоруського церковного права / М. А. Буга // Актуальні проблеми політики: зб. наук. пр. / ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. О., 2007. Вип. 30. С. 524—526.

Досліджено походження «Уставу св. Володимира». Зазначено, що церковний устав дійшов до нас у різних редакціях, що належали до різного часу (від XIII до XVII ст.). Проаналізовано структуру цього документа, який складається з трьох частин. Виявлено особливі риси «Уставу», порівняно з візантійським Номоканоном. Наголошено, що прийняття «Уставу св. Володимира» було першим кроком у справі створення правової основи для реалізації ідеї «симфонії влад» на Руській землі.

01.01—02.08.89.

340.15“653” Власова Г. Б. Византийская традиция в правосудии / Г. Б. Власова // Философия права. — 2008. — № 1. — С. 72—76.

Отмечено, что обоснование права на суд в средневековье явилось таким опосредующим звеном, которое переплавляет в себе специфически религиозные мотивы и элементы закрепления нового сословного строя, отношений власти и т. д. Проанализирована метафизическая платформа сформировавшегося культурного слоя средневековья. Исследована история развития института суда в ранней Византийской империи. Указано, что существенные особенности культурных и идейных предпосылок суда охватываются понятием «политическая ортодоксия», которое подразумевает такое состояние византийского общества, при котором единство империи предполагает единство культа, а император делает православие своей политической (а не только чисто богословской) задачей; православие императора является условием православия церкви, распространяется на империю в целом.

01.01–02.08.90.

340.15:347.73:336.14(477.7)“652” *Гавриленко О. А.* Становлення основ бюджетного права та бюджетний устрій Північнопричорноморських держав античного часу / О. А. Гавриленко // Часопис Київського університету права. 2008. № 2. С. 22–27.

Досліджено проблему становлення та розвитку бюджетного права в античних державах Північного Причорномор'я у другій половині I тис. до н. е. на початку I тис. н. е. Зазначено, що основним джерелом права, нормами якого регулювалися відносини у бюджетній сфері, було звичаєве право. Проаналізовано бюджетну систему античних держав як дворівневу: загальнодержавний бюджет і бюджети окремих міст і поселень, інших адміністративно-територіальних одиниць, які входили до складу держав. Бюджети держав склалися з двох основних частин: прибуткової й видаткової. Охарактеризовано специфіку бюджетно-правових відносин у Боспорському царстві. Наголошено, що рівень розвитку бюджетного права відповідав рівню розвитку античного суспільства й, незважаючи на певні особливості, правові засади регулювання бюджетних відносин північнопонтійських держав у своїй основі були подібними до основ їхнього регулювання в інших грецьких полісах, що існували у цей період.

01.01–02.08.91.

340.15(37):347.27 *Глушаченко С. Б.* Институт ипотеки в Древнем Риме / С. Б. Глушаченко // История государства и права. 2008. № 5. С. 28–29.

Рассмотрено историю становления и развития института ипотеки. Опираясь на данные исследования, проведен сравнительный анализ процесса развития залоговых форм в Древнем Риме, Западной Европе и России. Установлено, что ипотека как форма залога имела всегда черты акцессорного права: она устанавливалась только для обеспечения долгового требования

и разделяла его судьбу. Определено, что из всех существовавших в Древнем Риме форм залога ипотека в наибольшей мере учитывала интересы кредитора и должника.

01.01–02.08.92.

342.37(410)“17/18” *Долиновский С. Л.* Становление и развитие парламентской монархии в Великобритании до начала XX века / С. Л. Долиновский // История государства и права. 2008. — № 4. — С. 30–32.

Рассмотрен вопрос становления и развития парламентской монархии в Великобритании (XVIII–XIX вв.). Выделены и проанализированы основные черты парламентской формы правления: номинальная власть главы государства короля; переход всей исполнительной власти к правительству (Кабинету); установление системы сдержек и противовесов между парламентом и правительством. Указано, что концу XIX в. организационно оформились партии, вошедшие в двухпартийную систему и формирующие однопартийное правительство, пользующееся поддержкой парламентского большинства, — Консервативная (1867 г.) и Либеральная (1877 г.) партии.

01.01–02.08.93.

342.24(436)“1918/33” *Жиряков И. Г.* Австрийский федерализм в 1918–1933 годах важнейший этап в истории его развития / И. Г. Жиряков // История государства и права. 2008. № 4. С. 32–34.

Установлена взаимосвязь понятий «федерализм» и «федеративное государство». Определено, что в начале 1920-х годов были заложены основы современного австрийского федерализма. Охарактеризованы принципы федерализма, которые были закреплены в конституции 1920 г. Конституция Австрии определяла четыре сферы компетенций. Выделены и проанализированы этапы развития австрийского федерализма.

01.01–02.08.94.

340.15(470)“1861”:349.42 *Захарченко П. П.* Організаційно-правові засади діяльності урядових інститутів Російської імперії на завершальному етапі підготовки селянської реформи 19 лютого 1861 року / П. П. Захарченко // Науковий вісник Київського національного університету внутрішніх справ. 2008. № 2. С. 225–230.

Проаналізовано діяльність урядових структур Російської імперії з підготовки селянської реформи на її завершальному етапі в частині перетворень у сфері земельних відносин. Встановлено, що на завершальному етапі підготовки реформи Головним комітетом із селянських справ та Редакційними комісіями були внесені певні корективи, які спрямовували суспільство на радикальніші перетворення, а саме: розширювалося коло об'єктів нерухомого майна, які дозволялося купувати поміщицьким селянам на праві приватної власності.

01.01–02.08.95.

340.15(474.5)“1648”:343.71 *Ковальова С. Г.* Крадіжка у системі норм Судебника Казимира 1468 року / С. Г. Ковальова // Університетські наукові записки: Часопис Хмельниць. ун-ту управління та права: Право. Економіка. Управління / Хмельниць. ун-т управління та права. Хмельницький, 2008. Вип. 2. С. 13–15.

Встановлено, що крадіжка посідає центральне місце у системі майнових злочинів у Судебнику великого князя Казимира 1468 р. Визначено походження норм, присвячених цьому виду злочину, та вказано на їхнє місце у системі норм Судебника. Зазначено, що крадіжки поділялися на прості та кваліфіковані. Досить чітко виділялися кваліфікуючі обставини крадіжок. На основі аналізу автор доходить висновку, що у Судебнику литовсько-руське кримінальне право отримало подальший розвиток, причиною чого стали соціально-політичні процеси, які відбувалися у державі.

01.01–02.08.96.

344(470)“18” *Козинець О.* Систематизація російського військового права у другій чверті XIX століття / О. Козинець // Підприємництво, господарство і право. 2008. № 1. С. 46–49.

Проаналізовано питання систематизації російського законодавства в другій чверті XIX ст. Визначено значення систематизації права, у тому числі систематизації російського військового права. Наведено чотири самостійні форми правової діяльності: облік нормативних актів; інкорпорація законодавства; консолідація законодавства; кодифікація законодавства. Розкрито поняття інкорпорації з точки зору теорії держави і права. Дана характеристика джерел і структури Зводу військових постанов 1838 року.

01.01–02.08.97.

342.53(438)“1918/39” *Кондратюк С. В.* Законотворча діяльність Степана Барана у вищому законодавчому органі в Польщі (1918–1939 рр.) / С. В. Кондратюк // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична: зб. наук. пр. Ль., 2007. Вип. 3. С. 41–53.

Проаналізовано діяльність відомого українського громадсько-політичного діяча С. Барана (1879–1953), який неодноразово обирався послом (депутатом) вищого законодавчого органу Польщі у міжвоєнний період (1918–1939). Він гостро критикував польську колонізаційну політику, підтримував національно-територіальну автономію, відстоював проблему самоврядування, яка польським урядом у Східній Галичині ліквідувалася, домагався права на самовизначення українського народу. Наголошено, що його життя, великий досвід громадсько-політичної та парламентської діяльності є прикладом для нинішнього українського державотворення у незалежній, демократичній правовій Українській державі.

01.01–02.08.98.

340.15:343.6(470) *Лоба В. Е.* Преступления против жизни и здоровья в «Русской правде» / В. Е. Лоба // Северо-Кавказский юридический вестник. — 2007. — № 3. — С. 55–58.

Проведено комплексно-правовий аналіз преступлений против жизни и здоровья по «Русской Правде». Проанализирован объект, объективная сторона, субъект, субъективная сторона данного преступления в «Русской Правде».

01.01–02.08.99.

340.15(474.3):347.65/68 *Нелін О.* До питання спадкового права за Статутом Великого князівства Литовського 1529 р. / О. Нелін // Підприємництво, господарство і право. 2007. № 12. С. 148–151.

Досліджено становлення і розвиток спадкового права за Литовським Статутом 1529 р. Визначено його закономірності та характерні ознаки. Зазначено, що у польсько-литовському праві розрізнялось спадкування за законом, за заповітом і на основі звичаю. Розрізнялось спадкування батьківського та материнського майна. Детально розглянуто та проаналізовано правила спадкування, викладені у Статуті 1529 р.

01.01–02.08.100.

340.15(477):347.962 *Петровська Н. В.* Інститут мирових посередників як форма державного нагляду і контролю за селянським самоврядуванням у другій половині XIX ст. / Н. В. Петровська // Актуальні проблеми політики: зб. наук. пр. / ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. О., 2008. Вип. 33. С. 420–424.

Проаналізовано інститут мирових посередників, який посідав важливе місце у системі органів державного нагляду та контролю за селянським самоврядуванням після селянської реформи 1861 р. Розглянуто головний документ, який визначав правові основи діяльності мирового посередника, встановлював його права та обов'язки. Положення про губернські у селянських справах установи від 19 лютого 1861 р. Зазначено, що інститут мирових посередників носив становий характер.

01.01–02.08.101.

340.15(470):343 *Рогов С. Л.* Проблемы уголовной политики в период становления абсолютизма в России / С. Л. Рогов // История государства и права. — 2008. — № 2. — С. 28–30.

Охарактеризован крупнейший памятник письменности и законотворческой деятельности феодальной эпохи Соборное уложение (1649 г.). Уложение длительное время оставалось действующим кодексом законов. Проанализирована структура документа. Указано, что Соборное уложение стало первым серьезным юридическим шагом в сфере укрепления государственных интересов, а соответственно и становления абсолютизма в России.

01.01—02.08.102.

340.15:352(470)“17/18” Чихладзе Л. Т. Региональное управление Российской империи в политико-правовой мысли России конца XVIII середины XIX веков / Л. Т. Чихладзе // Право и политика. — 2008. — № 2. — С. 174—182.

Указано, что на протяжении XVIII столетия территория Российской империи расширялась за счет присоединения прибалтийских, западно-белорусских, украинских и закавказских земель. Выделено в политико-правовой мысли рассматриваемой эпохи направление, связанное с идеей славянской и православной солидарности, доктринальную основу которой составляла идея Александра I о единении европейских христианских народов (конфессиональный федерализм). Региональное управление требовало определенной либерализации, а для национальной политики самодержавия было характерно стремление к унификации государственного управления окраинами в сочетании с уступками национальной феодальной верхушке.

ІСТОРІЯ ПОЛІТИЧНИХ І ПРАВОВИХ УЧЕНЬ

Книги

01.01—02.08.103.

340.123 Ларин А. Ю. История политических и правовых учений : курс лекций / А. Ю. Ларин. — М. : Книжный мир, 2008. — 181 с.

В курсе лекций рассмотрены основные темы, рекомендованные государственным образовательным стандартом по курсу «История политических и правовых учений» в высших и других юридических учебных заведениях.

Статті

01.01—02.08.104.

321.7(436) Дудченко В. В. Сучасне розуміння справедливості і політики в ученні Фрідріха фон Хайєка / В. В. Дудченко // Актуальні проблеми політики : зб. наук. пр. / ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. О., 2008. Вип. 33. С. 29—36.

Розглянуто сутність, характерні ознаки, функції, тенденції справедливості у викладі сучасного класика лібералізму, лауреата Нобелівської премії з економіки 1974 р., австрійсько-американського економіста, політичного філософа і юриста Фрідріха Августа фон Хайєка. Проаналізовано головну його працю «Право, законодавство і свобода: Сучасне розуміння ліберальних принципів справедливості і політики», де Хайєк обстоює традицію класичного лібералізму. Встановлено, що співвідношення справедливості й індивідуальної свободи є одним з головних питань класичної концепції лібералізму Ф. Хайєка, яке засвідчує про антиномічний характер справедливості.

01.01—02.08.105.

340.12:321.7(410)“16” Ковальчук В. Б. Ідея легітимності державної влади в політико-правовому вченні Джона Локка / В. Б. Ковальчук // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2007. Вип. 38. С. 33—42.

Проаналізовано основні положення теорії правової легітимності у політико-правовому вченні Джона Локка. Визначено правову природу влади взагалі й політичної влади зокрема. З'ясовано, який зміст вкладає філософ у поняття легітимність. Охарактеризовано основні принципи легітимності. Показано внесок Дж. Локка в європейську теорію правової легітимності.

01.01—02.08.106.

340.123(410):342.3 Ковальчук В. Б. Про державний суверенітет та легітимність державної влади у політико-правовому вченні Томаса Гоббса / В. Б. Ковальчук // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2008. Вип. 39. С. 153—160.

Проаналізовано основні положення теорії державного суверенітету у політико-правовому вченні Томаса Гоббса. З'ясовано, який зміст вкладає у поняття «суверенітет» англійський філософ. Вказано на основні принципи функціонування суверенної держави. Визначено як співвідносяться між собою суверенітет держави та верховна влада. Досліджено питання про те, чи залежить суверенітет від легітимності верховної влади у державі. Зазначено, що, незважаючи на всі суперечності, якими наповнене вчення Гоббса, воно мало величезне значення у розвитку всієї наступної правової та політичної думки.

01.01—02.08.107.

340.15(470) Костыря Е. В. Норманская теория в изложении Ф. В. Тарановского / Е. В. Костыря // Актуальні проблеми політики : зб. наук. пр. / ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. — О., 2008. — Вип. 33. — С. 139—144.

Рассмотрены взгляды относительно норманской теории одного из виднейших представителей отечественной правовой науки конца XIX первой трети XX в. Ф. В. Тарановского. Указано, что историко-правовые проблемы, связанные с норманской теорией происхождения Русского государства и права, рассматриваются Ф. В. Тарановским в его работе «Норманская теория в истории русского права». Отмечено, что, анализируя дискуссии и споры исследователей о «происхождении Руси», ученый пытался найти рациональное зерно, которое, на его взгляд, существенно повлияло на построение философии русской истории. Определено, что норманская теория государства и права у восточного славянства не может претендовать на роль основной и базисной.

01.01–02.08.108.

340.15:342.52 *Орленко В.* Основні принципи європейської демократії XIX ст. в ученні О. Д. Градовського про державу / В. Орленко // Юридична Україна. — 2008. — № 3. — С. 13–18.

Наголошено, що О. Д. Градовський зробив значний внесок в осмислення проблеми місця, ролі та значення європейських форм народовладдя, зокрема парламентаризму. Зазначено про неоднозначне ставлення дослідника до європейської демократії: з одного боку, визнавав, що вона, безумовно, була одним із найкращих засобів вираження інтересів суспільства у владі, а з іншого — відзначив і низку її недоліків. Обґрунтовуючи засади парламентаризму, О. Д. Градовський торкнувся і такого актуального в наш час питання, як статус парламентської опозиції та її права. Охарактеризовано два види опозиції.

01.01–02.08.109.

340.122 *Прокопов Д. Є.* Ідея права та закон в контексті концепції відродженого природного права (В. Соловйов) / Д. Є. Прокопов // Актуальні проблеми політики: зб. наук. пр. / ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. — О., 2007. — Вип. 31. — С. 232–240.

Проаналізовано розвиток теорії природного права у правовій думці Російської імперії кінця XIX — початку XX століття та процес формування концепції «відродженого природного права». Розглянуто правову концепцію В. Соловйова (1853–1900). Висвітлено форми та причини взаємозв'язку моралі та права, що дозволяють оцінювати правові ідеї та позитивні правові норми як втілення принципу справедливості. Визначено специфіку права, а також його відношення до позитивного законодавства в теорії В. Соловйова. Охарактеризовано роль держави у процесі забезпечення та реалізації конкретних правових норм, які відображені в державних законах.

01.01–02.08.110.

340.122 *Прокопов Д. Є.* Юридична інтерпретація природно-правової доктрини Ф. Тарановським / Д. Є. Прокопов // Актуальні проблеми політики: зб. наук. пр. / ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. — О., 2007. — Вип. 30. — С. 65–73.

Досліджуючи природно-правову доктрину та її роль для юридичної науки, вказано, що Ф. Тарановський прагне зайняти максимально об'єктивну позицію, яка б уникала крайнощів як класичної теорії природного права, так і різноманітних критичних кліше історичної школи права. Це дозволило науковцю виявити вразливі та сильні сторони природно-правової доктрини.

Автор статті зазначає, що Тарановський абсолютно чітко вказує на дві проблеми, які не можуть бути розв'язані в межах суто позитивного тлумачення права. Найбільш продуктивним з теоретико-методологічної точки зору підходом для юридичної науки Ф. Тарановський вважав трансформацію ряду класичних положень природно-правової доктрини та її інтеграцію в юридичні дослідження з метою зняття тих суперечностей, що не можуть бути розв'язаними у межах догматичної юриспруденції.

01.01–02.08.111.

340.15(5) *Саидов А. Х.* Юридическая мудрость Востока: взгляд из XXI века на политические и правовые учения Древнего среднего Востока, Индии и Китая / А. Х. Саидов // Право и политика. — 2008. — № 3. — С. 724–728.

В данной статье рецензируется академический курс С. Ф. Ударцева, посвященный истории политической и правовой мысли Древнего Востока. Отмечено, что политико-правовые идеи, учения и традиции являются неотъемлемой составной частью необъятной духовно-интеллектуальной сокровищницы Востока. Указано, что в работе С. Ф. Ударцева подробно рассматриваются китайские политико-правовые идеи, учения и традиции даосизм, конфуцианство и легизм, которые под более поздним влиянием буддизма сформировали китайскую школу политической и правовой мысли. Рецензируемая книга предлагает новую парадигму осмысления истории политико-правовой мысли Древнего Востока.

01.01–02.08.112.

321.01 *Черняева А. В.* Теория Дж. Ролза и государство: пути осмысления политической справедливости власти и государства / А. В. Черняева // История государства и права. — 2008. — № 2. — С. 39–40.

Сделан анализ теории Дж. Ролза применительно к некоторым правовым институтам современного общества. Установлено, что под институтом Дж. Ролз понимает публичную систему правил, которые определяют должность и положение с соответствующими правами и обязанностями, властью и неприкосновенностью. Эти правила определяют формы действий, одни в качестве разрешенных, а другие — в качестве запрещенных. Определено, что все зависит от принципов, согласно которым построена базисная структура. Указано, что в России, в отличие от Запада, в настоящий момент с наибольшей остротой выступает проблема соотношения принципов экономической свободы и социальной справедливости.

12.00.02. КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО; МУНІЦИПАЛЬНЕ ПРАВО

КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО УКРАЇНИ

Книги

02.01—02.08.113.

342:316.48(477) *Єзеров А.* Конституційний конфлікт як феномен та процес в Україні : монографія / А. Єзеров ; ОНЮА. — О. : Юрид. л-ра, 2008. — 240 с.

Досліджено особливості та закономірності конституційного конфлікту як феномена і процесу політико-правової реальності сучасного державотворення в Україні та зумовлених цим актуальних теоретичних і практичних питань. У такий спосіб вирішено важливе наукове завдання розвитку цілісної концепції конституційного конфлікту на підставі синтезу всіх аспектів теоретичного бачення даної проблеми у конституційно-правовому вимірі.

02.01—02.08.114.

342.4(477).001.73 Зелена книга : матеріали для громадського обговорення української конституційної реформи / за заг. ред. І. Коліушко, Ю. Кириченко ; ШПА при НАУКМА, ЦППР, УНЦПД, КВУ. — К. : Лікей, 2007. — 32 с.

Внесено на громадське обговорення основні проблеми та напрями здійснення конституційної реформи в Україні. Подано читачеві експертне бачення провідними громадськими організаціями України актуальних проблем вітчизняного конституцієтворення. Спровоковано початок широкої експертно-наукової дискусії навколо різних питань удосконалення українського Основного Закону.

02.01—02.08.115.

342.8(477)(075.8) *Марцеляк О. В.* Вибори народних депутатів України : навч. посіб. для вузів / О. В. Марцеляк. — Х. : Прометей-Прес, 2007. — 620 с.

Комплексно досліджено вибори народних депутатів України. Висвітлено теоретичні основи сутності виборчої системи і виборчого права. Проаналізовано види виборчих систем у світі. Охарактеризовано вітчизняну виборчу систему, визначено класифікацію видів виборів в Україні, розкрито принципи виборів народних депутатів України. Значну увагу приділено аналізу виборчого процесу та порядку оскарження рішень, дій чи бездіяльності, що стосується процесу виборів народних депутатів, й питанню відповідальності за порушення виборчого законодавства України. На підставі узагальнення національної та зарубіжної виборчої практики сформульовано низку рекомендацій практичного характеру щодо новелізації вітчизняного виборчого законодавства, приведення його до вироблених світовою спільнотою міжнародних виборчих стандартів.

02.01—02.08.116.

342.72/73(477) *Пашук Т. І.* Право людини на ефективний державний захист / Т. І. Пашук. — Л. : Край, 2007. — 220 с. (Пр. Львів. лаб. з прав людини і громадянина).

Досліджено в загальнотеоретичному аспекті право людини на ефективний державний захист її прав та свобод. Уточнено загальне поняття юридичного засобу, загального поняття юридичного захисту. Запропоновано інтерпретацію поняття юридичного засобу захисту. Розкрито зміст права на ефективний юридичний засіб захисту (у світлі європейських стандартів) та виявлено співвідношення цього права з суміжними правами. Уточнено визначення загального поняття ефективності юридичного засобу захисту права людини та запропоновано методику її виявлення. Законодавство України використано за станом на січень 2006 року.

02.01—02.08.117.

342(477)(075.8) *Погорілко В. Ф.* Конституційне право України : підручник / В. Ф. Погорілко, В. Л. Федоренко ; за ред. В. Ф. Погорілка. — К. : Наук. думка : Прецедент, 2007. — 344 с.

Системно висвітлено основні положення курсу «Конституційне право України»: питання загальної теорії конституційного права, основ конституційного ладу, конституційно-правового статусу людини і здійснення державної влади та місцевого самоврядування. Враховано новели, зумовлені прийняттям ЗУ «Про внесення змін до Конституції України» від 8 грудня 2004 р.

Автореферати

02.01—02.08.118.

342.41(043.3)+340.13(043.3) *Кінаш Б. С.* Конституційно-правові норми: теорія та практика реалізації : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.02 / Кінаш Богдан Степанович ; Київ. нац. ун-т внутр. справ. — К., 2008. — 18 с.

Аналізуючи науковий доробок учених-юристів українського та зарубіжного законодавства висвітлено головні концептуальні аспекти наукової розробки проблеми. Розкрито теоретичний потенціал джерельної бази, методологію та методи дослідження. Охарактеризовано змістовні, структурні, функціональні та онтологічні особливості конституційно-правових норм, їх роль і місце в національній правовій системі. Дано пояснення і з'ясовано зміст основних функцій Конституції і конституційно-правових норм. Визначено й проаналізовано концептуальні засади сучасної конституційно-правової реформи в Україні. Обґрунтовано перспективні напрями, шляхи, засоби, умови і цілі удосконалення реалізації конституційно-правових норм.

02.01—02.08.119.

342.72/73(477)(043.3) *Мацюкін В. В.* Право громадян України на достатній життєвий рівень : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.02 / Мацюкін Володимир Володимирович ; Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2008. — 20 с.

Проаналізовано право кожної людини на достатній життєвий рівень, досліджено роль органів державної влади та органів місцевого самоврядування у його практичному забезпеченні. Здійснено теоретичне узагальнення і запропоновано нове вирішення наукового завдання щодо удосконалення конституційно-правового регулювання права людини на достатній життєвий рівень як одного з визначальних елементів побудови в Україні соціальної держави. Наведено нове визначення поняття «соціальна держава», проаналізовано соціальну сутність держави, визначено конституційно-правовий механізм забезпечення права на достатній життєвий рівень та його складові елементи, досліджено гарантії реалізації цього права. Запропоновано законодавчо встановити співвідношення між державними соціальними стандартами та зарплатою і пенсією державних службовців. Доведено практичну необхідність утворення виконкомів районних та обласних рад та ліквідації районних державних адміністрацій.

02.01—02.08.120.

342.727(477)(043.3) *Нестеренко О. В.* Право на доступ до інформації: конституційно-правовий аспект : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.02 / Нестеренко Оксана Вячеславовна ; Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2008. — 20 с.

Розглянуто правову природу, генезис, місце права на доступ до інформації в системі конституційних прав та свобод, існуючі підходи до розуміння підстав обмеження права на доступ до інформації та свободи масової інформації. Проаналізовано проблеми та шляхи вдосконалення правового регулювання права на доступ до інформації. Наведено результати першого в Україні комплексного дослідження стану забезпечення права на доступ до інформації органами влади через інформаційний запит. Досліджено роль спеціалізованих інституцій та правозахисних організацій у механізмі забезпечення права на доступ до інформації.

02.01—02.08.121.

342.9(477)(043.3) *Чикурлій С. О.* Конституційно-правовий статус органів виконавчої влади України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.02 / Чикурлій Сергій Олександрович ; Ін-т законодавства Верховної Ради України. — К., 2008. — 18 с.

Проаналізовано історію становлення та розвитку поняття виконавчої влади, проведено класифікацію основних конституційних моделей організації виконавчої влади. Досліджено систему органів виконавчої влади України, характер її конституційно-правового регулювання та кон-

ституційно-правові принципи організації. Розкрито поняття конституційно-правового статусу органу виконавчої влади України та його структуру, запропоновано критерії його визначення. Досліджено особливості конституційно-правового статусу основних елементів системи органів виконавчої влади України.

С т а т т і

02.01—02.08.122.

342.82(477) *Адашиш Л. І.* Суспільно-політичні партії — влада: аспекти взаємодії / Л. І. Адашиш // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична : зб. наук. пр. — Ль., 2008. — Вип. 1. — С. 91—109.

Розглянуто проблему політичної комунікації між виборцями, політичними партіями і владою, участі громадян у формуванні виборчих списків від політичних партій, відповідальність партій за виконання передвиборчих програм і обіцянок. Наголошено на потребі вдосконалення не лише чинної нормативної бази, а й партійного будівництва.

02.01—02.08.123.

340.12:396.2 *Аніщук Н. В.* Поняття гендерного насильства у контексті дискримінації за статеву ознакою: теоретико-правові аспекти / Н. В. Аніщук // Юридический вестник. — 2008. № 1. — С. 18—20.

Проведено комплексний та системний теоретичний аналіз проблеми гендерного насильства у контексті дискримінації за статеву ознакою під кутом зору гендерного права. Розкрито зміст поняття гендерного насильства. Визначено сутність гендерного насильства як крайньої форми гендерної нерівності, що призводить до порушення прав людини, насамперед прав жінок. За допомогою зіставлення цих понять встановлено взаємозв'язок між гендерним насильством та гендерною дискримінацією.

02.01—02.08.124.

342.72/73(477) *Бабенко К. А.* Права людини як об'єкт конституційного захисту / К. А. Бабенко // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2008. — № 4. — С. 21—30.

Досліджено права людини як один з основних об'єктів конституційного захисту взагалі. Приділено увагу саме факту закріплення тих чи інших прав людини в тексті КУ (або будь-якої іншої конституції) та з'ясовано причини, які роблять права людини одним з пріоритетних об'єктів конституційного захисту. Обґрунтовано суть феномена конституціоналізму, визначено роль та функції, які виконує конституція в процесі суспільного розвитку. Зазначено, що вагомим підтвердженням значущості інституту прав людини як об'єкта конституційного захисту є те, що в чинній КУ містяться норми, які фіксують, з одного боку, невід'ємність та непорушність прав людини, а з другого — встановлюють кате-

горичну заборону на скасування прав людини чи прийняття таких законів та інших нормативно-правових актів, які б обмежували права і свободи або звужували їх зміст.

02.01—02.08.125.

342.51+342.52 *Бабенко К. А.* Проблеми конституційно-правового регулювання процесу взаємодії вищих органів виконавчої та законодавчої влади / К. А. Бабенко // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2007. — № 11. — С. 5—14.

Детально проаналізовано один з аспектів взаємовпливу гілок влади, а саме можливості вищих органів законодавчої влади впливати на виконавчу владу. Відмічено, що серйозною небезпекою зміни механізмів конституційно-правового регулювання взаємодії вищих органів законодавчої і виконавчої влади є своєрідне «урізання» складу парламенту виключно до складу парламентської коаліції, яка, природно, прагне в будь-який спосіб підтримати уряд. Наголошено на необхідності подальшого вдосконалення конституційно-правового регулювання системи державно-владних відносин.

02.01—02.08.126.

342.33(4/8+477).001.36 *Бедрій Р. Б.* Регламентация принципу поділу влади в конституціях зарубіжних країн та України (порівняльний аспект) / Р. Б. Бедрій // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична : зб. наук. пр. — Л., 2008. — Вип. 1. — С. 78—84.

Розглянуто конституційні положення зарубіжних країн та України, що визначають принцип поділу влади. Проведено їх аналіз у порівняльному аспекті. Вказано про повернення до тих демократичних традицій конституціоналізму, які завжди характеризували Україну та її бачення державотворчих процесів. Використання зарубіжного конституційного досвіду регламентації поділу влади сприятиме пошуку оптимальної моделі викладу цього загальноновизнаного і надзвичайно важливого принципу в Конституції України.

02.01—02.08.127.

342.721(477) *Бережна К. В.* Особисті права людини за Конституцією України та міжнародне стандартне питання взаємодії / К. В. Бережна // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ : зб. наук. пр. / МВС України. Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. — Д., 2007. — № 4. — С. 130—137.

Проаналізовано статті Конституції України, які закріплюють особисті (громадські) права людини і громадянина. З'ясовано ступінь відповідності національної Конституції міжнародним стандартам у розглянутій сфері.

02.01—02.08.128.

342.8:316.552(477) *Богашов О. А.* Аксіологія виборів та виборчого процесу в Україні (до постановки проблеми) / О. А. Богашов // Науко-

вий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична : зб. наук. пр. — Л., 2008. — Вип. 1. — С. 84—91.

Наголошено, що умови сучасної демократії обумовлюють необхідність застосовувати вибори та виборчий процес як основний спосіб формування представницьких органів влади в Україні. Дослідження сутності цього явища здійснено через аксіологічний підхід. Результатом його застосування є виділення ціннісних ідеалів виборчого процесу, а також цінність самих виборів як форми народовладдя. Рівність, свобода та справедливість становлять основу цінностей виборчого процесу. Вибори як зміст конкретного явища мають власну цінність як політико-юридичний інститут демократії.

02.01—02.08.129.

342.733(477) *Боняк В. О.* Конституційне право людини і громадянина на освіту в Україні та етапи його розвитку / В. О. Боняк // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ : зб. наук. пр. / МВС України. Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. — Д., 2007. — № 1. — С. 71—80.

Висвітлено процес розвитку наукової думки й нормативно-правової регламентації права людини на освіту на теренах України та визначено основні його періоди. Визначено, що природне право людини на освіту належало їй споконвічно, а позитивне її право з'явилося на пізніх етапах розвитку суспільства у зв'язку з накопиченням та систематизацією достатнього масиву знань, досягненням відповідного рівня цивілізованості законодавства й екологічного потенціалу держави.

02.01—02.08.130.

342(4) *Волошин Ю. О.* Формування європейського правового простору у контексті інтернаціоналізації конституційного права: гносеологічні, онтологічні та аксіологічні проблеми визначення дефініції у пострадянській юридичній науці / Ю. О. Волошин // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — 2007. — Вип. 38. — С. 241—249.

Систематизовано існуючі концептуальні підходи у пострадянській юридичній науці щодо визначення європейського правового простору. Досліджено основні тенденції формування на сучасному етапі європейського правового простору у контексті активізації процесів інтернаціоналізації конституційного права держав.

02.01—02.08.131.

342.511(477)+342.53(477) *Волошук О. Т.* Конституційні проблеми взаємовідносин президента і парламенту / О. Т. Волошук // Науковий вісник Чернівецького університету. Правознавство : зб. наук. пр. — Чернівці, 2007. — Вип. 427. — С. 37—42.

Досліджено норми Конституції України, які передбачають повноваження Президента щодо

Верховної Ради України та у законодавчому процесі. Виявлено прогалини у законодавстві України та на основі аналізу зазначених питань сформульовано пропозиції для їх усунення.

02.01—02.08.132.

342.511 *Волощук О. Т.* Правова природа інституту президента / О. Т. Волощук // Науковий вісник Чернівецького університету. Правознавство : зб. наук. пр. Чернівці, 2007. Вип. 375. — С. 47—52.

Досліджено правову природу глави держави в країнах з республіканською формою правління. Обґрунтовано особливості його правового становища. Звернуто увагу на нові тенденції, що виявилися в сучасних умовах у розвитку структури органів держави, їх взаємовідносинах. Сформульовано визначення інституту президента. Зазначено, що вимагають уточнення параметри застосування термінів «інститут президента» та «інститут президентства».

02.01—02.08.133.

342.7(477) *Восканян Е. О.* Сучасний стан реалізації конституційних обов'язків в Україні / Е. О. Восканян // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ : зб. наук. пр. / МВС України, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. — Д., 2007. — № 2. — С. 53—59.

Досліджено роль і місце в сучасному процесі конституційних обов'язків. Проаналізовано їх юридичну природу й визначено місце в механізмі правового регулювання. Розкрито поняття прав і свобод через категорію правової можливості. Такий підхід дозволив встановити існуючі відмінності між правами і свободами, з одного боку, та обов'язками з іншого, розкрито зміст кожного з цих явищ. Підтримано позицію, згідно з якою до загальних умов і чинників, які суттєво впливають на реалізацію конституційних обов'язків, належать політичні, соціально-економічні, організаційні, юридичні фактори. Рекомендовано розробити і прийняти наукову концепцію розвитку українського законодавства, в якій передбачити механізм переорієнтації чинного законодавства на правове забезпечення прав людини, приведення його у відповідність до міжнародних стандартів з прав людини.

02.01—02.08.134.

342.8:347.18 *Гаврилова А.* Єдиний державний реєстр виборців в Україні / А. Гаврилова // Юридический вестник. 2008. № 1. С. 40—48.

Системно досліджено правові та організаційні засади створення і введення Єдиного державного реєстру виборців в Україні, починаючи з визначення юридичного статусу і закінчуючи встановленням загальнообов'язкових правил поведінки суб'єктів та юридичної відповідальності за порушення положень Закону України «Про державний реєстр виборців». Детально проаналізовано функції органу ведення

реєстру та регіонального органу адміністрування реєстру. Обґрунтовано комплекс проблем практичного характеру, які постають перед Центральною виборчою комісією, органами ведення реєстру та регіональними органами адміністрування реєстру щодо формування і введення в експлуатацію його інформаційно-телекомунікаційної системи, а також проблеми фінансового забезпечення.

02.01—02.08.135.

342.5(477) *Георгіца А. З.* Функції та мета здійснення державної влади в Україні / А. З. Георгіца, Ю. О. Фрицький // Науковий вісник Чернівецького університету. Правознавство : зб. наук. пр. Чернівці, 2007. Вип. 427. С. 26—30.

На основі аналізу сучасних поглядів вітчизняних і зарубіжних учених-теоретиків з проблематики державної влади розглянуто найбільш важливі питання щодо визначення державної влади, класифікації її функцій та механізму здійснення. Сформульовано пропозиції для подолання існуючих прогалин в українському теоретичному правознавстві. Зазначено, що державну владу не можна зводити лише до сукупності відповідних державних органів, оскільки державна влада є дією.

02.01—02.08.136.

342.734(477)-054.6 *Горбань О. П.* Міжнародні стандарти забезпечення права на працю іноземців та осіб без громадянства в Україні / О. П. Горбань // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. 2007. Вип. 38. С. 454—460.

Проаналізовано міжнародні стандарти щодо забезпечення права на працю іноземців та осіб без громадянства, що діють в Україні. З'ясовано можливості їх реалізації. Зазначено, що трудові права трудящих-мігрантів конкретизуються в регламентах, директивах, рекомендаціях та інших міжнародних документах ЄС. Розглянуто правила, що регламентують трудову міграцію в Європейському співтоваристві. Зазначено, що законодавство України визначає недійсними умови договорів про працю іноземних громадян, які погіршують їх становище порівняно із законодавством України про працю.

02.01—02.08.137.

342.534.2 *Дерев'яко Б.* Питання депутатської недоторканності / Б. Дерев'яко // Підприємство, господарство і право. 2007. № 11. С. 3—6.

На основі об'єктивного правового аналізу обґрунтовано теоретичне визначення питання про необхідність залишення або скасування депутатської недоторканності як правового інституту. Встановлено, що скасувати чи залишити депутатську недоторканність можна лише із скасуванням чи залишенням недоторканності представників інших гілок влади та глави держави.

02.01–02.08.138.

342.573(477+4) *Дерев'янка С. М.* Конституційний референдум: європейський досвід і українська перспектива / С. М. Дерев'янка // Наше право. — 2008. — № 2. — С. 16–20.

На основі порівняльного аналізу конституційних актів європейських держав проаналізовано правовий інститут конституційного референдуму. З'ясовано перспективи його проведення в Україні.

02.01–02.08.139.

342.534(477) *Держалюк О. М.* Депутатський запит як засіб парламентського контролю в Україні: досвід та перспективи / О. М. Держалюк // Держава і право. Юридичні і політичні науки: зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — 2007. — Вип. 38. — С. 262–268.

На вагомих документах і матеріалах, які ще не використовувалися у науковому обігу, проаналізовано діяльність інституту депутатського і парламентського контролю у формі запитів і звернень. Доведено, що ця форма є важливою складовою діяльності Верховної Ради України. Підкреслено, що ця тема ще не дістала належного вивчення у правознавчій науці. Висвітлено причини низької ефективності реалізації депутатських запитів. На основі вивчення правової бази внесено рекомендації щодо підвищення дієвості депутатських звернень.

02.01–02.08.140.

342.096 *Евсеев А.* Конституционно-процессуальное право: проблемы и перспективы / А. Евсеев // Підприємництво, господарство і право. 2007. № 11. С. 15–18.

Отражено возникновение и развитие концепции конституционно-процессуального права. Исследованы подходы к определению предмета конституционно-процессуального права. Определено значение его концепции.

02.01–02.08.141.

342.7 *Жаровська І.* Міжнародно-правовий і національний рівень забезпечення права на знання прав та обов'язків / І. Жаровська // Підприємництво, господарство і право. 2007. № 12. С. 3–6.

Досліджено правову сутність права особи знати свої права й обов'язки. Наголошено, що за своєю суттю право на знання своїх прав та обов'язків тісно пов'язано з отриманням правових знань. Звернуто увагу на необхідність науково-теоретичної оцінки та дослідження категорії «правове знання». Проаналізовано напрямки удосконалення можливості знання громадянами своїх прав та обов'язків, можливості вільного отримання інформації від органів влади. Встановлено, що конституційне закріплення права на інформацію ще не робить зрозумілим механізм його реалізації. Це стосується надання відповідної інформації державними органами й органами місцевого самоврядування за запитом громадян.

02.01–02.08.142.

342.15.001.73 *Заяць Н.* Суверенітет: трансформація змісту / Н. Заяць // Право України. 2008. № 2. С. 17–21.

Наголошено, що одним із основних понять держави та права є поняття суверенітету. Зазначено, що основним у дослідженні суверенітету є його понятійний апарат. Виділено та проаналізовано три види суверенітету: народний, державний та національний. Встановлено, що ці різновиди тісно взаємопов'язані один з одним, але мають і деякі відмінності.

02.01–02.08.143.

342.72 *Козлов В. І.* Поняття колективних політичних прав та свобод людини і громадянина / В. І. Козлов // Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2007. Вип. 88. С. 8–12.

З'ясовано різницю між правом і свободою. Проаналізовано погляди вчених-юристів щодо трактування політичних прав та свобод громадян. Визначено місце колективних політичних прав і свобод у відносинах між людьми й державою. Сформульовано поняття «колективні політичні права і свободи».

02.01–02.08.144.

342.734-056.26 *Козуб І.* Право інваліда на працю як природне право та конституційний принцип / І. Козуб // Юридична Україна. 2007. № 11. С. 52–57.

Проаналізовано міжнародно-правові норми та вітчизняне законодавство щодо праці інвалідів. Зазначено, що право на працю є природним правом, яке не повинно обмежуватись станом здоров'я людини. Виявлено проблемні питання чинного законодавства у зазначеній сфері та запропоновано шляхи їх вирішення.

02.01–02.08.145.

342.41:340.131(477) *Крусян А. Р.* Верховенство права та верховенство прав людини як принципи сучасного українського конституціоналізму / А. Р. Крусян // Науковий вісник Чернівецького університету. Правознавство: зб. наук. пр. — Чернівці, 2007. — Вип. 127. — С. 31–36.

Досліджено сутність та зміст верховенства права та верховенства прав людини як принципи сучасного українського конституціоналізму. На основі теоретичних напрацювань вітчизняних, зарубіжних учених і практичного досвіду розкрито їх співвідношення. Проаналізовано ряд концепцій відносно розуміння принципу верховенства права та верховенства прав людини, котрі сприяють досягненню сформульованої мети.

02.01–02.08.146.

342.4(477) *Крусян А. Р.* Конституція в системі сучасного конституціоналізму: теорія і українські реалії / А. Р. Крусян // Наукові праці Одеської національної юридичної академії / М-во освіти і науки України, ОНЮА. — О., 2007. — Т. 6. — С. 104–118.

В целях раскрытия роли и значения конституции в системе конституционализма проанализированы: сущность конституции и те доктринальные идеи и концепции, которые должны быть заложены в ней с тем, чтобы она могла стать реальной основой построения всей системы конституционализма; функции конституции в юридической сфере как основные направления реализации конституционализма; функционирование конституции в политической сфере; функциональные связи конституции с идеологией. В выводах говорится о настоятельной необходимости реформирования законодательства и совершенствования конституционного права в современных условиях «новой конституционно-правовой эры» в Украине.

02.01—02.08.147.

342.41 *Крусян А.* Система конституционного законодательства нормативная основа современного украинского конституционализма: понятие и свойства / А. Крусян // Юридический вестник. — 2008. — № 1. — С. 4—11.

Наголошено, що конституціоналізм як політико-правова система теорії, ідеології та практики формування конституційної держави в Україні ґрунтується на нормативно-правовій основі, яку становить конституційне законодавство. Визначено зміст, внутрішню структуру, логіку та принципи побудови і функціонування цієї системи. Враховуючи існуючий науковий тезаурус, теорію сучасного конституціоналізму, конституційно-правову практику з зазначеного питання, конституційне законодавство запропоновано розглядати як систему взаємопов'язаних, взаємообумовлених та взаємодіючих окремих джерел конституційного права України (КУ та законів України, які регулюють конституційні відносини), розташованих у системно-ієрархічній послідовності.

02.01—02.08.148.

342.511(477) *Кучук А. М.* Інститут президентства в Україні: прогалини правового регулювання / А. М. Кучук, С. В. Колеснік // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ : зб. наук. пр. / МВС України, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. Д., 2007. — № 3. — С. 92—104.

Проаналізовано нормативно-правові акти, що визначають правовий статус Президента України. Виявлено колізії та прогалини в правовому регулюванні інституту президента. Визначено напрями усунення зазначених недоліків.

02.01—02.08.149.

342.42.73 *Лемішко Ю. М.* Конституційно-правовий механізм проведення масових публічних заходів та проблеми його вдосконалення / Ю. М. Лемішко // Проблеми законності : респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2007. — Вип. 88. — С. 47—52.

Розглянуто поняття «масові публічні заходи» та їх різновиди (збори, мітинги, демонстрації,

походи, пікетування тощо). Зазначено, що правове регулювання порядку організації й проведення таких заходів є фрагментарним, неузгодженим і непослідовним. Проаналізовано питання щодо обов'язків й повноважень учасників масових публічних заходів та їх організацію й проведення. Надано пропозиції щодо практики здійснення контролю з боку державних органів за цими процесами.

02.01—02.08.150.

342.33(477) *Лукаш О. Л.* Взаємодія органів державної влади і реалізація конституційного принципу поділу влади в Україні / О. Л. Лукаш // Бюлетень Міністерства юстиції України. 2008. — № 4. — С. 115—124.

Досліджено зміст принципу поділу державної влади. Для встановлення ефективної взаємодії органів державної влади у процесі забезпечення принципу поділу державної влади визначено та охарактеризовано форми правління. На рівні конституції та конституційних законів рекомендовано передбачити механізми відповідальності органів державної влади за порушення власної компетенції, перешкоджання виконанню функцій інших органів державної влади, порушення цілісності функціонування системи державної влади.

02.01—02.08.151.

342.734-054.7 *Макогон О. В.* Правовий захист працівників-мігрантів громадян України / О. В. Макогон // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2007. — Вип. 35. — С. 342—349.

Досліджено законодавство України, яке регулює працевлаштування працівників-мігрантів за кордоном. Відмічено, що існуюча правова база щодо забезпечення права на працю працівників-мігрантів, якими є громадяни України, не має окремого нормативно-правового акта, який би чітко визначив права, свободи, обов'язки працівників-мігрантів, містив обмеження щодо реалізації працівниками-мігрантами права на працю, міг бути подібним до окремих нормативно-правових актів ЄС. Визначено напрями діяльності держави щодо вдосконалення чинного законодавства України.

02.01—02.08.152.

342.72/73(477) *Мішуровська С.* Прогалини в українському законодавстві при застосуванні ст. 8 Конвенції про захист прав і свобод людини та основоположних свобод / С. Мішуровська // Право України. 2007. — № 8. — С. 81—84.

Досліджено українське законодавство щодо захисту приватного життя з точки зору змісту міжнародно-правових зобов'язань України з дотримання Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод. Визначено певні наслідки наявності прогалин в українському законодавстві при застосуванні ст. 8 Конвенції про захист прав і свобод людини та основоположних свобод. Рекомендовано врахувати досвід практи-

ки європейських демократичних країн, зокрема Європейського Суду, як можливість запобігти виникненню прогалин у законодавстві та заздалегідь усувати виникнення конфліктних ситуацій у відносинах України з органами Ради Європи з дотримання Конвенції про захист прав людини та основних свобод.

02.01—02.08.153.

341.231.14 *Мішуровська С. Т.* Розширення складників приватного життя згідно з Конвенцією про захист прав та основоположних свобод людини / С. Т. Мішуровська // Проблеми законності : респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2007. Вип. 91. С. 52—58.

Здійснено оцінку розширення складників приватного життя з точки зору змісту міжнародно-правових зобов'язань держав щодо дотримання Конвенції про захист прав і основоположних свобод людини. Обґрунтовано основні (принципові) складники сучасного розуміння права на приватне життя, враховуючи тлумачення цього права Європейським судом з прав людини. Звернуто увагу на питання суперечливого ставлення до житла, що використовується для професійної діяльності особи. Аналіз справ, що розглядалися Європейським судом з прав людини, дозволив зробити висновок, що Євросуд постійно розширює поняття «приватне життя».

02.01—02.08.154.

342.72/73:347.77 *Нестеренко О.* Конституційне право на доступ до інформації: сутність, зміст та обсяг / О. Нестеренко // Юридична Україна. 2008. № 3. С. 26—32.

Право на доступ до інформації розглянуто як окреме суб'єктивне право. Розглянуто зміст та обсяг права на доступ до інформації. Проаналізовано способи здійснення права на доступ до інформації. Звернуто увагу на існування різних точок зору щодо змісту та обсягу права на доступ до інформації: класичний, розширений, обмежений та комплексний.

02.01—02.08.155.

342.727 *Нестеренко О. В.* Обмеження прав на доступ до інформації: конституційно-правовий аспект / О. В. Нестеренко // Проблеми законності : респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2007. Вип. 86. — С. 49—55.

Досліджено теоретичні і практичні питання щодо обмежень фундаментального права на доступ до інформації. Встановлено, за яких умов вони є обґрунтованими (правомірними). З'ясовано питання щодо відповідності обмежень, передбачених Конституцією й законами України, міжнародно-правовим стандартам у сфері свободи інформації.

02.01—02.08.156.

342.721(477) *Олійник А. Ю.* Конституційне регулювання свободи та недоторканності люди-

ни і громадянина / А. Ю. Олійник // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ : зб. наук. пр. / МВС України, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. Д., 2007. — № 1. — С. 58—70.

Проаналізовано поняття конституціоналізму. Розглянуто історію розвитку конституційного регулювання основних свобод. Охарактеризовано сучасний стан їх конституційного регулювання. Визначено перспективи реформування Конституції України у напрямку удосконалення регулювання свободи і недоторканності людини.

02.01—02.08.157.

347.211 *Оніщенко О. В.* Юридичне верховенство Конституції України / О. В. Оніщенко // Наукові записки. Юридичні науки : зб. наук. ст. / Нац. ун-т «Києво-Могилянська академія». — К., 2007. Т. 64. С. 76—78.

Досліджено зміст принципу верховенства Конституції України. Проаналізовано підходи окремих учених до його розуміння. Проведено порівняння і зіставлення принципів верховенства права, верховенства закону і верховенства Конституції.

02.01—02.08.158.

342.726(477)-057.36 *Пашинський В.* Організаційно-правові гарантії забезпечення прав і свобод військовослужбовців в Україні / В. Пашинський // Право України. 2008. № 2. С. 31—35.

Розглянуто основні організаційно-правові гарантії прав і свобод військовослужбовців, які діють у сфері функціонування державної влади, суб'єктів громадянського суспільства та міжнародних правозахисних інституцій. Встановлено, що множинність організаційно-правових засобів у системі забезпечення охорони та захисту дозволяє багаторазово, на різних рівнях гарантувати права та законні інтереси військовослужбовців та захищати їх від неправомірних дій держави, її органів, посадових і службових осіб й інших суб'єктів правових відносин. Рекомендовано удосконалити всю систему організаційно-правових гарантій, а також створити нові правові механізми діяльності органів державної влади та інститути громадянського суспільства для утворення цілісного комплексу організаційно-правових гарантій захисту прав і свобод військовослужбовців в Україні.

02.01—02.08.159.

342.4:355(477).001.73 *Погібко О. І.* Конституція України і правові проблеми реформування Збройних Сил України / О. І. Погібко // Актуальні проблеми політики : зб. наук. пр. / ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. — О., 2008. — Вип. 33. — С. 84—89.

Визначено та обґрунтовано організаційно-правовий механізм реформування Збройних Сил України. Розглянуто мету формування організаційно-правового механізму реформування і розвитку Збройних Сил України. Наголошено на не-

обхідності більш ефективної роботи системи управління військовими формуваннями у ході реалізації концептуальних документів та державних програм. Звернуто увагу на реформування системи військової освіти.

02.01—02.08.160.

342.096(477) *Приходько Х. В.* Конституційне процесуальне право: деякі термінологічні аспекти аксіологічно-понятійного апарату / Х. В. Приходько // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2008. — № 1. — С. 52—61.

Проведено антологічний аналіз та розкрито зміст поняття «конституційне процесуальне право України». З'ясовано характер його співвідношення з конституційним процесом. Системно проаналізовано існуючі наукові підходи щодо визначення поняття конституційного процесуального права та їх систематизації.

02.01—02.08.161.

342.413:342.22(477) *Пустовіт Ж. М.* Концепція суверенітету народу в Конституції України / Ж. М. Пустовіт // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2008. — № 4. — С. 13—20.

Проаналізовано конституційне закріплення концепції народного суверенітету, яка є однією з необхідних умов розбудови народом України власної держави, проведення її зовнішньої та внутрішньої політики. Розглянуто питання поняття, сутності та змісту концепції народного суверенітету. Аналіз змісту окремих норм КУ визнав встановлення певних обмежень народного суверенітету. Зазначено, що КУ 1996 р. створила необхідні правові підстави для забезпечення суверенітету народу.

02.01—02.08.162.

342.734:351.824.11(477) *Рабінович А. В.* Право людини на житлово-комунальні послуги як складова її права на гідний рівень життя / А. В. Рабінович // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична: зб. наук. пр. — Ль., 2008. — Вип. 1. — С. 141—149.

У загальнотеоретичному аспекті досліджено стан юридичного забезпечення в Україні права людини на житлово-комунальні послуги як одного із необхідних складових природного права на гідний рівень життя. Проаналізовано види норм (регулятивні, дефінітивні та охоронні) як елемент юридичного механізму забезпечення права людини на якісні житлово-комунальні послуги. Обґрунтовано ряд пропозицій з удосконалення законодавства у зазначеній сфері.

02.01—02.08.163.

342.565.2(477) *Рудик В. А.* Забезпечення права людини на соціальний захист з огляду діяльності Конституційного Суду України / В. А. Рудик // Актуальні проблеми держави і права: зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ОНЮА. — О., 2008. — Вип. 37. — С. 106—109.

Аналіз законодавчої діяльності Верховної

Ради України свідчить про те, що при прийнятті законів про Державний бюджет України систематично зупиняється дія інших законів України щодо надання пільг, компенсацій і гарантій, які є складовою конституційного права громадян на соціальний захист. Присутність такого явища фактично скасовує ряд соціальних пільг та гарантій, перешкоджає дії механізму реалізації соціальних прав людини, що призводить до обмеження права на соціальний захист. Конституційний Суд України шляхом визнання неконституційними зазначені положення законів виступає одним із гарантів забезпечення права людини на соціальний захист.

02.01—02.08.164.

341(477) *Савенко М. Д.* Національна система правового захисту людини / М. Д. Савенко // Наукові записки. Юридичні науки: зб. наук. ст. / Нац. ун-т «Києво-Могилянська академія». К., 2007. — Т. 64. — С. 10—15.

Досліджено систему правового захисту людини в Україні. Систему захисту людини розглянуто в широкому значенні, в матеріальному і процесуальному аспектах. Розкрито основні засоби правового захисту людини.

02.01—02.08.165.

340.131+342(477) *Савчин М. В.* Зміст принципу верховенства права та конституційна юриспруденція / М. В. Савчин // Держава і право. Юридичні і політичні науки: зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — 2007. — Вип. 38. — С. 249—256.

Проведено аналіз основних підходів до розуміння принципу верховенства права. Визначено його співвідношення із принципом верховенства закону (законності). З'ясовано його трактування у діяльності Конституційного Суду.

02.01—02.08.166.

342.729(477) *Сінкевич О. В.* Конституційне право громадян на мирні зібрання / О. В. Сінкевич // Держава і право. Юридичні і політичні науки: зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — 2007. — Вип. 38. — С. 268—271.

Висвітлено питання правової регламентації прав громадян збиратися мирно, без зброї, проводити збори, мітинги, походи й демонстрації та забезпечення реалізації цих прав. Проаналізовано теоретичні положення щодо участі громадян у політичному житті країни та вдосконалення законодавства у зазначеній сфері.

02.01—02.08.167.

342.72/73(477) *Скрипнюк О.* Соціальна держава в Україні: конституційно-правові основи, принципи та фактори побудови / О. Скрипнюк // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2007. — № 10. — С. 5—13.

Правовий аналіз проблеми реалізації прав і свобод людини і громадянина в сучасній Україні показав, що необхідна не просто досконала

структурна розробка конституційно проголошуваних правових орієнтирів, а й система реального гарантування цих прав соціальною державою. Визначено напрямки діяльності державної влади.

02.01—02.08.168.

347.15/17(477) *Соловійов А.* Право людини на життя: міжнародний вплив на формування українських поглядів / А. Соловійов // Підприємництво, господарство і право. 2007. № 12. — С. 7—10.

Проаналізовано питання взаємодії іноземного й українського законодавства щодо права людини на життя. Визначено проблеми міжнародного впливу на формування новітніх вітчизняних поглядів на поняття та зміст права людини на життя в юридичній літературі. Вказано, що відхід від усталених традицій тлумачення правових норм і намагання розширити зміст цього права так, як це прийнято у країнах прецедентної системи права, може порушити системність українського законодавства та створити проблеми реалізації правових норм.

02.01—02.08.169.

342.8 *Стещенко Т. В.* Складання й уточнення списків виборців як одна з найважливіших стадій виборчого процесу / Т. В. Стещенко // Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2007. Вип. 86. С. 55—59.

Проаналізовано організаційно-правові аспекти складання списків виборців. Розглянуто проблемні питання, що виникають у процесі застосування відповідних норм виборчого законодавства України.

02.01—02.08.170.

342.36.001.36 *Терещук М. М.* Різновиди монархічної форми правління: порівняльна характеристика / М. М. Терещук // Держава і право. Юридичні і політичні науки: зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2007. Вип. 38. С. 143—147.

Проведено науковий аналіз проблеми співвідношення різних видів монархії. Окреслено спільні риси, які характеризують монархічні форми правління, а саме: влада монарха є спадковою і передається у встановленому законом порядку; влада монарха не обмежена термінами повноважень; монарх має зовнішні атрибути влади, він має право на трон, на мантию, на корону, скіпетр, державу і титул; монарх не несе відповідальності перед народом. Наголошено, що відмінною рисою монархії, що відрізняє її від іншої форми правління — республіки, є спадковість влади монарха.

02.01—02.08.171.

342.725-054.57 *Ткаченко Є.* Поняття мови національної меншини / Є. Ткаченко // Юридична Україна. 2008. № 1. С. 22—27.

Проаналізовано національне законодавство щодо мов національних меншин. Визначено ос-

новні ознаки і сфери суспільного життя, в яких відбувається застосування цих мов. Охарактеризовано мовні права національних меншин. Виявлено прогалини та недоліки в українському законодавстві про національні меншини — розмитість, невизначеність, декларативність та ін.

02.01—02.08.172.

342(477) *Федоренко В. Л.* Концепція багатовимірної системи конституційного права України — теоретико-методологічна основа вдосконалення системи конституційного законодавства України / В. Л. Федоренко // Бюлетень Міністерства юстиції України. 2007. № 9. С. 23—42.

Сформульовано авторську концепцію багатоплосщинної системи сучасного конституційного права України. Стверджується, що запропонована система може стати теоретико-методологічною основою новітнього конституційного процесу в Україні, який актуалізувався в умовах конституційно-правової реформи 2004—2007 рр., й сприяти подальшому вдосконаленню системи конституційного законодавства України і всієї системи джерел національного конституційного права.

02.01—02.08.173.

342.4(477) *Худик А. М.* Конституція України та європейські конституційні підходи до регулювання публічних фінансів / А. М. Худик // Науковий вісник Чернівецького університету. Правознавство: зб. наук. пр. Чернівці, 2007. Вип. 127. С. 43—46.

Вказано на негативний прояв Конституції України щодо застосування традиційного конституційного підходу до регулювання публічних фінансів. На основі дослідження європейської практики у сфері регулювання публічних фінансів показано недоліки підходу Конституції України до регулювання фінансових правовідносин. Сформульовано пропозиції для усунення зазначених недоліків.

02.01—02.08.174.

342.718 *Чомахашвілі О.* Інститут подвійного громадянства / О. Чомахашвілі // Юридичний журнал. — 2007. — № 3. — С. 62—63.

Розкрито основні положення подвійного громадянства. Досліджено міжнародний досвід та практику застосування законодавства окремих держав у регулюванні зазначеного питання. Проаналізовано окремі аспекти вказаного правового інституту в суспільному житті.

02.01—02.08.175.

342.573 *Янчук А.* Референдний процес як предмет конституційно-правового регулювання / А. Янчук // Підприємництво, господарство і право. 2007. № 12. С. 11—14.

Досліджено референдний процес як предмет конституційного регулювання, місце норм референдного процесу в системі норм конституційного права та конституційного процесуального права. З'ясована специфіка предмета галузі кон-

ституційного права в цілому як особливої сукупності суспільних відносин, пов'язаних із відносинами владарювання та народовладдя, тобто відносинами, що виникають у процесі реалізації суверенітету українського народу в усіх його формах. Виокремлено специфічні ознаки, притаманні особливій групі суспільних відносин, що виникають у сфері прямого волевиявлення при формуванні волі народу (територіальної громади) шляхом голосування.

КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН

Книги

02.01—02.08.176.

342.4 Енгибарян Р. В. Конституционное развитие в современном мире. Основные тенденции : монография / Р. В. Енгибарян ; Моск. гос. ин-т междунар. отношений (Ун-т) ; Междунар. ин-т управления. М. : Норма, 2007. 496 с.

В монографии рассматриваются основные тенденции конституционного развития в современном мире. Анализируются российский и мировой опыт в данной сфере. В центре работы теория и практика конституционных изменений в разных странах, права человека, политический режим и механизм разделения властей, проблемы судебной реформы.

02.01—02.08.177.

342.8(470)(075.8) Избирательное право России : учебник / В. О. Лучин, В. Н. Белоновский, Т. М. Прякина ; под ред. В. О. Лучина. М. : ЮНИТИ, 2008. — 670 с.

Рассматриваются предмет, метод и принципы избирательного права; анализируются юридическая природа избирательного права, источники избирательного права и система избирательного законодательства РФ. Особое внимание уделяется избирательному процессу, а также таким вопросам, как информационное обеспечение выборов, финансирование выборов, методика определения результатов голосования. В специальном разделе рассматриваются юридическая ответственность и судебная практика. Нормативные акты избирательного права приводятся по их состоянию на 1 октября 2007 г.

02.01—02.08.178.

342.4(075.8) Конституционный контроль в зарубежных странах : учеб. пособие / отв. ред. В. В. Маклаков. — М. : Норма, 2007. — 656 с.

Учебное пособие посвящено разделу конституционного права зарубежных стран конституционному контролю. Рассмотрен не только институт судебного конституционного контроля, но и процедуры, сходные с таким контролем. Приведены переводы нормативных актов и материалов, дающих представление об органах конституционного контроля США, Франции,

Германии, Италии, Польши, Тайваня, Украины, Литвы, Азербайджана, а также о проблемах Судебного контроля за законодательством в Великобритании.

02.01—02.08.179.

342.4(73) Сафонов В. Н. Конституция США и социально-экономические права граждан : историко-правовое исследование / В. Н. Сафонов. М. : Норма, 2007. 272 с.

Книга посвящена изучению малоисследованной проблемы американского конституционализма специфики становления социально-экономических прав в США с помощью историко-правового подхода. Проанализированы права американских граждан, закрепленные в федеральном законодательстве в сфере труда и социального обеспечения.

Авторефераты

02.01—02.08.180.

342(476)(043.3) Береговцева Д. С. Конституционно-правовые проблемы прав человека в области биомедицины в Республике Беларусь : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.02 / Береговцева Диана Сергеевна ; Белорус. гос. ун-т. Минск, 2008. 24 с.

Проведен комплексный анализ конституционно-правовых проблем прав человека, возникающих в ходе применения к нему достижений современной биомедицины. Разработаны правовые нормы, обеспечивающие регулирование общественных отношений в данной сфере. Выявлены проблемные вопросы прав человека в области медицинской генетики и трансплантологии. Для проведения исследования используется универсальный метод материалистической диалектики, а также основанные на ней частно-научные методы. Полученные выводы и предложения могут быть использованы в процессе совершенствования законодательства Республики Беларусь, в нормотворческой деятельности высших государственных органов, в научной и учебной работе при изучении курсов конституционного, международного и медицинского права.

Рефераты

02.01—02.08.181.

342.4(470).001.73 Рыбаков В. А. Переходный период в развитии права России: преемственность конституций / В. А. Рыбаков // Современное право. — 2007. — № 12. — С. 26—28.

В статье автор обращается к анализу условий, предопределяющих преемственность конституций в ходе исторического развития государства и общества. Перспективы принятия новых конституций советского периода были заложены в первой Конституции РСФСР 1918 года, когда она рассматривалась как временный акт переходного периода.

Автор статьи отмечает, что Конституция носит объективный характер, так как является элементом диалектического закона отрицания отрицания, закономерностью развития права и его отраслей. При этом отмечает, что конституции реформируются двумя путями: 1) внесением поправок; 2) принятием нового акта.

Конституционную реформу независимой России на первом этапе характеризовало использование первого способа модернизации Конституции, а именно, внесение поправок в Конституцию РСФСР 1978 года, которых было внесено более 300 с 1990 по 1992 год. Одновременно с внесением дополнений и изменений осуществлялась работа по подготовке новой конституции. Оба пути реформирования в своей основе имеют преемственность. И Конституция России 1993 г. и Конституция РСФСР 1978 года сложились на базе одного и того же общества, одного и того же уровня общественного, в том числе и правового сознания, на базе одних и тех же исторических, национальных и иных традиций.

В. Рыбаков отмечает наличие противоположных суждений в правовой теории о наличии преемственности в развитии конституционного законодательства, высказывая своё мнение о существовании преемственности, объём которой определяется степенью преобразования общественного устройства. Речь идёт о том, что все предшествовавшие Конституции РФ 1993 года конституционные акты обладали ярко выраженным классовым характером, и несмотря на это можно отметить наличие формально-юридических признаков, которые свидетельствуют о преемственности конституционного законодательства. К этим формально-юридическим признакам автор относит: обладание высшей юридической силой, выступление конституции в качестве базового акта, особый порядок принятия и изменения, регламентация наиболее важных и значимых для государства и общества отношений, повышенная стабильность, всеохватывающий характер конституционной регламентации.

Сопоставляя Конституцию РСФСР 1978 года и Конституцию РФ 1993 года, автор отмечает, что оба акта имеют позитивистский характер. Обе конституции, равно как и построенные на их основе правовые системы, привязаны к государству, к его принудительной системе, которая обеспечивает реализацию конституционных предписаний.

В. Н. Панасюк

С т а т и

02.01—02.08.182.

342.53(470) Амиантов А. А. Конституционные принципы парламентаризма / А. А. Амиантов // Конституционное и муниципальное право. — 2007. — № 18. — С. 24—25.

Указано, что парламент — ключевой центральный элемент парламентаризма. Определены признаки парламента, отличающие его от других

видов законодательных органов. Отмечено, что парламент Российской Федерации пока не занимает приоритетное место в системе органов государственной власти. В то же время очевидны процессы становления парламентаризма в России. Обоснована целесообразность возврата к мажоритарно-пропорциональной избирательной системе. Рассмотрены четыре конституционных принципа парламентаризма — народовластия, разделения властей, идеологического и политического многообразия, а также федерализма. Кроме этого, указаны другие принципы парламентаризма — выборность, гласность, верховенство закона.

02.01—02.08.183.

342.573(470) Андреева Г. Н. Бюджетно-финансовые вопросы как предмет референдума (заметки на полях решения Конституционного Суда РФ) / Г. Н. Андреева // Конституционное и муниципальное право. — 2007. — № 20. — С. 16—21.

Исследованы отдельные аспекты проблемы запрета решения бюджетно-финансовых вопросов путем референдума. Проанализировано решение Конституционного Суда Российской Федерации от 21 марта 2007 г. относительно проверки ряда положений Федерального конституционного закона «О референдуме Российской Федерации». Рассмотрены типичные доводы в пользу ограничения предмета референдума. Сделаны следующие выводы: не существует теоретических и убедительных практических доводов в пользу установления запрета на решение народом бюджетно-финансовых вопросов на референдуме, политические доводы сводятся к отстранению народа от решения важнейших вопросов государственной жизни; зарубежная практика содержит равноценные свидетельства в пользу отсутствия такого ограничения, следовательно, ссылкой на нее они никак не могут быть оправданы; Конституционный Суд РФ должен определить свою позицию по отношению к введенным законодательством ограничениям в целом и по каждому виду с точки зрения соответствия их принципам народовластия в той форме, в которую они облечены в Конституции РФ; население в РФ как в демократическом и правовом государстве должно иметь возможность высказать свою позицию по любым бюджетно-финансовым вопросам.

02.01—02.08.184.

342.52 Арутюнян А. Ш. Проблема соотношения классического парламентаризма и постсоветского парламентаризма / А. Ш. Арутюнян // Конституционное и муниципальное право. — 2007. — № 22. — С. 18—20.

Рассмотрен процесс формирования функций и системы институтов парламентаризма. Раскрыта сущность современного парламентаризма. Акцентируется, что постсоветская парламентская система утратила свой саморазумеющийся конституционализм, который является его ин-

тегральной частью. Делается вывод о том, что существующие постсоветские реалии — это наличие парламента, но отсутствие парламентаризма.

02.01—02.08.185.

342.729(438) *Боднар А.* Формирование свободы собраний: контрпродуктивный эффект польского пути к нелиберальной демократии / А. Боднар // Сравнительное конституционное обозрение. — 2007. — № 4. — С. 94—106.

Освещена проблема свободы собраний в Польше. Подробно проанализирована ситуация, сложившаяся в стране с 2000 года, обращено особое внимание на «Парад равенства», прошедший в 2005 году. Охарактеризована обстановка, в которой был проведен парад, специфика планировавших участвовать в нем лиц. Рассмотрены ограничения права на свободу собраний со стороны государства. Изучена практика Европейского Суда по правам человека и судов Польши.

02.01—02.08.186.

342.739(436) *Вагнер Б.* Конституционная юрисдикция основные права защита права собственности в Австрии / Б. Вагнер // Сравнительное конституционное обозрение. — 2007. — № 4. — С. 133—140.

Рассматривается классическая австрийская модель конституционной юрисдикции. Анализируются сферы компетенции Конституционного суда Австрии, его структура и роль в интерпретации конституционных прав и свобод. Среди основных прав и свобод в сфере экономики в качестве приоритетного рассматривается право частной собственности, а также его возможные конституционные ограничения. Прослеживается развитие судебной практики и тенденция к расширению судебного активизма в интерпретации этих норм.

02.01—02.08.187.

351.856.2(470) *Винокуров В. А.* Право на награду государства в Российской Федерации / В. А. Винокуров // Конституционное и муниципальное право. — 2007. — № 22. — С. 12—14.

Определено понятие «награда государства». Представлена классификация наград государства. Рассмотрено субъективное право человека и гражданина на награду государства в Российской Федерации. Установлено, что право на награду государства является одним из конституционных прав человека и гражданина в Российской Федерации.

02.01—02.08.188.

342.4:349.6(470) *Воробьев С. Д.* Охрана природных ресурсов как принцип конституционного строя России / С. Д. Воробьев // Конституционное и муниципальное право. — 2008. — № 2. С. 31—35.

Отмечено, что в главе 1 Конституции РФ, закрепляющей основы конституционного строя

государства, речь идет не об охране окружающей среды либо об охране окружающей природной среды, а об охране природных ресурсов. Определено, что конституционный строй наряду с его традиционными компонентами, включающими принципы и нормы о политической организации государства, все более активно наполняется новыми элементами, включая принцип охраны (сбережения, восстановления, улучшения и защиты) окружающей природной среды, в том числе природных ресурсов. Предложена модель интерпретации принципа охраны природных ресурсов как основы конституционного строя, где замыкающим элементом является защита окружающей среды, то есть предотвращение угроз и противоправных деяний экологического характера. Обозначена особая роль государства и его органов в защите окружающей среды.

02.01—02.08.189.

342.725(470) *Воронцов П. М.* К вопросу о конституционно-правовом статусе субъектов языковых правоотношений / П. М. Воронцов // Журнал российского права. — 2007. — № 11. С. 40—48.

Рассмотрен вопрос о конституционно-правовом регулировании отношений в сфере использования языка. Проанализированы особенности статуса субъектов языковых правоотношений на основе норм Конституции РФ, Закона РФ «О языках народов Российской Федерации», Федерального закона от 1 июня 2005 г. № 53-ФЗ «О государственном языке Российской Федерации», ряда других федеральных законов и норм международного права. На основе анализа выделен ряд субъектов языковых правоотношений, статус которых урегулирован нормами конституционного права. Особо выделены субъекты права на установление государственного языка.

02.01—02.08.190.

342.565.2(470) *Гаджиев Г.* Судебная концепция конституционного принципа социального государства в Российской Федерации / Г. Гаджиев // Сравнительное конституционное обозрение. — 2008. — № 1. — С. 51—61.

Рассмотрен вопрос о формулировании и понимании конституционного принципа социального государства в РФ. Детально проанализирована сущность данного принципа, с учетом опыта не только России, но и зарубежных государств. Опираясь на практику Конституционного Суда РФ, автор представляет целостную картину восприятия идей социального государства в России, а также делает ряд выводов об эффективности тех или иных инструментов социальной политики, используемых в РФ.

02.01—02.08.191.

342.565.2(470.57) *Гошуляк В. В.* Тенденции развития законодательства в части, касающейся исполнения решений конституционных (уставных) судов / В. В. Гошуляк // Конституционное

и муниципальное право. 2007. № 18. С. 28–32.

Рассмотрены вопросы исполнения решений конституционных (уставных) судов субъектов Российской Федерации. Охарактеризованы положения Закона Республики Башкортостан «О Конституционном суде Башкортостана» от 8 декабря 2003 г. относительно исполнения решений Конституционного Суда РБ. Предложено внести изменения в Федеральный закон «Об исполнительном производстве», связанные с введением конституционно-исполнительного производства в РФ и в субъектах РФ. На основании анализа правовых норм законов субъектов РФ сделан вывод о том, что в основных законах субъектов РФ конституционно-правовая ответственность устанавливается в соответствии с Федеральным законом «Об общих принципах организации законодательных (представительных) и исполнительных органов государственной власти субъектов Российской Федерации». Отмечено, что механизм исполнения решений конституционных и уставных судов субъектов РФ и привлечения к ответственности за неисполнение этих решений в настоящее время в региональном законодательстве проработан не полностью и нуждается в совершенствовании и конкретизации. Предложены конкретные решения этого вопроса.

02.01–02.08.192.

342.511(8) *Губрієнко О. М.* Конституційно-правовий статус глави держави в президентських республіках Латинської Америки: загальний огляд / О. М. Губрієнко // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ : зб. наук. пр. / МВС України, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. Д., 2007. № 3. С. 98–104.

Досліджено особливості форм правління в країнах Латинської Америки. З'ясовано особливості президентських республік, включаючи причини їх виникнення, обсяг повноважень президента та особливості функціонування цього інституту в сучасних умовах. Надано оцінку переваг та недоліків та загальну оцінку ефективності президентської моделі республіки в Латинській Америці.

02.01–02.08.193.

342.24(4) *Губрієнко О. М.* Федеративні держави в Західній Європі: загальна характеристика / О. М. Губрієнко // Бюлетень Міністерства юстиції України. 2007. № 11. С. 15–24.

Проведено аналіз федеративних держав в Західній Європі. Встановлено історичні особливості їх виникнення, загальні принципи побудови, розподілу компетенції між суб'єктами і центром. Розглянуто їх функціонування у сучасних умовах.

02.01–02.08.194.

342.734:364(470) *Гусева Т. С.* Конституционное право на социальное обеспечение и роль

государства в его реализации / Т. С. Гусева // Конституционное и муниципальное право. 2007. № 18. С. 10–13.

Определена структура конституционного права на социальное обеспечение. Рассмотрены различные трактовки понятия «социальное государство». Говорится о необходимости принятия Федерального закона «О государственных минимальных социальных стандартах», поскольку функционирование социального государства невозможно без закрепления минимальных социальных стандартов. Отмечается практическая возможность привлечения к ответственности органов государственной власти, органов местного самоуправления и должностных лиц за несоблюдение государственных стандартов. Определено понятие государственных стандартов. Предложены меры по улучшению пенсионного обеспечения и социального обслуживания граждан.

02.01–02.08.195.

342.72/73(470) *Гущин В. З.* Некоторые аспекты защиты конституционных прав и свобод человека и гражданина / В. З. Гущин // Конституционное и муниципальное право. 2007. № 21. С. 8–9.

Рассмотрены принципы и нормы Конституции России о защите прав и свобод человека и гражданина. Особое внимание уделено гарантиям государственной защиты прав и свобод человека и гражданина. Выявлены причины нарушения законов, принципов и норм Конституции РФ. Сделан вывод о том, что для более успешного решения задач по охране и защите прав и свобод человека и гражданина необходимы не только соответствующие меры по совершенствованию законодательства в этой сфере, деятельности исполнительной и судебной власти, органов местного самоуправления, но и повышение активности самих граждан по осуществлению конституционного положения о том, что каждый вправе защищать свои права и свободы всеми способами, не запрещенными законами (ч. 2 ст. 45 Конституции).

02.01–02.08.196.

347.77:347.15/17 *Дмитренко О.* До проблеми поширення режиму відкритої інформації на персональні дані у світлі практики Європейського суду з прав людини / О. Дмитренко // Підприємництво, господарство і право. — 2008. — № 4. — С. 41–43.

Досліджено пропозиції режиму загальнодоступної інформації на окремі персональні дані на предмет відповідальності європейським стандартам захисту персональних даних, відображених у практиці Європейського суду з прав людини. Встановлено, що в світлі практики Європейського суду з прав людини не може йтися про можливість поширення режиму «відкритої» або «загальнодоступної» інформації на персональні дані фізичної особи окрім загальнодоступних джерел інформації.

02.01—02.08.197.

342.24(470) *Добрынин Н. М.* К вопросу о синергетических аспектах федеративной модели государственного устройства / Н. М. Добрынин, М. В. Глигич-Золотарева // Конституционное и муниципальное право. — 2007. — № 17. С. 8—13.

Обосновано значение исследования синергетических аспектов федерализма для построения оптимальной максимально устойчивой и способной к саморазвитию модели федеративных отношений. Сформулирована цель развития системы федерализма как достижение возможно большей устойчивости отношений внутри страны. Представлены модели федеративных отношений. Охарактеризованы синергетические принципы, применимые к федеральной модели государственного устройства. Определено понятие синергетики как теории эволюции и самоорганизации сложных систем, дающей общие ориентиры для научного поиска, прогнозирования и моделирования процессов в сложных социальных системах, в том числе федеральных государствах. Подчеркивается, что федерализм (либо реальная децентрализация) является, скорее всего, единственно возможной моделью развития России в обозримом будущем. Отмечается, что синергетика федерализма — это не просто очередная оригинальная концепция полицентрической организации власти, а насущная потребность интенсивно развивающихся теории и практики государственного строительства.

02.01—02.08.198.

342.511(470) *Зуйков А. В.* Предпосылки учреждения института президентства в Российской Федерации / А. В. Зуйков // Конституционное и муниципальное право. — 2007. — № 22. С. 14—17.

В статье освещены вопросы развития института учреждения поста президента в России. Указано, что процедура введения поста президента предусматривалась в документах комиссии по подготовке проекта Конституции, созданной после падения самодержавия в 1917 г. Однако переход к республиканской форме правления не повлек за собой автоматического признания на практике института президентства. Описаны все последующие попытки введения поста президента до 1990 г. Отмечено, что должность президента была учреждена Законом от 14 марта 1990 г. «Об учреждении поста Президента СССР и внесении изменений и дополнений в Конституцию (Основной Закон) СССР». Рассмотрены предпосылки введения поста президента в России.

02.01—02.08.199.

342.537.91(470) *Коровникова Е. А.* Отрешение Президента от должности как форма парламентского контроля / Е. А. Коровникова // Конституционное и муниципальное право. — 2007. — № 17. С. 18—22.

Определены правовые основания для отрешения

Президента РФ от должности. Обращается внимание на пробелы и недостатки в российском законодательстве относительно процедуры импичмента. Хотя в Российской Федерации нет практики отрешения Президента от должности, а попытки это сделать не удалось, нельзя недооценивать этот важный рычаг системы сдержек и противовесов. Подчеркивается, что процесс отрешения Президента от должности как особый демократический институт защиты государства и народа от произвола правителей вошел в жизнь российского общества.

02.01—02.08.200.

342.24(470.22) *Ларичев А. А.* Республика Карелия — субъект Российской Федерации или государство? / А. А. Ларичев // Конституционное и муниципальное право. — 2007. — № 18. — С. 21—23.

Проанализированы различные подходы к пониманию концепции суверенитета субъектов Российской Федерации. Своего рода точкой в споре о суверенитете республик можно считать решения Конституционного Суда РФ от 7 июня 2000 г. и 27 июня 2000 г., в которых Конституционный Суд подтвердил, что Конституция РФ не предполагает какого-либо иного государственного суверенитета, помимо суверенитета Российской Федерации. Отмечено, что можно поставить под сомнение использование в Конституции РФ в отношении республик термина «государство». Подчеркнуто, что наименование «государство» в отношении Республики Карелия носит декларативный характер, а фактически республика представляет собой «субъект РФ». Вместе с тем сохраняется определение Республики Карелия как государства в составе РФ. Сделан вывод, что данное противоречие может устранить лишь законодатель.

02.01—02.08.201.

342.4 *Лотюк О. С.* Правовая охрана конституції в зарубіжних країнах / О. С. Лотюк // Науковий вісник Чернівецького університету. Правознавство : зб. наук. пр. — Чернівці, 2007. — Вип. 375. — С. 42—46.

Досліджено основні спроби правової охорони Конституції у зарубіжних країнах. Акцентовано увагу на особливій ролі судових установ у сфері охорони Конституції. Розглянуто особливості здійснення конституційного контролю в окремих зарубіжних країнах, США, Франції, ФРН, Швеції, Аргентині, Чилі. Виділено чотири базові моделі конституційного контролю в зарубіжних країнах.

02.01—02.08.202.

342.565.2(430) *Любе-Вольфф Г.* Принцип социального государства в практике Федерального конституционного суда Германии / Г. Любе-Вольфф // Сравнительное конституционное обозрение. — 2008. — № 1. — С. 67—76.

Проанализирована роль Федерального конституционного суда Германии в формировании прин-

ципа социального государства. Обращаясь к истории возникновения принципа социального государства в нормах Основного закона ФРГ, исследованы политические причины возникновения этих норм. На основе практики Конституционного суда показано место, которое он занимает в системе регулирования социальной сферы в современной Германии, и соотношение его полномочий с полномочиями законодательной власти.

02.01—02.08.203.

342.53(170+177) Мандрыка Е. В. К вопросу компетенции парламентов России и Украины / Е. В. Мандрыка // Конституционное и муниципальное право. 2007. № 21. С. 16—18.

Охарактеризованы основные черты конституционно-правового статуса Верховной Рады Украины. Представлена классификация функций парламента, в соответствии с которой Верховную Раду Украины и Федеральное Собрание РФ автор относит к активным парламентам. Установлено, что Верховная Рада Украины может быть отнесена к парламентам с абсолютно ограниченной компетенцией, а Федеральное Собрание РФ — к парламентам с относительно ограниченной компетенцией. Рассмотрены полномочия парламентов России и Украины. Особое внимание обращено на кадровые назначения в Украине. Сделан вывод о том, что говорить о развитом парламентаризме в Украине преждевременно. Государственная Дума не имеет серьезных возможностей контролировать исполнительную власть, воздействовать на нее и применять в отношении нее санкции. Выдвинуто предложение повысить роль обеих палат в формировании Правительства РФ и всего аппарата федеральной исполнительной власти.

02.01—02.08.204.

342(510) Мао Чжэнда. Преобразование конституционного строя и развитие правового сознания / Чжэнда Мао // Вопросы философии. 2008. № 1. С. 169—172.

Проанализированы существующие в мировой истории типы конституционной динамики соотносительно с типами преобразований в обществе: конституционная революция; конституционная реформа и конституционный процесс. Исследованы базисные установки принятия и совершенствования конституции. Освещены вопросы реформирования и перехода к открытому обществу в КНР. Указано, что правовое управление государством в системе конституционного строя является не только проекцией общественных институтов, но и формой социальной культуры, поскольку порядок правового управления государством создается на основе интеграции правовых концепций, правовых институтов, правовых поступков и правосознания.

02.01—02.08.205.

342.72/73:347.96 Медведева Е. С. Проблемы доктринальной и легальной конкретизации конституционного права на получение квалифици-

рованной юридической помощи / Е. С. Медведева // Конституционное и муниципальное право. 2007. № 18. С. 15—17.

Статья посвящена уяснению юридической природы конституционного права на получение квалифицированной юридической помощи. Отражены различные подходы к пониманию юридической природы и содержания конституционных прав и свобод. Охарактеризованы специфические черты права на получение квалифицированной юридической помощи. Показано соотношение конституционных прав и обязанностей с отраслевыми и субъективными правами и обязанностями.

02.01—02.08.206.

342.565.2(130) Меллингхофф Р. Задачи и статус Федерального конституционного суда Германии и его отношения с другими европейскими судами / Р. Меллингхофф // Сравнительное конституционное обозрение. 2007. № 4. С. 127—132.

Представлена характеристика правового статуса Федерального конституционного суда ФРГ, его места в системе немецкого правопорядка и основных функций по защите прав и свобод граждан, в частности в сфере налогообложения. Рассмотрены взаимоотношения между Федеральным конституционным судом Германии и Европейским судом по правам человека и Судом Европейских сообществ, акцентируется внимание на вопросах кооперации и значения решений наднациональных судов по вопросам защиты основных прав и свобод в Германии.

02.01—02.08.207.

342.84(470) Минникес И. В. Значение местных выборов в развитии электоральных процессов в Российском государстве / И. В. Минникес // Конституционное и муниципальное право. — 2007. — № 18. — С. 35—38.

Освещается вопрос роли взаимовлияния общегосударственных и местных выборов. Акцентируется внимание на том, что многие элементы избирательного процесса вначале были введены в практику местных выборов, а лишь после этого (иногда много позже) внедрены в общенациональные избирательные процедуры. Рассмотрены примеры воздействия местных выборов на общенациональный избирательный процесс: стадия выдвижения кандидатов; практика приглашения избирателей на выборы посредством особых документов; непрямые выборы; внедрение письменного голосования; назначение повторных выборов по установленным основаниям. В заключении отмечается значительное влияние местных выборов на становление и развитие общенационального электорального процесса.

02.01—02.08.208.

342.72/73:351.77(470) Морозова О. В. Конституционная природа платных медицинских услуг, оказываемых государственными и муниципальными учреждениями здравоохранения /

О. В. Морозова // Конституционное и муниципальное право. 2007. № 18. С. 13–15.

Определены правовые основы охраны здоровья населения. Обращено внимание на то, что организация и предоставление платных медицинских услуг позволяет гражданам страны более полноценно пользоваться своими конституционными правами в области охраны здоровья и получения медицинской помощи. Представлен перечень платных медицинских услуг, предоставляемых населению медицинскими учреждениями. Сделан вывод о том, что платные медицинские услуги – это конституционно правомерное дополнение к законодательно гарантированному объему бесплатной медицинской помощи российским гражданам.

02.01–02.08.209.

342.2(450) *Мяловицька Н. А.* Італія у пошуках шляхів удосконалення державного устрою / Н. А. Мяловицька // Бюлетень Міністерства юстиції України. 2007. № 10. С. 14–20.

Досліджено проблемні питання, що виникли при проведенні конституційної реформи у 1999–2003 рр., основним змістом якої є впровадження елементів федералізму в унітарній державі, де всі адміністративно-територіальні одиниці (комуні, провінції, столичні міста й області) є автономними утвореннями. У висновках відмічено, що Італія не має усіх необхідних елементів, які при порівняльному аналізі відіграють фундаментальну роль для характеристики окремої країни як федеративної.

02.01–02.08.210.

342.24(430) *Мяловицька Н. А.* Конституційні автономії у федеративному устрої Німеччини / Н. А. Мяловицька // Бюлетень Міністерства юстиції України. 2008. № 1. С. 28–39.

Проаналізовано істотний шлях та сучасний досвід державного будівництва ФРН. Привернуто увагу щодо різних аспектів діяльності федеративної держави, зокрема чинники, що забезпечують її цілісність і стабільність.

02.01–02.08.211.

342.8(470.67) *Омарова З. Р.* Новая система выборов депутатов Народного Собрания Республики Дагестан / З. Р. Омарова // Конституционное и муниципальное право. 2007. № 17. С. 14–16.

Проанализирована новая система выборов депутатов Народного Собрания Республики Дагестан. Охарактеризованы положения Федерального закона 2002 г. «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации», республиканской Конституции 2003 г. и законодательства Республики Дагестан о выборах. Отмечено, что Государственная Дума РФ поддержала законодательную инициативу, направленную на защиту прав коренных малочисленных народов в Дагестане. 19 января 2007 г. депутаты приняли сразу в трех чтениях законопроект «О вре-

менных мерах по обеспечению представительства коренных малочисленных народов Российской Федерации в законодательных (представительных) органах государственной власти субъектов РФ». Подчеркивается, что в условиях Дагестана гарантированность прав малочисленных народов быть представленными именно в законодательном органе государственной власти республики исключительно прогрессивный шаг. Сделан вывод, что решение провести выборы только по спискам региональных отделений политических партий было правильным.

02.01–02.08.212.

342.734(470):364.048.6-056.26 *Радута В. И.* Конституционно-правовые аспекты реабилитации инвалидов в Российской Федерации / В. И. Радута // Конституционное и муниципальное право. 2007. № 23. С. 15–17.

Выявлено соотношение понятий «реабилитация инвалидов», «социальная защита», «социальное обеспечение» и «социальное обслуживание». Определена структура нормативной правовой базы в области социальной защиты (реабилитации) инвалидов. Уделено внимание вопросам организации деятельности в области реабилитации инвалидов. Обращено внимание на положения Конституции РФ, устанавливающие конституционно-правовой статус органов государственной власти и местного самоуправления. Акцентируется, что к управленческому звену организационного механизма в области реабилитации инвалидов следует относить соответствующие органы исполнительной власти.

02.01–02.08.213.

342.565.2(470) *Савельева О. А.* Понятие и общая характеристика правовых позиций Конституционного Суда Российской Федерации / О. А. Савельева // Конституционное и муниципальное право. — 2007. — № 21. — С. 19–21.

Определено понятие «правовые позиции» как обязательное для всех субъектов права толкование конституционных норм и норм отраслевого законодательства, данное Конституционным Судом РФ в своих решениях. Проанализированы различные подходы к пониманию термина «правовые позиции». Охарактеризованы признаки правовых позиций. Обосновано мнение автора по поводу характерных черт правовых позиций. В заключении сказано, что правильное и своевременное применение судебными органами решений Конституционного Суда РФ, его правовых позиций способствует становлению правового государства и конституционализации судебной практики.

02.01–02.08.214.

342.1(470) *Седова М. В.* Конституционно-правовые основы закрепления принципа территориальной целостности Российской Федерации / М. В. Седова // Конституционное и муниципальное право. 2007. № 21. С. 15–16.

Рассмотрены положения Конституции РФ,

упоминающие термин «территория». Установлено, что Конституция РФ выделяет два вида пространств: собственно территорию государства, в пределах которой оно осуществляет абсолютную юрисдикцию; пространства, на которых суверенные права и юрисдикция определяются в соответствии с нормами международного права. Определен правовой статус территории Российской Федерации. Охарактеризованы категории «таможенная территория», «внутренние морские воды», «территориальное море РФ», «прилегающая зона».

02.01—02.08.215.

342.1/2(470) *Симонян Г. Р.* Общегосударственное значение вопросов исключительного ведения Российской Федерации / Г. Р. Симонян // Конституционное и муниципальное право. — 2007. № 21. С. 10—14.

Обоснована важность вопросов и полномочий, относящихся к исключительному ведению РФ. Выделены и охарактеризованы семь групп основных предметов ведения РФ, имеющих общегосударственное значение. Определено, что предметы ведения РФ — это круг вопросов, отнесенных к исключительному ведению РФ. Исходя из того, что в РФ носителем суверенитета является народ РФ в целом, делается вывод, что к предметам исключительного ведения отнесены все вопросы общегосударственного значения.

02.01—02.08.216.

342.5+342.553 *Симонян Г. Р.* Особенности взаимоотношений государственной власти и местного самоуправления / Г. Р. Симонян // Конституционное и муниципальное право. — 2008. № 1. С. 13—18.

При рассмотрении федеративных отношений определена сущность местного самоуправления и его отношения с федерализмом. Отмечено, что вопросы федерализма и местного самоуправления взаимосвязаны, особенно с точки зрения распределения функций и полномочий по руководству публичной жизнью и осуществлению публичной власти, а также в аспекте взаимосвязи государства в целом и его составных частей в оказании влияния и помощи местному самоуправлению. Рассмотрен ряд проблем, связанных с взаимодействием органов государственной власти и местного самоуправления. Указано на то, что в настоящее время одной из первоочередных задач государственного строительства является необходимость совершенствования основ организации и функционирования местного самоуправления, уточнение его места и роли в структуре органов публичной власти.

02.01—02.08.217.

342.729(497.2) *Смилов Д.* Свобода собраний и политическое представительство / Д. Смилов // Сравнительное конституционное обозрение. — 2007. № 4. С. 107—115.

Свобода собраний рассматривается с позиции ее значения для функционирования демо-

кратии в случае, когда в качестве субъекта выступает такая политическая сила, как «народ». Автор анализирует данный подход к свободе собраний, приводя различные ситуации и последствия его использования: от позитивных демократических изменений до расшатывания и разрушения самой демократии. Утверждения подкрепляются примерами из опыта Болгарии и других стран.

02.01—02.08.218.

347.73:336.14(477+410).001.36 *Теремцова Н. В.* Правовые основы складання, розгляду і затвердження Державного бюджету в Україні та Великій Британії: порівняльний аспект / Н. В. Теремцова // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2008. — № 3. — С. 102—110.

Використання порівняльно-правового методу дослідження щодо стадій бюджетного процесу виявив як загальні закономірності, так і їх відмінності, властиві бюджетному процесу в Україні та Великій Британії. Звернуто увагу на важливість аналізу з теоретичної та практичної точок зору отримання інформації для обміну корисним досвідом та подальшого вдосконалення та розвитку правових норм, які регулюють бюджетний процес в Україні.

02.01—02.08.219.

342.734(439) *Уитц Р.* Великие обещания перед лицом больших надежд: социально-экономические права в практике венгерского конституционного правосудия / Р. Уитц // Сравнительное конституционное обозрение. — 2008. — № 1. — С. 77—99.

Указано на неопределенность венгерских конституционных норм, связанных с защитой социальных прав. Констатируется существование нестабильности в их судебной интерпретации. Отмечено, что в этих условиях конституционное правосудие выступает основным инструментом конкретизации социального законодательства. Рассматриваются различные судебные решения в данной области и указывается на необходимость дальнейшего развития теории судебной интерпретации и обеспечения предсказуемости судебной практики.

02.01—02.08.220.

342.82(47067) *Хайрулаев Х. Р.* Политические партии в избирательном процессе субъектов Российской Федерации / Х. Р. Хайрулаев // Конституционное и муниципальное право. — 2007. № 17. С. 16—17.

Освещены проблемы практического применения идеи пропорциональных выборов в субъектах Российской Федерации на примере Республики Дагестан. Отмечается, что весь депутатский корпус Народного Собрания Республики Дагестан в количестве 72 депутатов избирается по пропорциональной системе. В результате состоявшихся 11 марта 2007 г. выборов в парламент республики удалось обеспечить национальное и географическое представительство в пар-

ламенте. Подчеркивается, что «выбор в пользу пропорциональной системы выборов в республике осуществлен с учетом современного этапа развития российской государственности, общероссийский проблем и нарастающих глобальных угроз извне».

02.01—02.08.221.

342.734(470) *Шайо А.* Возможности конституционного контроля в сфере социальных прав / А. Шайо // Сравнительное конституционное обозрение. — 2007. — № 4. — С. 39—51.

Указано на необходимость действия большинства судов в социальных государствах, как если бы социальные права были частью конституционной действительности. Замечено, что эта действительность носит открытый характер, то есть даже в тех случаях, когда социальные права закреплены в конституции, то, как эти положения применяются на практике, в значительной степени зависит от конституционной политики судов. В представленном обзоре некоторых возможностей стратегий, доказано, что сильная формулировка, закрепляющая подобные права, оправдана лишь при совершенно исключительных обстоятельствах.

02.01—02.08.222.

342.766(470) *Шапсигов А. М.* Индивидуальное ограничение прав и свобод гражданина как правовой институт / А. М. Шапсигов // Конституционное и муниципальное право. — 2007. № 18. — С. 17—21.

Освещены вопросы понятия, сущности и значения ограничения прав и свобод человека и гражданина. Проанализирована концепция ограничения прав и свобод человека и гражданина, установленная Конституцией РФ. Представлены различные мнения по поводу признаков и сущности правовых ограничений. Многообразие мнений объясняется тем, что правовые ограничения явление многогранное, которое позволяет охватить разнообразие юридические инструменты (обязанности, запреты, приостановления, сервитуты, лимиты, меры защиты, наказания, пресечения и т.п.), интегрируя и унифицируя их.

02.01—02.08.223.

342.71(470) *Яковлева Е. В.* К вопросу о принципах конституционно-правового статуса иностранных граждан / Е. В. Яковлева // Конституционное и муниципальное право. — 2007. № 19. — С. 10—13.

На основе нормативного и научного материала РФ проведено исследование, посвященное изучению особенностей действия принципов конституционно-правового статуса личности применительно к статусу иностранных граждан по сравнению с действием таких принципов в отношении собственных граждан государства и выявлению непосредственно принципов конституционно-правового положения иностранных граждан. Приведена классификация принципов

конституционно-правового статуса личности на виды в зависимости от субъектов правоотношений, на которые распространяется действие таких принципов. Сделан вывод, что принципы конституционно-правового положения иностранцев представляют собой основу их статуса, отражают место, занимаемое ими в государстве пребывания (проживания), служат исходными началами для развития и конкретизации текущего отраслевого законодательства в сфере регулирования отношений с участием иностранных граждан и включают в себя общие принципы статуса личности и специальные принципы, действующие только применительно к правовому положению иностранцев.

МУНІЦИПАЛЬНЕ ПРАВО

Автореферати

02.01—02.08.224.

342.55(043.3) *Любченко П. М.* Місцеве самоврядування в системі інститутів громадянського суспільства: конституційно-правовий аспект: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.02 / Любченко Павло Михайлович; Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2008. — 40 с.

Досліджено конституційно-правовий статус місцевого самоврядування як основоположного інституту громадянського суспільства. Розглянуто поняття і структуру громадянського суспільства, конституційні засади функціонування його інститутів. Проаналізовано основні теорії самоврядування, запропоновано авторське визначення місцевого самоврядування як однієї з основних форм народовладдя, конституційного засобу обмеження державної влади. Доведено залежність розвитку місцевого самоврядування від громадянської й політичної активності населення. Проведено детальне дослідження взаємовідносин місцевого самоврядування з державою, об'єднаннями громадян, ЗМІ та іншими інститутами громадянського суспільства, сформульовано пропозиції щодо вдосконалення їх правового статусу. Розроблено сучасну теорію місцевого самоврядування як інституту громадянського суспільства, визначено його роль у забезпеченні стабільності конституційного ладу і розвитку конституціоналізму в Україні. Сформульовано концептуальні засади й напрямки реформування місцевого самоврядування і вдосконалення його правової основи.

02.01—02.08.225.

342.25(477)(043.3) *Остапенко О. Г.* Правовий статус та організація діяльності органів самоорганізації населення в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.02 / Остапенко Оле-на Геннадіївна; Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2008. — 20 с.

Досліджено правову природу, порядок утворення, функції, повноваження, принципи, форми та методи діяльності органів самоорганізації на-

селення. На теоретичному рівні визнано характерні властивості органів самоорганізації, наведено авторське визначення поняття «органи самоорганізації населення», встановлено їх роль у здійсненні місцевого самоврядування та співвідношення правового статусу цих органів з об'єднаннями співвласників багатоквартирного будинку і з об'єднаннями громадян, відповідність та гарантії діяльності цих органів. Розроблена цілісна концепція організації та діяльності з використанням таких категорій, як принципи, цілі, завдання, функції, повноваження, форми та методи діяльності. Проаналізовано історико-міжнародний досвід функціонування органів самоорганізації населення. Приділено увагу шляхам удосконалення організації та діяльності органів самоорганізації населення в Україні, у зв'язку з чим автором розроблено Типове (Примірне) положення.

Статті

02.01—02.08.226.

342.553(470-25):330.837 Алпатов Ю. М. Институциональные особенности организации местного самоуправления на территории административного округа г. Москвы / Ю. М. Алпатов // Конституционное и муниципальное право. 2007. № 17. С. 25—27.

Рассматриваются этапы развития местного самоуправления на территории г. Москвы. На практических примерах показано формирование местного самоуправления. Отмечается, что одной из задач органов местного самоуправления является надзор за соблюдением прав детей. Важным направлением работы муниципалитетов является создание аккредитованных социальных магазинов и предприятий службы быта для торгового обслуживания инвалидов, участников Великой Отечественной войны и малообеспеченных граждан. Акцентируется внимание на потребности в повышении уровня компетентности муниципальных служащих, а также компетентности населения в вопросах социально-экономического развития территорий. Подчеркивается, что важнейшим направлением в деятельности префектуры Западного административного округа является работа по формированию системы социального партнерства в муниципальных образованиях: «орган местного самоуправления — предприниматели — население», а также создание муниципальных финансово-производственных организаций.

02.01—02.08.227.

352(177) Баймуратов М. О. Компетенція місцевого самоврядування та органу місцевого самоврядування: онтологічні та аксіологічні підходи щодо виявлення та розуміння / М. О. Баймуратов // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — 2007. — Вип. 38. — С. 287—296.

Проведено онтологічний та аксіологічний аналіз процесів становлення та розвитку компетенції місцевого самоврядування (МСВ) та органу місцевого самоврядування (ОМСВ) у її сучасному розумінні та значенні для становлення локальної демократії в Україні. Встановлено, що генеза, становлення, розвиток та структуризація власної компетенції МСВ та його органів пов'язані із процесами децентралізації й деконцентрації державної влади. Системний аналіз структурних елементів компетенції МСВ дозволив виявити їх глибокий екзистенціальний зв'язок з виникаючими у цих сферах питаннями місцевого значення, предметами ведення й об'єктивного складу МСВ, компетенції та цільового призначення локальної демократизації. Встановлено, що поняття «компетенція МСВ» і «компетенція ОМСВ» співвідносяться як «загальне» і «частка», що досить чітко виявляється у процесі їх доктринальної або нормативної характеристики, яка містить загальні критерії і риси.

02.01—02.08.228.

342.553(470) Гриценко Е. Проблемы нормативного регулирования местного самоуправления на региональном и муниципальном уровнях / Е. Гриценко // Сравнительное конституционное обозрение. 2008. № 1. С. 128—137.

В Конституции закреплено, что установление общих принципов организации местного самоуправления находится в совместном ведении Российской Федерации и субъектов. Однако право творчество последних в этой сфере поставлено федеральным законодателем в жесткие рамки. Анализируя правовое регулирование вопросов местного значения и полномочий по их решению, акцентируется внимание на основных проблемах и противоречиях, возникших в ходе проведения в России муниципальной реформы, и предлагаются способы их решения.

02.01—02.08.229.

352(71) Данилов С. Ю. Канадский опыт местного самоуправления / С. Ю. Данилов // Конституционное и муниципальное право. 2007. — № 20. — С. 35—37.

Рассмотрена система местного самоуправления Канады. Охарактеризован правовой статус школьных комиссий низшего уровня самоуправления. Освещены общие вопросы деятельности муниципалитетов. Определен статус муниципальных деятелей и персонала муниципальных служб. Проанализированы источники поступлений в муниципальную казну и расходы канадских муниципалитетов.

02.01—02.08.230.

342.553(470) Джагарян А. Система и структура органов местного самоуправления: конституционное содержание и соотношение в контексте муниципальной реформы / А. Джагарян, Н. Шевченко // Сравнительное конституционное обозрение. 2008. № 1. С. 116—127.

Сделан анализ конституционной природы

местного самоуправления. На основе норм Конституции, а также практики Конституционного Суда определены смысл и содержание понятий «система» и «структура» органов местного самоуправления, их соотношение между собой, а также пределы полномочий местных сообществ по определению модели организации муниципальной власти.

02.01—02.08.231.

342.33(470) *Дитятковский М. Ю.* О предметах ведения органов государственной власти и органов местного самоуправления / М. Ю. Дитятковский // Журнал российского права. 2007. № 11. С. 17—23.

Сделан критический анализ таких спорных вопросов конституционного и муниципального права, как предметы совместного ведения органов государственной власти и органов местного самоуправления, а также разграничение предметов ведения и полномочий между указанными органами. Обозначены проблемы разграничения предметов ведения и полномочий между органами государственной власти и органами местного самоуправления. Сделан вывод о том, что исключение из федерального и регионального законодательства положений о наличии предметов совместного ведения органов государственной власти и органов местного самоуправления приводит к искоренению положительного опыта субъектов РФ в практическом решении указанных проблем, а также к усилению тенденций унитаризма в федеративном государстве.

02.01—02.08.232.

342.534.6(470) *Кузько А. В.* Отзыв депутата представительного органа местного самоуправления как мера дисциплинарной ответственности / А. В. Кузько // Конституционное и муниципальное право. — 2007. — № 21. — С. 24—26.

Указывается, что основания и процедура отзыва депутата устанавливаются уставом муниципального образования. Предложено установить конкретные основания для отзыва депутата как меры дисциплинарной ответственности, исключив положения, закрепленные в Федеральном законе № 131-ФЗ «Об общих принципах организации местного самоуправления в Российской Федерации», предусматривающие определение ответственности органов и должностных лиц местного самоуправления в уставах муниципальных образований. Основания отзыва депутата и главы местного самоуправления, по мнению автора, должны быть закреплены на федеральном уровне. Определены основания отзыва депутата и главы местного самоуправления. Выдвинуты предложения о дополнении главы 10 Закона № 131-ФЗ статьей 71.1 «Дисциплинарная ответственность главы муниципального образования, депутата представительного органа местного самоуправления». Говорится о целесообразности рассматривать ответственность депутатов перед населением как разновидность дисциплинарной ответственности. Реализация предложенных по-

ложений будет способствовать своевременному отстранению от должности лиц, нарушающих дисциплину и злоупотребляющих своим служебным положением, что в период повышения ответственности должностных лиц более чем актуально.

02.01—02.08.233.

342.25 *Любченко П. М.* Проблемы правового регулирования взаимосвязей субъектов предпринимательства и органов местного самоуправления / П. М. Любченко // Проблемы законности: респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2007. Вип. 89. С. 39—49.

Проаналізовано взаємовідносини місцевого самоврядування і суб'єктів підприємництва. Встановлено високу взаємну залежність розвитку цих інститутів громадського суспільства. Наголошено на необхідності залучення об'єднань підприємств до конструктивного діалогу з органами місцевого самоврядування у процесі підготовки проектів нормативних актів, які регламентують відносини у сфері підприємництва, і їх застосування. Зазначено, що активна позиція підприємств сприятиме вдосконаленню правової бази, а також дозволить своєчасно переглянути неефективні акти, усунути обмеження, що стримують розвиток підприємництва.

02.01—02.08.234.

352.075.1(477) *Мандич Л. Г.* Деякі аспекти становлення та розвитку органів самоорганізації населення в Радянській Україні / Л. Г. Мандич // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2007. — № 10. — С. 90—98.

З'ясовано основні етапи становлення та розвитку органів самоорганізації населення в Україні у радянський період. Визначено можливості використання окремих аспектів даного історичного досвіду для вдосконалення сучасного інституту територіальної самоорганізації населення в умовах розбудови України як незалежної, демократичної, правової та соціальної держави.

02.01—02.08.235.

342.553(470) *Масловская М. В.* К вопросу о статусе представительного органа муниципального образования / М. В. Масловская, Р. Л. Якин // Конституционное и муниципальное право. 2007. № 23. С. 21—26.

Обосновано значение местного самоуправления в настоящее время. Проанализированы различные подходы ученых к определению термина «орган местного самоуправления». Выявлены общие черты в рассмотренных определениях органа местного самоуправления. Обозначены и прокомментированы отраженные в Конституции РФ и ФЗ № 131 «Об общих принципах организации местного самоуправления в РФ» принципы, которые лежат в основе организации и деятельности органов местного самоуправления и определяют их природу. Определено понятие «орган местного самоуправления». Исследовано значе-

ние понятия «представительный орган муниципального образования». Рассмотрена процедура формирования представительного органа муниципального района в соответствии с Федеральным законом № 131. Сформулировано определение «представительный орган муниципального образования».

02.01—02.08.236.

342.553(470) *Пешин Н. Л.* Дуализм муниципальной власти / Н. Л. Пешин // Конституционное и муниципальное право. — 2007. — № 24. — С. 17—22.

Освещены основные положения общественной и государственной теорий местного самоуправления. Подчеркивается, что наибольшее влияние на формирование российского местного самоуправления оказала теория дуализма муниципального самоуправления, признающая двойственный характер местного самоуправления, выделяющая в его природе и государственные, и общественные черты. Утверждается, что местное самоуправление в Российской Федерации, построенное в соответствии с теорией дуализма муниципального самоуправления, характеризуется по своей природе как государственное, но с отдельными чертами общественной власти. Автор полагает, что государственная система (как система, осуществляющая управляющее воздействие) и система местного самоуправления тесно взаимосвязаны, и искусственное их разделение на «государственный» и «общественный» уровни не вполне корректно. Делается вывод, что местное самоуправление несет в себе общественные черты, но, по сути своей, как уровень публичной власти, оно неразрывно связано с государственной властью, оно часть государства.

02.01—02.08.237.

352:321.7 *Пронюк Н. В.* Взаємозв'язок категорій «місцеве самоврядування» і «демократія» / Н. В. Пронюк // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ : зб. наук. пр. / МВС України, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. — Д., 2007. — № 1. — С. 80—91.

Проаналізовано поняття «демократія» і «місцеве самоврядування». Розглянуто співвідношення їх характеристик, форм і суб'єктів, що виявляються у сфері місцевого самоврядування. Визначено, що демократія і місцеве самоврядування перебувають у взаємному зв'язку філософських категорій змісту й форми: демократія є змістом місцевого самоврядування, а місцеве самоврядування є формою, способом існування і здійснення демократії. Зазначено, що основне призначення й методологічне значення демократії, її форм виявляється у місцевому самоврядуванні.

02.01—02.08.238.

352(470.26).001.73 *Хорьков В. Н.* Актуальные вопросы реформы местного самоуправления в Калининградской области / В. Н. Хорьков, Н. В. Нагорная // Конституционное и муниципальное право. — 2007. — № 20. — С. 26—29.

Обобщены и проанализированы первые результаты реформы муниципальных образований в Калининградской области. Обращено внимание на распоряжение главы администрации Калининградской области от 11 октября 2004 г. № 309-р, которым была утверждена схема устройства местного самоуправления на территории Калининградской области. По мнению автора, схему устройства местного самоуправления Калининградской области целесообразно закрепить правовым актом — областным законом. Освещена проблема наделения городского поселения статусом городского округа. Рассмотрены вопросы оспаривания в судебном порядке региональных законов, наделивших 10 муниципальных районов области статусом городских округов. Сделан вывод о том, что на современном этапе становление территориальной основы местного самоуправления на территории Калининградской области состоялось и постепенно идет процесс его качественного обновления.

02.01—02.08.239.

342.553(470) *Цалиев А. М.* Обеспечение соответствия муниципальных нормативных правовых актов национальному законодательству и нормам международного права / А. М. Цалиев // Конституционное и муниципальное право. — 2007. — № 18. — С. 32—35.

Предметом рассмотрения является деятельность органов суда, прокуратуры и исполнительных органов относительно обеспечения соответствия муниципальных нормативных правовых актов национальному законодательству и нормам международного права. Определены полномочия этих органов в рассматриваемой сфере. Показаны примеры из судебной практики по делам о соответствии муниципальных нормативных правовых актов конституции (устава) субъекта РФ. Установлено, что конституционные (уставные) суды субъектов РФ в мотивировочной части часто применяют Конституцию РФ и федеральное законодательство. В заключение отмечено, что в свете рассматриваемой темы деятельность государственных органов направлена на обеспечение соответствия уже принятых муниципальных нормативных правовых актов национальному законодательству, общепризнанным принципам и нормам международного права. Такая работа, по мнению автора, должна начинаться еще на этапе разработки и принятия этих актов органами местного самоуправления и их должностными лицами, что будет способствовать повышению качества местного нормотворчества.

**12.00.03. ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО ТА ЦІВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС; СІМЕЙНЕ ПРАВО;
МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО**

ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО

Книги

03.01—02.08.240.

347.4(477)(075.8) Аномалії в цивільному праві України : навч.-практ. посіб. / відп. ред. Р. А. Майданик. К. : Юстініан, 2007. 912 с.

Висвітлено ризик, ризикові зобов'язання, інші аномалії у цивільному праві. В окремих темах розглянуто питання еволюції і порівняльної характеристики ризикових зобов'язань за законодавством України та іноземних країн сучасності. Висвітлено проблеми ризику в цивільному праві (поняття, природа, види), досліджено договір про надання медичних послуг і дилерський контракт зобов'язання професійного ризику, проаналізовано зобов'язання рентного ризику (ренти, довічне утримання, спадковий договір). Самостійні розділи присвячені дослідженню зобов'язань спекулятивного ризику (біржові спекулятивні правочини, правочини РЕПО, розрахунковий форвардний контракт, інші договори валютного дилінгу), проведено характеристику зобов'язань ігрового ризику (договори гри і парі, лотереї, розіграші) і зобов'язань страхового ризику (пенсійний контракт недержавного пенсійного фонду, договори страхування пенсії і пенсійного депозитного рахунку), висвітлено питання інноваційного алеаторного ризику (договір на створення науково-технічного творчого результату, ризиковий сервісний контракт). Надано аналіз аномальних прав, зокрема висвітлюються зобов'язання із множинністю осіб і натуральні зобов'язання, розглядаються переважні права і «нетрадиційні» права (права «на турнір», на «повітряний коридор», на домен в Інтернеті та персональні дані фізичної особи).

03.01—02.08.241.

347.2(091) Бабаєв А. Б. Система вещных прав : монография / А. Б. Бабаев. М. : Волтерс Клувер, 2007. 408 с.

Книга представляет собой историко-демографическое исследование вещных прав. В ней описывается история развития института вещных прав, приводится определение вещных прав и определяются их основные признаки, предлагается система вещных прав.

03.01—02.08.242.

347.440.6 Брагинский М. И. Основы учения о непоименованных (безымянных) и смешанных договорах / М. И. Брагинский. М. : Статут, 2007. 79 с.

В книге показано, как постепенно складывался установленный для соответствующих конструкций правовой режим, в основе которого лежит ставший единым для всех договоров принцип pacta sunt servanda. Непосредственной це-

лью работы служит установление исходных положений, являющихся общими для всех видов непоименованных и смешанных договоров, что не исключает последующее исследование специальных видов, относящихся к той и другой правовой конструкции.

03.01—02.08.243.

347.65/68(477)(094.1) Васильченко В. В. Комментарий та постатейні матеріали до законодавства України про спадкування : навч. посіб. / В. В. Васильченко. Х. : Одиссей, 2007. 480 с.

Посібник містить постатейний коментар до книги VI «Спадкове право» чинного з 1 січня 2004 р. ЦК України, що регулює відносини у сфері спадкового права. Ключові положення супроводжуються коментарем, який базується на матеріалах аналізу вітчизняної доктрини і практики з використанням нормативно-правових актів, які пов'язані із спадкуванням і суміжними з ними відносинами. Видання споряджене необхідною нормативно-правовою базою з питань спадкування.

03.01—02.08.244.

347(075.8) Гражданское право : учеб. для вузов : Рекомендовано МОН РФ / под ред. М. М. Рассолова, П. В. Алексия, А. Н. Кузбагорова. 3-е изд., перераб. и доп. М. : ЮНИТИ-ДАНА : Закон и право, 2008. 895 с.

Третье издание подготовлено с учетом нового законодательства в сфере гражданского права, принятого в 2004—2007 гг. В учебнике использованы новые материалы по всем разделам курса гражданского права и проанализированы изменения в Гражданском кодексе РФ (включая часть четвертую), а также Земельном кодексе РФ, Жилищном кодексе РФ, Водном кодексе РФ, Лесном кодексе РФ и других законах. Помимо действующего законодательства в сфере интеллектуальной собственности в учебник включена глава 12 «Права на результаты интеллектуальной деятельности и средства индивидуализации», в которой излагаются новеллы в связи с принятием части четвертой ГК РФ, вступающий в силу с 1 января 2008 г.

03.01—02.08.245.

347.77(477)(075.8) Драпак Г. Основы интеллектуальной собственности : навч. посіб. / Г. Драпак, М. Скиба. — 2-ге вид., випр. — К. : Кондор, 2007. — 156 с.

Розглянуто основні питання інтелектуальної власності, умови надання правової охорони об'єктам авторського права, суміжних прав і прав промислової власності, механізм передачі прав іншій особі та здійснення правового захисту на ці об'єкти. Наведено тлумачний словник основних термінів з інтелектуальної власності.

03.01—02.08.246.

347.65/68(477)(091) *Заїка Ю. О.* Спадкове право в Україні: становлення і розвиток: монографія / Ю. О. Заїка. 2-ге вид. К.: КНТ, 2007. — 288 с.

Комплексно досліджено теоретичні та практичні проблеми спадкового права України. У праці дістали відображення сучасні доктрини та концепції у сфері спадкування. Проведено порівняльно-правовий аналіз законодавства країн ближнього зарубіжжя, узагальнюється нотаріальна та судова практика. Значна увага приділена аналізу положень, які вперше з'явилися у спадковому законодавстві, та спірним проблемам спадкового права. Внесено пропозиції, спрямовані на вдосконалення законодавства.

03.01—02.08.247.

347.235(470)(075.8) *Казанцев В. И.* Вещное право: курс лекций / В. И. Казанцев. М.: Экзамен, 2007. — 223 с.

Подробно раскрыты содержание и правовая природа всех вещных прав, установленных гражданским законодательством России, а также сделан сравнительный анализ законодательства о вещных правах ряда государств, созданных на постсоветском пространстве.

03.01—02.08.248.

347.77(477)(075.8) *Коссаk В. М.* Право інтелектуальної власності: підручник / В. М. Коссаk, І. Є. Якубівський. К.: Істина, 2007. 208 с.

Висвітлено питання правового регулювання відносин у сфері інтелектуальної власності в контексті внутрішнього законодавства України та положень міжнародно-правових актів. Розглянуто інститути авторського права та суміжних прав, патентного права, правових засобів індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг, інші інститути права інтелектуальної власності. Окремо розкрито питання правового регулювання договірних відносин у сфері інтелектуальної власності, захисту прав інтелектуальної власності, а також міжнародно-правової охорони у цій сфері.

03.01—02.08.249.

347(477)(075.8) *Понікаров В. Д.* Цивільне право України: навч. посіб. / В. Д. Понікаров, С. М. Попова, Д. В. Назаренко. К.: ЦУЛ, 2007. — 196 с.

Розглянуто основні положення цивільного права, особисті немайнові права фізичних осіб, право власності та інші речові права згідно з ЦК України. Основну увагу приділено висвітленню загальних положень про цивільно-правові договори та досліджено окремі види зобов'язань: договірні та не договірні.

03.01—02.08.250.

347.44(470) *Санникова Л. В.* Обязательства об оказании услуг в российском гражданском праве / Л. В. Санникова; Рос. акад. наук, Ин-т

государства и права. М.: Волтерс Клувер, 2007. — 120 с.

Рассмотрены проблемы гражданско-правового регулирования отношений по оказанию услуг, опосредуемых обязательствами об оказании услуг. Исследуются объекты и правовое положение участников данных обязательств, а также их основные права и обязанности. Особое внимание уделено вопросам ограничения обязательств об оказании услуг от смежных гражданско-правовых обязательств.

03.01—02.08.251.

347.65/68(477)(075.8) Спадкове право: Нотаріат. Адвокатура. Суд: наук.-практ. посіб. / за заг. ред. С. Я. Фурси. К.: Вид. Фурса С. Я.: КНТ, 2007. — 1216 с.

Розглянуто теоретичні основи і практичні аспекти спадкового права: дано новітні теоретичні погляди на спадкове право, аналіз чинного законодавства, зокрема ЦК України, нотаріальної практики реалізації та оформлення спадкових правовідносин; особливості цивільного судочинства щодо розгляду спадкових прав. Подано міжнародний аспект і зроблено порівняльний аналіз спадкового права України з іншими зарубіжними країнами. Додано і проекти процесуальних актів — заяви до суду, проекти нотаріальних договорів тощо. Проаналізовано діяльність нотаріусів, консулів, адвокатів та суддів у контексті реалізації спадкових відносин.

03.01—02.08.252.

347.454.5 Услуги: проблемы правового регулирования и судебной практики: сб. науч.-практ. ст. / редкол.: Н. Ф. Качур, М. В. Кратенко (отв. ред.), С. М. Мальтов. М.: Волтерс Клувер, 2007. — 240 с.

Сборник подготовлен на основе материалов конференции, участниками которой стали медицинские работники, риелторы, адвокаты и юристы-консульты, преподаватели, аспиранты, студенты старших курсов Юридического института КрасГУ. В статьях авторы обращаются к современным проблемам взаимоотношений заказчиков и профессиональных исполнителей услуг, анализируют судебную практику по спорам с участием потребителей, высказывают предложения по совершенствованию законодательства. Особый интерес представляет материал об оценке качества услуг в судебной практике.

03.01—02.08.253.

347.235 *Шуплецова Ю. И.* Вещные права на природные ресурсы: публичные и частные интересы: монография / Ю. И. Шуплецова. М.: Юриспруденция, 2007. — 160 с.

Рассмотрены актуальные проблемы права собственности и других вещных прав на землю, лес, воды, недра, объекты животного мира. На основе анализа исторического материала, научной литературы, новейшего законодательства и практики его применения делаются выводы и обобщения о тенденциях развития отношений

собственности на природные ресурсы, совершенствования нормативного регулирования в данной сфере, о поиске путей сочетания интересов охраны природных ресурсов и их хозяйственного использования.

Аннотации

03.01—02.08.254.

349.444(043.3) *Аврамова О. Е.* Позбавлення суб'єктивного права на житло : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03 / Аврамова Ольга Євгенівна ; Харк. нац. ун-т внутр. справ. — Х., 2008. — 20 с.

Досліджено актуальні проблеми цивільно-правового регулювання відносин, що складаються з приводу позбавлення суб'єктивного права на житло. На основі аналізу чинного законодавства, судової практики та результатів попередніх досліджень, сформульовані визначення понять житла у загальному розумінні і розумінні житлового права. Сформульовано поняття соціального призначення, встановлено зміст права на житло (у широкому і вузькому розумінні) і недоторканності житла. Висунуто принципи позбавлення права приватної власності на житло виселенням. Окремо проведено класифікацію реєстрації та націоналізації. Визначено юридичну природу суб'єктивного права на житло. Сформульовано рекомендації та пропозиції, що стосуються законодавчого врегулювання цивільних правовідносин навколо позбавлення суб'єктивного права на житло, зокрема щодо обов'язкового страхування житла, правил проведення капітального ремонту житла, правил виселення, відмови від конфіскації житла.

03.01—02.08.255.

347.122:347.15/.19(043.3) *Жидкова О. С.* Цивільно-правовий механізм захисту права на недоторканність ділової репутації : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03 / Жидкова Олена Степанівна ; Харк. нац. ун-т внутр. справ. — Х., 2008. — 20 с.

Проведено цивілістичне теоретико-функціональне дослідження права на недоторканність ділової репутації, його суттєвих ознак та змісту. Дано визначення понять «ділова репутація» з суб'єктивної та об'єктивної точок зору, «право на недоторканність ділової репутації», визначено коло суб'єктів, що мають права на її захист, проведено розмежування понять «репутація», «гудвіл», «реноме», «престиж». Проведено комплексне дослідження цивільно-правових проблем захисту права на недоторканність ділової репутації, юрисдикційної та неюрисдикційної форм захисту. Зроблено аналіз загальних і спеціальних способів захисту права на недоторканність ділової репутації.

03.01—02.08.256.

347.440:339.54(477)(043.3) *Міщенко І. В.* Цивільно-правові договори в митній справі Украї-

ни : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03 / Міщенко Ілона Володимирівна ; ОНЮА. — О., 2008. — 19 с.

Комплексно досліджено цивільно-правові договори, що укладаються у сфері митної справи. Визначено їх специфіку та характерні риси. На підставі аналізу положень законодавства окреслено коло, здійснено класифікацію цивільно-правових договорів, які укладаються суб'єктами митної справи і спрямовані на реалізацію окремих її складових, таких як митний контроль, митне оформлення, митний режим. Проаналізовано особливості суб'єктивного складу, змісту, порядку укладання та виконання цивільно-правових договорів у митній справі України, пов'язані з подвійним правовим регулюванням нормами цивільного та митного права. На підґрунті положень і висновків дослідження зроблено низку пропозицій щодо уточнення та удосконалення положень Цивільного та Митного кодексів України, а також інших актів митного законодавства.

03.01—02.08.257.

347.411(477)(043.3) *Семенова К. Г.* Договір перестрахування : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03 / Семенова Катерина Геннадіївна ; Харк. нац. ун-т внутр. справ. — Х., 2008. — 19 с.

Комплексно досліджено проблеми правового регулювання відносин, які виникають за договором перестрахування. На основі аналізу чинного законодавства України у зазначеній сфері, поглядів учених-цивілістів, узагальнення та аналізу практики застосування норм права, які регулюють договори перестрахування, зроблено теоретичний аналіз договору перестрахування, визначено поняття, правову природу договору перестрахування, а також його місце в системі цивільно-правових договорів. Визначено правову характеристику суб'єктивного складу цього договору. Проведено аналіз змісту договору перестрахування. Обґрунтовано порядок його укладання. Визначено його форми, особливості виконання та відповідальності за договором перестрахування.

Реферати

03.01—02.08.258.

347.65/68(470) *Абраменков М. С.* Наследование как разновидность универсального правопреемства: теоретические и практические проблемы в аспекте международного частного права / М. С. Абраменков // Журнал российского права. — 2007. — № 11. — С. 76—83.

Статья посвящена новелле российского законодательства, согласно которой наследование в ГК РФ определено как универсальное правопреемство (ст. 1110 ГК РФ): «При наследовании имущества умершего (наследство, наследственное имущество) переходит к другим лицам в порядке универсального правопреемства, то

есть в неизменном виде как единое целое и в один и тот же момент, если из правил настоящего Кодекса не следует иное». Наследство рассматривается как определенная совокупность имущества (единое целое) вне зависимости от того, где оно находится и известно ли место его нахождения.

Автор указывает, что в ситуации, когда на юридическую регламентацию перехода имущества умершего к другим лицам претендуют несколько национальных правовых порядков, перед правоприменителем с неизбежностью встает вопрос о том, какими правовыми нормами должно быть урегулировано данное отношение собственными или иностранными, а если иностранными, то какими принципами надлежит руководствоваться при их выборе. Для ответа на данный вопрос компетентный орган должен обратиться к нормам международного частного права. С их помощью устанавливается тот правовой порядок, который будет компетентным для целей регулирования наследственных отношений по существу.

Автор пришел к выводу, что единство наследственной массы является для отечественной доктрины и практики принципиальным постулатом. А если так, то и коллизионные правила, касающиеся отыскания наследственного статуса, должны строиться в соответствии с данным принципом. Практическим воплощением указанной рекомендации могло бы стать использование для целей регулирования отношений по наследованию единой коллизионной привязки.

С. Нестеренко

Статті

03.01—02.08.259.

347.066;347.235 *Амелина Н. Е.* Приобретение гражданами земельных участков в собственность: переоформление права пожизненного наследуемого владения / Н. Е. Амелина // Гражданское право. — 2008. — № 2. — С. 27—29.

Рассмотрен вопрос переоформления в собственность ранее предоставленных гражданам земельных участков на праве пожизненно наследуемого владения. Проанализированы законодательные материалы, регулирующие данный вопрос.

03.01—02.08.260.

347.426.6(177) *Атрошенко В. М.* Проблемы гражданско-правового возмещения вреда, причиненного при выполнении служебных (трудовых) обязанностей / В. М. Атрошенко // Научный вестник Днепропетровского государственного университета внутренних дел: сб. науч. пр. / МВС Украины, Днепропетр. держ. ун-т внутр. дел. Д., 2007. — № 2. — С. 82—88.

Вказано, що ЦК України не містить поняття професійного ризику та положень про відшкодування шкоди, завданої у стані такого ризику. Розглянуто декілька варіантів розв'язання цієї

проблеми. Визначено, за аналогією яких правових норм вирішувати ці питання: необхідної оборони (права на самозахист) чи крайньої необхідності, і взагалі чи підлягають відшкодуванню ці наслідки. Запропоновано на законодавчому рівні окреслити коло дій у стані професійного ризику, які визнаються правомірними, вирішити коло й обсяг відшкодування ними завданої шкоди.

03.01—02.08.261.

347.24;504.062(177) *Афанасієв Р.* Щодо публічного аспекту права власності на природні ресурси / Р. Афанасієв // Підприємництво, господарство і право. 2007. № 9. С. 128—133.

Проаналізовано правову природу природних ресурсів як специфічного об'єкта права. Розкрито сутність категорії «публічний інтерес» для уточнення правового статусу народу України як специфічного суб'єкта правовідносин власності. З'ясовано публічно-правові способи реалізації ним своїх правомочностей власника.

03.01—02.08.262.

347.77 *Афанасьєва К.* Як захистити студентську роботу? / К. Афанасьєва // Інтелектуальна власність. 2007. № 5. С. 23—25.

Проаналізовано правове регулювання щодо захисту авторським правом наукових робіт студентів, зокрема курсових, кваліфікаційних та дипломних. Розглянуто деякі із способів, які широко використовують інтелектуальні «пірати». Надано декілька порад щодо захисту авторської роботи.

03.01—02.08.263.

349.7;347.764 *Балюк Ю. О.* Захист прав та інтересів потерпілих при реалізації правовідносин страхування цивільної відповідальності за ядерну шкоду / Ю. О. Балюк // Научный вестник Чернівецького університету. Правознавство: зб. наук. пр. — Чернівці, 2007. — Вип. 375. — С. 68—72.

Розкрито специфіку договору про ядерне страхування. Виділено дві групи норм, які його регулюють. Здійснено порівняльну характеристику нормативних актів чинного законодавства України та міжнародних ядерних конвенцій щодо регулювання питань ядерного страхування.

03.01—02.08.264.

347.347.238.8 *Безклубий І. А.* Момент переходу права власності за договором купівлі-продажу з торгів / І. А. Безклубий, Є. М. Глущенко // Бюлетень Міністерства юстиції України. 2008. № 4. С. 63—71.

Комплексно проаналізовано юридичну природу, доктринальні положення, чинники розвитку, особливості правового регулювання набуття права власності внаслідок укладення договору купівлі-продажу на аукціонах. Признано необхідною думку щодо віднесення переходу права власності до моменту передачі речі покупцю чи до моменту її оплати (залежно від того,

який з цих моментів настав раніше). Зазначено, що норма, яка визначає момент переходу права власності, повинна бути імперативною.

03.01—02.08.265.

347.140 *Блажівська Н.* Електронний правочин / Н. Блажівська // Юридичний журнал. 2007. № 1. С. 63—70.

Звернуто увагу, що надані в юридичній літературі визначення та класифікації електронних правочинів характеризуються термінологічними розбіжностями стосовно критеріїв класифікації і суперечливим викладенням змісту поняття електронного правочину. Запропоновано власний підхід до розуміння поняття «електронний правочин». Визначено класифікацію електронних правочинів залежно від способу вчинення та виконання правочину, відповідно до статусу сторін та правочини, які вчиняються з поставальниками послуг.

03.01—02.08.266.

347.453.1(477.54) *Бородін М. М.* Оренда землі (огляд судової практики за матеріалами Апеляційного суду Харківської області) / М. М. Бородін, О. М. Ситик // Актуальні питання цивільного та господарського права. 2007. — № 2—3. — С. 56—65.

Вирішено найбільш поширені питання, які потребують свого розв'язання при розгляді цивільних справ, пов'язаних з орендою земельної частки (паю). Висловлено думки автора з приводу застосування чинного законодавства у зазначеній сфері.

03.01—02.08.267.

347.44(477) *Бородовський С. О.* Поняття договору в цивільному праві України / С. О. Бородовський // Актуальні питання цивільного та господарського права. — 2007. — № 2—3. — С. 5—9.

Проаналізовано правову природу договору в цивільному праві. Встановлено спільні ознаки, властиві кожному з названих та невизначених договірних типів у чинному законодавстві. Сформульовано поняття договору.

03.01—02.08.268.

347.961(477) *Бородовський С. О.* Співні питання державного договору в цивільному праві України / С. О. Бородовський // Актуальні питання цивільного та господарського права. — 2007. — № 1. — С. 5—8.

Проаналізовано сучасний стан відносин щодо державної реєстрації окремих договорів у цивільному праві України. Встановлено, що розірвання у часі нотаріального посвідчення договору і державної реєстрації договорів про передачу земельних ділянок і договорів про відчуження інших об'єктів нерухомого майна однозначно суперечить охороні й захисту відповідних прав та законних інтересів сторін таких договорів. Втім толерування практики Міністерства юстиції України та його органів щодо регулювання

цивільно-правових відносин на свій розсуд, без врахування положень ЦК України, Закону України «Про нотаріат» і власного наказу «Про затвердження Інструкції про порядок вчинення нотаріальних дій нотаріусами України» теж не сприяє розбудові правової держави і не відповідає одній із загальних засад, закріплених Конституцією України, а саме верховенству права.

03.01—02.08.269.

347.457 *Брунь А. Г.* Особливості набуття і припинення права власності на земельну ділянку / А. Г. Брунь // Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2007. Вип. 88. С. 64—69.

Проаналізовано чинне законодавство України щодо набуття і припинення власності на земельну ділянку. Досліджено специфіку регулювання земельної ділянки як об'єкта цивільного права. Встановлено, що способи набуття права власності на земельну ділянку мають певні особливості, які потребують подальшої розробки механізму переходу земельної ділянки у власність, що обмежується заборонаю держави на вільне відчуження землі до 1 січня 2007 р., згідно з перехідними положеннями ЗК України.

03.01—02.08.270.

347.453.3(470) *Брюховецкий Н.* Совместность проживания как условие реализации права пользования жилым помещением по договору социального найма / Н. Брюховецкий // Семейное и жилищное право. 2007. № 5. С. 31—32.

Рассмотрен вопрос возникновения, существования и прекращения у физических лиц права пользования жилым помещением по договору социального найма. Проанализированы статьи ЖК РФ, регулирующие данный вопрос. Указано на то, что законодательством установлены два взаимосвязанных и обязательных условия обладания членами семьи наймодателя правом пользования жилым помещением по договору социального найма: проживание членов семьи наймодателя в жилом помещении; одновременное проживание в этом же жилом помещении нанимателя. Выявлены законодательские недоработки по вопросу реализации права пользования жилым помещением по договору социального найма. Предложено внести изменения в законодательство, дающие право на возможность исключения зависимости прав членов семьи нанимателя от личного отношения нанимателя к жилому помещению, предоставленному по договору социального найма.

03.01—02.08.271.

347.672:343.614 *Валах В. В.* Проблемні питання дійсності заповіту самовбивць / В. В. Валах // Південноукраїнський правничий часопис. 2007. № 3. С. 134—135.

Розглянуто суто практичні ситуації стосовно проблем дійсності заповітів самовбивць. Відправною точкою дослідження слугує той факт, що самовбивство в юридичній психології розгля-

дається як акт, що здійснюється людиною в стані душевного розладу або під впливом психічної хвороби або як усвідомлюваний акт під впливом гострих психотравмуючих ситуацій, за яких власне життя як вища цінність позбавляється сенсу. Зазначено, що визначений перелік випадків не є вичерпним, при цьому здебільшого заповіт може бути визнаний недійсним у судовому порядку за позовом зацікавлених осіб.

03.01—02.08.272.

347.254:332.85(170) *Васькин В. В.* К вопросу о преимущественном праве покупки комнат в коммунальной квартире / В. В. Васькин, Р. Р. Мустафин // *Жилищное право*. 2008. № 2. С. 53—56.

Рассмотрена статья 42 ЖК РФ, вступившего в силу с 1 марта 2005 г. Отмечено, что согласно п. 6 ст. 42 ЖК РФ на продавца комнаты в коммунальной квартире налагается обязанность по уведомлению собственников других комнат. Изложен ряд проблем как юридического, так и технического характера, которые порождает подобный порядок реализации права распоряжения своим имуществом. Сделан вывод о необходимости исключения преимущественного права покупки комнат в коммунальной квартире из ст. 42 ЖК РФ.

03.01—02.08.273.

347.772 *Васьковська Т.* Промисловий зразок як твір декоративно-прикладного мистецтва / Т. Васьковська // *Юридичний журнал*. 2007. — № 6. — С. 31—32.

З'ясовано питання, в яких випадках твори декоративно-прикладного мистецтва можуть отримати правову охорону як промислові зразки. Доведено, що твори декоративно-прикладного мистецтва є достатньо оригінальними об'єктами інтелектуальної власності. Запропоновано такі твори охороняти національним законодавством залежно від того, які властивості вони мають з боку авторського права та патентного права (якщо стають промислово-придатними).

03.01—02.08.274.

347.191.2 *Винар Л.* Правовий режим майна юридичних осіб публічного права / Л. Винар // *Підприємництво, господарство і право*. 2007. № 8. С. 7—9.

Визначено оптимальні форми правового режиму майна юридичних осіб публічного права, заснованих державою. З'ясовано можливість передачі майна юридичних осіб публічного права, заснованих державою, в управління на підставі договору. Визначено як співвідноситься управління майном за договором з правом господарського відання та правом оперативного управління.

03.01—02.08.275.

347.19 *Винар Л. В.* Теорії юридичної особи / Л. В. Винар // *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія*

юридична : зб. наук. пр. Ль., 2007. Вип. 3. С. 132—142.

Розкрито та проаналізовано основні теорії юридичної особи. Досліджено зародження юридичної особи в римському праві, її розвиток у правових системах країн — реципієнтів римського права, у радянській правовій системі. Охарактеризовано погляди українських учених у галузі права на юридичну особу.

03.01—02.08.276.

347.78(170) *Внуков Н. А.* Переход исключительного права автора на произведение в порядке правопреемства. Некоторые аспекты нововведений четвертой части ГК РФ / Н. А. Внуков // *Закон и право*. 2007. № 7. С. 49—50.

Рассмотрен вопрос, касающийся правового регулирования интеллектуальной собственности. Проанализирована четвертая часть ГК РФ и подробно охарактеризованы нововведения по вопросам правопреемства. Выявлено, что в четвертой части сохранен не только ряд основополагающих принципов, но и большинство действующих норм об интеллектуальной собственности. Указано на то, что были устранены противоречия между отдельными законами, а также очевидные нестыковки с международными конвенциями.

03.01—02.08.277.

347.440:347.161(477) *Волинець Т.* Особливості прав та обов'язків пацієнта за договором про надання медичної допомоги / Т. Волинець // *Підприємництво, господарство і право*. — 2007. — № 12. — С. 33—37.

Аналіз прав та обов'язків пацієнтів, передбачених у вітчизняному проектного законодавстві, свідчить про розширення переліку прав пацієнтів, про інколи невинновдану їх деталізацію, не повну відповідність проектного законодавства чинній вітчизняній нормативній базі. Автор вважає, що подальше вивчення та врахування під час розроблення й ухвалення національних нормативно-правових актів у цій галузі потребує застосування міжнародно-правових стандартів.

03.01—02.08.278.

347.764:368.9.06 *Волинець Т. В.* Правовий статус сторін за договором добровільного страхування медичних витрат / Т. В. Волинець // *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична : зб. наук. пр.* Ль., 2008. Вип. 1. С. 133—140.

Розглянуто сутність понять «страховик» і «страхувальник». Обґрунтовано їх правовий статус за договором добровільного страхування медичних витрат. З'ясовано особливості прав та обов'язків сторін, виходячи із специфіки цього договору. Зазначено, що особливості правового статусу застрахованих та вигодонабувачів за договором добровільного страхування медичних витрат залишаються поза межами правового регулювання.

03.01—02.08.279.

347.254 *Волкова Н. В.* Захист прав власників житла при зловживанні правом користувачами / Н. В. Волкова // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ : зб. наук. пр. / МВС України, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. — Д., 2007. № 1. — С. 92—97.

Проаналізовано підстави, що дають можливість власникам житла захищати свої права від порушень з боку недобросовісних користувачів. Надано один з вірних алгоритмів правових дій, що дають можливість реалізувати в юрисдикційній формі право на захист порушеного права власності. Приділено увагу загальним і спеціальним нормам цивільного та житлового законодавства, які тільки у своїй сукупності та вірному трактуванні дають можливість вирішити поставлене завдання.

03.01—02.08.280.

347.77(477) *Волошенко О.* Результати інтелектуальної, творчої діяльності в цивільному законодавстві / О. Волошенко // Юридичний журнал. — 2007. № 3. — С. 23—24.

Проаналізовано законодавчі акти, що визначають та охороняють права інтелектуальної власності. Звернуто увагу на особливості легітимізації об'єктів цивільних прав результатів інтелектуальної, творчої діяльності. Визначено стосовно ст. 420 ЦПК України перелік об'єктів права інтелектуальної власності, яким в Україні надано правову охорону.

03.01—02.08.281.

347.254 *Галантич М.* Актуальні питання приватно-правового регулювання відносин у житловій сфері / М. Галантич // Підприємництво, господарство і право. — 2007. № 6. — С. 35—36.

Проаналізовано особливості правового регулювання житлових відносин в умовах ринкової економіки. З'ясовано співвідношення житлового законодавства із цивільним. Визначено сутність та зміст житлових правовідносин. Обґрунтовано шляхи вдосконалення його правового регулювання.

03.01—02.08.282.

347.254 *Галантич М.* Поняття «житла» як особливого майнового об'єкта / М. Галантич // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 7. — С. 31—32.

Здійснено з'ясування поняття «житло», яке знаходиться у приватній власності, та іншого майна, що належить до об'єктів нерухомості, що прямо впливає на здійснення будь-яких юридичних дій (продаж, здача в оренду, передача у користування, перебудова тощо).

03.01—02.08.283.

347.453.3 *Галантич М.* Розмежування договору соціального та комерційного найму (оренди) житла / М. Галантич // Підприєм-

ництво, господарство і право. — 2007. № 8. — С. 3—6.

Проаналізовано особливості договору соціального та комерційного найму (оренди) житла з ціллю розмежування правових термінів «оренда» та «найм» житла. Розмежовано договір комерційного найму від договору соціального найму житла. Зазначено, що вказані договори можна розмежовувати лише з метою правового регулювання.

03.01—02.08.284.

347.457 *Гнатів О.* Ознаки пайових цінних паперів / О. Гнатів // Підприємництво, господарство і право. — 2007. № 12. — С. 38—41.

Аналіз законодавчих положень щодо пайових цінних паперів показав складність цього правового явища та відсутність єдиного підходу у визначенні ознак пайових цінних паперів не лише у цивілістичній науці, а й у правовому регулюванні відносин, пов'язаних з пайовими цінними паперами. Зазначено, що ознаки пайових цінних паперів (як основні, так і додаткові) є невід'ємним елементом правового режиму пайових цінних паперів, необхідним для визначення останнього.

03.01—02.08.285.

347.133.4(477) *Грейдін О.* Категория «управление» в гражданском праве Украины / О. Грейдин // Підприємництво, господарство і право. — 2007. № 7. — С. 42—44.

Проведений аналіз показав, що категория «управление» в гражданском праве Украины не имеет единого содержания, однако условно выделяется управление имуществом и управление юридическим лицом; управление имуществом как субъективное право является специальным правомочием, которое нельзя однозначно отнести ни к вещным правам, ни к обязательным — это правомочие не сравнимо с классической триадой владения, пользования и распоряжения, поскольку их источниками были различные правовые семьи. Автор статьи не рекомендует сводить все отношения по управлению имуществом в единый институт договора управления имуществом и предлагает переименовать главу 70 ГК Украины в «Доверительное управление имуществом».

03.01—02.08.286.

347.447 *Грищенко Г.* Щодо можливості виникнення множинності осіб з боку кредитора при порушенні договору / Г. Грищенко // Юридична Україна. — 2008. № 1. — С. 28—32.

Проаналізовано існуючі погляди на договірну відповідальність з точки зору можливості перетворення зобов'язань. Зроблено висновки стосовно допустимості відступлення вимог із договірної відповідальності, критеріїв, яким такі вимоги мають відповідати, а також наслідків, які при цьому настають (мається на увазі відсутність або, навпаки, наявність множинності осіб на боці кредитора).

03.01—02.08.287.

347.453.3(477) *Давидова Н. О.* Види договору найму житла / Н. О. Давидова // Бюлетень Міністерства юстиції України. 2008. № 3. — С. 47—53.

Проаналізовано чинне законодавство щодо видів договору найму житла. Розглянуто їх специфіку та особливості правового регулювання. Визначено критерії їх розмежування. З'ясовано коло прав наймача. Приділено увагу питанню вселення дитини у житло, яким її батьки користувалися за договором найму. Зроблено практичні висновки, спрямовані на розвиток й удосконалення житлового законодавства.

03.01—02.08.288.

347.15/17 *Давидова Н. О.* «Регулювання», «охорона», «захист»: співвідношення понять на прикладі особистих немайнових відносин / Н. О. Давидова // Бюлетень Міністерства юстиції України. 2007. № 6. С. 29—36.

На основі аналізу правової літератури щодо питання співвідношення понять «регулювання» та «охорона» здійснено вивчення та проаналізовано погляди науковців щодо зазначеної теми. Регулятивне, охоронне та захисне право розглянуто як різні види цивільних правовідносин. При зіставленні понять «регулювання» та «охорона» погляди дослідників поділено на три групи. Звернуто увагу на те, що сутність проблеми співвідношення понять охорони та захисту полягає в тому, що охорону можна розглядати в широкому та вузькому значеннях.

03.01—02.08.289.

347.15/17:347.122 *Дмитренко О.* Відкликаний суб'єктом персональних даних згоди на їх обробку у контексті приватноправових відносин / О. Дмитренко // Юридична Україна. 2008. № 2. — С. 49—51.

Досліджено юридичне визначення відкликання суб'єктом персональних даних своєї згоди на їх обробку суб'єктами приватного права для правомірності подальшої обробки. Зазначено, що відкликання суб'єктом персональних даних згоди на їх обробку в контексті приватноправових відносин слід тлумачити як юридичний факт для припинення такої обробки тільки в тих випадках, коли його згода на обробку є єдиною підставою її правомірності.

03.01—02.08.290.

349.142 *Донских Е. Г.* Долевое участие в строительстве аспекты законодательства и реалии жизни / Е. Г. Донских // Семейное и жилищное право. 2007. № 5. С. 28—30.

Рассмотрен договор долевого участия в строительстве как новая форма вовлечения средств в строительство. Изучена проблема в определении правовой природы договора долевого участия в строительстве. Определены признаки, которые должны составлять предмет договора, чтобы в случае возникновения спора квартира была индивидуализирована.

03.01—02.08.291.

347.72.04:347.68(477) *Есауленко Н. В.* Спадкування частки у складеному капіталі повного товариства за Цивільним кодексом України: актуальні питання / Н. В. Есауленко // Держава і право. Юридичні і політичні науки: зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2007. Вип. 38. С. 427—432.

Розглянуто проблемні питання, пов'язані зі спадкуванням у повному товаристві, а саме: щодо порядку прийняття спадкоємців померлого учасника повного товариства в товариство; щодо об'єкта спадкування у повному товаристві; щодо прав та обов'язків, які повинні переходити до спадкоємців померлого учасника повного товариства у разі вступу до зазначеного товариства або у разі відмови від вступу в товариство. Вироблено пропозиції щодо їх вирішення.

03.01—02.08.292.

347.214.2(170) *Жилкин Д. Г.* Регистрация недвижимости по-новому / Д. Г. Жилкин // Жилищное право. — 2007. — № 6. — С. 11—19.

Речь идет о последних изменениях в законодательстве РФ о регистрации прав на недвижимое имущество и сделок с ним. Сделан вывод о том, что изменения, произошедшие в законодательстве РФ о государственной регистрации прав на недвижимое имущество и сделок с ним за последние годы, несомненно, улучшают порядок и процедуру государственной регистрации и в какой-то степени значительно упрощают их.

03.01—02.08.293.

347.72.04(177) *Жуков С. В.* Проблемні питання практики у справах про ліквідацію юридичних осіб / С. В. Жуков // Актуальні проблеми політики: зб. наук. пр. / ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. О., 2008. Вип. 33. С. 110—113.

Розглянуто чинне законодавство в аспекті положень, що регулюють ліквідацію юридичних осіб. Проаналізовано неточності законодавства, що викликають неспрацювання принципу єдності теорії та практики: заміна терміна «реорганізація» терміном «припинення»; неточність у формулюванні ч. 1 ст. 107 ЦК України навіває плутанину з поняттям «ліквідація»; у процедурі подання позову кредитором, чий інтерес ліквідаційна комісія ухиляється розглянути або відмовляє у їх задоволенні. Наголошено на необхідності створення окремих нормативних актів, присвячених діяльності акціонерних товариств, товариств з обмеженою відповідальністю.

03.01—02.08.294.

347.4 *Зозуляк І.* До питання про правову природу істотних умов договору / І. Зозуляк // Юридична Україна. — 2007. — № 11. — С. 39—41.

Проаналізовано чинне законодавство, існуючі підходи, позиції, погляди вчених-цивілістів щодо істотних умов договору. Визначено напрями розвитку істотних умов договору. Розглянуто їх формування та особливості.

03.01—02.08.295.

347.43 Іваненко О. Правова природа притримання як способу забезпечення виконання зобов'язань / О. Іваненко // Юридична Україна. 2007. — № 8. — С. 55—60.

Розглянуто ознаки правової категорії заходів оперативного впливу та проведено їх порівняння з ознаками інституту притримання. Стверджується, що інститут притримання як специфічний спосіб забезпечення виконання зобов'язань наділений усіма необхідними ознаками, які дозволяють кваліфікувати його як захід оперативного впливу. Наголошено, що наведені аргументи не дозволяють розглядати інститут притримання як цивільно-правовий правочин або як реалізацію кредитором права на самозахист.

03.01—02.08.296.

347.78(477+4).001.8 Ільков В. В. Особливості законодавчого забезпечення процесу адаптації законодавства України до законодавства ЄС у сфері авторського права / В. В. Ільков // Наше право. — 2008. — № 2. — С. 75—78.

Наголошено, що адаптація українського законодавства до законодавства Європейського Співтовариства має відбуватися з обов'язковим врахуванням його національних особливостей та повинна стати послідовним та науково обґрунтованим процесом. Проаналізовано етапи адаптації законодавства України до законодавства ЄС, які визначені у програмі адаптації законодавства. Запропоновано переглянути приведення у відповідність спершу національних нормативних актів між собою, зокрема положень ЦК та ГК України, відповідних спеціальних законів у сфері авторського права та інших інститутів права інтелектуальної власності, а згодом порівняння міжнародних правових засад регулювання охорони інтелектуальної власності з відповідними нормами українського законодавства і внесення необхідних змін.

03.01—02.08.297.

347.472(477) Ісаєв А. М. Відповідальність дарувальника за Цивільним кодексом України / А. М. Ісаєв // Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2007. Вип. 89. С. 49—54.

Проаналізовано норми ЦК України щодо відповідальності дарувальника. Вирішено питання впливу безоплатного характеру дарування на відповідальність дарувальника (якщо впливає, то яким чином; якщо не впливає, то чому). З'ясовано як співвідносяться правові норми, що регулюють правовідносини дарування із загальними положеннями про виконання, порушення і відповідальність за порушення зобов'язань.

03.01—02.08.298.

347.254(470) Каминская И. А. Норма общей площади жилого помещения / И. А. Каминская // Вопросы гуманитарных наук. 2007. № 4. С. 156—157.

Рассмотрены изменения, внесенные во вто-

рую часть ГК РФ в соответствии со ст. 11 ФЗ от 29 декабря 2004 г. «О введении в действие Жилищного кодекса РФ». Акцентируется внимание на проблеме соотношения употребляемого в ГК РФ понятия «нормы общей площади» и понятия «учетной нормы» и «нормы предоставления», содержащейся в ЖК РФ. Предлагается внести в указанные статьи корректировку, заменив формулировку «норма общей площади жилого помещения» на «учетную норму», по аналогии регулирования данных вопросов при предоставлении жилых помещений по социальному найму.

03.01—02.08.299.

347.426.6(477) Ківалова Т. С. Особливості правового регулювання цивільних відносин відшкодування шкоди / Т. С. Ківалова // Актуальні проблеми держави і права: зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ОНЮА. О., 2008. Вип. 37. С. 154—159.

Вказується на відсутність єдності бачення вітчизняними правознавцями характеру впливу на учасників цивільних відносин, які завдали шкоду іншим суб'єктам у тому чи іншому випадку. Враховуючи прояви методу правового регулювання зосереджено увагу на особливостях методу цивільно-правового регулювання відносин відшкодування шкоди (сукупності і характеру засобів впливу на учасників цивільних відносин). Порівняльний аналіз зазначених загальних принципів цивільного законодавства та засад регулювання відносин відшкодування шкоди показав, що вони не тотожні. Стверджується, що особливостями регулювання відносин відшкодування шкоди є наявність у методі правового регулювання правонаділяючого (уповноважувального) та імперативного елементів.

03.01—02.08.300.

347.764:368-057.36(477) Кінашук Л. Особливості системи страхування співробітників органів внутрішніх справ в Україні / Л. Кінашук // Юридичний журнал. 2007. № 6. С. 90—94.

Детальне вивчення питань страхування співробітників органів внутрішніх справ дало можливість стверджувати про необхідність заміни державного особистого обов'язкового страхування співробітників органів внутрішніх справ компенсаційними виплатами. Розмір страхового тарифу має бути поставлений в залежність від обставин виконання функціонального обов'язку для всіх категорій співробітників правоохоронних органів. Автор вважає, що здійснення права на компенсації працівникам міліції та членам їх сімей можливе тільки після приведення нормативно-правових актів у відповідність із потребами співробітників органів внутрішніх справ у соціальному захисті та відпрацюванні механізму реалізації цього права.

03.01—02.08.301.

347.83(477) Княжицький М. Щодо відповідності Закону України «Про телебачення і радіомовлення» цивільному законодавству / М. Кня-

жицький // Право України. 2008. № 2. С. 79–87.

Досліджено правове регулювання суспільних відносин телерадіоорганізацій за ЗУ «Про телебачення і радіомовлення». Розглянуто питання відповідності норм ЗУ «Про телебачення і радіомовлення» нормам ЦК України. Сформульовані пропозиції забезпечать належні умови для розвитку вітчизняного законодавства у сфері правового регулювання створення та діяльності телерадіоорганізацій.

03.01–02.08.302.

347.772/774 *Кодинець А.* Історія становлення та розвитку правової охорони засобів індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг / А. Кодинець // Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Юридичні науки. К., 2007. № 74–76. С. 129–133.

Досліджено особливості виникнення та становлення правової охорони комерційних найменувань, торговельних марок та географічних зазначень. Розглянуто момент їх історичного зародження та подальшого генезису як явищ економічної та правової дійсності.

03.01–02.08.303.

347.77 *Кодинець А.* Комерційне позначення як об'єкт права інтелектуальної власності / А. Кодинець // Підприємництво, господарство і право. 2007. № 6. С. 37–40.

Визначено сутність комерційного позначення як засобу індивідуалізації. Досліджено особливості його правового режиму. Проведено розмежування комерційного позначення та суміжних правових явищ. Сформульовано пропозиції щодо вдосконалення законодавства у сфері охорони прав на засоби індивідуалізації.

03.01–02.08.304.

347. *Кодинець А.* Теоретичні проблеми визначення сутності прав на засоби індивідуалізації / А. Кодинець // Підприємництво, господарство і право. 2007. № 7. С. 23–27.

Проаналізовано правову природу суб'єктивних прав на засоби індивідуалізації. Розглянуто основні доктринальні підходи до визначення сутності прав на засоби індивідуалізації. Досліджено особливості їх реалізації на практиці.

03.01–02.08.305.

346.548(477) *Колісникова Г.* Особливості цивільно-правового захисту прав споживачів / Г. Колісникова // Право України. 2008. № 3. С. 100–104.

Проаналізовано ст. ст. 611, 707 ЦК України та ст. 9 ЗУ «Про захист прав споживачів» щодо правових наслідків порушення зобов'язання. З'ясовано міри цивільно-правової відповідальності. Розглянуто норми цивільного права, що застосовуються в разі заподіяння особам шкоди внаслідок недоліків товарів, робіт (послуг); норми договірної (зобов'язального) права; норми

загальної деліктної відповідальності; інститут «спеціального делікту». Охарактеризовано загальні (основні) та спеціальні права споживача. Зазначено, що законодавство України формально надає споживачам широке коло повноважень стосовно захисту своїх прав та інтересів, реалізувати цю можливість доволі складно. Рекомендовано вдосконалити нормативно-правові акти, які регулюють дані правовідносини, і знаходити нові способи їх реалізації.

03.01–02.08.306.

347.763 *Кострицький І. Л.* Особливості правового регулювання договору перевезень вантажів / І. Л. Кострицький // Південноукраїнський правничий часопис. 2007. № 1. С. 82–85.

Проаналізовано норми господарського та цивільного законодавства, що регулюють загальні положення щодо договорів перевезень вантажів. Визначено форми та зміст договорів перевезення вантажів. Конкретизовано права та обов'язки об'єктів цих договорів. Визначена відповідальність сторін за договорами перевезення вантажів.

03.01–02.08.307.

347.15/17(477) *Крупчан О.* Окремі напрями та форми реалізації приватних прав фізичних осіб як пріоритет розвитку правової держави в Україні / О. Крупчан // Юридична Україна. 2008. № 3. С. 45–51.

Проаналізовано погляди науковців, що досліджують проблеми реалізації цивільних прав фізичних осіб немайнового і майнового характеру. Звернуто увагу на те, що в Україні немає науково обґрунтованої приватноправової концепції охорони та захисту майнових прав. З'ясовано проблематику, що становить один із напрямів реалізації прав осіб, дослідженням охорони та захисту майнових прав осіб в Україні та ЄС. Сформульовано загальні напрями, в межах яких відбувається реалізація приватних прав фізичних осіб як пріоритет розвитку правової держави в Україні і дослідження яких викликає нагальну потребу.

03.01–02.08.308.

347.78:004.738.5(477) *Курило Т. В.* Прогалини законодавства України щодо захисту авторського права в Інтернеті / Т. В. Курило // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична : зб. наук. пр. Л., 2008. Вип. 1. С. 119–124.

Акцентовано увагу на деяких упущеннях нормативно-правової бази, спрямованої на регулювання авторського права в Інтернеті. Охарактеризовано види сайтів, на яких розміщено ресурс. З'ясовано підходи до вирішення проблем, пов'язаних з порушенням авторського права безоплатними сайтами. Розглянуто проблеми з визначенням форми і назви позовного документа, про захист авторського права. Обґрунтовано пропозиції щодо подолання розглянутих недоліків.

03.01—02.08.309.

347.256(477) *Кутателадзе В. О.* Право забудови на чужій земельній ділянці за цивільним законодавством України / В. О. Кутателадзе // Актуальні проблеми держави і права: зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ОНЮА. — О., 2007. — Вип. 34. — С. 318—323.

Розглянуто поняття, правову природу та ознаки права користування чужою земельною ділянкою для забудови (суперфіцій). З урахуванням аналізу норм цивільного законодавства та характерних рис права користування чужою земельною ділянкою для забудови (суперфіцій) запропоновано його визначення. Вказано на те, що при вирішенні питання надання земельної ділянки в безоплатне користування для забудови чинне законодавство потребує уточнення в таких моментах: чи можливість безоплатного надання землі для забудови стосується всіх форм власності на землю; чи має бути платня разова чи періодична; хто і як визначає розмір плати за суперфіцій.

03.01—02.08.310.

347.65/68(477) *Кухарев О.* Цивільно-правова відповідальність виконавця заповіту / О. Кухарев // Право України. — 2008. — № 3. — С. 91—95.

Вказано на неоднозначність підходів щодо з'ясування цивільно-правової відповідальності виконавця заповіту. Проаналізовано ч. 2, 3 ст. 1295 та главу 51 ЦК України щодо правових наслідків та відповідальності за порушення зобов'язання. Визначено особливості цивільно-правової відповідальності виконання заповіту, а також підстави її виникнення з урахуванням специфіки спадкових правовідносин.

03.01—02.08.311.

347.78 *Ландин А. В.* Права авторов на получение вознаграждения за создание служебных объектов интеллектуальных прав / А. В. Ландин // Вопросы гуманитарных наук. — 2008. — № 1. — С. 134—137.

Рассмотрены некоторые принципиальные моменты в вопросе права авторов на получение вознаграждения за создание служебных объектов интеллектуальных прав. Указано на то, что защита прав автора представляется довольно затруднительной в ситуации, когда формально автор не может предъявлять требования ко второму юридическому лицу о выплате авторского вознаграждения, поскольку оно не является правопреемником работодателя. Сделан вывод о том, что нормы, регулирующие порядок выплаты авторского вознаграждения за создание служебного объекта, нуждаются в усовершенствовании.

03.01—02.08.312.

347.440:347.68 *Легеза Ю. О.* Місце спадкового договору у системі цивільно-правових договорів в Україні / Ю. О. Легеза, І. А. Лутацька // Науковий вісник Дніпропетровського державно-

го університету внутрішніх справ: зб. наук. пр. / МВС України, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. — Д., 2007. — № 1. — С. 99—102.

Визначено поняття спадкового договору. Охарактеризовано місце і значення спадкового договору у системі цивільно-правових договорів. Окреслено можливі шляхи підвищення ефективності застосування спадкового договору.

03.01—02.08.313.

347.65/68:347.724 *Лідовець Р.* Право участі у товаристві з обмеженою відповідальністю як об'єкт спадкових правовідносин / Р. Лідовець // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 7. — С. 28—30.

Здійснено тлумачення змісту норм цивільного законодавства, які регулюють право участі у товаристві з обмеженою відповідальністю. Розглянуто можливість переходу права участі у товаристві з обмеженою відповідальністю до спадкоємців у разі смерті учасника товариства.

03.01—02.08.314.

347.239 *Майданик Н. І.* Склади (підстави) права переважної купівлі майна / Н. І. Майданик // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2007. — № 9. — С. 63—77.

Здійснено аналіз особливостей окремих складів (підстав) права переважної купівлі майна. Серед складів (підстав) права переважної купівлі майна у вітчизняному праві найбільшого поширення набули випадки застосування права переважної купівлі: частки у спільній власності; акцій акціонерних товариств; частки в товаристві з обмеженою відповідальністю.

03.01—02.08.315.

347.68(477) *Майданик Р. А.* Елементи і виконання спадкового договору за цивільним законодавством України / Р. А. Майданик // Мала енциклопедія нотаріуса. — 2008. — № 1. — С. 95—100.

Окреслено мету, істотні умови та предмет спадкового договору. Визначено його форму. Обґрунтовано положення сторін, права й обов'язки сторін спадкового договору. Розглянуто умови спадкового договору за участю подружжя. Висвітлено підстави і порядок його розірвання.

03.01—02.08.316.

347.68:347.731(477) *Манжура Н.* Спадкування корпоративних прав в Україні / Н. Манжура // Юридичний журнал. — 2007. — № 3. — С. 104—106.

Здійснено поверхове ознайомлення засновників господарських товариств з практикою цивілізованого вирішення питань спадкування корпоративних прав. Наведено основні прийнятні варіанти. Охарактеризовано питання про охорону спадкового майна. Визначено, хто зобов'язаний давати згоду на прийняття спадкоємця до товариства.

03.01—02.08.317.

347.45/47:336.743(477) *Матвеев П.* Договір валютного дейтрейдингу в Україні (цивільно-правова характеристика) / П. Матвеев // Юридична Україна. — 2007. — № 6. — С. 61—66.

Досліджено поняття правової природи і місця договору валютного дейтрейдингу в системі правочинів валютного шилінгу. Виявлено особливості виконання цього виду правочинів «на різницю».

03.01—02.08.318.

347.741/745 *Милославський С.* Проблеми застосування інституту недійсності до векселя та їх подолання / С. Милославський // Право України. — 2007. — № 9. — С. 150—153.

Проаналізовано стан судової практики та підходів до проблеми застосування інституту недійсності до векселя як цінного папера в сучасній юридичній літературі. Зазначено, що автори дотримуються позицій неупустимості застосування цивільно-правового інституту недійсності до векселя. Підкреслено, що визнання недійсними вексельних правочинів не може здійснюватися за класичними правилами, встановленими цивільним законодавством, принаймні не в усіх випадках. На думку автора статті, конструкція визнання векселя таким, що не підлягає оплаті, є неприйнятною з тих міркувань, що вексель як цінний папір не може мати жодних заперечень проти оплати по ньому до тих пір, поки він є цінним папером, навіть за наявності підстав вважати недійсним втілене у ньому зобов'язання.

03.01—02.08.319.

347.241/242 *Мироненко І.* Регулювання опосередкованих впливів на сусідні володіння у відносинах добросусідства / І. Мироненко // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 8. — С. 32—35.

На підставі правового аналізу чинного вітчизняного і законодавства країн СНД, юридичної літератури досліджено інститут добросусідства. Охарактеризовано два шляхи врегулювання ситуацій, пов'язаних з конфліктом інтересів суміжних власників. З'ясовано питання: в чому полягає особливість відносин добросусідства. Визначено проблемні аспекти, що потребують детального вивчення та уточнення. Висловлені пропозиції щодо врегулювання зазначених проблем.

03.01—02.08.320.

347.238.3(470) *Михайлов В. К.* Место многоквартирного дома в системе объектов гражданских и жилищных прав / В. К. Михайлов // Семейное и жилищное право. — 2008. — № 1. — С. 23—27.

В рамках настоящей статьи автор попытался разобраться в вопросе: что же представляет собой многоквартирный дом сегодня и может ли он вообще заменить собой такую сложную по своей правовой сущности категорию, как «кондоминиум». Проанализированы последствия

правовой регламентации многоквартирного дома в Жилищном кодексе РФ.

03.01—02.08.321.

347.15/17(477) *Михальчук О.* Правове регулювання сурогатного материнства в Україні / О. Михальчук // Юридичний журнал. — 2007. — № 11. — С. 34—36.

Вказується на відсутність достатнього нормативного регулювання здійснення процедури сурогатного материнства в Україні. У соціальному житті сурогатне материнство є ще більш актуальним явищем, що потребує уваги, розвитку та правового підґрунтя. Обґрунтовано сутність сурогатного материнства. Розглянуто принципи регулювання сурогатного материнства нормами чинного законодавства України. Запропоновано індивідуальні юридичні засоби та механізми, за допомогою яких можна захистити майнові й немайнові права й законні інтереси осіб, які беруть участь у програмі сурогатного материнства.

03.01—02.08.322.

347.234 *Мічурін С.* Чинники, що впливають на встановлення обмежень майнових прав фізичних осіб у сучасному цивільному законодавстві / С. Мічурін // Право України. — 2007. — № 12. — С. 116—120.

Виявлено чинники, що впливають на встановлення обмежень майнових прав фізичних осіб. Проаналізовано існуючі підходи до встановлення обмежень майнових прав фізичних осіб з огляду на чинники, що їх зумовлюють. Виявлено вплив чинників, що зумовлюють встановлення обмежень майнових прав фізичних осіб, на законодавче регулювання майнових відносин. Знайдено співвідношення між передумовами виникнення обмежень майнових прав фізичних осіб та чинниками, що впливають на їх встановлення.

03.01—02.08.323.

347.447.5 *Молодико К.* Перспективи розвитку цивільно-правових гарантій, що забезпечують публічно-правові інтереси / К. Молодико // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 7. — С. 38—41.

З'ясовано, в яких сферах суспільного життя публічно-правові інтереси можуть забезпечуватися за допомогою гарантій банків та небанківських фінансових установ та яким чином. Звернуто увагу на доцільність застосування засобів забезпечення зобов'язань, що довели свою високу ефективність у цивільному праві, зокрема гарантію, для забезпечення зобов'язань кримінально-процесуального та кримінально-виконавчого характеру. Розглянуто західний досвід щодо застосування у цивільному (господарському, адміністративному) процесах такого засобу забезпечення, як гарантія.

03.01—02.08.324.

347.64 *Морозова С. Є.* Етапи розвитку законодавства у сфері регулювання опіки та піклу-

вання / С. Є. Морозова // *Держава і право. Юридичні і політичні науки* : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2007. Вип. 38. С. 399–408.

Проаналізовано історичний розвиток законодавчого регулювання опіки та піклування і, з урахуванням історичного досвіду, надається оцінка сучасного стану державного регулювання відносин у сфері опіки та піклування. Обґрунтовано практично-необхідні пропозиції, направлені на викриття недоліків у сучасному праворегулюванні і запропоновано конкретні пропозиції щодо їх усунення.

03.01–02.08.325.

347.65/68:347.113(477) *Нелін О.* Історичні аспекти колізійних питань спадкового права у сучасному законодавстві України / О. Нелін // *Підприємництво, господарство і право*. 2007. № 8. С. 10–14.

Розглянуто колізійні норми у МПрП, уточнено поняття «юридична колізія». Обґрунтовано колізійні прив'язки для урегулювання спадкових відносин з іноземним елементом. Висвітлено два методи регулювання (колізійний та матеріально-правовий) для врегулювання спадкових відносин з іноземним елементом. Аналіз спадкових відносин у МПрП показав, що основним колізійним питанням спадкового права є загальне правило щодо визначення закону, який застосовується до спадкових відносин, форми заповіту та можливості реалізації автономії волі у заповітах.

03.01–02.08.326.

347.235(477+470) *Овчарук С.* Зарубіжний досвід організації державного регулювання реєстрації речових прав на земельні ділянки і нерухоме майно / С. Овчарук // *Підприємництво, господарство і право*. 2007. № 9. С. 11–15.

Здійснено порівняльний аналіз відповідного законодавства України та РФ у вітчизняній юридичній науці. Виявлено, що заміна нотаріального посвідчення угод державною реєстрацією прав не створює дійового правового механізму, який би забезпечив і гарантував недоторканність власності від незаконних зазіхань; правовстановлюючі документи на земельну ділянку або нерухоме майно не потребують вчинення будь-яких інших додаткових юридичних дій; встановлення на законодавчому рівні необхідності державної реєстрації прав на нерухоме майно є неконституційним.

03.01–02.08.327.

347.122(470) *Одинцов С. В.* Соотношение понятий «фирма» и «фирменное наименование» / С. В. Одинцов // *Гражданское право*. 2008. № 2. — С. 25–27.

Исследована проблема правовой определенной неурегулированности объектов исключительной собственности нормами действующего российского законодательства. Рассмотрен вопрос равнозначности терминов «фирма» и «фирменное наименование». На основе анализа сде-

лан вывод о целесообразности признания равнозначности юридических терминов фирмы и фирменного наименования.

03.01–02.08.328.

347.464(477) *Озернюк Г. В.* Роль та місце договору ренти в цивільному праві України / Г. В. Озернюк // *Актуальні проблеми політики* : зб. наук. пр. / ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. О., 2008. Вип. 33. С. 103–106.

Проаналізовано генезис інституту ренти. Розглянуто договір ренти згідно з ЦК України. Визначено класифікацію договору ренти по видах згідно з певними критеріями (по оплаті, по терміну укладання). Виявлено спільні риси та відмінності договорів: купівлі-продажу з розстрочкою платежу і строковим договором ренти; дарування і безвідплатним договором ренти. Стверджується, що нормативні положення ЦК України щодо договору ренти не відповідають потребам практики і містять недоліки.

03.01–02.08.329.

347.15/17 *Ольховик Л. А.* Право фізичної особи на розпорядження своїм здоров'ям / Л. А. Ольховик // *Південноукраїнський правничий часопис*. 2007. № 3. С. 131–134.

Розглянуто право фізичної особи на розпорядження своїм здоров'ям як один із аспектів права на здоров'я та з'ясовано його форми. Стверджується, що повністю дієздатна як повнолітня, так і неповнолітня фізична особа має право на розпорядження своїм здоров'ям, яке виражається в таких формах: участь у медичних, наукових та інших експериментах; донорство крові; трансплантація органів.

03.01–02.08.330.

347.623(477) *Ольховик Л. А.* Чи потрібні релігійні шлюби в Україні / Л. А. Ольховик // *Актуальні проблеми політики* : зб. наук. пр. / ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. О., 2008. Вип. 33. С. 116–118.

Розглянуто усі сторони такого явища, як релігійний шлюб в Україні. З'ясовано, чи потрібен він нашій державі, чи зможе він стати альтернативою РАГСу. Рекомендовано запровадити єдину систему обліку шлюбів укладених у РАГСі і в церкві.

03.01–02.08.331.

347.132.14 *Онищенко Г.* Проблема існування категорії «зловживання правом» / Г. Онищенко // *Юридичний журнал*. 2007. № 2. С. 30–33.

Охарактеризовано поняття «зловживання правом». Звернуто увагу на такі ознаки, як вина та рівень задоволення власних потреб особи, що зловживає правом, оскільки вони відіграють значну роль при винесенні рішення судом у конкретній справі. Надано авторський варіант визначення поняття «зловживання правом». Проаналізовано, чи є зловживання правом правопорушенням. Встановлено, що зловживання пра-

вом становить окремий вид правопорушення, особливість якого полягає у тому, що при зловживанні правом особа не порушує норму права, а діє всупереч призначенню суб'єктивного права. Охарактеризовано дві форми зловживання правом: шикана та дії по реалізації суб'єктивного права без наявності мети, але з фактичним заподіянням шкоди.

03.01—02.08.332.

347.129:141.7 *Отрадна О.* Реалізація принципу справедливості у цивільно-правових зобов'язаннях із завдання недовірної шкоди / О. Отрадна // Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Юридичні науки. — К., 2007. — № 74—76. — С. 120—123.

Досліджено основні положення стосовно принципу справедливості в цивільному праві взагалі і у деліктних зобов'язаннях зокрема. Проаналізовано застосування принципу справедливості при виконанні деліктних зобов'язань та прийнятті судом рішень у справах про відшкодування шкоди. Зазначено, що найбільше принципу справедливості застосовується в договірних відносинах виконання зобов'язань із завдання недовірної шкоди. Судові рішення в цій сфері мають теж ґрунтуватися на принципах справедливості.

03.01—02.08.333.

347.133.8:347.22(477) *Панченко М.* До проблеми законодавчого регулювання відносин довірчої власності / М. Панченко // Підприємництво, господарство і право. — 2008. — № 4. — С. 36—40.

З ціллю застосування довірчої власності на практиці викладено авторський підхід до загальної характеристики юридичної природи довірчої власності, суб'єктивного складу її учасників і видів довірчої власності. Наголошено, що в Україні вперше в історії національної цивілістики закріплено договір управління майном як самостійний договірний тип і спосіб здійснення прав на чуже або власне майно з визначеною метою. Вказується на доцільність розміщення договору управління майном у структурі ЦК України відразу за договором довічного утримання і перед договором майнового найму.

03.01—02.08.334.

347.433(477) *Панченко М.* Припинення зобов'язань прощенням боргу / М. Панченко // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 12. — С. 28—32.

Досліджено положення про припинення зобов'язань прощенням боргу з огляду на чинне законодавство, теоретичні дослідження та світову практику. Встановлено, що чинний ЦК України зберіг правонаступність у розвитку зобов'язального права, вдосконалив існуючі та закріпив нові його інститути, спрямовані на розвиток ринкових відносин. Звернуто увагу на інститут припинення зобов'язання прощенням боргу, який має складну правову конструкцію, зміст

якої може давати підстави для різного тлумачення на практиці.

03.01—02.08.335.

347.19 *Пасека О. Ф.* Теорія сутності юридичної особи / О. Ф. Пасека // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична : зб. наук. пр. — Л., 2008. — Вип. 1. — С. 124—133.

Розглянуто існуючі у правовій думці теорії сутності юридичної особи, погляди науковців на зміст та правове становище цього суб'єкта права з огляду на можливе визначення юридичної особи суб'єктом злочину. Зазначено, якщо правомірні дії юридичної особи визнаються діями останньої, а не фізичних осіб, які входять до її складу, то, відповідно, і протиправні дії повинні визнаватися діями саме юридичної особи. Наголошено на необхідності визнання кримінальним законодавством України юридичної особи суб'єктом злочину. Якщо діяльність юридичної особи завдає шкоду суспільним інтересам, які на законодавчому рівні захищаються державою, виникає необхідність у наявності ефективних засобів протидії та стримування зазначеного суб'єкта права.

03.01—02.08.336.

347.21 *Пацурківський Ю. П.* Основні концептуальні підходи до визначення поняття «майно» / Ю. П. Пацурківський // Науковий вісник Чернівецького університету. Правознавство : зб. наук. пр. — Чернівці, 2007. — Вип. 427. — С. 52—58.

Досліджено категорію «майно» як особливий об'єкт приватноправових відносин. Визначено основні підходи до сучасного розуміння цієї категорії. Встановлено особливості розуміння окремих складових частин, які входять у поняття «майно». Досліджено юридичну конструкцію підприємства як особливого різновиду майна.

03.01—02.08.337.

347.254(470)-053.6 *Перепелкина Н. В.* Правовое положение несовершеннолетних и нормы Жилищного кодекса РФ / Н. В. Перепелкина // Жилищное право. — 2008. — № 2. — С. 38—41.

Проанализированы статьи нового Жилищного кодекса РФ, регулирующие правовое положение несовершеннолетних граждан. Рассмотрены изменения политики государства в отношении данной категории граждан. На основании проведенного анализа сделан вывод о том, что из 11 статей, прямо упоминающих несовершеннолетних детей, по мнению автора, 4 ухудшают положение несовершеннолетних, 5 улучшают, в 2 случаях ситуация не изменяется.

03.01—02.08.338.

347.426.6(477) *Подколзин И.* Загальні засади відшкодування збитків за цивільним законодавством України / І. Подколзін // Юридична Україна. — 2007. — № 12. — С. 37—43.

Розглянуто питання відшкодування збитків,

завданих у зв'язку з вчиненням недійсного правочину. Охарактеризовано засіб захисту права власності і права інтелектуальної власності. Проаналізовано чинне законодавство щодо відшкодування збитків, завданих порушенням договору. Зосереджено увагу на відшкодуванні шкоди у недоговірних зобов'язаннях.

03.01—02.08.339.

347.122+346.62(477) *Посполітак В. В.* До приватно-правового регулювання грошей за законодавством України / В. В. Посполітак // Наукові записки. Юридичні науки : зб. наук. ст. / Нац. ун-т «Києво-Могилянська академія». К., 2007. Т. 64. С. 85—89.

Стисло досліджено питання правової природи грошей як об'єктів цивільного права з точки зору їх правового регулювання цивільним та господарським законодавством України. Звернуто увагу на відсутність чіткого врегулювання в ЦК України та цивілістичній науці правової природи грошей, зокрема їх безготівкової форми. Наголошено на необхідності чіткого розмежування та/або співвідношення загального та спеціального поняття «валютні цінності та гроші» та «гроші».

03.01—02.08.340.

347.27 *Пучковська І. Й.* Проблеми здійснення неустойкою функцій видів забезпечення виконання зобов'язань / І. Й. Пучковська // Проблеми законності : респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2007. — Вип. 86. — С. 59—66.

З'ясовано питання щодо здійснення неустойкою функцій видів забезпечення виконання зобов'язань (забезпечень). Встановлено, які функції виконують забезпечення, їх спільні риси, що дозволяють їх об'єднати і підкорити вимогам гл. 49 ЦК України відповідно до загальних положень про забезпечення виконання зобов'язань.

03.01—02.08.341.

347.4 *Пучковська І. Й.* Щодо питання припинення зобов'язання завдатком / І. Й. Пучковська // Проблеми законності : респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2007. Вип. 90. С. 45—54.

З'ясовано питання щодо долі зобов'язання, забезпеченого завдатком у зв'язку із втратою останнього стороною, яка є винною в порушенні зобов'язання. Відмічено, що завдаток може встановлюватися сторонами з метою як забезпечення виконання зобов'язання, так і визначення способу припинення зобов'язання.

03.01—02.08.342.

347.772(477) *Рассомахіна О.* Процедура реєстрації торговельних марок в Україні: примусова втрата прав заявника / О. Рассомахіна, О. Таранущенко // Підприємництво, господарство і право. 2007. № 8. С. 28—31.

Проведено розгляд недоліків законодавчого регулювання процедури реєстрації прав на тор-

говельні марки з точки зору можливості реалізації прав заявника у цьому процесі. Встановлено, що зміни до законодавства щодо реалізації зазначеного питання не завжди суттєво вирішують нагальні питання практики, що існують прогалини колізії у законодавстві. Висловлено пропозиції щодо врегулювання зазначених проблем.

03.01—02.08.343.

347.68:347.254(470) *Рахманкина М. Е.* Правовые проблемы наследования неделимых жилых помещений / М. Е. Рахманкина // Вопросы гуманитарных наук. 2007. № 4. С. 162—163.

Проаналізовані можливості переважного права наследников на получение жилого помещения, раздел которого невозможен. Указано на отсутствие в законодательстве РФ механизма реализации преимущественного права на неделимую вещь при разделе наследства. Предложено в законодательном порядке: во-первых, защитить права на жилое помещение членов семьи в случае перехода права собственности в порядке наследования по завещанию постороннему лицу; во-вторых, установить срок проживания наследников с наследователем, необходимого для возникновения преимущественного права на жилое помещение; в-третьих, в соответствии с п. 3 ст. 1168 ГК РФ для осуществления своего преимущественного права наследники не должны иметь другого жилого помещения, в связи с чем необходимо уточнить, что у них не должно быть жилого помещения в собственности либо в пользовании.

03.01—02.08.344.

347.477.5 *Резніченко В. С.* Особливості цивільно-правової відповідальності / В. С. Резніченко, О. В. Церковна // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ОНЮА. — О., 2007. — Вип. 34. — С. 291—296.

Наголошено на необхідності більш чіткого з'ясування природи цивільно-правової відповідальності. Розглянуто основні підходи до визначення цивільно-правової відповідальності. Для застосування цивільно-правової відповідальності визначено умови її настання, бо без з'ясування цих умов неможливим є правильне вжиття заходів відповідальності. Досліджено сутність підстав виникнення цивільно-правової відповідальності. Відмічено, що визначальною рисою при її настанні є додаткове обтяження порушника. Відповідно до цього і сілота неустойки, і відшкодування збитків є заходами відповідальності, бо мають риси додатковості й майнової обтяжливості для правопорушника.

03.01—02.08.345.

347.44:347.775 *Резніченко С. В.* Загальна характеристика договорів про відчуження і передачу в користування інформації, що становить комерційну таємницю / С. В. Резніченко, О. О. Кулініч // Південноукраїнський правничий часопис. — 2007. — № 1. — С. 85—88.

Надано загальну характеристику змісту зобов'язань, що виникають при укладенні цивільно-правових договорів про відчуження і передачу в користування інформації. Визначено їх особливості, що зумовлені специфікою об'єкта договору — комерційно-цінною інформацією.

03.01—02.08.346.

351.852(470) *Рыбак К.* Разглашение персональных данных о продавце культурных ценностей: необходимость и целесообразность / К. Рыбак // Сравнительное конституционное обозрение. 2007. № 4. С. 22—25.

Рассмотрен вопрос о соответствии положением Конституции РФ норм музейного права России, которые, ввиду интегральной природы этого образования в системе законодательства, рассредоточены в различных нормативных правовых актах. Указано, что Конституция РФ устанавливает, что недопустимо распространение информации о частной жизни лица без его согласия. Проанализирована специфика обнародования персональных данных о поставщике при размещении у него заказа, направленного на пополнение государственных фондов. Предложены законодательные изменения, которые сделали бы размещение сведений легитимным, исследованы возможности защиты продавцом культурных ценностей своего права на тайну частной жизни.

03.01—02.08.347.

347.23 *Рыбаков В. А.* О субъектах индивидуального типа собственности / В. А. Рыбаков // Гражданское право. — 2008. — № 1. — С. 30—32.

Отмечено, что проблемы собственности в целом и в том числе частной и личной целесообразно рассматривать в рамках плюралистической модели форм собственности. Более подробно охарактеризована личная собственность. Указано на то, что в систему права личной собственности входят: граждане, не занимающиеся предпринимательской деятельностью; граждане, ведущие личное подсобное хозяйство. Рассмотрены законодательные материалы, регулирующие вопросы личной собственности.

03.01—02.08.348.

347.68 *Рябоконе Е.* Особливості спадкування підприємства як єдиного майнового комплексу / Е. Рябоконе // Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Юридичні науки. — К., 2007. — Вип. 74—76. — С. 28—32.

Розглянуто сучасний стан правовідносин щодо спадкування підприємств. Проведено аналіз вітчизняного законодавства з використанням порівняльного методу дослідження. Сформульовані висновки і пропозиції, спрямовані на створення більш ефективного правового регулювання зазначених відносин.

03.01—02.08.349.

347.426.4(477) *Савко В. В.* Відшкодування моральної шкоди в контексті розвитку деліктних

зобов'язань в Україні / В. В. Савко // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ : зб. наук. пр. / МВС України, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. Д., 2007. — № 2. — С. 88—94.

Досліджено особливості розвитку законодавства, що діяло на території України, щодо відшкодування моральної шкоди. Зазначено, що становлення деліктних зобов'язань, зокрема зобов'язань з відшкодування шкоди, знайшло свій початок у першому тисячолітті нашої ери. Встановлено, що вивчення нормативно-правової бази минулого сприяє розвитку законодавчих норм сучасності. Надано пропозиції з удосконалення чинної нормативної бази за допомогою реценції норм права минулого.

03.01—02.08.350.

347.254:332.81 *Свердлов Г. А.* Жилищный фонд / Г. А. Свердлов // Жилищное право. 2008. № 3. С. 3—11.

Рассмотрены следующие вопросы: понятие и виды жилищного фонда; состав жилищных фондов, дифференцируемых в зависимости от форм собственности; изменения в составе жилищного фонда; учет жилищного фонда; государственный контроль за использованием и сохранностью жилищного фонда. При раскрытии указанных вопросов даны ссылки на законодательные материалы, регулирующие проблемы жилищного фонда.

03.01—02.08.351.

347.763:629.33/37(477) *Свистун Л.* Деякі питання правової природи договорів перевезення вантажів автомобільним транспортом / Л. Свистун // Підприємництво, господарство і право. 2007. № 12. С. 24—27.

Проаналізовано договори перевезення вантажів автомобільним транспортом в умовах дії сучасного законодавства України та досліджено їх правову природу. Зазначено, що договір перевезення конкретного вантажу та довгостроковий договір є двосторонніми договорами. Договори перевезення конкретного вантажу є відплатними договорами, довгострокові ж договори слід віднести до безвідплатних, оскільки зустрічні дії суб'єктів таких договорів взаємно не компенсуються. Договори перевезення конкретного вантажу слід віднести до мінових (комутативних) договорів. Договір перевезення конкретного вантажу автомобільним транспортом є консенсуальним, а договір перевезення конкретного вантажу, що укладається на підставі довгострокового договору, є реальним. Довгострокові договори є консенсуальними.

03.01—02.08.352.

347.453.3(470) *Селиванова Е. С.* Становление института договора найма жилого помещения в законодательстве России / Е. С. Селиванова // Жилищное право. 2008. № 3. С. 12—22.

Рассмотрена проблема сущности и места договора найма жилого помещения в системе прав

РФ. В историческом аспекте охарактеризовано становление института договора найма жилого помещения в законодательстве России. Сделан вывод, что договор найма жилого помещения отвечает в настоящее время и потребителскому, и коммерческому функциональным назначениям. Обе его разновидности являются самостоятельными и отличными от договора аренды жилого помещения.

03.01—02.08.353.

347.77:004.42(477) *Селіванов М.* Проблеми правової охорони комп'ютерних програм / М. Селіванов // Інтелектуальна власність. 2007. № 6. С. 23—27.

Вказано на невизначеність термінів «комп'ютерна програма» і «право інтелектуальної власності». Рекомендовано для розглядуваного випадку здійснити заміну терміна «право інтелектуальної власності» терміном «виключні права». Обґрунтовано думку про необхідність охороняти комп'ютерні програми патентним правом тому, що в цьому випадку виключне право виникло б безпосередньо на алгоритм (ідею), а не на одну з окремих форм його зовнішнього прояву у вигляді програми. З'ясовано можливість охорони комп'ютерних програм авторським правом.

03.01—02.08.354.

346.548:332.87(477) *Сергієнко В. В.* Захист прав споживачів у сфері надання житлово-комунальних послуг / В. В. Сергієнко // Актуальні питання цивільного та господарського права. 2007. — № 1. — С. 9—13.

В Україні не вирішені проблеми захисту прав споживачів та не отримали належного закріплення в законодавстві. Проаналізовано чинне законодавство щодо зазначеної теми та виявлено його недоліки. Розглянуто правову природу дій комунального підприємства «Жилкомсервіс» щодо надання послуг у сфері комунального обслуговування. Встановлено, що для забезпечення захисту своїх прав споживачі повинні брати участь в укладанні договору, який має бути укладений у письмовій формі. Опублікування публічної оферти не покладає жодних обов'язків на споживача, а при утворенні комунального підприємства «Жилкомсервіс» територіальна громада повинна була надати повну інформацію щодо створення підприємства.

03.01—02.08.355.

347.15/17(477) *Сліпченко С.* Надання згоди фізичною особою, що зображена на фотографії, як юридичний факт за ЦК України / С. Сліпченко // Право України. 2008. № 3. С. 110—114.

Для з'ясування місця надання згоди зображеної особи в системі юридичних фактів буде використано класифікацію юридичних фактів за їх змістом, запропоновану О. Красавчиковим. З'ясовано, які саме правомірні дії можуть розглядатись як надання згоди на використання фотозображення. Встановлено, що надання зображеною

особою згоди на використання фотографії зі своїм зображенням іншій особі є двостороннім правочином, тобто договором. Розглянуто питання про платність чи безоплатність договору про надання права на використання зображення фізичної особи. Наведені висновки вказують на те, що на відносини між сторонами договору про надання права на використання зображення розповсюджуються як загальні положення цивільного права (правила про форми та умови дійсності правочинів), так і відповідні норми зобов'язального права, які стосуються, наприклад, порядку укладення та виконання договорів, відповідальності за їх порушення тощо.

03.01—02.08.356.

347.122(477) *Сліпченко С.* Поняття об'єкта цивільного права за ЦК України / С. Сліпченко // Право України. 2007. № 12. С. 80—84.

Звертаючись до розділу III ЦК України, досліджено зафіксоване у ньому поняття об'єкта цивільного права. Визначено теорію об'єкта, яку обрав вітчизняний законодавець. Виявлено його загальні ознаки для того, щоб мати можливість у подальшому поширити їх на менш досліджені наукою цивільного права об'єкти (на особисті немайнові блага).

03.01—02.08.357.

347.778(477) *Слободянюк О.* Спогади про світле майбутнє, або Право на наукове відкриття в «окремо взятій» Україні / О. Слободянюк // Інтелектуальна власність. 2007. № 4. С. 29—35.

Досліджено еволюцію питання законодавчого регулювання наукового відкриття з урахуванням положень чинного законодавства України. Встановлено, що проект Закону про охорону прав на наукові відкриття не підлягає ніяким удосконаленням або поліпшенням і має бути відхилений в цілому, а для запобігання рецидивам необхідно видалити з ЦК України правовий вірус у вигляді статей 457 та 458 і гл. 38.

03.01—02.08.358.

347.12 *Солом'яний В.* Застосування генеральної реституції в сучасному цивільному праві / В. Солом'яний // Юридична Україна. 2007. № 9. С. 52—57.

З ціллю побудови методики застосування реституції проаналізовано три завдання. Здійснено конструювання реституційної норми на основі аналізу її фактичного складу та відповідного правового наслідку, ґрунтуючись на суб'єктивно-предикативній структурі абстрактної правової норми-принципу. Проведено розмежування реституційної вимоги кредитора та матеріального забезпечення боржника, керуючись поняттям правового відношення право-супротива. Визначено юридичну кваліфікацію у формі логічної субсумції, що матиме наслідком утворення систематичної реєстрації, тобто не тільки визначення внутрішньої структури, а й місця реституції у системі норм цивільного права.

03.01—02.08.359.

347.133.22 *Таш'ян Р. І.* Місце односторонніх правочинів у системі юридичних фактів / Р. І. Таш'ян // Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2007. — Вип. 90. — С. 60—66.

Досліджено проблеми визначення місця односторонніх правочинів у системі юридичних фактів. Розкрито ознаки зазначених правочинів, визначено критерії їх класифікації. Здійснено порівняльну характеристику односторонніх правочинів з іншими видами юридичних фактів.

03.01—02.08.360.

347.764(477) *Фатеева І. С.* Цивільно-правові аспекти страхування транспортних засобів в Україні / І. С. Фатеева // Наукові записки. Юридичні науки: зб. наук. ст. / Нац. ун-т «Кієво-Могилянська академія». — К., 2007. — Т. 64. — С. 106—109.

Проаналізовано цивільно-правові аспекти страхування транспортних засобів в Україні. Розглянуто основні проблемні питання, що виникають при укладанні договорів страхування транспортних засобів (КАСКО). З'ясовано особливості правового регулювання цього виду страхування в Україні.

03.01—02.08.361.

347.11 *Філик Н. В.* Окремі питання правової охорони інтелектуальної власності / Н. В. Філик // Наукові записки. Юридичні науки: зб. наук. ст. / Нац. ун-т «Кієво-Могилянська академія». — К., 2007. — Т. 64. — С. 74—76.

Порушено питання стану правового забезпечення охорони об'єктів інтелектуальної власності. Проаналізовано проблемні питання правового регулювання права інтелектуальної власності. На їх основі сформульовано пропозиції та запропоновано прийняти відповідні зміни до чинного законодавства України.

03.01—02.08.362.

347.218.2(477) *Фролов Ю.* Право публічної (суспільної) власності: до теорії питання / Ю. Фролов, В. Антошкіна // Підприємництво, господарство і право. — 2008. — № 4. — С. 25—26.

Розглянуто протиставлення приватної та суспільної (публічної) власності. Визначено зміст категорій «публічна (суспільна) власність» і «право користування об'єктами публічної власності». Встановлено, що чинне законодавство про публічну (суспільну) власність і права користування громадянами України її об'єктами потребує ґрунтового оновлення та вдосконалення відповідно до європейських стандартів у галузі економічних прав і свобод людини та громадянина.

03.01—02.08.363.

347.453.3(470) *Фролова С. С.* Найм жилого помещения / С. С. Фролова // Вопросы гуманитарных наук. — 2007. — № 4. — С. 167—168.

Рассмотрены два вида договоров найма жилого помещения: договор найма жилого помещения в государственном и муниципальном жилищном фонде социального пользования (договор социального найма) и договор найма жилого помещения, в котором наймодатель выступает как предприниматель, преследующий цель извлечения прибыли (договор коммерческого найма). Обозначены их общие черты. Отмечено также, что «родство» этих договоров весьма относительно. Основное значение имеет содержащееся в п. 3 ст. 672 ГК положение о том, что договор социального найма жилого помещения заключается по основаниям, на условиях и в порядке, предусмотренных жилищным, а не гражданским законодательством.

03.01—02.08.364.

347.77(477) *Халаїм Н.* Зміст права на промисловий зразок: майнові права інтелектуальної власності / Н. Халаїм // Інтелектуальна власність. — 2008. — № 2. — С. 15—18; № 3. — С. 21—26.

Комплексно досліджено зміст права інтелектуальної власності на промисловий зразок. Проаналізовано норми чинного законодавства України, зміни, які планується вносити до нього, та теоретичні позиції.

03.01—02.08.365.

347.441.22(4+477) *Ханик-Посполітак Р. Ю.* Поняття «несправедливі умови в договорах» / Р. Ю. Ханик-Посполітак // Наукові записки. Юридичні науки: зб. наук. ст. / Нац. ун-т «Кієво-Могилянська академія». — К., 2007. — Т. 64. — С. 102—105.

Проаналізовано поняття «несправедливі умови в договорах», що містяться у правничій літературі, законодавстві ЄС й деяких держав членів ЄС. Розглянуто вказане поняття, що міститься в ЗУ «Про захист прав споживачів», та здійснено порівняльну характеристику із відповідними поняттями.

03.01—02.08.366.

347.191.4 *Чванкін С. А.* Розмежування інституту представництва в цивільному праві та цивільному процесі / С. А. Чванкін // Актуальні проблеми держави і права: зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ОНЮА. — О., 2007. — Вип. 34. — С. 287—290.

Звернуто увагу на існування підміни визначення процесуального представництва та інституту цивільного представництва. Вказується, що при цьому часто ототожнюють зміст діяльності представника, чи відносини представництва, із самим інститутом цивільно-процесуального представництва. Обґрунтовано думку про некоректність визначення сутності інституту представництва в цивільному процесі, висловлену у літературі. Проаналізовано основні відмінності вказаних інститутів через визначення характерних рис. З'ясовано точку зору про міжгалузевий характер інституту представництва. Доведено,

що говорити про інститут представництва як міжгалузевий інститут можна тільки як про інститут цивільно-процесуального, адміністративно-процесуального і господарсько-процесуального права. Інші спроби розглянути інститут представництва як міжгалузевий інститут приведуть до необхідності аналізу відмінностей галузевих видів представництва, настільки суттєвих, що говорити про їх схожість важко.

03.01—02.08.367.

347.133.4(177) *Шаповал Л. І.* Передання повноважень за довіреностями представнику та третій особі / Л. І. Шаповал // Науковий вісник Київського національного університету внутрішніх справ. 2008. № 1. С. 89—93.

Розглянуто шляхи передачі повноважень за довіреністю представнику та третім особам. Обґрунтовано необхідність внесення до ЦК України статті, яка б передбачала передання довіреності телеграфом або з використанням інших сучасних засобів електрозв'язку.

03.01—02.08.368.

347.129:17 *Шимон С.* Ідея моральності в цивільному праві / С. Шимон // Юридична Україна. 2008. № 3. С. 58—65.

З'ясовано значення ідеї моральності у сфері цивільного права та чи може вона розглядатися як доктринальний принцип цивільного права. Визначено зміст категорій «принцип» та «ідея» цивільного права; питання про співвідношення цих понять. Встановлено, що моральність є загальною правовою ідеєю, загальним принципом, якому підкорені всі інші, принаймні морально-правові, принципи сучасного цивільного права.

03.01—02.08.369.

347.764 *Яворський Я.* Ознаки договору страхування: українська практика і зарубіжний досвід / Я. Яворський // Право України. — 2007. № 9. С. 94—96.

Досліджується українська практика щодо основних положень договору страхування. Вивчається накопичений світовий досвід, оскільки інтеграція українського страхового бізнесу до світового не має альтернативи. Рекомендовано розроблення й прийняття окремого Закону України «Про договір страхування», який би враховував специфіку різних видів страхування.

03.01—02.08.370.

347.122 *Ярова Т. М.* Поняття і види форм захисту суб'єктивних цивільних прав та інтересів / Т. М. Ярова // Науковий вісник Чернівецького університету. Правознавство : зб. наук. пр. — Чернівці, 2007. — Вип. 375. — С. 63—67.

Шляхом аналізу різних наукових концепцій визначено теоретико-методологічні засади правової категорії «форма захисту цивільних прав та інтересів». Проаналізовано основні критерії для класифікації вказаного правового явища. Зазначено, що різновидами форм захисту суб'єктивних цивільних прав та інтересів є юрисдик-

ційна та неюрисдикційна, які поділяються ще на кілька видів.

03.01—02.08.371.

347.132.14(170) *Яценко Т. С.* Правовая категория злоупотребления правом в теории цивилистики / Т. С. Яценко // Философия права. 2008. № 2. С. 45—50.

Проанализированы существующие в российской цивилистике взгляды по поводу понятия и отличительных особенностей такой правовой категории, как злоупотребление правом (шikаны). В данном контексте рассмотрены научные позиции Н. С. Маленна, М. М. Агаркова, В. П. Грибанова и др. Освещена позиция российских судов в вопросе толкования понятия шikаны. Приведено авторское определение шikаны. В свете рассмотренной тематики предложены изменения в ст. 10 ГК РФ.

ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС

Книги

03.01—02.08.372.

347.91/95:349.41(170) *Ефимов А. Ф.* Настольная книга судьи по земельным спорам / А. Ф. Ефимов, Н. К. Толчеев ; под ред. Н. К. Толчеева. 2-е изд., перераб. и доп. М. : ТК Велби : Проспект, 2007. 224 с.

Книга является вторым переработанным и дополненным изданием с учетом всех изменений в земельном законодательстве, в том числе Федерального закона РФ № 154-ФЗ, содержит практические советы и рекомендации судьям, рассматривающим гражданские дела по земельным спорам в судах различных уровней, основана на глубоком анализе реальных дел, ее цель — помочь судебным работникам разобраться во многих вопросах, возникающих в процессе рассмотрения судом спора, связанного с земельными участками, правами на землю и многими другими сложными практическими ситуациями. Разделы книги позволяют сформировать правильную позицию как по общим процессуальным вопросам рассмотрения спора, так и по вопросам непосредственного земельного спора.

03.01—02.08.373.

347.919:347.65/68 *Зайцева Т. И.* Судебная практика по наследственным делам / Т. И. Зайцева ; Федеральная нотариальная палата, Центр нотариал. исслед. М. : Волтерс Клувер, 2007. — 472 с.

В книге обобщена судебная практика по делам о наследовании. Используются материалы, представленные нотариальными палатами субъектов Российской Федерации. Книга состоит из пяти разделов: I. Комментарии судебной практики по делам о наследовании; II. Подготовка гражданских дел о наследовании к судебному разбирательству; III. Примерные образцы заяв-

лений в суд об установлении фактов, имеющих юридическое значение, и исковых заявлений по делам, связанным с наследованием; IV. Примерные образцы решений суда об установлении фактов, имеющих юридическое значение, и решений по делам, связанным с наследованием; V. Судебная практика Верховного Суда Российской Федерации.

03.01—02.08.374.

347.92 Кузнецов С. А. Обеспечительные меры в гражданском и административном судопроизводстве / С. А. Кузнецов. — М.: Волтерс Клувер, 2007. — 152 с.

Рассмотрены актуальные проблемы применения судами общей юрисдикции и арбитражными судами обеспечительных мер в гражданском и административном судопроизводстве: понятие и основания применения обеспечительных мер, проблемы соразмерности обеспечительных мер заявленным материально-правовым требованиям, применение предварительных обеспечительных мер и встречного обеспечения, применение обеспечительных мер в корпоративных спорах, по делам о несостоятельности (банкротстве) и по делам, возникающим из административных и иных публичных правоотношений, а также вопросы обжалования судебных актов об обеспечительных мерах, замена и отмена обеспечительных мер, проблемы возмещения убытков, касающихся применения обеспечительных мер.

03.01—02.08.375.

347.91/95:347.254 Толчеев Н. К. Настольная книга судьи по жилищным спорам / Н. К. Толчеев, А. Ф. Ефимов; под ред. Н. К. Толчеева. — М.: ТК Велби: Проспект, 2007. — 224 с.

Содержит практические советы и рекомендации судьям, рассматривающим жилищные споры в судах различных уровней, основана на глубоком анализе реальных дел, ее цель — помочь судебным работникам разобраться во многих вопросах, возникающих в процессе судебной деятельности по разрешению жилищных споров. В первом разделе рассмотрены общие вопросы гражданского судопроизводства, вопросы производства в суде первой инстанции, апелляционное, кассационное и надзорное производство. Второй раздел посвящен особенностям рассмотрения жилищных споров. Освещены вопросы разрешения различных споров с жилыми помещениями, принадлежащими гражданам на праве собственности и занимаемыми по договору социального найма, а также рассмотрены споры, вытекающие из членства в жилищном кооперативе, при изъятии земельного участка для государственных и муниципальных нужд. Третий раздел содержит образцы процессуальных документов. В четвертый раздел включены наиболее актуальная судебная практика по жилищным спорам, которая необходима для правильного и единообразного разрешения споров, а также ответы на вопросы о применении жилищного законодательства.

03.01—02.08.376.

347.91/95:347.23(470) Толчеев Н. К. Настольная книга судьи по спорам о праве собственности / Н. К. Толчеев, С. В. Потапенко; Высш. арбитраж. Суд РФ, Рос. акад. правосудия. — М.: Проспект, 2007. — 228 с.

Содержит практические советы и рекомендации судьям, рассматривающим гражданские дела в судах различных уровней, основана на глубоком анализе реальных дел, ее цель — помочь судебным работникам разобраться во многих вопросах, возникающих в процессе судебной деятельности. Разделы книги посвящены общим вопросам рассмотрения гражданских дел на различных стадиях гражданского процесса, также подробно освещены особенности рассмотрения дел, связанных с правом собственности. В книге приведены образцы процессуальных документов и судебная практика применительно к комментируемой категории дел.

Автореферати

03.01—02.08.377.

347.921.3(043.3) Бортнік О. Г. Мирова угода у цивільному судочинстві: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Бортнік Оксана Григорівна; Харк. нац. ун-т внутр. справ. — Х., 2007. — 19 с.

Досліджено правову природу та зміст принципу диспозитивності цивільного процесуального права, його співвідношення з іншими принципами цивільного процесуального права. Приділено увагу актуальним питанням теоретичного та практичного характеру, пов'язаним з проблематикою дії принципу диспозитивності: розвитку альтернативних засобів вирішення спорів, зокрема мирової угоди. Проаналізовано місце мирової угоди у рамках цивільного та цивільного процесуального права, особливості реалізації права на укладання мирової угоди сторонами на різних стадіях цивільного судочинства та у виконавчому провадженні. Сформульовано теоретичні висновки з досліджених питань та висунуто низку положень стосовно удосконалення чинного цивільного процесуального законодавства, яким регламентується порядок укладення та виконання мирової угоди сторін.

03.01—02.08.378.

347.922.001.36(477)(043.3) Островська Л. А. Непрямі (похідні) позови: міжнародний досвід та законодавство України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Островська Людмила Анатолівна; ОНЮА. — О., 2008. — 20 с.

Досліджено й обґрунтовано теоретичні та практичні питання інституту непрямого (похідного) позову в законодавствах зарубіжних країн та законодавстві України. На основі законодавств та судової практики Великої Британії, Ізраїлю, Німеччини, Росії, США та інших країн визначається поняття похідного позову, визначаються його основні характеристики та його

місце в загальній теорії позову. Розглядаються положення цивільного та цивільно-процесуального законодавства, а також практика судів України, які стосуються розгляду в Україні спорів та кредиторів юридичних осіб, які мають ознаки похідних позовів. Запропоновано ряд пропозицій щодо включення до законодавства України положень, які регулювали б процедуру подання та розгляду похідних позовів учасників та кредиторів юридичних осіб.

03.01—02.08.379.

347.63(477)(043.3) *Тріпунський Г. Я.* Процесуальні особливості розгляду спорів, які зв'язані з виникненням, здійсненням та зміною особистих немайнових правовідносин між батьками та дітьми: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Тріпунський Григорій Якович: ОНЮА. О., 2008. 20 с.

Досліджено процесуальні особливості розгляду судових справ, що виникають із особистих немайнових правовідносин батьків і дітей. На основі аналізу теоретичних розробок та положень законодавства визначено порядок, форми та способи захисту особистих немайнових прав батьків і дітей. Визначено передумови звернення до суду за захистом порушеного, не визнаного чи оспореного особистого немайнового сімейного права, розглянуто порядок відкриття провадження у справах щодо особистих немайнових прав та обов'язків батьків і дітей, здійснено розмежування компетенції судів цивільної та адміністративної юрисдикції щодо розгляду названих справ, визначено їхню підсудність. Розглянуто питання процесуального статусу осіб, що беруть участь у справах, які впливають із сімейних відносин. Досліджено предмет доказування у даній категорії справ, охарактеризовано основні джерела доказів. Висвітлено специфіку судових рішень у справах, пов'язаних з особистими правовідносинами батьків та дітей, розглянуто порядок виконання зазначених рішень. Сформульовано пропозиції та рекомендації щодо захисту судового порядку особистих немайнових прав батьків та дітей для вдосконалення чинного законодавства.

С т а т т і

03.01—02.08.380.

347.996(091) *Васильев В. А.* Товарищеские суды: история, перспективы деятельности в условиях рынка / В. А. Васильев // Трудовое право. 2008. № 1. С. 18—21.

В историческом ракурсе проанализирована роль и деятельность товарищеских судов. Сделан вывод о том, что новые экономические условия определяют новое отношение к общественным органам. Предполагается, что возможность возрождения товарищеских судов необходимо связывать с пересмотром их прежних полномочий. Говорится о возможности создания представительных органов. Отмечен опыт других

стран в вопросе создания совместных производственных советов из равного количества представителей работников и менеджмента.

03.01—02.08.381.

347.91/95(477+438).001.36 *Верба О. Б.* Попередній та подальший судовий захист у виконавчому провадженні за законодавством України та Польщі / О. Б. Верба // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична: зб. наук. пр. — Л., 2008. — Вип. 1. — С. 111—119.

Розглянуто повноваження суду щодо попереднього та подальшого захисту прав осіб та стадії виконавчого провадження у порівняльному аспекті правового регулювання України та Польщі. Здійснено комплексний аналіз законодавства і правової доктрини Польщі. Запропоновано ряд змін до нормативно-правових актів України, внесення яких зміцнило б гарантії учасників процесу щодо реального захисту (поновлення) їхніх прав.

03.01—02.08.382.

347.91/95:141.7 *Гетманцев О. В.* Справедливість у системі завдань цивільного судочинства / О. В. Гетманцев // Науковий вісник Чернівецького університету. Правознавство: зб. наук. пр. — Чернівці, 2007. — Вип. 375. — С. 73—76.

Розкрито зміст і характеристику категорії «справедливість» в контексті завдань цивільного судочинства. Досліджено її вплив на ефективність правосуддя в цивільних справах. Зазначено, що справедливість виступає критерієм ефективності судового захисту в порядку цивільного судочинства, характеризує якісну сторону норм цивільного процесуального законодавства.

03.01—02.08.383.

347.918(477) *Гончарова Г.* Нові форми залучення громадян до розгляду трудових спорів / Г. Гончарова // Підприємництво, господарство і право. 2007. № 8. С. 68—69.

З'ясовано питання, пов'язані із можливістю розгляду в третейських судах окремих трудових спорів. Вказано на доцільність внесення змін та певних доповнень до ЗУ «Про третейські суди», які б усунули сумніви щодо можливості розгляду в них трудових спорів на підприємствах, заснованих на недержавній формі власності.

03.01—02.08.384.

351.814.2 *Гук А.* Повози пасажирів до авіаперевізників, які виникають з відносин міжнародних повітряних перевезень / А. Гук // Юридичний журнал. — 2007. — № 12. — С. 91—97.

Проаналізовано позовні заяви та їх судовий розгляд щодо авіаперевізників. Сформульовано рекомендації, які допоможуть більш кваліфіковано та об'єктивно обґрунтувати вимоги пасажирів. Окреслено коло основних нормативно-правових актів, які регулюють відносини міжна-

родного повітряного перевезення пасажирів та багажу.

03.01—02.08.385.

347.957(477) *Гусаров К. В.* Деякі проблеми касаційного оскарження судових рішень у цивільних справах / К. В. Гусаров // Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2007. — Вип. 87. — С. 38—46.

Досліджено механізм реалізації права оскарження в цивільному процесі, порядок його здійснення та підстави касаційного оскарження судових рішень у цивільних справах. З'ясовано зв'язки зазначеної проблеми з дослідженнями наукових та практичних працівників.

03.01—02.08.386.

347.91/95 *Діденко Л. В.* Зміст цивільно-процесуальних правовідносин / Л. В. Діденко // Актуальні проблеми політики: зб. наук. пр. / ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. — О., 2008. — Вип. 33. — С. 107—109.

Досліджено підходи вчених-цивілістів щодо змісту цивільно-процесуальних правовідносин. Проаналізовано правовідношення з точки зору взаємодії форми і змісту. З'ясовано питання про права та обов'язки суб'єктів. Відмічено, що у цивільному судочинстві задоволення приватних і загальнодержавних інтересів можливе шляхом розгляду і вирішення юридичних справ. Звернуто увагу на взаємопов'язаність всіх процесуальних правовідносин. Надано авторський варіант визначення поняття цивільно-процесуальних правовідносин.

03.01—02.08.387.

347.93(477+430+44).001.36 *Косак С.* Заочний розгляд справи за процесуальним законодавством України та зарубіжних країн / С. Косак // Підприємництво, господарство і право. 2007. № 6. — С. 54—56.

Здійснено порівняльний аналіз основних положень інституту заочного розгляду справи за процесуальним законодавством України та відповідними нормами процесуального законодавства ФРН та Франції. Детально розглянуто умови проведення заочного розгляду справи та порядок перегляду заочного рішення. Сформульовано визначення заочного провадження.

03.01—02.08.388.

347.956/957 *Луспеник Д.* Судовий наказ у цивільному судочинстві / Д. Луспеник // Юридичний журнал. — 2007. — № 2. — С. 111—119.

Досліджено проблемні питання реалізації на практиці кожної правової вимоги, за якою може бути виданий судовий наказ. Вказується на складність зазначеного питання, на необхідність забезпечення єдності судової практики, оскільки виявляється обмежена можливість апеляційного та касаційного оскарження подібних судових рішень.

03.01—02.08.389.

347.94 *Масюк В. В.* Щодо сутності обставин, які не підлягають доказуванню в цивільному судочинстві / В. В. Масюк // Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2007. — Вип. 90. — С. 54—60.

Вивчаються концептуальні засади побудови доказування в цивільному судочинстві України. Звернуто увагу на дискусійний характер деяких питань, що зумовлено складністю й багатогранністю розглядуваної проблематики, а також останніми змінами в національному законодавстві. Для з'ясування кола фактів, що входять до предмета доказування обґрунтовано ті обставини, які його не потребують. У висновках зазначено, що на даний момент існування в цивільному судочинстві обставин, які не потребують доказування, є виправданим. Інститут презюмованих фактів є складником доказування у цивільному процесі.

03.01—02.08.390.

347.958(477) *Навроцька Ю.* Конкуренція способів оскарження заочного рішення в цивільному процесі України / Ю. Навроцька // Підприємництво, господарство і право. 2007. № 6. — С. 57—61.

Вироблена найбільш ефективна модель оскарження заочного рішення як відповідачем, так і позивачем, при якій забезпечується можливість реалізації права відповідача на оскарження заочного рішення як у спрощеному, так і в загальному порядку (залежно від підстав такого оскарження). Узгоджено строки оскарження заочного рішення позивачем та відповідачем. Запропоновано ст. 228 ЦПК України викласти в новій редакції.

03.01—02.08.391.

347.91/95 *Підлубна О.* Реалізація норм цивільного процесуального права / О. Підлубна // Юридична Україна. 2007. № 7. — С. 78—81.

Досліджено зміст та форми реалізації норм цивільно-процесуального права. Поряд із формами реалізації норм цивільно-процесуального права окремо виділено і способи реалізації, які поділені на два різновиди. Стверджується, що право-реалізація цивільно-процесуальних норм можлива шляхом здійснення багатофункціональних комбінацій чотирьох рівнозначних форм: застосування, виконання, використання та дотримання, а також активним і пасивним способом.

03.01—02.08.392.

347.952.2 *Свідерська М.* Правове регулювання підстав для відмови у прийнятті заяви про видачу судового наказу / М. Свідерська // Підприємництво, господарство і право. — 2007. № 12. — С. 64—67.

Досліджено підстави, за якими суд не лише має право, а й зобов'язаний відмовити заявнику у прийнятті заяви про видачу судового наказу. Розглянуто підстави, що передбачені у російсь-

кому ЦПК, для відмови у прийнятті заяви про видачу судового наказу. Звернуто увагу на те, що самі норми, які встановлюють порядок подання заяви та відмови у її прийнятті, у чинному законодавстві України не є досконалими. Обґрунтовано проблеми, що стосуються норм, закріплених у ст. ст. 97, 98, 109 ЦПК України.

03.01—02.08.393.

347.93/95(177) *Тимченко Г. П.* Деякі загальні аспекти дослідження судового розглядання в цивільному процесі України / Г. П. Тимченко // Бюлетень Міністерства юстиції України. 2008. № 3. С. 23—31.

Проаналізовано загальні аспекти дослідження судового розглядання (строків, перерв та відкладення судового розглядання, процесуальної відповідальності), сучасних теоретичних та практичних проблем, пов'язаних з їх регламентацією. Встановлено, що «розумний строк» включає у себе не тільки тривалість власне судового розглядання, а й час на проходження процедур перегляду прийнятого рішення і його виконання. Запропоновано у законодавстві встановити строки, у межах яких може призначатися перерва в судовому розгляданні; підстави виконання цієї процесуальної дії судом, а також інші обставини, які перешкоджають продовженню процесу, але можуть бути усунені за незначний проміжок часу. За зволікання судового розглядання або за порушення правил відкладення розгляду справи рекомендовано встановити відповідальність за наслідки процесуального характеру.

03.01—02.08.394.

347.951.02 *Тимченко Г. П.* Етап винесення та оголошення судового рішення в цивільному процесі / Г. П. Тимченко // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2008. — № 2. — С. 38—44.

Проведено аналіз винесення та оголошення судового рішення як етапу судового розглядання. З'ясовано його сутність та процедури, які характеризують судову діяльність. Визначено підстави винесення додаткового рішення. Розглянуто проблеми, що виникають при застосуванні цих правил. Окреслено шляхи подолання можливих колізій.

03.01—02.08.395.

347.91/95:437.63 *Тріпульський Г. Я.* Процесуальні особливості розгляду цивільних справ про оспорування батьківства (материнства) / Г. Я. Тріпульський // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ОНЮА. — О., 2007. — Вип. 34. — С. 269—274.

Відмічено, що СК України 2002 р. не усунув спірні моменти щодо оспорування батьківства (материнства), його положення не завжди узгоджуються з нормами ЦПК України. Звернуто увагу, що прийняття КАС України призвело до виникнення проблеми розмежування компетенції цивільних та адміністративних судів щодо

справ, у яких беруть участь органи державної влади, зокрема органи РАГСу. Розглянуто проблемні питання щодо оспорування батьківства в теоретичній та практичній площинах з ціллю вдосконалення чинного законодавства.

03.01—02.08.396.

347.91/95:340.137 *Шатенко О.* Загальна характеристика правовідносин, що виникають при здійсненні правосуддя / О. Шатенко // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 12. — С. 60—63.

Обґрунтовано визначення процесуальної діяльності як діяльності юридичної. Виділено критерії, які б дозволили визначити процесуальні відносини, що виникають при здійсненні правосуддя, і таким чином наблизитися до проблеми уніфікації судових процесів. Визначено спільні ознаки, що характеризують і виокремлюють процесуальні відносини щодо здійснення правосуддя: характер цих відносин, мета, їх об'єкт, суб'єктивний склад, передумови виникнення та принципи, за якими ці відносини відбуваються.

03.01—02.08.397.

347.633 *Ясинок М. М.* Проблеми усиновлення, які можуть виникнути у цивільному процесі / М. М. Ясинок // Бюлетень Міністерства юстиції України. 2007. № 7. С. 68—72.

Досліджено інститут усиновлення з точки зору сімейного права та з точки зору цивільного процесу. Виявлено низку неузгодженостей стосовно змістовного зв'язку, який ґрунтується на дифузійності правозастосовного процесу, що характеризує зміст та процедуру інституту усиновлення. Вказується на необхідність обов'язкового контролю з боку суспільства у справах про усиновлення. Запропоновано ввести єдиний реєстр дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківських прав, а також окремий спеціальний реєстр цивільних справ даної категорії з обов'язками приєднання по кожній справі судового рішення.

03.01—02.08.398.

347.95(177) *Ясинок М.* Чи може мати місце судове розпорядження у справах окремого провадження? / М. Ясинок // Підприємництво, господарство і право. 2007. № 6. С. 51—53.

Здійснено аналіз пропозицій щодо введення до окремого провадження в цивільному процесі особливого виду судового рішення — судового розпорядження. Обґрунтовано доцільність судового розпорядження. Запропоновано доповнити розділ IV ЦПК України главою 1⁴ «Справи, по яких ухвалюється судові розпорядження». Доведено, що введення до справ окремого провадження такої процесуальної складової, як судові розпорядження, сприятиме оперативності розгляду справ, пов'язаних із примусовими заходами медичного характеру, які мають місце в сучасному цивільному процесуальному законодавстві.

СІМЕЙНЕ ПРАВО

Книги

03.01—02.08.399.

347.63(470) *Белянинова Ю. В.* Как защитить своего ребенка : юрид. путеводитель родителей / Ю. В. Белянинова. М. : Юрайт, 2007. 170 с.

Содержатся советы и примеры того, как и куда следует обращаться, чтобы получить свидетельство о рождении, изменить гражданство ребенка, получить причитающиеся льготы и пособия, а также содержит много другой полезной информации.

03.01—02.08.400.

347.61/64(470) *Ильина О. Ю.* Проблемы интереса в семейном праве Российской Федерации : монография / О. Ю. Ильина. М. : Городец, 2007. 192 с.

Исследованы соотношения частных и публичных интересов в семейных правоотношениях, форм признания интересов в семейном праве и законодательстве РФ. Охарактеризована иерархия интересов в семье и семейных правоотношениях. Выявлены и проанализированы критерии построения соответствующей иерархии. Обосновано значение интереса как основного критерия при определении предмета и содержания метода семейного права, места семейного права в системе права.

03.01—02.08.401.

347.61/64(470) *Марышева Н. И.* Семейные отношения с участием иностранцев: правовое регулирование в России / Н. И. Марышева. М. : Волтерс Клувер, 2007. 328 с.

Проведено исследование семейных отношений с участием иностранцев, включая их судебную защиту. Обобщены и проанализированы действующие в России законодательные акты и международные договоры, касающиеся таких отношений, а также практика их применения. Затронуты иностранное законодательство и международные договоры. Рассматриваются понятие семейных отношений с иностранным элементом, источники регулирования, действие коллизионных норм семейного права, правовое положение иностранцев, установление содержания иностранных правовых норм, а также право, подлежащее применению к отдельным видам семейных отношений (брак, отношения родителей и детей, усыновление), и вопросы судопроизводства по семейным делам.

03.01—02.08.402.

347.61/64(477)(094.1) Научно-практический комментарий Семейного кодекса Украины / под ред. Е. О. Харитоновой ; ОНЮА. 2-е изд., с изм. и доп. Х. : Одиссей, 2007. 592 с.

Представлен научно-практический комментарий к СК Украины и разделу V «Акты гражданского состояния» КоБС УССР 1969 г., который

сохраняет свое действие в части, не противоречащей СК Украины, до принятия специального закона. В настоящем комментарии использованы результаты последних научных исследований в области семейного права и материалы судебной практики.

03.01—02.08.403.

347.61/64(477)(075.8) *Токарева В. І.* Семейное право Украины : практикум / В. І. Токарева. К. : Знання, 2007. — 284 с.

Наведено методичні рекомендації до вивчення найважливіших тем курсу сімейного права України: основні принципи та інститути сімейного права, правовідносини подружжя, батьків і дітей, позбавлення батьківського піклування, правове регулювання сімейних відносин за участю іноземців та осіб без громадянства. Наведено плани лекцій та семінарських занять, списки рекомендованої літератури, теми рефератів, тексти основних нормативно-правових документів. За змістом практикум відповідає програмі курсу «Сімейне право України».

Статті

03.01—02.08.404.

347.611 *Аблятінова Н. А.* Правові проблеми тлумачення терміна «член сім'ї» / Н. А. Аблятінова // Науковий вісник Чернівецького університету. Правознавство : зб. наук. пр. Чернівці, 2007. — Вип. 127. — С. 59—62.

Проведено комплексне дослідження тлумачення терміна «член сім'ї». З'ясовано питання щодо суб'єктів сімейного права. Вирішено питання тотожності поняття «член сім'ї» та «учасник сімейних відносин».

03.01—02.08.405.

347.626.5(477) *Безсмертна Н.* Власність подружжя: проблеми правового регулювання та практики застосування / Н. Безсмертна // Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Юридичні науки. — К., 2007. — Вип. 74—76. — С. 32—37.

Проаналізовано законодавство України про нотаріат та визначено особливості здійснення права власності подружжя. Висвітлено актуальні практичні аспекти здійснення права власності подружжя у нотаріальному процесі. Сформульовані висновки, спрямовані на вдосконалення правового регулювання зазначених відносин.

03.01—02.08.406.

347.626.5(477) *Гриняк А.* Спільні питання спільної власності подружжя за новим цивільним та сімейним законодавством України / А. Гриняк // Підприємництво, господарство і право. 2007. № 6. С. 65—68.

З'ясовано сутність поняття «спільна власність подружжя» та підстави її виникнення. Обґрунтовано розбіжності та недоліки, які виникають при застосуванні окремих статей цивіль-

ного та сімейного законодавства України щодо розподілу спільного майна. Сформульовані пропозиції служать досягненню гармонізації законодавства в зазначеній сфері.

03.01—02.08.407.

347.628(477) *Грічук О.* Проблеми поняття «фактичний шлюб» та «конкубіатний договір» в Україні / О. Грічук // Підприємництво, господарство і право. 2007. № 6. С. 62—64.

Досліджено та деталізовано ст. 74 СК України. Сформульовано визначення поняття «фактичні шлюбні відносини». Рекомендовано законодавчо закріпити поняття «позашлюбна сім'я». Для чіткішого врегулювання правовідносин фактичного подружжя запропоновано законодавчо закріпити поняття «конкубіатний договір».

03.01—02.08.408.

347.64:364.048.6 *Зілковська Л. М.* Недоліки законодавства про патронат над дітьми та шляхи його удосконалення / Л. М. Зілковська // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2007. Вип. 38. С. 381—389.

З'ясовано проблеми щодо правового регулювання відносин у сфері влаштування дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, які мають місце при безпосередньому застосуванні норм глави 20 СК України «Патронат над дітьми». Стверджується, що виправлення існуючої на сьогодні ситуації з правового регулювання патронату неможливе лише внесенням змін до глави 20 СК України. Рекомендовано переглянути позиції щодо необхідності патронату як законодавчого інституту форми влаштування дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування.

03.01—02.08.409.

347.61/64 *Каменецкая М. С.* Семейная правосубъектность физических лиц / М. С. Каменецкая // Семейное и жилищное право. 2007. № 5. С. 20—22.

Дано определение понятия «семейная правосубъектность». Раскрыто содержание семейной правосубъектности. Отмечено, что субъектами семейных правоотношений могут быть только физические лица. Охарактеризованы три состояния дееспособности: полная, неполная (частичная) и полная недееспособность.

03.01—02.08.410.

347.626 *Киминчижи Е. Н.* Об имущественных отношениях сожительствующих лиц / Е. Н. Киминчижи // Семейное и жилищное право. — 2008. — № 1. — С. 7—10.

Рассмотрена возможность законодательного урегулирования вопроса об имущественном положении сожительствующих лиц. Автор поставился проанализировать, в чем состоит и насколько существенно само отличие имущественного положения лиц, состоящих в зарегистриро-

ванном браке, и лиц, проживающих без надлежащего оформления брачных отношений. Отмечено, что баланс публичного и частного состоит в правовой легитимации фактических брачных отношений на условиях соглашения, с предоставлением лицам свободы заключения договора о сожительстве. Предполагается, что внесение изменений в законодательство способно стабилизировать сложившуюся правовую неопределенность в имущественных отношениях.

03.01—02.08.411.

347.62 *Косарева И. А.* К вопросу о порядке заключения брака и легитимности фактических сожительств / И. А. Косарева // Семейное и жилищное право. 2008. № 3. С. 8—11.

В историческом аспекте рассмотрен вопрос о порядке заключения брака. Охарактеризована проблема внебрачных союзов в настоящее время. Сделан вывод о том, что лица, состоящие в неоформленных супружеских отношениях, должны иметь возможность на защиту со стороны государства

03.01—02.08.412.

347.62(470)-054.6 *Криволапова Е. А.* Правовые проблемы определения условий заключения брака с иностранным элементом / Е. А. Криволапова // Вопросы гуманитарных наук. — 2007. № 5. С. 158—161.

Рассмотрены форма, порядок и условия, при которых возможен брачный союз с участием иностранного гражданина или лица без гражданства на территории РФ. Проанализированы статьи СК РФ, регулирующие данный вопрос. Отмечено, что условия заключения браков с иностранными гражданами на территории России определяются для каждого из лиц, вступающих в брак, законодательством государства, гражданином которого лицо является. Сделан вывод о том, что если при заключении брака не будет учтено законодательство страны гражданства (или местожительства) лица, вступающего в брак, такой брак не будет признан в другой стране, станет «хромым» браком.

03.01—02.08.413.

347.642(470) *Лазаренко А. М.* Новые аспекты деятельности органов опеки и попечительства по защите прав несовершеннолетних, оставшихся без попечения родителей / А. М. Лазаренко // Вопросы гуманитарных наук. — 2007. — № 6. — С. 133—138.

Целями статьи являются: анализ предложенных федеральным законодателем изменений в структуре органов опеки и попечительства, а также качественная оценка данных изменений на предмет их целесообразности; оценка полномочий органов опеки и попечительства по защите прав и интересов детей, оставшихся без попечения родителей, в свете указанных изменений; анализ изменений в практической организации семейных форм устройства детей, оставшихся без попечения родителей.

03.01—02.08.414.

347.633 *Логвінова М.* Особи, які можуть бути усиновлювачами / М. Логвінова // Підприємництво, господарство і право. 2007. — № 9. — С. 15—17.

На основі ґрунтовного правового дослідження чинного законодавства щодо вимог, яким повинен відповідати кандидат в усиновлювачі, проаналізовано спірні питання, що потребують законодавчого врегулювання. Це питання: вікового цензу для осіб, які можуть бути усиновлювачами; щодо осіб, які не можуть бути усиновлювачами; переважне право на усиновлення та ін. Запропоновано шляхи їх вирішення.

03.01—02.08.415.

347.61/64 *Минникес И. А.* Элементы индивидуального правового регулирования в семейном праве / И. А. Минникес // Семейное и жилищное право. 2007. № 5. С. 16—20.

Сделана попытка подойти к решению некоторых вопросов семейного права с позиций индивидуального правового регулирования. Отмечено, что правовому регулированию присуща персонификация, которая выполняет роль переходного звена от нормативного к индивидуальному правовому регулированию. Применительно к семейному праву самым значимым критерием персонификации являются индивидуальные особенности субъекта правоотношений, урегулированных нормами семейного права. Рассмотрены общие критерии персонификации, такие как возрастная, психическая и критерий гражданства.

03.01—02.08.416.

347.64 *Ольховик Л. А.* Право неповнолітньої фізичної особи на сім'ю / Л. А. Ольховик // Юридический вестник. 2008. № 1. С. 12—18.

З'ясовано об'єкт та суб'єкт права дитини на сім'ю. Встановлено елементи цього права. Запропоновано зміни до ч. 2 ст. 143 СК України.

03.01—02.08.417.

347.633 *Паршукова К. Ю.* Общая характеристика отношений, порождаемых усыновлением, и их правовая природа / К. Ю. Паршукова // Семейное и жилищное право. — 2008. — № 2. — С. 14—17.

Охарактеризованы отношения, порождаемые усыновлением. Выявлено, что усыновление порождает особый вид правоотношений, которые нельзя назвать ни родительскими, ни подобными родительским. Сделан вывод, что усыновление — это особая разновидность правоотношений, имеющих в своем субъективном составе основания возникновения, прекращения и содержания правовых связей между усыновителем и усыновленным, отличных от родительских правоотношений, регулируемых нормами семейного законодательства.

03.01—02.08.418.

347.64(170) *Петрова Н. П.* Защита прав и интересов детей, оставшихся без попечения ро-

дителей / Н. П. Петрова // Семейное и жилищное право. 2008. № 3. С. 15—17.

Рассматривается вопрос о своевременном выявлении и учете детей, утративших по тем или иным причинам родительское попечение. Охарактеризована роль комиссии по делам несовершеннолетних. Отмечено, что все формы защиты прав и интересов детей, оставшихся без попечения родителей, законодательство предусматривает в рамках деятельности органов опеки и попечительства, что требует более тщательной и современной регламентации этих структур. Говорится о возможности включения в систему защиты интересов детей и других институтов, специально предназначенных для работы с детьми, оставшимися без попечения родителей.

МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО

Книги

03.01—02.08.419.

341.96:347.65/68 *Кармаза О. О.* Міжнародне спадкове право : наук.-практ. посіб. / О. О. Кармаза ; Центр правових дослідж. Фурси. — К. : Вид. Фурса С. Я. : КНТ, 2007. — 328 с.

Науково-практичний посібник є водночас довідником у спадковому праві держав континентальної та загальної систем права, а також оглядовим коментарем розділу X «Колізійні норми щодо спадкування» ЗУ «Про міжнародне приватне право» та Книги шостої «Спадкове право» ЦК України.

03.01—02.08.420.

341.63(075.8) *Матвійчук В. К.* Міжнародний комерційний арбітраж : практикум : навч. посіб. У 7 кн. Кн. 1. Поняття і види міжнародного комерційного арбітражу. Арбітраж як спосіб вирішення спорів по зовнішньоторговельним контрактам. Поняття третейського порядку вирішення спорів. Історія розвитку міжнародного комерційного арбітражу як способу вирішення спорів / В. К. Матвійчук, І. О. Хар ; Нац. акад. управління. К. : КНТ, 2007. 244 с.

Містить тематичний план, програму курсу та курс «Міжнародний комерційний арбітраж» до книги 1, методичні рекомендації щодо проведення практичних, тестових завдань з курсу «Міжнародний комерційний арбітраж»; практичні завдання та тести, методичні рекомендації з написання контрольних робіт, завдання та тести, методичні рекомендації з написання контрольних робіт, завдання до контрольних робіт, методичні рекомендації з написання і захисту курсових робіт, тематику курсових робіт, орієнтовний перелік питань до заліку, методичні матеріали з написання магістерських робіт з курсу «Міжнародний комерційний арбітраж» та тематику зазначених робіт, список рекомендованої літератури відповідно до тем курсу «Міжнародний комерційний арбітраж» до книги 1. Крім

того, в додатку містяться нормативні акти з міжнародного комерційного арбітражу.

03.01—02.08.421.

341.63(075.8) *Матвійчук В. К.* Міжнародний комерційний арбітраж: практикум: навч. посіб. У 7 кн. Кн. 2. Статус партнерів. Форма зовнішньоторговельних контрактів. Платіжні умови. Забезпечення виконання зобов'язань. Проблеми застосування інституту позовної давності при укладанні зовнішньоторговельних контрактів / В. К. Матвійчук, І. О. Хар; Нац. акад. управління. К.: КНТ, 2007. 308 с

Містить тематичний план, програму курсу та курс «Міжнародний комерційний арбітраж» до книги 2, методичні рекомендації щодо проведення практичних, тестових завдань з курсу «Міжнародний комерційний арбітраж», практичні завдання та тести, методичні рекомендації з написання контрольних робіт, завдання до контрольних робіт, методичні рекомендації з написання і захисту курсових робіт, тематику курсових робіт, орієнтовний перелік питань до заліку, методичні матеріали з написання магістерських робіт з курсу «Міжнародний комерційний арбітраж» до книги 2 та тематику зазначених робіт, список рекомендованої літератури відповідно до тем курсу «Міжнародний комерційний арбітраж» до книги 2.

Реферати

03.01—02.08.422.

347.764:347.792(470) *Архипова А. Г.* Страхование ответственности судовладельцев: применение английского опыта в российских условиях / А. Г. Архипова // Московский журнал международного права. — 2008. — № 1. — С. 157—171.

В статье рассматриваются вопросы страхования ответственности судовладельца на основе анализа применения английского опыта в российских условиях. Указывается, что существенно различаются как сами основы правовых систем Англии и России, так и базовые принципы, на которых производится страхование ответственности судовладельцев.

Автор указывает, что в силу исторических причин российские страховые компании чрезвычайно заимствуют практику и опыт английских обществ взаимного страхования, которые получили название «Клубов по защите и возмещению» (Protection & Indemnity, или P&I Clubs). Однако английские P&I клубы и российские страховые компании действуют на основании различных принципов. P&I клубы — это некоммерческие организации, которые предоставляют своим участникам страховое покрытие на взаимной основе по широкому кругу рисков, без фиксированного ограничения страховой суммы и распределяют возникшие при этом убытки пропорционально между всеми участниками клуба в форме различных взносов. Российские страховые компании — это коммерческие организации,

имеющие в качестве цели деятельности извлечение прибыли. За страхование ответственности судовладельца перед третьими лицами судовладелец уплачивает страховщику фиксированную страховую премию.

А. Г. Архипова обращает внимание на то, что организационная структура и финансовые принципы деятельности английских P&I клубов и российских страховщиков весьма различны. В Англии правила клубов дополняются обширной судебной практикой, позволяющей очертить круг страхуемых рисков и разграничить их друг от друга. Поскольку судебный прецедент не является в России источником права, то российским страховщикам следует более подробно указывать, какие именно риски они включают в договор страхования. В связи с этим автор указывает на тот факт, что «дословное» заимствование из английской практики в деятельности российских страховщиков по страхованию ответственности судовладельцев вряд ли можно назвать оправданным.

В статье сделан вывод, что современный российский судовладелец, страхующий свою ответственность у российского страховщика, сталкивается с «гибридным» договором страхования, объединяющим черты классического страхования и английского P&I страхования. Автор прогнозирует создание в Российской Федерации обществ взаимного страхования ответственности судовладельцев или развитие более подробной нормативной регламентации страхования ответственности судовладельцев, которая позволила бы российским страховщикам разрабатывать правила страхования, в большей степени соответствующие российским нормам права.

А. П. Ладыненко

Статті

03.01—02.08.423.

341.9 *Безклубий І. А.* Про природу міжнародного приватного права / І. А. Безклубий, І. С. Косянчук // Бюлетень Міністерства юстиції України. 2007. № 10. С. 47—55.

Викладено результати досліджень, за допомогою яких здійснено спробу узагальненого логіко-правового осмислення деяких основних проблем розуміння міжнародного приватного права як явища реальної дійсності в контексті правової системи. Віднайдена позиція розуміння є науково виправданою і прийнятною.

03.01—02.08.424.

341.123:341.21 *Блажівська Н.* Конвенція ООН про використання електронних повідомлень в міжнародних договорах / Н. Блажівська // Юридична Україна. 2007. № 5. С. 96—100.

Визначено важність приєднання України до Конвенції ООН про використання електронних повідомлень у міжнародних договорах, що сприятиме розвитку електронної торгівлі та збільшенню довіри до електронних засобів кому-

нікації. Проаналізовано ефективність та роль Конвенції щодо використання електронної комунікації у торговому обороті з країнами членами ЄС. Обґрунтовано важливу мету Конвенції, досконало проаналізовано її положення.

03.01—02.08.425.

341.96:336.227 *Вдовічена Л.* Еволюція принципу адекватності правового регулювання запобігання міжнародному подвійному оподаткуванню / Л. Вдовічена // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 6. — С. 69—72.

Досліджено історичні етапи еволюції принципу адекватності правового регулювання запобігання міжнародному подвійному оподаткуванню та формування адекватного міжнародного співробітництва в податковій сфері. Виділено чотири основних етапи розвитку принципу адекватності правового регулювання запобігання міжнародному подвійному оподаткуванню. Кожному з цих етапів притаманна своя специфіка міждержавного співробітництва у сфері запобігання міжнародному подвійному оподаткуванню, яка виявляється у різному ступені втілення принципу адекватності у правовому регулюванні.

03.01—02.08.426.

341.174(4):339.338 *Влялько І.* Доктринальні підходи до правової регламентації сфери державних закупівель в ЄС / І. Влялько // Юридична Україна. 2007. № 12. С. 86—92.

Здійснено аналіз поглядів науковців з держав — членів ЄС щодо регулювання сфери державних закупівель. Проаналізовано термінологію у сфері закупівель, засвідчено, що науковці вкладають різне значення у термін «державні закупівлі». Констатується, що доктрина права державних закупівель вже сформувалась. Розглянуто вплив державних закупівель на спільний ринок ЄС з точки зору доктрини права державних закупівель. Визначено особливості поділу на державний та комунальний сектори у сфері держзакупівель.

03.01—02.08.427.

341.174:347.795(4) *Воробйов В.* Свобода надання морських транспортних послуг у праві Європейського Союзу / В. Воробйов // Право України. 2008. № 1. С. 73—77.

Проаналізовано зміст свободи надання морських транспортних послуг у контексті *acquis communautaire* ЄС, що є вкрай важливим для належної транспозиції її принципів в українське законодавство. Виявлено, з одного боку, спеціальний характер норм права ЄС щодо режиму вільного провадження послуг морських перевезень, а з іншого — підпорядкованість цієї сфери загальним принципам свободи провадження послуг на внутрішньому ринку. Зазначено, що в українському законодавстві приділяється недостатньо уваги розвитку інституту вільного провадження послуг морських перевезень, не створено спеціальних положень у цій сфері.

03.01—02.08.428.

341.23:339.5/9 *Гаркуша А. О.* Питання процесуальної правоздатності щодо ініціювання механізму вирішення спорів у межах СОТ / А. О. Гаркуша // Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2008. Вип. 93. С. 232—235.

Проведено аналіз особливостей початкової стадії процедури врегулювання спорів у Світовій організації торгівлі. Визначено належність правоздатності й умови її виникнення щодо ініціювання цієї процедури. Обґрунтовано, що право ініціювати процедуру врегулювання спорів має кожна держава — член Світової організації торгівлі. Це право є невід'ємним і використовується державами на власний розсуд у випадках, коли вони вважатимуть, що їх переваги за будь-якою з угод у межах СОТ анулюються чи скорочуються.

03.01—02.08.429.

341.96:347.734 *Гетьман-Павлова І. В.* Юридические конструкции «международное частное валютное право» и «международное фондовое право» / И. В. Гетьман-Павлова // Международное публичное и частное право. 2007. № 6. — С. 2—6.

Обозначены наиболее сложные проблемы международного частного валютного права. Дан примерный перечень видов отношений в международном частном валютном праве. Отмечено, что в системе МЧП «международное фондовое право» представляет собой институт международного частного валютного права и включает нормативные комплексы, нацеленные на регламентацию отношений между частными субъектами права по поводу международного обращения фондовых ценностей.

03.01—02.08.430.

341.9 *Задорожна С. М.* Обсяг застосування автономії волі за законодавством зарубіжних країн / С. М. Задорожна // Науковий вісник Чернівецького університету. Правознавство: зб. наук. пр. Чернівці, 2007. Вип. 427. С. 47—51.

За допомогою порівняльного методу з'ясовано обсяг автономії волі, тобто визначено коло відносин, щодо регулювання яких сторони можуть обрати застосовне право. Виявлено загальну тенденцію законодавчого закріплення обсягу застосування автономії волі в зарубіжних країнах. Зазначено, що в національних джерелах міжнародного приватного права існує не тільки тенденція переходу від невизнання до визнання автономії волі, а й тенденція все більш детальнішого та повнішого регулювання автономії волі, яка має дві форми: прямо виражену в законі та логічно виражену, що дозволяє в першому випадку застосувати граматичне тлумачення граматичних норм, а в другому — логіко-систематичне тлумачення.

03.01—02.08.431.

349.6:347.79(477) *Короткий Т. Р.* Реалізація міжнародно-правових норм про цивільну відповідальність за забруднення із суден / Т. Р. Короткий // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ОНЮА. О., 2008. Вип. 37. С. 189—195.

Здійснено аналіз правозастосувальної практики для виявлення розбіжностей між міжнародно-правовими нормами і відповідними імплементаційними актами законодавства України в галузі цивільної відповідальності за шкоду від забруднення морського середовища. Викладено аналіз судової практики про стягнення відшкодування внаслідок забруднення із суден в акваторії Одеського морського порту. Вказується на відсутність одноманітної практики розгляду справ, пов'язаних із забрудненням із суден, та про необхідність удосконалення національного законодавства і приведення його у відповідність до міжнародних договорів України

03.01—02.08.432.

341.9 *Логущ Л. В.* Підсудність судам України справ за участі іноземних юридичних осіб / Л. В. Логущ // Наукові записки. Юридичні науки : зб. наук. ст. / Нац. ун-т «Кієво-Могилянська академія». К., 2007. Т. 64. С. 78—85.

Проаналізовано проблемні питання підсудності судам України справ за участі іноземних юридичних осіб чи їх представництв в Україні. Окрему увагу приділено процесуальній правосуб'єктності іноземних юридичних осіб та представництв нерезидентів. Виявлено неузгодженості процесуального законодавства України та ЗУ «Про міжнародне приватне право» у питаннях підсудності.

03.01—02.08.433.

341.63 *Лукашенкова Т.* Статус суб'єктів міжнародної правової допомоги в арбитражном процессе / Т. Лукашенкова // Арбитражный и гражданский процесс. 2007. № 6. С. 31—36.

Выделена правовая природа и цель международной правовой помощи (МПП) по гражданским делам в арбитражном процессе. Указано на отличие международной правовой помощи от правовой помощи. Отмечено, что международная правовая помощь в арбитражном процессе осуществляется в двух самостоятельных формах: в форме обращения российского арбитражного суда в суд иностранного государства с запросом об оказании МПП и в форме исполнения российским арбитражным судом запроса иностранного органа об оказании МПП. Проанализированы отдельные виды МПП, выделяемые в арбитражном процессе применительно к гражданским делам: выполнение поручений о совершении отдельных процессуальных действий о вручении документов иностранным участникам арбитражного процесса и внесудебных документов; представление информации о праве; оказание правовой помощи в связи с признанием и приведением

в исполнение иностранных судебных и иностранных арбитражных решений. Указано на отличие понятия «субъекты международной правовой помощи» и «субъекты договоров о международной правовой помощи». Отдельно исследуются содержание статуса субъектов правовой помощи, процессуальный статус субъектов МПП, принципы формирования арбитражно-процессуального статуса субъектов МПП.

03.01—02.08.434.

347.763 *Луцик М.* Відповідальність автомобільного перевізника при виконанні міжнародних перевезень вантажів / М. Луцик // Юридичний журнал. 2007. № 11. С. 74—76.

Проаналізовано положення Конвенції про договір міжнародного автомобільного перевезення вантажів (Конвенція). Розглянуто особливості відповідальності міжнародних перевізників згідно з Конвенцією. Приділено увагу питанню відповідальності перевізника за дії третіх осіб, залучених ним до виконання перевезення.

03.01—02.08.435.

341.241.8 *Назаренко В.* Застосування норм міжнародного публічного та приватного права для вирішення проблем, що виникають при укладенні та виконанні посередницьких договорів з іноземними суб'єктами господарювання / В. Назаренко // Підприємництво, господарство і право. 2008. № 4. С. 47—51.

Проаналізовано проблемні питання, пов'язані із визначенням права, що застосовується при укладенні посередницьких договорів (комісії, доручення, агентських та інших) з іноземними суб'єктами господарювання, а також проблем, які виникають при вирішенні спорів, пов'язаних з їх укладанням та виконанням. Наголошено на необхідності уніфікації правових форм, що регламентують процес вирішення зовнішньоекономічних спорів за допомогою такого правового інституту, як міжнародний комерційний арбітраж.

03.01—02.08.436.

347.919:346.543 *Отческий И. Е.* Примири-тельное производство при рассмотрении и разрешении инвестиционных споров в современном мире / И. Е. Отческий // Международное публичное и частное право. 2008. № 1. С. 15—16.

Рассмотрены «альтернативные», т.е. дополнительные способы урегулирования споров во внешнеэкономической деятельности. Более подробно охарактеризован примирительный способ урегулирования споров. Отмечено, что примирительные процедуры способствуют сохранению партнерских отношений между предпринимателями, их коммерческих связей; кроме того, для этой процедуры характерна обычно быстрота урегулирования спора.

03.01—02.08.437.

341.9:340.130 *Передерієв Є.* Трактатування терміна «джерело» міжнародного приватного

права / Є. Передерієв // Підприємництво, господарство і право. 2007. № 8. С. 36–38.

Проаналізовано наукові дослідження та публікації, в яких порушуються важливі питання щодо поняття «джерело права». Обґрунтовано проблемні аспекти, що потребують детального вивчення, уточнення, а в деяких випадках навіть переробки з доктринальної точки зору.

03.01–02.08.438.

341.9 Степанюк А. А. Взаємодія категорій «право», «політика», «міжнародне приватне право» / А. А. Степанюк // Проблеми законності : респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2007. Вип. 89. С. 60–65.

Розглянуто можливість поєднання в загальному понятті «правова політика в МПрП» категорій «право», «політика», «МПрП» й досліджено сутність цього новоутворення. Підкреслено, що словосполучення «правова політика в МПрП» в юридичній літературі не вживалося. Наведені якості сумісності, сполучності, взаємопов'язаності, залежності показали можливість, необхідність і доцільність поєднання категорій «правова політика в МПрП» в єдиному понятті «правова політика в МПрП», що допоможе подальшому становленню теорії правової політики в МПрП, сприятиме розробці інших наукових абстракцій, визначенню ключових категорій означеного наукового напрямку.

03.01–02.08.439.

341.9 Степанюк А. А. Правонаступництво і реценція в міжнародному приватному праві / А. А. Степанюк // Проблеми законності : респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2007. Вип. 87. С. 46–51.

Окреслено загальні положення щодо правонаступництва й реценції в МПрП та з'ясовано їх значення для правової політики в ньому. Встановлено, що правонаступництво й реценція, будучи чинниками історичного становлення, формування й розвитку МПрП, можуть використовуватися як усвідомлені засоби і знаряддя правової політики, за допомогою яких відбувається

еволюція правового регулювання, добираються прийнятні й доцільні варіанти опосередкування приватно-міжнародних відносин, способи впливу на них для забезпечення національних потреб та інтересів, досягнення бажаних правових результатів.

03.01–02.08.440.

341.9 Степанюк А. А. Сутність поняття «правова політика» в міжнародному приватному праві / А. А. Степанюк // Проблеми законності : респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2007. Вип. 90. С. 72–79.

З'ясовано значення, що надаються поняттю «правова політика» у вітчизняній і зарубіжній юриспруденції. Здійснено аналітичне дослідження правової політики в МПрП через категорію «діяльність», що послужило формулюванню її характерних особливостей, елементів і взаємовідносин між ними, розкриттю її специфіки, формуванню концепції. Сформульовано поняття «правова політика» в МПрП.

03.01–02.08.441.

341.174:339.5 Трояновський О. Уніфікація норм про комерційне посередництво у міжнародному приватному праві / О. Трояновський // Підприємництво, господарство і право. — 2007. № 12. С. 68–71.

Проаналізовано стан уніфікації норм про комерційне посередництво, яка здійснюється як на міждержавному (шляхом розроблення та прийняття міжнародних конвенцій), так і на недержавному рівні (шляхом підготовки та прийняття учасниками міжнародної торгівлі або міжнародними організаціями, мета яких сприяти розвитку міжнародної торгівлі, типових умов договорів). Зазначено, що відмінності в нормах національних правових систем, що застосовуються до зовнішньоекономічних операцій, серйозно ускладнюють процес укладення та виконання посередницьких та комерційних договорів. Рекомендовано усунути ці перешкоди шляхом створення одноманітного правового режиму.

12.00.04. ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО; ГОСПОДАРСЬКО-ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО

ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО

Книги

04.01—02.08.442.

346.26(477)(075.8) *Бойко М. Д.* Правове регулювання підприємства в Україні : навч.-практ. посіб. / М. Д. Бойко. К. : Атіка, 2007. 712 с.

Наведено розв'язання основних положень законодавства України, яке регулює порядок створення та державної реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності, форми господарювання, оподаткування доходів, укладення та виконання господарських договорів, вирішення господарських спорів, використання найманої праці та інші питання, які найчастіше виникають у сфері підприємництва. Подано зразки окремих видів господарських договорів, претензій, позовних заяв та інших документів, складання яких є необхідним у процесі підприємницької діяльності.

04.01—02.08.443.

346(477)(075.8) Господарське законодавство : навч. посіб. / за ред. В. Л. Ортинського. К. : Знання, 2008. 359 с.

Згідно з програмою курсу «Господарське законодавство» висвітлено систему господарсько-правових норм, які регулюють суспільні відносини з організації та проведення господарської діяльності, а також пов'язаної з нею ринковою інфраструктурою.

04.01—02.08.444.

346.3(075.8) *Попов А. А.* Правовые основы внешнеэкономической деятельности : учеб. пособие / А. А. Попов. 2-е изд. Х. : Бурун и К. ; К. : КНТ, 2008. 384 с.

Освещены различные стороны правового регулирования внешнеэкономической деятельности (ВЭД). Представлены практические рекомендации по усовершенствованию данного вида деятельности.

04.01—02.08.445.

347.736(477)(075.8) *Чернадчук В. Д.* Правове регулювання неплатоспроможності банків : навч. посіб. для вузів / В. Д. Чернадчук ; Нац. банк України, Укр. акад. банк. справи. Суми : Унів. кн., 2007. 230 с.

Систематизоване викладення курсу правового регулювання неплатоспроможності банків підготовлено на базі чинних нормативно-правових актів та наукових праць, присвячених питанням неплатоспроможності банків. Розглянуто теоретичні питання неплатоспроможності банків, правовий статус учасників відносин неплатоспроможності, правові засади здійснення процедури тимчасової адміністрації, фінансового оздоровлення й ліквідації банків.

Статті

04.01—02.08.446.

347.72(477+430+73) *Акіменко Ю. Ю.* Про правовий статус товариства однієї особи в Україні, Німеччині та США / Ю. Ю. Акіменко // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ОНЮА. О., 2007. Вип. 36. С. 378—381.

Досліджено особливості правового становища товариства однієї особи («one man company») на підставі законодавства, доктрини та практики США, Німеччини та України. Проаналізовано процедуру створення товариства однієї особи, статутний фонд, термін існування такого господарського товариства. Вироблено пропозиції щодо вдосконалення національного законодавства у цій сфері. Запропоновано закріпити в українському законодавстві можливість функціонування товариства однієї особи протягом періоду між створенням та реєстрацією.

04.01—02.08.447.

347.735:336.719.2(470) *Андропова Т.* Банковская тайна в руках у коллекторских агентств / Т. Андропова // Право и экономика. 2008. № 2. С. 28—31.

Рассмотрен важный и неурегулированный на законодательном уровне вопрос о деятельности коллекторских агентств на российском рынке кредитования и о получении ими сведений, составляющих банковскую тайну. Коллекторство представляет собой конвейерное взыскание большого объема бесспорных долгов и в основном ориентируется только на потребительское кредитование. Предложено принятие Закона о коллекторских агентствах. Акцентируется внимание на необходимости при заключении кредитного договора между банком и клиентом наличия добровольного согласия клиента о передаче сведений, составляющих банковскую тайну, коллекторским агентствам.

04.01—02.08.448.

347.136(470) *Артемюв В.* Реклама и нереклама / В. Артемюв // Право и экономика. 2008. — № 1. — С. 15—17.

Отмечено, что с 1 января 2008 г. вступила в силу ч. 3 ст. 14 ФЗ РФ от 13 марта 2006 г. «О рекламе», в соответствии с которой время распространения рекламы в телепрограмме в течение часа уменьшается с 12 до 9 минут. Проанализированы способы снижения упущенной выгоды от сокращения рекламного времени, в частности в форме разграничения рекламы и информации, носящей некоммерческий характер. Отмечено, что для того, чтобы квалифицировать информацию в качестве рекламы достаточно выявить в ее содержании объект рекламирования, направленность распространяемой информации на привлечение к нему внимания и на

формирование или поддержание интереса к нему. Обоснован вывод о том, что ст. 14 Закона о рекламе не распространяется на социальную рекламу.

04.01—02.08.449.

346.545/546(470) *Артемьев И.* Конкуренция как объект правовой защиты / И. Артемьев, А. Аверкин, А. Сушкевич // *Хозяйство и право.* 2007. № 10. С. 3—14.

В свете нового Закона РФ о защите конкуренции рассмотрены новации в государственном контроле за экономической концентрацией. Проанализированы антимонопольные требования к торгам. Раскрыты уникальные для европейских юрисдикций положения, касающиеся антиконкурентных действий органов власти, органов местного самоуправления, государственных внебюджетных фондов, Центрального банка РФ, а также иных организаций, осуществляющих функции органов власти или местного самоуправления. Освещены вопросы регулирования предоставления государственной и муниципальной помощи, введенные Законом о защите конкуренции.

04.01—02.08.450.

346.5:330.341.1 *Атаманова Ю.* Методологические засады формування системи правових засобів реалізації державної інноваційної політики / Ю. Атаманова // *Підприємництво, господарство і право.* 2008. № 3. С. 49—53.

Зазначено, що на законодавчому рівні на сьогоднішній день відсутнє системне викладення шляхів державного впливу на діяльність і відносини учасників національної інноваційної системи, відповідних їм правових засобів. Визначено методологічні засади та здійснено моделювання на їх підставі системи правових засобів реалізації державної інноваційної політики.

04.01—02.08.451.

347.447.8:339.9(477) *Бабак О.* Застосування штрафів як різновиду спеціальних санкцій до суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності / О. Бабак // *Підприємництво, господарство і право.* — 2008. — № 4. — С. 21—24.

Проаналізовано норми ЗУ «Про зовнішньоекономічну діяльність», ГК, МК України та КУпАП, що регулюють відповідальність у сфері зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД). Висвітлено питання застосування штрафів до суб'єктів ЗЕД, проблеми їх правового регулювання та визначення виду відповідальності у ЗЕД, до якого належать спеціальні штрафні санкції. Запропоновано визначити дії контролюючих органів щодо порядку притягнення до зовнішньоекономічної відповідальності, порядку та строків стягнення спеціальних штрафних санкцій. Зазначено, що з метою вдосконалення правового регулювання, його повноти у Законі про ЗЕД повинна бути відображена адміністративна відповідальність серед видів відповідальності у ЗЕД.

04.01—02.08.452.

347.725 *Бевзенко Р. С.* Как не следует понимать основание внесения имущества в уставный капитал акционерного общества (ответ Ю. А. Тарасенко) / Р. С. Бевзенко // *Известия высших учебных заведений. Правоведение.* — 2008. — № 1. С. 237—246.

В ходе научной полемики с Ю. А. Тарасенко отстаивается договорная концессия формирования капитала акционерного общества. Указано, что она имеет не только ряд серьезных практических преимуществ перед концессией учредительного волеизъявления, но и обосновывается как нормами действующего законодательства, так и принципиальными положениями теории юридических лиц и теории ценных бумаг.

04.01—02.08.453.

347.736 *Бірюков О. М.* Транскордонні банкрутства: проблеми і шляхи розв'язання / О. М. Бірюков // *Вісник господарського судочинства.* 2008. № 1. С. 138—142.

Звернено увагу на світовий досвід співробітництва у сфері транскордонної неспроможності. Проаналізовано транскордонні протоколи у справах про банкрутство та міжнародні документи у сфері їх застосування. Досліджено викладені у Конкордаті про транскордонну неспроможність основні принципи, які можуть бути використані сторонами або судами при розробці міжнародних протоколів з метою узгодження дій у провадженнях зі справ про банкрутство.

04.01—02.08.454.

347.238.8:347.952 *Бобкова А.* Щодо правової природи договорів на реалізацію арештованого майна / А. Бобкова // *Підприємництво, господарство і право.* 2008. № 4. С. 3—6.

Зазначено, що основою господарської діяльності з реалізації арештованого майна, що здійснюється спеціалізованими організаціями, є два види договорів: генеральний договір про реалізацію арештованого майна, на яке звернене стягнення державними виконавцями при примусовому виконанні рішень, і договір про надання послуг з організації та проведення прилюдних торгів/аукціонів з реалізації арештованого майна. Виявлено ознаки генерального договору та договору про надання послуг. Наголошено, що правова природа цих договорів полягає у віднесенні їх до господарських договорів. Визначено способи забезпечення виконання цих договірних зобов'язань, підсудність спорів, що виникають при їх виконанні.

04.01—02.08.455.

347.799.6:339.543.624(477) *Буткевич О. В.* Особливості правового регулювання господарської діяльності у виключній (морській) економічній зоні України / О. В. Буткевич // *Вісник господарського судочинства.* 2008. № 3. С. 101—108.

Проаналізовано чинне законодавство України (ст. 411 ГК України, ЗУ «Про виключну (мор-

ську) економічну зону України», Положення про порядок охорони суверенних прав України у її виключній (морській) економічній зоні, затверджене постановою КМ України від 12 червня 1996 р. та ін.) щодо визначення особливостей спеціального режиму господарювання у виключній (морській) економічній зоні. Особливо приділено увагу питанням огляду та інспекції, арешту та судового розгляду при порушенні законодавства про виключну (морську) економічну зону. Запропоновано проведення інкорпорації нормативно-правових актів за критерієм правового регулювання господарської діяльності у виключній (морській) економічній зоні України.

04.01—02.08.456.

347.457(470) *Вавулин Д.* О квалификации финансовых инструментов в качестве ценных бумаг / Д. Вавулин // Право и экономика. 2008. № 3. С. 30—33.

Указано, что одним из прав Федеральной службы по финансовым рынкам (ФСФР России), как федерального органа исполнительной власти по рынку ценных бумаг является право квалифицировать финансовые инструменты в качестве ценных бумаг и определять их виды в соответствии с законодательством РФ. Проанализирован общий порядок квалификации финансовых инструментов в качестве ценных бумаг. Рассмотрены особенности квалификации в качестве ценных бумаг иностранных финансовых инструментов.

04.01—02.08.457.

347.731.1(470) *Витрянский В.* Срочные сделки в сфере биржевой торговли и на финансовых рынках / В. Витрянский // Хозяйство и право. 2007. № 10. С. 34—48.

Проанализировано понятие срочных сделок, которое содержится в Законе РФ от 20 февраля 1992 г. «О товарных биржах и биржевой торговле», в Положении о порядке оказания услуг, способствующих заключению срочных договоров (контрактов), а также особенностях осуществления клиринга срочных договоров (контрактов), утвержденном приказом Федеральной службы по финансовым рынкам от 24 августа 2006 г. Раскрыто их правовое регулирование. Отмечено, что Положение не относится к актам гражданского законодательства, а стало быть, срочные сделки, заключаемые в сфере биржевой торговли и на финансовых рынках, сохраняют статус непоименованных договоров. Указано, что правовое регулирование срочных сделок осуществляется российским законодателем (на уровне федерального закона) лишь в целях их налогообложения и в рамках налогового законодательства. Проведен анализ судебной практики по спорам, вытекающим из срочных сделок. Отмечена ее позиция к указанным сделкам как к договорам об играх и пари, на основании чего и в соответствии со ст. 1062 ГК РФ требования, вытекающие из срочных сделок, признаются не подлежащими судебной защите.

04.01—02.08.458.

347.721(477) *Вінник О. М.* Деякі аспекти вдосконалення правового регулювання корпоративних відносин / О. М. Вінник // Вісник господарського судочинства. — 2008. — № 1. — С. 118—125.

Вказано на наявність у ЦК та ГК України колізійних положень щодо регулювання корпоративних відносин. Проаналізовано підстави виникнення корпоративних відносин. Досліджено співвідношення понять «корпоративні права» (ст. 167 ГК України) та «участь у товаристві» (ст. 100 ЦК України). Приділено увагу проблемі зловживання корпоративними правами. Висвітлено питання створення державних акціонерних товариств як однієї з підстав виникнення корпоративних прав держави.

04.01—02.08.459.

347.77.043(477) *Вітвіцький С. С.* Цивільно-правовий аспект діяльності з контролю за суб'єктами ліцензійної діяльності / С. С. Вітвіцький // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ: зб. наук. пр. / МВС України, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. Д., 2007. № 1. С. 103—109.

Визначено сутність та зміст державного контролю у сфері ліцензійної діяльності. Охарактеризовано особливості його правового регулювання, форми та методи на основі аналізу теоретичних положень, чинного законодавства України, світового досвіду контрольної діяльності у зазначеній сфері. Розроблено практичні рекомендації та наукові пропозиції щодо розвитку й удосконалення контролю державних органів у сфері ліцензійної діяльності.

04.01—02.08.460.

346(477) *Віхров О.* Управління господарською діяльністю як категорія господарського права / О. Віхров // Право України. — 2007. — № 12. С. 47—52.

Зазначено, що теоретичне осмислення категорій «управління господарською діяльністю» та «державне регулювання господарською діяльністю», визначення змісту, в якому вони вживаються у ГК України, та уточнення їх співвідношення, виступає важливим науковим завданням. Відмічено, що для сучасного періоду характерним є здійснення поступового переходу від державного управління економікою до державного регулювання економічними процесами. Зауважено, що поняття «управління господарською діяльністю» у ГК слід трактувати в поєднанні з управлінням господарськими системами (підсистемами) та автономними суб'єктами господарювання, що не входять до таких систем, з управлінням єдиною господарською системою (національною економікою).

04.01—02.08.461.

349.422:658.72(477) *Головка Н. В.* Державний контракт на закупівлю сільськогосподарської продукції для державних потреб: поняття,

особливості / Н. В. Головка // Проблеми законності : респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2007. Вип. 90. С. 113–118.

Проаналізовано чинні правові норми щодо державного контракту на закупівлю сільськогосподарської продукції для державних потреб. Поняття «державний контракт» визначено як одну із форм закупівлі сільгосппродукції для державних потреб для регулювання відносин, що виникають у процесі укладання державного контракту. Обґрунтовано правову природу й особливості останнього.

04.01–02.08.462.

349.422:339.172(477) *Головка Н. В.* Значення біржової торгівлі в закупівлі сільськогосподарської продукції / Н. В. Головка // Проблеми законності : респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2007. Вип. 88. С. 69–75.

З'ясовано специфіку організації й ведення біржової торгівлі в процесі закупівлі сільськогосподарської продукції. Визначено її значення у цих процесах. Наведено перелік заходів щодо покращення біржової торгівлі. Вказано на необхідність розроблення законодавчих і нормативних актів і створення організаційно-технологічних умов для біржової торгівлі, обов'язкової стандартизації основних елементів біржової торгівлі, системи клірингового обслуговування, залучення фахівців та науково-технічної допомоги у межах діяльності в Україні іноземних програм і фондів.

04.01–02.08.463.

347.763:368.2(470) *Гущина И.* «Безответственное» страхование российских экспедиторов / И. Гущина // Хозяйство и право. 2008. № 3. С. 67–70.

Отмечено, что конкурентоспособность экспедитора зависит не только от объема и качества оказываемых им услуг, но и от гарантий его финансовой устойчивости в случае невыполнения договорных обязательств. Исследован один из инструментов, обеспечивающих такую гарантию, — страхование ответственности. На основании правоприменительной практики указано, что позиция судов относительно юридической природы договора страхования не определена. Акцентируется внимание на том, что поскольку Закон РФ «Об организации страхового дела в Российской Федерации» не предусматривает ограничений именно по страхованию договорной ответственности и учитывая, что запрета на страхование ответственности экспедитора или перевозчика нет ни в одном федеральном законе, такое страхование правомерно и является общепринятой практикой.

04.01–02.08.464.

347.7(477) *Данильченко Т.* Торговий звичай як форма уніфікації правового регулювання / Т. Данильченко // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 8. — С. 39–41.

Досліджено поняття та ознаки уніфікації. Детально проаналізовано звичай як одну із форм уніфікації в міжнародному праві. Розглянуто ієрархію між звичаями та іншими джерелами права. Обґрунтовано необхідність використання правових конструкцій, що розробляються у ході уніфікації. Проведено порівняння їх із потребами й інтересами вітчизняного правопорядку.

04.01–02.08.465.

347.764:368.02 *Дедиков С.* Обязательное страхование ответственности оценщиков / С. Дедиков // Хозяйство и право. 2008. № 3. С. 53–67.

Исследована правовая природа договора обязательного страхования ответственности оценщиков. Освещены существенные условия договора: предмет договора; объект страхования; страховой случай; размер страховой суммы; срок действия договора страхования; срок и порядок уплаты страховой премии.

04.01–02.08.466.

347.763 *Діковська І. А.* Елементи договору транспортного експедирування / І. А. Діковська // Бюлетень Міністерства юстиції України. 2007. — № 8. — С. 28–36.

Визначено поняття сторін, предмет, зміст, порядок укладання та припинення договору транспортного експедирування. Вироблено підходи до застосування норм права, що регулюють вказаний договір.

04.01–02.08.467

346.544.4(477) *Добровольська В. В.* Правові засади стандартизації та сертифікації в Україні / В. В. Добровольська // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ОНЮА. — О., 2008. — Вип. 38 — С. 278–282.

Зазначено, що в Україні в основному сформована і продовжує активно формуватися система засобів державного регулювання підприємницької діяльності, у якій кожний із засобів виконує свою роль. Зроблено висновок, що важливе місце серед цих засобів займають сертифікація та стандартизація, що у даний час досить розрізнені і потребують систематизації й уніфікації.

04.01–02.08.468.

347.457(470) *Елизарова Н.* Инсайдерская информация: правовые вопросы / Н. Елизарова // Хозяйство и право. 2007. № 11. С. 37–44.

Отмечено отсутствие в российском законодательстве определения терминов «инсайд», «инсайдерская информация», что создает сложности в правоприменительной практике. Проанализированы нормы ФЗ «О рынке ценных бумаг», которые регулируют вопросы, связанные с использованием служебной информации. Отмечено, что на современном этапе огромную роль в установлении правового режима инсайдерской информации играет Кодекс корпоративного по-

ведения. Указано, что многие российские компании ведут активную работу по созданию и утверждению внутренних документов, регламентирующих режим инсайдерской информации. В свете рассматриваемой тематики проанализированы положения Стратегии развития финансового рынка РФ на 2006–2008 гг., а также проекта ФЗ «О недобросовестных практиках на финансовых рынках», получившего впоследствии название «О злоупотреблениях на организованных финансовых и товарных рынках».

04.01–02.08.469.

349.442(470) *Ершов О.* Застройщик в доле-вом строительстве / О. Ершов // Право и экономика. 2008. № 1. С. 22–26.

Отмечено, что ФЗ РФ «Об участии в долевом строительстве многоквартирных домов и иных объектов недвижимости и о внесении изменений в некоторые законодательные акты Российской Федерации», в соответствии с которым в роли застройщика могут выступать как коммерческие, так и некоммерческие юридические лица, не позволяет ответить на вопрос о том, какая из организационно-правовых форм для застройщика является наиболее оптимальной. На основе проведенного исследования указано, что застройщиком может быть юридическое лицо, которое является только коммерческой организацией, а наиболее выгодной организационно-правовой формой для учредителей застройщика в долевом строительстве является общество с ограниченной ответственностью или закрытое акционерное общество.

04.01–02.08.470.

347.764:368.001.36 *Ефремова М.* Защита слабой стороны в договорах страхования. Сравнительно-правовой аспект / М. Ефремова // Хозяйство и право. — 2008. — № 1. — С. 21–30.

Указано, что в результате естественного развития страхового рынка возникло фактическое неравенство его участников при одновременном сохранении формально-юридического равенства участников отношений. Проанализированы основания использования мер защиты слабой стороны в праве Англии, США и Европейского Союза. Отмечено, что правовая система РФ в рассматриваемой сфере находится в стадии становления. В контексте обозначенной проблематики исследованы нормы ГК РФ и Закона РФ «О защите прав потребителей». Установлено, что российское право признает необходимость защиты потребителя от недобросовестных условий стандартных договоров в той мере, в какой потребитель разумно ожидает защиты своих интересов, но при этом не предусматривает эффективных мер защиты слабой стороны.

04.01–02.08.471.

346.545/546:658.012.8 *Живко З. Б.* Регламентация конкурентной разведки в информационно-правовом пространстве / З. Б. Живко, М. О. Живко // Научный вестник Львовского государственного уни-

верситета внутренних дел. Сер. юридическая : сб. науч. пр. — Л., 2007. — Вип. 2. — С. 211–219.

Визначено поняття «економічна безпека» й «конкурентна розвідка». Розкрито роль та конкретизовано суть конкурентної розвідки у комплексній системі економічної безпеки підприємства, у своєчасному виявленні і нейтралізації погроз з дотриманням правових норм діяльності.

04.01–02.08.472.

347.721:316.48 *Жорнокуй Ю.* «Конфлікт інтересів» та «корпоративний конфлікт» спільні та відмінні ознаки / Ю. Жорнокуй // Підприємництво, господарство і право. 2007. № 11. С. 43–47.

З'ясовано співвідношення категорій «конфлікт інтересів» та «корпоративний конфлікт». Зазначено, що причиною будь-якого корпоративного конфлікту є конфлікт інтересів. На думку автора, ці категорії співвідносяться як загальне та спеціальне, оскільки корпоративний конфлікт є спеціальним поняттям до конфлікту інтересів. Наголошено, що специфіка корпоративного конфлікту полягає у можливості виникнення конфлікту інтересів у корпоративних відносинах.

04.01–02.08.473.

347.726(477) *Зеліско А.* Історичні передумови формування непідприємницької природи споживчих товариств / А. Зеліско // Підприємництво, господарство і право. 2007. № 6. С. 41–45.

Проведений аналіз історичних фактів свідчить, що основною метою перших кооперативних товариств було піднесення добробуту українського населення та його культурного рівня. Аналіз історичного розвитку споживчих товариств показав, що їх діяльність була значно ефективнішою на тих територіях України, на яких були прийняті відповідні законодавчі акти про кооперативні товариства, що забезпечували на нормативному рівні їх самостійність та простоту створення. Стверджується, що результати історичного досвіду служитимуть для складання обґрунтованих прогнозів подальшого їх розвитку в умовах трансформації законодавства й економіки держави.

04.01–02.08.474.

347.726 *Зеліско А.* Створення споживчих товариств: окремі питання / А. Зеліско // Право України. — 2007. — № 9. — С. 36–41.

Досліджено особливості порядку створення споживчих товариств як непідприємницьких юридичних осіб. Виявлено недоліки у правовому регулюванні цього питання. Сформульовано пропозиції стосовно усунення зазначених проблем.

04.01–02.08.475.

346.26(470) *Казаченко Г. Б.* Некоторые административные барьеры в сфере осуществления предпринимательской деятельности: анализ судебной арбитражной практики и пути преодо-

ния административных барьеров / Г. Б. Казаченко, Е. В. Самойленко // Арбитражный и гражданский процесс. — 2007. — № 11. — С. 33—36.

Дано определение понятия «административный барьер» в сфере осуществления предпринимательской деятельности. Предложена авторская классификация административных барьеров: установление не предусмотренных федеральным законодательством условий для осуществления определенных видов предпринимательской деятельности; принятие нормативных правовых актов органами местного самоуправления с превышением полномочий; наделение хозяйствующих субъектов функциями органов исполнительной власти и органов местного самоуправления; неправомерное предоставление льгот отдельным хозяйствующим субъектам; нарушение правил конкурентного распределения государственных и муниципальных заказов; установление запрещения вывоза местных товаров в другие регионы РФ; установление ограничений и запретов по продаже товаров на региональных и местных рынках; незаконная практика лицензирования. Предложены пути преодоления административных барьеров.

04.01—02.08.476.

346.7:338.48(477) *Каракаш І. І.* Туристичне законодавство України: сучасний стан і перспективи розвитку / І. І. Каракаш // Актуальні проблеми держави і права: зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ОНЮА. — О., 2008. — Вип. 37. — С. 169—173.

Проаналізовано чинне законодавство України щодо туристичної діяльності. Наведено низку науково-організаційних програм для забезпечення екологічно допустимих масштабів і темпів розвитку рекреаційно-туристичних зон, що забезпечить стратегію розвитку туристичної індустрії. Визначено практичні кроки у контексті реалізації основних напрямів розвитку туристичної галузі.

04.01—02.08.477.

349.442(477) *Квасницька О. О.* Актуалізація будівельного законодавства та його розвиток / О. О. Квасницька // Актуальні проблеми держави і права: зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ОНЮА. — О., 2008. — Вип. 38. — С. 260—264.

Визначено напрямки підвищення статусу будівельного законодавства у ГК України. Проведено аналіз законодавчих дефініцій у будівельному праві. Розкрито їх особливості та загальні риси.

04.01—02.08.478.

347.796.2 *Кирилюк А. В.* Посередництво як правова категорія / А. В. Кирилюк // Актуальні проблеми держави і права: зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ОНЮА. — О., 2008. — Вип. 38. — С. 282—288.

Наголошується на необхідності розмежовувати цивільно-правове поняття посередництва не тільки з суміжними цивільно-правовими категоріями, але і з поняттям посередництва, яке ви-

користується в інших галузях права, а також в економічній науці. Розроблено концепцію посередництва. Обґрунтовано розмежування понять посередництво і представництво.

04.01—02.08.479.

347.77(477) *Коваль І.* Направлення совершенствования норм Хозяйственного кодекса Украины об интеллектуальной собственности / И. Коваль // Підприємництво, господарство і право. — 2008. — № 4. — С. 7—10.

Указано на необходимость дополнения перечня объектов прав интеллектуальной собственности, который содержится в ч. 1 ст. 155 ХК Украины. Предложены изменения нормы, содержащейся в ч. 2 ст. 155 ХК Украины. Обращено внимание на актуальность расширения способов использования изобретений, полезной модели, промышленного образца, которые отражены в ч. 3 ст. 156 ХК Украины. Внесен ряд предложений по совершенствованию норм ХК Украины, которые регулируют использование и передачу прав интеллектуальной собственности.

04.01—02.08.480.

346.7(477) *Коваль І.* Регулирование Хозяйственным кодексом Украины отношений в сфере интеллектуальной собственности / И. Коваль // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 9. — С. 3—6.

Исследованы проблемные вопросы регулирования отношений в сфере интеллектуальной собственности с целью распределения нормативно-правового материала об интеллектуальной собственности между ХК и ГК Украины, а также специальным законодательством. В целях разграничения сферы регулирования отношений в области интеллектуальной собственности нормами ХК и ГК Украины и исключения дублирования противоречий в их нормах, предложено в ХК Украины закрепить положения, регламентирующие участие прав интеллектуальной собственности в организации и осуществлении хозяйственной деятельности (вовлечение в хозяйственный оборот), в том числе договорные отношения между субъектами хозяйствования (коммерческую концессию). Признавая необходимость сохранения специального законодательства об отдельных объектах интеллектуальной собственности, в главу 16 ХК Украины рекомендуется включить нормы как общего характера, так и специального, в том числе для регулирования отношений с объектами интеллектуальной собственности, которые не урегулированы на уровне отдельного (специального) закона.

04.01—02.08.481.

347.717 *Коротка Р. О.* Види агентських відносин (окремі аспекти вдосконалення правового регулювання) / Р. О. Коротка // Вісник господарського судочинства. — 2008. — № 3. — С. 147—155.

Визначено спеціальні ознаки окремих видів агентських відносин (у сферах приватизації, бан-

ківської діяльності, надання туристичних послуг, страхування, перевезень тощо). Виявлено вади у вітчизняному законодавстві стосовно правового регулювання агентських відносин певного виду та вироблено пропозиції щодо його вдосконалення.

04.01—02.08.482.

347.763 *Кужко О. С.* Представницький характер договору транспортного експедирування та його відмежування від договору агентування / О. С. Кужко // Південноукраїнський правничий часопис. 2007. № 3. С. 117—119.

Досліджуються проблемні питання щодо належності договору транспортного експедирування до договорів представницького типу та практичної можливості його зрощення з договором агентування. Встановлено, що договір транспортного експедирування та агентський договір це різні угоди: різні предмети договорів, зміст, сторони.

04.01—02.08.483.

347.736(470+4) *Кулешов В.* Внесудебное прекращение недействующих юридических лиц (отсутствующих должников) / В. Кулешов // Хозяйство и право. 2007. № 12. С. 76—86.

Указано на противоречивый характер термина «отсутствующий должник», который закреплен в ст. 227 ФЗ РФ «О несостоятельности (банкротстве)». Дана правовая квалификация действия регистрирующего органа по исключению отсутствующего должника из реестра. Проанализированы существующие в других правовых порядках (Швейцария, Германия, Англия, Бельгия, Франция) близкие по смыслу нормативные предписания. Предложены изменения в действующее гражданское законодательство РФ, направленные на избежание возможного нарушения права кредиторов на привлечение учредителей (участников) отсутствующих должников к субсидиарной ответственности и обеспечение права на судебную защиту нарушенных прав при проведении процедуры банкротства.

04.01—02.08.484.

347.734(477+4):340.137 *Латковська Т. А.* Проблеми гармонізації банківського законодавства України з європейським законодавством / Т. А. Латковська // Актуальні проблеми держави і права: зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ОНЮА. — О., 2008. — Вип. 38. — С. 249—254.

Вказано, що банківське законодавство слід розглядати як один із пріоритетних напрямів гармонізації законодавства України з європейським законодавством. Зазначено, що критерієм гармонізації банківського законодавства України з законодавством ЄС виступає ступінь інтегрованості норм європейського права в національне. Серед основних чинників гармонізації банківського законодавства України з європейським законодавством визначено уніфікацію юридичної термінології, що використовується у даних пра-

вових системах. Відмічено, що нині європейський вибір здійснюється в Україні на основі Стратегії та Програми інтеграції до ЄС.

04.01—02.08.485.

347.133.8:347.22(477) *Лещенко Д. С.* Довірча власність як альтернатива праву оперативного управління в Україні / Д. С. Лещенко // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ: зб. наук. пр. / МВС України, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. — Д., 2007. — № 4. — С. 172—179.

З'ясовано природу права оперативного управління. Розглянуто зміст права довірчої власності, зупиняючись лише на основних аспектах цього багатогранного та відносно нового для України правового інституту. Дослідження права оперативного управління окремо від права довірчої власності сприяло виділенню їх спільних рис. Враховуючи вимоги сьогодення та тенденції вітчизняного законодавства, обґрунтовано можливість відмови у подальшому від такої застарілої конструкції, як оперативне управління, та заміни її на конструкцію довірчої власності.

04.01—02.08.486.

347.736(470) *Лобач О.* Організаційно-правові засади банкрутства фінансових установ у Російській Федерації / О. Лобач // Юридична Україна. 2007. № 10. С. 67—77.

У ході розгляду процедури банкрутства кредитних організацій у РФ автор виділив основні тенденції, яких прагнув досягти законодавець: прискорення процедури банкрутства, посилення ролі арбітражного суду в регулюванні неспроможності кредитних організацій, забезпечення прозорості дій конкурсного керуючого. Зазначено, що в Україні процедура ліквідації банку майже удвічі довша, роль суду взагалі незрозуміла, діяльність ліквідатора не є прозорою для кредиторів. Звернено увагу на те, що за попередньою редакцією Закону РФ «Про неспроможність (банкрутство) кредитних організацій» від 25 лютого 1999 р. прийняття арбітражним судом рішення про визнання кредитної організації банкрутом та відкриття конкурсного провадження означало неможливість відновлення її платоспроможності, а з прийняттям ФЗ-121 за певних умов існує можливість видачі кредитній організації, що перебувала у процедурі конкурсного провадження, ліцензії на здійснення банківської діяльності. Вказано, що в Україні відкликання банківської ліцензії неодмінно призводить до припинення юридичної особи (банку).

04.01—02.08.487.

347.72 *Ломакин Д.* Доли участия в уставных капиталах хозяйственных обществ как особое объекты гражданского оборота / Д. Ломакин // Хозяйство и право. 2008. № 2. С. 44—57.

Проанализированы особенности правового режима долей участия в уставных капиталах хозяйственных обществ различного вида (акционерное

общество, общество с ограниченной ответственностью), а также долей в складочном капитале хозяйственных товариществ. Исследовано понятие «акция», «ценная бумага». Приведены аргументы против закрепления института дробных акций в российском законодательстве. Указано, что размывание номинальной стоимости акций в конечном итоге приведет к отказу от существующей в настоящее время концепции уставного капитала. Отмечено, что появление в российском законодательстве феномена бездокументарных ценных бумаг во многом связано с некритичным заимствованием сходных конструкций известных американскому и английскому правопорядку. Определена природа комплекса корпоративных прав. Указано, что доля участия в уставном капитале хозяйственного общества представляет собой особый объект гражданских прав.

04.01—02.08.488.

347.72:658.112.3(477) *Лукач І. В.* Деякі проблеми визначення правового становища дочірніх підприємств за Господарським кодексом України та Законом України «Про господарські товариства» / І. В. Лукач // Вісник господарського судочинства. 2008. № 1. С. 107—110.

Зазначено, що згідно з ЗУ «Про господарські товариства» дочірнє підприємство є суб'єктом унітарним, тоді як в розумінні ГК України — корпоративним. Наголошено, що особливий порядок створення та управління дочірніми підприємствами, закріплений у Законі, не повинні стосуватись корпоративних підприємств. Проаналізовано судову практику стосовно визначення виключної компетенції загальних зборів акціонерного товариства щодо дочірніх підприємств. Зроблено висновок, що продаж корпоративних прав унітарного дочірнього підприємства не підпадає під виключну компетенцію загальних зборів.

04.01—02.08.489.

347.721(477) *Луць В. В.* Деякі питання здійснення та захисту корпоративних прав в Україні / В. В. Луць // Вісник господарського судочинства. — 2008. — № 1. — С. 125—130.

З'ясовано поняття та зміст корпоративних відносин і корпоративного права. Визначено коло суб'єктів корпоративних відносин. Наведено перелік спорів, які віднесено автором до корпоративних спорів. Приділено увагу спадкуванню корпоративних прав. Окремо обговорюються питання підвідомчості спорів за участю спадкоємців учасників господарського товариства.

04.01—02.08.490.

346.546.6(477) *Мельник С. Б.* Господарський кодекс як основа антимонопольно-конкурентного законодавства України / С. Б. Мельник // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ОНЮА. О., 2008. Вип. 38. С. 255—259.

Зазначено, що на основі аналізу діючих законодавчих актів у сфері антимонопольно-конку-

рентного законодавства (ЗУ «Про захист від недобросовісної конкуренції», ЗУ «Про захист економічної конкуренції», ЗУ «Про Антимонопольний комітет»), відповідних положень ст. 42 Конституції України, ГК можна дійти висновку про неузгодженість термінології, що використовується. Це призводить до певної плутанини, а також до необхідності використання різного за змістом категоріального апарату. Проаналізовано використання в українському законодавстві термінів «підприємницька діяльність», «господарська діяльність», «суб'єкти господарювання». Наголошено, що окремі положення ГК України містять фактично застарілі юридичні конструкції, більшою мірою відповідні попередній правозастосовчій практиці раніше чинного законодавства (наприклад, ст. ст. 27, 29—31 ГК України) і тому потребують викладу у новій редакції, а не повного виключення. Звернено увагу на необхідність прийняття Закону про нормативно-правові акти, який би надав стабільності всій системі законодавства України.

04.01—02.08.491.

346.2 *Мілаш В.* Проблеми визначення господарсько-правового статусу учасників господарських відносин / В. Мілаш // Підприємництво, господарство і право. 2008. № 2. С. 25—29.

Наголошено на необхідності визначення господарсько-правового статусу юридичних осіб під час їх державної реєстрації, що дасть змогу окреслити межі та форми їх правомірної участі у сфері господарювання, забезпечити дієвий контроль за її діяльністю (виконанням режимних вимог щодо здійснення такої діяльності) та боротьбу з незаконним підприємництвом. Вказано, що визначення статусу дозволить виокремити характер і межі відповідальності юридичної особи у сфері господарювання.

04.01—02.08.492.

347.724(70) *Могилевский С.* Права участников общества с ограниченной ответственностью: классификация, виды, характеристика / С. Могилевский // Приложение к ежемесячному юридическому журналу «Хозяйство и право». — 2007. № 10. С. 1—48.

Указано, что определение прав и обязанностей участников общества с ограниченной ответственностью (ООО) является важным элементом правовой характеристики его статуса. На основе анализа ФЗ РФ «Об обществах с ограниченной ответственностью» проведена классификация прав участников ООО. Исследованы основные права участников ООО; безусловные права участников ООО; права «с условием» участников ООО. Проанализированы дополнительные права участников ООО.

04.01—02.08.493.

347.762:349.42(477) *Назаренко В.* Особливості застосування договору комісії у сфері зовнішньоекономічної діяльності суб'єктами аграрно-

го права / В. Назаренко // Підприємництво, господарство і право. 2007. № 11. С. 63–66.

Досліджено особливості договору комісії у сфері АПК і зовнішньоекономічної діяльності. Наведене визначення консигнаційної операції свідчить, що, як і в договорі комісії, право власності на матеріальні цінності до контрагента, який діє від свого імені, але в інтересах і за рахунок власника, не переходить (комісія). Аналіз ознак договору торговельної (підприємницької) комісії у сфері зовнішньоекономічної діяльності показав, що вона є господарською угодою і має особливості при застосуванні в АПК, а також потребує додаткової регламентації у ГК України у вигляді окремої глави «Торговельна (підприємницька) комісія».

04.01–02.08.494.

347.762:349.42 Назаренко В. Особливості укладання, виконання та відповідальності за невиконання або неналежне виконання умов договору комісії на продаж сільськогосподарської продукції у сфері зовнішньоекономічної діяльності / В. Назаренко // Підприємництво, господарство і право. 2007. № 12. С. 72–76.

З'ясовано специфічні особливості комісійної торгівлі сільськогосподарськими продуктами у сфері зовнішньоекономічної діяльності, які дозволяють віднести цей різновид договору комісії до аграрно–правових договорів з відповідними особливостями при укладанні, виконанні та відповідальності за невиконання його умов. Зазначено, що до специфічних особливостей комісійної торгівлі сільськогосподарськими продуктами у сфері зовнішньоекономічної діяльності, які дозволяють віднести цей різновид договору комісії до аграрних є: особливий склад учасників комісійних відносин; специфічний об'єкт договору; врахування специфіки відносин аграрного виробництва; кредитування комітента комісіонером; можливість укладання договорів субкомісії тощо.

04.01–02.08.495.

346.2(477) Науменко А. Оценка как вид хозяйственной деятельности / А. Науменко // Підприємництво, господарство і право. — 2007. № 11. С. 52–55.

Определены черты оценки, характеризующие ее в качестве хозяйственной деятельности и ограничивающие ее от других видов деятельности. Проанализирован состав субъектов оценочной деятельности. Отмечено, что ЗУ «Об оценке имущества, имущественных прав и профессиональной оценочной деятельности в Украине» выделяет только один вид хозяйственной оценочной деятельности — независимую оценку. Проанализированы отличия характера деятельности таких субъектов оценочной деятельности, как субъектов оценочной деятельности субъектов хозяйствования и органов государственной власти и местного самоуправления. Уделено внимание особенностям оценки земель, а также деятельности судебных экспертов.

04.01–02.08.496.

346.14.(477):339:52 Некрасова Т. В. Щодо питання відповідальності деяких норм вітчизняного законодавства до вимог СОТ / Т. В. Некрасова // Часопис Київського університету права. — 2008. — № 2. — С. 159–164.

Досліджено теоретичні і правові засади узгодження з вимогами СОТ деяких положень, що стосуються надання та використання державної допомоги. Особливу увагу приділено розгляду Господарського кодексу України як базового нормативно-правового акта, що визначає основні принципи підтримки вітчизняних суб'єктів господарювання. Вказано на необхідність певної деталізації норм, що регулюють надання допомоги в рамках вимог СОТ. Проаналізовано положення Концепції перебудови системи державних субсидій, що надаються галузям національної економіки, яка затверджена КМ України від 31 березня 2003 р. № 182-р, а також Угоди про субсидії та компенсаційні заходи, що діє у країнах СОТ. Проаналізовано класифікацію видів державної допомоги, що наведені у Концепції, на легітимні та нелегітимні субсидії, які у свою чергу розрізняються за критерієм специфічності.

04.01–02.08.497.

347.793 Нікіша Д. О. Безпека екіпажа на контейнеровозах. Правові основи / Д. О. Нікіша // Правове життя сучасної України: тези доп. 10-ї ювіл. конф. проф.-викл. і асп. складу / ОНЮА. О., 2007. С. 382–384.

Перераховано та проаналізовано ряд недоліків, які можуть трансформуватись у ризики для екіпажа судна (ризик перекидання; ризик дії небезпечних вантажів; ризик вибуху і вогню; ризик, пов'язаний з браком сну). Розглянуто міжнародне законодавство, що корегує несприятливі умови роботи.

04.01–02.08.498.

346.3.001.33(477) Ніколенко Л. Правові проблеми класифікації господарських зобов'язань / Л. Ніколенко, Г. Шмат // Підприємництво, господарство і право. 2007. № 11. С. 39–42.

Зазначено, що чинний ГК України лише називає деякі різновиди господарських зобов'язань. Проаналізовано такі види господарських зобов'язань, як майново-господарські зобов'язання та організаційно-господарські зобов'язання. Окремо розглянуті соціально-комунальні зобов'язання, а також публічні зобов'язання суб'єктів господарювання. Зазначено, що залежно від визначеності предмета виконання науковцями розрізняються зобов'язання однооб'єктні й альтернативні. Вказано, що за характером взаємозв'язку розрізняють головні та додаткові господарські зобов'язання. Наголошено, що залежно від сукупності прав і обов'язків, якими володіють суб'єкти господарських відносин, слід розмежовувати прості і складні зобов'язання. Зазначено, що класифікація на види господарських зобов'язань можлива і за їх суб'єктивним складом. Розглянуто такий самостійний різновид гос-

подарських зобов'язань, як регресні зобов'язання.

04.01—02.08.499.

346.7:338.48(477) *Носик В. В.* Проблеми правового забезпечення розвитку сільського туризму в Україні / В. В. Носик, Т. О. Коваленко // Бюлетень Міністерства юстиції України. 2008. № 3. С. 37—46.

Обґрунтовано поняття сільський туризм. Проаналізовано ЗУ та підзаконні нормативно-правові акти, у яких закріплені передусім загальні правові засади та організаційно-правові заходи щодо надання туристичних послуг і здійснення туристичної діяльності, а також державної підтримки сільського туризму. Запропоновано розробити та прийняти спеціальний закон «Про сільський туризм». Охарактеризовано основні положення запропонованого закону.

04.01—02.08.500.

347.952:347.734(477) *Оболешева О.* Особливості накладення арешту на кошти, що знаходяться на рахунках суб'єктів господарювання / О. Оболешева // Підприємництво, господарство і право. 2008. № 4. С. 73—74.

Вказано, що накладення арешту на кошти, що знаходяться на банківських рахунках, є законодавчо закріпленою гарантією захисту прав і законних інтересів суб'єктів господарювання при примусовому виконанні судових рішень. Наголошено на неузгодженості норм ЗУ «Про виконавче провадження», «Про банки і банківську діяльність» та ЦК України, що призводить до низького рівня виконання рішень відповідними органами. Зазначено, що процедура накладення арешту на кошти має складний, а у деяких випадках тривалий характер, що знижує оперативність відновлення інтересів кредиторів. Запропоновано зміни до ЗУ «Про виконавче провадження», «Про банки і банківську діяльність», ЦК України та Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні у національній валюті.

04.01—02.08.501.

346.5:330.341.1 *Отаманова Ю.* Особливості та класифікація засобів правового регулювання інноваційної діяльності / Ю. Отаманова // Підприємництво, господарство і право. 2008. № 2. С. 3—7.

Зазначено, що господарсько-правові засоби, що опосередковують і приводять у дію засоби державного регулювання діяльності суб'єктів господарювання, фактично є правовими механізмами, які об'єднують низку правових засобів у єдиний комплекс з метою досягнення певних цілей публічного а/або приватного характеру. Проаналізовано такий стимулюючий засіб державного регулювання, як надання фінансової допомоги у формі кредитування інноваційної діяльності. Зазначено, що на законодавчому рівні відсутнє системне викладення як засобів державного впливу на діяльність і відносини

учасників національної інноваційної системи, так і відповідних їм правових засобів.

04.01—02.08.502.

347.731.1(477) *Панькова Л.* Застосування поняття «біржовий договір» у біржовому законодавстві / Л. Панькова // Підприємництво, господарство і право. 2008. № 4. С. 60—62.

Досліджено проблемні питання застосування поняття «біржовий договір» у сфері біржового законодавства, а також з'ясовано його правову природу. Розглянуто на предмет сумісності поняття «договір», «угода», «контракт», «операція» та «правочин». Зазначено, що застосування поняття «біржовий контракт» та «біржова операція» шляхом підміни поняття біржового договору є абсолютно недоречним. У проекті Закону «Про товарну біржу» запропоновано розширити визначення біржового договору та виключити положення про біржовий контракт.

04.01—02.08.503.

347.72.01/04 *Паньонко І. М.* Продаж частки в статутному капіталі господарського товариства (огляд основних проблемних моментів) / І. М. Паньонко, А. С. Котягін // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична : зб. наук. пр. — Ль., 2008. — Вип. 1. — С. 100—110.

Досліджено основні проблемні моменти купівлі-продажу частки у статутному капіталі господарського товариства (купівлі-продажу корпоративних прав). Розглянуто основні практичні та теоретичні аспекти цього питання. Виявлено недоліки договору купівлі-продажу корпоративних прав. З'ясовано, які норми права (у т.ч. загальні та спеціальні) та визначення (продаж частки чи корпоративних прав; статутний капітал чи статутний фонд) необхідно застосовувати. Встановлено, в якій формі необхідно укладати договір купівлі-продажу корпоративних прав.

04.01—02.08.504.

346.7 *Пашков В. М.* Господарсько-правові проблеми функціонування державного сектора медичних послуг і медичної допомоги / В. М. Пашков // Проблеми законності : респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2007. Вип. 89. С. 65—75.

Визначено коло відносин, що становлять комплекс суспільних відносин у сфері охорони здоров'я. Зазначено, що багатоаспектність відносин у сфері охорони здоров'я передбачає взаємодію різних правових явищ приватно-правового й публічно-правового характеру. При цьому обидві сфери впорядковуються специфічними методами правової регламентації. Приділено увагу питанням упровадження обов'язкового медичного страхування. Визначено важливу роль стандартизації у сфері охорони здоров'я. Запропоновано підготувати Загальнонаціональну міжурядову програму розвитку всієї галузі охорони здоров'я. Вказано на необхідність акценту-

вати увагу на застосуванні змішаного фінансування цієї сфери, а також визначення ролі, місця, функцій й завдання професійних громадських об'єднань у галузі охорони здоров'я.

04.01—02.08.505.

346 *Пашков В.* Ознаки господарських правовідносин у контексті забезпечення вітальної безпеки / В. Пашков // Підприємництво, господарство і право. 2008. № 4. С. 16—20.

Проаналізовано правову природу господарських правовідносин, їх специфічні ознаки. Наведено існуючі класифікації господарських правовідносин: за взаємним становищем сторін; за критерієм персоніфікації зобов'язаної сторони; за сферою дії та ін. Визначено природу та зміст господарських правовідносин при здійсненні медичного та фармацевтичного обслуговування. Встановлено роль у цих відносинах негосподарюючих суб'єктів. Проведено поділ відносин у сфері охорони здоров'я за характером господарсько-правових відносин.

04.01—02.08.506.

347.728.2(477) *Петровська-Караченцева Л.* Засоби запобігання ризикам при додаткових випусках акцій / Л. Петровська-Караченцева // Юридична Україна. — 2008. — № 2. — С. 52—55.

Проаналізовано правомірність укладення договорів між акціонерами, емітентом і майбутнім інвестором та можливість закріплення у них положень, що не передбачені законодавством України, але спрямовані на запобігання ризикам інвесторів. На основі прикладу обґрунтовано ситуацію, при якій іноземний інвестор придбає акції ЗАТ, причому укладається договір розміщення акцій між емітентом та інвестором, а також договір між усіма акціонерами та емітентом.

04.01—02.08.507.

347.731.1(470) *Петросян Э.* Роль маркет-мейкера в биржевой торговле / Э. Петросян // Право и экономика. 2008. № 3. С. 38—42.

Исследован процесс становления в постсоветской России института маркет-мейкинга. Указано, что в соответствии с приказом ФСФР России «Об утверждении Положения о деятельности по организации торговли на рынке ценных бумаг» основной задачей маркет-мейкера (менеджера фондовой биржи) на биржах является формирование и развитие ликвидности ценных бумаг. В этих целях биржа вправе заключить договор об осуществлении функции маркет-мейкера с дилерской или брокерской организацией. Проанализированы права и обязанности маркет-мейкера, изложенные в ст. 08.02 Правил Секции срочного рынка (стандартные контракты) ММВБ (Московской межбанковской валютной биржи).

04.01—02.08.508.

347.7(477) *Петруненко Я. В.* Теоретико-методологічні засади системи державних закупівель в Україні / Я. В. Петруненко // Актуальні

проблеми держави і права : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ОНЮА. О., 2008. Вип. 38. С. 299—306.

Зазначено, що сьогодні в Україні відсутня достатня теоретична база у сфері державних закупівель. Проаналізовано існуючі визначення поняття «тендор». Проведено порівняльну характеристику трьох моделей державних закупівель, що існують в різних країнах: централізованої, децентралізованої, змішаної. Приділено увагу класифікації тендорів за складом учасників (відкриті, закриті, тендери з обмеженою участю). Запропоновано авторську класифікацію державних закупівель. Рекомендовано доповнити Закон України про державні закупівлі новими термінами: «ефективність державних закупівель», «ціна тендерної пропозиції», «недискримінація учасників процедур державних закупівель». Звернено увагу на уточнення термінів «товари», «роботи» і «послуги».

04.01—02.08.509.

346.545(477+4) *Плетньова О.* Особливості адаптації конкурентного законодавства України до законодавства Європейського Союзу / О. Плетньова // Право України. 2007. № 10. С. 69—73.

З урахуванням виконання першого етапу Програми адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу проаналізовано основні досягнення у сфері адаптації конкурентного законодавства України. Досліджено положення ЗУ «Про захист економічної конкуренції» та Римського договору про заснування Європейського економічного співтовариства.

04.01—02.08.510.

347.736(477) *Повар П. О.* Ліквідація неплатоспроможності підприємств: актуальні проблеми правового регулювання / П. О. Повар // Вісник господарського судочинства. — 2008. — № 1. С. 143—152.

Досліджено проблеми узгодження законодавства про ліквідацію підприємств із законодавством про банкрутство з точки зору забезпечення нормативного регулювання ліквідації неплатоспроможних підприємств поза межами інституту банкрутства. Проаналізовано положення ЦК і ГК України, а також ЗУ «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом», а також ЗУ «Про введення мораторію на примусову реалізацію майна». Досліджено ознаки суб'єкта підприємницької діяльності та визначено коло боржників суб'єктів банкрутства. Сформульовано пропозиції щодо вдосконалення вітчизняного законодавства з регулювання ліквідації підприємств.

04.01—02.08.511.

346.26:349.42 *Похиленко І.* Поняття фермерського господарства як організаційно-правової форми суб'єктів малого підприємництва / І. Похиленко // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 11. — С. 56—58.

Досліджено формування та становлення законодавства про фермерське господарство, яке поділено на три етапи. Визначено поняття «фермерське господарство» як організаційно-правова форма суб'єкта малого підприємництва.

04.01—02.08.512.

347.413 *Резнікова В.* Співвідношення основних посередницьких договорів / В. Резнікова // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 12. — С. 19—23.

Детально проаналізовано спільні та відмінні ознаки основних посередницьких договорів. Дослідження стало теоретичною основою для створення належної нормативно-правової бази посередницьких договорів, яка відповідає реаліям ринкової економіки, слугує стимулом для її розвитку.

04.01—02.08.513.

349.422.2(477) *Римар Є. М.* Основні принципи кооперації в Україні / Є. М. Римар // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ОНЮА. — О., 2008. — Вип. 37. — С. 252—256.

Проаналізовано фундаментальну концепцію кооперації. Визначено характерні особливості організації кооперативів і кооперативних систем. Дана класифікація кооперативних принципів і кооперативної практики. Проведено порівняльну характеристику міжнародних кооперативних принципів і кооперативної практики з основними кооперативними принципами і практикою їх застосування в Україні. На підставі всебічного аналізу кооперативних принципів і деяких аспектів кооперативної практики визначено, на яких засадах, в якій формі і в яких межах можна кооперативні принципи втілювати у законодавство України і реалізувати в практику кооперативної діяльності.

04.01—02.08.514.

347.72(470) *Семенов А.* Особенности правового положения государственной корпорации / А. Семенов, Т. Серегина // Право и экономика. — 2008. — № 2. — С. 4—9.

Изучено возникновение такой организационно-правовой формы некоммерческих юридических лиц, не предусмотренной в ГК РФ, как государственная корпорация. Рассмотрены различные точки зрения, существующие в правовой литературе относительно роста числа государственных корпораций. На основе ст. 7.1 ФЗ «О некоммерческих организациях» проанализированы основные черты государственной корпорации. Указано на необходимость выделения на законодательном уровне четких критериев, определяющих сферы экономики, где необходимо присутствие государственной корпорации, и границы их деятельности.

04.01—02.08.515.

347.721(477) *Симонян Ю. Ю.* Правовая природа корпоративных отношений / Ю. Ю. Симонян

// Актуальные проблемы держави і права : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ОНЮА. — О., 2008. — Вип. 38. — С. 268—272.

З'ясовано юридичну природу корпоративних відносин. Зазначено, що поняття «корпоративне право» та «корпоративні відносини» сьогодні визначені тільки у ГК України. Зроблено висновки про комплексний характер корпоративних відносин та їх складну правову природу. Вказано, що вони регулюються різними галузями права — цивільним і господарським.

04.01—02.08.516.

347.775:658.012.8 *Смітюх А. В.* Рейдерство, поглинання та загарбання: співвідношення понять та класифікації / А. В. Смітюх // Вісник господарського судочинства. — 2008. — № 3. — С. 92—101.

На основі аналізу робіт різних вітчизняних авторів виділено декілька точок зору на значення терміна «рейдерство». Вказано, що деякі науковці (О. Коваль, Ю. Хомич, І. Селіванова) не використовують термін «рейдерство» при дослідженні недружніх та протиправних поглинань, або загарбань. Інші (В. Шемчук, О. Шустік, О. Медведько) розуміють рейдерство, за визначенням, як протиправне і насильницьке поглинання, або загарбання. Вказано, що існує група вчених (С. Сімаков, О. Пашенко, Н. Гуторова), які розуміють рейдерство як певне узагальнююче поняття, що позначає різні практики, об'єднані лише певною метою, але представлені різним набором досягнення цієї мети. Викладено власне цілісне та системне бачення поняття рейдерства та його видів у взаємозв'язку з поняттями «поглинання» та «загарбання».

04.01—02.08.517.

347.721.031 *Спасибо-Фатеева І. В.* Межі реалізації прав міноритаріїв / І. В. Спасибо-Фатеева // Вісник господарського судочинства. — 2008. — № 1. — С. 130—137.

Проаналізовано право дрібних (міноритарних) акціонерів у корпоративному управлінні на основі судової практики. Досліджено дієвість цього права та його забезпечення адекватними правовими механізмами. Звернено увагу на питання захисту інтересу сторонньої (стосовно корпоративних відносин) особи. Наголошено на цивільно-правовій природі корпоративних відносин. Вказано, що способи захисту прав та інтересів акціонерів повинні ґрунтуватись на пріоритеті майнових прав та інтересів, оскільки немайнові права відіграють лише обслуговуючу роль. Зазначено, що захист інтересів осіб має обмежуватися не лише загальними засадами цивільного законодавства, а й об'єктивними умовами, головним чином економічними, і конкретними приписами законів, що виключають можливість реалізації інтересу.

04.01—02.08.518.

351.851:796(477) *Ткалич М.* Цивільно-правові аспекти контракту про спортивну діяльність /

М. Ткалич // Підприємництво, господарство і право. 2007. № 8. С. 19–23.

Досліджено сутність відносин між спортивними клубами та професійними спортсменами, що регулюються за допомогою контракту (договору) про спортивну діяльність. Визначено специфічні ознаки такого контракту. Запропоновано прийняти ЗУ «Про професійний спорт», або внести зміни до чинного ЗУ «Про фізичну культуру і спорт» із урахуванням пропозицій, викладених у статті.

04.01–02.08.519.

347.73(470) *Тотьев К.* Финансовая услуга как условие признания доминирующего положения / К. Тотьев // Право и экономика. 2008. — № 2. — С. 15–19.

Рассмотрены изменения, которые произошли в новом Законе о конкуренции РФ применительно к категории «финансовая услуга». Проанализировано его новое правовое значение и особенности применения в судебной практике. Отдельно освещены вопросы доминирования на рынке финансовых услуг.

04.01–02.08.520.

346.26(477) *Труш І.* Приватне підприємство як важливий чинник сприяння розвитку малого бізнесу / І. Труш // Право України. — 2007. — № 10. — С. 50–54.

Проаналізовано розвиток законодавчого забезпечення функціонування такого соціально-економічного явища, такої організаційно-правової форми юридичної особи, як приватне підприємство (ПП). Зазначено, що автори нового ЦК України замість приватного підприємства наполегливо пропонують суспільству використовувати іншу організаційно-правову форму, іншу модель організації своєї господарської діяльності — у формі товариства (крім повного і командитного) з одним засновником, який стає його єдиним учасником. Звернено увагу на суперечності між положеннями ст. 63 і ст. 113 ГК України відносно переліку осіб, які мають право створювати ПП. Рекомендовано на законодавчому рівні встановити мінімальний розмір статутного фонду та чітко виписати порядок його формування, але мінімальний розмір статутного фонду ПП не повинен перевищувати двох-трьох мінімальних розмірів заробітної плати. Розглянуті й інші проблемні питання законодавчого забезпечення функціонування ПП.

04.01–02.08.521.

347.724(470) *Удалкин В.* Исключение участника из общества с ограниченной ответственностью за действия, совершенные им в качестве руководителя общества / В. Удалкин // Право и экономика. — 2008. — № 2. — С. 108–111.

Проанализировано буквальное и систематическое толкование ст. 10 Закона РФ об ООО, согласно которой участники общества с ограниченной ответственностью, которые владеют долями, составляющими в совокупности не менее

10 % уставного капитала, вправе требовать в судебном порядке исключения из общества другого участника, который грубо нарушает свои обязанности либо своими действиями (бездействием) делает невозможной деятельность общества или существенно ее затрудняет. Приведены соответствующие примеры из арбитражной практики.

04.01–02.08.522.

347.439:347.724(470) *Федосова О.* Оснаряжение крупных сделок и сделок, в совершении которых имеется заинтересованность, в ООО / О. Федосова // Хозяйство и право. 2007. № 10. — С. 137–141.

На основе ФЗ РФ «Об обществах с ограниченной ответственностью», а также норм ГК РФ рассмотрены условия признания крупной сделки или сделки, в совершении которой имеется заинтересованность, недействительной, т.е. определены те обстоятельства, которые входят в предмет доказывания для признания данных сделок недействительными. Уделено внимание вопросам определения сроков исковой давности в исках участников общества об оспаривании данных видов сделок.

04.01–02.08.523.

347.2(477) *Харитонова О. І.* Право господарського відання та право оперативного управління: проблемні питання / О. І. Харитонова // Актуальні проблеми держави і права: зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ОНЮА. — О., 2008. — Вип. 38. — С. 245–249.

Проаналізовано правові категорії «право господарського відання» та «право оперативного управління майном». Зазначено, що у ЦК України право господарського відання і право оперативного управління як види речових прав не тільки не регулюються, але й не згадуються взагалі. Досліджено генезу інституту права господарського відання та права оперативного управління, а також особливості їх формування у пострадянські часи. Проведено порівняння права господарського відання з правом власності. Зосереджено увагу на аналізі характерних ознак права оперативного управління. Вказано, що сутність досліджуваних прав полягає в тому, що вони є вторинними (похідними) речовими правами, призначеними забезпечувати реалізацію права власності.

04.01–02.08.524.

347.72.031(477) *Хорт Ю.* Переважне право акціонера на придбання акцій додаткової емісії: проблеми реалізації та шляхи їх вирішення / Ю. Хорт // Юридична Україна. 2007. № 10. — С. 85–89.

Зазначено, що на сьогоднішній день в Україні спроби законодавця усунути недоліки, пов'язані із реалізацією переважного права акціонера на придбання акцій додаткової емісії, у новій редакції Положення про збільшення (зменшення) статутного фонду акціонерного товариства є не-

достатніми. Запропоновано включити до законодавства положення, яке б передбачало право власника простих акцій на придбання не лише простих акцій, а й привілейованих акцій чи облігацій, які будуть з часом конвертовані у прості акції, а також закріпити переважне право власника привілейованих акцій на придбання облігацій, конвертованих у привілейовані акції відповідного класу. Обговорено питання визначення складу уповноважених осіб-акціонерів, які наділяються правом придбання розміщуваних товариством цінних паперів. Проаналізовано процес повідомлення акціонерів про відкрите або закрите розміщення акцій, про збільшення статутного фонду АТ, а також строки дії переважного права акціонера на придбання додатково випущених акцій. Окремо науковець торкається питань оплати акцій додаткової емісії акціонерами при реалізації ними свого переважного права на їх придбання, а також ціни, за якою продаються акції додаткової емісії особам, котрі мають переважне право на їх придбання.

04.01—02.08.525.

347.457 *Цікало В.* Поняття та зміст правового режиму пайових цінних паперів: цивілістичний аспект / В. Цікало, О. Гнатів // Підприємництво, господарство і право. 2007. № 7. С. 34—37.

З'ясовано значення поняття «правовий режим пайових цінних паперів». Визначено його зміст, тобто елементи, які ним охоплюються. Обґрунтовано три підходи до розуміння поняття «правовий режим». Звернуто увагу на відсутність єдиного законодавчого підходу у встановленні ознак пайових цінних паперів. Сформульовано визначення «правовий режим пайових цінних паперів».

04.01—02.08.526.

346.543 *Чабан О.* Зміст інвестиційного договору (контракту) / О. Чабан // Юридична Україна. 2007. № 12. С. 44—48.

Проаналізовано законодавство про інвестиційну діяльність та зміст інвестиційних договорів (контрактів). Визначено істотні умови інвестиційного договору (контракту): предмет; мету договору; види господарської діяльності; види й обсяги інвестицій; ціну; строки; об'єкт інвестиційної діяльності; порядок отримання (розподілу) прибутку або інвестиційного соціального ефекту.

04.01—02.08.527.

347.775(477) *Черкашин В.* Організаційно-правове регулювання ноу-хау в комерційних таємницях підприємства / В. Черкашин, Я. Ступинський // Інтелектуальна власність. — 2007. — № 5. — С. 26—34.

Висвітлено проблеми виробничих секретів типу «know-how» всередині системи комерційних таємниць, суть яких юридично закріплена в ЦК України та ГК України. Здійснено визначення термінів «комерційна таємниця» та «ноу-

хау». Розглянуто перелік підстав виникнення прав власності на інформацію. Приділено увагу управлінню та правовій охороні «ноу-хау»: свідчення, експертиза, патентування. Дослідивши правовий режим та стан охорони права інтелектуальної власності на різновид комерційної таємниці ноу-хау, запропоновано рекомендації щодо організаційно-правових та науково-технічних заходів, спрямованих на щільне утримання та майнову експлуатацію секретів типу ноу-хау.

04.01—02.08.528.

347.72 *Шимбарєва Е. В.* Понятіе корпорации для целей корпоративной конфликтологии / Е. В. Шимбарєва // Философия права. 2008. № 2. С. 116—119.

Указується на формирование специфического направления правовой конфликтологии — корпоративной конфликтологии, которая может стать одной из важных составляющих формирующейся отрасли корпоративного права. Отмечено, что системное рассмотрение вопросов, связанных с конфликтом интересов в корпоративном праве, позволит разрешить такие практические ее проблемы, как: устранение многочисленных законодательных неточностей, установление четкой схемы разрешения корпоративных споров, уточнение подведомственности судебных органов. Проанализированы существующие в науке позиции по поводу определения и признаков корпорации.

04.01—02.08.529.

347.453 *Шликов Д.* Акценти у визначенні орендної плати (господарсько-правовий аспект) / Д. Шликов // Право України. 2007. № 12. С. 44—47.

Запропоновано більш дієву, на думку автора, господарсько-правову аргументацію зміни економічного підходу до визначення орендної плати шляхом переміщення акцентів з низької орендної плати за користування державним майном на користь забезпечення прибутковості соціально спрямованої економіки держсектора.

04.01—02.08.530.

346.2(477) *Щербина В. С.* Органи місцевої влади та органи місцевого самоврядування як учасники відносин у сфері господарювання / В. С. Щербина // Вісник господарського судочинства. 2008. № 1. С. 111—117.

Проаналізовано господарську компетенцію органів державної влади і органів місцевого самоврядування як учасників відносин у сфері господарювання. Приділено увагу їх організаційно-господарським повноваженням та організаційно-господарським зобов'язанням. Досліджено поняття «економічна стратегія» та «економічна тактика». На основі аналізу чинного законодавства та узагальнення результатів проведених досліджень виділено правові форми здійснення державного регулювання економіки. Запропоновано прийняття законодавчих актів, націлених на чітке визначення загальних повноважень усіх

міністерств та інших центральних органів виконавчої влади України, а також на розмежування повноважень галузевих і функціональних центральних органів державної влади. Наголошено на необхідності розмежування повноважень органів місцевого самоврядування і місцевих державних адміністрацій щодо регулювання господарської діяльності у комунальному секторі економіки, а також більш чіткого визначення господарської компетенції місцевих державних адміністрацій щодо управління суб'єктами господарювання державного сектора економіки.

04.01—02.08.531.

347.72.01 Янкова Е. Распределение прибыли между участниками хозяйственных обществ / Е. Янкова // Підприємництво, господарство і право. — 2008. — № 4. — С. 28—31.

Определены и обоснованы порядок и принципы распределения прибыли между участниками в хозяйственных обществах разных видов. Рекомендовано в ООО на законодательном уровне предоставить участникам право вводить принцип учета заслуг как дополнительный принцип распределения прибыли между участниками, если история создания общества никак не связана с приватизацией государственного имущества. Отмечено, что акционерная форма хозяйствования является наиболее приемлемой правовой формой организации крупного бизнеса.

ГОСПОДАРСЬКО-ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО

Книги

04.01—02.08.532.

347.918(477)(075.8) Господарське процесуальне право України: підручник / за ред. О. І. Харитоновой; ОНЮА. — К.: Істина, 2008. — 360 с.

Систематизовано викладено курс господарського процесуального права України. Використано результати останніх наукових досліджень у галузі господарського процесу та матеріали судової практики.

Статті

04.01—02.08.533.

347.218.3:351.862.22(477) Беяневич О. А. Питання застосування законодавства про приватизацію пам'яток культурної спадщини / О. А. Беяневич // Вісник господарського судочинства. — 2008. — № 1. — С. 91—97.

Розглянуто постанову Вишого господарського суду України від 20 лютого 2007 р. Надано коментар постанови. Вказано, що проблеми застосування норм, якими встановлено особливості приватизації пам'яток культурної спадщини, виникли у практиці господарських судів внаслідок законодавчих прогалин у регулюванні порядку приватизації таких об'єктів.

04.01—02.08.534.

347.736(477) Вечірко І. О. Провадження у справах про банкрутство як окрема форма господарського процесу / І. О. Вечірко // Вісник господарського судочинства. — 2008. — № 3. — С. 12—17.

Проведено аналіз процесуальних норм, які забезпечують здійснення окремої форми судочинства, яка відома під назвою «конкурсне провадження». Досліджено особливості провадження у справах про банкрутство та позовного провадження, а також їх відмінні ознаки. Зазначено, що провадження у справах про банкрутство має істотні відмінності як від позовного, так і від окремого провадження. Проаналізовано особливості об'єкта та суб'єкта процесуальних правовідносин у справах про банкрутство. Вказано на необхідність вдосконалення законодавства про неспроможність, у тому числі консолідації процесуальних норм цього інституту в одному нормативному акті.

04.01—02.08.535.

347.918(477) Грек Б. М. Про окремі аспекти правового статусу ухвал суду у господарському судочинстві України / Б. М. Грек, О. В. Буряк // Вісник господарського судочинства. — 2008. — № 3. — С. 6—12.

Досліджено проблематику ухвал суду у господарському судочинстві України, шляхом винесення яких господарський суд вирішує процесуально-правові питання (питання виникнення, розвитку та припинення процесуальних правовідносин). Вказано на неоднозначність терміна «рішення суду». Детально проаналізовано питання оскарження ухвал суду. Зазначено, що питання щодо моменту набрання ухвалами законної сили досі однозначно не вирішене ні в процесуальному законодавстві, ні в сучасній юридичній літературі. Акцентовано увагу на необґрунтованості твердження щодо преюдиційності ухвал господарського суду, оскільки виходить із неточності законодавства, не має під собою теоретичного підґрунтя і при цьому вкрай шкідливе для практики. Окремо висвітлено питання використання інституту перегляду судових актів з метою зняття судового процесу, перешкодження розгляду справи по суті.

04.01—02.08.536.

347.918(477) Запобігти штучному затягуванню розгляду господарських справ // Вісник Верховного Суду України. — 2008. — № 1. — С. 2.

Про подачу Президенту України В. Ющенку Головою Верховного Суду України В. Онопенком законопроекту, спрямованого на запобігання штучному затягуванню розгляду господарських справ. У законопроекті передбачається чітке визначення у ГПК України виключного переліку судових ухвал, що можуть бути оскаржені до суду вищого рівня окремо від рішення місцевого господарського суду. Запропоновано змінити існуючий порядок розгляду касаційних скарг на ухвали місцевого господарського суду, а та-

кож встановити мінімальний кількісний склад суддів Судової палати у господарських справах, яким буде надано право перегляду постанови чи ухвали Вищого господарського суду України.

04.01—02.08.537.

341.63 *Захарченко Т.* Умови дійсності арбітражної угоди / Т. Захарченко // *Право України*. 2007. № 10. С. 38—45.

Зазначено, що головні положення про арбітражну угоду, її поняття, форму, основні вимоги до неї і наслідки її порушення містяться в Нью-Йоркській конвенції про визнання та приведення до виконання іноземних арбітражних рішень (ст. II, V), а також у розробленій і прийнятій на її основі Європейській конвенції про зовнішньоторговельний арбітраж (ст. I, V, IX), Типовому законі ЮНСІТРАЛ про міжнародний комерційний арбітраж (ст. 7—9, ч. 1 ст. 15 ЗУ «Про міжнародний комерційний арбітраж»). Проаналізовано основні вимоги для визнання дійсною арбітражної вимоги: письмова форма укладання арбітражної угоди; дієздатність сторін арбітражної угоди відповідно до закону, що до них застосовується; чітке вираження волі сторін на передачу в арбітраж правових спорів, об'єкт яких може бути предметом арбітражного розгляду (арбітрабельність).

04.01—02.08.538.

340.6:347.918(470) *Костюк В.* О некоторых вопросах судебной экспертизы в арбитражном процессе / В. Костюк // *Хозяйство и право*. 2008. — № 1. — С. 47—58.

Отмечено, что производство судебной экспертизы регулируется ФЗ РФ «О государственной судебно-экспертной деятельности в Российской Федерации» и осуществляется с учетом особенностей экономических споров и иных дел, рассматриваемых арбитражными судами в соответствии с АПК РФ и другими федеральными законами. Дано определение экспертизы. Проанализирован правовой статус эксперта.

04.01—02.08.539.

347.919:347.72 *Кузнецова Н. С.* Корпоративні спори: поняття, ознаки, зміст та визначення підвідомчості / Н. С. Кузнецова // *Вісник Верховного Суду України*. 2008. № 2. С. 34—39.

Вказано, що оскільки на сьогоднішній день передання на розгляд господарських судів спорів проводиться незалежно від суб'єктивного складу їх учасників, весь «тягар» розмежування їх перекладається на предметний критерій. Проаналізовано поняття «предмет спору». Визначено його зміст щодо категорії «корпоративний спір». Окреслено коло проблем, пов'язаних із кваліфікацією спорів стосовно діяльності господарських товариств, зокрема акціонерних, та визначенням їх підвідомчості. Наголошено на необхідності розмежування корпоративних і трудових спорів у господарських товариствах.

04.01—02.08.540.

347.918 *Лазько Г. З.* Особливості реалізації процесуального представництва у господарському процесі / Г. З. Лазько // *Вісник господарського судочинства*. — 2008. — № 3. — С. 108—113.

Вказано, що аналіз норм чинного законодавства в частині визначення поняття та порядку врегулювання процесуальної діяльності представника у господарському процесі дає можливість стверджувати про міжгалузевий характер інституту процесуального представництва. Визначено теоретичні засади процесуального статусу представника у господарському процесі та характерні специфічні особливості, що набув останній при участі під час здійснення правосуддя з господарських справ.

04.01—02.08.541.

347.72.031(477) *Лукач І. В.* Проблеми реалізації права акціонера на ознайомлення з документами щодо питань, винесених на розгляд загальних зборів / І. В. Лукач // *Вісник господарського судочинства*. — 2008. — № 3. — С. 81—84.

Прокomentовано постанову Вищого господарського суду України від 12 липня 2007 р. у справі № 10/245/06. Окреслено проблематику права акціонера на інформацію загалом. Зазначено, що у чинному законодавстві України не визначено конкретні строки ознайомлення з документами щодо питань, винесених на розгляд загальних зборів. Вказано, що якщо інше не передбачено статутом, ознайомлення з такими документами відбувається в порядку, визначеному виконавчим органом товариства. Як правило, це ознайомлення за місцем знаходження виконавчого органу АТ. Наголошено, що за Законом про товариства АТ не зобов'язане надсилати акціонерам усі документи щодо питань, винесених на розгляд загальних зборів.

04.01—02.08.542.

347.918(470) *Морозов М.* Правовая сущность и правовая база третейского разбирательства / М. Морозов // *Арбитражный и гражданский процесс*. — 2007. — № 11. — С. 39—43.

Отмечено, что третейское разбирательство гораздо шире понятия третейского суда, которое определено действующим законодательством РФ. Указано, что исходя из базовых признаков, характеризующих сущность третейского разбирательства в его широком понимании, к нему можно отнести разрешение конфликтов равноправных сторон посредством исключения решения этого спора из сферы государственного правосудия и наделения правом третьего лица, не связанного со сторонами, вынести обязательное для сторон решение по спору, основываясь на принятых сторонами процедурах разрешения спора. Рассмотрен вопрос легитимности третейского суда осуществлять защиту гражданских прав, о его месте в ряду правозащитных органов.

04.01—02.08.543.

347.918 Найфлейш В. Поняття та ознаки судового акта господарського суду / В. Найфлейш // Підприємництво, господарство і право. 2008. — № 2. — С. 42—45.

Проаналізовано об'єктивні та суб'єктивні передумови віднесення суспільних відносин до предмета судової діяльності. Наведено існуючі в процесуальній науці точки зору на сутність судового рішення. Розглянуто судові рішення в двох аспектах: як акт правосуддя та як процесуальний документ, в якому викладений даний акт.

04.01—02.08.544.

347.73:657.6(477) Орлюк О. П. Проведення аудиторської перевірки: конфлікт інтересів учасників товариства як предмет судового розгляду / О. П. Орлюк // Вісник господарського судочинства. 2008. № 3. С. 69—76.

Наведено коментар постанови Вишого господарського суду України від 20 грудня 2007 р. у справі № 8/97. Проаналізовано норми ЗУ «Про аудиторську діяльність», що визначає порядок проведення аудиту, його зміст та повноваження аудиторів. Зазначено, що відповідно до ч. 4 ст. 146 ЦК України порядок проведення аудиту для товариства з обмеженою відповідальністю визначається його статутом, а також законом (у першу чергу це стосується випадків, коли проведення аудиту є обов'язковим). Вказано, що аудиторську перевірку річної фінансової звітності може бути проведено на вимогу будь-кого з учасників товариства, але з відома і згоди інших учасників товариства, виходячи з того, що питання фінансів можуть відноситись до комерційної таємниці суб'єкта господарювання. З'ясовано питання строків проведення аудиторських перевірок.

04.01—02.08.545.

347.73:336.226.322(470) Попов И. Квалификация налоговыми органами мнимых сделок с целью отказа налогоплательщику в применении налогового вычета по НДС / И. Попов // Хозяйство и право. 2007. № 11. С. 92—96.

Высказаны критические замечания автора относительно сформировавшейся с принятием Пленумом ВАС РФ постановления от 12 октября 2006 г. «Об оценке арбитражными судами обоснованности получения налогоплательщиком налоговой выгоды» позиции налоговых органов по вопросу квалификации сделок, заключаемых налогоплательщиками с «порочными» лицами. Проанализирована судебная практика по рассмотрению данной категории дел. Сделан акцент на необходимости доказывания налоговым органом факта отсутствия реальности совершаемых хозяйственных операций.

04.01—02.08.546.

347.919:347.72(477) Практика розгляду судами корпоративних спорів / узагальнення підгот.: О. І. Потильчак, І. В. Бейцун // Вісник Верховного Суду України. 2008. № 2. С. 20—33; № 3. — С. 20—34.

Проаналізовано застосування господарськими судами норм законодавства при вирішенні корпоративних спорів. Виявлено складні і спірні питання у судовій практиці. Розроблено пропозиції щодо забезпечення однакового застосування господарськими судами норм права, а також заповнення прогалин у законодавстві. Проаналізовано практику розгляду господарськими судами корпоративних спорів за 2005 р. І півріччя 2007 р. Висвітлено питання підвідомчості корпоративних спорів господарським судам. Розглянуто корпоративні спори, що виникають між учасниками корпоративних відносин з приводу захисту їх прав та охоронюваних законом інтересів. Викладено пропозиції щодо вдосконалення законодавства, яке регулює корпоративні відносини.

04.01—02.08.547.

347.918(470) Приходько И. О толковании и применении некоторых норм АПК РФ в постановлениях Пленума и Президиума ВАС РФ / И. Приходько // Хозяйство и право. 2007. № 12. — С. 23—38.

Указано на обязательность анализа и учета судебной практики при разрешении любого дела в арбитражных судах. Акцентируется внимание на необходимости обеспечения свободного доступа к информации о деле. Уделено внимание пересмотру судебных актов по вновь открывшимся обстоятельствам и кассационному производству, передаче в вышестоящий суд части дел. Освещены вопросы уплаты государственной пошлины по делам, рассматриваемым арбитражными судами. Затронуто проблему тождества исков.

04.01—02.08.548.

347.918:347.72.031(470) Раздьяконов Е. Участие в арбитражном процессе государственных органов в целях защиты прав акционеров / Е. Раздьяконов // Арбитражный и гражданский процесс. 2007. № 11. С. 8—12.

Отмечено, что по российскому законодательству в арбитражном процессе в отличие от гражданского для органов государственной власти предусмотрена только такая форма участия в процессе, как обращение в суд с заявлением в защиту прав и законных интересов других лиц. Проанализированы выделенные в АПК РФ условия обращения государственных органов, органов местного самоуправления и иных органов в защиту прав других лиц. Представлен перечень норм федеральных законов, которые в той или иной степени касаются защиты прав акционеров государственными органами. Исследована категория «публичный интерес» в свете применения ее к защите прав акционеров. Предложено вернуть в арбитражный процесс возможность для государственных и иных органов подавать в суд заявления в защиту прав третьих лиц, что обеспечивает равную степень невмешательства государства в частноправовую сферу, и прежде всего равный уровень обеспеченности судебной защиты. Отмечено, что действующий АПК РФ

не предусматривает второй традиционно выделяемой формы участия государственных органов местного самоуправления в гражданском и арбитражном процессе участия с целью дачи заключения по делу.

04.01—02.08.549.

346.27 *Синявська Я. С.* Особливості майнової відповідальності учасників повного товариства / Я. С. Синявська // Сучасний правопорядок: національний, інтегративний та міжнародний виміри : тези Міжнар. наук.-практ. конф., 13—14 черв. 2008 р. / уклад.: А. Ф. Крижанівський, Н. М. Крестовська ; за заг. ред. Ю. М. Оборотова ; ОНЮА. — О., 2008. — С. 202—204.

Виділено особливості майнової відповідальності учасників повного товариства від відповідальності інших засновників (учасників) господарських товариств. Необмежена майнова відповідальність учасників по зобов'язаннях товариства, з урахуванням якої встановлено також правило про неможливість усунення когонебудь із учасників від участі в прибутках і збитках. Вказано, що відповідальність учасників повного товариства має корпоративну природу та не залежить від наявності вини у діях чи бездіяльності учасників товариства. Визначено умови звернення кредиторів для погашення заборгованості товариства та несення додаткової (субсидіарної) відповідальності учасників.

04.01—02.08.550.

347.775 *Смітюх А. В.* Правовий погляд на рейдерську діяльність як систему технічних операцій / А. В. Смітюх // Сучасний правопорядок: національний, інтегративний та міжнародний виміри : тези Міжнар. наук.-практ. конф., 13—14 черв. 2008 р. / уклад.: А. Ф. Крижанівський, Н. М. Крестовська ; за заг. ред. Ю. М. Оборотова ; ОНЮА. — О. : Фенікс, 2008. — С. 159—160.

Викладено уявлення про рейдерську діяльність як певну систему. Проаналізовано складові цієї системи: кінцеву мету; проміжні, забезпечувальні й стратегічні завдання; ресурси; задіяні особи, що належать до неформальних "функціональних підрозділів" рейдерської групи; методи; інструменти, тактичні операції. Висвітлено поняття об'єкта рейдерських дій.

04.01—02.08.551.

347.956 *Степанова Т.* Сутність апеляційного оскарження та право на апеляцію / Т. Степанова, О. Ломакіна // Підприємництво, господарство і право. 2008. № 2. С. 39—41.

Визначено сутність апеляційного оскарження. Проаналізовано систему об'єктивних, суб'єктивних і формальних умов, від яких залежить право на апеляцію.

04.01—02.08.552.

346.2(477) *Суслова В.* Саморегулівні організації: питання удосконалення законодавчого регулювання / В. Суслова // Підприємництво, господарство і право. 2008. № 2. С. 35—38.

Проведено огляд нормативно-правового матеріалу, ступінь його змістовної уніфікованості та деталізованості щодо діяльності саморегулівних організацій як юридичних осіб. Вказано, що на сьогодні в Україні не визначено концептуальні положення відносно обов'язковості та актуальності реального створення та функціонування таких організацій у системі відповідних ринкових відносин. Викладено ключові умови отримання системного підґрунтя правового забезпечення діяльності саморегулівних організацій. Наголошено на необхідності розумного поєднання ринкового саморегулювання з державним регулюванням економікою.

04.01—02.08.553.

347.918(470) *Шайхутдинова Т.* Особенности пересмотра постановлений (решений) по делам об административных правонарушениях в арбитражном суде / Т. Шайхутдинова, С. Зарянов // Арбитражный и гражданский процесс. 2007. № 11. С. 29—32.

Отмечено, что до 1 июля 2002 г. в арбитражных судах РФ велось производство только по административно-тяжбым делам, однако после вступления в силу новых КоАП РФ и АПК РФ арбитражные суды начали рассматривать и административно-деликтные дела. На основе норм АПК РФ и КоАП РФ проанализированы способы пересмотра постановлений (решений) по делу об административном правонарушении в арбитражном суде. Отмечено, что на основе судебной практики крайне сложными остаются вопросы, связанные с разграничением судебной подведомственности жалоб индивидуальных предпринимателей и юридических лиц на постановления государственных органов о привлечении их к административной ответственности. Предложено унифицировать нормы, предусматривающие порядок рассмотрения дела об административных правонарушениях в арбитражных судах и судах общей юрисдикции с учетом многочисленных разъяснений, постановлений пленумов ВС РФ и ВАС РФ.

12.00.05. ТРУДОВЕ ПРАВО; ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

ТРУДОВЕ ПРАВО

Книги

05.01—02.08.554.

349.2(477)(075.8) *Бойко М. Д.* Трудове право України : навч. посіб. / М. Д. Бойко. — 2-ге вид., допов. і переробл. — К. : Атіка, 2008. — 316 с.

Зібрані та упорядковані лекції з трудового права України відповідно до програми «Трудове право» для вузів за спеціальністю «Правознавство». Наведено визначення та роз'яснення основних понять трудового права, викладено зміст загальнотеоретичних положень, охарактеризовано і прокоментовано основні нормативні акти, які регулюють правовідносини у сфері застосування найманої праці. Зроблено порівняльний аналіз різних точок зору, висловлених ученими-юристами.

05.01—02.08.555.

349.2(477)(075.8) *Болотіна Н. Б.* Трудове право України : навч. посіб. / Н. Б. Болотіна. — К. : Знання, 2008. — 375 с.

Підготовлено з урахуванням вимог кредитно-модульної системи. Відповідно до програми навчальної дисципліни «Трудове право України» у посібнику розкрито основні положення кожної теми. Наведено навчальна програма, плани практичних занять, теоретичні запитання і питання для дискусій, методичні рекомендації, теми для рефератів і наукових повідомлень, тести, задачі, завдання для самостійної роботи, модульні контрольні завдання, завдання для підготовки до іспиту, перелік навчальної та спеціальної літератури, законодавчих актів, інформацію про судову практику та ін.

05.01—02.08.556.

349.2(477):340.137:341.174 Гармонізація трудового законодавства України із законодавством Європейського Союзу : монографія / відп. ред. Н. М. Хуторян. — К. : Юрид. думка, 2008. — 304 с.

Досліджено законодавство ЄС як джерело європейських стандартів трудових прав працівників, наведено класифікацію трудових прав за законодавством ЄС, визначено завдання і напрями гармонізації трудового законодавства України і ЄС, досліджено проблеми гармонізації законодавства України і ЄС щодо права людини на працю та гарантій його забезпечення, щодо забезпечення гендерної рівності при виникненні, реалізації та припиненні трудових відносин, щодо робочого часу і часу відпочинку та оплати праці. Значну увагу приділено гармонізації трудового законодавства України та ЄС з питань захисту трудових прав. Сформульовано пропозиції щодо внесення змін і доповнень до національного трудового законодавства.

05.01—02.08.557.

349.2 *Лебедев В. М.* Современное трудовое право (опыт трудового компаративизма) : монография. Кн. 1 / В. М. Лебедев, Е. Р. Воронкова, В. Г. Мельникова. — М. : Статут, 2007. — 301 с.

В монографии с учетом трудового права Со-единенных Штатов Америки, Великобритании, Германии и других стран рассматриваются вопросы теории трудового права России, анализи-руется современное трудовое законодательство и практика его применения.

05.01—02.08.558.

349.2 Трудовое право : тесты / отв. рук. сер. И. Ф. Колонтаевская. — М. : Альфа-Пресс, 2008. — 656 с.

Тесты по данному курсу предназначены для самостоятельной работы студента при подготовке к сдаче контрольных форм и учитывают современные подходы к организации учебного процесса в вузах. Больше внимания уделено постоянному самообразованию будущего специалиста, желаю-щего углубить знания по своей специальности. Структура данного теста максимально приближе-на для решения перечисленных выше задач. В нем представлены два основных крупных раздела — тесты по основным разделам Государственного стандарта высшего образования РФ и конт-рольные тесты (предназначены для экзаменацион-ной работы преподавателя). Тестовые задания по разделам Государственного стандарта высшего образования дополнены и расширены темами и подтемами более подробного содержания, основа-ны на материалах новейших документов и содер-жат ответы на поставленные вопросы.

05.01—02.08.559.

349.2(470)(075.8) Трудовое право России : учебник / под ред. С. Ю. Головиной, М. В. Мо-лодцова. — М. : Норма, 2008. — 704 с.

На основе Трудового кодекса РФ и иных нор-мативных правовых актов освещаются все ин-ституты трудового права, особенности правового регулирования труда отдельных категорий работников, рассматриваются актуальные про-блемы правоприменения, анализируется динами-ка развития основных научных категорий отрас-ли. Изложение проблемных вопросов трудового права опирается на анализ и обобщение практи-ки применения трудового законодательства в современных условиях, правоположения, выра-ботанные судебной практикой.

05.01—02.08.560.

349.2(477)(075.8) *Щербина В. І.* Функції тру-дового права : монографія / В. І. Щербина. — Д. : Акад. митної служби України, 2007. — 425 с.

Розглянуто функції трудового права в умовах ринкових відносин. Автор з нових позицій до-сліджує правове регулювання взаємовідносин працівника і роботодавця в умовах ринкової еко-

номіки, використання ними засобів, передбачених трудовим правом для забезпечення реалізації прав і виконання обов'язків. Цьому сприяє принципово новий погляд на функції трудового права та їх систему. Розкриття основних функцій трудового права проведено через динамічні показники правових норм, отже досліджено «право в дії». Особливу увагу приділено вирішенню проблем урівноваження правових можливостей працівника і роботодавця, посиленню соціальної складової норм трудового права.

Автори реферати

05.01—02.08.561.

349.22(043.3) *Данилюк О. В.* Юридичні факти як підстави виникнення індивідуальних трудових правовідносин : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.05 / Данилюк Олександр Васильович ; ОНЮА. — О., 2008. — 19 с.

Комплексно досліджуються теоретичні та практичні проблеми нормативного закріплення правостворюючих юридичних фактів у трудовому праві України. Проаналізовано основні загальнотеоретичні підходи до розуміння юридичних фактів, визначено матеріальну та ідеальну сторону юридичних фактів трудового права. Обґрунтовано, що юридичні факти мають самостійне місце серед елементів механізму правового регулювання трудових відносин. Досліджено етапи розвитку юридичної думки про природу трудового договору. Проаналізовано особливості правового регулювання укладання трудового договору і запропоновані пропозиції з удосконалення трудового законодавства. Визначено структуру таких фактичних складів, як обрання на посаду, конкурсне заміщення та призначення на посаду. Проаналізовано особливості елементів даних фактичних складів.

05.01—02.08.562.

349.2(043.3) *Дашутін І. В.* Правове регулювання судового захисту трудових прав громадян : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.05 / Дашутін Ігор Володимирович ; Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2008. — 20 с.

Розкрито сутність та особливості правового регулювання судового захисту трудових прав громадян. Проаналізовано право особи на судовий захист. Виокремлено недоліки судового захисту прав і свобод громадян в Україні. Визначено поняття «трудова спір», «юридичний процес», «правосуддя». Досліджено досвід закордонних країн у сфері застосування судового захисту трудових прав найманих працівників. Визначено місце судового захисту в системі міжнародного захисту. Досліджено порядок вирішення індивідуальних трудових спорів. Проаналізовано практику розгляду судами індивідуальних трудових спорів. Проаналізовано порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів) в Україні. Обґрунтовано висновки та рекомендації щодо вдосконалення норматив-

но-правового забезпечення судового захисту трудових прав громадян в Україні.

05.01—02.08.563.

349.2(177)(043.3) *Краснов Є. В.* Основні трудові права: міжнародні стандарти і законодавство України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.05 / Краснов Єгор Володимирович ; ОНЮА. — О., 2008. — 20 с.

Комплексно досліджено міжнародні стандарти основних трудових прав та законодавства України у зазначеній сфері. Проаналізовано еволюцію прав людини та основні тенденції їх розвитку на початку ХХІ ст. Визначено місце трудових прав у системі прав людини, їх загальні риси та юридичну своєрідність. Сформульовано поняття основних трудових прав та здійснено їх класифікацію. Проаналізовано всесвітні універсальні та європейські стандарти трудових прав та здійснено порівняльно-правовий аналіз із законодавством України. На підставі аналізу спеціальної літератури, чинного законодавства та практики його застосування, міжнародних трудових стандартів і позитивного зарубіжного законодавчого досвіду внесено пропозиції та рекомендації щодо нормативного закріплення основних трудових прав.

Статті

05.01—02.08.564.

349.22:331.106 *Алексєєнко А.* Особливості застосування контракту в трудовому праві / А. Алексєєнко // Юридичний журнал. — 2007. № 6. — С. 88—89.

Обґрунтовано питання контракту. Визначена його сфера застосування. Висвітлені питання щодо умови та строку дії контракту. З метою посилення гарантій трудових прав працівників рекомендовано передбачити у новому ТК України конкретні статті, які б регулювали питання застосування контрактів у трудовому праві.

05.01—02.08.565.

349.2:331.56(170+179.21) *Алиев А. И.* Регулирование статуса трудящихся-мигрантов в двусторонних рамках / А. И. Алиев // Вопросы гуманитарных наук. — 2007. № 5. — С. 144—149.

Отмечено, что в сфере регулирования трудовой миграции и правового статуса трудящихся-мигрантов, как и в других сферах, основу создания международной нормативной базы составляют двусторонние договоры. В историческом аспекте проанализирована практика заключения двусторонних договоров по трудовой миграции. Рассмотрено двустороннее сотрудничество ряда государств в сфере трудовой миграции. Особое внимание уделено вопросу двустороннего сотрудничества между Азербайджанской Республикой и Российской Федерацией.

05.01—02.08.566.

349.2:331.105.11(177) *Андрієв В. М.* Повноваження у сфері правозахисної діяльності проф-

спілок за трудовим законодавством України / В. М. Андріїв // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ОНЮА. О., 2008. Вип. 37. С. 38–46.

Обґрунтовано сутність та особливості правозахисних повноважень профспілок з ціллю підвищення їх діяльності щодо охорони та захисту трудових та соціально-економічних прав працівників. Підсумовуючи розгляд прав профспілок за функціональним призначенням, визначено таку їх класифікацію: щодо зайнятості громадян чи працівників; щодо встановлення основних умов праці; щодо контролю за дотриманням трудового законодавства та умов праці; щодо безперешкодного розвитку трудових відносин; щодо соціального забезпечення життєдіяльності працівників.

05.01–02.08.567.

349.2:331.105.44 Андріїв В. Правозахисна функція профспілок / В. Андріїв // Підприємство, господарство і право. 2007. № 11. С. 70–72.

З'ясовано сутність та особливості правозахисної функції профспілок. Встановлено, що захист, охорона та забезпечення трудових і соціально-економічних прав, свобод і законних інтересів працівників профспілки здійснюють у процесі їх взаємодії з іншими суб'єктами трудового права. Взаємовідносини профспілок з іншими учасниками трудових відносин щодо реалізації правозахисної й інших функцій мають характер соціального партнерства, основними ознаками якого є гнучкість відносин з тим чи іншим суб'єктом трудового права та вирішення всіх питань шляхом взаємопорозуміння.

05.01–02.08.568.

349.2:331.105 Андріїв В. М. Соціальне партнерство як форма захисту профспілками трудових прав працівників / В. М. Андріїв // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2007. Вип. 38. С. 371–375.

Розглянуто поняття явища «соціальне партнерство» в його історичному розвитку та становленні. Проаналізовано погляди на зазначене питання вітчизняних та зарубіжних правників. Рекомендовано при розробці об'єднань працівників, роботодавців та держави чітко визначити їх роль як соціальних партнерів. Відмічено, що трудові відносини мають бути вільними від «державного патерналізму», притаманного централізованої економіці, в якій держава визначає зміст, форми і методи регулювання цих відносин.

05.01–02.08.569.

349.22:331.108.6 Андрушко А. В. Основні проблеми загальної дисциплінарної відповідальності у трудовому праві / А. В. Андрушко // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2007. Вип. 37. С. 371–377.

З'ясовано поняття юридичної відповідальності. Проведено аналіз сутності дисциплінарної

відповідальності. Охарактеризовано основні аспекти дисциплінарної відповідальності у трудовому праві. Окреслено найважливіші проблеми цього виду юридичної відповідальності та запропоновано шляхи їх вирішення.

05.01–02.08.570.

349.23:331.108.6:338.47:629.4 Апанасенко А. М. Особливості дисципліни праці на залізничному транспорті / А. М. Апанасенко // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2007. Вип. 36. С. 343–347.

Досліджено особливості забезпечення дисципліни праці на залізничному транспорті. Проаналізовано її види, елементи та викладено їх характеристику. Запропоновано перелік, передбачений Положенням про дисципліну працівників залізничного транспорту, доповнити таким видом стягнення, як тимчасове (на строк до трьох місяців) звільнення від займаної посади з наданням іншої нижче оплачуваної посади у межах трудової функції.

05.01–02.08.571.

342.734 Ахметшина Э. Р. Некоторые проблемы защиты прав работника / Э. Р. Ахметшина // Вестник Российской правовой академии. 2008. № 1. С. 78–79.

Кратко рассмотрены законодательные материалы, регулирующие защиту прав работника. Отмечено, что исходя из принципов правового регулирования трудовых правоотношений защиту прав работника можно разделить на судебную и внесудебную. Обращено внимание на то, что проблема реализации внесудебной защиты продолжает сохранять высокий уровень актуальности. Указано на проблемы в вопросах самозащиты трудовых прав. Предложены меры по решению проблем защиты прав работника.

05.01–02.08.572.

349.22:331.106(177) Беліков О. Особливості припинення трудового договору в зв'язку з переведенням / О. Беліков // Юридичний журнал. — 2007. — № 3. — С. 127–128.

Проаналізовано особливості практичного застосування норми п. 5 ст. 36 КЗпП України: переведення працівника з його згоди на інше підприємство або перехід на виборну посаду. Розглянута правова норма за своєю суттю є однією з підстав припинення трудового договору, яка на законодавчому рівні закріплена саме в зазначеній статті. Визначено умови щодо переведення працівника за його згодою на інше підприємство, в установу, організацію, які є підставою для припинення трудового договору. Висвітлено питання про виплату грошової компенсації за невикористану відпустку.

05.01–02.08.573.

349.2:331.108.43 Боєнко І. П. Оцінка професійних та особистих якостей працівників /

І. П. Боєнко // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ОНЮА. — О., 2008. — Вип. 37. — С. 126–130.

Обґрунтовано цілі та завдання щодо оцінки професійної діяльності працівників. Визначено чіткі підстави для застосування заходів примусу за допущені недоліки в роботі зменшення посадових окладів, заохочувальних виплат, позбавлення премій, винагород, доплат, надбавок тощо. Зазначено, що головним критерієм перевірки і оцінки ділових якостей працівника слід вважати передусім професійний критерій. Він передбачає з'ясування, перевірку таких якостей працівника, наявність яких необхідна для виконання трудової функції відповідно до укладеного трудового договору за певною посадою, спеціальністю, професією, кваліфікацією.

05.01—02.08.574.

349.2:331.34-055.2 *Бойченко Г.* Пільги, які надаються жінкам відповідно до чинного законодавства / Г. Бойченко // Підприємництво, господарство і право. — 2008. — № 1. — С. 76–78.

Проведено комплексне дослідження питання проходження виробничого навчання, перекваліфікації або навчання іншим спеціальностям працівників. Визначено порядок і розмір оплати їх праці за час навчання. Рекомендовано переглянути підходи до організації професійної підготовки та підвищення кваліфікації працівників. Вказується на необхідність запозичення досвіду розвинутих країн.

05.01—02.08.575.

349.232:331.2(477) *Валецька О. В.* Визначення принципів інституту заробітної плати в сучасних умовах / О. В. Валецька // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2007. — Вип. 35. — С. 417–423.

Обґрунтовано питання щодо класифікації принципів організації оплати праці, враховуючи точку зору на класифікацію І. Зуба. Зосереджено увагу на гарантіях заробітної плати, забезпечуваних Статутом МОН. Зазначено, що організація оплати праці має базуватися на економічних та правових принципах, оскільки заробітна плата є економіко-правовою категорією. Стверджується, що неухильно має зростати значення принципу договірної регуляції оплати праці зі збереженням найважливіших засад участі держави.

05.01—02.08.576.

349.2 *Вишновецька С. В.* Понятійний апарат науки трудового права: методологічне значення / С. В. Вишновецька // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2008. — № 2. — С. 55–63.

Обґрунтовано методологічне значення понятійного апарату науки трудового права та визначено його основні категорії.

05.01—02.08.577.

349.22-056.26 *Дегтярев А.* Квотирування робочих місць для інвалідів / А. Дегтярев // Со-

ціальное и пенсионное право. — 2007. — № 3. — С. 10–11.

Рассмотрены законодательные материалы, регулирующие вопрос социальной защиты инвалидов в РФ. На основании анализа статей из законодательных материалов даны ответы на вопросы о норме квотирования рабочих мест для инвалидов на предприятиях, о штрафных санкциях за несоблюдение квот, а также о возможности как альтернативы уплаты денег вместо предоставления места инвалиду. Замечено, что при разрешении споров необходимо ссылаться непосредственно на первоисточник, т.е. на нормативно-правовые акты.

05.01—02.08.578.

349.2(470) *Ершова Е. А.* Нормативные правовые акты субъектов Российской Федерации, содержащие нормы трудового права / Е. А. Ершова // Трудовое право. — 2008. — № 1. — С. 29–39.

Отмечено значительное увеличение числа нормативных правовых актов, принимаемых субъектами РФ. Вместе с тем указано на то, что трудовое, социальное и законодательство о здравоохранении развивается замедленными темпами. На основе проведенного анализа сделаны следующие выводы: субъекты РФ принимают незначительное число законов, регулирующих трудовые отношения; законы субъектов РФ регулируют трудовые отношения, связанные с государственной гражданской службой, органами социального партнерства и деятельностью профессиональных союзов. В связи с изложенными правовыми аргументами, учитывая исследованные позиции специалистов в области общей теории права, конституционного права и трудового права, предложено дополнить ТК РФ статьей «Нормативные правовые акты субъектов Российской Федерации, содержащие нормы трудового права».

05.01—02.08.579.

349.2 *Заржицький О.* Про трудові процесуальні відносини / О. Заржицький // Право України. — 2008. — № 3. — С. 65–67.

Розроблено критерії віднесення деяких норм трудового права і трудових правовідносин до процедурних. Виявлено їх ознаки, особливості реалізації, встановлено коло суб'єктів останніх. Проаналізовано українське та зарубіжне законодавство, що містять процедурні норми. Сформульовано пропозиції щодо удосконалення нормативної бази.

05.01—02.08.580.

349.24:331322.5(470) *Корсаненкова А. Ф.* Новое в законодательстве о пособиях по временной нетрудоспособности и по беременности и родам / А. Ф. Корсаненкова // Трудовое право. — 2008. — № 1. — С. 46–52.

Принятый 29 декабря 2006 г. Федеральный закон «Об обеспечении пособиями по временной нетрудоспособности, по беременности и родам граждан, подлежащих обязательному социальному страхованию» № 255-ФЗ, а также

постановление Правительства от 15 июня 2007 г. № 375, утвердившее соответствующее Положение, предусмотрели целый ряд новых норм в части предоставления пособий по временной нетрудоспособности. Рассмотрены основные положения этих нормативных актов, выделены новеллы законодательства. Подробно описана новая форма листка нетрудоспособности, утвержденная Приказом Минздравсоцразвития России от 16 марта 2007 г. № 172.

05.01—02.08.581.

349.23:331.106.24 *Кострюков С.* Міжнародний досвід колективної договірної роботи / С. Кострюков // Юридична Україна. 2008. № 2. С. 56—60.

Досліджено правоутворюючі моделі регулювання трудових відносин та існуючі тенденції у сфері регулювання трудових відносин. Охарактеризовано дерегулятивну і правоутворюючу моделі регулювання трудових відносин. Розглянуто основні нормативні положення колективно-договірного процесу та стан їх реалізації в різних країнах. Обґрунтовано особливості колективно-договірного регулювання праці через укладання міжнародних колективних договорів.

05.01—02.08.582.

349.2(477) *Костюк В. Л.* Види трудової правосуб'єктності працівника: теоретико-правовий аспект / В. Л. Костюк // Бюлетень Міністерства юстиції України. 2007. № 12. С. 44—50.

Через призму формування в Україні цілісної концепції трудової правосуб'єктності працівника проаналізовано наявні теоретико-правові підходи, погляди, судження до проблем класифікації трудової правосуб'єктності. Звернуто увагу, що складність та багатоаспектність трудової правосуб'єктності працівників дає підстави диференціювати її на: початкову, неповну, повну, обмежену та спеціальну. Визначено її специфічні ознаки. Встановлено, що подальший процес удосконалення трудової правосуб'єктності працівника повинен за невіддільну складову мати законодавче визначення та закріплення елементів трудової правосуб'єктності працівника, що дозволить сформувати цілісну її модель; видів трудової правосуб'єктності працівника, виходячи з таких основних критеріїв, як специфіка умов набуття трудової правосуб'єктності, обсяг та зміст трудових прав і соціально-трудова гарантії.

05.01—02.08.583.

331.152:331.107 *Костюк В. Л.* Професійні спілки як суб'єкти трудового права: проблемні аспекти / В. Л. Костюк // Наукові записки. Юридичні науки : зб. наук. ст. / Нац. ун-т «Кієво-Могилянська академія». — К., 2007. — Т. 64. — С. 38—41.

Досліджено особливості професійних спілок як суб'єктів трудового права. Акцентовано увагу на найбільш значимих проблемних аспектах їх статусу. Обґрунтовано необхідність посилення захисної функції профспілок через встанов-

лення їх обов'язків з представництва та захисту трудових прав їх членів.

05.01—02.08.584.

347.56:614.25 *Костюченко О.* Умови трудового договору лікаря, що впливають на якість медичних послуг / О. Костюченко // Юридична Україна. 2007. № 7. С. 64—68.

Розглянуто питання трудової функції лікарів. Сформульовано поняття «робоче місце лікаря». Виокремлено повноваження законодавчих органів і сторін трудового договору в регулюванні змісту трудової функції лікаря.

05.01—02.08.585.

349.2:331.52(477) *Краснов Є. В.* Поняття та форми примусової праці / Є. В. Краснов // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ОНЮА. О., 2008. Вип. 37. С. 89—94.

Дослідження сфокусовано на перших двох формах застосування примусової праці: праця працівників масових професій на відкритому (формальному і неформальному) ринку праці (з подальшим розділенням за сферами зайнятості) і некваліфікована примусова праця поза відкритим ринком праці (маргінальні випадки рабської праці). В рамках цієї класифікації висвітлено різні форми примусової праці залежно від використовуваних методів постановки людини в залежність, утримання її і примушення до праці, ступеня залучення людини до примусової праці, наявності тих або інших елементів примусової праці.

05.01—02.08.586.

349.235:331.31(470) *Курочкина М. Г.* О проблемах учета рабочего времени работников и его оплаты работодателями индивидуальными предпринимателями. / М. Г. Курочкина // Трудовое право. — 2008. — № 1. — С. 26—28.

Рассмотрен поденный и суммированный учет рабочего времени. Проанализированы статьи ТК РФ, регулирующие данный вопрос. Отмечено, что происходит своеобразная унификация рабочего времени, при которой расчет заработной платы работника по повременной системе оплаты труда, наиболее приемлемой для непродовственных отраслей хозяйствования индивидуальных предпринимателей, осуществляется не на основе табельных учетных данных рабочего времени, дифференцирующих его на отработанное в пределах нормы и за ее пределами, а на основе более упрощенных единиц исчисления рабочего времени, что, как правило, приводит к игнорированию правил и установок о его нормах.

05.01—02.08.587.

349.2(477) *Лавріненко О. В.* Правові презумпції, оціночні поняття та принципи сучасного трудового права України: їхній зміст і співвідношення / О. В. Лавріненко // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету

внутрішніх справ : зб. наук. пр. / МВС України, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. Д., 2007. № 4. С. 179–187.

Вказано на існування різних наукових варіантів щодо питання про зміст та співвідношення правових презумпцій, оціночних понять та принципів права. З'ясовано проблему: чи може принцип права, у тому числі й трудового, формулюватися законодавцем у вигляді правової презумпції. Стверджується, що концептуальний розвиток сучасного вчення про правову презумпцію має відбуватися через призму аналізу базової категорії «юридичний факт». Доведено, що правові презумпції слід відрізняти від правових принципів, у тому числі й трудового права. Зазначено, що правові презумпції та оціночні поняття у праві, хоча й є суміжними поняттями, оскільки закріплюються в нормах права, мають вагомe значення у правозастосовчій діяльності, але водночас є різними категоріями.

05.01–02.08.588.

349.22:331.105(477) *Лебідь В. І.* Окремі аспекти правового регулювання трудових відносин між працівником і фізичною особою (роботодавцем) / В. І. Лебідь // Бюлетень Міністерства юстиції України. 2008. № 3. С. 32–36.

Проаналізовано чинне законодавство України щодо якості регулювання трудових відносин, де сторонами (працівником і роботодавцем) виступають саме фізичні особи. Проведено порівняльно-правовий аналіз щодо сумісності нормативно-правової бази, визначено недоліки та надано пропозиції щодо вдосконалення правового регулювання. З метою забезпечення контролю за сплатою податків з доходу працівника у вигляді заробітної плати серед державних органів, що повинні отримувати інформацію від державної служби зайнятості, рекомендовано вказати й Державну податкову адміністрацію України.

05.01–02.08.589.

349.2 *Лукаш С. С.* Принцип оптимального поєднання центрального і локального правового регулювання трудових відносин / С. С. Лукаш // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2007. Вип. 38. С. 361–366.

Звернуто увагу на необхідність усунення розбіжностей, що виникають між локальними нормативними актами та актами центральних органів управління у процесі регулювання трудових відносин. Проаналізовано співвідношення централізованого і локального регулювання трудових правовідносин. Зазначено, що воно потребує як подальшого розмежування, так і більшого розмежування й одночасно тіснішої взаємодії. Виокремлено особливості локальних норм. Обґрунтовано положення і висновки, що сприятимуть принципу оптимального поєднання централізованого і локального правового регулювання трудових відносин, а також його реалізації у процесі регулювання трудових правовідносин.

05.01–02.08.590.

349.2:331.108.5(477) *Машков К. Є.* Поняття «заохочення за трудові досягнення» / К. Є. Машков // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2008. — № 3. — С. 117–121.

Визначено правове поняття «заохочення за трудові досягнення». З'ясовано правову природу, сутність та значення заохочення за трудові досягнення. Виокремлено основні ознаки зазначеного правового явища. Зазначено, що для уточнення правового поняття заохочень за трудові досягнення запропоновано розробити критерії для чіткого відмежування його від суміжних, схожих за своїм характером та значенням заходів, зокрема, таких, як неправові форми впливу, які застосовуються громадськими та професійковими організаціями.

05.01–02.08.591.

349.2 *Панасюк О.* Правове регулювання локальної контрольно-наглядової діяльності / О. Панасюк // Право України. 2008. № 2. — С. 90–93.

З'ясовано основні тенденції історичних особливостей реалізації функцій забезпечення контролю та нагляду у сфері праці, які впливають на сучасну правову дійсність. При позитивній оцінці розширення контрольних повноважень служби з охорони праці потрібно негативно оцінювати залежність від суб'єктивного ставлення роботодавця до виконання цих повноважень. Доведено, що вирішальною умовою реалізації контрольних повноважень є питання соціальної відповідальності роботодавця, а норми про контрольні повноваження слід вважати такими, що мають значний ступінь аксіологічної обґрунтованості. Вказано на значний потенціал трудового права щодо забезпечення ефективної контрольно-наглядової діяльності. Стверджується, що поєднання норм контрольно-наглядової діяльності на локальному рівні є умовою забезпечення належного функціонування трудових відносин.

05.01–02.08.592.

349.2 *Перехрест Р. Ю.* Угоди про працю за трудовим законодавством України / Р. Ю. Перехрест // Наукові записки. Юридичні науки : зб. наук. ст. / Нац. ун-т «Києво-Могилянська академія». К., 2007. Т. 64. С. 24–27.

Досліджено угоди про працю в сучасних умовах. Особливу увагу приділено колективним договорам на підприємствах. Проаналізовано особливості його правового регулювання нормами законодавства про працю та ГК України. Визначено сферу дії трудового законодавства.

05.01–02.08.593.

349.22:331.106:351.74(477) *Протченко С. М.* Можливості та доцільність контрактної форми трудового договору із співробітниками окремих органів внутрішніх справ / С. М. Протченко // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична : зб. наук. пр. — Л., 2008. — Вип. 1. — С. 150–155.

Обґрунтовано теоретико-правові засади запровадження контрактної форми укладення трудового договору із співробітниками окремих підрозділів ОВС. З'ясовано, чому ця форма поки що не набула практично широкого застосування у міліції, інших підрозділах МВС. Відмічено, що укладання контракту повинно мати індивідуальний характер.

05.01—02.08.594.

349.22:331.526-056.26(477) *Пузирний В. Ф.* Забезпечення зайнятості та працевлаштування інвалідів у контексті європейської інтеграції України / В. Ф. Пузирний // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2007. Вип. 36. С. 317—321.

Проаналізовано правові проблеми забезпечення зайнятості та працевлаштування інвалідів в Україні у контексті її європейської інтеграції. Обґрунтовано організаційно-правові заходи, спрямовані на забезпечення трудової зайнятості осіб з обмеженими фізичними можливостями. Запропоновано до ЗУ «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні» внести доповнення щодо встановлення мінімального рівня видатків з Фонду, не нижчого за 50 % від загальної суми коштів, що надходять від підприємств у вигляді штрафів, на забезпечення трудової зайнятості інвалідів за загальними напрямками.

05.01—02.08.595.

349.2 *Пузирний В.* Особи із зниженою працездатністю як суб'єкти трудових правовідносин / В. Пузирний // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 12. — С. 77—80.

Визначено категорії осіб із зниженою працездатністю як суб'єктів трудового права. Охарактеризовано їх правовий статус у трудових правовідносинах. Зазначено, що трудове законодавство забезпечує державну підтримку особам із зниженою працездатністю шляхом установлення додаткових пільг і гарантій щодо трудових правовідносин. Сформульовано визначення поняття «особи із зниженою працездатністю».

05.01—02.08.596.

349.2(477) *Скріпенко Р.* Становлення трудового процесуального права як самостійної галузі українського права / Р. Скріпенко // Право України. 2007. № 7. С. 41—44.

Вивчається процес формування трудового процесуального права. Визначені фактори, що обумовлюють становлення трудового процесуального права як самостійної галузі українського права. Виокремлені фактори, які сприяють становленню самостійної галузі трудового процесуального права. Наведено висновок, який переконливо свідчить про необхідність розроблення й прийняття нових процесуальних норм у сфері трудового законодавства.

05.01—02.08.597.

349.2:347.939 *Сільченко С. О.* До питання про судовий захист трудових прав за новим про-

цесуальним законодавством / С. О. Сільченко // Проблеми законності : респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2007. Вип. 89. С. 75—80.

Проведено науковий аналіз окремих елементів правового механізму вирішення індивідуальних трудових спорів у зв'язку з прийняттям в Україні нових процесуальних кодексів. Вказано на необхідність подальшого вдосконалення цивільно-процесуального законодавства в напрямку надання більших можливостей працівникам для захисту своїх прав та інтересів у суді. Відповідні норми рекомендовано об'єднати в окрему главу розділу III ЦПК України, назвавши її «Особливості розгляду трудових спорів».

05.01—02.08.598.

349.23:331.108.644.7(470) *Сосна Б. И.* Увольнение за однократное грубое нарушение работником трудовых обязанностей / Б. И. Сосна // Социальное и пенсионное право. 2008. № 1. С. 28—31.

Рассмотрены пять самостоятельных оснований увольнения за однократное грубое нарушение трудовых обязанностей согласно п. 6 ч. 1 ст. 81 Трудового кодекса (ТК) РФ от 30 декабря 2001 г. Даны предложения по внесению изменений в ТК РФ.

05.01—02.08.599.

349.2:331.105 *Трунова Г.* Колективні угоди-акти соціального партнерства / Г. Трунова // Юридична Україна. 2007. № 10. С. 51—57.

Досліджено юридичну природу колективних угод. Розглянуто їх основні функції у механізмі соціального партнерства. Проаналізовано практику укладання генеральних, галузевих та регіональних угод та визначено проблемні моменти. Сформульовано пропозиції щодо усунення визначених проблем.

05.01—02.08.600.

349.2:331.105 *Трунова Г.* Уповноважені трудовим колективом органи як суб'єкти соціального партнерства / Г. Трунова // Право України. — 2007. — № 9. — С. 50—52.

Комплексно досліджено правовий статус уповноважених трудовим колективом представників як суб'єктів соціального партнерства. Встановлено, що представництво інтересів найманих працівників у механізмі соціального партнерства здійснюють уповноважені трудовим колективом представники — спеціальний уповноважений представницький орган трудового колективу або окремих представників — фізична особа, обрана на загальних зборах трудового колективу. Аналіз чинного законодавства України показав певні недоліки і прогалини у діяльності представників найманих працівників. Вироблено рекомендації щодо внесення змін і доповнень.

05.01—02.08.601.

349.2(477) *Трюхан О. А.* Поняття та правова природа соціального діалогу у сфері праці /

О. А. Трюхан // Актуальні проблеми політики : зб. наук. пр. / ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. — О., 2008. — Вип. 33. — С. 161—166.

Визначено поняття соціальний діалог у сфері праці. Здійснено порівняльно-правовий аналіз міжнародних трудових норм у сфері соціального діалогу та актів національного законодавства, а також проектів Трудового кодексу та деяких інших законів. Вироблено конкретні пропозиції та рекомендації щодо усунення неузгодженостей.

05.01—02.08.602.

349.2:331.24(477) Трюхан О. А. Участь працівників у розподілі прибутку як форма соціального діалогу у сфері праці / О. А. Трюхан // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ОНЮА. — О., 2008. — Вип. 37. — С. 82—85.

Надається загальна характеристика однієї з організаційно-правових форм соціального діалогу у сфері праці — участі працівників у розподілі прибутку в умовах ринкової економіки з позиції сучасного розвитку законодавства про працю в Україні та міжнародного досвіду. Внесено конкретні пропозиції щодо удосконалення її нормативно-правового регулювання.

05.01—02.08.603.

349.24:331.322(477) Хуторян Н. М. Удосконалення порядку надання відпусток у проекті Трудового кодексу України / Н. М. Хуторян // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ОНЮА. — О., 2008. — Вип. 37. — С. 7—13.

Попереджено про неправильну методологічну побудову проекту ТК України щодо розташування та використання категоріального апарату, яким оперує законодавець. Вказано на відсутність загального визначення терміна «відпустка» та визначень видів відпусток («основна трудова відпустка», «додаткова трудова відпустка», «творча відпустка», «заохочувальна відпустка», «навчальна відпустка», «соціальна відпустка», «відпустка без збереження заробітної плати»). На підставі аналізу положень проекту ТК України та чинного законодавства розроблено конкретні пропозиції, спрямовані на удосконалення норм, які в майбутньому будуть регулювати надання відпусток найманим працівникам.

05.01—02.08.604.

349.22:331.108.2 Чанишева Г. І. Порядок зберігання та використання персональних даних працівника / Г. І. Чанишева // Часопис цивілістики. — 2007. — Вип. 4. — С. 55—59.

Проаналізовано чинне законодавство України щодо обробки персональних даних працівника. З'ясовано обов'язки роботодавця щодо належного зберігання персональних даних працівника, їх використання відповідно до вимог чинного законодавства. Розглянуто нормативно-правові акти, що регламентують захист персональних даних від неправомірного втручання, знищення або втрати.

05.01—02.08.605.

349.2:331.105.44 Чанишева Г. І. Представницька функція профспілок в умовах ринкової економіки / Г. І. Чанишева // Наукові праці Одеської національної юридичної академії / М-во освіти і науки України, ОНЮА. — О., 2007. — Т. 6. — С. 161—171.

Звернуто увагу на неможливість ототожнювати представництво і захист, тому що це дві різні за своїм юридичним змістом категорії, які потребують більш чіткого розподілу у законодавстві та науці трудового права. Здійснено визначення змісту представницької функції профспілок в умовах ринкової економіки. Сформульовано пропозиції щодо внесення змін та доповнень до актів чинного законодавства та проекту ТК України для їх удосконалення.

05.01—02.08.606.

349.22:331.109.32 Швець Н. М. Основні причини страйків / Н. М. Швець // Проблеми законності : респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2007. — Вип. 90. — С. 98—102.

Досліджено основні причини страйків. Звернуто увагу на роль Національної служби посередництва і примирення у страйковому процесі. Висловлено пропозиції щодо запобігання поширенню страйкового руху.

05.01—02.08.607.

349.2:055.2 Шептулина Н. Н. Проблемы совершенствования законодательства о труде женщин / Н. Н. Шептулина // Трудовое право. — 2008. — № 1. — С. 3—17.

Выявлены дополнительные правовые средства, принятие которых необходимо для усиления правовой защиты работающих женщин. Проанализировано действующее законодательство о труде женщин и выявлены пробелы в этом законодательстве.

05.01—02.08.608.

349.2(470) Шестерякова И. В. К вопросу о нормах трудового права России и их функциях / И. В. Шестерякова // Вестник Российской правовой академии. — 2008. — № 1. — С. 80—83.

Рассмотрен социальный характер норм трудового права России. Обращено внимание на то, что для трудового права характерно внутреннее единство и противоречивость трудовых норм, их взаимосвязь с нормами других отраслей права. Отмечено, что в трудовом праве кроме общих норм существуют и специальные. Данная дифференциация правовых норм является не только отраслевой, но и функциональной. Дана краткая характеристика материальным, организационным, процедурным и процессуальным нормам. Выделены основные функции норм трудового права России.

05.01—02.08.609.

351.77(477) Шукін О. С. Проблема обґрунтованого ризику в медичній практиці / О. С. Шу-

кін // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ОНЮА. О., 2008. Вип. 37. С. 76–81.

Встановлено необхідні умови і нормативні дефініції обґрунтованого медичного ризику як підстави звільнення медичного працівника від притягнення до матеріальної відповідальності. Вказується на необхідність закріпити у трудовому законодавстві категорію «професійний ризик». Запропоновано авторський варіант визначення ч. 3 ст. 130 КЗпП України.

ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Книги

05.01–02.08.610.

349.3(477)(094.1) *Сирота И. М.* Все о пенсиях, пособиях, социальной защите граждан Украины : науч.-практ. коммент. и сб. нормат. актов / И. М. Сирота ; ОНЮА. — 7-е изд. — Х. : Одиссей, 2007. 752 с.

Книга написана на основе анализа, комментирования многочисленных нормативно-правовых актов и практики их применения в сфере социальной защиты населения. Рассмотрена новая трехуровневая пенсионная система, все виды социального страхования и социальной помощи.

05.01–02.08.611.

349.3(477)(094.1) Соціальні допомоги, пільги та послуги за законодавством України : зб. нормат. актів / упоряд.: Т. М. Додіна, Г. І. Чанишева ; ОНЮА. Х. : Одиссей, 2008. 520 с.

Наведено нормативні акти (чи витяги з них), які закріплюють підстави надання соціальної допомоги, визначають порядок звернення за її призначенням, порядок призначення та розміри окремих видів допомоги; підстави та порядок надання пільг, можливості отримання соціальних послуг. Нормативні акти розташовані в залежності від груп отримувачів допомоги: допомога ветеранам війни, особам похилого віку, інвалідам, безробітним, дітям тощо. В окремому розділі розташовано нормативно-правові акти, що регулюють підстави та порядок надання соціальних послуг.

05.01–02.08.612.

349.3:364.044.26-056.25(477) *Тарасенко В. С.* Правове забезпечення соціального захисту дітей-інвалідів в Україні : монографія / В. С. Тарасенко ; ОНЮА. О. : Фенікс, 2008. 156 с.

Комплексно досліджено теоретичні та практичні проблеми соціального захисту дітей-інвалідів в сучасних умовах. Розглянуто матеріальне, соціально-побутове та медичне забезпечення дітей-інвалідів, їх права і гарантії у сфері освіти і праці. Визначено основні напрямки удосконалення чинного законодавства України щодо соціального захисту дітей-інвалідів та практики його застосування.

Автореферати

05.01–02.08.613.

368.914.4(477)(043.3) *Кравчук Т. В.* Пенсійне забезпечення у разі втрати годувальника у солідарній системі України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.05 / Кравчук Тетяна Володимирівна ; ОНЮА. О., 2008. 20 с.

Досліджуються проблеми пенсійного забезпечення у разі втрати годувальника у солідарній пенсійній системі України. Вивчено досвід країн Євросоюзу щодо правового регулювання пенсійного забезпечення у разі втрати годувальника. Досліджено комплекс нормативно-правових актів, критично проаналізовано судову практику у сфері пенсійного забезпечення. Здійснено дослідження правової думки діячів науки права соціального забезпечення радянського періоду, а також вітчизняних та зарубіжних учених сучасності, в результаті якого сформульовано нове узагальнене поняття пенсії та поняття пенсії у разі втрати годувальника у солідарній пенсійній системі України, визначено їх характерні ознаки. Сформульовано ряд пропозицій, які можуть бути застосовані в науці права соціального і пенсійного забезпечення у разі втрати годувальника в солідарній пенсійній системі України.

Статті

05.01–02.08.614.

349.3:364.01 *Андрієнко І. С.* Теоретичні аспекти визначення поняття допомоги за правом соціального забезпечення / І. С. Андрієнко // Південноукраїнський правничий часопис. — 2007. № 1. С. 142–143.

Досліджено сучасний понятійний апарат допомоги у праві соціального забезпечення. Обґрунтовано рекомендації Міжнародного бюро праці щодо властивих рис соціальної допомоги. Сформульовано авторський варіант визначення державної соціальної допомоги.

05.01–02.08.615.

351.74 (477) *Бесчастний В. М.* Законодавство про службу в органах внутрішніх справ України: від проблемних питань сучасності до ефективної та дієвої системи захисту соціально-трудова прав особистого складу / В. М. Бесчастний // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ : зб. наук. пр. / МВС України, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. Д., 2007. № 1. С. 128–135.

З урахуванням окресленої «різновекторності» розвитку спеціального законодавства про службу та галузей соціального спрямування правової системи України досліджено окремі приписи спеціального законодавства про службу, яке регулює порядок та умови здійснення переведення, ротатії та переміщення працівників ОВС по службі, для виявлення конкретних недоліків останнього. Обґрунтовано відповідні напрямки його вдосконалення, зокрема усунення термінологічної суперечності у змісті певних норм пра-

ва. Підкреслено, що саме ця суперечливість є однією з причин недосконалості відомчого законодавства та одним із чинників поступової руйнації наявної системи соціально-правового захисту працівників ОВС України.

05.01—02.08.616.

349.3:364.254(470) *Бычкова К. Ф.* Гражданско-правовая ответственность за причинение ядерного вреда: социальная защита / К. Ф. Бычкова // Социальное и пенсионное право. — 2007. — № 4. — С. 19—24.

Статья посвящена анализу государственной системы льгот и компенсаций за вред, нанесенный здоровью и имуществу граждан, предусмотренной Законом Российской Федерации от 15 мая 1991 г. № 1244-1 «О социальной защите граждан, подвергшихся воздействию радиации вследствие аварии на Чернобыльской АЭС». Охарактеризованы схожие и отличительные признаки правоотношений по Закону № 1244-1 и правоотношений по социальному обеспечению.

05.01—02.08.617.

341.231.14:368.914 *Коваль І.* Питання виплат пенсій громадянам України у разі виїзду за кордон на постійне місце проживання в світлі Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод / І. Коваль // Право України. — 2007. — № 9. — С. 24—26.

Зазначено, що Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод у своєму тексті прямо не гарантує права і свободи на пенсію, однак про наявність такого права свідчить практика Європейського суду з прав людини. У контексті практики Суду зосереджено увагу на нормах чинного законодавства України у галузі пенсійного забезпечення. З'ясована відповідність норм чинного законодавства України ст. 1 Першого протоколу Конвенції.

05.01—02.08.618.

349.3:369.5(477) *Колеснік-Омельченко Т. В.* Проблемні питання пенсійного забезпечення / Т. В. Колеснік-Омельченко // Держава і право. Юридичні і політичні науки: зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2007. Вип. 38. С. 389—395.

З'ясовано правові проблеми чинної системи пенсійного забезпечення щодо: доцільності введення правової категорії страхового стажу; тривалості трудового чи страхового стажу як передумови реалізації права на пенсійне забезпечення; законодавчого закріплення пенсійного віку; соціально-етичної та правової обґрунтованості пільгового пенсійного забезпечення; доцільності шляхів запровадження в Україні поряд з державною пенсійною системою і правових інститутів недержавного пенсійного забезпечення; правової природи недержавних пенсійних фондів тощо. Вироблено окремі теоретичні та організаційно-правові засади удосконалення юридичного механізму забезпечення права на пенсію в Україні в умовах ринкових реформ.

05.01—02.08.619.

349.3:369-057.4(477) *Колеснік-Омельченко Т. В.* Розвиток законодавства України про пенсійне забезпечення за вислугу років педагогічних працівників / Т. В. Колеснік-Омельченко // Держава і право. Юридичні і політичні науки: зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2007. Вип. 35. С. 381—388.

Досліджено особливості розвитку законодавства України про пенсійне забезпечення педагогічних працівників. Проведено аналіз формування пенсійного законодавства у цій сфері в зарубіжних країнах для врахування передового зарубіжного досвіду в законодавстві України. Зазначено, що пенсії за вислугу років у цілому і пенсії за вислугу років педагогічних працівників зокрема є особливим видом трудових пенсій, а не підвидом пенсій за віком.

05.01—02.08.620.

342.734:364.4(470) *Корсаненкова Ю.* Новеллы законодательства о государственных пособиях гражданам, имеющим детей / Ю. Корсаненкова // Трудовое право. 2007. № 9. С. 11—18.

Проанализирован Федеральный закон «О внесении изменений в отдельные законодательные акты Российской Федерации в части государственной поддержки граждан, имеющих детей» № 207-ФЗ от 5 декабря 2006 г., вступивший в силу с 1 января 2007 г., который внес значительные изменения в Федеральный закон «О государственных пособиях гражданам, имеющим детей» № 81-ФЗ от 19 мая 1995 г. Подробно освещены следующие два основных момента в новеллах рассматриваемого законодательного документа: во-первых, введение нового вида государственного пособия единовременного пособия при передаче ребенка на воспитание в семью, во-вторых, изменение порядка, условия назначения и выплаты ежемесячного пособия по уходу за ребенком до полутора лет.

05.01—02.08.621.

349.3:364.42(470) *Корсаненкова Ю.* Проблемы совершенствования законодательства о ежемесячных пособиях на ребенка / Ю. Корсаненкова // Трудовое право. 2008. № 3. С. 55—59.

Рассмотрены изменения в законодательстве РФ о ежемесячных пособиях на ребенка. Отмечено, что переход к региональному обеспечению детей пособиями выветил ряд проблем различного организационного, методического, финансового характера. Перечислены главные проблемы в региональном законодательстве, не получившие своего разрешения. Говорится о необходимости совершенствования регионального законодательства путем закрепления в законе о пособиях 1995 г. гарантий обеспечения данным пособием.

05.01—02.08.622.

349.3:364(477) *Литвиненко В. М.* Видовий поділ соціальних послуг у законодавстві та теорії / В. М. Литвиненко // Актуальні проблеми

держави і права : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ОНЮА. — О., 2008. — Вип. 37. — С. 101—105.

Обґрунтовано критерії класифікації соціальних послуг: вік, зміст, послуги, суб'єкт отримання, місце надання, суб'єкт надання, підвідомчість суб'єкта надання соціальних послуг, платність, тривалість, потреби, які задовольняються, джерело фінансування, страховий ризик. Здійснено поділ соціальних послуг та формування їх системи.

05.01—02.08.623.

349.3-057.19(477) *Попов С. В.* Безробітні як специфічна категорія населення України / С. В. Попов // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2007. — Вип. 38. — С. 366—371.

Здійснено визначення поняття «безробітний» на сучасному етапі правовідносин. З'ясовано основні критерії, що формують це поняття. Сформовано новий погляд на правовідносини, які регулюють соціальний захист зазначеної категорії населення.

05.01—02.08.624.

347.764:331.9 *Ругляк Т. М.* Міжнародні акти як джерела права соціального захисту України / Т. М. Ругляк // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ОНЮА. — О., 2008. — Вип. 37. — С. 120—125.

Проведено комплексне дослідження міжнародних актів у сфері соціального захисту та розроблено теоретичні засади подальшого їх розвитку у вітчизняному законодавстві. Аналіз особливостей міжнародних актів показав, що вони, будучи невід'ємною частиною національного законодавства з соціального захисту, є важливим джерелом права соціального захисту, яке спрямоване на регулювання соціальних відносин та тісно пов'язує з ними суспільні відносини.

05.01—02.08.625.

349.3:369.5(477).001.73 *Сирота І. М.* Законодавче забезпечення пенсійної реформи в Україні / І. М. Сирота // Актуальні проблеми політики : зб. наук. пр. / ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. — О., 2008. — Вип. 33. — С. 55—60.

Досліджено нову страхову трирівневу пенсійну систему, яка складається з солідарного, накопичувального та недержавного пенсійного страхування. На прикладі підрахунку пенсій двох осіб 25 років обґрунтовано переваги пенсійної реформи. Звернуто увагу на деякі проблемні питання запровадження професійної пенсійної системи. Виокремлено питання пенсійних виплат, які мають здійснюватися за рахунок коштів Накопичувального фонду. Найбільш складним визнано питання про проведення диференціації пенсійного забезпечення від тривалості страхового стажу і заробітку працівників, участі в накопичувальній системі.

05.01—02.08.626.

347.764(477) *Сирота І. М.* Реформування системи соціального страхування та пенсійного забезпечення України / І. М. Сирота // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ОНЮА. — О., 2008. — Вип. 37. — С. 13—17.

Розглянуто питання щодо формування та реалізації нової страхової трирівневої пенсійної системи (встановлення диференційованих пенсій з урахуванням участі застрахованої особи у формуванні коштів Пенсійного фонду впродовж всього трудового життя). Детально проаналізовано солідарну, накопичувальну та недержавну систему загальнообов'язкового державного пенсійного страхування. Вказується на складності, пов'язані з поєднанням нової системи з попередньою. Відмічено, що найбільш складним є питання про проведення диференціації пенсійного забезпечення залежно від тривалості страхового стажу і заробітку працівників, участі в накопичувальній системі.

05.01—02.08.627.

349.3:369 *Сільченко С. О.* Становлення, розвиток і сучасний стан правового регулювання соціального страхування в Україні / С. О. Сільченко // Проблеми законності : респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2007. — Вип. 86. — С. 131—138.

Проаналізовано процес становлення, розвитку і сучасного стану нормативно-правового регулювання вітчизняної системи соціального страхування. З'ясовано питання: наскільки сучасний стан соціального страхування є наслідком випадкового збігу певних історичних чинників або результатом еволюції, тісно пов'язаної з розвитком суспільного організму. Доведено, що соціальне страхування не існує відособлено від економічних і політичних умов країни, які сформувалися на певному історичному етапі її розвитку.

05.01—02.08.628.

349.3:369.23(477) *Соловйов О. В.* Правовий статус суб'єктів загальнообов'язкового державного соціального страхування від нещасних випадків на виробництві / О. В. Соловйов // Проблеми законності : респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2007. — Вип. 91. — С. 81—86.

Визначено правовий статус страховика, роботодавців страхувальників і застрахованих осіб як суб'єктів такого страхування. Розроблено необхідні теоретичні положення по вдосконаленню діяльності Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань.

05.01—02.08.629.

342.734 *Сташків Б.* Механізм забезпечення прав людини у сфері соціального захисту: проблеми гарантії / Б. Сташків // Право України. — 2007. — № 9. — С. 21—24.

Зосереджено увагу на тих проблемах, які перешкоджають реальному гарантуванню права на соціальне забезпечення. Встановлено, що право на соціальне забезпечення за своєю природою суттєво відрізняється від класичних прав і потребує особливого (порівняно з іншими правами) механізму з його реалізації та охорони; не повною мірою у перехідний період забезпечується ідеологічними, політичними, економічними, соціальними та організаційними гарантіями; у перехідний період забезпечується державою і гарантується судовим захистом в обсягах, передбачених на відповідний рік; є одним з основних засобів маніпуляції різними політичними силами волею виборців у боротьбі за владу.

05.01—02.08.630.

349.3:364.273(477) *Сташків Б. І.* Правове регулювання соціального забезпечення бездомних громадян та осіб, звільнених з місць позбавлення волі / Б. І. Сташків // Актуальні проблеми держави і права: зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ОНЮА. — О., 2008. — Вип. 37. С. 30—38.

Проаналізовано правове регулювання соціального забезпечення бездомних громадян та осіб, звільнених з місць позбавлення волі, та визначено проблеми, які при цьому виникають. Доведено, що комплексний підхід до соціального забезпечення і захисту бездомних громадян знаходиться на початковій стадії. Накопичення досвіду соціальної роботи з різними групами бездомних вимагає вдосконалення чинних та розроблення нових нормативних актів з питань правового регулювання соціального захисту бездомних громадян.

05.01—02.08.631.

349.3:364.4-056.24 *Тарасенко В. С.* Поняття та форми соціального захисту дітей-інвалідів / В. С. Тарасенко // Актуальні проблеми держави і права: зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ОНЮА. — О., 2008. — Вип. 37. С. 71—75.

Вказано на відсутність визначення чинним законодавством України терміна «соціальний захист дітей-інвалідів». Проаналізовано чинне законодавство та існуючі у літературі точки зору щодо сутності соціального захисту. Розглянуто організаційно-правові форми здійснення соціального захисту. Сформульовано визначення поняття соціального захисту дітей-інвалідів.

05.01—02.08.632.

349.3:368.914(477) *Тищенко О.* Перспективи запровадження загальнообов'язкової накопичувальної системи пенсійного страхування в Україні / О. Тищенко // Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Юридичні науки. — К., 2007. — Вип. 74—76. С. 22—23.

Проаналізовано правове регулювання функціонування загальнообов'язкової накопичувальної

системи пенсійного страхування в Україні. Відмічено, що головною позитивною рисою накопичувальної пенсійної системи є те, що вона відчутно усуває вплив фактора старіння населення, який призводить до неспроможності солідарного принципу фінансування. Звернуто увагу на практику застосування у пенсійному реформуванні накопичувальної системи в Польщі та Угорщині. Зазначено, що запровадження накопичувальної системи пенсійного страхування сприятиме формуванню потужного джерела інвестиційних доходів для зростання національної економіки.

05.01—02.08.633.

349.3(477) *Харитонova Л. І.* Судова практика як джерело права соціального забезпечення / Л. І. Харитонova // Актуальні проблеми держави і права: зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ОНЮА. — О., 2008. — Вип. 37. С. 55—60.

На підставі аналізу чинного законодавства вирішено питання: «Може чи не може прецедент бути джерелом українського права?». Розглянуто такі напрямки, як вплив прецеденту на правотворчість; роль прецеденту в правозастосовчій діяльності. Визначено його значення в формуванні юридичної практики. Зазначено, що судовий прецедент не може замінити глибокий об'єктивний підхід судді до кожної конкретної справи.

05.01—02.08.634.

349.3:364 *Юрков М.* Соціальний пакет як різновид соціальної діяльності підприємства: правовий аспект / М. Юрков // Право України. 2007. № 7. С. 38—41.

Вказано на відсутність легального визначення та відповідного правового регулювання відносин щодо соціального пакету. З'ясовано зміст поняття «соціальний пакет». У результаті аналізу правових аспектів встановлення та функціонування соціального пакету на підприємстві встановлено, що це передбачений на підприємстві додатковий, порівняно із законодавством, перелік благ, які у визначеному порядку надаються працівникам з метою їх заохочення, підвищення ефективності праці та реалізації соціальної функції підприємства. На прикладах окремих підприємств проаналізовано визначення поняття соціального пакету.

05.01—02.08.635.

349.3:368.914 *Ярошенко І.* Страховий стаж у солідарній системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування / І. Ярошенко // Юридична Україна. 2008. № 3. — С. 65—69.

Обґрунтовано поняття страховий стаж і порядок його обчислення. Проаналізовано умови добровільної участі у системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування. Звернуто увагу на необхідність ефективного врахування тривалості стажу роботи.

**12.00.06. ЗЕМЕЛЬНЕ ПРАВО; АГРАРНЕ ПРАВО; ЕКОЛОГІЧНЕ ПРАВО;
ПРИРОДОРЕСУРСНЕ ПРАВО**

ЗЕМЕЛЬНЕ ПРАВО

Книги

06.01—02.08.636.

349.414(477)(075.8) *Возняк Р. П.* Земельно-правовий процес : навч. посіб. / Р. П. Возняк, М. Г. Ступень, І. М. Падляк. — 2-ге вид., стер. Л. : Новий Світ-2000, 2007. — 224 с.

Розглянуто поняття земельно-правового процесу; процесуальний порядок відведення земель для державних та громадських потреб, формування сільськогосподарських підприємств; створення фермерського господарства; оренди землі; вилучення (викупу) та надання земельних ділянок громадянам для індивідуального житлового будівництва; приватизації земельних ділянок; правового регулювання плати за землю; процесуальний порядок купівлі-продажу землі; правовий процес спадкування землі та майна; процесуальний порядок зміни цільового призначення земельної ділянки.

06.01—02.08.637.

349.41(477)(075.8) Земельні правовідносини в Україні : практ. посіб. у запитаннях та відповідях / авт.-упоряд. О. С. Врублевський. — К. : ІКЦ «Леста», 2007. — 252 с.

На основі чинного земельного законодавства висвітлено низку актуальних питань, що стосуються сучасних земельних правовідносин в Україні. Наведено зразки деяких цивільно-правових та цивільно-процесуальних документів з розглянутих питань.

06.01—02.08.638.

349.41(477)(075.8) *Шеремет А. П.* Земельне право України : навч. посіб. / А. П. Шеремет. — Чернівці : Наша книга, 2008. — 632 с.

Висвітлена зростаюча роль цієї галузі права у зв'язку з проведенням земельної реформи, приватизації земель, удосконаленням правових форм ефективного використання, відновлення й охорони землі як інтегрованого та диференційованого об'єкта правового регулювання з урахуванням її функціонального призначення в нових ринкових умовах держави.

Автори реферати

06.01—02.08.639.

349.41(043.3) *Бахуринська М. М.* Правові засади концесії земельної ділянки за законодавством України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06 / Бахуринська Марія Михайлівна ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. — К., 2008. — 20 с.

Досліджено правову природу концесії як самостійної форми використання земельної ділян-

ки державної та комунальної власності при здійсненні концесійної діяльності на відміну від інших правових форм землекористування, що закріплені чинним земельним законодавством. Науково обґрунтовано визначення концесії земельної ділянки та його правові ознаки. Визначено особливості правового режиму землі в концесійних правовідносинах на основі пріоритету механізму земельно-правового регулювання. На основі дослідження практики застосування вітчизняного концесійного законодавства обґрунтовано особливу процедуру виникнення у концесіонера права на земельну ділянку, визначено особливості забезпечення охорони земель та застосування земельно-правової відповідальності в концесійній діяльності.

Статті

06.01—02.08.640.

349.41(477) *Балюк Г. І.* Додержання вимог земельного законодавства як умова збалансованого природокористування в Україні / Г. І. Балюк // Екологічний вісник. — 2007. — № 9—10. — С. 14—15.

Визначено основні причини незадовільного стану використання земель та наявності порушень земельного законодавства: незавершеність і недосконалість нормативно-правової бази, що регулює сферу земельних відносин; неефективність структури і функцій органів влади, які здійснюють управління у сфері землекористування; відсутність належного державного контролю за використанням і охороною земель; правовий нігілізм. Проаналізовано вплив правових норм на суспільство і реагування суспільства на правові норми з погляду соціально-психологічного сприйняття на прикладі порушень визначених статистикою: самовільне зайняття земельних ділянок; невиконання законних розпоряджень чи приписів посадових осіб; невжиття заходів щодо боротьби з бур'янами; використання земель не за цільовим призначенням, невиконання природоохоронного режиму використання земель.

06.01—02.08.641.

351.811(477):349.41 *Бондар В. В.* Правова охорона земель міжнародних автомобільних транспортних коридорів / В. В. Бондар // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2007. — Вип. 38. — С. 534—542.

Розглянуто систему заходів у галузі охорони земель міжнародних автомобільних транспортних коридорів, передбачених ЗУ «Про охорону земель». Основну увагу зосереджено на аналізі державної комплексної системи спостережень, розробці загальнодержавних і регіональних (рес-

публіканських) програм використання та охорони земель, на створенні екологічної мережі; здійсненні районування (зонування) земель, а також на проблемних аспектах економічного стимулювання впровадження заходів щодо охорони та використання земель, стандартизації і нормуванні.

06.01—02.08.642.

349.41(477)(091) *Гороховська О. В.* Джерела земельного права: історичний аспект / О. В. Гороховська // *Держава і право. Юридичні і політичні науки*: зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2007. Вип. 35. С. 467—471.

Проведено аналіз становлення та розвитку кодифікації земельного права України. Визначено напрямки щодо підвищення її ефективності у зазначеній галузі. Відмічено, що вітчизняний досвід створення кодифікаційних актів земельного законодавства вказує на те, що такі акти повинні містити повну, логічно і юридично виважену систему земельно-процесуальних норм, що мають забезпечити реалізацію земельних норм матеріального права. Стверджується, що чинний ЗК України, проект ЗК України та існуючі альтернативні проекти не містять такої системи.

06.01—02.08.643.

349.41 *Гребенюк М.* Особливості правового режиму земель сільськогосподарського призначення / М. Гребенюк // *Вісник прокуратури*. 2007. № 11. С. 94—99.

Розглянуто законодавство деяких країн колишнього союзу щодо визначення правового режиму земель сільськогосподарського призначення. Визначено шляхи вдосконалення вітчизняного земельного законодавства через запозичення зарубіжного досвіду. Враховуючи практику, викладено низку найпоширеніших зловживань у процесі проведення земельної реформи.

06.01—02.08.644.

347.919:349.41(477) *Джавадов И. А.* Процессуальные вопросы возмещения вреда, причиненного нарушением земельного законодательства / И. А. Джавадов // *Держава і право. Юридичні і політичні науки*: зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2007. Вип. 36. С. 408—417.

Проведен всесторонний анализ действующего института судебного рассмотрения споров, связанных с механизмами применения гражданско-правовой ответственности за нарушение земельного законодательства. Отмечено, что в ЗК Украины отсутствует статья, содержащая общий перечень способов защиты прав на землю. Споры по поводу земли подлежат разрешению по общим правилам защиты гражданских прав. Способы защиты закреплены в ст. 16 ГК Украины.

06.01—02.08.645.

349.417 *Донець О. В.* Визначення земель історико-культурного призначення за Земельним

кодексом України / О. В. Донець // *Проблеми законності*: респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2007.

Вип. 90. С. 108—112.

Проаналізовано ст. 53 ЗК України щодо земель історико-культурного призначення. Розглянуто думку науковців стосовно поняття і складу земель історико-культурного призначення. Вказано на необхідність внесення доповнення до чинного ЗК України стосовно визначення зазначених земель.

06.01—02.08.646.

349.415 *Кулинич П. Ф.* Об'єкти правової охорони земель сільськогосподарського призначення: теоретичний аспект / П. Ф. Кулинич // *Бюлетень Міністерства юстиції України*. — 2007. — № 12. — С. 51—62.

Проаналізовано законодавство про охорону земель сільськогосподарського призначення. Обґрунтовано підстави для виділення п'яти об'єктів правової охорони даної категорії земель. Такі об'єкти відображають складність структури земель сільськогосподарського призначення та багатofункціональність їх складових частин. До них належать об'єкти, які характеризують: кількість (площу) земель сільськогосподарського призначення; якість сільськогосподарських угідь; екологічну безпеку сільськогосподарського землекористування; якість вирощуваної сільськогосподарської продукції; розвиток науково-технічного прогресу в землеробстві. Зазначені об'єкти складають інтегрований об'єкт правової охорони земель сільськогосподарського призначення як окремої категорії земель.

06.01—02.08.647.

349.412 *Литвинець В. М.* Виникнення права власності територіальної громади села на землю в процесі розмежування земель державної та комунальної власності / В. М. Литвинець // *Держава і право. Юридичні і політичні науки*: зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2007. Вип. 38. С. 545—550.

Розглянуто розвиток правового забезпечення щодо виникнення правовласності територіальної громади села на землю в процесі розмежування земель державної та комунальної власності. Висвітлено практичні питання стосовно розмежування земель у сусідніх країнах. Визначено чинники, що стримують розмежування та формування пропозицій для покращення нормативно-правового регулювання розмежування земель державної та комунальної власності.

06.01—02.08.648.

349.41 *Лісова Т. В.* Питання землеустрою при формуванні адміністративно-територіальних утворень / Т. В. Лісова // *Проблеми законності*: респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2007. Вип. 91. С. 86—93.

Досліджено проблеми встановлення і зміни

меж адміністративно-територіальних утворень як складника землеустрою. Звернуто увагу на земельно-кадастрову інвентаризацію земель населених пунктів, що здійснюється за допомогою заходів із землеустрою. З метою усунення прогалин правового регулювання відносин питання про визначення та зміни меж адміністративно-територіальних утворень запропоновано доопрацювати і прийняти закон «Про адміністративно-територіальний устрій України».

06.01—02.08.649.

349.415(477) *Лугина О.* Проблеми нормативного визначення терміна «самовільне зайняття земельних ділянок» / О. Лугина // *Право України*. 2008. № 2. С. 109—111.

Вказано на відсутність у чинному законодавстві визначення терміна «самовільне зайняття земельної ділянки». Проаналізовано ст. 1 ЗУ «Про державний контроль за використанням та охороною земель». Розглянуто складові проблеми щодо терміна «самовільне зайняття земельних ділянок», яку визначив Держкомзем України у листі від 16 серпня 2006 р. № 14-17-4/6045 «Щодо застосування терміна «самовільне зайняття земельної ділянки». Надано авторський варіант визначення зазначеного поняття.

06.01—02.08.650.

349.412.28(477) *Мірошниченко А. М.* Порівняльно-правовий аналіз експропріації (на прикладі експропріації земельних ділянок) / А. М. Мірошниченко, П. В. Пушкар // *Бюлетень Міністерства юстиції України*. — 2008. — № 3. — С. 54—63.

Досліджено досвід інших країн щодо експропріації земель, принципи міжнародного права щодо експропріації, положення міжнародних угод, стороною яких є Україна, а також практику їх застосування на прикладі країн: ПАР, В'єтнама, НДР. Визначено поняття «фактичної експропріації» та «повзучої експропріації». З'ясовано приклади поєднання фактичної та «класичної» експропріації. Запропоновано авторський варіант визначення поняття «експропріація».

АГРАРНЕ ПРАВО

Книги

06.01—02.08.651.

349.422.23(082) *Середя И. Е.* Избранные учебно-научные труды / И. Е. Середя ; сост. И. И. Каракаш ; ОНЮА. — О. : Фенікс, 2008. 408 с. — (Антология юридической мысли).

Издание входит в серию «Антология юридической мысли» и посвящено 90-летию со дня рождения И. С. Середы — доктора юридических наук, профессора, признанного ученого-юриста, выдающегося педагога, талантливого организатора и известного общественного деятеля. В сборник включены пять работ, написанные им в разные годы и опубликованные различными изда-

тельствами. Несмотря на то, что работы профессора И. Е. Середы посвящены праву землепользования колхозного двора, субъективным правам и юридическим обязанностям колхозников, они отражают реальный социальный статус крестьянства того периода и раскрывают уникальное содержание общественных отношений на селе.

Статті

06.01—02.08.652.

349.3-058.244 *Ващицин М.* Правові засади соціального розвитку села / М. Ващицин // *Підприємництво, господарство і право*. 2008. — № 4. — С. 52—54.

Досліджено функції і завдання правового забезпечення соціальної сфери села. Особлива увага приділена проблемі реформування структурних елементів соціального розвитку села й аналізу основних правових засад аграрної політики держави у цій сфері. Визначено основні заходи, які необхідно реалізувати для поліпшення соціального розвитку села.

06.01—02.08.653.

349.42(477) *Гавриш Н. С.* Процес відтворення та законодавче закріплення принципів аграрного права України / Н. С. Гавриш // *Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ОНЮА*. — О., 2008. Вип. 37. — С. 173—178.

Відмічено, що поштовхом до встановлення і розвитку принципів аграрного права стало затвердження Верховною Радою України ряду кодифікованих актів, насамперед ЗК, ЦК та ГК України. Розкрито особливості втілення принципів аграрного права як наявності буквальної форми їх закріплення та втілення в окремих нормативно-правових актах принципів інститутів аграрного права. Визначено недоліки відтворення принципів аграрного права.

06.01—02.08.654.

349.42 *Гафурова О.* Сільськогосподарська діяльність (сільськогосподарське виробництво) як об'єкт аграрних відносин / О. Гафурова // *Підприємництво, господарство і право*. 2008. № 4. — С. 56—59.

На базі узагальнення наукової літератури, аналізу аграрного законодавства обґрунтовано теоретичні пропозиції щодо змісту поняття «сільськогосподарська діяльність (сільськогосподарське виробництво)» як об'єкта аграрних правовідносин. З'ясовано зміст теоретичного поняття «об'єкт аграрних відносин». Запропоновано чітко визначити зміст і межі сільськогосподарської діяльності в спеціальному нормативно-правовому акті, який має стати джерелом аграрного права.

06.01—02.08.655.

349.42:347.24 *Єрмоленко В.* Концептуальні засади систематизації законодавства про аграрні

майнові правовідносини / В. Єрмоленко // *Право України*. 2007. № 11. С. 58–61.

Встановлено, що найоптимальнішим напрямом удосконалення аграрного законодавства щодо врегулювання аграрних майнових відносин є його систематизація. Визначено чинники, які обмежують систематизацію. Зазначено, що створення будь-яких нормативно-правових актів аграрного законодавства про аграрні майнові відносини повинно базуватись на інтеграції галузевих фахівців-аграрників та фахівців юридичного профілю.

06.01–02.08.656.

349.42 Єрмоленко В. Майнове становище фермерського господарства як суб'єкта аграрно-майнових відносин / В. Єрмоленко // *Підприємництво, господарство і право*. — 2007. — № 11. С. 59–63.

Визначено майнове становище фермерського господарства в нових умовах господарювання. Встановлено, що модель фермерського господарства з одним його засновником-членом не відповідає ні родинно-трудовій ознаці, ні ознаці організаційної єдності юридичної особи. Рекомендовано здійснити перереєстрацію селянських (фермерських) господарств для надання їм статусу фермерського господарства.

06.01–02.08.657.

349.422:347.24 Єрмоленко В. Сільськогосподарські товариства з обмеженою відповідальністю як суб'єкти аграрних майнових правовідносин / В. Єрмоленко // *Юридична Україна*. — 2007. — № 10. — С. 58–61.

Проаналізовано правове становище сільськогосподарських товариств з обмеженою і додатковою відповідальністю та визначено їх особливості. З'ясовано питання пропорційного та справедливого розподілу ризику. Обґрунтовано питання щодо можливості існування єдиного засновника (учасника) господарського товариства.

06.01–02.08.658.

347.724(477)+349.422.2(477) Жаренко В. Правовий статус товариств з обмеженою відповідальністю та сільськогосподарських виробничих кооперативів, створених у процесі реформування колективних сільськогосподарських підприємств / В. Жаренко // *Підприємництво, господарство і право*. 2007. № 9. С. 121–123.

Проведено аналіз основних ознак статусу таких організаційно-правових форм юридичних осіб ринкового типу, як товариство з обмеженою відповідальністю та сільськогосподарські виробничі кооперативи, що були створені на базі колишніх колективних сільськогосподарських підприємств у процесі їх реорганізації шляхом перетворення. Здійснено порівняння характеристики зазначених видів сільськогосподарських підприємств. Надані відповіді на запитання чому в процесі реформування КСП в Україні товариств з обмеженою відповідальністю створено у двічі більше, ніж виробничих кооперативів.

У висновках зазначено, що життєдіяльність створених у процесі реорганізації КСП товариств з обмеженою відповідальністю та сільськогосподарських виробничих кооперативів залежить від передбачених законодавством і краще реалізованих можливостей засновниками ТОВ і СВК у досягненні вагомих економічних результатів господарювання.

06.01–02.08.659.

347.44:349.42(477) Корольов В. Поняття та особливості договорів в АПК / В. Корольов // *Підприємництво, господарство і право*. 2008. № 4. С. 63–65.

Вказано, що аграрне законодавство не визначає загальні положення про договори. З'ясовано поняття «договори в АПК», їх сутність та особливості. Встановлено, що існування істотних особливостей договорів в АПК, що зумовлені специфікою сільськогосподарського виробництва, свідчать про необхідність їх об'єднання в окрему групу договорів «аграрно-правових договорів» з одночасним проведенням їх спеціалізованого правового регулювання.

06.01–02.08.660.

347.235 Туєва О. М. Правові питання садівництва як форми підсобного сільськогосподарського землекористування громадян України / О. М. Туєва // *Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого*. Х., 2007. Вип. 87. С. 52–58.

Проаналізовано правову природу використання громадянами України земельних ділянок під садівництво для виробництва сільськогосподарської продукції для власних потреб. Здійснено визначення їх характерних рис правового режиму. Сформульовано пропозиції по вдосконаленню правового регулювання суспільних відносин, що виникають у зазначеній сфері.

ЕКОЛОГІЧНЕ ПРАВО

Книги

06.01–02.08.661.

349.6(082) Актуальные проблемы развития экологического права в XXI веке: сборник / отв. ред.: М. М. Бринчук, О. Л. Дубовик. — М.: Ин-т государства и права РАН, 2007. — 257 с.

Содержит интересные материалы по многим актуальным теоретическим и прикладным вопросам экологического права. Экологическая проблематика в XXI в. все более актуализируется. Предлагаются решения по экологической политике, совершенствованию методологии исследования, кодификации законодательства, информационно-правовому обеспечению, устойчивому развитию и многим другим проблемам.

06.01–02.08.662.

349.6(477) Барбашиова Н. В. Проблемы деволюции в экологическом праве Украины: монография

/ Н. В. Барбашова. Донецьк : Апекс, 2007. 268 с.

Досліджено теоретичні та практичні питання правового забезпечення екологічної безпеки регіону у контексті реалізації в Україні ідей компетенції сталого розвитку. На прикладі держав Європейського Союзу показана ефективність деволюції в екологічному праві. У роботі центральне місце в розв'язанні екологічних проблем України приділяється інноваційному механізму, який базується на економіці знань. Буде корисним науковим і практичним робітникам, викладачам і студентам вузів, а також всім, хто цікавиться проблемою забезпечення екологічної безпеки.

06.01—02.08.663.

349.6(177)(075.8) *Кобецька Н. Р.* Екологічне право України : навч. посіб. / Н. Р. Кобецька. — К. : Юрінком Інтер, 2007. — 352 с.

Висвітлено питання предмета, системи, джерел екологічного права, екологічних прав та обов'язків громадян України, права власності на природні ресурси та права природокористування, правових засад управління в галузі охорони довкілля, екологічної експертизи, юридичної відповідальності за порушення екологічно-правових норм, режиму охорони та використання окремих природних об'єктів тощо. Для студентів, аспірантів, наукових працівників, викладачів, працівників природоохоронних та правоохоронних органів, екологів і всіх, хто цікавиться питаннями екологічного права та охорони довкілля.

Статті

06.01—02.08.664.

349.6(177) *Балюк Г.* Проблеми удосконалення юридичної відповідальності за екологічні правопорушення в контексті сталого розвитку України / Г. Балюк // Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Юридичні науки. — К., 2007. — № 74—76. — С. 8—10.

Звернуто увагу на відсутність теоретичного обґрунтування концепції юридичної відповідальності за екологічні правопорушення. Здійснено всебічне дослідження цього правового явища, його теоретичний аналіз і напрацювання науково обґрунтованих рекомендацій по застосуванню різноманітних несприятливих наслідків до екологічних правопорушень. Розглянуто проблеми юридичної відповідальності, зокрема еколого-правові за екологічні правопорушення. Вносяться пропозиції щодо їх удосконалення в контексті сталого розвитку України.

06.01—02.08.665.

349.6 *Бредіхіна В. Л.* Проблеми формування суб'єктивного складу права на безпечне навколишнє природне середовище / В. Л. Бредіхіна // Проблеми законності : респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2007. — Вип. 89. — С. 80—88.

Окреслено коло суб'єктів права на безпечне довкілля. Проведено аналіз особливостей здійснення цього права різними категоріями осіб з метою удосконалення правового регулювання реалізації й захисту їх екологічних інтересів. Відмічено, що право на безпечне природне навколишнє середовище є доволі складним не тільки за своїм об'єктом, а й за складом суб'єктів. При рівній правоздатності всіх громадян конкретні юридичні можливості у сфері використання цього права для окремих категорій осіб розрізняються залежно від їх правового й соціального статусу, громадянства, місця проживання, рівня вираження екологічних інтересів тощо.

06.01—02.08.666.

349.6(177.7) *Валевська О. А.* Сучасний стан природоохоронної діяльності щодо ресурсів та довкілля Азово-Чорноморського басейну / О. А. Валевська // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ : зб. наук. пр. / МВС України, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. — Д., 2007. — № 4. — С. 187—196.

Проаналізовано сучасний стан правової діяльності в Україні у сфері морських ресурсів та довкілля. Розглянуто норми матеріального та процесуального законодавства, що встановлюють відповідальність за посягання на відповідні екологічні об'єкти. Встановлено компетенцію, структуру та взаємодію уповноважених владних структур.

06.01—02.08.667.

349.6(179.24) *Гасымов З. А.* Тенденции развития и концептуальные основы экологического законодательства Азербайджанской Республики / З. А. Гасымов // Вопросы гуманитарных наук. — 2007. — № 4. — С. 169—173.

Рассмотрены проблемы формирования экологического законодательства в Азербайджанской Республике. Охарактеризован опыт других стран, имеющих достаточно длительную историю развития экологического права. Отмечено, что тенденция перспективного развития законодательных актов об экологии, охране окружающей среды, о недрах должна развиваться в Азербайджанской Республике только в направлении формирования единого Экологического кодекса (ЭК). Подчеркнуто, что структура ЭК должна соответствовать структуре других отраслевых актов кодификации. Приведен проект, отражающий общие положения научной концепции ЭК Азербайджанской Республики. Замечено, что предлагаемая экологическая концепция носит относительный характер.

06.01—02.08.668.

349.6:657(177) *Гурська Г. А.* Розвиток правового регулювання екологічного аудиту в світі та в Україні / Г. А. Гурська // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т

держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2007. Вип. 38. С. 550–556.

Запропоновано дослідження правового інституту екологічного аудиту в історичному ракурсі здійснювати через аналіз передумов виникнення поняття «аудит», яке є родовим щодо екологічного аудиту. Зосереджено увагу на розвитку аудиту в країнах СНД, адже безпосередньо його розвиток у світі та країнах СНД передував виникненню одного із його різновидів екологічному аудиту. Вирізнено основні стадії розвитку екологічної аудиторської діяльності та її регулювання в Україні.

06.01–02.08.669.

349.6:340.134 Даниленко С. К. До питання про кодифікування екологічного законодавства / С. К. Даниленко // Південноукраїнський правничий часопис. 2007. № 3. С. 145–146.

Обґрунтовано пропозицію про необхідність прийняття закону про охорону і використання природи і природних ресурсів, який повинен бути законом прямої дії, в якому був би врегульований весь механізм екологічної діяльності держави від моніторингу до відповідальності. Цей закон повинен бути кодифікацією, щоб узагальнити існуючу екологічну практику і законодавство. Розглянуто структуру ЕК України. Запропоновані автором розділи, окремі статті і правові норми значно розширять сферу правового регулювання екологічних відносин.

06.01–02.08.670.

349.6:347.218.3(477) Євстігнєєв А. Функції вимог екологічної безпеки, що забезпечується в процесі приватизації земель в Україні / А. Євстігнєєв // Юридична Україна. 2008. № 1. С. 39–45.

Спираючись на ґрунтовний теоретичний аналіз вимог екологічної безпеки, що забезпечується в процесі приватизації земель в Україні, проведено детальне дослідження їх функцій. Обґрунтовано необхідність виділення функцій та вимог екологічної безпеки. Розглянуто загальносоціальні та спеціальні вимоги екологічної безпеки.

06.01–02.08.671.

351.777(477) Заєць О. І. Правові проблеми формування системи органів управління в галузі екології / О. І. Заєць, Е. В. Позняк, О. А. Шомпол // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2007. — № 12. — С. 34–44 ; 2008. — № 2. — С. 45–54 ; № 3. — С. 64–70.

Проаналізовано правову практику та виявлено наукові підходи до формування та функціонування ефективної системи управління в галузі екології в контексті створення системи органів управління шляхом їх класифікації. Внесено пропозиції щодо вдосконалення чинного законодавства, яке регулює еколого-управлінські відносини. Наведено власне бачення системи органів управління в галузі екології, яке ґрунтується на підходах наукової школи «Земельне, екологічне

право та право екологічної безпеки», сформульованої на юридичному факультеті Київського національного університету ім. Т. Шевченка.

06.01–02.08.672.

351.824.1(477) Ільїна Н. Правові засади участі громадськості у прийнятті рішень щодо забезпечення екологічної безпеки при плануванні та забудові міст України / Н. Ільїна // Юридична Україна. 2007. № 12. С. 49–55.

Досліджено правове регулювання взяття громадськістю участі у забезпеченні екологічної безпеки при плануванні та забудові міст України. Обґрунтовано важливість місця цього інституту в механізмі забезпечення екологічної безпеки. Проведено порівняльно-правовий аналіз різних форм участі громадськості в досліджуваній сфері. Проаналізовано наявні в чинному законодавстві України правові норми. Внесено пропозиції щодо їх удосконалення.

06.01–02.08.673.

349.6 Капустин А. В. Правовая охрана окружающей среды в морехозяйственном комплексе / А. В. Капустин // Актуальные проблемы политики : сб. науч. пр. / ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. О., 2008. Вип. 33. С. 238–244.

Определены основные категории в области правовой охраны окружающей среды в морехозяйственном комплексе. Изучены особенности правового регулирования охраны морской среды от загрязнения из отдельных источников. Обоснованы предложения, направленные на совершенствование правового регулирования и намечены основные направления дальнейших исследований в рассматриваемой сфере.

06.01–02.08.674.

349.6:656.15(477) Капустин А. В. Правовая охрана навколишнього середовища в морських торговельних портах / А. В. Капустин // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ОНЮА. О., 2008. Вип. 37. С. 248–252.

Досліджено правовий механізм охорони навколишнього середовища в морських торговельних портах України. Розглянуто особливості правового регулювання охорони морського середовища від забруднення в морських торговельних портах. Обґрунтовано пропозиції, спрямовані на вдосконалення правового регулювання в розглянутій сфері.

06.01–02.08.675.

349.6(477):347.126 Кирилюк Д. В. Розгляд проблематики тлумачення понять «збитки» та «шкода» в сфері екологічного (природоохоронного) законодавства України / Д. В. Кирилюк // Причорноморський екологічний бюлетень. 2008. № 1. С. 61–63.

Керуючись чинним законодавством України, виявлено існування деяких прогалин у сучасному праві. Обґрунтовано проблематику тлумачен-

ня понять «збитки» та «школа» у сфері екологічного (природоохоронного) законодавства України. Надано пропозиції щодо усунення визначених недоліків.

06.01—02.08.676.

349.6(477) *Кобецька Н. Р.* Взаємодія та відображення інтересів в екологічному праві України / Н. Р. Кобецька // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2007. — Вип. 36. — С. 403—408.

Здійснено загальний аналіз змісту, проявів, форм реалізації і закріплення різного роду інтересів, які дістають відображення в еколого-правових відносинах, їх врахування та взаємопоявлення у процесі правотворчої та правозастосовчої діяльності. Доведено, що в сучасних еколого-правових відносинах представлені та взаємодіють різного характеру інтереси, які необхідно виявити, аналізувати та забезпечувати за допомогою правових регуляторів під час правотворчої діяльності держави.

06.01—02.08.677.

351.777 *Краснова М. В.* Екологічний контроль як попереджувально-охоронна функція управління в системі запобігання та ліквідації екологічної шкоди / М. В. Краснова // Бюлетень Міністерства юстиції України. 2007. № 11. С. 44—55.

Проведено науково-правове дослідження практики здійснення екологічного контролю відповідними органами державної виконавчої влади, здатної запобігти виникненню та прискорити ліквідацію шкоди, завданої навколишньому природному середовищу.

06.01—02.08.678.

349.6:347.513(477) *Краснова М.* Проблеми систематизації правових норм про компенсацію шкоди за екологічним законодавством України / М. Краснова // Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Юридичні науки. К., 2007. Вип. 74—76. С. 80—86.

На засадах світового та європейського досвіду розглянуто можливості форми систематизації правових норм про компенсацію шкоди в проекті соціального екологічного закону або в розділі проекту Екологічного кодексу України. Запропоновано з урахуванням процедур адаптації та імплементації правових норм міжнародного та європейського екологічного законодавства у сфері компенсації шкоди, заподіяної навколишньому природному середовищу, а через його стан життю, здоров'ю та майну фізичних чи юридичних осіб, систематизувати такі норми в проекті Закону про екологічну відповідальність та компенсацію заподіяної навколишньому природному середовищу шкоди.

06.01—02.08.679.

349.6:347.426.6(477) *Краснова М.* Теоретико-правові засади запобіжних заходів компенсації

шкоди за екологічним законодавством України / М. Краснова // Право України. 2007. № 8. С. 85—91.

Досліджено особливості здійснення запобіжних заходів компенсації екологічної шкоди. Встановлено, що вони базуються на законодавчих засадах здійснення природоохоронної політики держави та її органів, органів місцевого самоврядування, господарюючих суб'єктів, у межах якої впроваджуються та реалізуються: фінансування природоохоронних заходів із державного, місцевих бюджетів і т.д.; заходи стимулювання природоохоронної діяльності шляхом здешевлення кредитів комерційних банків для цих потреб; запровадження імперативів щодо проведення екологічного аудиту та екологічного страхування; впровадження міжнародних стандартів у галузі охорони навколишнього середовища.

06.01—02.08.680.

349.6:347.5 *Краснова М. В.* Юридичні аспекти формування інституту екологічної відповідальності в природоохоронному законодавстві України радянської доби / М. В. Краснова // Наукові записки. Юридичні науки : зб. наук. ст. / Нац. ун-т «Києво-Могилянська академія». К., 2007. Т. 64. С. 44—49.

Досліджено попереджувальні та зобов'язальні засоби компенсації шкоди в положеннях законодавства про охорону природи України радянської доби. З'ясовано їх вплив на формування інституту екологічної відповідальності в сучасних умовах. Встановлено, що в радянський період судової практики сприяла застосуванню природоохоронного законодавства та відповідним чином вплинула на формування законодавчих засад компенсації екологічної шкоди та екологічно-правової відповідальності. Події з аварією на ЧАЕС сприяли виникненню громадських екологічних рухів, закріпленню відповідальності за шкоду, заподіяну життю і здоров'ю громадян негативним впливом забрудненого довкілля.

06.01—02.08.681.

349.6:656.7 *Краснова Ю. А.* Сертифікація в галузі авіації та її місце в механізмі правового забезпечення екологічної безпеки / Ю. А. Краснова // Наукові записки. Юридичні науки : зб. наук. ст. / Нац. ун-т «Києво-Могилянська академія». К., 2007. Т. 64. С. 49—52.

Досліджено особливості здійснення сертифікації у галузі авіації. Визначено місце цього виду сертифікації у механізмі правового забезпечення екологічної безпеки. Запропоновано сертифікацію у галузі авіації визначити: видом екологічної сертифікації як складового елемента реєстраційно-ліцензійної форми організаційно-превентивних заходів у системі механізму правового забезпечення екологічної безпеки в авіації; обов'язковою умовою реєстрації типу цивільно-повітряного судна; підставою для здійснення відповідного контролю та нагляду за дотриманням технічних, екологічних та інших вимог; комплексною функцією управління, що здійснюється

ся спеціально уповноваженими державними органами.

06.01—02.08.682.

349.6 *Кульчицкий А. Р.* Транспортные экологические зоны / А. Р. Кульчицкий, В. В. Эфрос // Экологическое право. 2008. № 1. С. 35—36.

Рассмотрена проблема загрязнения окружающей среды вредными веществами, что происходит преимущественно вследствие функционирования стационарных и передвижных источников. Предлагается введение транспортных экологических зон (ТЭС) там, где это необходимо в первую очередь, в том числе в наиболее крупных городах. Говорится о порядке взимания налога на транспорт, цель которого заключается в компенсации вреда, наносимого ТС (транспортными средствами) окружающей среде.

06.01—02.08.683.

351.749:349.6 *Лазаренко Я.* Організаційно-правова діяльність міліції із запобігання порушенням природоохоронного законодавства / Я. Лазаренко // Право України. 2008. № 2. С. 36—39.

Досліджено природоохоронну діяльність міліції, що врегульована законодавством і має триєдиний вираз: оперативно-розшуковий, адміністративно-правовий та слідчий. Звернуто увагу на те, що природоохоронна функція міліції багатогранна, але вона не наділена тими «універсальними» повноваженнями надвідомчого контролю за використанням і охороною природних ресурсів, які притаманні спеціалізованим природоохоронним інспекціям. Вказано на невизначеність правового статусу працівників міліції як суб'єктів суспільних відносин у галузі охорони природи. Рекомендовано переглянути природоохоронні відносини між органами внутрішніх справ й природоохоронними органами та перевести їх у площину взаємодій.

06.01—02.08.684.

349.6:657.6(470) *Марьин Е. В.* Правовые проблемы экологического аудита в России / Е. В. Марьин // Экологическое право. — 2008. № 1. С. 23—24.

Отмечено, что в России отсутствует законодательное регулирование, детализация экологического аудита. Указано на тот факт, что нормативно-правовыми актами федерального уровня не предусмотрено случаев проведения обязательного экологического аудита. Сделан вывод о необходимости разработки специального организационно-правового механизма регулирования экологического аудита вообще и обязательного экоаудита в частности, с четкими функциональными обязанностями и ответственностью участников независимой, комплексной, документированной оценки соблюдения субъектом хозяйственной и иной деятельности требований экологического законодательства. Предложено законодательно на федеральном уровне закрепить

случаи проведения обязательного экологического аудита.

06.01—02.08.685.

349.6 *Палехов Д. О.* Принципи стратегічної екологічної оцінки / Д. О. Палехов // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2007. Вип. 35. С. 471—479.

Проаналізовано існуючі підходи до нормативно-правового забезпечення стратегічної екологічної оцінки (СБО). Сформульовані принципи виражають сутність і соціальне призначення СБО, які можуть стати стрижнем її правозастосування. Наголошено, що послідовне дотримання цих принципів усіма суб'єктами, які беруть участь у процесі організації і проведення СБО, необхідно розглядати як вимогу та умову правової реалізації цієї процедури.

06.01—02.08.686.

349.422(477):351.823.1 *Погрібний О. О.* Правове регулювання екологічного менеджменту сільськогосподарських підприємств в Україні / О. О. Погрібний, Л. О. Бондар // Південноукраїнський правничий часопис. 2007. № 1. С. 80—82.

Екологічний менеджмент розглянуто як управління екологічними характеристиками сільськогосподарського підприємства. Розкрито вимоги сучасного екологічного законодавства України до діяльності сільськогосподарських підприємств незалежно від їх організаційно-правової форми. Висвітлено проблему систематизації зазначеного законодавства для зручності управління такими підприємствами.

06.01—02.08.687.

349.6:347.764(477) *Позняк Е. В.* Класифікація джерел права у сфері екологічного страхування в Україні / Е. В. Позняк // Бюлетень Міністерства юстиції України. 2007. № 11. С. 36—43.

Проаналізовано науково-теоретичні та правові підходи до класифікації джерел права у сфері екологічного страхування в Україні. Внесено пропозиції щодо вдосконалення чинного законодавства в частині регулювання еколого-страховими відносинами з урахуванням політико-правових документів концептуального характеру.

06.01—02.08.688.

349.6:340.6(477) *Позняк Е.* Оцінка впливу на довкілля і участь громадськості в ній у формі громадської екологічної експертизи: міжнародно-правові та національно-правові аспекти / Е. Позняк // Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Юридичні науки. К., 2007. № 74—76. С. 126—129.

Досліджено правові питання здійснення громадської екологічної експертизи, як ефективної організаційно-правової форми участі громадськості в прийнятті екологічно значимих рішень,

під час процедури оцінки впливу на навколишнє середовище в Україні. Запропоновано зміни та доповнення до чинного законодавства шляхом прийняття Закону України «Про внесення змін та доповнень до законодавства про екологічну експертизу» та Положення про громадську екологічну експертизу.

06.01—02.08.689.

349.6:504.3(477) *Рибачек В. К.* Проблеми застосування Закону України «Про охорону атмосферного повітря» (регулювання, контроль, відповідальність) / В. К. Рибачек // *Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України.* К., 2007. Вип. 38. С. 530—534.

Проаналізовано правозастосовні проблеми ЗУ «Про охорону атмосферного повітря», враховуючи існуючі нормативно-правові документи, які направлені на реалізацію завдань стандартизації та нормування у галузі охорони атмосферного повітря. Встановлено, що ЗУ «Про охорону атмосферного повітря» потребує суттєвого корегування, а можливо, й прийняття замість нього Кодексу про охорону атмосферного повітря, який ввібрав би у собі всі існуючі норми, що стосуються охорони атмосферного повітря. Визначено перелік пропозицій, що стосуються оцінки перспектив розвитку окремих напрямків у галузі охорони атмосферного повітря.

06.01—02.08.690.

349.6:351.773:006.063(477) *Струтинська-Струк Л. В.* Правове регулювання маркування продукції з генетично-модифікованими компонентами / Л. В. Струтинська-Струк // *Науковий вісник Чернівецького університету. Правознавство : зб. наук. пр.* Чернівці, 2007. Вип. 427. С. 63—67.

З'ясовано, чи існують в Україні нормативно закріплені вимоги щодо маркування продукції із генетично-модифікованими компонентами. Встановлено, яким чином вони співвідносяться із положеннями міжнародно-правових документів з питань забезпечення біобезпеки при поводженні з генетично-модифікованими організмами.

ПРИРОДОРЕСУРСНЕ ПРАВО

Автори реферати

06.01—02.08.691.

349.6(477)(043.3) *Черкашина М. К.* Юридичні гарантії права природокористування : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06 / Марина Костянтинівна Черкашина ; Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2008. 20 с.

Проведено всебічний аналіз об'єктивного права через процедури здійснення дій, процесуальні форми і механізми, спрямовані на можливість виникнення, реалізації, припинення, охорони й захисту суб'єктивного права користування природними ресурсами на основі наукового

комплексного підходу до дослідження права природокористування та його юридичних гарантій. Визначено прогалини в законодавстві та сформульовано окремі науково-обґрунтовані пропозиції щодо вдосконалення нормативно-правового регулювання та забезпечення здійснення суб'єктивного права користування природними ресурсами, його охорони й захисту. Сформульовано поняття юридичних (правових) гарантій права природокористування, запропоновано класифікацію. Досліджено використання природних ресурсів на праві загального та спеціального користування. Визначено існування деяких правових різновидів права загального природокористування. Обґрунтовано тезу, що природноресурсовий сервітут виступає однією з гарантій забезпечення здійснення права природокористування; розглянуто можливість уведення права публічного сервітуту, який виступив би юридичною гарантією забезпечення здійснення права загального природокористування; досліджено особливості юридичних гарантій суб'єктивного права користування окремими видами природних ресурсів на етапах його виконання, реалізації, припинення, а також охорони й захисту.

С т а т т і

06.01—02.08.692.

349.6 *Анісімова Г. В.* Особливості реалізації природного права при використанні земель / Г. В. Анісімова // *Проблеми законності : респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого.* — Х., 2007. — Вип. 86. — С. 138—147.

Досліджено правові категорії і проблеми, що спрямовані на визначення змісту природного права при використанні земель в сучасних умовах з урахуванням положень чинного земельного законодавства. Виділено ознаки природного земельного права. Визначено його особливе місце серед інших земельних прав. Зроблено практичні висновки, спрямовані на розвиток теорії екологічного права й удосконалення екологічного, земельного законодавства та практики його застосування.

06.01—02.08.693.

349.6:711.455(477) *Блюмина С. О.* Правові засади використання лікувально-оздоровчих ресурсів / С. О. Блюмина // *Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ОНЮА.* О., 2008. Вип. 37. С. 233—236.

Вказано на відсутність в Україні єдиного законодавчого акта, який регламентує правовий режим використання природних ресурсів у лікувально-оздоровчих місцевостях. Розглянуто питання про правовий режим використання природних ресурсів у лікувально-оздоровчих місцевостях та визначено їх правову роль. Визначено заходи для поліпшення нормативного забезпечення розвитку курортного природокористування і рекреаційного господарства України.

06.01—02.08.694.

349.6(477) *Глотова О. В.* Нова редакція Лісового кодексу та поновлення лісового законодавства України / О. В. Глотова // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ОНЮА. — О., 2008. — Вип. 37. — С. 178—184.

Проаналізовано нові визначення, які закріплено у ЛК України для лісового та земельного законодавства, а саме «лісова ділянка» та «земельна лісова ділянка». Визначено співвідношення понять «ліс» та «землі лісгосподарського призначення». Розглянуто підходи щодо права власності на ліси. Наведена характеристика лісів за категоріями. Обґрунтовано питання лісокористування, що теж набуває нового значення у чинному лісовому законодавстві.

06.01—02.08.695.

349.6 *Гордеев В. И.* Правовая классификация водных объектов / В. И. Гордеев // Проблемы законности : респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2007. — Вип. 87. — С. 58—64.

Проаналізовано состояние вод в поверхностных водных объектах. Выделены основные и дополнительные критерии классификации водных объектов и дифференцирован их правовой режим в зависимости от целей использования. С учетом изложенного сформулированы предложения для усовершенствования отдельных правовых норм Водного кодекса Украины.

06.01—02.08.696.

349.6 *Григор'єва Т. В.* Деякі питання правового регулювання відтворення водних живих ресурсів / Т. В. Григор'єва // Проблеми законності : респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2007. — Вип. 88. — С. 80—85.

Сформульовано поняття «відтворення водних живих ресурсів» та окреслено його види. Рекомендовано удосконалити правове становище підприємств, організацій, установ, що забезпечують відтворення водних живих ресурсів, обмежити, а по можливості й припинити забруднення водойм, в яких провадиться відтворення водних живих ресурсів, нормативно закріпити порядок створення штучного нерестового фонду й удосконалити біотехніку штучного відтворення водних живих ресурсів.

06.01—02.08.697.

349.6 *Григор'єва Т. В.* Деякі проблеми права державної власності на водні живі ресурси / Т. В. Григор'єва // Проблеми законності : респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2007. — Вип. 90. — С. 102—108.

З'ясовано сутність права державної власності на водні живі ресурси. Визначено поняття і зміст, об'єкти і суб'єкти зазначеного права власності. Обґрунтовано провідну роль державної власності й різноманітність водних живих ресурсів. Здійснено їх класифікацію і з'ясовано,

які з них є об'єктами державної форми власності.

06.01—02.08.698.

351.778.3 *Грицан О. А.* Правове регулювання видобутку підземних вод: проблемні питання / О. А. Грицан // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2007. — Вип. 38. — С. 557—562.

Досліджено наукову доктрину з питань видобутку підземних вод. Проаналізовано та окреслено недоліки чинного законодавства у зазначеній сфері. Сформульовані пропозиції щодо усунення зазначених колізій сприятимуть покращенню правового регулювання відносин з приводу видобування підземних вод.

06.01—02.08.699.

349.6-054.57 *Данилова Н. В.* Проблемы защиты прав коренных малочисленных народов на традиционное природопользование / Н. В. Данилова // Социальное и пенсионное право. — 2007. — № 4. — С. 2—5.

Рассмотрен вопрос о праве собственности и владения коренных народов на земли, которые они традиционно занимают. Отмечено, что единственной гарантией права коренных народов на безвозмездное пользование землями и другими природными ресурсами является образование территорий традиционного природопользования (ТТП). Охарактеризованы законодательные материалы, регулирующие данный вопрос. Приведены примеры из практики рассмотрения дел в судах с исками об образовании ТТП. Данные дела позволили выявить ряд серьезных пробелов действующего законодательства. Внесены предложения по устранению данных пробелов.

06.01—02.08.700.

349.6:620.9(477) *Кишко О. Б.* Щодо визначення поняття «поновлювальні джерела енергії» в природноресурсовому законодавстві України / О. Б. Кишко // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2007. — Вип. 38. — С. 542—545.

Проведено поглиблений аналіз законодавства України у сфері поновлюваних джерел енергії. Визначено поняття «поновлювальні джерела енергії». Досліджено відповідний світовий досвід у зазначеній сфері. Надано рекомендації щодо вдосконалення чинного законодавства України з питань правового регулювання з використання поновлюваних джерел енергії.

06.01—02.08.701.

349.6:504.062 *Костя Д. В.* Теоретико-правові проблеми конкретизації законодавства про природоресурсні платежі / Д. В. Костя // Науковий вісник Чернівецького університету. Правознавство : зб. наук. пр. — Чернівці, 2007. — Вип. 375. — С. 99—103.

Досліджено специфіку конкретизації законо-

давства в галузі платного природокористування. Визначено її зміст, рівні, механізм, а також роль, яку вона виконує у рамках регулювання відносин, що виникають при встановленні та справлянні платежів за спеціальне використання природних ресурсів. Встановлено, що існуюча практика законодавчого регулювання плати за спеціальне використання природних ресурсів в Україні характеризується численними недоліками, сукупність яких не дає можливості в повному обсязі реалізувати державні та індивідуальні інтереси в розглянутій сфері.

06.01—02.08.702.

351.813.23(470) *Тимофеев Л. А.* Водный кодекс: год спустя / Л. А. Тимофеев // Экологическое право. — 2008. — № 1. — С. 19—22.

Проанализирован Водный кодекс РФ, введенный в действие с 1 января 2007 г. Анализ ВК показал, что наблюдается процесс по расширению правового поля цивилистических норм в природоресурсовых отраслях. Прослеживается тенденция умаления экономических гарантий обеспечения интересов охраны окружающей среды и рационального природопользования. Предложено внести несколько поправок в ВК, в том числе терминологических.

06.01—02.08.703.

351.823(470) *Ходырев П. М.* Понятие добычи полезных ископаемых в российском законодательстве / П. М. Ходырев // Вестник Российской правовой академии. — 2008. — № 1. — С. 84—86.

Сделан анализ российского законодательства на предмет наличия в нем определения понятия «добыча полезных ископаемых». Выявлено, что Закон РФ «О недрах» не содержит данного определения. По мнению автора, ситуация с отсутствием полноценной легальной дефиниции добычи полезных ископаемых должна быть исправлена. Приведено определение, предлагаемое для закрепления в законодательстве о недрах.

06.01—02.08.704.

349.6 *Шем'яков О. П.* Проблемы обеспечения принципу балансу общественных и частных интересов при прекращении права пользования недрами / О. П. Шем'яков, І. В. Хохлова // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2007. — Вип. 37. — С. 508—513.

Обгрунтовано три форми реалізації права розпорядження надрами як об'єктом власності. Доведено, що для правової регламентації припинення права користування надрами першочергове значення має вирішення проблеми забезпе-

чення балансу суспільних і приватних інтересів при реалізації повноважень володіння, користування і розпорядження надрами, тому що саме від цього залежить, зрештою, розмежування компетенції, обов'язків щодо використання й охорони надр взагалі та, зокрема, забезпечення раціонального, комплексного використання мінеральних ресурсів як головного багатства народу, гарантування при користуванні надрами безпеки людей, майна та довкілля, а також охорони прав та законних інтересів підприємств, установ, організацій, та громадян в умовах обмеження, зупинення або припинення права надрокористування. Зазначено, що сучасне законодавство про надра потребує відповідних змін із визначенням меж компетенції державних органів при розпорядженні надрами як об'єктом виключної власності народу України із встановленням їхньої відповідальності за забезпечення балансу між публічними та приватними інтересами через різні правові механізми, в тому числі і такий, як припинення права надрокористуванням.

06.01—02.08.705.

346.7:338.48(477) *Шмигова О.* Поняття та юридичні ознаки права рекреаційного природокористування / О. Шмигова // Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Юридичні науки. — К., 2007. — № 74—76. — С. 95—101.

Проведено комплексне порівняльно-правове дослідження права рекреаційного природокористування за законодавством України та зарубіжних країн. Запропоновано погляд автора на класифікацію цього права. Викладено шляхи удосконалення українського законодавства у зазначеній сфері. Визначено зміст відповідних правовідносин.

06.01—02.08.706.

349.6:332.33 *Яремак З. В.* Поняття та особливості системи державних кадастрів природних ресурсів / З. В. Яремак // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2007. — Вип. 37. — С. 525—532.

Проаналізовано роботи вчених-юристів щодо визначення поняття кадастр. Охарактеризовано ознаки, які притаманні державним кадастрам природних ресурсів. Рекомендовано для уніфікації різних кадастрів використати державний земельний кадастр, а всі інші кадастри зробити його підсистемами. Беручи до уваги загальносвітовий досвід у практиці ведення кадастрів, враховуючи теоретичні доробки вітчизняних науковців, сформульовано основні ознаки системи кадастрів природних ресурсів, на підставі яких і дано визначення цьому поняттю.

**12.00.07. АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС; ФІНАНСОВЕ ПРАВО;
ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО**

АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО

Книги

07.01—02.08.707.

658(075.8) Теорія і практика прийняття управлінських рішень : навч. посіб. / А. С. Крупник, К. О. Линьов, Є. М. Нужний, О. М. Рудик. — К. : Простір, 2007. — 156 с.

Висвітлено системну діяльність керівників та персоналу управління у процесі розробки, прийняття та реалізації управлінських рішень. Наведено процесуальну характеристику управлінської діяльності та поетапного досягнення результату (управлінських цілей). Вказано, що «Теорія і практика прийняття управлінських рішень» є складовою частиною навчальної програми з підготовки магістрів за спеціальністю «Державне управління». Зазначено, що курс тісно пов'язаний з іншими дисциплінами, оволодіння якими передбачене програмою підготовки магістрів у Національній академії державного управління при Президентові України.

Автореферати

07.01—02.08.708.

351.713:339.13.025(477)(043.3) *Ковальова М. В.* Адміністративно-правові режими підприємницької діяльності в Україні : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Ковальова Марина Вікторівна ; Харк. нац. ун-т внутр. справ. — Х., 2007. — 20 с.

З'ясовано сутність, ознаки та напрямки підприємницької діяльності як об'єкта адміністративно-правового регулювання, функцій та засобів адміністративно-правового регулювання підприємницької діяльності. Проведено аналіз чинного законодавства України, що регулює суспільні відносини, які виникають з приводу здійснення уповноваженими органами публічно-владних повноважень у сфері підприємницької діяльності. Визначено обсяг регулювання підприємницької діяльності як однієї з функцій державних регуляторних органів у межах їх повноважень. Досліджено поняття, зміст та структуру адміністративно-правового режиму, встановлено сутність адміністративно-правових режимів підприємницької діяльності, їх місце у системі адміністративно-правових режимів в Україні, проведено класифікацію адміністративно-правових режимів підприємницької діяльності. Проаналізовано особливості окремих видів адміністративно-правових режимів підприємницької діяльності в Україні та сформульовано рекомендації щодо вдосконалення правового регулювання її режимів.

07.01—02.08.709.

342.9:355.23(477)(043.3) *Половніков В. В.* Заходи адміністративного примусу в діяльності Державної прикордонної служби України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Половніков Вадим Володимирович ; Харк. нац. ун-т внутр. справ. — Х., 2007. — 22 с.

Досліджено суспільні відносини, що виникають у сфері правоохоронної адміністративної діяльності Державної прикордонної служби України у зв'язку із застосуванням нею заходів адміністративного примусу. Здійснено юридичну характеристику заходів адміністративного примусу, які умовно поділено на чотири групи: адміністративно-запобіжні заходи; заходи адміністративного припинення; заходи забезпечення провадження у справах про адміністративні проступки, протидію яким віднесено до компетенції Державної прикордонної служби України; заходи адміністративної відповідальності за порушення законодавства про державний кордон України. Висвітлено поняття, ознаки та підстави адміністративної відповідальності за порушення законодавства про державний кордон України, юридичну характеристику адміністративних проступків, справи, які підвідомчі Державній прикордонній службі України, особливості провадження у таких справах та здійснення заходів адміністративної відповідальності. Запропоновано рекомендації з удосконалення теоретико-правових засад і практики застосування Державною прикордонною службою України заходів адміністративного примусу.

07.01—02.08.710.

342.95(088.77)(043.3) *Світличний О. П.* Організаційно-правові засади охорони прав на торговельну марку : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Світличний Олександр Петрович ; Нац. аграр. ун-т. — К., 2007. — 18 с.

Проведено комплексний аналіз теоретичних і практичних питань, пов'язаних із охороною прав на об'єкт права інтелектуальної власності торговельну марку. Окремо досліджено адміністративну відповідальність за порушення прав на торговельну марку. Основну увагу приділено розробці пропозицій із удосконалення адміністративної охорони у галузі інтелектуальної власності щодо торговельної марки і їх теоретичному обґрунтуванню.

07.01—02.08.711.

342.721(477)(043.3) *Січкач В. О.* Використання досвіду поліції зарубіжних країн в діяльності міліції України по забезпеченню прав та свобод людини (організаційно-правовий аспект) : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Січкач Віктор Олександрович ; Нац. ун-т держ. податкової служби України. — Ірпінь, 2007. — 20 с.

Проведено комплексне наукове дослідження

сутності, організації, форм та методів діяльності поліції зарубіжних країн, міліції у сфері забезпечення прав і свобод людини. Вказано на необхідність подолання в Україні суперечностей між потребою застосування світових та європейських стандартів забезпечення прав і свобод людини та відсутністю належного теоретико-методологічного й науково-прикладного підґрунтя реалізації нових підходів до вдосконалення правоохоронної діяльності міліції. Запропоновано створення теоретико-методологічних та науково-прикладних засад організації діяльності міліції України щодо забезпечення прав і свобод людини, що включає розробку системи наукових поглядів, пропозицій організаційно-правового характеру, принципово нових підходів, моделей і технологій підвищення ефективності правоохоронної діяльності.

07.01—02.08.712.

342.951:351.82(043.3) *Стороженко О. М.* Адміністративно-правова кваліфікація зловживань монополієм (домінуючим) становищем на ринку: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Стороженко Ольга Михайлівна; Нац. аграр. ун-т. К., 2008. 19 с.

Розглянуто теоретичні, законодавчі та методичні проблеми притягнення керівних осіб підприємств — суб'єктів монополіюючого (домінуючого) становища на ринку до адміністративно-правової відповідальності за ст. 166-1 КУпАП. Проаналізовано юридичний склад адміністративних проступків, відповідальність за які передбачена ст. 166-1 КУпАП. Обґрунтовано позицію застосування в антимонопольному конкурентному законодавстві терміна «домінуюче становище на ринку» замість «монополіює становище на ринку». Обґрунтовано необхідність внесення змін до чинного КУпАП, ГКУ, ЗУ «Про захист економічної конкуренції» та ряду інших нормативних актів. Особливу увагу приділено визначенню основних причин помилок суб'єктів адміністративно-правової кваліфікації при юридичній оцінці монополіюючих зловживань. Розроблено практичні рекомендації, спрямовані на вдосконалення адміністративно-юрисдикційної діяльності органів Антимонопольного комітету України, підвищення її ефективності. Запропоновано тематику практичних занять з професійної підготовки працівників Антимонопольного комітету України.

С т а т т і

07.01—02.08.713.

347.79 *Аверочкина Т. В.* Добра, прийнятна та загальна морська практика: співвідношення понять / Т. В. Аверочкина // Правове життя сучасної України: тези доп. 10-ї ювіл. конф. проф. викл. і асп. складу / ОНЮА. О., 2007. С. 374—376.

Зазначено, що чинне українське законодавство обходить своєю увагою поняття «добра

морська практика», яке використовується у Міжнародних правилах попередження зіткнення суден у морі. Вказано, що поряд із цим зазначене поняття має досить широке застосування у практичній діяльності моряків. Здійснено порівняльний аналіз поняття «добра морська практика» із суміжними поняттями, такими як «загальна» та «прийнята морська практика».

07.01—02.08.714.

342.9(477) *Авер'янов В. Б.* Нова доктрина українського адміністративного права на етапі становлення / В. Б. Авер'янов // Актуальні проблеми держави і права: зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ОНЮА. О., 2007. Вип. 35. С. 10—16.

Наголошено на необхідності формування (створення) нової національної адміністративно-правової доктрини. Проаналізовано основні здобутки науковців-адміністративістів за останні 10 років. Серед нерозроблених питань визначено проблематику принципів АП, трансформацію предмета і методу АП, адміністративної правосуб'єктності органів та інших організацій. Провідним імперативом у трансформації методу регулювання адміністративного права названо необхідність встановлення більших обмежень для держави (публічної влади) і менших для людей.

07.01—02.08.715.

342.98:35.084 *Авторгов А. М.* Адміністративно-правовий статус державного виконавця / А. М. Авторгов // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична: зб. наук. пр. — Л., 2008. — Вип. 1. С. 222—229.

Визначено поняття «правовий статус» та розглянуто його елементи: правосуб'єктність, компетенція, права і обов'язки, юридична відповідальність. З'ясовано особливості правового статусу державного виконавця. Запропоновано дефініцію цього поняття.

07.01—02.08.716.

35.078.1 *Авторгов А. М.* Становлення та розвиток інституту примусового виконання рішень державних органів та посадових осіб / А. М. Авторгов // Науковий вісник Київського національного університету внутрішніх справ. 2008. № 2. С. 59—67.

Розглянуто етапи становлення інституту примусового виконання рішень. Здійснено аналіз особливостей правового статусу державного виконання. Подано пропозиції щодо удосконалення законодавства у зазначеній сфері. Запропоновано дефініції «державна виконавча служба», «державний виконавець».

07.01—02.08.717.

342.4(477).001.73 *Бабенко К. А.* Адміністративна реформа як невід'ємна складова процесу реалізації Конституції України / К. А. Бабенко // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2008. — № 1. — С. 41—51.

Досліджено процес адміністративної реформи з позицій реалізації Конституції України. Проаналізовано його три аспекти: якість реалізації та забезпечення конституційної вимоги взаємодії гілок державної влади; внутрішня структура і функціональна перебудова, зміна стосунків між органами державної виконавчої влади та органами місцевого самоврядування; пов'язаність із забезпеченням прав людини у сфері виконавчої влади.

07.01—02.08.718.

342.922:007 *Бенмерабет А. М.-С.* Об административных правонарушениях в информационной сфере / А. М.-С. Бенмерабет, И. В. Чубукова // Административное право и процесс. 2007. — № 6. — С. 30—33.

Виделены юридические признаки административного правонарушения в информационной сфере. Установлена совокупность обязательных элементов самого правонарушения, т. е. состав данного административного правонарушения. Проанализированы существующие в юридической литературе определения объекта информационных отношений. Определен предмет, субъект, объективная и субъективная сторона административных правонарушений в информационной сфере.

07.01—02.08.719.

342.922 *Берлач А.* Теоретичні проблеми кваліфікації адміністративного делікту / А. Берлач, О. Стороженко // Право України. 2007. № 10. — С. 5—8.

Зазначено, що назріло питання систематизації ключових положень теорії адміністративно-правової кваліфікації. Науковцями сформульовано положення теорії адміністративно-правової кваліфікації. Наголошено, що під кваліфікацією адміністративного делікту слід розуміти: встановлення і процесуальне закріплення тотожності юридично значущих ознак посягання ознакам делікту, передбаченого адміністративним законодавством. Вказано, що доктринальний аспект кваліфікації адміністративного делікту виражається у здійсненні юридичної оцінки посягання громадянином або колективом, котрий не належить до суб'єктів адміністративної юрисдикції, уповноважених розглядати відповідні категорії адміністративних справ. За певних обставин висновки доктринальної кваліфікації можуть слугувати чітким науковим «орієнтиром» для офіційної юридичної оцінки деліктів. Зазначено, що об'єктивні умови адміністративно-правової кваліфікації потрібно розглядати як фактичне діяння, котре має зовнішні ознаки адміністративного делікту, а також наявність кореспондуючих адміністративно-деліктних норм.

07.01—02.08.720.

342.721:314.7(470) *Бобырин В.* Актуальные проблемы правового обеспечения противодействия незаконной миграции / В. Бобырин // Право и экономика. — 2008. — № 1. — С. 92—95.

В контексте обеспечения национальной безопасности проанализированы вопросы, связанные с необходимостью предотвращения незаконной миграции в РФ. Проведен обзор российского законодательства в данной сфере. Отмечены перспективные направления в государственной миграционной политике РФ.

07.01—02.08.721.

351.77 *Бондарук В. О.* Аналіз нормативно-правової бази в галузі охорони здоров'я: проблеми і перспективи / В. О. Бондарук // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ : зб. наук. пр. / МВС України, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. Д., 2007. — № 2. — С. 65—74.

Проаналізовано національне законодавство у сфері охорони здоров'я. Виділено низку труднощів, що зустрічаються на шляху створення якісної нормативно-правової бази у сфері охорони здоров'я. Розглянуто міжнародно-правові стандарти у сфері охорони здоров'я. Окремо виділено документи, присвячені регулюванню правовідносин у сфері охорони здоров'я та прийняті організаціями, безпосередньо покликані розробляти стандарти у цій сфері. Запропоновано реформувати усю систему охорони здоров'я, враховуючи відповідні основоположні принципи у цій галузі, світову політику і практику.

07.01—02.08.722.

35.08 *Бортняк Ф.* Принципи діяльності державної виконавчої служби / Ф. Бортняк // Підприємництво, господарство і право. — 2008. — № 4. — С. 86—90.

Принципи діяльності державної виконавчої служби визначено як керівні ідеї, що характеризують зміст цієї діяльності, її сутність і призначення в суспільстві, а саме примусове виконання рішень публічних органів управління. Вказано, що вони є синтезуючими засадами, об'єднуючими зв'язками, ідеологічною основою виникнення, становлення та функціонування багатьох соціально-правових явищ у сфері примусового виконання рішень. Визначено основне призначення принципів діяльності державної виконавчої служби. Проаналізовано принципи нормативності діяльності, принцип єдиноначальності, принцип колегіальності, принцип поділу управлінської праці, принцип підконтрольності та підзвітності, принцип персональної відповідальності за порушення дисципліни і неналежне виконання службових обов'язків та ін.

07.01—02.08.723.

342.9:340.143(477) *Голосніченко І. П.* Оновлення предмета адміністративного права та його вплив на спеціальну кодифікацію законодавства / І. П. Голосніченко // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ОНЮА. О., 2007. Вип. 35. С. 16—21.

Наведено перелік особистих напрацювань науковця, а також тих, що були зроблені під

його керівництвом за час, що пройшов після IV Національної конференції з адміністративного права. Звернено увагу на діалектичний зв'язок предмета адміністративного права та інститутів законодавства, які упорядковуються в процесі спеціальної кодифікації. Зазначено, що на процес кодифікації відповідною мірою впливає оновлення предмета адміністративного права. Вказано на необхідність подальшого удосконалення, встановлення і реалізації адміністративно-правових режимів. Особливу увагу приділено класифікації громадських місць. Наголошено, що наукова проблема змісту адміністративного процесу майже вирішена на відміну від його структурованості.

07.01—02.08.724.

351.741 *Грищенко І. С.* Від адміністративного припису до індивідуального акта управління: деякі питання розвитку адміністративно-правової термінології / І. С. Грищенко // Науковий вісник Чернівецького університету. Правознавство: зб. наук. пр. — Чернівці, 2007. — Вип. 385. — С. 63—67.

Проаналізовано наукові розробки щодо індивідуального акта управління, встановлення особливостей виникнення та розвитку зазначеної правової категорії. У даному контексті приділено увагу дослідженням І. Андреевського, М. Шпилевського, М. Кушлеванського, які розглядали нормативні та індивідуальні акти управління у межах аналізу інших правових інститутів поліцейського (адміністративного) права. Зазначено, що лише на початку ХХ століття в адміністративно-правовій науці почали з'являтися тенденції щодо зміни існуючої у ХІХ столітті термінології, за допомогою якої визначалися правові акти управління. Означені тенденції проаналізовано з урахуванням поглядів І. Тарасова, В. Гессен, М. Белявського, О. Євтихієва, А. Єлістратова, В. Ковалевського. Запропоновано перейти до вживання єдиного терміна, за допомогою якого визначалися б акти застосування норм адміністративного права «адміністративний акт».

07.01—02.08.725.

347.182:342.97 *Гурковський М. П.* Адміністративно-правова природа реєстраційної діяльності / М. П. Гурковський // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична: зб. наук. пр. — Л., 2008. — Вип. 1. — С. 229—236.

Розглянуто ряд особливостей реєстраційної діяльності як самостійного інституту адміністративного права. На основі цього аналізу запропоновано її визначення. Зазначено, що реєстраційні правовідносини — різновид адміністративних правовідносин, що мають всі властиві їм загальні ознаки. Разом з тим наведено особливості цих правовідносин. Конкретизовано мету державної реєстрації. З'ясовано її місце серед інших форм діяльності публічних органів управління.

07.01—02.08.726.

342.922 *Дерюга А. Н.* К вопросу об источниках административной деликтологии / А. Н. Дерюга // Административное право и процесс. 2007. — № 3. — С. 2—5.

Отмечено, что административная деликтология в качестве источников заимствует необходимые знания, выработанные административно-правовой наукой, общей деликтологией, административно-деликтым правом, криминологией, социологией права, правовой статистикой и др. Проанализирован процесс приложения данных знаний к предмету административной деликтологии. Объяснена их необходимость и адаптация к административно-деликтым исследованиям.

07.01—02.08.727.

351.749.6 *Єфімов С.* Охорона громадського порядку та боротьба із злочинністю на станціях перетину державного кордону силами підрозділів патрульної служби міліції / С. Єфімов // Підприємництво, господарство і право. — 2008. — № 4. — С. 70—72.

Зазначено, що функціонування патрульної служби у системі охорони громадського порядку є основним, самостійним видом діяльності міліції на об'єктах залізниці в пунктах перетину державного кордону. Придільно увагу управлінню підрозділами та нарядами патрульної служби в умовах прикордонної залізничної станції. Запропоновано приймати на добу і декаду рішення щодо розташування сил і засобів строєвих підрозділів міліції у межах залізничної станції, на основі оцінок і прогнозувань злочинності та правопорушень. Вказано, що маневр силами доцільно застосовувати протягом декади, що дасть можливість оперативно реагувати на загострення обстановки внаслідок коливань міграційних процесів.

07.01—02.08.728.

351.741(4) *Киселев А. К.* Концепция полицейской науки в странах Евросоюза / А. К. Киселев // Административное право и процесс. 2007. — № 3. — С. 37—42.

Указано, что сегодня в Европе полицейстика рассматривается как часть более широкого понятия науки о безопасности. Исследован объект полицейской науки, система полицейского научного исследования, а также структура научного познания полиции.

07.01—02.08.729.

342.9.001.73(477)+347.97/99.001.73(477) *Ківалов С. В.* Адміністративна і судова реформи в Україні: взаємозв'язок і перспективи / С. В. Ківалов // Актуальні проблеми держави і права: зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ОНЮА. — О., 2007. — Вип. 35. — С. 6—10.

Зазначено, що сучасна адміністративно-правова доктрина, яка базується на Концепції адміністративної реформи в Україні, передбачає реформування адміністративної юстиції, квінтесенцією якої є адміністративне судочинство. Наго-

лошено, що кадрове забезпечення адміністративних судів проводиться на основі неефективної і непрозорої процедури відбору і призначення судді, закріпленої застарілими нормами ЗУ «Про судоустрій». Виділено ряд проблемних питань КАСУ. Зазначено, що потребує вирішення питання про змістовне навантаження терміна «управлінські функції». Вказано на необхідність чіткого визначення поняття «публічно-правовий спір». Звернено увагу на актуальність вирішення правової колізії використання у КАСУ, стосовно компетенції адміністративних судів, термінів «орган виконавчої влади» й «орган державної влади». Акцентовано увагу на приділенні серйозної уваги законодавчій ініціативі, спрямованій на повне або часткове вилучення з КАСУ можливості оскарження в адміністративних судах нормативно-правових актів вищих органів державної влади та необхідність уточнення критеріїв, на підставі яких суд визначає необхідність вжиття заходів для забезпечення адміністративного позову та ін. Зазначено, що важливе місце у забезпеченні належного функціонування адміністративних судів відведено проведенню фундаментальних наукових досліджень і теоретико-методологічних розробок адміністративного судочинства.

07.01—02.08.730.

35.08(177) *Кісіль З. Р.* Професійна деформація службовців як передумова виникнення корупції / З. Р. Кісіль // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична : зб. наук. пр. — Л., 2007. — Вип. 3. — С. 206—213.

Наголошено, що попередження і припинення корупції в країні є вкрай необхідним у всій системі державної влади України та органах місцевого самоврядування. Наведено перелік причин, що викликають необхідність боротьби з корупцією в системі виконавчої влади. Проаналізовано наслідки корупції у сфері державної служби. Вказано на необхідність прийняття широкомасштабних заходів антикорупційного характеру, насамперед адміністративно-правових і організаційно-управлінських. Виділено характерні особливості професійної деформації.

07.01—02.08.731.

342.951:346.26(177) *Клим О. В.* Актуальні питання адміністративної відповідальності у підприємницькій діяльності / О. В. Клим // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична : зб. наук. пр. — Л., 2007. — Вип. 3. — С. 245—253.

Наведено визначення адміністративної відповідальності у сфері підприємницької діяльності. Зазначено, що детальний аналіз даного поняття важливий з огляду на відсутність його визначення у нормах чинного КУпАП. Проведено розмежування господарської та адміністративно-господарської санкції. Приділено увагу проблемі з'ясування вини юридичної особи як суб'єкта адміністративного правопорушення. Наголошено

на необхідності вирішення питання співвідношення відповідальності юридичної особи та її працівників, посадових осіб. Запропоновано регламентувати нормами чинного законодавства правовий статус колишнього державного службовця з метою попередження конфлікту інтересів.

07.01—02.08.732.

342.951:351.778.5(177) *Куш О. Є.* Організаційно-правові питання боротьби з порушеннями правил користування жилими будинками й жилими приміщеннями / О. Є. Куш // Проблеми законності : респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2007. — Вип. 89. — С. 55—59.

Розглянуто правопорушення, пов'язані з недодержанням правил користування жилими будинками і жилими приміщеннями, зокрема, із самовільним переобладнанням і переплануванням останніх. Запропоновано створити в комунально-житлово-експлуатаційних підприємствах комісії з контролю за додержанням правил користування жилими будинками і приміщеннями.

07.01—02.08.733.

342.72/73 *Левченко К. Б.* Мобільні групи з питань дотримання прав людини як форма взаємодії органів внутрішніх справ та правозахисних організацій / К. Б. Левченко // Наше право. 2008. — № 2. — С. 46—48.

Розглянуто діяльність мобільних груп, створення яких було зумовлене необхідністю протидії порушенням прав людини з боку працівників міліції, як перспективну форму взаємодії правозахисних організацій та органів внутрішніх справ. Теоретично обґрунтовано та запропоновано кроки щодо їх подальшого розвитку.

07.01—02.08.734.

342.922(170) *Макарова Т. Б.* О статусе субъекта административного права / Т. Б. Макарова // Административное право и процесс. 2007. — № 4. — С. 9—11.

Отмечено, что в российских юридических источниках конца XIX — начала XX века понятие «субъект права» употреблялось только для обозначения «носителя субъективных прав». Проанализирована позиция советских и современных российских ученых-правоведов относительно соотношения понятий «субъект права» и «субъект правоотношения». Исследованы существующие классификации субъектов административного права. Предложено авторское разделение субъектов административного права на властные и невластные субъекты.

07.01—02.08.735.

351 *Манохин В. М.* Отраслевой принцип в организации государственного управления / В. М. Манохин // Административное право и процесс. — 2008. — № 1. — С. 2—11.

Проанализированы различные формы отрасли государственного управления, в которых она

функционирует в обществе. Выделены позитивные свойства и качества отраслевого принципа. Рассмотрены различные классификации отрасли по видам. Исследована отрасль как материальная (объективная) основа организации государственного руководства ею. Отдельное внимание уделено экономической и социальной отрасли. Проанализировано соотношение материальных отраслей и отраслей государственного управления. Рассмотрены организационные формы (структуры) отраслевого управления, начиная с министерств.

07.01—02.08.736.

342.51 *Мельничук М. В.* Правове забезпечення управлінської діяльності керівників органів виконавчої влади / М. В. Мельничук // Вісник господарського судочинства. — 2008. — № 3. — С. 168—173.

Досліджено проблемні питання правотворчого процесу в органах виконавчої влади. Проаналізовано напрямки покращення якості управлінських рішень, які набувають формалізованої форми: врегулювання процесу видання нових правових актів; впорядкування і погодження їх чинної системи; забезпечення їх дієвості. Приділено увагу питанням розробки посадових регламентів та інструкцій.

07.01—02.08.737.

347.24:623.443(477) *Москаленко С.* Право на вільне володіння зброєю: необхідність чи небезпека? / С. Москаленко // Юридичний журнал. — 2007. — № 6. — С. 33—34.

Проаналізовано постанову Верховної Ради України «Про право власності на окремі види майна», Інструкцію про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної і холодної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії, та зазначених патронів, а також боеприпасів до зброї та вибухових матеріалів, а також інші нормативно-правові акти щодо права вільного володіння зброєю. Встановлено, що українське суспільство психологічно не готове до вільного володіння зброєю на умовах надання такого права всім бажаючим.

07.01—02.08.738.

342.726-054.73 *Муратова Д.* Зміст та особливості пунктів тимчасового розміщення біженців / Д. Муратова // Юридична Україна. — 2007. — № 10. — С. 22—26.

Проаналізовано правовий статус біженців в Україні. Окремо розглянуто питання адміністративного затримання іноземців та осіб без громадянства, а також проблема тимчасового розміщення біженців. Зазначено, що особи, які подали заяву про надання статусу біженця і щодо яких прийнято рішення про оформлення документів для вирішення питання про надання статусу біженця, знаходяться на території України

на законних підставах. Поміщення таких осіб у пунктах тимчасового перебування іноземців і осіб без громадянства, які незаконно перебувають в Україні, є грубим порушенням ч. 1 ст. 29 Конституції України, а також положень ЗУ «Про біженців».

07.01—02.08.739.

351.85:655.41(477) *Овсієнко-Миронова Г. В.* Проблеми використання державних програм як засобу управління видавничою справою в Україні / Г. В. Овсієнко-Миронова // Наше право. — 2008. — № 2. — С. 36—39.

Проаналізовано аспекти використання програмно-управлінського підходу для регулювання видавничої справи та поліграфії. Охарактеризовано сутність відповідних цільових програм. Досліджено зміст та проблеми реалізації Державної програми розвитку національного книговидання на період до 2000 р. Обґрунтовано необхідність розробки та реалізації нових державних програм у даній справі.

07.01—02.08.740.

342.9(477) *Пахомов І.* Проблеми розвитку інститутів адміністративного права України та шляхи їх вирішення / І. Пахомов // Право України. — 2007. — № 10. — С. 3—5.

Наголошено на некоректності висловлювань стосовно пріоритетності адміністративного права серед галузей публічного права. Зазначено, що на сьогодні в Україні існує єдиний взаємопов'язаний фронт галузей права. Галузі права не конкурують між собою. Це правова дійсність. Автор зауважує, що послабленню панування законності у суспільстві сприяє вживання окремими науковцями і практиками принципу «верховенство права», який не має в Україні належних підстав для вживання. Викладено основний зміст розвитку виконавчої влади. Акцентовано увагу на необхідності наукового аналізу природи регуляторних органів та юридичних властивостей прийнятих регуляторних актів, а також на прямих розвитку відносин, у тому числі і адміністративно-правових, у сфері здійснення державної регуляторної політики. Проаналізовано перспективи вступу України до Європейського Союзу.

07.01—02.08.741.

351.746 *Пономаренко Г. О.* Державно-службові відносини у сфері забезпечення внутрішньої безпеки держави / Г. О. Пономаренко // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична : зб. наук. пр. — 2007. — Вип. 3. — С. 150—157.

Визначено види та особливості державно-службових відносин у сфері забезпечення внутрішньої безпеки держави як виду адміністративно-політичної діяльності. Зазначено, що кожен вид державної служби має своє правове оформлення, характеризується особливими ознаками і спеціальним правовим статусом. Приділено увагу визначенню ознак мелітаризованої державної

служби. Наголошено, що державна служба є комплексним правовим інститутом. Наведено визначення державно-службових відносин у сфері забезпечення внутрішньої безпеки.

07.01—02.08.742.

347.799.6 *Попов А. В.* Регистрация в торговом судоходстве / А. В. Попов // Правове життя сучасної України : тези доп. 10-ї ювіл. конф. проф.-викл. і асп. складу / ОНЮА. — О., 2007. — С. 377—380.

Регистрация в торговом паромстве рассмотрена как одна из форм государственного надзора за судами, плавающими под национальным флагом. Указано, что посредством регистрации государство контролирует момент возникновения у судна права плаванья под национальным флагом, соблюдение национального законодательства об отчуждении судов и передачи их в залог, а также законодательства о безопасности мореплавания. Регистрация судов позволяет вести учет судов флота, плавающего под национальным флагом страны, разрабатывать программы и мероприятия для развития и оказания поддержки национальному флоту.

07.01—02.08.743.

347.79(177) *Семаніва Ю. В.* Організаційно-правові форми державного контролю за діяльністю Морської арбітражної комісії при Торгово-промисловій палаті України / Ю. В. Семаніва // Правове життя сучасної України : тези доп. 10-ї ювіл. конф. проф.-викл. і асп. складу / ОНЮА. — О., 2007. — С. 398—402.

Проаналізовано правову природу та специфічні риси Морської арбітражної комісії (МАК). Відмічено, що у межах існуючої системи державного контролю в Україні за діяльністю МАК доцільно відмінити наявність декількох видів, форм та напрямків державного контролю. Зазначено, що державний суд здійснює формально-юридичний контроль, а не перевірку рішень третейського суду по суті. Рішення МАК перевіряються не на відповідність нормам матеріального або процесуального права, а лише на дотримання процедурних вимог, які встановлені законом. Звернено увагу на законодавче закріплення та встановлення правової бази для парламентського контролю за діяльністю третейського судочинства.

07.01—02.08.744.

342.721:341.21(177) *Снігур В.* Роль міжнародних організацій у забезпеченні міграційного режиму в Україні / В. Снігур // Підприємництво, господарство і право. — 2008. — № 4. — С. 91—95.

Здійснено аналіз системи та функцій найбільш активних міжнародних організацій, діяльність яких конструктивно впливає на вирішення глобальних міграційних проблем. З'ясовано суть діяльності спеціалізованих установ ООН. Визначено основні напрями функціонування ООН як організації, що на глобальному рівні

займається обстоюванням міграційних прав людини, зазначено її основні завдання. Розглянуто основні напрями діяльності, місце і роль міжнародних організацій у забезпеченні міграційного режиму в Україні. Проаналізовано діяльність міжнародних неурядових організацій, які чималий досвід мають у міграційній сфері.

07.01—02.08.745.

342.9 *Соловйова О. М.* Адміністративні послуги: поняття і зміст / О. М. Соловйова // Проблеми законності : респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2007. — Вип. 89. — С. 94—101.

Проаналізовано використання в українському законодавстві понять «управлінські послуги», «адміністративні послуги», «державні послуги» та їх співвідношення. Зазначено, що закріплений у Концепції адміністративної реформи напрямок щодо переорієнтації функцій органів виконавчої влади із суто адміністративно-розпорядчих на надання державно-адміністративних послуг громадянам та юридичним особам залишається програмою для дій, оскільки не прийнято спеціального Закону «Про управлінські послуги громадянам та юридичним особам». Наведено авторське визначення адміністративної послуги.

07.01—02.08.746.

351.77:616-089.843:612.11/16 *Снівак М. В.* Деякі питання порушення встановленого порядку взяття, переробки, зберігання, реалізації і застосування донорської крові та (або) її компонентів і препаратів / М. В. Снівак // Наше право. — 2008. — № 2. — С. 41—45.

Проаналізовано існуючі в практиці порушення встановленого порядку взяття, переробки, зберігання, реалізації і застосування донорської крові, її компонентів і препаратів. Розкрито причини порушень та розглянуто досвід зарубіжних країн. Проблема адміністративної відповідальності за даною категорією правопорушень визначено як важливу в контексті адміністративної реформи.

07.01—02.08.747.

342.951:347.136(177) *Тацишин І. Б.* Застосування адміністративної відповідальності за порушення законодавства про рекламу в Україні / І. Б. Тацишин // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична : зб. наук. пр. — Л., 2007. — Вип. 3. — С. 231—239.

Розглянуто процесуальні права державних органів влади, компетенція яких поширюється на юридичні та фізичні особи при порушенні ними рекламного законодавства. Проаналізовано сучасний рівень правового врегулювання рекламної діяльності. Наголошено, що встановлення адміністративної відповідальності юридичних осіб (рекламодавців, виробників реклами, розповсюджувачів реклами) на законодавчому рівні, зокрема в ЗУ «Про рекламу», дає підставу стверджувати про становлення та розвиток но-

вого інституту адміністративного права адміністративної відповідальності юридичних осіб. Зазначено, що встановлення адміністративної відповідальності за порушення законодавства про рекламу не в КУпАП, а в інших нормативно-правових актах суперечить основним напрямкам реформи адміністративного права, яка встановлює КУпАП основним законодавчим актом щодо адміністративної відповідальності.

07.01—02.08.748.

342.721(47+57) *Тиндик Н. П.* Імміграційний досвід співдружності незалежних держав та його вплив на етнонаціональну політику / Н. П. Тиндик // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична: зб. наук. пр. — Л., 2007. — Вип. 3. — С. 164—174.

Проаналізовано імміграційні процеси, які виникли на пострадянському просторі в результаті розпаду колишнього СРСР і стали своєрідним каталізатором формування модерної етнополітики багатьох суверенних держав. Приділено увагу таким процесам, як етнічне роз'єднання (етнічна дезінтеграція), етнічне розмежування (етнічна диференціація), етнічне згуртування (етнічна солідаризація). Досліджено причини виникнення імміграції у країнах СНД. Проаналізовано правові норми регулювання імміграції на пострадянському регіональному рівні. Наголошено, що в рамках співробітництва країн СНД повинна бути розроблена програма, яка охоплювала б діяльність окремих держав щодо імміграційної сфери.

07.01—02.08.749.

349.2:314.7 *Тиндик Н. П.* Трудова міграція як фактор соціально-трудової мобільності населення / Н. П. Тиндик // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична: зб. наук. пр. — Л., 2007. — Вип. 2. — С. 144—153.

Розкрито окремі аспекти проблеми трудової міграції в Україні, зокрема статево-вікової структури населення — одного із чинників формування трудових міграційних потоків. Розглянуто трудову мобільність як прагнення, здатність та готовність до переміни місця роботи і (або) місця проживання. Наголошено на необхідності організації державної служби трудової міграції.

07.01—02.08.750.

351.75 *Фелик В.* Правове бачення громадського порядку і громадської безпеки, що обумовлює зміни в системі адміністративних служб органів внутрішніх справ / В. Фелик // Право України. — 2008. — № 2. — С. 22—26.

З'ясовано суть такого складного соціального явища, як громадський порядок, розкрито зміст його окремих елементів, визначено напрямки розвитку. Зазначено, що найважливіше значення для діяльності адміністративної служби міліції має з'ясування такого елемента громадсь-

кого порядку, як коло суспільних відносин, охорона яких покладена на цю службу. Звернено увагу на необхідність чіткого визначення поняття «громадське місце». Проаналізовано співвідношення між громадським порядком і громадською безпекою. Вказано, що адміністративну діяльність міліції, яка спрямована на охорону громадського порядку, можна розглядати як засіб його охорони.

07.01—02.08.751.

35.072.2:349.2(470) *Филатова А. В.* Вопросы реализации процедур государственного контроля, надзора за соблюдением трудового законодательства / А. В. Филатова // Трудовое право. 2007. — № 9. — С. 3—10.

Отмечено, что Федеральным законом России от 8 августа 2001 г. № 134-ФЗ «О защите прав юридических лиц и индивидуальных предпринимателей при проведении государственного контроля (надзора)» урегулированы основные вопросы проведения мероприятий контрольно-надзорного характера. Проведен анализ нормативно-правового материала, регулирующего государственный контроль и надзор за соблюдением трудового законодательства. Изложены проблемные аспекты реализации процедур государственного контроля, надзора за соблюдением трудового законодательства. Говорится о необходимости скорейшего внесения соответствующих изменений в действующее федеральное законодательство и разработки административных регламентов исполнения государственной функции по осуществлению в установленном порядке проверки деятельности юридических лиц, индивидуальных предпринимателей и граждан по выполнению требований трудового законодательства и внутренней организации деятельности Государственной инспекции труда, направленных на устранение противоречий и создание эффективной практики применения.

07.01—02.08.752.

342.92 *Фіночко Ф. Д.* Камеральні науки: до історії становлення адміністративного права / Ф. Д. Фіночко // Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2007. — Вип. 88. — С. 40—47.

Проведено історико-правовий екскурс щодо доменів і камер, який дає можливість зрозуміти походження камеральної науки та її зміст. Зазначено, що камеральні науки являють собою цикл адміністративних, економічних, фінансових, поліцейських та інших знань. Підкреслено той факт, що камеральні науки були не тільки теоретичними дослідженнями, але й практичними напрацюваннями. Розглянуто причини занепаду камеральних наук у Німеччині та Франції.

07.01—02.08.753.

347.77.043(470) *Юрьева Ю. С.* О правовой природе института лицензирования / Ю. С. Юрьева // Административное право и процесс. — 2008. — № 1. — С. 21—23.

Отмечено, что лицензионная система РФ является одним из наиболее эффективных механизмов государственного регулирования рыночных отношений. Акцентируется внимание на том, что рассмотрение лицензирования в контексте правового института является предметом исследования административного, гражданского, а также предпринимательского права. Проанализировано три существующие точки зрения относительно правовой природы института лицензирования. Указано на доминирующую роль административно-правовых норм в его правовой природе.

07.01—02.08.754.

351.749.6 Ярема О. Г. Особливості діяльності органів внутрішніх справ на залізничному транспорті / О. Г. Ярема // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична : зб. наук. пр. Л., 2007. Вип. 3. С. 253—262.

Детально проаналізовано особливості діяльності органів внутрішніх справ на залізничному транспорті: цілодобовий цикл роботи; великі швидкості пересування; значна протяжність ділянок, що обслуговуються; вільний доступ до рухомого складу й інших об'єктів пасажирських перевезень; зосередження на відносно малих територіях значної кількості матеріальних цінностей; концентрація великих людських потоків та ін. Порушено проблеми ефективного застосування сил та засобів щодо охорони громадського порядку і забезпечення громадської безпеки.

07.01—02.08.755.

351.84 Ярошенко І. Сутність державного управління у сфері соціального захисту / І. Ярошенко // Юридична Україна. 2007. № 10. С. 27—35.

Визначено поняття державного управління соціальним захистом. Вказано, що загальними функціями державного управління у сфері соціального захисту є функції прогнозування, планування, організації, регулювання, координації, обліку, контролю. До спеціальних функцій державного управління соціальним захистом віднесено: добір кадрів та їх розстановка, складання бюджету, здійснення дострокових програм соціального розвитку, призначення пенсій та соціальної допомоги, надання соціальних послуг. Наведено визначення форми державного управління соціальним захистом.

АДМІНІСТРАТИВНИЙ ПРОЦЕС

Книги

07.01—02.08.756.

342.925(477)(075.8) Адміністративне процесуальне (судове) право України : підручник / С. В. Ківалов, Л. Р. Біла, О. І. Бєдний [та ін.] ; за заг. ред. С. В. Ківалова ; ОНЮА. — О. : Юрид. л-ра, 2007. 312 с.

Уперше в Україні системно викладено основні теоретичні положення адміністративного судочинства на підставі КАСУ. Підручник підготовлено відповідно до основних напрямків судової та адміністративної реформ, реформи адміністративного права України.

07.01—02.08.757.

342.925(477)(094.1) Кодекс адміністративного судочинства України : наук.-практ. коментар / С. В. Ківалов, О. І. Харитонova, О. М. Аракелян [та ін.] ; за ред. С. В. Ківалова, О. І. Харитонova ; ОНЮА. 3-тє вид. Х. : Одиссей, 2008. 560 с.

У науково-практичному коментарі до КАСУ висвітлено основні засади здійснення адміністративного судочинства. Прокоментовано визначення основних понять і категорій, що застосовуються у цій сфері, а також норми, що регулюють відносини, пов'язані із судовим захистом прав, невідомі раніше чинному законодавству. Коментар підготовлено викладачами Одеської національної юридичної академії за участю суддів та практичних працівників-правників.

07.01—02.08.758.

342.95(477) Коломоець Т. О. Виправні роботи як вид адміністративного стягнення за законодавством України : теорія, досвід та практика застосування : монографія / Т. О. Коломоець, І. О. Сквірський ; Запоріж. нац. ун-т. К. : Істина, 2008. 184 с.

Досліджено виправні роботи як вид адміністративного стягнення. Визначено поняття, матеріально-правові та процесуально-правові властивості відповідного різновиду адміністративного стягнення. Звернуто увагу на підстави його застосування. Виділено проблемні питання процедури розгляду справ про адміністративні правопорушення, за вчинення яких передбачено застосування виправних робіт. Окреслено проблеми практичного виконання постанов про застосування відповідного різновиду адміністративного стягнення. Системно проаналізовано зарубіжний досвід доктринального дослідження та нормативного закріплення засад застосування виправних робіт. Окреслено основні пріоритети подальшого дослідження потенціалу виправних робіт як виду адміністративного стягнення та нормативного закріплення засад використання їх ресурсу.

07.01—02.08.759.

342.925(477)(075.8) Кузьменко О. В. Адміністративно-процесуальне право України : підручник / О. В. Кузьменко, Т. О. Гуржій ; за ред. О. В. Кузьменко. К. : Атіка, 2007. 416 с.

Визначено основні питання курсу адміністративно-процесуального права на основі досягнень адміністративно-процесуальної науки, сучасного адміністративно-процесуального законодавства. Підручник містить Загальну та Особливу частини.

07.01—02.08.760.

342.925(477)(094.1)+347.998.85(477)(094.1)
Матвійчук В. К. Науково-практичний коментар до Кодексу адміністративного судочинства України : в 2 т. / В. К. Матвійчук, І. О. Хар ; за заг. ред. В. К. Матвійчука. — К. : КНТ : Алерта, 2007—2008.

Т. 1. 2007. 788 с.

Т. 2. 2008. 52 с.

У науково-практичному коментарі до Кодексу адміністративного судочинства України розглядаються загальні положення, організація адміністративного судочинства, провадження у суді першої інстанції, перегляд судових рішень, процесуальні питання, пов'язані з виконанням судових рішень в адміністративних справах, заходи процесуального примусу та прикінцеві і перехідні положення, що стосуються адміністративного судочинства.

Автореферати

07.01—02.08.761.

351.9(043.3)+351.741(043.3) *Бурлака О. С.* Атестаційне провадження : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Бурлака Ольга Станіславівна ; Київ. нац. ун-т внутр. справ. — К., 2007. — 19 с.

Досліджено атестаційне провадження як складову частину адміністративного процесу. Визначено поняття, принципи, суб'єкти, стадії атестаційних проваджень. Наведено поняття атестації, здійснено поділ державних атестацій на види, а також досліджено їх особливості. Запропоновано зміни і доповнення до чинного законодавства, що регулюють процедуру проведення атестацій. Розглянуто характеристику основних та додаткових критеріїв оцінки діяльності особового складу ОВС України, особливостей проведення атестування особового складу ОВС України, а також процедуру оскарження та опротестування висновків атестацій особового складу ОВС України.

Статті

07.01—02.08.762.

342.925(470) *Волчецкая Т. С.* Актуальные проблемы административного расследования / Т. С. Волчецкая, В. Н. Хорьков // Административное право и процесс. 2007. № 3. С. 18—21.

Указано на отсутствие в КоАП РФ определения административного расследования, хотя этот пробел был восполнен в Постановлении Пленума Верховного Суда РФ от 24 марта 2005 г. Предложено дополнить ч. 1 ст. 28.7 КоАП РФ перечнем процессуальных действий, помимо экспертизы, которые могут быть основанием для проведения административного расследования. Акцентируется внимание на необходимости использования единой методики расследо-

вания преступлений и административных правонарушений.

07.01—02.08.763.

342.922 *Гнатюк С. С.* Стадія як структурна частина адміністративно-деліктних проваджень / С. С. Гнатюк // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична : зб. наук. пр. Л., 2007. Вип. 2. С. 169—180.

Теоретично обґрунтовано формулювання змісту, ознак, семантичного навантаження поняття «стадія» в адміністративно-деліктних провадженнях. Розглянуто основні підходи до визначення дефініцій «стадія», «стадія адміністративно-деліктного провадження» та їх аргументація у правовій науці. Розкрито внутрішню будову стадії адміністративно-деліктного провадження. Проаналізовано її системоутворюючі елементи. Узагальнено та уточнено ознаки цієї стадії.

07.01—02.08.764.

342.925(470) *Денисенко В. В.* Некоторые проблемы правопонимания и правоприменения КоАП России / В. В. Денисенко // Административное право и процесс. 2007. № 5. С. 9—12.

Отмечено, что исходя из определения правопонимания, восприятие и отношение к содержанию КоАП РФ не может быть однозначным не только ввиду погрешностей юридической техники, но главным образом в силу дискуссионности ряда его концептуальных положений. Указано, что КоАП фактически регулирует административно-деликтные отношения, административно-деликтные процессуальные отношения и отношения, сопряженные с исполнением постановлений по делам об административных правонарушениях, а это дает основания назвать его Кодексом об административной ответственности. Предложено разработать и принять Административно-деликтный кодекс РФ, Административно-деликтный процессуальный кодекс РФ, а также Административно-деликтный исполнительный кодекс РФ. Указано на формирование новой отрасли юридических знаний — деликтологии.

07.01—02.08.765.

342.925(470) *Женетль С. З.* Теоретические модели административного процесса / С. З. Женетль // Административное право и процесс. 2007. № 5. С. 12—18.

Проанализирован термин «управление». Исследована категория «процесс». Отмечено, что законодательство РФ использует термин «процесс» в юридическом смысле для обозначения судебно-процессуальной деятельности (исключение составляет категория «бюджетный процесс»). Указано, что в подавляющем большинстве случаев законодательство РФ адекватно использует категории «процесс» и «процедура» в соответствии с их прямым смысловым значением. Проанализированы «юридический» и «управленческий» подходы к пониманию сущности административного процесса.

07.01—02.08.766.

342.925(470) *Казина Т. В.* О некоторых проблемах административной юстиции в современной России / Т. В. Казина // Административное право и процесс. — 2008. — № 1. — С. 31—32.

В контексте административной реформы в РФ на базе изучения правоприменительной практики, а также юридической литературы предложено передать административным судам РФ все полномочия по рассмотрению дел об административных правонарушениях, как вытекающие из административно-властных полномочий органов государственной власти и местного самоуправления, так и дела, по которым может быть назначено наказание в виде административного ареста и т.д. Отмечена целесообразность отнесения к подведомственности административных судов рассмотрение жалоб судей по вопросам, связанным с осуществлением ими своей трудовой деятельности. Предложен перечень видов исков, который необходимо, по мнению автора, закрепить в административном процессе на законодательном уровне.

07.01—02.08.767.

342.925 *Ковалів М. В.* Забезпечення гарантій прав фізичних та юридичних осіб у процесі застосування адміністративних стягнень / М. В. Ковалів // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична: зб. наук. пр. — Л., 2008. — Вип. 1. — С. 156—164.

Проаналізовано складові правових гарантій. Зазначено, що найкращою гарантією дотримання прав і свобод як громадян, так і юридичних осіб під час адміністративного провадження є високий рівень професіоналізму посадових осіб державних органів усіх рівнів, об'єктивний та індивідуальний підходи до вирішення кожної справи. Серед інших гарантій виокремлено державний контроль. Обґрунтовано суть поняття «державний контроль». Розглянуто функціональні особливості трьох видів контролю: адміністративного, судового та парламентського.

07.01—02.08.768.

342.922:347.965(477)“1950/60” *Коломоєць Т.* Генеза дослідження адміністративно-правового статусу захисника у провадженні в справах про адміністративні правопорушення у вітчизняній адміністративно-правовій доктрині / Т. Коломоєць, Р. Сінельник // Право України. — 2008. — № 3. — С. 12—17.

Виділено і проаналізовано етапи генезу дослідження статусу захисника у провадженні у справах про адміністративні правопорушення у вітчизняній адміністративно-правовій науці. Вказано, що у 1950—1960-х рр. захисник як окремий суб'єкт провадження у справах про адміністративні правопорушення у наукових джерелах не виділявся. Зазначено, що другий етап (1960—1970-ті рр.) характеризується зростанням інтересу з боку науковців до цього питання, появою у працях вчених-адміністративістів перших зга-

док про захисника як суб'єкта адміністративного провадження. 1990-ті рр. названо перехідним етапом, оскільки саме у цей період вперше з'являються поодинокі наукові дискусії щодо місця та ролі захисника у провадженні у справах про адміністративні правопорушення, більш предметно здійснюється доктринальне дослідження його правового статусу. Вказано, що четвертий етап ознаменувався поглибленою спеціалізацією, появою наукової дискусії щодо співвідношення понять «суб'єкт провадження» і «учасник провадження».

07.01—02.08.769.

342.925(470) *Конин В. Н.* К вопросу о понятии и видах административных процедур / В. Н. Конин // Административное право и процесс. — 2007. — № 6. — С. 8—10.

Проанализированы существующие в теории административного права взгляды по вопросам о границах понятия административного процесса. Отмечено, что, имея общий с материальными административно-правовыми отношениями управленческий характер, административно-процессуальные отношения отличаются от них рядом специфических признаков, которые и рассмотрены в работе. Представлены различные классификации административных процедур, в основу которых положены масштабы сферы осуществления, функциональная принадлежность и внутреннее содержание. Указано, что именно законодательно урегулированные административные процедуры должны устанавливать порядок принятия управленческих и юрисдикционных решений.

07.01—02.08.770.

342.925(470) *Лакаев О. А.* Виды коллегиальных органов административной юрисдикции по законодательству субъектов РФ / О. А. Лакаев // Административное право и процесс. — 2007. — № 5. — С. 31—35.

Проанализированы различные в зависимости от объема и характера компетенции, виды коллегиальных органов административной юстиции, выделенные на основе изучения законодательства субъектов РФ. Уделено внимание особенностям функционирования административных комиссий общей компетенции; административных комиссий, осуществляющих контрольные и кураторские функции в отношении нижестоящих комиссий и образованные в отдельных субъектах РФ; специализированных административных комиссий, коллегиальных органов административной юрисдикции, не являющихся административными комиссиями, но созданными специально для рассмотрения дел об административных правонарушениях; коллегиальных органов, осуществляющих административно-юрисдикционные и иные функции.

07.01—02.08.771.

342.925 *Луца В.* Особливості строків на стадіях провадження адміністративного судочинства

/ В. Липа // Підприємництво, господарство і право. 2008. № 3. С. 61–63.

Зазначено, що терміни на стадіях провадження адміністративних справ слід розглядати як визначені проміжки часу, встановлені адміністративним законодавством, що обчислюються відповідно до прийнятих правил із метою забезпечення оперативності й ефективності провадження. Проаналізовано стадії адміністративного провадження. Запропоновано для захисту прав особи обчислення строку розгляду із моменту подання скарги до відповідного адміністративного органу.

07.01–02.08.772.

351.713 *Мудров А. А.* Митні органи як об'єкти адміністративно-юрисдикційної діяльності / А. А. Мудров // Правове життя сучасної України: тези доп. 10-ї ювіл. конф. проф.-викл. і асп. складу / ОНЮА. О., 2007. С. 396–397.

На основі аналізу українського законодавства та наукової літератури розглянуто адміністративно-деліктну та адміністративно-регулятивну функції митних органів України, на які покладється безпосереднє здійснення митної справи.

07.01–02.08.773.

342.922:351.713(470) *Мустафина С. А.* Вина юридического лица в производстве по делам об административных правонарушениях в области таможенного дела / С. А. Мустафина // Административное право и процесс. 2007. № 3. С. 13–15.

Уделено внимание такой новелле КоАП РФ, как распространение его действия не только на физические, но и на юридические лица. Указано, что гл. 16 КоАП РФ содержит нормы, касающиеся административных правонарушений в области таможенного дела (нарушения таможенных правил), которыми значительно сокращены виды нарушений таможенных правил и ответственность за эти нарушения, при этом сохранена качественная сторона норм, в соответствии с которыми привлекаются к ответственности юридические лица за административные правонарушения в области таможенного дела. Обращено внимание на отсутствие в ТК РФ 2003 г. нормы, прямо указывающей на установление вины юридического лица в совершении таможенного правонарушения. Проанализированы существующие в административно-правовой литературе понятия вины юридического лица.

07.01–02.08.774.

342.925 *Подолька А. М.* Зміст та стадії адміністративно-позовного провадження / А. М. Подолька // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична: зб. наук. пр. — Л., 2008. — Вип. 1. — С. 169–178.

Зазначено, що відповідно до КАСУ можна виділити групи стадій розгляду індивідуально-конкретних справ: розгляд адміністративної справи у суді першої інстанції; розгляд адмініст-

ративної справи в апеляційному та касаційному порядку. Акцентовано увагу на особливостях правової регламентації кожної стадії адміністративно-позовного провадження. Окремо розглянуто питання моменту набрання законної сили рішень суду першої та другої інстанції, а також у випадку подання апеляційної скарги. Окреслено випадки негайного виконання судових рішень.

07.01–02.08.775.

342.925(477) *Подолька А.* Теоретико-правові засади адміністративної юстиції України / А. Подолька // Право України. 2008. № 3. С. 18–23.

Визначено основні чинники, що обумовили необхідність створення спеціального судового органу по розгляду справ, що виникають із адміністративних правовідносин. Виділено та проаналізовано загальні ознаки адміністративної юстиції. Досліджено проблему розмежування адміністративної юрисдикції та адміністративної юстиції. Висвітлено питання компетенції адміністративних судів, а також функціонування місцевих та апеляційних адміністративних судів. Вказано, що касаційною інстанцією у системі адміністративних судів визначено Вищий адміністративний суд України.

07.01–02.08.776.

342.922 *Пробко І. Б.* Провадження у справах про адміністративні правопорушення / І. Б. Пробко // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична: зб. наук. пр. — Л., 2008. — Вип. 1. — С. 162–169.

Дано визначення провадження у справах про адміністративні правопорушення. Визначено його основні положення, завдання, принципи. Проаналізовано процесуальні строки провадження у справах про адміністративні правопорушення, а також строки давності і строки примусового впливу. Наведено класифікацію органів (посадових осіб), що беруть участь у провадженні, залежно від їх ролі і обсягу повноважень, форм і методів участі. Визначено стадії даного виду провадження.

07.01–02.08.777.

343.121.4-057.36(477) *Проскурняк Р.* Особливості порядку реалізації права на судовий захист державних службовців органів внутрішніх справ / Р. Проскурняк // Юридична Україна. — 2007. — № 6. — С. 111–114.

Досліджено особливості порядку реалізації права громадян на судовий захист. Розкрито зміст особливостей реалізації права на судовий захист службовців органів внутрішніх справ (ОВС) як основної гарантії забезпечення законності в діяльності Міністерства внутрішніх справ у цілому і формуючих його систему органів зокрема. Зазначено умови, які необхідно виконати на законодавчому рівні для удосконалення провадження зі спорів про порушення

правового статусу державних службовців системи МВС України.

07.01—02.08.778.

342.925:340.6(477) *Сімакова-Єфреман Е. Б.* Проблеми нормативно-правового регулювання судово-експертної діяльності в адміністративному судочинстві України / Е. Б. Сімакова-Єфреман // Бюлетень Міністерства юстиції України. 2008. № 3. С. 71—81.

Розглянуто проблеми реалізації принципів законності у механізмі застосування будь-якого нормативно-правового акта щодо експертного забезпечення правосуддя у КАС України. Проаналізовано проблеми, що пов'язані з регулюванням КАС України питань призначення та проведення судової експертизи в адміністративному судочинстві. Виявлено суперечності при аналізі норм щодо комплексної експертизи, розрізнено комплексну експертизу від сукупності експертиз. Запропоновано внести відповідні зміни і доповнення до чинного законодавства щодо нормативно-правового регулювання судово-експертної діяльності в адміністративному судочинстві.

МИТНЕ ПРАВО

Книги

07.01—02.08.779.

351.713(477)(075.8) *Додін Є. В.* Сучасна система та структура митних органів України: навч. посіб. / Є. В. Додін, О. П. Федотов; ОНЮА. Л.: Митна газ., 2007. 184 с.

Розглянуто чинну систему митних органів України, їх структуру, повноваження, форми та методи роботи. Окремо досліджено правовий статус спеціалізованих митних установ та організацій, порядок їхньої взаємодії з митними органами. Вперше у навчальній літературі проаналізовано місце дорадчих та консультативних підрозділів у митній справі. Основні положення посібника проілюстровані схемами та графіками, що дає можливість читачеві значно глибше засвоїти матеріал. Нормативно-правові акти та розпорядчі акти Державної митної служби України наведені станом на 25 жовтня 2007 р.

Автореферати

07.01—02.08.780.

342.958(477)(043.3) *Калюта А. Б.* Адміністративно-юрисдикційна діяльність митних органів України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Калюта Анна Борисівна; Харк. нац. ун-т внутр. справ. Х., 2007. 19 с.

Досліджено науково-теоретичні та практичні питання адміністративно-юрисдикційної діяльності в умовах проведення адміністративної реформи в Україні. Визначено соціальну роль та зміст адміністративно-юрисдикційної діяльності митних органів у сучасних умовах. Цьому

сприяє новий погляд на адміністративну діяльність митних органів. Розроблено пропозиції та рекомендації щодо удосконалення чинного законодавства, у т. ч. відомчих нормативних актів, що регулюють діяльність митних органів України у межах адміністративно-юрисдикційних проваджень.

Статті

07.01—02.08.781.

339.543:311 *Бабалик Е. П.* Митна статистика як джерело інформації в процесі проведення митної політики в сучасних умовах / Е. П. Бабалик // Правове життя сучасної України: тези доп. 10-ї ювіл. конф. проф.-викл. і асп. складу / ОНЮА. О., 2007. С. 380—382.

Зазначено, що митна статистика є одним з ключових інструментів, який дозволяє швидко отримувати досить широкий спектр інформації для ефективного проведення митної політики. Визначено правову основу ведення митної статистики, систему митної статистики.

07.01—02.08.782.

351.713(477) *Додін Є. В.* Адаптація законодавства України про кримінальну та адміністративну відповідальність за порушення митних правил до міжнародних митних правил, норм та стандартів / Є. В. Додін // Митна справа. 2008. № 1. С. 3—11.

У процесі вивчення шляхів втілення існуючих норм митного законодавства України у міжнародне митне законодавство проаналізовано процес створення інституту відповідальності за порушення митних правил у рамках митного законодавства України. Зазначено, що цей інститут необхідно привести у відповідність до вимог сучасного міжнародного законодавства з урахуванням його значення для економічного та політичного стану України.

07.01—02.08.783.

351.713:339.543.4(470) *Землянская Н.* Понятие и правовая сущность таможенной пошлины / Н. Землянская // Право и экономика. 2008. № 1. С. 105—107.

Проанализировано экономическое значение и правовая сущность таможенной пошлины. Отмечено, что в РФ законодатель неоднократно принципиально менял подходы к определению роли и места таможенной пошлины как правового института. Указано, что спор о правовой природе таможенной пошлины сводится к отстаиванию либо ее неналогового характера, либо рассмотрению ее как разновидности косвенных налогов. Представлено авторское определение таможенной пошлины.

07.01—02.08.784.

351.713 *Іванченко О. С.* Принципи переміщення товарів фізичними особами / О. С. Іванченко // Актуальні проблеми держави і права:

зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ОНЮА. О., 2007. Вип. 36. С. 382–386.

Аналізуючи МК України, автор звертає увагу на те, що він не дає загального поняття переміщення товарів через митний кордон України. Зазначено, що МК при визначенні поняття «переміщення» обов'язково вказує на спосіб переміщення. Проаналізувавши митне законодавство РФ, РБ, України, автор вказує на деяку різницю у розкритті поняття «переміщення». Детально розглянуто основні правила переміщення товарів та інших предметів через митний кордон України, які, на думку науковця, є визначальними і мають сферу дії, що охоплює всі види транспорту. Визначено ті, які застосовуються при переміщенні предметів фізичними особами.

07.01–02.08.785.

351.713(477) *Приймаченко Д. В.* Оцінка ефективності правоохоронної діяльності митних органів України / Д. В. Приймаченко // Митна справа. 2008. № 1. С. 12–17.

Акцентовано увагу на двоїстому характері змісту діяльності митних органів: правотворчому та індивідуально-розпорядчому, а також спрямованому на запобігання вчиненню порушень митних правил (правоохоронному за суттю). Проаналізовано результати діяльності митних органів за останні роки, пов'язані із запобіганням та припиненням митних правопорушень. Наголошено на необхідності розширення повноважень правоохоронного характеру для митних органів. Вказано на актуальність введення у чинне законодавство норм, які б передбачали участь у судовому засіданні представника митного органу, в зоні діяльності якого було вчинено порушення митних правил.

07.01–02.08.786.

351.713(477) *Прокопенко В. В.* Митні правовідносини / В. В. Прокопенко // Правове життя сучасної України: тези доп. 10-ї ювіл. конф. проф.-викл. і асп. складу / ОНЮА. О., 2007. С. 372–374.

Досліджено існуючі у вітчизняній і закордонній юридичній літературі підходи до поняття митних правовідносин. Виділено загальні складові даного поняття. Проаналізовано особливості митних правовідносин, що обумовлені їхньою специфікою. Підставою для виникнення митних правовідносин автор називає дії осіб, які спрямовані на реалізацію права на переміщення товарів і транспортних засобів через митний кордон України, тобто специфічні юридичні факти. Зазначено, що у випадках незаконних дій учасників митних правовідносин поряд із митними правовідносинами можуть виникати й інші правовідносини, які обумовлені порушенням адміністративного, кримінального та цивільного права.

07.01–02.08.787.

342.9 *Сьоміна В. А.* Судовий та адміністративний порядок вирішення публічно-правових спорів / В. А. Сьоміна // Проблеми законності: респ.

міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2007. Вип. 89. С. 89–94.

Зазначаючи, що КАСУ є одним з найпрогресивніших нормативних актів незалежної України, автор, однак, приділяє увагу певним недолікам, на які сьогодні звертають увагу як теоретики, так і практики-адміністративісти. Автор стверджує, що держава надає судовому порядку розгляду публічно-правових спорів пріоритетного значення. Разом з тим відмічено, що запровадження адміністративного судочинства, створення системи спеціалізованих адміністративних судів ніяким чином не заперечує розвитку досудових процедур розв'язання публічно-правових спорів. Виділено переваги досудового порядку розв'язання публічно-правових спорів.

07.01–02.08.788.

351.713:347.413 *Федотова І. О.* Митний брокер за умов електронного декларування / І. О. Федотова // Митна справа. 2008. № 1. С. 40–44.

Проаналізовано нормативну базу з питань електронного декларування. Визначено правовий статус митного брокера за умов електронного декларування. Виявлено проблематику, пов'язану з діяльністю митного брокера за умов електронного декларування. Запропоновано шляхи й напрями вирішення проблемних питань.

ФІНАНСОВЕ ПРАВО

Автореферати

07.01–02.08.789.

347.734(477)(043.3) *Прилуцький О. В.* Організаційно-правові засади діяльності комерційних банків в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Прилуцький Олександр Васильович; Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2008. 20 с.

Проведено комплексний аналіз теоретичних і практичних аспектів організаційно-правових засад діяльності комерційних банків. Досліджено історико-правові проблеми їх становлення, розвитку та функціонування. На теоретичному рівні проаналізовано банківську систему, запропоновано авторське її визначення, показано, з яких елементів вона складається, наведено характеристику кожного з них, показано їх взаємодію між собою та системою в цілому. Висвітлено питання нормативно-правового забезпечення діяльності комерційних банків. Обґрунтовано необхідність прийняття Банківського кодексу України. Запропоновано авторське формулювання поняття «банк» як правового явища, названі його ознаки. Акцентовано увагу на класифікації комерційних банків. Досліджено організаційну структуру й органи управління комерційних банків, принципи та функції, на підставі яких здійснюється їх діяльність, а також питання їх реорганізації й ліквідації. Визначено роль банківського нагляду, здійснюваного Національним

банком України, та порядок застосування правових заходів впливу до порушників за недодержання банківського законодавства. Сформульовано концептуальні положення, обґрунтовано пропозиції й висновки з досліджуваних питань.

07.01—02.08.790.

347.764(477)(043.5) *Юрах В. М.* Фінансово-правові засади страхування в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Юрах Віталій Михайлович; ОНЮА. — О., 2008. — 19 с.

Досліджено правову природу страхування як суспільного явища, що, з одного боку, виступає як елемент фінансової системи країни, з іншого — як механізм захисту осіб від негативних наслідків певних непередбачуваних подій. Висвітлено саме фінансово-правовий аспект страхової діяльності. Визначено поняття страхування з позицій фінансового права. Проведено історико-правовий аналіз становлення фінансово-правового регулювання страхової діяльності. Запропоновано тлумачення фінансових правовідносин, що виникають у сфері страхування. Висвітлено фінансово-правові режими існуючих форм страхування. В процесі дослідження страхування розглянуто як важливу функцію держави, що виконує значну роль підвищення соціального захисту населення та забезпечує фінансову стабільність у державі. Виявлено недоліки у сфері правового регулювання страхової діяльності та внесено пропозиції до чинного законодавства.

Статті

07.01—02.08.791.

347.73:336.22 *Бабін І. І.* Презумпція добросовісності в податковому праві: теорія та практика застосування / І. І. Бабін // Науковий вісник Чернівецького університету. Правознавство: зб. наук. пр. Чернівці, 2007. Вип. 375. С. 77—81.

Проаналізовано зміст поняття «добросовісність платника податків». Наголошено, що у податковому праві необхідно виходити з розуміння добросовісності в суб'єктивному, а не об'єктивному розумінні. Окрему увагу приділено судовій практиці по угодах, укладених в обхід податкового закону. Вказано, що при наявності загальної норми про недопустимість зловживання правом у податкових відносинах, яка зараз відсутня у податковому законодавстві, у жертву буде принесений принцип визначеності податкового права. Запропоновано спеціальне удосконалення окремих інститутів податкового права з метою усунення наслідків недобросовісних дій платників податків.

07.01—02.08.792.

347.73:336.22(477) *Бортняк В.* Щодо поняття системи органів, які контролюють справляння податків та зборів / В. Бортняк // Право України. — 2007. — № 10. — С. 67—69.

Досліджено систему органів, які контролюють справляння податків і зборів згідно з податковим законодавством України, їх місце у системі суб'єктів податкових правовідносин, а також коло органів, які здійснюють зазначений контроль, та особливості правового статусу кожного з них. Зазначено, що в чинному законодавстві України немає єдиного підходу у використанні понять «контролюючі органи», «органи стягнення», «податкові органи», що значною мірою ускладнює правозастосовчу практику.

07.01—02.08.793.

351.713+656.033.9 *Бригар О. С.* Співвідношення портових та митних зборів у правовому аспекті / О. С. Бригар // Актуальні проблеми держави і права: зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ОНЮА. — О., 2007. — Вип. 36. С. 395—399.

Зазначено, що у порту крім портових зборів можуть стягуватись і митні збори. Автор намагається відповісти на питання щодо можливості перейменування портових зборів у податки. Виявлено відмінності між зборами та податками. Провівши аналіз етимології слів «податок» та «збір», науковець робить висновок, що виходячи з природи платежу, який стягується у порту за надання певних послуг безпосередньо судну чи утримання відповідних об'єктів портової інфраструктури, необхідних для забезпечення його безпеки в порту, правильно називати його «збір».

07.01—02.08.794.

347.73 *Вакарюк Л. В.* Пострадянські концепції фінансово-правового інституту / Л. В. Вакарюк // Науковий вісник Чернівецького університету. Правознавство: зб. наук. пр. Чернівці, 2007. Вип. 375. С. 82—98.

Зазначено, що у пострадянську науку фінансового права були механічно перенесені та прижиттєві три основних концепції фінансово-правового інституту: фондова концепція, інституціональна концепція, посуб'єктна концепція. Ґрунтовно розглянуто систему аргументації прихильників кожного із трьох вище зазначених підходів. Проаналізовано наукові погляди О. І. Худякова, А. А. Мамедова, А. А. Нечая, О. А. Лукашова — прихильників фондової концепції фінансово-правового інституту. Наведено аргументи вчених-фінансистів, що підтримують інституціональну концепцію фінансово-правового інституту (Ю. О. Крохіна, М. П. Кучерявенко, О. П. Орлюк, Н. Ю. Пришва, Є. О. Алісов та ін.). Наголошено, що даний підхід не є перспективним для вироблення якісно нових теоретичних знань про ситемоутворюючі фактори у фінансовому праві та правових, іманентних критеріїв виділення фінансово-правових інститутів. Посуб'єктну концепцію (В. М. Родіонова, А. З. Дадашев, А. Д. Селюков, А. Т. Ковальчук та ін.) визначено як неперспективну та неплідну. Проаналізовано сучасні правові підходи до розуміння критеріїв виділення фінансово-правових інсти-

тутів (П. С. Пацурківський, Д. В. Вінницький та ін.).

07.01—02.08.795.

347.73 Вакарюк Л. В. Субстанціональні якості типової юридичної конструкції фінансового права / Л. В. Вакарюк // Науковий вісник Чернівецького університету. Правознавство : зб. наук. пр. Чернівці, 2007. Вип. 385. С. 78—95.

Наголошено на неможливості дослідити фінансове право як систему з позицій елементаристського підходу, як це намагався зробити М. П. Кучерявенко. Проаналізовано такі субстанціональні якості юридичних конструкцій фінансового права, як системність та структурованість. Виведено закономірності цього типу властивостей юридичних конструкцій фінансового права, зокрема законів системного сепаратизму та оптимальності структур. З урахуванням указаної проблематики проаналізовано науковий доробок М. П. Кучерявенка, Д. В. Вінницького, І. І. Бабіна, В. М. Пушкарьової. Вказано, що всебічний аналіз зв'язків елементів типових юридичних конструкцій фінансового права перекоонує, що вони об'єктивно поділяються за своїми властивостями на три основні групи внутрішніх зв'язків: структурні, функціональні; генетичні. Зовнішні функціональні зв'язки поділяються на вхідні зв'язки та вихідні зв'язки.

07.01—02.08.796.

347.735(470) Варламов В. Быть или не быть в России филиалам иностранных кредитных организаций / В. Варламов, К. Гасников // Право и экономика. 2008. № 1. С. 18—21.

Проаналізовано російське законодавство, регулююче створення та функціонування філіалів іноземних банків. Отмечено, что данные законодательные положения не предписывают, но и не запрещают создание на территории РФ филиалов иностранных банков. Уделено внимание представленному Министерством финансов РФ законопроекту о запрете на создание в РФ филиалов иностранных банков. Проаналізовані наслідки його прийняття. Указано, что на сегодняшний день зарубежные кредитные организации используют на территории России другой правовой механизм работы в банковской системе РФ: в виде дочерних или зависимых юридических лиц кредитных организаций.

07.01—02.08.797.

347.73:336.22 Гаврилюк Р. Егалітарна інструментально-потребова концепція податкового права / Р. Гаврилюк // Право України. 2007. — № 10. — С. 45—49.

На основі аналізу етатистської і людиноцентристської парадигм оподаткування наголошено, що за зовнішньою їхньою протилежністю приховується ряд загальних субстанціональних рис: відрив і протиставлення приватного і публічного начал в оподаткуванні; відторгнення публічного

інтересу від індивіда, винесення цього інтересу за межі індивідуального інтересу і протиставлення його останньому; визначення держави як джерела публічного інтересу. Зазначено, що громадянське суспільство усе більшою мірою й все очевидніше перетворюється з об'єкта на суб'єкт податкової політики, а державі повертається, але вже на іншому етапі її історичного розвитку роль інструмента суспільства в податковій політиці. Запропоновано як варіант виходу із глухого кута в теорії податкового права, що особливо яскраво проявився на рубежі XX—XXI ст., егалітарну інструментально-потребову концепцію податкового права.

07.01—02.08.798.

347.73:336.14 Голубев А. Основы финансово-бюджетного контроля / А. Голубев // Приложение к ежемесячному юридическому журналу «Хозяйство и право». 2007. № 12. С. 1—48.

Раскрыто понятие и сущность государственного и муниципального финансово-бюджетного контроля. Обозначена сфера его осуществления и предмет. Установлены признаки субъектов, осуществляющих финансово-бюджетный контроль, а также субъектов, которые ему подвергаются. Рассмотрен государственный и муниципальный финансово-бюджетный контроль как правоотношение. Уделено внимание правонарушениям в данной сфере.

07.01—02.08.799.

347.73:336.226.212.1(477) Губенко А. Організаційно-правові проблеми оподаткування нерухомого майна в Україні / А. Губенко // Підприємництво, господарство і право. 2007. № 11. С. 28—30.

Висвітлено питання оподаткування нерухомості та розроблення рекомендацій до вітчизняного законодавства з урахуванням іноземного досвіду (США, Великобританія, Німеччина, Канада). Зазначено, що у більшості розвинутих країн податок на нерухомість віднесений до місцевих, а об'єктом оподаткування є право власності на будь-яке нерухоме майно, а не лише на будівлі та споруди. На думку автора, об'єктом податку на нерухоме майно в Україні має бути право власності на земельні ділянки, на будівлі та споруди, що перебувають у власності або користуванні фізичних і юридичних осіб. Науковець вважає за доцільне запровадження податку на нерухомість, який підлягає сплаті щороку, хоча сума податку може збиратися частинами протягом року.

07.01—02.08.800.

347.965:347.73 Дзісяк О. П. Фінансово-правові проблеми організації взаємодії у сфері цивільного захисту / О. П. Дзісяк, Д. М. Павлов, А. Г. Губенко // Науковий вісник Київського національного університету внутрішніх справ. 2008. № 2. С. 47—51.

Проаналізовано адміністративно-правові та фінансово-правові проблеми взаємодії у сфері

цивільного захисту. Досліджено стан правового регулювання діяльності суб'єктів цивільного захисту, перспективи розвитку підсистеми фінансового забезпечення цивільного захисту.

07.01—02.08.801.

347.73:343.359.2(477) *Дуванський О. М.* Система примусових заходів, пов'язаних з невиконанням обов'язку по сплаті податків і зборів / О. М. Дуванський // Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2007. — Вип. 89. — С. 112—118.

Зазначено, що питання про систему примусових заходів, пов'язаних з невиконанням обов'язку по сплаті податків і зборів, є частиною важливої наукової проблеми — реалізації державного примусу у сфері оподаткування. Відмічено, що чинне податкове законодавство України не містить норми, що визначає перелік примусових заходів, які застосовуються до платників у разі порушення ними встановленого законом порядку виконання обов'язку по сплаті податків і зборів, що за цієї умови при встановленні системи таких заходів необхідно виходити з категорії «податковий борг», оскільки об'єктивним наслідком невиконання цього прямого конституційного обов'язку є виникнення податкового боргу. На основі аналізу норм ЗУ «Про порядок погашення зобов'язань платників податків перед бюджетами та державними цільовими фондами» автор робить висновок, що порушення строку виконання обов'язку по сплаті податків і зборів тягне за собою застосування таких примусових заходів: штрафні санкції; забезпечення виконання обов'язку по сплаті податків і зборів (податкова застава, адміністративний арешт активів платника, пеня); примусове стягнення активів платника податків.

07.01—02.08.802.

347.73:336.22(470) *Ермаков А. Н.* Правовые гарантии субъектов предпринимательской деятельности при административной процедуре взыскания налогов и иных обязательных платежей / А. Н. Ермаков, И. Ю. Захарьяшева // Административное право и процесс. — 2007. — № 4. — С. 34—37.

Проаналізована адміністративна процедура взыскания, которая действует в отношении налогоплательщика в случае неуплаты или неполной уплаты последними налога, сбора в установленный срок, недоимки по страховым взносам, пени, начисленной за несвоевременную уплату налога, а также штрафов в размерах, установленных ФЗ от 4 ноября 2005 г. (ст. ст. 46, 47, 75, 103.1, 114 НК РФ), ст. 25.1 ФЗ «Об обязательном пенсионном страховании в РФ». Обращено внимание на аналогичный порядок при урегулировании конфликтов в сфере таможенных правоотношений, но только к юридическим лицам. Отмечен приоритет административного порядка взыскания, осуществляемого органами исполнительной власти перед судебным поряд-

ком рассмотрения и разрешения спора. Предлагается авторская формулировка правил гарантий прав и законных интересов налогоплательщика при взыскании налогов и иных обязательных платежей, которая основана на нормах новой редакции НК РФ.

07.01—02.08.803.

347.73:336.1(477) *Єна О. О.* Правовий режим валютних обмежень в Україні / О. О. Єна // Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2007. — Вип. 89. — С. 118—125.

Вказано, що будучи необхідним елементом валютної політики держави, валютне регулювання в Україні здійснюється шляхом державного впливу на валютні відносини з боку уповноважених органів за допомогою використання економічних та адміністративних методів, у тому числі валютних обмежень. Проаналізовано три режими валютного регулювання, які виділились залежно від наявності чи відсутності валютних обмежень: режим державної валютної монополії; режим відсутності валютних обмежень; режим валютних обмежень. Вказано на різноманітність форм валютних обмежень. Правовий режим валютних відносин в Україні визначено як режим валютних обмежень, що юридично закріплено Декретом КМ України «Про систему валютного регулювання і валютного контролю». Зазначено, що дефініцію валютних обмежень досі не закріплено ні в українському, ні в російському законодавстві. Наведено перелік цілей валютних обмежень як елемента валютної політики держави, а також їх класифікацію залежно від операцій платіжного балансу. Запропоновано продовжувати лібералізацію валютного регулювання шляхом поступового зменшення кількості валютних обмежень і зведення до мінімуму втручання держави у функціонування валютного ринку.

07.01—02.08.804.

347.735:336.27(477)“18” *Зайцева Н. А.* Правовое регулирование государственного кредита: состояние, тенденции, перспективы / Н. А. Зайцева // Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2007. — Вип. 88. — С. 104—110.

Проаналізовані наукові трудові дослідників-фінансистів XIX століття. Розглянуто взаємозв'язок госкредита і державного боргу в аспекті філософських категорій причини і наслідки. По думці автора, призначення державного кредиту полягає в тому, що він є засобом мобілізації в державі додаткових грошових ресурсів, тобто держава для розв'язання проблем в процесі підвищення доходу бюджету використовує беземісійний метод залучення тимчасово вільних грошових засобів юридичних і фізичних осіб. Предложено прийняти ЗУ «О государственном кредите», в котором следует, по мнению автора, четко определить

понятийный аппарат и все существенные условия организации предоставления временно свободных денежных средств государству, а также права и обязанности сторон, порядок и способы обеспечения государственного долга, систему государственных гарантий и др.

07.01—02.08.805.

347.73:336.14(477) *Закревський А.* До питань про правову природу Закону про Державний бюджет / А. Закревський, Л. Кравченко // *Право України*. — 2008. — № 3. — С. 14—16.

Наголошено, що виходячи з аналізу українського законодавства, а також враховуючи необхідність безперервної взаємодії різних гілок влади, спрямованої на забезпечення ефективної реалізації державної політики та функціонування громадянського суспільства в цілому, невчасний початок дії Державного бюджету України може призвести до порушення встановленого Конституцією України порядку організації і здійснення влади, а відповідно і до її недієздатності. Зазначено, що, враховуючи основні положення Конституції України, можна говорити, що закон про державний бюджет за своєю природою є фінансовим документом, який встановлює розподіл державних фінансових ресурсів і який може розглядатися як закон з особливою правовою природою.

07.01—02.08.806.

347.73:343.9:343.37(477) *Зверкова Н.* Фінансовий моніторинг як захід протидії тіньовій економіці в Україні / Н. Зверкова // *Підприємництво, господарство і право*. — 2008. — № 2. — С. 8—10.

Проаналізовано такий напрям фінансового контролю, як фінансовий моніторинг. Це явище досліджено з огляду на його призначення як адміністративно-правового заходу протидії тіньовій економіці. Сформульовано пропозиції, спрямовані на вдосконалення норм з фінансового моніторингу.

07.01—02.08.807.

347.73:336.22(477).001.73 *Зятін В. С.* Трансформація податкової системи України під впливом процесу вступу до СОТ та створення зони вільної торгівлі в ЄС: правові аспекти / В. С. Зятін // *Актуальні проблеми держави і права: зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ОНЮА*. — О., 2007. — Вип. 36. — С. 129—135.

У контексті пріоритету зовнішньоекономічної політики України щодо інтеграції у світову економіку та вступу до СОТ досліджено співвідношення торговельних та податкових режимів. З метою визначення сфер їх перетинання та взаємодії розглянуто нормативну структуру податкової системи. Автор стверджує, що оподаткування становить невід'ємну частину торговельного режиму. Таке розуміння знайшло своє втілення в Генеральній угоді про тарифи та торгівлю, а саме у статтях III та XVI і було розви-

нуте через квазісудову практику ГАТТ. Реалізація режиму вільної торгівлі між Україною та ЄС повинна розглядатися як стратегічний напрям зміцнення конкурентоспроможності національної економіки, зважаючи на ряд чинників, зокрема введення законодавчих новел, орієнтованих на підвищення конкурентоспроможності національної економіки. Зазначено, що останніми роками майже повністю врегульовано суперечності щодо податкових пільг, що надавались окремим підприємствам промисловості, встановлено однакові ставки акцизного збору на вітчизняні та імпортовані транспортні засоби відповідно до принципу національного режиму та ін. Важливим кроком автор називає прийняття 19 лютого 2007 р. Концепції реформування податкової системи України.

07.01—02.08.808.

347.73:336.226.4:63 *Костенко О.* Щодо визначення платників фіксованого сільськогосподарського податку / О. Костенко // *Юридична Україна*. — 2007. — № 10. — С. 62—66.

Зазначено, що платниками фіксованого сільськогосподарського податку є виключно юридичні особи, які мають та реалізують закріплені права та обов'язки за умови дотримання ними всіх передбачених законодавством умов протягом усього часу роботи за цим податком, а саме: дотримання кількісних параметрів обсягу виручки від реалізації сільськогосподарської продукції власного виробництва; спеціальний статус платника чи здійснення певних видів господарської діяльності. Запропоновано на законодавчому рівні закріпити єдиний перелік супутніх послуг, який би застосовувався до всіх платників фіксованого сільськогосподарського податку, незалежно від статусу чи здійснюваної господарської діяльності. Метою введення фіксованого сільськогосподарського податку є стимулювання господарської діяльності суб'єктів аграрного сектора. Автор вважає недоцільним встановлення обмежень щодо виробництва (реалізації) певних видів сільськогосподарської продукції, як це запропоновано у проекті Податкового кодексу України.

07.01—02.08.809.

346.9 *Костя Д. В.* Теоретико-правові проблеми конкретизації законодавства про природоресурсні платежі / Д. В. Костя // *Науковий вісник Чернівецького університету. Правознавство: зб. наук. пр.* — Чернівці, 2007. — Вип. 375. — С. 99—103.

Наголошено, що ресурсні платежі варто розглядати як обов'язкові публічно-правові платежі неподаткового характеру. Наведено аргументи на користь даної позиції. Розглянуто можливість конкретизації законодавства про природоресурсні платежі. Вказано, що як один з головних шляхів вирішення проблеми встановлення оптимальних ставок ресурсних платежів у сучасній юридичній літературі розглядають переведення їхнього нормативного регулювання на рентну

основу. Наведено схему конкретизації законодавства, що регулює стягнення природоресурсних платежів.

07.01—02.08.810.

347(477) *Кравченко Н. Г.* Правові засади створення та використання фонду системи гарантування вкладів України / Н. Г. Кравченко // Наукові записки. Юридичні науки : зб. наук. ст. / Нац. ун-т «Кієво-Могилянська академія». К., 2007. — Т. 64. — С. 65—69.

Досліджено нормативно-правові бази та теоретичні праці, аналітичні й економічні матеріали, статистику та матеріали часописів. Проаналізовано джерела формування резервів, передбачених для виплат вкладникам банків, налагодженої і забезпеченої організації виплат. Досліджено іноземний досвід системи страхування вкладів. Визначено перспективи подальшого розвитку системи гарантування в Україні.

07.01—02.08.811.

347.73:336.22 *Криницький І.* Дотримання податкової таємниці як спеціальний принцип податково-процесуального права / І. Криницький // Підприємництво, господарство і право. 2007. № 11. С. 19—22.

У системі принципів податково-процесуального права, на думку науковця, можна виділити: принцип незалежності податкових органів у своїх правоправних діях; принцип чітко визначеної ієрархії та субординації; принцип дотримання податкової таємниці; принцип диспропорції між правами й обов'язками платника податкових платежів; принцип рівномірної сили. Зазначено, що податкову таємницю можливо інтерпретувати в семи аспектах: спеціальний принцип податково-процесуального права; правова категорія; вид інформації з обмеженим доступом (підвид конфіденційної інформації); інститут податково-процесуального права; правовий режим; підвид податкового обов'язку; складовий елемент інформаційної безпеки. Проаналізовано зміст та юридичну сутність конфіденційної інформації та податкової таємниці. Виділено основні напрями захисту податкової таємниці.

07.01—02.08.812.

347.73:336.22(470) *Куницyna О.* Истребование документов в порядке статьи 93.1 Налогового кодекса Российской Федерации / О. Куницyna // Право и экономика. — 2008. — № 2. — С. 49—51.

Приведены рекомендации по защите прав и законных интересов налогоплательщиков от нарушений и злоупотреблений, допускаемых налоговыми органами при истребовании документов (информации) в порядке п. 1 ст. 93.1 НК РФ. Указано, что истребуемые налоговым органом документы являются документами бухгалтерского учета организации-контрагента (иного лица) и не касаются деятельности проверяемого налогоплательщика. Книга продаж, налоговые декларации также не могут быть признаны докумен-

тами, относящимися к деятельности проверяемого налогоплательщика. Отмечено, что истребование иных документов (информации), не указанных в Поручении, полученном от налогового органа, проводящего проверку, или иные мероприятия налогового контроля, по сути, являются самостоятельным требованием налогового органа.

07.01—02.08.813.

347.734:336.711:336.14 *Латковська Т. А.* Правові особливості участі Центрального банку в бюджетних відносинах / Т. А. Латковська // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ОНЮА. О., 2007. Вип. 36. С. 423—428.

Визначено роль та місце центрального банку як головного банку країни у бюджетних правовідносинах, відповідно, його бюджетних повноважень. Розкрито правовий статус центрального банку як учасника бюджетних правовідносин. Сформульовано пропозиції щодо удосконалення бюджетних повноважень центрального банку України.

07.01—02.08.814.

347.457(470) *Логинов П.* Финансово-правовое регулирование кредитных производных финансовых инструментов / П. Логинов // Право и экономика. 2008. № 3. С. 48—54.

Отмечено, что современное российское законодательство не осуществляет правового регулирования кредитных производных финансовых инструментов (деривативов). Представлен финансово-правовой анализ особенностей кредитных деривативов. Обращено внимание на тот факт, что размещение и обращение кредитных деривативов осуществляется на внебиржевом финансовом рынке. Указано, что правовое регулирование кредитных деривативов должно непосредственно осуществляться финансовыми правовыми нормами. Акцентируется внимание на необходимости принятия специального закона о производных финансовых инструментах. Проанализированы положения законопроекта, устанавливающего механизм нормативного регулирования кредитных нот как разновидности кредитных деривативов. Проведен краткий правовой анализ некоторых разновидностей кредитных деривативов, которые исключены из нормативного правового регулирования в РФ: дефолтного свопа, свопа на совокупный доход.

02.01—02.08.815.

342.3 *Лукашева О. Е.* Конституційно-правові аспекти незалежності Національного банку України / О. Е. Лукашева // Проблеми законності : респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2007. — Вип. 91. — С. 29—34.

Виокремлено конституційно-правові аспекти незалежності НБУ. Проаналізовано особливості реалізації принципу незалежності центрального банку в законодавстві України та інших країн.

07.01—02.08.816.

347.734:336.722(477) *Мазур Т.* Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: до питання розширення кола функцій / Т. Мазур // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 8. — С. 24—27.

Проведено дослідження законодавчо закріпленого обсягу функцій фонду гарантування вкладів фізичних осіб в Україні та вивчення міжнародного досвіду у цій сфері. На основі отриманої інформації сформульовано та обґрунтовано висновки щодо необхідності розширення функцій фонду.

07.01—02.08.817.

347.73(477) *Маланюк Л.* Поняття та місце небанківської установи у фінансовій системі України / Л. Маланюк // Право України. — 2008. — № 3. — С. 47—51.

Проведено аналіз наукових досліджень з питань визначення суті небанківської фінансової установи, а також національне і зарубіжне законодавство. Визначено поняття небанківської фінансової установи, її ознаки та місце у фінансовій системі України. Виявлено відмінності між банками та небанківськими установами. Наведено перелік фінансових установ, що входять до небанківської системи України.

07.01—02.08.818.

347.73.122:347.73 *Перепелица М. А.* Признаки, характеризующие понятие «субъект финансового права» / М. А. Перепелица // Проблемы законности: респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2007. — Вип. 88. — С. 86—93.

Отмечено, что для более четкого, точного и достоверного определения понятия необходимо выявить его сущность, под которой и понимаются внутренние, необходимые, основные, главные, устойчивые признаки, взаимосвязь которых между собой это и есть специфика исследуемого. Проанализированы такие признаки субъекта финансового права, как волеиспособность, обособленность, персонификация и опознаваемость.

07.01—02.08.819.

347.73:336.14(430) *Перощук З. І.* Аналіз зарубіжної практики організації міжбюджетних відносин / З. І. Перощук // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2007. — № 10. — С. 106—112.

Проаналізовано зарубіжну практику організації міжбюджетних відносин, яка ґрунтується на двох основних моделях: бюджетного федералізму (США, Швейцарія, Німеччина та ін.) та бюджетного унітаризму (Франція, Великобританія, Італія та ін.). Детально розглянуто бюджетний процес Швеції. Значний інтерес з погляду ефективності організації викликає система фінансового вирівнювання, що функціонує в Іспанії. Приділено увагу міжбюджетним відносинам у Німеччині.

07.01—02.08.820.

347.73(477) *Піхоцька В. Ф.* Правові аспекти удосконалення державного фінансового контролю / В. Ф. Піхоцька // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична: зб. наук. пр. — Л., 2007. Вип. 3. — С. 188—197.

Зазначено, що об'єктивна необхідність, сутність і значення контролю визначаються структурою державного та суспільного устрою країни. Розкрито сутність організації контролю у процесі управління фінансовими ресурсами держави. Запропоновано напрями розвитку та удосконалення державного фінансового контролю з урахуванням поступової інтеграції України в європейські структури. З'ясовано вплив нормативно-правових актів на підвищення ефективності фінансового контролю.

07.01—02.08.821.

347.73:336.226.322(477) *Саленков А. В.* Особенности правового регулирования налога на добавленную стоимость при осуществлении внешнеэкономической деятельности / А. В. Саленков // Проблемы законности: респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2007. — Вип. 89. — С. 107—112.

Выделены наиболее важные характеристики сущностных черт НДС. Отмечено, что на действующий порядок исчисления НДС и определения бюджетного возмещения существенно повлияли изменения, закрепленные ЗУ «О внесении изменений в Закон Украины «О Государственном бюджете Украины на 2005 год», и некоторые другие законодательные акты Украины» и ЗУ «О налоге на добавленную стоимость». Автор обращает внимание на тот факт, что новый порядок возмещения и форма декларации еще не разработаны.

07.01—02.08.822.

347.73:336.22:340.132.6(477) *Самсін І. Л.* До проблеми про буквальне та асоціативне тлумачення актів податкового законодавства / І. Л. Самсін // Актуальні проблеми держави і права: зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ОНЮА. — О., 2007. — Вип. 36. — С. 165—175.

Зазначено, що коли йдеться про конкуренцію буквального та асоціативного тлумачення законів, правозастосовчий орган має справу саме з оціночними прогалинами. Наголошено, що врахування принципу привалювання сутності над формою має свої логічні критерії, які обґрунтовуються у процесі обрання аргументів тлумачення та є необхідними для усунення загрози перебирання судовою владою законодавчих функцій. Вказано, що судова практика свідчить про те, що при вирішенні податкових справ у судах зустрічаються прояви асоціативного тлумачення актів податкового законодавства, яке ґрунтується на принципах верховенства права. Асоціативне тлумачення актів податкового законодавства проявляється у необхідності відійти від буквального змісту їх положень, коли «легітимна крити-

ка судом норми закону спирається на причини, мотиви яких лежать у площині справедливості. Наведено приклади спроби асоціативного тлумачення актів податкового законодавства у практиці органів державної податкової служби. Запропоновано внесення змін до актів законодавства, які б усунули суперечності між суспільними відносинами та цими актами і виключили б саму думку про можливість відступлення від букви закону з метою забезпечення відповідності судового рішення змісту суспільних відносин, їх логіці чи сутності речей.

07.01—02.08.823.

347.734:336.717.11(470) *Солдатова В. К* вопросу о юридической природе понятия «платежи» / В. Солдатова // *Право и экономика*. — 2008. — № 1. — С. 70—71.

Отмечено, что термин «платежи» является многозначным, в силу чего отсутствует его единое (общее) определение в справочной юридической и экономической литературе. Указано на межотраслевой характер данного термина. Проанализировано использование термина «платеж» в различных законодательных актах РФ и в судебной практике. Дано определение обязательного платежа в узком и широком смысле. В зависимости от того, в чьих интересах взимаются платежи, они разделены на публично-правовые и частноправовые.

07.01—02.08.824.

347.73:336.221 *Стаценко А. И.* Основания классификации системы налогообложения в Украине / А. И. Стаценко // *Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого*. — Х., 2007. — Вип. 89. — С. 102—107.

Исходя из определенной самостоятельности бюджетов различных уровней (центрального и местного), автор выделяет два уровня регулирования налоговых потоков: верхний (составляет основу поступлений в Государственный бюджет); нижний (формирует поступления в местные бюджеты). Отношения между органами власти при распределении компетенции по налоговому регулированию изменяются в зависимости от государственного устройства, специфики административно-территориального деления, традиций. Выделены два типа подобных отношений: предполагающий оказание решающего влияния центрального органа государственной власти на систему налоговой инициативы; характеризующийся долевым участием органов власти, при котором доля каждого уровня власти в налогах определяется их компетенцией. Проанализированы различные подходы к ориентированию налоговой компетенции в системе налогообложения: различные налоги; различные ставки; различные доходы. Исследовано соотношение понятий «налоговая система» и «система налогообложения». Рассмотрены классификации налогов и сборов на основании двух принципов компетенции органов по их введению (Верховной

Рады или местных советов) и разграничении бюджетов, в которые поступают средства от уплаты соответствующих налогов и сборов.

07.01—02.08.825.

347.453:336.226.322(470) *Хизириева Д.* Возмещение налога на добавленную стоимость лизинговой компанией / Д. Хизириева // *Право и экономика*. — 2008. — № 3. — С. 65—68.

Указано, что исходя из анализа судебной практики можно сделать вывод о том, что налоговые органы приводят разнообразные доводы, порой не предусмотренные НК РФ, для отказа требований заявителя-лизингодателя по поводу применения налоговых вычетов с уплаченных им сумм НДС. На основании анализа аргументов налоговых органов при вынесении решений об отказе в предоставлении вычетов по НДС сделано заключение о косвенном характере этих оснований, для доказательства которых требуются усилия. Отмечено, что для организации процесса уплаты именно той части НДС, которая имеет экономически оправданное содержание, НК РФ предусматривает определенную систему. Предложено заменить НДС налогом с оборота.

07.01—02.08.826.

347.73:336.14 *Чернадчук В.* Теоретичні аспекти бюджетної правотворчості / В. Чернадчук // *Підприємництво, господарство і право*. — 2007. — № 11. — С. 23—27.

Проаналізовано існуючі підходи щодо сутності бюджетного планування та бюджетної правотворчості як фінансово-правових категорій. З'ясовано їх співвідношення та проведено уточнення визначень цих понять. На думку автора, бюджетне планування є врегульованим нормами права видом бюджетної діяльності (стадією бюджетного процесу), що полягає у здійсненні зобов'язаними суб'єктами операцій з бюджетно-правовими нормами з метою визначення показників бюджету на наступний бюджетний період та їх фіксації у проекті закону чи рішенні про бюджет (створення проектів матеріальних норм бюджетного права). Бюджетною правотворчістю називається врегульований нормами права вид бюджетної діяльності, що полягає у здійсненні зобов'язаними суб'єктами бюджетних правовідносин, операцій з бюджетно-правовими нормами, наслідком яких є створення нових матеріальних бюджетно-правових норм, що встановлюють якісні та кількісні показники бюджету.

ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО

Книги

07.01—02.08.827.

347.77(075.8) *Василюк В. Я.* Інформаційна безпека держави: курс лекцій / В. Я. Василюк, С. О. Климчук. — К.: КНТ, 2008. — 136 с.

Розглянуто деякі питання забезпечення інформаційної безпеки держави. Проведено

аналіз законодавчої бази України та зарубіжних країн у галузі захисту деяких видів інформації.

07.01—02.08.828.

001.9:34(075.8) *Емельянов С. Л.* Информационные технологии в юриспруденции : учеб. пособие / С. Л. Емельянов, В. Ф. Якутко, Н. И. Логина ; ОНЮА. — О. : Фенікс, 2007. — 264 с.

Представлен теоретический и практический материал, необходимый для получения знаний и умений для работы в компьютерных сетях с электронными документами. Основной упор сделан на практических аспектах применения информационных технологий в юридической практике, в частности в судебном делопроизводстве.

Автореферати

07.01—02.08.829.

347.77:347.79(043.3) *Іванов Д. А.* Інформаційно-правові основи забезпечення безпеки мореплавства : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Іванов Денис Анатолійович ; ОНЮА. — О., 2008. — 19 с.

Уперше в Україні проведено комплексне дослідження інформаційно-правових основ забезпечення безпеки мореплавства. Визначено поняття та зміст інформаційних правовідносин у сфері безпеки мореплавства. Розкрито правову природу поняття «юридико-технічні норми» як окремого виду інформаційно-правових норм. Визначено зміст поняття «інформаційно-правове забезпечення» в діяльності, пов'язаній з пошуком і рятуванням на морі. Запропоновано класифікацію інформаційно-правових норм у галузі безпеки мореплавства згідно з цілями і порядком їх застосування. Надано пропозиції щодо вдосконалення законодавства України, що регулює інформаційно-правове забезпечення безпеки мореплавства.

Статті

07.01—02.08.830.

351.746:347.77(477) *Живко М. О.* Інформаційна безпека держави як складова національної безпеки / М. О. Живко // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична : зб. наук. пр. — Л., 2007. — Вип. 3. — С. 222—230.

Проаналізовано основні положення Концепції національної безпеки України, що була схвалена ВР України 16 січня 1997 р. Основні категорії національної безпеки розглянуто у взаємозв'язку з чинною концепцією та з огляду на формулювання узагальненого поняття «національна безпека». Виокремлено декілька підходів стосовно окреслення сутності інформаційної

безпеки. Визначено шляхи захисту інформаційної безпеки України. Зазначено, що змістовний аспект політики інформаційної безпеки, як і національної політики загалом, визначається її організаційним та регулятивно-контрольним спрямуванням.

07.01—02.08.831.

347.77(477) *Цимбалюк В. С.* Інформація як об'єкт правовідносин та предмет наукового пізнання у правознавстві / В. С. Цимбалюк // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2007. — № 10. — С. 62—69.

Розглянуто історію усвідомлення людством інформації як соціального феномена. Проведено системний міжгалузевий прикладний аналіз інформації з позицій юридичної когнітології та герменевтики права: як багатофункціонального, багатоаспектного терміна, через який визначається соціально усвідомлена ознака всіх суспільних відносин та їх видова специфіка, а також відокремлена галузь суспільної діяльності, у якій інформація виступає провідним об'єктом (чи предметом інформаційної діяльності). Зазначено, що проблема визначення інформації як юридичного терміна продовжує існувати. Формування комплексної науки про інформацію (інформаціології) потреба практики, у тому числі юридичної. Запропоновано авторське формулювання інформації, яке слід включити, на його думку, в майбутньому до проекту Кодексу України про інформацію (або Інформаційного кодексу).

07.01—02.08.832.

35.083.8(477) *Шлома Г. О.* Місце інституту службової таємниці в діяльності державних органів України / Г. О. Шлома // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична : зб. наук. пр. — Л., 2008. — Вип. 1. — С. 203—214.

З'ясовано питання правового регулювання доступу громадян до інформації про діяльність державних органів. Висвітлено різні наукові підходи до ознак та змісту службової таємниці як правового інституту, що обмежує інформаційні права громадян у сфері державного управління. Запропоновано доповнити ЗУ «Про інформацію» дефініцією поняття службової таємниці, а також змінити формулювання одного з обов'язків державних службовців, зазначеного у п. 5 ст. 10 ЗУ «Про державну службу», що регулює питання збереження державної таємниці. Наголошено на нагальній потребі розроблення механізмів, які б дозволили отримати юридичним та фізичним особам, власникам конфіденційної інформації, які передали її у користування державним органам, компенсацію за шкоду, завдану їй незаконним розголошенням або використанням.

12.00.08. КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО ТА КРИМІНОЛОГІЯ; КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО

Книги

08.01—02.08.833.

343.533 *Азаров Д. С.* Злочини у сфері комп'ютерної інформації (кримінально-правове дослідження) : монографія / Д. С. Азаров. — К. : Атіка, 2007. — 304 с.

Досліджуються проблеми кримінальної відповідальності за злочини у сфері комп'ютерної інформації, пов'язані зі ступенем і характером суспільної небезпеки цих посягань та їх міжнародним характером, ознаками складів цих злочинів, а також санкціями, передбаченими за їх учинення. Узагальнюється закордонний та міжнародний досвід кримінально-правової протидії «комп'ютерним» злочинам. Розроблена доктринальна модель системи норм про кримінальну відповідальність за аналізовані злочини, для втілення якої пропонується проект Закону України «Про внесення змін і доповнень до Кримінального кодексу України щодо відповідальності за злочини у сфері комп'ютерної інформації».

08.01—02.08.834.

343.37 Кримінальна відповідальність за порушення порядку здійснення господарської діяльності : коментар, нормативно-правові акти, судова практика / авт. комент. П. П. Андрушко. — К. : Юрінком Інтер, 2007. — 288 с.

Вміщено науково-практичний коментар до групи статей, що передбачають кримінальну відповідальність за порушення порядку здійснення господарської діяльності взагалі та її окремих видів, наведено нормативні акти та судову практику.

08.01—02.08.835.

343.2/7 *Кузнецов В. В.* Кримінальне право України : посіб. для підготов. до іспитів / В. В. Кузнецов, А. В. Савченко ; за заг. ред. О. М. Джужи. — 2-ге вид., допов. та переробл. — К. : Вид. Паливода А. В., 2007. — 300 с.

Подано основні положення Загальної та Особливої частин кримінального права України у світлі останніх наукових концепцій і практичних напрацювань. Матеріал розроблено відповідно до типових екзаменаційних (залікових) питань з нормативного курсу «Кримінальне право України». Корисним буде й додаток, у якому наведено перелік постанов Пленуму Верховного Суду України, що стосуються застосування деяких положень КК України (законодавство станом на 1 квітня 2007 р.). Призначений для абітурієнтів, слухачів і курсантів вищих навчальних закладів, у яких складають вступні, семестрові та державні іспити з кримінального права.

08.01—02.08.836.

343.293 *Маляренко В. Т.* Амністія та помилування в Україні : навч. посіб. / В. Т. Маляренко, А. А. Музика. — К. : Атіка, 2007. — 700 с.

Пропонована праця — це продовження і водночас збагачення літопису, започаткованого радянським ученим П. С. Ромашкіним — «Амнистия и помилование в СССР» (М. : Госюриздат, 1959. — 364 с.). В українському виданні зібрано і систематизовано акти про амністію та помилування (або документи, в яких певною мірою вирішувались питання стосовно цих інститутів), що видавались відповідними органами протягом березня 1917 р. — грудня 2006 р. (майже дев'яносторічний період). З-поміж інших вперше наведені тексти окремих актів, які свого часу не були оприлюднені, оскільки мали обмежувальний гриф на кшталт «Не для друку», «Для службового користування». Фактичному матеріалу передують авторський текст «Слово до читача» й «Амністія та помилування за чинним законодавством України: поняття, спільні риси, відмінність». Видання містить список рекомендованих джерел з правових питань застосування амністії і здійснення помилування в колишньому Радянському Союзі, а також у сучасних Росії та Україні. Може бути корисним для науково-педагогічних працівників, юристів-практиків, аспірантів, студентів юридичних навчальних закладів.

08.01—02.08.837.

343.346 *Шупаківський Р. В.* Кримінальна відповідальність за незаконне заволодіння чужим транспортним засобом : монографія / Р. В. Шупаківський. — К. : Атіка, 2007. — 160 с.

Розкрито всі ознаки злочину, передбаченого ст. 289 КК України. Об'єкт, предмет і суб'єкт цього злочину мають багато особливостей, без яких кримінальна відповідальність неможлива. Для студентів вищих юридичних навчальних закладів, аспірантів і викладачів, а також тих, хто цікавиться питаннями кримінальної відповідальності.

Автореферати

08.01—02.08.838.

343.26/29.001.36+343.85.001.36 *Горбачова І. М.* Заходи безпеки в кримінальному праві (порівняльно-правовий аналіз) : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / Горбачова Ірина Михайлівна ; ОНЮА. — О., 2008. — 20 с.

Досліджено заходи безпеки в системі існуючих заходів протидії злочинним проявам. Визначено підстави застосування заходів безпеки, які базуються на положеннях норм міжнародного права, нормах національного та зарубіжного законодавства (США, Велика Британія, Іспанія, Швейцарія, ФРН, Голландія, Італія,

Республіка Сан-Марино, Республіка Польща, Республіка Болгарія, Російська Федерація, Литовська Республіка та ін.). Обґрунтовано зміст понять «заходи безпеки», «суспільно небезпечний стан особи» тощо. Проаналізовано та систематизовано існуючі погляди на генезу кримінально-правової протидії злочинності шляхом переходу від абсолютної теорії кримінального покарання (як кари, відплати) до відносної теорії з метою раціонального застосування не тільки кари та відплати (покарання) за вчинене, але й попередження (заходи безпеки) та відновлення соціальної справедливості (компенсаційні заходи). Розкрито сучасне тлумачення змісту кримінально-правових заходів безпеки у кримінальному праві, запропоновано їхнє наукове визначення, систему та порядок застосування заходів безпеки в кримінальному праві України. Розроблено теоретичну модель формулювання інституту заходів безпеки в кримінальному праві України. Запропоновано законопроект щодо змін до КК України, в якому розкриваються визначення, система, порядок та умови призначення заходів безпеки поряд із покаранням або замість нього.

08.01—02.08.839.

343.35 *Дзюба Ю. П.* Кримінальна відповідальність за викрадення, привласнення, вимагання документів, штамів, печаток, заволодіння ними шляхом шахрайства чи зловживання службовим становищем або їх пошкодження (аналіз складу злочину); автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / Дзюба Юрій Павлович; Нац. юрид. акад. ім. Я. Мудрого. — Х., 2008. — 20 с.

Розглянуто історію законодавства про кримінальну відповідальність за досліджуваний злочин та визначено місце суспільних відносин, що виступають об'єктом даного складу, у системі інших суспільних відносин, охоронюваних кримінальним законом. Комплексно вирішено проблему відмежування родового об'єкта даного злочину від родових об'єктів суміжних груп злочинів: у сфері службової, господарської діяльності, проти правосуддя. Досліджено об'єктивні і суб'єктивні ознаки складу злочину, проведено його відмежування від суміжних злочинів. Сформульовано рекомендації щодо вдосконалення ст. 357 КК України, запропоновано нову редакцію статті.

08.01—02.08.840.

343.234(043.3) *Козак О. С.* Звільнення від кримінальної відповідальності; автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / Козак Олександра Сергіївна; Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. Д., 2008. — 20 с.

Досліджено концептуальні засади сутності кримінальної відповідальності як явища, що обумовлює існування звільнення від кримінальної відповідальності. Конкретизовано поняття звільнення від кримінальної відповідальності, його підстав та умов за кримінальним законодавством України. Встановлена відповідальність

звільнення від кримінальної відповідальності основним принципам кримінального права. Відмежовано звільнення від кримінальної відповідальності від суміжних кримінально-правових інститутів. Значну увагу приділено визначенню поняття ефективності звільнення від кримінальної відповідальності, його критеріїв та умов. Розроблено механізм оцінки ефективності звільнення від кримінальної відповідальності в Україні. Запропоновано шляхи вдосконалення інституту звільнення від кримінальної відповідальності з метою підвищення його ефективності.

08.01—02.08.841.

343.349.6(477) *Матвійчук В. К.* Кримінально-правова охорона навколишнього природного середовища: проблеми законодавства, теорії та практики; автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.08 / Валерій Костянтинович Матвійчук; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2008. — 32 с.

Праця є першим в Україні (після оновлення у 2001 р. кримінального законодавства) комплексним і системним дослідженням проблем кримінально-правової охорони навколишнього природного середовища. З урахуванням міжнародного, вітчизняного і зарубіжного досвіду висунуто низку концептуальних теоретичних та практичних положень і висновків щодо: кримінально-правової охорони навколишнього природного середовища; заходів з удосконалення законодавства і правозастосовної діяльності в означеній сфері; тенденцій сучасної кримінально-правової політики в аналізованій сфері. Розроблено сучасну систему кримінально-правової охорони навколишнього природного середовища. Запропоновано теоретичну модель майбутньої системи складів злочинів проти навколишнього природного середовища.

08.01—02.08.842.

343.3(477) *Ніколаєнко Т. Б.* Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з передачею особи на поруки; автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / Ніколаєнко Тетяна Богданівна; Київ. нац. ун-т внутр. справ. — К., 2008. — 20 с.

Досліджено питання щодо звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з передачею особи на поруки. Висвітлено історичний аспект становлення інституту звільнення від кримінальної відповідальності, у тому числі звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з передачею на поруки, а також поняття, підстава, умови та види звільнення від кримінальної відповідальності. Внесено пропозиції щодо застосування звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з передачею особи на поруки та призначення покарання у разі порушення умов передачі на поруки, а також щодо змін та доповнень до постанови Пленуму Верховного Суду України від 23 грудня 2005 р. № 12 «Про практику застосування судами Ук-

раїни законодавства про звільнення особи від кримінальної відповідальності». Запропоновано нову редакцію ст. 17 КК України.

08.01—02.08.843.

343.225 *Примаченко В. Ф.* Затримання особи, яка вчинила злочин, як обставина, що виключає злочинність діяння: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08 / Примаченко Віталій Федорович; Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. — Д., 2008. — 20 с.

Проаналізовано історичний розвиток українського кримінального законодавства про затримання злочинця, з'ясовано юридичну природу затримання особи, яка вчинила злочин. Визначено його місце у системі обставин, що виключають злочинність діяння та співвідношення з іншими видами затримання: адміністративним, кримінально-процесуальним та затриманням у криміналістичному аспекті. Розглянуто правові та фактичні підстави, склад кримінально-правового затримання, виходячи із різниці між затриманням злочинця без заподіяння шкоди та із заподіянням шкоди. Досліджено проблеми реалізації права на затримання особи, яка вчинила злочин, працівниками правоохоронних органів та поняття і види перевищення заходів, необхідних для затримання особи, яка вчинила злочин, а також питання кримінальної відповідальності за таке перевищення. Надано пропозиції щодо внесення змін до Конституції України, вдосконалення кримінального, кримінально-процесуального законодавства та Закону України «Про міліцію» від 20 грудня 1990 року.

Статті

08.01—02.08.844.

343.222.4:347.19(470) *Абашина Л. А.* Перспективы введения уголовной ответственности юридических лиц в России / Л. А. Абашина // Закон и право. 2008. № 4. С. 60—62.

Рассмотрен дискуссионный вопрос об уголовной ответственности юридических лиц в российском праве. Исследованы и обобщены данные о правонарушениях, совершаемых юридическими лицами, которые свидетельствуют о необходимости введения для них уголовной ответственности. Предложена авторская формулировка понятия юридического лица как субъекта уголовной ответственности. Приведен комплексный подход к формулированию субъективной стороны преступления, совершенного юридическим лицом. Представлена классификация уголовных наказаний для юридических лиц.

08.01—02.08.845.

343.45(477) *Анчукова М. В.* Поняття таємниці у Кримінальному кодексі України та її види / М. В. Анчукова // Держава і право. Юридичні і політичні науки: зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2007. — Вип. 38. — С. 582—586.

Розглянуто поняття таємниці у КК України, яке не має законодавчого визначення. Встановлено, що таємниця — це інформація. Зазначено, що відповідно до Закону «Про інформацію» інформація з обмеженим доступом поділяється на конфіденційну та таємну. До таємної інформації, що не становить державної таємниці, належать: службова, військова; медична (лікарська); таємниця нарадчої кімнати; професійна; банківська; таємниця страхування; таємниця вчинюваних нотаріальних дій; таємниця досудового слідства та дізнання; таємниця усиновлення; адвокатська; таємниця листування, телефонних розмов, телеграфної та іншої кореспонденції. Порушення законодавства про охорону кожного з видів таємниці спричиняє юридичну, у тому числі й кримінальну, відповідальність. Визначено, що характер суспільних відносин, які виникають з приводу охорони певної таємниці, є критерієм класифікації таємниці у кримінальному праві. Виділено та проаналізовано види кримінально-правової таємниці: державна таємниця, лікарська таємниця, таємниця голосування, таємниця усиновлення (удочеріння), таємниця листування, телефонних переговорів або іншої кореспонденції, що передається за допомогою засобів зв'язку або через комп'ютер, комерційна та банківська таємниця, професійна таємниця захисника чи представника особи з надання правової допомоги.

08.01—02.08.846.

343.57 *Арешкіна С.* Кваліфікуючі та особливі кваліфікуючі ознаки складу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів / С. Арешкіна // Право України. 2008. № 1. С. 87—89.

Виділено та проаналізовано чотири групи кваліфікуючих ознак складу розкрадань наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів. Сформульовані такі висновки: для правильної кваліфікації дій винного при застосуванні ним різних видів насильства з метою заволодіння наркотичними засобами, психотропними речовинами, їх аналогами та прекурсорами ступінь інтенсивності оцінюється не тільки за наслідками, що настали, а й за способом дії у момент застосування насильства. Визначено, що розкрадання наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів із застосуванням насильства, небезпечного для життя і здоров'я, чи з погрозою такого застосування здійснюється у формі розбою і є закінченим з моменту нападу з метою заволодіння зазначеними засобами або речовинами. Обґрунтовано, що розкрадання цих засобів або речовин з використанням особою свого службового становища здійснюється у формі присвоєння, розтрати або шахрайства. Підкреслено, що розмежування організованої групи від осіб за попередньою змовою при здійсненні розкрадання наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів має важливе значення для кваліфікації злочинних дій співучасників.

08.01—02.08.847.

343.224.1(477) *Березовська Н. Л.* Сутність та види покарань, пов'язаних з виправно-трудовим впливом, що застосовуються до неповнолітніх / Н. Л. Березовська // Актуальні проблеми політики: зб. наук. пр. / ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. О., 2007. Вип. 32. С. 159—166.

Визначено сутність покарань, пов'язаних з виправно-трудовим впливом. Зазначено, що під заходами виправно-трудового впливу слід розуміти виховні заходи, що застосовуються до засуджених з метою їх виправлення, спеціально організовані й проведені на основі особливої педагогічної тактики перевиховання злочинців. Проаналізовано специфіку виправно-трудового процесу. Вказано, що чинне кримінальне законодавство України передбачає сім видів покарань, пов'язаних з виправно-трудовим впливом: громадські роботи (ст. 56 КК), виправні роботи (ст. 57 КК), службові обмеження для військовослужбовців (ст. 58 КК), обмеження волі (ст. 61 КК), тримання у дисциплінарному батальйоні військовослужбовців (ст. 62 КК), позбавлення волі на певний строк (ст. 63 КК), довічне позбавлення волі (ст. 64 КК). Наголошено, що до неповнолітнього може застосовуватись тільки три з них: громадські й виправні роботи (ст. 100 КК), а також позбавлення волі на певний строк (ст. 102 КК). Встановлено, що покаранням, пов'язаним з виправно-трудовим впливом, властиві загальні ознаки покарання.

08.01—02.08.848.

343.71(470) *Братанов В. В.* Формы хищения предметов, имеющих особую ценность / В. В. Братанов // Российский следователь. 2007. № 11. С. 6—8.

Определено, что хищение предметов, имеющих особую ценность, путем кражи, обмана или злоупотребления доверием, присвоения, растраты или грабежа является материальным составом преступления, а хищение этих же предметов путем разбоя — формальным составом преступления. Исходя из анализа объективной стороны состава хищения предметов, имеющих особую ценность, указано, что она нуждается в совершенствовании. Сформулирован авторский текст диспозиции ст. 164 УК РФ.

08.01—02.08.849.

343.222.1 *Бринзанська О. В.* Досвід країн СНД у сфері регулювання кримінальної відповідальності за посягання на діяльність установ, що виконують покарання у виді обмеження та позбавлення волі / О. В. Бринзанська // Часопис Київського університету права. 2008. № 2. — С. 206—210.

Розглянуто законодавство держав СНД у сфері регулювання кримінальної відповідальності за посягання на діяльність установ, що виконують покарання у виді обмеження та позбавлення волі. Проаналізовано особливості національних законодавств держав СНД у зазначеній сфері та виявлено загальні тенденції їх розвитку. На підставі аналізу норм кримінальних кодексів країн СНД у зазначеній сфері автор дійшов висновку: досліджувані норми сформувались під впливом радянського кримінального законодавства та Модельного Кримінального кодексу СНД; переліки злочинів, які посягають на діяльність установ кримінально-виконавчої системи, у кримінальних законах країн членів СНД є практично однаковими. Встановлено, що у кримінальних законодавствах членів СНД наявні відмінності щодо кваліфікації сприяння втечі з місця позбавлення волі, в тому числі з боку працівників виправної установи: кримінальних законах Молдови та Туркменістану вказане діяння кваліфікується як самостійний склад злочину, а в інших державах застосовується інститут співучасті. Крім цього, за злісну непокору адміністрації установи відбування покарань у законодавствах Білорусі, Молдови, Казахстану передбачено кримінальну відповідальність, тоді як в Російській Федерації, Киргизстані та Таджикистані за дане діяння встановлено дисциплінарну відповідальність.

08.01—02.08.850.

343.23 *Брич Л. П.* Значення негативних ознак як розмежувальних ознак складів злочинів / Л. П. Брич // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична: зб. наук. пр. — Л., 2007. Вип. 3. С. 298—309.

Проаналізовано чинні законодавчі підходи до використання негативних ознак як критеріїв розмежування складів злочинів. Обґрунтовано правила використання негативних понять для формулювання розмежувальних ознак суміжних складів злочинів. Вказано на прогалини у законі в частині використання негативних ознак для розмежування складів злочинів.

08.01—02.08.851.

343.222 *Бурдін В.* До питання про інтелектуальну ознаку осудності / В. Бурдін // Вісник Львівського університету. Серія юридична: зб. наук. пр. — Л., 2007. — Вип. 44. — С. 243—250.

Розглянуто співвідношення понять «усвідомлення діяння» та «передбачення наслідків». Встановлено, що вони взаємопов'язані, проте відносно самостійні і не можуть бути замінені одна одною при формуванні кримінально-правових понять осудності та вини. Зроблено спробу довести, що, формулюючи поняття осудності, важливо вказати на можливість особи передбачити наслідки свого діяння.

08.01—02.08.852.

343.234 *Вознюк А. А.* Звільнення від кримінальної відповідальності учасників злочинних організацій: поняття, види, підстави / А. А. Вознюк // Науковий вісник Київського національного університету внутрішніх справ. 2008. № 2. — С. 133—138.

Розкрито актуальні підходи до розуміння «підстави для спеціальних видів звільнення від кримінальної відповідальності учасників злочинних організацій». Запропоновано їх класифікацію. Зазначено, що у теорії кримінального права виділено такі підстави звільнення від кримінальної відповідальності учасників злочинних організацій: юридичні, фактичні та соціальні. Аналіз зазначених визначень свідчить, що основою підстави для звільнення від кримінальної відповідальності науковці називають три різні явища: поведінку, дію та юридичний факт.

08.01—02.08.853.

343.2.01(470) *Грачева Ю. В.* Уголовно-правовая норма: понятие, структура, виды / Ю. В. Грачева // *Lex Russica*. — 2008. — № 1. — С. 22—39.

Дано определение понятия «логическая уголовно-правовая норма». Указано, что логическая уголовно-правовая норма объединяет в себе регулятивную и охранительную нормы-предписания. В свою очередь, регулятивная уголовно-правовая норма-предписание состоит из гипотезы и диспозиции, а охранительная — из диспозиции и санкции. Установлено, что логическая уголовно-правовая норма четырехчленна, т.е. состоит из гипотезы и диспозиции регулятивной нормы-предписания, диспозиции и санкции охранительной нормы-предписания. Логическая уголовно-правовая норма не тождественна статье Особенной части УК и включает в себя предписания, закрепленные как в Общей, так и в Особенной части УК РФ.

08.01—02.08.854.

347.78(477) *Гулкевич В.* Розмежування порушення авторського права і суміжних прав від інших злочинів проти інтелектуальної власності / В. Гулкевич // *Вісник Львівського університету. Серія юридична* : зб. наук. пр. — Л., 2007. — Вип. 44. — С. 251—257.

Досліджено проблемні аспекти розмежування авторського права і суміжних прав та інших злочинів проти інтелектуальної власності. Зазначено, що однією з основних причин все ще значного розповсюдження контрафактних примірників творів, комп'ютерних програм, баз даних, виконань, фонограм, відеограм, програм мовлення є недостатнє використання державою засобів кримінально-правового впливу до осіб, які скоюють злочини у сфері авторського права і суміжних прав. Вказано на причини, що спричиняють труднощі у застосуванні кримінально-правових норм у частині розмежування злочину, передбаченого ст. 176 КК України, та інших деліктів проти інтелектуальної власності.

08.01—02.08.855.

343.228 *Гусар Л. В.* Реалізація права на необхідну оборону / Л. В. Гусар // *Науковий вісник Чернівецького університету. Правознавство* : зб. наук. пр. — Чернівці, 2007. — Вип. 375. — С. 115—118.

Досліджено ефективність норми, що регулює право на необхідну оборону. На основі проведених соціологічних опитувань проаналізовано ставлення громадян до інституту необхідної оборони і його реалізації. Розроблено рекомендації щодо удосконалення законодавства про необхідну оборону; відтворення служби профілактики в ОВС з одночасним розробленням нових форм фіксації профілактичної роботи; введення інституту посередництва (погодження).

08.01—02.08.856.

343.7(477) *Демидова Л. М.* Майнова шкода як різновид тяжких наслідків злочину / Л. М. Демидова // *Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб.* / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2007. — Вип. 87. — С. 97—104.

Досліджено питання про взаємозв'язок тяжких наслідків і майнової шкоди злочину в КК України. Запропоновано класифікацію тяжких наслідків як ознаки складу злочину, виходячи з аналізу норм, які містяться в Особливій частині КК України. Зазначено, що майнова шкода як різновид тяжких наслідків має низку особливостей. Встановлено, що тяжкі наслідки концентрують не тільки підвищену небезпеку злочинних наслідків, а й підвищений ступінь суспільної небезпеки злочинного діяння і тому вони притаманні злочинам, визнаним тяжкими або особливо тяжкими згідно зі ст. 12 КК України. Сформульовано пропозиції щодо вдосконалення закону про кримінальну відповідальність та виокремлено специфічні й загальні характеристики майнової шкоди в різних її різновидах у межах одного виду злочину, певного розділу Особливої частини КК України, а також у кримінальному законі в цілому.

08.01—02.08.857.

343.23 *Дзюба Ю. П.* До питання про трактування ознак об'єктивної сторони злочину, передбаченого ст. 357 КК України / Ю. П. Дзюба // *Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб.* / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2007. — Вип. 88. — С. 110—118.

Розглянуто особливості об'єктивної сторони злочину, передбаченого ст. 357 КК України. Прокоментовано позиції учених щодо використання таких термінів, як «придбання», «вилучення», «привласнення», «заволодіння» й «обертання». Виокремлено три групи форм злочинного діяння: пов'язані з протиправним вилученням документів, штампів, печаток із правомірною володіння підприємств, установ або організацій; поєднані з руйнуванням відповідних предметів; які припускають відсутність ознак вилучення або руйнування зазначених предметів. Проаналізовано ознаки об'єктивної сторони злочину, передбаченого ст. 357 КК України. Сформульовано вказівку щодо загальної ознаки вилучення, яка дозволить удосконалити диспозицію норми, що зробить її більш лаконічною й доступною для сприйняття.

08.01—02.08.858.

343.615(477) *Дітріх О.* Поняття та зміст психічного насильства в кримінальному праві України: проблеми визначення / О. Дітріх // Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Юридичні науки. — К., 2007. — Вип. 74—76. — С. 77—80.

Досліджено проблеми психічного насильства в теорії кримінального права України. Проаналізовано думки вчених, які займалися вивченням даної теми. Визначено поняття, зміст та види психічного насильства. Розглянуто співвідношення поняття «погроза» і «психічне насильство». Запропоновано роз'яснити та закріпити на законодавчому рівні дані поняття, види насильства, різновиди психічного насильства. Зазначено, що від виду погрози і способу її вираження залежить, яка саме шкода нанесена життю і здоров'ю потерпілого і які наслідки потягли за собою дані погрози.

08.01—02.08.859.

343.6 *Карагезян Г. Г.* Уголовная ответственность медицинских работников за ненадлежащее врачевание в странах СНГ / Г. Г. Карагезян // Юридические науки. 2008. № 1. С. 58—61.

Изучено уголовное законодательство стран СНГ (Азербайджана, Армении, Белоруссии, Казахстана, Таджикистана, Украины), в котором установлено самостоятельную уголовную ответственность за ненадлежащее исполнение медицинским работником своих профессиональных обязанностей. Отмечено, что во всех кодексах, положения которых были проанализированы, существует развернутое понимание объективной стороны этого преступления, а также определен круг субъектов, используется терминология, соответствующая той, которая употребляется в сфере медицинской деятельности. Указано и на недостатки: негативным моментом представляется уравнивание с точки зрения общественной опасности таких двух последствий, как смерть человека и заражение вирусом иммунодефицита; лишение права занимать определенные должности или заниматься определенной деятельностью в ряде случаев предусмотрено как альтернативное наказание.

08.01—02.08.860.

343.237(477) *Кваша О. О.* Особливості кваліфікації злочинів, вчинених за попередньою змовою групою осіб / О. О. Кваша // Часопис Київського університету права. 2008. № 1. С. 162—166.

Проаналізовано дискусійні питання кваліфікації злочинів за кваліфікуючою ознакою «вчинення злочину за попередньою змовою осіб». Розглянуто позиції учених щодо зазначеної проблематики. Визначено, що прибічники одного підходу розглядають дану ознаку у нормах Особливої частини КК України виключно як співвиконавство, інші вчені припускають можливість розподілу ролей. Сучасні українські до-

слідники проблем співучасті у злочині наголошують, що злочинна група, яка діє за попередньою змовою, можлива як у співвиконавстві, так і у формі співучасті з розподілом ролей.

08.01—02.08.861.

343.24(477) *Кириш Б. О.* Покарання, що полягало у позбавленні звань, за Кримінальним кодексом України 1960 р. / Б. О. Кириш // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична: зб. наук. пр. — Л., 2007. — Вип. 3. — С. 263—275.

Досліджено зміст, підстави, умови та порядок застосування покарання, які передбачають позбавлення певних звань засудженого за КК України 1960 р. з моменту введення його в дію і до втрати ним чинності. Встановлено, що позбавлення військового або спеціального звання належало до покарань, що застосовувалися лише як додаткові (ч. 3 ст. 23 КК України). Наголошено, що вивчення минулого досвіду сприятиме вдосконаленню правил його застосування за чинним КК України і тим самим підвищенню ефективності практики використання цього кримінально-правового засобу боротьби з особливо тяжкими і тяжкими злочинами.

08.01—02.08.862.

343.2.01 *Ковальський В. С.* До питання про публічність кримінального права / В. С. Ковальський // Бюлетень Міністерства юстиції України. 2008. № 4. С. 96—100.

Проаналізовано питання про публічність кримінального права. Встановлено, що публічність кримінального права слід розуміти як установлену на захист держави та суспільних цінностей систему норм, яка охоплюється охоронною функцією, визначається завданнями та принципами кримінального закону, що базується на чинній Конституції, нормах та принципах міжнародного права.

08.01—02.08.863.

343.541-053.6 *Козлюк Л. Г.* Проблема визначення об'єкта статевих злочинів, які вчиняються щодо неповнолітніх / Л. Г. Козлюк // Часопис Київського університету права. 2008. № 1. — С. 178—182.

Досліджено проблему статевих злочинів, що вчиняються проти неповнолітніх. Розглянуто позиції учених щодо зазначеного питання. Встановлено, що основним об'єктом статевих злочинів, які вчиняються проти неповнолітніх, є: статева недоторканність; додатковим обов'язковим об'єктом — фізичний, психічний і моральний розвиток неповнолітніх; додатковим факультативним — здоров'я неповнолітніх. Наголошено, що вчинені статеві злочини щодо неповнолітніх поряд зі статевою недоторканністю завжди порушують їх фізичний, психічний і моральний розвиток, що негативно впливає на формування здорового суспільства у державі.

08.01—02.08.864.

343.32(477) *Косінов В.* Предмет злочинів у сфері охорони державної таємниці / В. Косінов // Вісник Львівського університету. Серія юридична: зб. наук. пр. — Л., 2007. — Вип. 44. — С. 273—281.

Розглянуто проблеми кримінально-правової охорони державної таємниці. Досліджено особливості предмета злочинів у сфері охорони державної таємниці. Вказано, що у визначенні поняття «державна таємниця» виділено два юридично значимі критерії: матеріальний — важливість такого роду відомостей для інтересів держави; формальний — передбаченість відомостей, що становлять державну таємницю у спеціальних переліках. Предмет злочину, передбаченого ст. 329 КК України, охоплюється поняттям матеріальний носій секретної інформації, а для кваліфікації злочину достатньо фактичної наявності відомостей, що становлять державну таємницю, на будь-якому матеріальному носії інформації.

08.01—02.08.865.

343.222.4(477) *Костенко Л.* Кримінальна відповідальність за перешкоджання журналістській діяльності / Л. Костенко // Юридичний журнал. 2008. № 1. С. 46—49.

Розглянуто ст. 171 КК України, яка передбачає кримінальну відповідальність за перешкоджання законній професійній діяльності журналістів. Проаналізовано об'єктивну сторону злочину, суб'єкт та суб'єктивну сторону злочину та санкції аналізованого злочину. Зазначено про відсутність в Україні практики застосування цієї статті та притягнення осіб до кримінальної відповідальності за нею, тобто кримінальні справи за цією статтею порушуються рідко, а якщо й порушуються, то не завжди винні особи несуть реальне покарання. Підкреслено, що набагато частіше за перешкоджання журналістській діяльності осіб притягують до адміністративної відповідальності. Запропоновано удосконалити ст. 171 КК України.

08.01—02.08.866.

343.22(470) *Крюкова О.* Стаття 313 УК РФ. Уголовно-правовая характеристика специального субъекта преступления, предусмотренного данной статьей / О. Крюкова // Закон и право. 2008. № 2. С. 89—90.

Рассмотрены и проанализированы различные точки зрения по вопросу определения субъекта преступления, предусмотренного ст. 313 УК РФ. Изучены результаты анкетирования и уголовное законодательство. Установлено, что субъектом данного преступления является вменяемое физическое лицо, достигшее 16-летнего возраста, отбывающее наказание в местах лишения свободы независимо от вида исправительного учреждения либо наказание в виде ареста, а также заключенное под стражу в порядке меры пресечения. Определено, что субъект преступления, предусмотренного ст. 313 УК РФ, помимо об-

щих признаков обладает дополнительными признаками и о нем следует говорить как о специальным субъекте (отбывание им наказания в местах лишения свободы либо нахождение в предварительном заключении).

08.01—02.08.867.

343.611:179.7(438) *Маркова К. М.* Поняття еутаназії та еутанатичне вбивство в кримінальному праві Республіки Польща / К. М. Маркова // Університетські наукові записки: Часопис Хмельницького університету управління та права: Право. Економіка. Управління / Хмельницький університет управління та права. Хмельницький, 2008. Вип. 2. С. 204—207.

Розкрито термін еутаназія та наведено дефініції еутаназії зі словників і енциклопедій. Зазначено, що у Польщі еутаназія відноситься до злочинів, що посягають на життя особи, і за такий злочин передбачено значно менший розмір покарання, ніж за вбивство людини при інших обставинах вбивство упривілейоване. Польське законодавство не легалізує зазначене поняття у жодному його виді. Встановлено, що ст. 150 КК Польщі, в якій закріплено еутанатичне вбивство, на сьогоднішній день є мертвою правовою нормою. Наголошено про необхідність чіткого законодавчого врегулювання цієї проблеми в законодавстві кожної правової держави.

08.01—02.08.868.

343.236(477) *Миллюков С.* Определение понятия неоконченного преступления в современной уголовно-правовой литературе / С. Миллюков, Т. Дронова // Уголовное право. — 2008. — № 2. С. 42—46.

Указано на отсутствие в УК РФ определения понятия «незаконченное преступление», которое обусловило его неоднозначное толкование в уголовно-правовой теории. Проанализированы мнения ученых, касающиеся данного понятия. Сформулировано авторское определение анализируемого понятия.

08.01—02.08.869.

343.2/7(477) *Нежурбіда С. І.* Зміни та доповнення до Кримінального кодексу України: кількісний аналіз / С. І. Нежурбіда // Науковий вісник Чернівецького університету. Правознавство: зб. наук. пр. Чернівці, 2007. Вип. 385. С. 109—113.

Проаналізовано зміст законів, якими вносились зміни до КК України протягом 2002—2007 рр. Встановлено, що найвища частота прийняття законів, якими внесені зміни до КК, притаманна 2003 р., а найбільша середня кількість змін на один закон належить 2007 р. Зазначено, що зміни та доповнення до КК України здійснюються законодавцем шляхом: доповнення новою статтею, приміткою до статті, частиною статті; доповнення словами назви розділу, статті, примітки до статті, абзацу частини статті; нової редакції назви статті, статті, частини статті, примітки до статті, абзацу частини

статті; заміни слів частини статті, абзацу частини статті на інші; виключення статті, частини статті. Надано результати кількісного аналізу, які дозволяють уявити масштаби законодавчої зміни конструкції КК України.

08.01—02.08.870.

343.2/7(477) *Оцяця А. С.* Динаміка охоронної функції кримінального права / А. С. Оцяця // Правове життя сучасної України : тези доп. 10-ї ювіл. конф. проф.-викл. і асп. складу / ОНЮА. — О., 2007. — С. 335—338.

Проведено правовий аналіз розвитку охоронної функції кримінального права. Досліджено два класичні аспекти функції: внутрішня та зовнішня. На підставі аналізу автор доходить висновку, що динаміка охоронної функції кримінального права зв'язана з напрямком кримінальної політики нашої держави. В свою чергу на кримінальну політику впливають зобов'язання України перед ООН, Радою Європи, ЄС та іншими міжнародними інституціями. Наголошено, що внутрішня динаміка кодифікованого нормативно-правового акта, яким є КК України, дозволяє законодавцю при необхідності активно реагувати на зміни суспільно-політичних відносин в державі.

08.01—02.08.871.

343.293(477) *Палійчук О. В.* Кримінально-правова політика Української держави у сфері звільнення від покарання на підставі акта про амністію та помилування / О. В. Палійчук // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2007. — Вип. 38. — С. 609—614.

Проаналізовано кримінально-правову політику у сфері звільнення від покарання на підставі акта про амністію та помилування, яка є багатогранним явищем сучасної кримінально-правової політики Української держави. Наголошено, що кримінально-правова політика в широкому сенсі розуміння є політикою держави, яка спрямована на виконання завдань держави у сфері всебічного захисту прав і свобод людини і громадянина від злочинних посягань. Виявлено та охарактеризовано чотири форми реалізації такої політики: доктринальну, правотворчу, інтерпретаційну, правозастосовчу. Зроблено висновок, що основою кримінально-правової політики має стати науково обґрунтований підхід до боротьби зі злочинністю, функціонування правоохоронних органів у державі, оптимізації системи покарань та звільнення від відповідальності та покарання, а також суворе дотримання основних принципів здійснення кримінально-правової політики, таких як принципи законності, гуманізму, економії заходів кримінальної репресії.

08.01—02.08.872.

343.222.4(477) *Петрова Н. М.* Звільнення особи від кримінальної відповідальності: загальні підстави й умови / Н. М. Петрова // Проблеми законності : респ. міжвід. наук. зб. /

Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2007. — Вип. 87. — С. 121—124.

Розглянуто питання щодо звільнення особи від кримінальної відповідальності. Встановлено, що умовами застосування певного виду звільнення від кримінальної відповідальності є вчинення злочину невеликої або середньої тяжкості особою вперше. Наголошено, що КК України містить вичерпний перелік підстав та умов застосування як загальних, так і спеціальних видів звільнення особи від кримінальної відповідальності. Досліджено питання розмежування підстав та умов звільнення від кримінальної відповідальності особи, яка вчинила злочин. Визначено, що кожна з підстав звільнення особи від кримінальної відповідальності має специфічні умови.

08.01—02.08.873.

343.9 *Радачинский С.* Юридическая природа провокации преступления / С. Радачинский // Уголовное право. — 2008. — № 1. — С. 59—63.

Рассмотрена проблема провокации преступления, прокомментированы мнения ученых, касающиеся этого понятия. Проведен краткий сопоставительный анализ понятий «провокация» и «подстрекательство». Сформулировано авторское понятие «провокация преступления».

08.01—02.08.874.

343.23 *Созанський Т. І.* Види сукупності злочинів / Т. І. Созанський // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична : зб. наук. пр. — Л., 2008. — Вип. 1. — С. 288—294.

Проаналізовано підходи щодо поділу сукупності злочинів на види. Обґрунтовано практичне значення поділу сукупності за критерієм щодо кількості діянь, аргументовано доцільність такого поділу на ідеальну та реальну сукупність злочинів. Визначено правила кваліфікації, притаманні кожному з видів сукупності злочинів.

08.01—02.08.875.

343.62 *Товмазова Є.* Окремі аспекти кримінально-правового захисту життя та здоров'я дітей за законодавством України та за законодавством деяких зарубіжних країн / Є. Товмазова // Підприємництво, господарство і право. — 2008. — № 4. — С. 143—146.

Досліджено кримінально-правові норми, які спрямовані на захист таких об'єктів, як життя та здоров'я дітей (на прикладі кримінальних законів деяких зарубіжних країн: Російської Федерації, Іспанії, Польщі, ФРН, Швейцарії та ін.). Виділено позитивні ознаки та порівняно їх з відповідним вітчизняним кримінальним законодавством. Зазначено, що кримінально-правові норми зарубіжних країн охорони життя та захисту здоров'я дітей визначають досить суворі покарання за застосування насилля до дитини з боку членів сім'ї, втягнення неповнолітніх у пияцтво чи схилення їх до вживання наркотичних і психотропних речовин.

08.01—02.08.876.

343.23 Устрицька Н. Проблема розмежування повторності злочинів та продовжуваного злочину / Н. Устрицька // Вісник Львівського університету. Серія юридична: зб. наук. пр. — Л., 2007. — Вип. 44. — С. 288—294.

Розглянуто співвідношення повторності злочинів та продовжуваного злочину. Окреслено критерії розмежування повторності злочинів та продовжуваного злочину. Проаналізовано об'єктивні ознаки (об'єкт, предмет, спосіб, місце, аналогічність злочинних діянь, суспільна небезпека) та суб'єктивні ознаки (умисел, мета) цих складних кримінально-правових понять.

08.01—02.08.877.

343.541(477) Чмут С. В. Кримінально-правова характеристика потерпілого від статевих зносин з особою, яка не досягла статевої зрілості / С. В. Чмут // Держава і право. Юридичні і політичні науки: зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2007. Вип. 38. — С. 628—634.

Розглянуто питання щодо ознак особи, яка є потерпілою від злочину, передбаченого ст. 155 КК України. Висвітлено основні проблеми оцінки стану статевої зрілості. Наведено кваліфікацію потерпілих від кримінальних педофільних дій. Наголошено, що у кримінальному законодавстві України встановлена не вікова, а біологічна межа у вигляді досягання потерпілим статевої зрілості. Автор доходить висновку про необхідність відмови від «статевої зрілості» як ознаки потерпілої особи аналізованого злочину та заміни цього поняття віковою ознакою (віком 16 років). Сформульовано думку про диференціацію складу аналізованого злочину на основний і кваліфікований. Викладено авторський текст ст. 155 КК України.

08.01—02.08.878.

343.2.01 Чужина Е. Б. Основные аспекты теории эффективности в уголовном праве / Е. Б. Чужина // Северо-Кавказский юридический вестник. 2007. № 3. С. 74—77.

Определены основные задачи уголовно-правовой науки: разработка фундаментальных проблем уголовно-правовой теории, предложений по совершенствованию и развитию уголовного законодательства, анализ судебной практики и формирование рекомендаций по повышению ее эффективности. Указано, что общая теория эффективности уголовно-правовых норм включает в себя такие фрагменты: выбор научного подхода к изучению эффективности права вообще; определение условий, влияющих на эффективность наказаний; содержание понятия «эффективность»; критерии и показатели эффективности; формализация процесса измерения эффективности. Последовательно проанализированы эти фрагменты теории эффективности в уголовном праве.

08.01—02.08.879.

343.234(477) Яценко А. Проблемні аспекти звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням із потерпілим / А. Яценко // Вісник Національної академії прокуратури України. — 2008. — № 1. — С. 64—69.

Досліджено можливість звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням із потерпілим при вчиненні злочинів невеликої тяжкості за ст. 46 КК України. На підставі опрацьованої спеціальної літератури та положень Особливої частини КК України автором зроблені такі висновки: оскільки Конституцією України декларовано примат прав, свобод і законних інтересів людини над інтересами держави, в конкуренції між принципами публічності та приватності при вирішенні питання звільнення від кримінальної відповідальності через примирення перевага має надаватись останньому; ст. 46 КК України не передбачає формальних обмежень щодо кола злочинів невеликої тяжкості, вчинення яких може виступати умовою звільнення від кримінальної відповідальності, стосовно потерпілих, суб'єктів злочину та характеру шкоди. Запропоновано у тексті КК України визначити перелік діянь, при вчиненні яких звільнення від кримінальної відповідальності за ст. 46 є обов'язковим або факультативним.

КРИМІНОЛОГІЯ

Книги

08.01—02.08.880.

343.9(477)(063) Актуальні проблеми протидії злочинності в Україні: матеріали наук.-практ. семінару, (Дніпропетровськ, 21 берез. 2008 р.) / Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. — Д., 2008. — 212 с.

Вміщено матеріали науково-практичного семінару, в якому взяли участь науковці, викладачі та ад'юнкти ДДУВС та інших спеціалізованих ВНЗ України. Тематика публікацій охоплює актуальні проблеми кримінального права, кримінології, кримінально-виконавчого права. Матеріали семінару можуть бути використані в науково-дослідній роботі та навчальному процесі спеціалізованих ВНЗ, а також у практичній діяльності правоохоронних органів, суду й прокуратури.

08.01—02.08.881.

343.9:343.57(063) Актуальні проблеми протидії незаконному обігу наркотичних засобів і психотропних речовин у сучасних умовах: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Дніпропетровськ, 12 жовт. 2007 р.) / Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. — Д., 2007. — 360 с.

Вміщено публікації (статті, тези, виступи, повідомлення) учених і викладачів навчальних закладів та наукових установ системи МВС та Міністерства освіти і науки, працівників правоохоронних органів та зарубіжних фахівців. Розкрито питання організації правоохоронної діяль-

ності щодо виявлення, розкриття та попередження незаконного обігу наркотичних засобів. Висвітлено соціально-психологічні та медичні проблеми подолання наркозалежності.

08.01—02.08.882.

343.9:343.43+659.3+343.43 Висвітлення в засобах масової інформації проблеми торгівлі людьми : посіб. для журналістів / [А. О. Тончій, Т. С. Шевченко]. — К. : Інтертехнологія, 2007. 157 с.

Торгівля людьми — одна з актуальних проблем сучасної України й усього світу. Значну роль у протидії торгівлі людьми відіграють ЗМІ. Що повинен знати журналіст, розпочинаючи роботу над такою темою, де знайти інформацію про проблему, як зробити матеріал цікавим і не порушити права потерпілих — відповіді на ці та багато інших запитань дає цей посібник. Уперше інформацію про проблему торгівлі людьми, способи та методи її висвітлення подано в одному виданні, для журналістів, студентів, представників НУО, правозахисників і всіх, кого цікавить ця тема. Створення цього посібника було ініційовано офісом Координатора проєктів ОБСЄ в Україні та Бюро ОБСЄ демократичних інституцій та прав людини (БДІПЛ ОБСЄ) в рамках загального проєкту «Зміцнення потенціалу професійних ЗМІ у висвітленні проблеми торгівлі людьми».

08.01—02.08.883.

343.351 *Користін О. Є.* Відмивання коштів: теоретико-правові засади протидії та запобігання в Україні : монографія / О. Є. Користін. — К. : Поліграфкнига, 2007. — 448 с.

Здійснено теоретичний аналіз на основі низки вітчизняних та зарубіжних наукових джерел досліджень природи соціально-економічного феномена «відмивання коштів». Спрямовано увагу на формування методологічних засад створення правового механізму запобігання та протидії відмиванню коштів в Україні. Акцентовано увагу на становлення вітчизняного спеціального законодавства у дослідженій сфері, його формуванні із урахуванням відповідного міжнародного законодавства, загальних принципів та рекомендацій.

08.01—02.08.884.

343.9 Криминология : учебник / под ред. В. Н. Кудрявцева, В. Е. Эминова. — 3-е изд., перераб. и доп. — М. : Юрист, 2007. — 734 с.

На основе современных подходов к структуре и содержанию криминологии рассматриваются предмет, система, методология и история криминологии, задачи и перспективы ее развития. Анализ преступности, личности преступников, причин и условий преступлений дается как в общем плане, так и применительно к конкретным видам преступлений и их особенностям. С этих же позиций рассматривается проблема предупреждения преступности. Учебник дополнен криминологическим словарем, сведениями

о видных криминологах, а также перечнем нормативных правовых актов и библиографией. В настоящем издании учтено новейшее законодательство, приводятся необходимые статистические данные.

08.01—02.08.885.

343. 915 Криминологічна характеристика злочинів проти життя та здоров'я особи, що вчиняються неповнолітніми : монографія / за заг. ред. В. В. Голіни. — Х. : Кроссруд, 2007. — 156 с.

Монографія присвячена криминологічній характеристиці та запобіганню насильницьким злочинам проти життя та здоров'я особи, що вчиняються неповнолітніми. На ґрунтовному емпіричному матеріалі досліджується їх криминологічна характеристика, особистість неповнолітнього злочинця, причини та умови вчинення цього виду злочинів, а також особистість потерпілого. Запропоновано комплекс заходів із запобігання насильницьким злочинам проти життя та здоров'я особи, що вчиняються неповнолітніми, надано низку пропозицій щодо активізації та вдосконалення діяльності суб'єктів запобігання.

08.01—02.08.886.

343.9 Противодействие отмыванию денег: украинско-российский опыт : монография / Т. Молчанова, В. Некрасов, С. Корсун [и др.]. — К. : КНТ, 2007. — 238 с.

На базе законодательств Украины и России рассмотрены вопросы правового регулирования противодействия, а также криминологическая составляющая, характеризующая природу легализации (отмывания) доходов, полученных преступным путем. Исследованы современные подходы уголовно-правового, оперативно-розыскного и криминалистического характера, влияющие на эффективность деятельности государства и отдельных его институтов по противодействию преступлениям, в той или иной мере связанные с легализацией (отмыванием) доходов, полученных преступным путем.

Автореферати

08.01—02.08.887.

344.541(282.247.34) *Губанова О. В.* Криминологічна характеристика та запобігання зґвалтуванню (на підставі матеріалів практики Автономної Республіки Крим) : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / Губанова Олена Вікторівна ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. — К., 2008. — 21 с.

Досліджено криминологічну характеристику зґвалтування, включаючи основні кількісно-якісні показники зазначених злочинів, зовнішні обставини, місце, час та географію їх учинення. Встановлено відмінності зазначених показників відносно Автономної Республіки Крим з урахуванням курортного статусу регіону. Виявлено основні причини латентності аналізованого зло-

чину. Надано кримінологічну характеристику особистості гвалтівника та особистості потерпілого. Запропоновано авторську концепцію мотивації зґвалтування. Розглянуто детермінацію зґвалтування, яка являє собою сукупність взаємодіючих та взаємообумовлених криміногенних чинників біологічного, психологічного та соціального порядку. Проаналізовано детермінанти кожного вказаного виду. Визначено головні напрямки та розроблено практичні рекомендації щодо запобігання зґвалтуванню на загальносоціальному, спеціально кримінологічному та індивідуальному рівнях, включаючи як їх спрямованість на протидію протиправній поведінці злочинця, так і віктимологічний аспект та враховуючи курортний статус досліджуваного регіону АР Крим.

08.01—02.08.888.

343.9:343.415+342.841 Мозоль С. А. Запобігання злочинам проти виборчих прав громадян: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08 / Мозоль Станіслав Анатолійович; Київ. нац. ун-т внутр. справ. — К., 2008. — 20 с.

Розглянуто етапи розвитку та сучасний стан виборчого законодавства України, кримінологічну характеристику злочинів, які вчиняють у сфері виборчого процесу, та їх детермінанти. Запропоновано систему заходів запобігання злочинам проти виборчих прав громадян, що являє собою комплекс загальносоціальних та спеціально-кримінологічних заходів морально-виховного; економічного; правового та ідеологічно-політичного характеру. Проведене дослідження має чітко виражений прикладний аспект. Запропоновано низку змін до виборчого та кримінального законодавства з метою вдосконалення правового захисту виборчих прав громадян. Розроблено методичні рекомендації та пропозиції, які втілено в Комплексному цільовому плані запобігання злочинам проти виборчих прав під час виборчого процесу в Україні.

Статті

08.01—02.08.889.

343.9:343.34 Азовський О. М. Кримінологічна характеристика злочинів проти громадського порядку: уточнення понятійного апарату / О. М. Азовський // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ: зб. наук. пр. / МВС України, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. — Д., 2007. — № 3. — С. 215—222.

Визначено ознаки та елементи кримінологічної характеристики злочинів. Здійснено її класифікацію та проаналізовано функції. На підставі уточнення сутності громадського порядку як правової категорії охарактеризовано види злочинів проти громадського порядку. Сформульовано авторське визначення поняття «кримінологічна характеристика злочинів проти громадського порядку».

08.01—02.08.890.

343.221(477) Антонов С. В. Характеристика особи, яка вчиняє погрозу або насильство стосовно службової особи чи громадянина, який виконує громадський обов'язок / С. В. Антонов // Науковий вісник Київського національного університету внутрішніх справ. — 2008. — № 2. — С. 153—157.

Розглянуто кримінологічну характеристику особи, яка вчиняє погрозу або насильство стосовно службової особи чи громадянина, який виконує громадський обов'язок. Встановлено, що вік осіб, які вчиняють погрозу або насильство стосовно службової особи чи громадянина, який виконує громадський обов'язок, фактично необмежений, трапляється це лише в робочий час потерпілого. Наголошено, що передбачений ст. 350 КК України злочин фактично є «чоловічим злочином», підкреслено, що досліджувані злочини вчинено фактично одноособово.

08.01—02.08.891.

343.988 Афанасенко С. І. Заходи загальної віктимологічної профілактики / С. І. Афанасенко // Південноукраїнський правничий часопис. — 2008. — № 1. — С. 25—28.

Зазначено, що у кримінології виділяються два види профілактики злочинів: загальний і спеціальний. Охарактеризовано ознаки заходів загального запобігання: масштабність, усеохоплюючий і різнобічний характер, комплексність і взаємозв'язок, безперервність, радикальність. Окреслено мету віктимологічної профілактики — мобілізація внутрішніх резервів людини, спрямована на неможливість учинення щодо неї злочину, що полягає у навчанні жертв елементарним способом захисту від економічних злочинів, і усунення ситуацій, що сприяють учиненню злочинів. Сформульовано авторське визначення поняття «віктимологічна профілактика шахрайства».

08.01—02.08.892.

343.911 Батиргарєєва В. С. Соціально-правове і морально-психологічне ставлення суспільства до злочинців-рецидивістів / В. С. Батиргарєєва // Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2008. — Вип. 93. — С. 152—159.

Досліджено проблему соціально-правового й морально-психологічного ставлення суспільства до правопорушників, зокрема рецидивістів. Зазначено, що відносини суспільства і злочинців — непроста проблема, оскільки на формування ставлення суспільства до злочинності та злочинців впливають різні речі: статево-вікові особливості; особистий досвід людини, у тому числі пов'язаний з віктимогенними ситуаціями, до яких вона, можливо, потрапляла; вплив засобів масової інформації, офіційна й неофіційна інформація про резонансні злочини; суб'єктивна оцінка роботи правоохоронних органів. Виділено та проаналізовано ставлення соціуму до злочинців, яке відбувається на декількох умовних рівнях

його соціальної організації: загальний, інституційний, індивідуальний.

08.01—02.08.893.

343.919 *Батиргарєєва В. С.* Типологія осіб, які вчинили рецидивні злочини / В. С. Батиргарєєва // Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2007. Вип. 91. С. 110—119.

Сформульовано визначення поняття «рецидивіст». Стисло охарактеризовано головні положення оригінальних типологій рецидивної злочинності. На основі проведеного аналізу особи рецидивістів автор виокремлює такі типи: послідовно-кримінальний (ідейно-кримінальні рецидивісти), рецидивісти з ознаками злочинної професіоналізації, епізодичні, дезадаптивні (асоціальні, деградовані).

08.01—02.08.894.

343.9:343.326 *Богатирьов І.* Протидія тероризму: кримінально-виконавчий аспект / І. Богатирьов // Вісник Національної академії прокуратури України. 2008. № 1. С. 55—58.

Розглянуто питання протидії тероризму через особистість засудженого і вказується на необхідність привернути до цієї проблеми увагу науковців, громадських діячів та практиків. Проаналізовано передумови та розвиток тероризму в нашій країні. Зазначено, що важливим аспектом вивчення проблеми тероризму є його класифікація залежно від ідейної основи, доктрини. Виділено такі види тероризму: ідеологічний, націоналістичний, релігійний. Іншу позицію щодо класифікації тероризму займає Ю. М. Антонян, який поділяє тероризм на державний, внутрішній та міжнародний. Сформульовано групу завдань кримінально-виконавчого спрямування щодо тероризму: вивчення соціальної та правової природи розвитку тероризму; обґрунтування пріоритетних напрямів і методів протидії тероризму в кримінально-виконавчій системі; удосконалення нормативно-правових актів протидії тероризму як кримінально-правового феномена; розробка засобів національної безпеки проти можливих терористичних актів у кримінально-виконавчій системі; проведення наукових досліджень на тему «Протидія тероризму» та ін.

08.01—02.08.895.

343.97:343.37(177) *Бойко А.* Соціально-психологічні передумови економічної злочинності в Україні у період переходу до ринкової економіки / А. Бойко // Науковий вісник Чернівецького університету. Правознавство: зб. наук. пр. Чернівці, 2007. Вип. 375. С. 104—108.

Висвітлено соціально-психологічні передумови економічної злочинності в Україні у період переходу до ринкової економіки. Досліджено особливості їх формування у рамках етичної системи радянського суспільства. Вказано, що вони беруть участь у формуванні причин тих явищ і процесів, які у загальній структурі детермінації визначають стан та характер економічної

злочинності. Наголошено, що у вітчизняній кримінологічній літературі питання соціально-психологічних передумов економічної злочинності в Україні не отримали самостійного дослідження у зазначений період.

08.01—02.08.896.

343.915 *Бугера О. І.* Насильницька злочинність неповнолітніх та засоби масової інформації / О. І. Бугера // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2008. — № 1. — С. 86—92.

Розглянуто деструктивний вплив засобів масової інформації (ЗМІ) як один з чинників вчинення насильницьких злочинів неповнолітніми. Подана традиційна класифікація чинників насильницьких злочинів: негативний вплив мікросередовища; пияцтво; неприязні міжособистісні стосунки; конфліктні ситуації між злочинцем і потерпілим. Відзначено, що демонстрація агресії у ЗМІ має великий вплив на підвищення рівня ситуативної тривожності, на спонтанну агресивність, дратівливість підлітків. Запобігання насильницьким злочинам неповнолітніх складається з використання загальносоціальних та спеціально-кримінологічних засобів.

08.01—02.08.897.

343.9:343.541(177) *Воробйова О. С.* Окремі питання кримінологічної характеристики злочинів, передбачених ст. 153 КК України / О. С. Воробйова // Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2007. Вип. 88. — С. 142—148.

Визначено деякі риси кримінологічної характеристики злочинів, передбачених ст. 153 КК України, на базі емпіричного аналізу й узагальнення архівних кримінальних справ у декількох областях України, а також статистичних даних державної Судової адміністрації України. Вказано на недостатню наукову розробленість цієї проблеми та проведення наукових досліджень. Запропоновано шляхи подолання зазначеної проблеми.

08.01—02.08.898.

343.988(177) *Голіна В.* Соціальні та психологічні чинники кримінологічної віктимізації в Україні / В. Голіна // Вісник Академії правових наук України: зб. наук. пр. / Президія Акад. правових наук України. Х., 2007. № 3. С. 185—193.

Обґрунтовано зміст понять «віктимність» та «віктимізація». Зазначено, що віктимність розрізняють на індивідуальному і масовому рівнях. Встановлено, що під віктимологічними факторами виступають соціальні і психологічні чинники, з якими пов'язані виникнення та існування індивідуальної і масової віктимності, віктимологічних ситуацій. Охарактеризовано соціальні та психологічні чинники віктимізації на масовому рівні, які в Україні визначаються узагальнюючим поняттям, як примітивна боротьба за виживання.

08.01—02.08.899.

343.979(477) *Головкін Б. М.* Історико-кримінологічне дослідження тяжкої корисливо-насиленої злочинності: від радянської доби до часів незалежності / Б. М. Головкін // Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2008. Вип. 93. С. 143—151.

Досліджено етіологію тяжкої корисливо-насиленої злочинності в конкретно-історичному вимірі за тривалий проміжок часу (початок 1920-х років до часів незалежності). Наведено на кожний досліджуваний період статистичні дані. Відмічено, що корисливе насильство ставало найприбутковішим видом злочинної практики в епоху суспільно-економічних трансформацій, злочинсько-грабіжницької моделі поведінки владних структур, яка формувала корисливо-насилену психологію народних мас і не змогла ефективно протидіяти кримінальній активності злочинної спільноти.

08.01—02.08.900.

343.614 *Григор'єва О.* Кримінальна агресія особистості в структурі злочину «доведення до самогубства» та її попередження / О. Григор'єва // Юридична Україна. 2008. № 2. С. 74—77.

Розглянуто проблему кримінальної агресії особистості та її прояв у злочині, наслідком якого є самогубство особи або замах на нього. Зазначено, що проблема кримінальної агресії особистості лежить у міждисциплінарній площині (кримінологічній, кримінально-правовій, психологічній). Сформульовано авторське визначення даного поняття. Вказано, що причинами вчинення злочину «доведення до самогубства» є конкретна життєва ситуація, яка спричинила неприязні міжособистісні стосунки чи конфліктну ситуацію між особистістю злочинця і потерпілим. Умовами злочину є суто психологічні властивості потерпілого та особистості злочинця, а саме: чутливість, темперамент, ригідність, характер. Запропоновано запобіжні заходи щодо злочину «доведення до самогубства».

08.01—02.08.901.

343.232 *Дремін В. Н.* Вторичная преступная деятельность в механизме воспроизводства преступности / В. Н. Дремін // Правове життя сучасної України: тези доп. 10-ї ювіл. конф. проф. викл. і асп. складу / ОНЮА. — О., 2007. — С. 322—324.

Указано, что преступная деятельность находится в разнообразных формах связи как с правомерными, так и с противоправными видами деятельности. Особого внимания заслуживают связи между преступлениями, совершаемыми одним человеком в рамках его собственной преступной карьеры, а также связи между преступлениями, совершаемыми различными людьми. Выделены различные виды связей между отдельными преступными актами в рамках преступной карьеры: связь развития; связь порождения;

связь взаимодействия. Обосновано, что фактически вторичная преступная деятельность является разновидностью названных связей развития, порождения и взаимодействия. Проанализированы основные виды, а также объективные и субъективные признаки вторичных преступлений.

08.01—02.08.902.

343.9(477) *Дрьомін В. М.* Основні напрямки державної кримінологічної політики у механізмі декриміналізації суспільства / В. М. Дрьомін // Актуальні проблеми політики: зб. наук. пр. / ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. О., 2007. Вип. 30. С. 193—197.

Встановлено відмінність кримінологічної політики від кримінальної політики держави, яка полягає в тому, що зміст останньої визначається в основному застосуванням кримінальної юстиції у протидії злочинності. Вирішальним фактором у визначенні основних напрямків кримінологічної політики є усвідомлення соціальної ролі кримінальних процесів і їх адекватна політична і правова оцінка. Наголошено на прийнятті комплексного закону, спрямованого на правове регулювання профілактичної діяльності у державі, при розробці якого необхідно врахувати нове кримінальне законодавство України, чинні закони у сфері протидії окремих видів злочинності, а також ратифіковані міжнародно-правові акти, спрямовані на боротьбу з організованою злочинністю. Запропоновано створення інституту проблем кримінологічної безпеки, до науково-дослідної роботи якого мають бути залучені не тільки кримінологи, юристи, але й економісти, психологи, соціологи, медики. Підкреслено, що без незалежної науки неможливо сформувати соціально значимі цілі, визначити механізми і межі діяльності для окремих державних структур, виробити ефективну кримінологічну політику, яка повинна сприяти забезпеченню кримінологічної безпеки в країні.

08.01—02.08.903.

343.91(477) *Жаровська Г. П.* Кримінологічна характеристика функціональної ролі пособника у злочині / Г. П. Жаровська // Науковий вісник Чернівецького університету. Правознавство: зб. наук. пр. Чернівці, 2007. Вип. 385. С. 118—122.

Розкрито юридичну природу діяльності пособника та проаналізовано ефективність кримінально-правових норм, що регулюють питання його кримінальної відповідальності. Зазначено, що пособництво з об'єктивної сторони диференціюється за двома ознаками: інтелектуальне сприяння та фізичне сприяння вчиненню злочину. Сформульовано та запропоновано внести доповнення до ч. 5 ст. 27 КК України.

08.01—02.08.904.

343.988 *Іванов Ю. Ф.* Поняття «віктимність» та її значення у кримінології / Ю. Ф. Іванов // Науковий вісник Київського національного уні-

верситету внутрішніх справ. 2008. № 2. С. 124–131.

Розглянуто категорію «віктимність» та висвітлено різні погляди на це поняття. Розкрито та охарактеризовано її класифікацію. Показано, яке значення має вивчення віктимних властивостей особи для профілактичної діяльності, а саме: дозволяють проводити ефективнішу профілактичну роботу на загальному та індивідуальному рівнях шляхом розроблення відповідних запобіжних заходів різним групам населення; розробляти рекомендації поведінки для потенційних жертв залежно від типових ситуацій, що передують злочину.

08.01–02.08.905.

343.91 *Козлюк Л. Г.* Проблеми визначення злочинця у сучасній кримінологічній науці / Л. Г. Козлюк // *Держава і право. Юридичні і політичні науки*: зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2007. Вип. 38. С. 604–608.

З'ясовано оптимальне використання у кримінологічній науці як поняття «особистість злочинця», так і поняття «особа злочинця». Висвітлено семантичний зміст терміна «особистість» в різних галузях науки (філософія, психологія, соціологія). Узагальнено аргументи на користь застосування у науці лише одного із зазначених понять. На підставі аналізу автор доходить висновку, що в кримінологічній науці доцільним є використання поняття «особистість злочинця», тому що це поняття більш повно, глибоко і всебічно розкриває кримінологічний зміст досліджуваного феномена.

08.01–02.08.906.

343.9(470)+343.352(470) *Колесник В. В.* Организованная преступность и коррупция как объект криминологического исследования (по материалам ЮФО) / В. В. Колесник // *Северо-Кавказский юридический вестник*. — 2007. — № 3. С. 88–90.

Рассмотрена проблема борьбы с коррупцией в Южном федеральном округе (ЮФО). Установлена взаимосвязь коррупции и организованной преступности. Выделены и проанализированы основные причины коррупции. Автором сделаны выводы, что в современной России организованная преступность и коррупция, превратившиеся в угрозу национальной безопасности, не могут быть устранены только общесоциальными и специально-криминологическими средствами. Сформулированы предложения по совершенствованию законодательства, приведению его в соответствие с международными обязательствами России, внедрению в практику специальных открытых баз данных о продукции и услугах предприятий-производителей и информации о проводимых государством торгах, тендерах не зависимо от их уровня.

08.01–02.08.907.

343.9:343.43 *Кубов Р. Х.* Торговля людьми как вид транснациональной преступности /

Р. Х. Кубов // *Российский следователь*. 2008. № 1. С. 30–32.

Выделены распространенные формы торговли людьми: торговля людьми в целях эксплуатации; подневольный труд (долговая зависимость); принудительный труд; принудительный домашний труд; принудительный детский труд; принуждение к участию в войне в качестве комбатантов (особо выделяется проблема детей-солдат); сексуальная эксплуатация детей на коммерческой основе. Указано, что высокая латентность рассматриваемого вида преступлений делает крайне затруднительным определение их истинных масштабов. Сформулированы основные направления противодействия торговле людьми: целенаправленная работа по снижению спроса на дешевую рабочую силу и сексуальные услуги, преследование организаторов этого преступного бизнеса и защита их жертв.

08.01–02.08.908.

343.988 *Кулієв А. Ю.* Проблеми статистичного обліку і запобігання віктимізації населення / А. Ю. Кулієв // *Актуальні проблеми політики*: зб. наук. пр. / ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. О., 2007. Вип. 32. С. 126–129.

Зазначено, що значний внесок у розвиток віктимологічного напрямку в кримінології зробили дослідження Ю. М. Антоняна, П. С. Дагеля, Д. В. Рівмана, В. П. Коновалова та інших учених. Розглянуто системний підхід до вирішення проблеми ефективної протидії кримінальній віктимізації населення. Виявлено та проаналізовано віктимологічну статистику. Подано та охарактеризовано основні показники віктимізації: стан, структура, динаміка, географія, екологія і топографія віктимізації. Сформульовано та запропоновано шляхи, за допомогою яких можна здійснити ефективну протидію кримінальній віктимізації.

08.01–02.08.909.

343.919:343.8 *Лазаренко В.* Кримінологічна характеристика особи працівника кримінально-виконавчої установи, який вчиняє злочини у сфері службової діяльності / В. Лазаренко // *Підприємництво, господарство і право*. — 2008. № 1. С. 88–91.

Досліджено детермінуючий комплекс злочинності у сфері службової діяльності працівників кримінально-виконавчих установ. Встановлено, що особа службового злочинця має загальні та спеціальні ознаки. Проаналізовано соціально-демографічні, етико-психологічні і кримінально-правові ознаки значної сукупності працівників, які вчинили злочини у сфері службової діяльності. Виявлено ряд характерних (найпоширеніших) ознак вказаних суб'єктів, на підставі яких створено узагальнений «портрет» особи злочинця у сфері службової діяльності кримінально-виконавчої установи.

08.01–02.08.910.

343.9.01 *Лукашевич С. Ю.* Проблема визначення причин та умов злочинності у кримінології

/ С. Ю. Лукашевич // Проблеми законності : респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2007. Вип. 90. С. 153–157.

Виділено три основних блоки причин злочинності. Встановлено, що причинами злочинності є органічна сукупність різноманітних явищ і процесів (переважно соціально-психологічного характеру), які у взаємозалежності і взаємодії з обставинами, що відіграють роль умов, іманентно викликають існування, відтворення і структурні зміни злочинності як соціального явища, сприяють відокремленню складників злочинності у вигляді окремих видів злочинів. Наголошено, що вивчення зазначеної проблеми сприяє розробці й організації системи соціальної профілактики злочинності в межах всієї держави, окремих регіонів, соціальних груп і колективів.

08.01–02.08.911.

343.988:343.326 Макарова Т. В. Жертвы террористической преступности: понятие и содержание / Т. В. Макарова // Следователь. — 2008. — № 2. — С. 54–55.

Определено, что любой террористический акт состоит из трех элементов: террориста, жертвы (объект нападения), а также лиц, которые служат объектом воздействия, в том числе и многие демократические институты (например, федерализм и Конституция). Прокомментированы точки зрения относительно того, что представляет собой жертва в виктимологическом смысле. Представлено авторское определение понятия «жертва террористической преступности». Отмечено, что жертва террористической преступности охватывает широкий круг субъектов, которым в результате совершенного преступления террористического характера непосредственно или опосредованно причиняется физический, материальный или моральный вред либо подрывается их деловая и (или) политическая репутация.

08.01–02.08.912.

343.988 Мороз Л. Неповнолітня жертва як об'єкт статевого злочину / Л. Мороз // Підприємництво, господарство і право. — 2008. — № 2. — С. 131–134.

Проведено дослідження кримінально-правової проблеми неповнолітньої жертви статевого злочину. Визначено вплив поведінки жертви на здійснення статевого злочину. Встановлено, що деяким неповнолітнім притаманні риси психологічного, фізичного та морального характеру, які створюють підвищену можливість таких осіб стати жертвою статевого злочину. Проаналізовано дві групи рис, загальні та індивідуальні. Запропоновано основні напрями профілактичної та превентивної діяльності.

08.01–02.08.913.

343.9 Орлов Ю. Кримінологічна експертиза нормативно-правових актів як засіб протидії злочинності / Ю. Орлов // Право України. 2008. — № 2. — С. 101–104.

Досліджено норми і девіації у їх взаємозв'язку та взаємообумовленості. Зазначено, що зв'язки між елементами систем при комплексному дослідженні норми і девіації можна повноцінно охарактеризувати, використовуючи структурно-функціональний підхід в межах гештальт-теорії. Викладено суть кримінологічної експертизи нормативно-правових актів. Розглянуто значення кримінологічної експертизи у вузькому та широкому розумінні.

08.01–02.08.914.

343.915(477) Петренко О. А. Социально-психологический механизм формирования и функционирования криминогенных групп несовершеннолетних / О. А. Петренко // Правове життя сучасної України : тези доп. 10-ї ювіл. конф. проф.-викл. і асп. складу / ОНЮА. — О., 2007. С. 330–332.

Освещена актуальная проблема современной Украины групповая преступность несовершеннолетних. Указано, что преступность несовершеннолетних формируется под влиянием комплекса различных факторов. Выделены и детально проанализированы социально-психологические факторы: подражание, переубеждение, психическое заражение, суггестивность и конформизм.

08.01–02.08.915.

343.914 Синьков Д. В. Некоторые вопросы типологизации личности женщин, совершивших преступления / Д. В. Синьков // Российский следователь. — 2007. — № 10. — С. 18–19.

Обращено внимание на проблему типологизации личности женщин-преступниц, которая ранее не имела широкого освещения в криминалистической литературе. Выделено три основных типа женщин-преступниц: устойчиво-криминальный тип, ситуативно-криминальный тип, ситуативный тип. По содержанию криминогенной мотивации автор выделяет в отдельную типологию корыстный и насильственный типы женщин-преступниц. Указано, что рассматриваемые типы личности женщин-преступниц могут определенным образом пересекаться, иметь смешанные формы, которые необходимо учитывать в процессе разработки профилактических мер.

08.01–02.08.916.

343.9:343.61 Стетюха М. П. Предупреждение убийств, сопряженных с насильственными сексуальными преступлениями / М. П. Стетюха // Северо-Кавказский юридический вестник. 2007. — № 3. — С. 83–87.

Указано, что предупредительный эффект в отношении убийств, сопряженных с насильственными сексуальными преступлениями, имеют как общесоциальные, так и специальные меры предупреждения. Они в большей степени направлены на предупреждение массовых отклонений в области полового поведения. Реализация указанных мер дает надежду на выздоровление общества, снижение уровня сексуальных

преступлений, в том числе сопряженных с причинением смерти. Предупредительные меры должны быть направлены преимущественно на лиц дошкольного и школьного возраста, когда коррекционные мероприятия могут дать более емкий результат. Определено, что все предупредительные меры требуют экономического обеспечения и значительных материальных затрат.

08.01—02.08.917.

343.9.01(477.74)“2006/07” *Стрелковська Ю. О.* Організовані злочинні групи, сформовані на етнічній основі: проблеми вивчення / Ю. О. Стрелковська // Правове життя сучасної України: тези доп. 10-ї ювіл. конф. проф.-викл. і асп. складу / ОНЮА. — О., 2007. — С. 328—330.

Розглянуто питання щодо організованих злочинних груп (ОЗГ), сформованих на етнічній основі. Для характеристики стану етнічної організованої злочинності наведено офіційну статистику Одеської області (2006—2007). Висвітлено методологічні труднощі у вивченні ОЗУ. Підкреслено, що існує багато проблем у практичній діяльності по протидії етнічній організованій злочинності. Одна з найскладніших це використання негласних співробітників з організованою злочинністю через закритість розглянутої категорії груп.

08.01—02.08.918.

343.9:343.222.4:343.359.3(477) *Суворкін В. А.* Кримінальна відповідальність юридичних осіб та її корелюючий вплив на запобігання контрабанді: кримінологічний аспект проблеми / В. А. Суворкін // Південноукраїнський правничий часопис. — 2008. — № 1. — С. 56—60.

Проаналізовано теоретичні засади запровадження кримінальної відповідальності юридичних осіб та їх вплив на запобігання контрабанді. Зазначено, що спектр застосовуваних до юридичних осіб санкцій є доволі широким. Висвітлено рішення про впровадження такої відповідальності в зарубіжних країнах. Запропоновано законодавцю ввести нову новелу до КК України інститут кримінальної та адміністративної відповідальності юридичних осіб.

08.01—02.08.919.

343.919:343.352(477)“2000/07” *Томчук І. О.* Кримінологічна характеристика особи хабародавця / І. О. Томчук // Часопис Київського університету права. — 2008. — № 2. — С. 236—241.

Розкрито поняття особи хабародавця. Досліджено кримінологічні особливості, притаманні хабародавцям. Проаналізовано та узагальнено результати статистичних даних за 2000—2007 рр., зареєстрованих випадків давання хабара. Звернуто увагу на суттєві розбіжності між кількістю зареєстрованих фактів хабарництва й кількістю осіб, засуджених за його вчинення. Окреслено їх соціально-демографічний портрет: вік 30—50 років, освіта середня, найчастіше це підприємці у великому або середньому бізнесі, хто не має постійного місця роботи та ті, хто не

працює й не має жодних джерел доходу. Інтелігенція, працівники правоохоронних органів та військовослужбовці посідають нейтральну позицію. Зазначено, що для злочину давання хабара не характерна рецидивна злочинність і вчинення злочину групою осіб, а також вчинення злочину давання хабара у стані алкогольного сп'яніння. При морально-психологічному аналізі виокремлено такі типи хабародавців: злісний, ситуативний, випадковий і вимушений.

08.01—02.08.920.

343.121 *Хлистова Н. Б.* Кримінологічна функція суду щодо формування суспільно корисної мотивації: сучасний стан та перспективи / Н. Б. Хлистова // Вісник Академії адвокатури України. — 2008. — № 1. — С. 69—73.

Досліджено проблеми виокремлення самостійної функції суду кримінологічної функції щодо формування суспільно корисної мотивації підсудного на стадії судового розгляду справи. Визначено, що кримінологічна функція суду повинна існувати і має полягати у формуванні суспільно корисної мотивації засудженого шляхом здійснення впливу на мотиваційні процеси через призначення справедливого покарання для досягнення її мети — виправлення засудженого та запобігання вчиненню ним нових злочинів.

08.01—02.08.921.

343.541 *Чеханюк Л. В.* Жінка як жертва злочинного посягання / Л. В. Чеханюк // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2007. — № 8. — С. 115—121.

Досліджено віктимологічні та кримінологічні аспекти злочинних посягань, вчинених відносно осіб жіночої статі. Виділено та проаналізовано найпоширеніші види злочинних посягань стосовно жінок: зґвалтування, задоволення статевих пристрастей неприродним способом, торгівля та сексуальна експлуатація жінок, насильство, вчинене у сфері сімейно-побутових відносин. Зазначено, що всебічне вивчення всіх аспектів віктимної поведінки жінок дозволить скласти цілісне уявлення про те, яка і в яких співвідношеннях існує взаємозалежність між особистісними характеристиками жінок, їх психологічними та соціальними якостями, демографічними особливостями, становищем у суспільстві, а також події злочину та поведінкою в безпосередній обстановці його скоєння.

08.01—02.08.922.

343.9.01(477+430) *Шостко О. Ю.* Організована злочинність у Німеччині та в Україні: порівняльна кримінологічна характеристика / О. Ю. Шостко // Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2007. — Вип. 91. — С. 127—133.

Проведено порівняльний аналіз кримінологічної характеристики організованої злочинності у Німеччині та в Україні. Виявлено певні прогалини щодо цієї проблеми, яка в такому аспекті до

цього часу в українській кримінологічній літературі не розглядалася. Наголошено, що головне завдання правоохоронних органів у всьому світі — повна реєстрація злочинів. Таким чином, це має стати й головною метою українських сил правопорядку.

КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО

Книги

08.01—02.08.923.

343.8 *Богатирьов І. Г.* Кримінально-виконавче право України : підручник / І. Г. Богатирьов. К. : Правова єдність, 2008. 352 с.

Підручник «Кримінально-виконавче право України» є коротке за змістом і доступне за формою викладення положень Загальної та Особливої частин кримінально-виконавчого законодавства. Текст побудований відповідно до робочої навчальної програми та модульно-рейтингового курсу навчання студентів, курсантів, слухачів юридичних вищих навчальних закладів. Наведено зміст оглядових лекцій і навчальних занять. Підручник забезпечує використання повного комплексу основних методів навчання: словесного, наочного і практичного.

08.01—02.08.924.

343.8 *Гель А. П.* Кримінально-виконавче право України : навч. посіб. / А. П. Гель, Г. С. Семанков, І. С. Яковець ; за ред. А. Х. Степанка. — К. : Юрінком Інтер, 2008. 624 с.

Висвітлено порядок і умови виконання кримінальних покарань в Україні, систему, структуру, принципи організації діяльності, а також повноваження органів і установ Державної кримінально-виконавчої служби України, історію розвитку кримінально-виконавчої системи України. Наведено загальну характеристику основних міжнародних правил і стандартів ООН та Ради Європи у сфері поводження із засудженими.

Статті

08.01—02.08.925.

343.8(177) *Богатирьов І.* Проблемність наукових досліджень у галузі кримінально-виконавчого права України / І. Богатирьов // Право України. 2008. № 1. С. 106—110.

Розглянуто організацію проведення наукових досліджень у галузі кримінально-виконавчого права як проблему, вирішення якої поглибить процес практичного втілення покарань. Наведено та проаналізовано авторську програму дослідження щодо організаційно-методичного забезпечення проведення досліджень у галузі кримінально-виконавчого права. В ній запропоновано ознайомитися з науковими досягненнями науки кримінально-виконавчого права; зібрати відповідний емпіричний матеріал по темі дослідження

за допомогою вивчення документів, опитування, спостереження і експерименту, а потім його упорядкувати, систематизувати і проаналізувати; отриманий матеріал має бути витлумачений, пояснений та оцінений, що дасть можливість визначити його повноту, достовірність, новизну, теоретичну і практичну значимість. Завершальним етапом дослідження у галузі кримінально-виконавчого права є узагальнення, яке передбачає: висновки, розроблення рекомендацій і пропозицій, тому цей етап потребує від дослідника особливої уваги. Наголошено, що викладені автором міркування та пропозиції не претендують на їх обов'язкове впровадження, але мають потребу у науковому супроводі.

08.01—02.08.926.

343.814(177) *Боднар І. В.* Проблеми визначення умов індивідуальної злочинної поведінки в установах виконання покарань закритого типу на сучасному етапі реформування кримінально-виконавчої системи України / І. В. Боднар // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2008. Вип. 39. С. 512—517.

Визначено особливості індивідуальної злочинної поведінки засуджених в умовах ізоляції від суспільства. Окреслено та проаналізовано умови індивідуальної злочинної поведінки засуджених в установах виконання покарань закритого типу. Зазначено, що ці умови повинні бути враховані при прогнозуванні індивідуальної злочинної поведінки засуджених та при плануванні заходів щодо запобігання злочинним проявам у виправних колоніях.

08.01—02.08.927.

343.8 *Велько Н. В.* Режим виконання та відбування покарання у вигляді позбавлення волі (історія та сьогодення) / Н. В. Велько // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2007. Вип. 38. С. 587—592.

Досліджено історичну генезу та сучасний стан визначення режиму виконання та відбування покарання у вигляді позбавлення волі. Зазначено, що у пенітенціарній науці існують різні точки зору з приводу поняття режиму позбавлення волі. Встановлено, що режим складається з двох взаємопов'язаних елементів: нормативної основи, яка визначається законом і відповідає закону та підзаконним нормативно-правовим актам; відповідає правовим встановленням реальної поведінки учасників кримінально-виконавчих відносин (насамперед адміністрації установ і засуджених). Сформульовано пропозиції щодо внесення змін у визначення поняття «режим», а саме: вдосконалення має здійснюватися за рахунок скорочення у ньому обмежень на зв'язку засуджених із зовнішнім світом і поступового впровадження особливих програм поводження із засудженими.

08.01—02.08.928.

343.8(477) *Кондратішина В. В.* Сучасна кримінально-виконавча політика України в контексті захисту прав потерпілих від злочинів / В. В. Кондратішина // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична : зб. наук. пр. — Л., 2008. Вип. 1. — С. 314—319.

Розглянуто стан та тенденції захисту прав потерпілих від злочинів органами й установами виконання покарань. Наголошено на проблемах, що стоять на цьому шляху, і заходах, спрямованих на підвищення рівня ефективності кримінально-виконавчої політики в цьому напрямку. Сформульовано та наведено перелік доповнень, пропозицій щодо виявлених прогалин у кримінально-виконавчій політиці України.

08.01—02.08.929.

343.815:376.58 *Красота О. І.* Організація діяльності шкіл соціальної реабілітації для неповнолітніх: формування нормативно-правової бази / О. І. Красота // Науковий вісник Київського національного університету внутрішніх справ. — 2008. — № 2. — С. 238—243.

Наголошено, що наприкінці 1960-х рр. переважно було сформовано нормативну базу діяльності шкіл соціальної реабілітації неповнолітніх. Розглянуто передумови й наслідки заміни у 1964 р. дитячих виховних колоній новими закладами соціальної реабілітації спеціальними школами та спеціальними професійно-технічними училищами. Проаналізовано сфери діяльності цих закладів.

08.01—02.08.930.

343.8-058.56(477) *Лисодед О. В.* Зміст правового статусу засуджених і його закріплення у Кримінально-виконавчому кодексі України / О. В. Лисодед // Проблеми законності : респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2007. — Вип. 91. — С. 119—126.

Викладено зміст правового статусу засуджених, який закріплено в теорії кримінально-виконавчого права. Проаналізовано права та обов'язки засуджених, які відображені у КВК України. Наголошено, що перелік усіх прав та їх обмежень зробити в законодавстві неможливо, оскільки суспільні відносини постійно змінюються, удосконалюються. Зазначено, що законні інтереси засуджених згадуються тільки у ст. 7 КВК України, де стверджується, що держава їх поважає й охороняє. Із цього випливає, що знати про них і прагнути задовольнити їх засуджений повинен самостійно.

08.01—02.08.931.

343.8-056.83 *Митрофанов І.* Поняття та значення кримінально-виконавчої характеристики наркозалежних засуджених / І. Митрофанов // Юридична Україна. — 2008. — № 3. — С. 91—96.

Розкрито зміст та поняття «кримінально-виконавча (пенітенціарна) характеристика засуджених осіб». Виокремлено та проаналізовано групи ознак в особі наркозалежного злочинця. Зазначено, що знання цієї характеристики допоможе визначити причини та умови злочинів, що вчиняються на цьому ґрунті, а також розробити ефективніші засоби протидії їм.

08.01—02.08.932.

343.8(091) *Піскорська Г. О.* Історичні передумови формування пенітенціарної системи / Г. О. Піскорська // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2007. — Вип. 38. — С. 621—628.

Досліджено процес розвитку та становлення пенітенціарних систем різних країн в історичному контексті. Зазначено, що з XVIII до першої чверті XIX ст. у всіх передових країнах Європейського континенту спостерігається безперервне зростання кримінально-політичних ідей, поширення яких створювало наукове підґрунтя для розбудови прогресивних пенітенціарних систем. Детально проаналізовано розвиток цієї проблематики в Україні та Росії. Наголошено, що українська пенітенціарна думка дала міжнародній спільноті видатних дослідників пенітенціарної проблематики, напрацювання яких збагатили важливі пенітенціарні ідеї та інститути, які у подальшому були об'єднані та систематизовані у наукові засади цієї важливої для держави сфери діяльності.

08.01—02.08.933.

343.8(477) *Романов М. В.* Виправлення засуджених до позбавлення волі як результат діяльності системи виконання кримінальних покарань / М. В. Романов // Проблеми законності : респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2008. — Вип. 94. — С. 190—198.

Дано визначення поняття «виправлення». Виокремлено та детально проаналізовано його основні ознаки. Враховуючи наведені ознаки, констатовано, що виправлення є продовженням процесу соціалізації особистості. Наголошено на дискусіях, які ведуться в науці з приводу доцільності й реальності мети виправлення. Зазначено, що наявність її у кримінально-виконавчому законодавстві робить діяльність кримінально-виконавчих установ осмисленою, цілеспрямованою, яка допомагає прогнозувати, передбачувати діяльність по виконанню кримінальних покарань.

08.01—02.08.934.

343.84 *Стефанов С. А.* Особенности психологического воздействия на осужденных к наказанию в виде пожизненного лишения свободы / С. А. Стефанов // Актуальні проблеми політики : зб. наук. пр. / ОНЮА, Південноукр. центр

гендер. дослідж. О., 2007. Вип. 31. С. 204–212.

Представлен перечень учреждений для содержания осужденных к пожизненному лишению свободы. Указано, что перед учреждениями и органами, исполняющими уголовное наказание, поставлены конкретные задачи: исполнение приговора суда, обеспечение процесса исправления осужденных, специальное предупреждение, общее предупреждение (превенция). Определено, что важной задачей учреждений и органов, исполняющих наказание, является обеспечение процесса исправления. В статье акцентировано внимание на направленность психолого-педагогических мероприятий по организации работы с лицами, которым назначено наказание в виде пожизненного лишения свободы.

08.01–02.08.935.

343.85 Стефанов С. О. Ресоціалізація засуджених як умова попередження постпенітенціарного рецидиву / С. О. Стефанов // Актуальні проблеми політики : зб. наук. пр. / ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. — О., 2007. Вип. 30. С. 198–203.

Охарактеризовано причини та умови, що сприяють незадовільному процесу реабілітації засуджених, звільнених із УВП. Сформульовано визначення поняття «ресоціалізація». Наголошено, що ресоціалізація як процес повернення засуджених у суспільство повинна передбачатись і розпочинатись в умовах місць позбавлення волі. Зазначено, що інститут постпенітенціарного впливу повинен складатись із такої структури: підготовка засуджених до звільнення; надання цим особам допомоги у побутовому та трудовому влаштуванні після звільнення; організація загального контролю за звільненими; вжиття крайніх заходів постпенітенціарного впливу встановлення адміністративного нагляду. Розроблено і запропоновано запобіжні заходи, які допоможуть реалізувати це завдання.

08.01–02.08.936.

343.848(477) Телефанко Б. М. Роль дільничного інспектора міліції у соціальній адаптації осіб, звільнених з установ відбування покарань / Б. М. Телефанко // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична : зб. наук. пр. — Л., 2007. Вип. 3. С. 372–379.

Зазначено, що стабільність показників рецидивної злочинності об'єктивно свідчить не тільки про суттєві недоліки в організації виправного процесу засуджених у кримінально-виконавчих установах, а й про несприятливий стан справ у сфері соціальної адаптації звільнених з місць позбавлення волі. Встановлено, що певною мірою поліпшенню цього стану справ повинна сприяти активізація роботи дільничних інспекторів міліції.

08.01–02.08.937.

343.8 Царюк С. В. Правова природа кримінально-виконавчої характеристики засуджених / С. В. Царюк // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ : зб. наук. пр. / МВС України, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. — Д., 2007. № 3. С. 249–255.

Обґрунтовано правову природу кримінально-виконавчої характеристики засуджених як необхідної умови запровадження її у практичну діяльність персоналу установ виконання покарань. Проаналізовано літературні джерела, які показали, що кримінально-виконавча характеристика засуджених розглядалась багатьма науковцями радянського періоду, але мала заполітизований характер, що не давало можливості повно і всебічно вивчити особу засудженого в установі виконання покарань. Окреслено основні елементи такої характеристики: місце відбування покарання, ставлення до суспільно корисної праці, поведінка засудженого під час відбування покарання, ступінь його виправлення.

**12.00.09. КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА КРИМІНАЛІСТИКА; СУДОВА ЕКСПЕРТИЗА;
ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ**

КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС

Книги

09.01—02.08.938.

343.13(477)(075.8) *Кучинська О. П.* Кримінальний процес України : навч. посіб. для вузів / О. П. Кучинська, О. А. Кучинська ; Акад. адвокатури України. — К. : Прецедент, 2007. — 202 с.

Розглянуто основні положення, поняття та завдання кримінально-процесуального права. Проаналізовано стадії кримінального процесу, окреслено правовий статус його учасників. Посібник призначено для студентів вищих навчальних закладів, аспірантів, викладачів, юристів-практиків.

09.01—02.08.939.

343.13(075.8) *Лобойко Л. Н.* Уголовно-процессуальное право : учеб. пособие : курс лекций / Л. Н. Лобойко ; Днепрпетр. гос. ун-т внутр. дел. — 2-е изд. — Х. : Одиссей, 2008. — 672 с.

В книге с учетом последних изменений в законодательстве (по состоянию на 1 февраля 2007 года) изложены основные понятия уголовно-процессуальной науки и проблемы практики применения норм уголовно-процессуального права органами дознания, досудебного следствия, прокуратуры и суда. Издание подготовлено автором с учетом двенадцатилетнего опыта чтения лекций по уголовно-процессуальному праву в высших юридических учебных заведениях третьего и четвертого уровня аккредитации.

09.01—02.08.940.

343.13(477)(075.8) *Назаров В. В.* Кримінальний процес України : навч. посіб. / В. В. Назаров, Г. О. Омеляненко. — 2-ге вид., допов. і переробл. — К. : Атіка, 2007. — 584 с.

В основу навчального посібника покладено програму навчального курсу «Кримінально-процесуальне право України», який вивчається студентами вищих юридичних закладів України. Відповідно до державних освітніх стандартів наведено відомості, необхідні для пізнання законодавства, інших правових актів, які регламентують провадження у кримінальних справах, із врахуванням змін і доповнень до КПК України, висвітлено практику їх застосування. Використано міжнародно-правові документи, розглянуто пропозиції щодо вдосконалення норм чинного кримінально-процесуального законодавства України.

09.01—02.08.941.

347.91/95(075.8) *Павлик П. М.* Процесуальна документація : навч. посіб. / П. М. Павлик, Ж. В. Удовенко, Т. М. Кілічава. — К. : Центр учбової л-ри, 2007. — 464 с.

У навчальному посібнику наведено навчальний та практичний матеріал з курсу кримінально-процесуального, цивільного процесуального, адміністративного судочинства, господарського процесу, а також конституційного судочинства та Європейського Суду з прав людини у формі відповідних процесуальних зразків.

Автореферати

09.01—02.08.942.

343.132:174 *Гуртієва Л. М.* Етичні основи діяльності слідчого : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09 / Гуртієва Людмила Миколаївна ; ОНЮА. — О., 2008. — 20 с.

Розглянуто теоретичні та практичні проблеми етичних основ діяльності слідчого щодо порушення та розслідування кримінальної справи. Визначено поняття, природу та предмет теорії слідчої етики, а також поняття, зміст та структуру етичних основ діяльності слідчого. Встановлено специфіку взаємодії етичних основ і норм кримінально-процесуального права у правотворчому та правозастосовному аспектах щодо діяльності слідчого. Досліджено достатність правового забезпечення моральних цінностей особи на досудових стадіях кримінального процесу відповідно до вимог норм міжнародного права та розглянуто напрями удосконалення механізму їх правового забезпечення. Проаналізовано систему морально-правових критеріїв допустимості застосування тактичних прийомів проведення слідчих дій вербального характеру. Внесено науково обґрунтовані пропозиції, які спрямовані на вдосконалення чинного законодавства і розробку нового КПК України.

09.01—02.08.943.

343.140.02:343.346.8:004(043.3) *Журба А. І.* Особливості предмета доказування у справах про комп'ютерні злочини : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09 / Журба Андрій Іванович ; Харк. нац. ун-т внутр. справ. — Х., 2008. — 20 с.

Наведено низку теоретичних положень та практичних рекомендацій, сформульованих у результаті комплексного аналізу наукових досліджень як юридичної, так і технічної спрямованості та досвіду інших країн у боротьбі з комп'ютерними злочинами. Запропоновано авторське розв'язання проблем визначення поняття комп'ютерних злочинів, загальних питань предмета доказування. Визначено сутність елементів предмета доказування у справах цієї категорії, виявлено та обґрунтовано їх особливості. Розглянуто окремі елементи предмета доказування. Висунуто пропозиції щодо удосконалення чинного кримінального і кримінально-процесуального законодавства.

09.01—02.08.944.

343.14(043.3) *Красницька А. В.* Процесуальні акти кримінального судочинства: юридична техніка, шляхи вдосконалення: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / Красницька Анжела Віталіївна; Київ. нац. ун-т внутр. справ. — К., 2008. — 19 с.

Розглянуто комплекс теоретичних і практичних проблем, пов'язаних із складанням та використанням процесуальних актів кримінального судочинства. Детально охарактеризовано правозастосовні помилки, допущені в актах, і надано методи усунення типових помилок. Досліджено проблеми визначення юридичної техніки процесуальних актів та правового визначення актів слідства й дізнання, прокурорської діяльності та судового провадження. Розроблено рекомендації щодо вдосконалення мовної культури складання процесуальних актів кримінального судочинства. Обґрунтовано комплекс пропозицій і рекомендацій, спрямованих на вдосконалення слідчої та судової практики і чинного кримінально-процесуального законодавства, що регулює зміст, форму, структуру й порядок складання процесуальних актів.

09.01—02.08.945.

343.131.5(477)(043.3) *Маланчук П. М.* Функція захисту в кримінальному процесі України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / Маланчук Петро Михайлович; Київ. нац. ун-т внутр. справ. — К., 2008. — 19 с.

Досліджено основи реалізації функції захисту в кримінальному процесі України. Розглянуто проблеми правового регулювання функції захисту в кримінальному судочинстві. Визначено поняття, зміст та сутність даної функції, умови її здійснення на досудових стадіях та в суді. Обґрунтовано необхідність посилення статусу захисника, розширення системи процесуальних гарантій його діяльності з метою повноти реалізації прав і свобод обвинуваченого. Визначено подальшу лінію розвитку функції захисту в кримінальному процесі України, шляхи удосконалення її застосування у цілому і на окремих стадіях кримінально-процесуального провадження.

09.01—02.08.946.

343.126(043.3) *Мацьків Г. Я.* Кримінально-процесуальні строки при застосуванні заходів процесуального примусу: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / Мацьків Галина Ярославівна; Київ. нац. ун-т внутр. справ. — К., 2008. — 16 с.

Визначено поняття кримінально-процесуальних строків, досліджено проблему їх обчислення та дотримання при застосуванні заходів процесуального примусу. Обґрунтовано необхідність коригування деяких передбачених в КПК України строків, пов'язаних із застосуванням заходів процесуального примусу, та встановлення нових. Запропоновано інші шляхи розв'язання проблемних моментів щодо кримінально-процесуальних строків при застосуванні заходів про-

цесуального примусу, які виникають в практичній діяльності ОВС, та прискорення кримінального судочинства.

09.01—02.08.947.

343.1:341.632(477)(043.3) *Узунова О. В.* Міжнародно-правові договори України як джерела кримінально-процесуального права: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / Узунова Оксана Василівна; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. — К., 2008. — 19 с.

Досліджено міжнародно-правові договори України як джерела кримінально-процесуального права. Розглянуто процес імплементації міжнародного законодавства в кримінально-процесуальне законодавство на всіх етапах розвитку і становлення України. Обґрунтовано теоретичну, правову й практичну можливості застосування міжнародно-правових норм в українському кримінально-процесуальному законодавстві, які полягають у забезпеченні виконання спільних координуючих юридичних дій з боку держав під час їх міжнародного співробітництва. Досліджено міжнародно-правові договори України з надання взаємної правової допомоги в кримінальних справах, розкрито особливості їхнього застосування на території України.

09.01—02.08.948.

343.13(477)(043.3) *Чайка Р. А.* Участь захисника на досудовому слідстві: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / Чайка Роман Анатолійович; Харк. нац. ун-т внутр. справ. — Х., 2008. — 19 с.

Досліджено теоретичні та практичні проблеми, пов'язані зі здійсненням захисту осіб від обвинувачення на стадії досудового слідства, а також удосконаленням законодавства України, що регулює діяльність захисника в кримінальному процесі. Розглянуто питання становлення та розвитку інституту захисту у кримінальному процесі України. З'ясовано юридичний зміст принципу забезпечення права на захист від обвинувачення. Вивчено особливості здійснення захисту адвокатами та іншими особами й фахівцями в галузі права та процесуальні особливості здійснення захисту в окремих категоріях кримінальних справ (щодо неповнолітніх; осіб, які мають фізичні або психічні вади та при провадженні справ про застосування примусових заходів медичного характеру; осіб, які не володіють мовою, якою ведеться судочинство). Запропоновано науково обґрунтовані проекти змін і доповнень до законодавства України за темою дисертації.

09.01—02.08.949.

343.121.4(043.3) *Черняк Н. П.* Забезпечення права обвинуваченого на захист у системі кримінального судочинства: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / Черняк Наталія Петрівна; Київ. нац. ун-т внутр. справ. — К., 2008. — 16 с.

Розглянуто проблеми, пов'язані з підвищенням ефективності правозабезпечувальної діяль-

ності на досудовому слідстві. Досліджено забезпечення обвинуваченому права на захист у кримінальному судочинстві України, зокрема реалізацію принципів презумпції невинуватості та змагальності сторін. Розкрито зміст історичних джерел формування статусу обвинуваченого, а також сучасні проблеми щодо статусу обвинуваченого. Розглянуто основні питання процесуальних гарантій обвинуваченого на стадії досудового слідства. Сформульовано пропозиції щодо змінення чинного законодавства та вдосконалення відповідного законодавства на захист кримінально-процесуальних прав та законних інтересів обвинуваченого як особи, до якої можуть у повному обсязі застосовуватися заходи кримінально-процесуального примусу. Розроблено теоретичні положення й конкретні рекомендації, пов'язані з реалізацією обвинуваченим права на захист.

Статті

09.01—02.08.950.

343.121.4 *Андрусів В.* Процесуальне становище адвоката-захисника / В. Андрусів // Вісник прокуратури. 2007. № 7. С. 73—76.

Розглянуто питання щодо процесуального становища адвоката-захисника в теорії кримінального процесу. Виокремлено та згруповано погляди провідних науковців стосовно процесуального становища адвоката-захисника: ті, які визнають, що процесуальна самостійність адвоката-захисника є обмеженою через те, що він є представником інтересів обвинуваченого, і ті, які розглядають його як абсолютно самостійного учасника процесу.

09.01—02.08.951.

343.12(170) *Белокопытов А. К.* Участие в уголовном судопроизводстве представителей потерпевшего, гражданского истца и гражданского ответчика / А. К. Белокопытов, А. А. Усачев // Вестник Российской правовой академии. 2007. — № 3. — С. 73—76.

Рассмотрена одна из гарантий, обеспечивающих реализацию прав участников уголовного судопроизводства их право иметь представителя. Проанализированы ст.ст. 45 и 55 УПК РФ, которые посвящены представителям потерпевшего, гражданского истца и частного обвинителя, гражданского ответчика. Сделаны предложения о внесении соответствующих изменений в ст.ст. 45 и 55 УПК РФ.

09.01—02.08.952.

343.126(177) *Березняк В.* Застосування запобіжного заходу у вигляді взяття під варту в інституті екстрадиції: процесуальні аспекти / В. Березняк // Право України. 2007. № 7. С. 131—135.

У порівнянні з міжнародним законодавством, досліджено національне законодавство, що регулює процесуальні питання застосування запобіжного

заходу у вигляді взяття під варту (арешт) і тимчасового взяття під варту (тимчасового арешту) при екстрадиції осіб, які переходять від слідства та суду на території іншої держави. Розглянуто існуючі неузгодженості та суперечності у новому КПК України про визначення норми щодо тимчасового арешту особи, стосовно якої вирішується питання про її подальшу екстрадицію. Запропоновано удосконалити кримінально-процесуальне законодавство у частині екстрадиції осіб, які переходять від слідства та суду, наступною редакцією статті «Тимчасовий арешт (взяття під варту)».

09.01—02.08.953.

343.121.4(170) *Быков В. М.* Проблемы участия защитника в собирании доказательств / В. М. Быков // Российская юстиция. — 2007. — № 9. — С. 62—64.

Указано, что одной из новелл УПК РФ 2001 года является предоставление права защитнику собирать доказательства (ч. 3 ст. 86 УПК РФ). Отмечено, что законодатель тем самым внес в стадию предварительного расследования элементы состязательности. Рассмотрен ряд проблем, связанных с появлением в новом УПК РФ нормы о собирании защитником доказательств по уголовному делу.

09.01—02.08.954.

343.13 *Васильев О. Л.* Изменения в уголовном процессе (лето 2007 г.): совершенствование предварительного расследования или очередной шаг к ослаблению прокуратуры? / О. Л. Васильев // Вестник Московского университета. — 2008. — № 2. — С. 23—35.

Рассмотрены изменения в законах РФ, принятых летом 2007 г., которые затрагивают принципиальные вопросы уголовного процесса. Сделан краткий обзор обновленных положений: изменение функций и полномочий прокурора в уголовном процессе относительно дел, по которым проводится предварительное следствие; изменения в органах расследования; реформация самих форм предварительного расследования (предварительное следствие и дознание). Проанализировано различие между реформированными предварительным следствием и дознанием.

09.01—02.08.955.

343.163 *Веретенников Н. В.* Выявление прокурором типичных нарушений законности на первоначальном этапе уголовного судопроизводства / Н. В. Веретенников // Северо-Кавказский юридический вестник. 2008. № 1. С. 83—86.

Проанализировано назначение надзорной деятельности прокурора в стадии возбуждения уголовного дела. Представлен перечень наиболее распространенных нарушений закона и учетно-регистрационной дисциплины. Отмечено, что выявление прокурором типичных нарушений законности на первоначальном этапе уголовного судопроизводства и их устранение позволяет обеспечить соблюдение законности при произ-

водстве проверки сообщений и заявлений о преступлениях, своевременное и полное рассмотрение обращений граждан.

09.01—02.08.956.

343.13(470) *Верещагина А.* Институт специалиста в УПК РФ / А. Верещагина // Уголовное право. 2007. № 3. С. 86—90.

Сохраняя преемственность в регламентации использования форм специальных знаний в уголовном судопроизводстве, законодатель тем не менее существенно модернизировал институт специалиста как участника этого процесса. Однако это скорее породило ряд новых проблем правового положения участия специалиста в уголовном деле. Некоторые из них являются предметом рассмотрения в предлагаемой работе.

09.01—02.08.957.

343.123.1 *Волошина В. К.* Таємниця досудового слідства: поняття та зміст / В. К. Волошина // Актуальні проблеми політики : зб. наук. пр. / ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. О., 2008. Вип. 33. С. 179—183.

Висвітлено різні наукові точки зору щодо визначення змісту поняття «таємниця досудового слідства». Здійснено уточнення термінології. Проаналізовано властивості таємниці досудового слідства. Визначено критерії, за якими можна класифікувати відомості, які входять до змісту таємниці досудового слідства. Відзначено, що зміст будь-якої таємниці поза залежністю від специфіки її різновидів полягає в тому, що предмет таємниці становлять відомості, не призначені для широкого кола осіб, їх розголошення може спричинити небажані наслідки для носіїв таємниці.

09.01—02.08.958.

343.121.4 *Герасимчук О. П.* Професійний захист прав потерпілого / О. П. Герасимчук // Адвокат. 2008. № 2. С. 44—47.

Розглянуто теоретичні і практичні питання професійного захисту прав потерпілого. Визначено поняття професійного захисту, процедуру його реалізації. Відмічено професійний та непрофесійний захист прав потерпілого залежно від суб'єкта, який його здійснює: оплатний і безоплатний; обов'язковий та необов'язковий, на договірних засадах та за призначенням. З'ясовано зміст ознак суб'єкта, який здійснюватиме професійне представництво потерпілого. Зазначено, що представництво прав та законних інтересів потерпілого адвокатом не повинно виключати участі інших осіб у представництві потерпілого.

09.01—02.08.959.

343.123.1 *Гловюк І. В.* Слідчий суддя як суб'єкт судової діяльності у досудовому провадженні / І. В. Гловюк // Актуальні проблеми політики : зб. наук. пр. / ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. О., 2008. Вип. 33. С. 184—190.

Досліджено статус слідчого судді як суб'єкта

кримінального судочинства. Визначено необхідність утворення інституту слідчого судді, спираючись на накопичений зарубіжний та дореволюційний російський досвід. Відокремлено суміжні поняття «судовий слідчий» та «слідчий суддя». Розглянуто основні варіанти організації діяльності слідчих суддів у створенні інституту слідчих суддів. Обґрунтовано уповноваження судді у межах своєї компетенції щодо здійснення функцій по додержанню конституційних прав і свобод громадян у стадії досудового провадження.

09.01—02.08.960.

343.123.1 *Гришин Д. А.* К вопросу о совершенствовании производства дознания / Д. А. Гришин // Российский следователь. 2008. — № 1. — С. 10—11.

Указаны меры законодательного характера, которые направлены на устранение противоречивых моментов, возникающих в ходе производства по уголовным делам о преступлениях небольшой и средней степени тяжести. Отмечено, что предварительное следствие и дознание должны существовать параллельно, взаимно дополняя друг друга. Отслежено, что лишь четкое и единообразное применение законодательных положений в сфере уголовного судопроизводства способно обеспечить неукоснительное соблюдение прав и свобод личности в рамках уголовного процесса и в конечном счете законность.

09.01—02.08.961.

343.121.4(477) *Губанова О.* Адвокат-защитник как участник криминального судочинства / О. Губанова, Н. Докучаева // Адвокат. — 2008. № 1. С. 24—27.

Порушено проблему визначення статусу захисника в кримінальному процесі. Розглянуто адвокатську допомогу як вид кваліфікованої юридичної допомоги, що надається особі для реалізації можливості недопущення значного обмеження та ущемлення прав, свобод та законних інтересів людини і громадянина в галузі кримінального судочинства. Визначено положення, які свідчать про самостійність адвоката-захисника в кримінальному судочинстві. Сформульовано висновки, що адвокат-захисник повинен бути самостійним учасником процесу, наділеним законом певними правами, повноваженнями і обов'язками для здійснення кваліфікованого захисту прав і законних інтересів обвинуваченого всіма не забороненими КПК України засобами.

09.01—02.08.962.

343.132 *Гуртієва Л. М.* Загальні особливості кримінально-процесуальної діяльності слідчого в аспекті дослідження проблем слідчої етики / Л. М. Гуртієва // Актуальні проблеми політики : зб. наук. пр. / ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. О., 2008. Вип. 33. С. 453—457.

Досліджено властивості, характерні для діяльності слідчого. Охарактеризовано окремі елементи структури кримінально-процесуальної

діяльності слідчого як суб'єкта кримінально-процесуальної діяльності. Розглянуто питання про цілі і завдання кримінально-процесуальної діяльності слідчого, їх співвідношення з процесуальними функціями і основними засобами. Визначено повноваження слідчого, їх державно-владний і дискреційний характер. Відмічено, що кримінально-процесуальна діяльність слідчого являє собою систему взаємопов'язаних факторів об'єктивного та суб'єктивного характеру.

09.01—02.08.963.

343.123.1 *Денісова Г.* Процесуальні та психологічні аспекти виконання функції судового контролю на стадії досудового розслідування / Г. Денісова // *Юридична Україна*. — 2008. № 3. — С. 102—107.

З'ясовано та зіставлено процесуальний зміст функції судового контролю на досудовому розслідуванні та функції розгляду і вирішення справи. Проаналізовано психологічний вплив та правові наслідки здійснення судового контролю за діями і рішеннями посадових осіб, які ведуть досудове розслідування, на подальшу діяльність судді. Визначено, що судовий контроль на стадії досудового розслідування не є складовою частиною правосуддя в класичному розумінні цього слова, а являє собою специфічну і самостійну функцію судової влади. Відзначено про необхідність ознайомлення з обставинами вчиненого злочину за матеріалами кримінальної справи при проведенні судово-контрольних дій на стадії досудового розслідування.

09.01—02.08.964.

343.125/126(477) *Дерев'янка О. В.* Міжнародні норми прав людини та законодавство України щодо затримання та взяття під варту / О. В. Дерев'янка // *Держава і право*. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2007. Вип. 37. — С. 540—547.

Досліджено питання, пов'язані із забезпеченням загальноновизнаних прав і свобод людини у кримінально-процесуальному законодавстві. Розглянуто пропозиції щодо внесення змін у національне законодавство, пов'язаних з необхідністю додержання захисту конституційних прав особистості від необґрунтованого втручання державних органів у приватне життя людини. Обґрунтовано, що відповідні зміни стануть позитивними з точки зору вирішення питань, які дозволять пристосувати законодавство України до Європейської конвенції та інших міжнародних актів.

09.01—02.08.965.

343.133(477)-057.34 *Доросинська Г. М.* Порушення кримінальної справи щодо депутата місцевої ради / Г. М. Доросинська // *Держава і право*. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2007. Вип. 37. — С. 558—562.

Проаналізовано загальні правила порушення кримінальних справ щодо депутатів місцевих

рад. Виявлено деякі особливості процесуального порядку прийняття такого рішення. Зазначено про необхідність додаткового винесення постанови про порушення кримінальної справи щодо депутата місцевої ради, якщо таке рішення було прийняте до набрання чинності Законом від 4 квітня 2006 р., прокурором будь-якого рівня, а не Генеральним прокурором України, його заступником, прокурорами АР Крим, областей, міст Києва та Севастополя у межах їх повноважень, як того вимагає чинна ст. 31 ЗУ «Про статус депутатів місцевих рад».

09.01—02.08.966.

343.13 *Заїка С.* Строк як одна з основних ознак стадії кримінального процесу / С. Заїка // *Підприємництво, господарство і право*. — 2008. — № 1. — С. 120—123.

Проаналізовано загальнологічну і функціональну часову послідовність структурних елементів кримінального процесу — стадії кримінально-процесуальної діяльності. Визначено, що розвиток кримінально-процесуальної діяльності забезпечується наявністю зв'язків наступництва між відповідними стадіями кримінального судочинства. Відмічено, що ця наступність полягає в тому, що заплановані у завданнях результати однієї стадії є вихідними даними для правильного та належного вирішення специфічних завдань, які висунуті перед наступною стадією.

09.01—02.08.967.

343.13 *Заїка С.* Щодо класифікації кримінально-процесуальних строків / С. Заїка // *Підприємництво, господарство і право*. — 2007. № 10. — С. 151—156.

Обґрунтовано підстави, на основі яких проведено класифікацію кримінально-процесуальних строків. Строки у кримінальному процесі класифіковано відповідно до загальноприйнятого в теорії права поділу строків за юридичними наслідками: правовстановлюючі (правоутворюючі) строки, що викликають виникнення правовідносин (строк момент, з якого у особи виникає право користуватися послугами захисника, строки на оскарження процесуальних дій і т. д.); правозмінюючі строки; правоприйняючі (правообмежуючі) строки (строк, протягом якого особа перебуває під вартою). Визначено, що запропонована класифікація носить певною мірою умовний характер і залежить від критерію, покладеного в основу її проведення.

09.01—02.08.968.

343.13 *Запотоцький А.* Актуальні питання витребування документів у кримінальному процесі / А. Запотоцький // *Підприємництво, господарство і право*. — 2007. — № 12. — С. 173—177.

Розглянуто проблемні витребування «інших документів» як джерел доказів у кримінальному судочинстві. З'ясовано процесуальну природу витребування, надано йому науково обґрунтоване визначення. На основі узагальненого аналізу різних підходів процесуалістів запропоновано

власні шляхи їх вирішення. Зазначено, що не всі процесуалісти розглядають витребування як окрему процесуальну дію. В процесуальному порядку обґрунтовано підстави, за яких необхідно проводити витребування документів. Виділено проблему, яка потребує розгляду та вирішення щодо порядку проведення витребування, оскільки в законі відсутня визначеність і чіткість у вирішенні питання про підстави, форми та порядок витребування предметів і документів, а також про правовідносини учасників такої дії.

09.01—02.08.969.

343.121.4(477) *Захаров П. С.* Роль адвоката у процесі доказування на досудовому слідстві в Україні / П. С. Захаров // Вісник Академії адвокатури України. — 2008. — № 1. — С. 87—91.

Розглянуто питання формування бази доказів адвокатом. Проаналізовано співвідношення понять «способи захисту», «засоби захисту», визначено критерії розмежування цих категорій. Виокремлено чотири підходи щодо визначення форм здійснення захисником доказування. Обґрунтовано наявність у чинному КПК України інституту додаткового розслідування, яке не перекреслює можливість доказової роботи захисника в судовому засіданні.

09.01—02.08.970.

343.122 *Зеленецький В.* Поняття потерпілого від злочину у кримінально-процесуальному праві / В. Зеленецький, Л. Лобойко // Вісник прокуратури. 2007. № 7. С. 48—57.

Визначено процесуальний статус суб'єктів кримінально-процесуальної діяльності. Проведено аналіз чинного кримінально-процесуального законодавства багатьох держав, показано, що питання про суб'єктів, які можуть набувати статусу потерпілого у кримінальних справах, вирішується по-різному. Досліджено питання щодо зберігання надалі у кримінально-процесуальному законі обов'язок потерпілого з'являтися за викликом органів, які ведуть процес, особливо з огляду на те, що давання показань є його правом, а не обов'язком.

09.01—02.08.971.

343.272 *Иванов А. Н.* Тактические основы наложения ареста на имущество в уголовном судопроизводстве / А. Н. Иванов, Е. В. Шибанова // Вестник Российской правовой академии. 2007. — № 3. — С. 90—91.

Предложено авторское определение понятия «уголовно-процессуальное наложение ареста на имущество», которое не имеет юридического закрепления законодателем на сегодняшний день. Перечислены и проанализированы общие положения тактического характера, которые составляют в совокупности тактическую основу любого вида наложения ареста на имущество.

09.01—02.08.972.

343.125(470)-053.6 *Канаев А. М.* Задержание несовершеннолетних подозреваемых (обвиняе-

мых) в российском уголовно-процессуальном и международном праве / А. М. Канаев // Северо-Кавказский юридический вестник. 2007.

№ 4. С. 89—93.

В связи с конституционным закреплением международного права как части правовой системы России проанализированы установления уголовно-процессуального права РФ, которые должны соответствовать нормам международного права. Опорой статьи являются важнейшие международные акты о правах несовершеннолетних: Минимальные стандартные правила ООН, касающиеся отправления правосудия в отношении несовершеннолетних («Пекинские правила»), Конвенция ООН о правах ребенка; Руководящие принципы ООН для предупреждения преступности среди несовершеннолетних (Эр-Риядские руководящие принципы); Правила ООН, касающиеся защиты несовершеннолетних, лишенных свободы.

09.01—02.08.973.

343.121 *Карцев А. В.* Уголовно-процессуальный статус подозреваемого: понятие и содержание / А. В. Карцев // Уголовное судопроизводство. 2007. № 4. С. 19—25.

Исследовано понятие и содержание правового статуса и основных его элементов применительно к такому участнику уголовного процесса, как подозреваемый. Отмечено, что наряду с совокупностью прав и обязанностей в качестве самостоятельных элементов в уголовно-процессуальный статус подозреваемого включаются: процессуальная правоспособность и процессуальная дееспособность, законные интересы. В целях раскрытия содержания уголовно-процессуального статуса подозреваемого исследован каждый его элемент в отдельности.

09.01—02.08.974.

343.144 *Карякин Е.* Допрос «анонимных свидетелей» по ходатайству государственного обвинения / Е. Карякин, В. Комин // Уголовное право. 2007. № 4. С. 84—88.

Рассмотрены показания свидетеля, допрошенного судом в условиях, исключающих его визуальное наблюдение другими участниками процесса. Отмечено, что показания свидетеля могут быть положены в основу обвинительного приговора лишь при условии их соответствия другим неопровержимым доказательствам и только в той части, в которой могут быть проверены и оценены с точки зрения их относимости, допустимости, достоверности и в совокупности с другими доказательствами. Выделены основные варианты воздействия на суд с целью опровержения имеющихся в деле обвинительных доказательств: принятие мер к изменению показаний свидетелями; отказ подсудимого от ранее данных показаний; выдвижение оправдательных версий; заявление ходатайств об исключении отдельных доказательств как недопустимых. Рассмотрены обстоятельства, которые необходимо учитывать при оценке показаний свидете-

ля, допрошеного судом в условиях, исключающих его визуальное наблюдение другими участниками процесса.

09.01—02.08.975.

343.122 *Кобец П. Н.* Международный опыт защиты потерпевшего в уголовном процессе / П. Н. Кобец // Международное публичное и частное право. 2007. № 6. С. 27—29.

Исследованы международно-правовые нормы и законодательства ФРГ, Франции, Австрии, Швеции, Японии, Великобритании и США в сфере защиты потерпевшего от преступлений. Отмечено, что несмотря на то, что в международных правовых актах, а также в зарубежном законодательстве лицо, пострадавшее от преступления, именуется по-разному, в сущности, все эти названия являются синонимами: гражданский истец (в англосаксонской системе права); потерпевший и частный обвинитель (в романо-германской системе права); потерпевший, гражданский истец и частный обвинитель (в восточноевропейской системе права); жертва (в резолюциях ООН и Совета Европы).

09.01—02.08.976.

343.121.4(177) *Ковальчук С. О.* Право защитника заявлять клопотания та його реалізація в стадії попереднього розгляду справи суддею / С. О. Ковальчук // Адвокат. 2007. № 11—12. С. 39—41.

Розглянуто коло клопотань, які можуть бути заявлені захисником на стадії попереднього розгляду справи, порядку і строків їх розгляду та вирішенні суддею з конкретизацією щодо етапів стадії попереднього розгляду справи суддею. Визначено, що клопотання може заявляти захисник як після надходження справи до суду від прокурора та під час судового засідання з її попереднього розгляду, так і після прийняття суддею рішення про призначення справи до судового розгляду. Підкреслено, що заявлення захисником клопотання зобов'язує суддю не лише розглянути і вирішити його, але й відобразити у постанові про прийняття одного із рішень, визначених ст. 244 КПК України, мотиви задоволення клопотання або відмови у його задоволенні.

09.01—02.08.977.

343.13 *Колобкова Л.* Эффективность норм уголовно-процессуального законодательства / Л. Колобкова // Законность. — 2007. — № 6. — С. 38—39.

Рассмотрен вопрос об эффективности правовых норм и критериях их оценки. В качестве примера проанализирована степень эффективности уголовно-процессуальных норм, относящихся к стадии возбуждения уголовного дела. Обсужден вопрос о сроке проведения дополнительной проверки сообщения о преступлении в случае отмены прокурором незаконного и необоснованного первоначального решения об отказе в возбуждении уголовного дела.

09.01—02.08.978.

343.131 *Костін М.* Мета кримінального судочинства: поняття і сутність / М. Костін // Право України. 2008. № 4. С. 80—83.

Досліджено шлях формування мети кримінального процесу як юридичного поняття. Визначено послідовність формування мети у людській діяльності в цілому і у кримінально-процесуальній діяльності: потреби інтереси мотиви мета. Обґрунтовано процесуально-поняттєве значення мети кримінального судочинства. Наведено точки зору процесуалістів щодо потреб запровадження кримінально-процесуальної діяльності, які визначають їх підходи до формулювання мети.

09.01—02.08.979.

343.135(177) *Крет Г. Р.* Порядок закриття кримінальних справ за наявності підстав, передбачених деякими нормами Особливої частини КК України / Г. Р. Крет // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2007. — Вип. 37. — С. 554—558.

Розглянуто питання щодо визначення окремої підстави до закриття кримінальної справи та порядок закриття кримінальних справ у цих випадках. Проаналізовано випадки звільнення від кримінальної відповідальності, передбачені Особливою частиною КК України. Визначено загальні умови, настання яких є необхідним для закриття кримінальної справи та звільнення особи від кримінальної відповідальності.

09.01—02.08.980.

343.163 *Крюков В. Ф.* Полномочия прокурора в досудебном производстве по уголовным делам: современность и перспективы / В. Ф. Крюков // Журнал российского права. 2007. № 10. С. 61—70.

Рассмотрен круг полномочий прокурора по реагированию на нарушения закона органами дознания и предварительного следствия. Предложена авторская классификация полномочий прокурора.

09.01—02.08.981.

343.133:343.347 *Кузовкин А. С.* Особенности возбуждения уголовных дел об экологических преступлениях, связанных с добычей углеводородов / А. С. Кузовкин // Юридические науки. 2007. № 5. С. 207—211.

Уделено внимание первоначальной стадии уголовного процесса, то есть возбуждению уголовного дела. Отмечено, что процесс расследования представляет структуру взаимосвязанных элементов, из которых складывается деятельность следователя по установлению истины. Такими элементами расследования являются его этапы, и первый из них включает в себя возбуждение уголовного дела. В процессуальном аспекте его следует понимать как систему процессуальных действий и отношений, а в криминалистическом — организационную, оперативно-розыскную и следственную деятельность.

09.01—02.08.982.

343.13:340.142 *Кухнюк Д. В.* Судовий прецедент у кримінальному процесі: проблеми впровадження / Д. В. Кухнюк // Вісник Верховного Суду України. — 2008. — № 4. — С. 42—45.

Визначено основні особливості судового прецеденту, що зумовлюють можливість і необхідність впровадження судового прецеденту в систему джерел кримінально-процесуального права України. Визначено, що отримання рішеннями Верховного Суду України прецедентного значення сприятиме посиленню незалежності суддів та їх підкоренню виключно закону та буде гарантією реалізації цього конституційного принципу. Підкреслено, що впровадження судового прецеденту як субсидіарного щодо закону джерела кримінально-процесуального права сприятиме розв'язанню проблем кримінального судочинства.

09.01—02.08.983.

343.13:340.142(177) *Кухнюк Д. В.* Судовий прецедент як джерело кримінально-процесуального права / Д. В. Кухнюк // Вісник Верховного Суду України. 2007. № 10. С. 36—40.

Проаналізовано особливості судового прецеденту як джерела кримінально-процесуального права. Визначено та розглянуто умови розвитку судового прецеденту, які за походженням поділяють на кілька груп: історичні, соціальні та правові. Відмічено, що впровадження та виконання всіх елементів механізму функціонування судового прецеденту дасть змогу системно, послідовно та ефективно впровадити інститут судового прецеденту в систему джерел кримінально-процесуального права України.

09.01—02.08.984.

343.141/143(470) *Лазарева В.* Состязательность и доказывание в уголовном процессе / В. Лазарева // Уголовное право. — 2007. — № 3. — С. 98—102.

Отмечено, что доказывание это деятельность, направленная на установление виновности лица в совершении преступления и иных имеющих значение для достижения этой цели обстоятельств. Доказательство осуществляется в соответствии с его формой и назначением, подчиняется системе закрепленных законом принципов. Установлено, что несоответствующие состязательной форме уголовного судопроизводства представления о доказывании как о нейтральной по отношению к обвинению познавательной деятельности препятствуют освобождению суда от обязанности доказывания обвинения, а следовательно, развитию и совершенствованию нового уголовного процесса России.

09.01—02.08.985.

343.123.1 *Магизов Р. Р.* Система общих (принципиальных) условий досудебного производства / Р. Р. Магизов, Р. Р. Шайхулов // Следователь. 2007. № 5. С. 19—28.

Представлена характеристика общих (прин-

ципиальных) условий досудебного производства. Отражена суть идей, входящих в систему общих (принципиальных) условий досудебного производства: информационная активность досудебного производства; быстрота и полнота досудебного производства; объективность и беспристрастность досудебного производства; дифференциация и солидарность сил и средств досудебного производства; компетенция и компетентность органов досудебного производства; сочетание индивидуальных и коллективных начал; конфиденциальность досудебного производства.

09.01—02.08.986.

343.141/143(470)-053.6 *Марковичева Е. В.* Некоторые проблемы доказывания по уголовным делам в отношении несовершеннолетних в российском уголовном процессе / Е. В. Марковичева // Российский судья. 2008. № 1. С. 40—41.

Рассмотрены обстоятельства, подлежащие доказыванию по делам о преступлениях несовершеннолетних. Указано, что данные обстоятельства — это сложная система взаимосвязанных, дополняющих друг друга обстоятельств, требующих полного и всестороннего исследования. Предложено скорректировать нормы, закрепляющие специфику предмета доказывания в отношении несовершеннолетних, определиться с четким механизмом реализации данных норм.

09.01—02.08.987.

343.144-055.2 *Матюшкова Т. П.* Донит у суді жінок-потерпілих від насильницьких злочинів / Т. П. Матюшкова // Вісник Верховного Суду України. — 2008. — № 2. — С. 10—12.

Доведено доцільність законодавчого закріплення права потерпілих на оголошення у судовому засіданні їхніх показань та доповнення проекту КПК України статтею «Оголошення показань потерпілого». Проаналізовано процесуальні правила допиту в суді потерпілих від насильницьких злочинів. Визначено, що процесуальні права допиту в суді потерпілих від насильницьких злочинів зумовлюють відповідну тактику підготовки та проведення цієї судової дії. Зазначено, що вирішення судом, покладених на нього завдань кримінального судочинства у справах зазначеної категорії залежить від умінь суддів не тільки правильно застосовувати закон, але й оптимально його використовувати.

09.01—02.08.988.

343.13 *Микитин Ю.* Медіація — ефективна складова кримінального процесу / Ю. Микитин // Відновне правосуддя в Україні. 2007. № 1. С. 33—34.

Досліджено одну із форм відновного правосуддя, яка полягає у повному розв'язанні конфлікту між потерпілим та правопорушником — медіацію. Виокремлено різновиди медіації у законодавстві зарубіжних країн: проста медіація і комбінована медіація. Визначено ті проблеми, які можна вирішити через впровадження та застосування медіації у кримінальних справах.

09.01—02.08.989.

343.121.4(477) *Острогляд О. В.* Складання захисного висновку адвокатом на досудовому слідстві / О. В. Острогляд // Адвокат. 2007. — № 11—12. — С. 42—44.

Розглянуто проблеми удосконалення механізму правового регулювання діяльності захисника на досудовому слідстві. Проаналізовано питання реалізації принципу змагальності на стадії досудового розслідування. Зазначено, що розширення права захисту, введення до нового КПК України норми про наділення захисту правом складати захисний висновок, сприятиме об'єктивності майбутнього розгляду принципу змагальності на стадії досудового розслідування.

09.01—02.08.990.

343.132:174 *Парасюк В. М.* Проблеми морального імперативу у професійній діяльності слідчого / В. М. Парасюк // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична: зб. наук. пр. Л., 2008. — Вип. 1. — С. 409—414.

Обґрунтовано концептуальні засади морального імперативу у професійній діяльності слідчого, виходячи з того, що вона має моральну природу і повинна відповідати принципам і нормам моралі, охороні авторитету державної влади та її представників. Зазначено, що етизація професійної діяльності слідчого нашою є на серйозні об'єктивні та суб'єктивні проблеми. До об'єктивних проблем віднесено надто повільні процеси формування правової держави, а до суб'єктивних — пов'язані з особистими моральними якостями слідчого, які він може змінювати на більш позитивні, у бік морального самовиправдання, готовності до законної допомоги людям у вирішенні правових проблем.

09.01—02.08.991.

343.121.4 *Пелипенко Н.* Забезпечення безпеки учасників кримінального процесу: законодавче регулювання країнами СНД / Н. Пелипенко // Судострій і судочинство в Україні. 2007. № 3. — С. 51—59.

Проаналізовано законодавчий розвиток країн — учасниць СНД щодо захисту учасників кримінального судочинства. Досліджено нормативно-правове закріплення забезпечення осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві в Україні, РФ, Республіці Казахстан, Республіці Білорусь, Молдові, Киргизькій Республіці, Вірменії. Визначено, що правова база країн СНД постійно має вдосконалюватись та втілюватись у життя.

09.01—02.08.992.

343.121 *Полстовалов О. В.* Об уровнях изучения личности обвиняемого: процессуально-криминалистические аспекты / О. В. Полстовалов // Российский следователь. 2008. № 3. — С. 12—14.

Проаналізовані визначення особи обвиняемого известными процессуалистами.

Отмечено, что в характеристике сведений, определяющих ориентиры процессуально-криминалистического познания данных о личности, доминируют те, которые имеют значение для квалификации содеянного и определения справедливого наказания. Представлена общая схема тактических значимых сведений. Подчеркнуто, что определяет пределы познания данных о личности не только объем получаемых сведений о ней, но и некоторые динамические и статистические характеристики. Раскрыто немаловажное значение динамики развития отношений конкретного участника уголовного судопроизводства к органам, осуществляющим предварительное расследование, тенденции изменения его позиций в ходе производства по делу в тактическом плане.

09.01—02.08.993.

343.163:343.6(477) *Пшонка В.* Роль та місце прокурора при розкритті та розслідуванні злочинів проти життя / В. Пшонка // Вісник прокуратури. 2007. № 10. — С. 12—15.

Зміни в законодавстві, введені Законом України «Про внесення змін до статті 112 Кримінально-процесуального кодексу України» спонукають керівництво Генеральної прокуратури України прийняти відповідні рішення, спрямовані на безумовне виконання вимог закону. Передусім, це стосується підрозділів органів прокуратури, на які покладено нагляд за законністю проведення оперативно-розшукової діяльності, дізнання і досудового слідства органами внутрішніх справ. Окреслено коло питань, які постали перед керівниками всіх рівнів. Визначено можливі шляхи їх розв'язання.

09.01—02.08.994.

343.123.1 *Романов С. В.* Требование всесторонности, полноты и объективности исследования обстоятельств дела как необходимое условие предварительного расследования / С. В. Романов // Вестник Московского университета. 2008. № 1. — С. 18—38.

Выделены три основные модели предварительного расследования по уголовному делу: англо-американская (характерная для состязательного процесса), французская и новогерманская (свойственные смешанной форме процесса). Выяснено значение требования всесторонности, полноты и объективности обстоятельств дела для предварительного расследования. Рассмотрены последствия отказа от требования всесторонности, полноты и объективности расследования.

09.01—02.08.995.

343.141/143(477) *Савицький Д.* Особливості доказування у справах з протокольною формою досудової підготовки матеріалів у стадії судового розгляду / Д. Савицький // Підприємництво, господарство і право. 2008. № 1. — С. 115—119.

Розглянуто особливості процесу доказування у справах з протокольною формою досудової

підготовки матеріалів у стадії судового розгляду. Визначено, що судовий розгляд по даній категорії справ проводиться за загальними правилами кримінального судочинства, за винятком вимог, зазначених у гл. 35 КПК України. Обґрунтовано, що у стадії досудового розгляду кримінальної справи, досудове провадження по якій провадилося у протокольній формі, не можуть застосовуватись деякі положення кримінально-процесуального закону, які застосовуються у судовому розгляді за загальними правилами.

09.01—02.08.996.

343.125(477) *Савонюк Р.* Затримання за підозрою у вчиненні злочину: відповідність чинного КПК Основному Закону України / Р. Савонюк // *Право України*. — 2008. — № 1. — С. 116—119.

Проведено аналіз положень ст. 29 Конституції України, норм чинного КПК України та проекту КПК України, які визначають підстави затримання особи за підозрою у вчиненні злочину. Вироблено рекомендації щодо вдосконалення чинного кримінально-процесуального законодавства та приведення його у відповідність з Основним Законом.

09.01—02.08.997.

343.126 *Сербін М. М.* Деякі аспекти застосування особистої поруки як запобіжного заходу / М. М. Сербін // *Вісник Запорізького юридичного інституту Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ: зб. наук. пр. / МВС України*. — Запоріжжя, 2008. — № 1. — С. 167—171.

Досліджено та висвітлено положення, що стосуються особистої поруки, яка застосовується не так часто. Автор дійшов висновку, що в сучасних умовах, коли постійно збільшується роль моральних засад у всіх сферах життя, слід ширше застосовувати особисту поруку, в основі якої лежить саме моральний вплив на обвинуваченого.

09.01—02.08.998.

341.44 *Смирнов М.* Щодо визначення правової природи екстрадиції / М. Смирнов // *Вісник прокуратури*. 2007. № 9. С. 56—65.

Висвітлено різні наукові точки зору щодо визначення правової природи термінів «екстрадиція», «видача» і «передача», розглянуто їх основні функції. На основі проведеного аналізу здійснено уточнення даної термінології. Виділено три групи екстрадиції: представники першої групи дотримуються позиції про міждисциплінарний характер означеного інституту; представники другої розглядають видачу як самостійний інститут міжнародного кримінального права, що включає в себе матеріальні й процесуальні норми; для представників третьої групи характерне висунення на перший план або матеріальних, або процесуальних аспектів видачі.

09.01—02.08.999.

343.123.1 *Строган А.* Окремі питання процесуального оформлення заявлення та розгляду клопотань під час досудового розслідування / А. Строган // *Підприємництво, господарство і право*. — 2008. — № 1. — С. 124—126.

Досліджено питання процесуального оформлення заявлення та розгляду клопотань під час досудового розслідування. Розглянуто клопотання, які можуть бути заявлені у письмовій і в усній формах. Визначено найбільш прийнятну форму повідомлення: про задоволення клопотання заявнику слід повідомити усно чи шляхом направлення письмового повідомлення; при повній або частковій відмові у клопотанні заявнику повинна бути направлена копія відповідної постанови, а до матеріалів справи долучені відповідні документи.

09.01—02.08.1000.

343.141/143(410+470) *Суховерхова М. А.* Роль судьи в процессе доказывания (на примере российского и английского уголовно-процессуального законодательства) / М. А. Суховерхова // *Законодательство*. 2007. № 7. С. 58—66.

Проанализированы функции суда в современной английской системе правосудия. Определена целесообразность тенденции к нормативному закреплению в английском праве тех вопросов, которые раньше решались судьями лишь на основе прецедентов. Представлена информация по полномочиям судьи, существующим в английском уголовном процессе.

09.01—02.08.1001.

343.122 *Сычев П. Г.* Юридическое лицо как потерпевший в уголовном судопроизводстве: особенности процессуального положения / П. Г. Сычев // *Закон*. 2007. № 8. С. 153—158.

Рассмотрены и проанализированы особенности процессуального положения юридического лица в качестве потерпевшего в уголовном судопроизводстве. Отмечено, что особенностью процессуального положения юридического лица является то, что для принятия решения о признании его потерпевшим необходимо проведение минимального количества следственных действий для получения достаточных данных для обоснования данного процессуального решения. Предложено нормативное урегулирование требований обоснованности постановления о признании потерпевшим.

09.01—02.08.1002.

343.156 *Теремецький В.* Правова природа відкликання апеляції, поданої на вирок суду / В. Теремецький // *Вісник прокуратури*. 2007. — № 9. — С. 66—74.

З'ясовано причини, що спонукають сторони до відмови від вже поданих апеляцій. Визначено сутність, форму і зміст, порядок та процесуальні наслідки відмови від апеляцій. Розроблено пропозиції щодо удосконалення кримінально-процесуального законодавства, яке регулює ці

питання. Сформульовано визначення поняття «відкликання апеляції».

09.01—02.08.1003.

343.121(477) *Тимошенко Ю. П.* Правове становище підозрюваного у кримінальному процесі України / Ю. П. Тимошенко, М. М. Гончар // Науковий вісник Київського національного університету внутрішніх справ. 2008. № 2. С. 25—33.

Розглянуто питання, що пов'язані з правовим становищем підозрюваного у кримінальному процесі України. Висловлено думку авторів щодо визначення процесуального статусу підозрюваного у кримінально-процесуальному законодавстві України. Проаналізовано чинне кримінально-процесуальне законодавство.

09.01—02.08.1004.

343.125 *Тутынин И. Б.* Наложение ареста на имущество как способ взыскания процессуальных издержек / И. Б. Тутынин // Законодательство: Право для бизнеса. — 2007. — № 4. — С. 81—84.

Обращено внимание на значение имущественных интересов государства в виде расходов, связанных с производством по уголовному делу. Обоснована возможность и необходимость применения наложения ареста на имущество для обеспечения возмещения процессуальных издержек, в том числе на стадии предварительного расследования. Предложено разработать критерии определения количественных и качественных показателей процессуальных издержек.

09.01—02.08.1005.

343.71 *Черновський О. К.* Психологія підсудного у судовому засіданні / О. К. Черновський // Науковий вісник Чернівецького університету. Правознавство : зб. наук. пр. — Чернівці, 2007. Вип. 385. С. 96—99.

Розглянуто психологічну характеристику особистості підсудного. Визначено, яку відповідальність повинен нести конкретний злочинець. Проаналізовано систему заходів ре соціалізації злочинця. Обґрунтовано заходи попередження формування особистості злочинця.

09.01—02.08.1006.

343.156 *Штогун С.* Новий порядок оскарження до суду постанови про порушення кримінальної справи / С. Штогун // Вісник прокуратури. 2007. № 7. С. 68—72.

Розглянуто проблеми, які мають місце в новому порядку оскарження до суду постанови про порушення кримінальної справи. Визначено головну відмінність нового порядку від раніше чинного порядку оскарження до суду постанови про порушення кримінальної справи. Проаналізовано проблему щодо відсутності критерію визначення достатньої аргументованості скарги як підстави для відкриття провадження за скаргою або відмови у відкритті такого провадження.

КРИМІНАЛІСТИКА

Книги

09.01—02.08.1007.

343.9(477)(075.8) *Весельський В. К.* Торгівля людьми в Україні (проблеми розслідування) : навч. посіб. для вузів / В. К. Весельський, В. В. Пясковський. К. : КНТ, 2007. 268 с.

Проведено комплексний юридичний аналіз злочинів у сфері торгівлі людьми. Розкрито зміст основних елементів їх криміналістичної характеристики та викладено особливості виявлення і розслідування їх початкового етапу. Праця ґрунтується на великій емпіричній базі. Подано методичні рекомендації та поради для правоохоронців.

09.01—02.08.1008.

343.98(075.8) *Гора І. В.* Криміналістика : навч. посіб. / І. В. Гора, А. В. Іщенко, В. А. Колесник. — 4-те вид., допов. та випр. — К. : Вид. Паливода А. В., 2007. — 236 с.

Подано короткі змістовні найбільш типові відповіді на запитання, що виносяться на іспити з криміналістики у вищих юридичних навчальних закладах. Охоплено переважну більшість тем з розділів «Теоретичні основи криміналістики», «Криміналістична техніка», «Криміналістична тактика» та «Методика розслідування злочинів» відповідно до типових програм дисципліни.

09.01—02.08.1009.

343.982.3(075.8) *Давидова О. О.* Криміналістичні дослідження матеріалів, речовин та виробів : курс лекцій / О. О. Давидова ; Київ. нац. ун-т внутр. справ. К. : КНТ, 2008. 340 с.

Курс лекцій розроблено на основі навчальної програми спецкурсу «Криміналістичні дослідження матеріалів, речовин та виробів». Відображено сучасні концепції техніко-криміналістичного забезпечення слідчих дій та оперативно-розшукових заходів щодо виявлення, фіксації, вилучення, а також можливості дослідження матеріалів, речовин та виробів, ґрунтів, об'єктів біологічного походження, харчових продуктів, у яких при взаємодії з іншими елементами матеріальної обстановки події злочину виникає субстанціональний слідовий зв'язок.

09.01—02.08.1010.

343.14(075.8) *Іщенко А. В.* Теорія і практика криміналістичного забезпечення процесу доказування в розслідуванні злочинів : навч. посіб. / А. В. Іщенко, І. О. Ієрусалимов, Ж. В. Удовенко. — К. : Центр учбової л-ри, 2007. — 160 с.

Зроблено аналіз складного та багатоаспектного явища доказування на досудовому слідстві. З урахуванням сучасного стану розвитку наук кримінального процесу та криміналістики розглянуто основні проблеми, які мають відношення до криміналістичного розуміння забезпечення процесу доказування у розсліду-

ванні злочинів. Головну увагу зосереджено на окресленні підходів до визначення самого поняття криміналістичного забезпечення процесу доказування на досудовому слідстві та його системно-структурного аналізу.

09.01—02.08.1011.

343.98 *Карпов Н. С.* Криміналістичні засади вивчення злочинної діяльності: монографія / Н. С. Карпов. — К.: Київ. нац. ун-т внутр. справ, 2007. — 522 с.

Проаналізовано складне та багатоаспектне явище злочинну діяльність, що є предметом дослідження соціології, кримінології, психології, криміналістики та інших наук. Розглянуто основні проблеми, що стосуються криміналістичного розуміння злочинної діяльності. Головну увагу зосереджено на окресленні підходів до визначення самого поняття злочинної діяльності та її складових, виділенні характерних її ознак. Досліджено криміналістичні аспекти вивчення злочинної діяльності.

Автори реферати

09.01—02.08.1012.

343.982:343.148 *Бондар В. С.* Проблеми теорії і практики використання спеціальних криміналістичних знань в розслідуванні крадіжок з проникненням у житло: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / Бондар Володимир Сергійович; Акад. адвокатури України. — К., 2008. — 18 с.

Вивчено актуальні теоретичні і практичні проблеми використання спеціальних криміналістичних знань у розслідуванні крадіжок із проникненням у житло. Розглянуто правову природу та елементи криміналістичної характеристики крадіжок із проникненням у житло, взаємозв'язок із криміналістичною класифікацією. Розроблено пропозиції щодо використання відомостей, відображених у криміналістичній характеристиці крадіжок із проникненням у житло, в процесі науково-методичного забезпечення використання спеціальних криміналістичних знань у розслідуванні конкретного злочину. Проаналізовано питання вдосконалення організаційних та криміналістичних засад використання спеціальних криміналістичних знань; участі спеціаліста-криміналіста при проведенні конкретних слідчих дій; особливості призначення і проведення окремих видів судових експертиз; проведення обліків у конкретних кримінальних справах при розслідуванні крадіжок із проникненням у житло. Сформульовано пропозиції та рекомендації, спрямовані на вдосконалення подальшого їх правового врегулювання і практики застосування.

09.01—02.08.1013.

343.98 *Головкін С. В.* Криміналістична характеристика шахрайства відносно власності особи та її використання на початковому етапі розслідування: автореф. дис. ... канд. юрид. наук:

12.00.09 / Головкін Сергій Вікторович; Харк. нац. ун-т внутр. справ. — Х., 2008. — 18 с.

Розглянуто теоретичні і практичні проблеми криміналістичної характеристики шахрайства відносно власності особи та її використання на початковому етапі розслідування. Досліджено предмет злочинного посягання при шахрайстві відносно власності особи у сучасних умовах, способи вчинення шахрайств відносно власності особи у сучасних умовах. Визначено механізм утворення та виявлення слідів при скоєнні шахрайств відносно власності особи в сучасних умовах. Надано характеристику особи шахрая і особи потерпілого від шахрайства. Проаналізовано особливості тактики допиту та очної ставки при розслідуванні шахрайств відносно власності особи в сучасних умовах, особливості тактики пред'явлення для впізнання при розслідуванні шахрайств відносно власності особи в сучасних умовах, а також особливості тактики обшуку при розслідуванні шахрайств відносно власності особи в сучасних умовах.

09.01—02.08.1014.

343.98(043.3) *Проценко М. В.* Особливості розслідування злочинів, вчинених організованими групами, у криміналістичній методиці: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / Проценко Микола Вікторович; Харк. нац. ун-т внутр. справ. — Х., 2008. — 17 с.

Визначено особливості розслідування злочинів, вчинених організованими групами, та їх відображення у криміналістичній методиці. Проведено комплексний аналіз впливу ознак вчинення злочину організованою групою осіб на його механізм та предмет доказування. Визначено особливості виявлення і розслідування таких злочинів, форми взаємодії слідчого та працівників оперативно-розшукових підрозділів, типові тактичні операції, які є характерними для розслідування організованих злочинів. Сформульовано висновки щодо двох напрямків досліджень проблематики розслідування злочинів, вчинених організованими групами осіб, у криміналістичній методиці.

09.01—02.08.1015.

343.986:343.132:343.7:343.9.024(043.3) *Солодовніков А. Г.* Особливості розслідування нападів з метою заволодіння чужим майном, вчинених організованими групами: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / Солодовніков Андрій Геннадійович; ОНЮА. — О., 2008. — 20 с.

Проведено криміналістичний аналіз нападів корисливої спрямованості, вчинених організованими групами, сформульовано поняття проблемних слідчих ситуацій та розглянуто особливості їх формування у ході розслідування досліджуваної категорії кримінальних справ. Розглянуто проблемні слідчі ситуації початкового та подальшого етапів розслідування та засоби їх розв'язання; перспективні форми взаємодії слідчого та оперативних працівників при розслідуванні злочинів; особливості організації та тактики прове-

дення окремих слідчих дій; засоби пошуково-пізнавальної діяльності слідчого та їх комплекси, необхідні для розв'язання проблемних слідчих ситуацій на початковому та подальшому етапах розслідування.

Статті

09.01—02.08.1016.

343.982.4:665.5 *Архінов В. В.* Особливості проведення судово-товарознавчих досліджень парфюмерно-косметичних товарів за ухвалами та постановами судових і слідчих органів / В. В. Архінов // Часопис Київського університету права. — 2008. — № 1. — С. 173—178.

Запропоновано методику судово-товарознавчого дослідження парфюмерно-косметичних товарів. Визначено порядок і особливості проведення судово-товарознавчих експертиз парфюмерно-косметичних товарів за ухвалами та постановами судових і слідчих органів. Зазначено реквізити, які входять у маркування, відповідно до вимог науково-технічної документації. Наведено класифікацію дефектів упакування парфюмерно-косметичних товарів.

09.01—02.08.1017.

343.985:343.61 *Булулуков О.* Розслідування вбивств при відсутності трупа / О. Булулуков // Вісник прокуратури. — 2007. — № 6. — С. 115—120.

Для визначення слідчої ситуації на початковому етапі розслідування виокремлено її складові компоненти інформаційного характеру, які визначають напрям і зміст подальшої діяльності слідчого. Проведено аналіз слідчих версій, висунутих при розслідуванні вбивств при відсутності трупа, виокремлено ряд властивих їм ознак. Розглянуто стадії слідчої версії, які вона проходить у своєму розвитку: аналіз фактичних даних; висунення версії; виведення наслідків; перевірка виведених наслідків.

09.01—02.08.1018.

343.985:343.71 *Вежнавець Б.* Слідчі ситуації, які виникають при розслідуванні злочинів, пов'язаних із незаконним заволодінням транспортними засобами / Б. Вежнавець // Юридична Україна. — 2008. — № 3. — С. 80—85.

Проведено дослідження кримінальних справ, порушених за фактом вчинення незаконних заволодінь транспортними засобами. Наведено твердження науковців при визначенні поняття «слідча ситуація». Виділено типові слідчі ситуації початкового етапу розслідування у зазначеній категорії злочинів, які довів В. І. Жульов, досліджуючи особливості розслідування кримінальних справ, порушених за ознаками злочинів, пов'язаних із незаконним заволодінням транспортними засобами. Визначено фактори, що впливають на формування проблемних ситуацій при розслідуванні злочинів, пов'язаних із незаконним заволодінням транспортними засобами.

09.01—02.08.1019.

343.985:343.533:343.144 *Волков Л. В.* Особливості проведення допиту свідків при розслідуванні злочинів, пов'язаних з незаконним створенням, розповсюдженням або збутом шкідливих програмних засобів / Л. В. Волков // Південноукраїнський правничий часопис. — 2008. — № 1. — С. 137—141.

Розглянуто коло питань, пов'язаних з тактикою проведення допитів свідків при розкритті та розслідуванні злочинів. Вивчено використання психологічних особливостей допитуваного, залучення спеціалістів при розкритті та розслідуванні таких злочинів. Зазначено питання, на яких необхідно акцентувати увагу, конкретизуючи напрямом здобуття інформації при допиті свідків. Обґрунтовано, що перед проведенням допиту необхідно здійснити підготовку до цієї слідчої дії, вивчити особливості допитуваної особи та бути готовим до того, що допитувані особи, як правило, мають глибокі знання у роботі комп'ютерного обладнання, систем захисту, функціонуванні програмних засобів.

09.01—02.08.1020.

343.985 *Герасименко А. Ю.* Организация видеозаписи при проведении осмотра места происшествия / А. Ю. Герасименко // Проблемы законности: респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2008. — Вип. 94. — С. 211—218.

Рассмотрены варианты участия специалиста в проведении видеозаписи в ходе осмотра места происшествия. Обосновано положение о возможности ее использования самостоятельно следователем. Приводятся рекомендации относительно возможных форм обработки и интерпретации первичной информации для уяснения роли и значения видеоматериала в качестве дополнительного средства фиксации результатов следственного действия. Подчеркнуто, что при планировании использования видеозаписи и ее практическом применении сознание следователя должно быть детерминировано тем обстоятельством, что данная видеозапись является приложением к протоколу следственного действия и в таковом ее качестве может быть рассмотрена в зале судебного заседания.

09.01—02.08.1021.

343.711 *Григорян Р. М.* Способы совершения хищений с использованием идентификационных данных чужих банковских платежных карт / Р. М. Григорян // Судебная экспертиза. — 2007. — № 2. — С. 14—18.

Рассмотрены способы совершения рассматриваемых преступлений: получение и сбыт идентификационных данных банковских платежных карт (БПК); приобретение товаров или оплата с использованием реквизитов чужих БПК; получение денежных средств (наличных или безналичных) с использованием реквизитов чужих БПК. Доказано, что указанные преступления в большинстве случаев являются транснациональными.

ми, совершаются группой лиц по предварительному сговору или организованной группой, и во многих случаях преступный умысел, как и состав преступления, чрезвычайно трудно доказуем в рамках сложившейся системы уголовно-правовых норм.

09.01—02.08.1022.

343.144:343.359.2 Довбаш Р. С. Допит свідків та підозрюваних (обвинувачених) у справах про злочини, що пов'язані з незаконним відшкодуванням ПДВ / Р. С. Довбаш // Науковий вісник Київського національного університету внутрішніх справ. 2008. № 2. С. 185—193.

Розглянуто актуальні проблеми організації і тактики проведення допиту свідків та підозрюваних (обвинувачених) у справах про злочини, що пов'язані з незаконним відшкодуванням ПДВ. Обґрунтовано, що особливості допиту у справах про незаконне відшкодування ПДВ зумовлені соціальним статусом допитуваних. Висновки і пропозиції автора ґрунтуються на результатах вивчення оперативно-слідчої практики, особистому досвіді та містять методичні поради для правоохоронців.

09.01—02.08.1023.

343.143-056.2/3 Дудка А. Проблеми отримання доказової інформації від осіб з фізичними або психічними вадами / А. Дудка // Підприємництво, господарство і право. 2007. № 12. С. 170—172.

Проведено аналіз проблеми допустимості та доцільності отримання доказової інформації від осіб із фізичними або психічними вадами. Визначено загальні критерії допустимості законності, науковості, моральності. Вказано на вузлові моменти, з якими пов'язується оцінка сукупності відомих слідчому фактичних даних: вирішення питання про порушення кримінальної справи, про притягнення конкретної особи до кримінальної відповідальності (як обвинуваченого) і обрання запобіжного заходу, про припинення або закінчення провадження у справі.

09.01—02.08.1024.

343.985:343.37 Журавлев С. Ю. Понятийные «метаморфозы» предмета доказывания и проблема его конкретизации в методиках расследования экономических преступлений / С. Ю. Журавлев // Российский следователь. 2008. № 2. — С. 2—5.

Уточнены содержания схем, которые иллюстрируют предметно-познавательную сторону формирования перечня обстоятельств, подлежащих установлению. Выделены блоки в содержании преступной деятельности: субъектный, ситуационный, процедурный и следовой. Рассмотрены четыре основные фазы развития механизма преступной деятельности. Предложен методологический подход к формулированию обстоятельств, подлежащих доказыванию, приведены конкретные формулировки обстоятельств, подлежащих доказыванию.

09.01—02.08.1025.

343.9 Зарубей В. Криміналістична характеристика злочинів: поняття, зміст, значення для розслідування / В. Зарубей // Право України. 2007. — № 9. — С. 86—89.

На основі вивчення оперативно-розшукової і судово-слідчої практики, узагальнення позитивного зарубіжного досвіду розроблено основи методики розслідування крадіжок, вчинених іноземцями, показано її особливості. Наведено різні точки зору щодо питання про поняття й зміст криміналістичної характеристики злочинів, з яких виділено ряд ознак, властивих більшості з наведених визначень. На основі аналізу викладених точок зору про поняття і сутність криміналістичної характеристики злочинів сформульовано власне бачення автора щодо криміналістичної характеристики крадіжок.

09.01—02.08.1026.

343.919-054.6(177) Зарубей В. Особливості особи іноземного злочинця як елемент криміналістичної характеристики / В. Зарубей // Право України. — 2007. — № 7. — С. 90—92.

Розглянуто назрілі питання методики розслідування крадіжок, скоєних іноземцями. Охарактеризовано іноземний контингент, що перебуває на території України, в основу класифікації якого покладено: тривалість перебування іноземних громадян в Україні; ступінь підпорядкованості юрисдикції України; мету перебування в Україні; характер приналежності до однієї або декількох держав, регіонів, до певного континенту (європейці, азіати, американці). Вивчено особу іноземних громадян, котрі вчинили крадіжки, виходячи з соціальних, психологічних та фізіологічних аспектів. Запропоновано класифікацію осіб іноземних громадян, які скоїли квартирні крадіжки.

09.01—02.08.1027.

343.985:343.711-054.6 Зарубей В. Тактика проведення огляду місця події при розслідуванні квартирних крадіжок, вчинених іноземцями / В. Зарубей // Право України. 2007. № 11. — С. 90—92.

Розглянуто загальні положення тактики проведення слідчих дій у тій мірі, в якій це необхідно для виявлення доказів, що свідчать про причетність іноземця до квартирної крадіжки. Запропоновано підготовчі заходи, які мають бути при підготовці до огляду місця події крадіжок, вчинених іноземцями. Визначено дві стадії огляду місця події: статичну і динамічну.

09.01—02.08.1028.

343.982.4 Качурін С. Системи тактичних прийомів відібрання експериментальних зразків почерку та підписів / С. Качурін // Право України. 2007. № 7. С. 82—86.

Виявлено особливості реалізації тактичних прийомів відібрання експериментальних зразків почерку та підписів, систематизовано їх залежно від ситуаційної обумовленості. Визначено, що си-

стеми тактичних прийомів відібрання зразків спрямовані на встановлення обставин та умов виконання рукопису; на одержання зразків почерку особи, яка перевіряється, у ситуації можливої її відмови; на спілкування з особою, яка перевіряється, і вплив на неї у ході відібрання зразків; на усунення протидії особи, яка перевіряється.

09.01—02.08.1029.

343.98(091) *Ким Д. В.* Развитие криминалистики в свете закономерностей научного познания: историко-системный взгляд / Д. В. Ким // *Философия права.* 2008. № 3. С. 25—29.

Отмечено, что общие закономерности научного познания в криминалистике заключаются в том, что внутренняя тенденция ее развития, как и любой науки, проявляется в процессе своего исторического развития и закрепляется постоянно идущим переопределением своего предмета. Указано, что это переопределение происходит под влиянием возникновения новых механизмов и способов преступлений и необходимости создания более эффективных технических, тактических и методических рекомендаций борьбы с ними. Сделан акцент на основополагающей роли системообразующего фактора при теоретическом (системном) переопределении предмета криминалистики.

09.01—02.08.1030.

343.982 *Котюк І.* Види досліджень у сучасному судочинстві / І. Котюк // *Судоустрій і судочинство в Україні.* 2007. № 4. С. 78—84.

Розглянуто пошукові та констатаційні дослідження слідчого, який виконує пошукову та фактофіксуючу функції. Розрізнено нові підвиди експертних досліджень у рамках діагностичних і ситуаційних. Проаналізовано традиційні визначення криміналістичної (судової) балістики, вивчено її предмет та зміст. Визначено широке та вузьке розуміння криміналістичних ідентифікаційних досліджень. До широкого розуміння відносяться всі ідентифікаційні дослідження, які здійснюються у сфері кримінального судочинства, до вузького належать ті дослідження, які здійснюються на методах власне криміналістики.

09.01—02.08.1031.

343.146 *Котюк І. І.* Юридичні аспекти визначення речових доказів / І. І. Котюк // *Бюлетень Міністерства юстиції України.* — 2007. — № 6. — С. 93—101.

Розглянуто юридичні аспекти визначення речових доказів. Визначено, що речовими доказами можуть виступати не будь-які об'єкти, що служать засобами вирішення завдань кримінального судочинства, а лише ті об'єкти, що перебувають у зв'язку з обставинами розслідуваного злочину і саме тому відображають його особливості, тобто відповідають принципу відношення, що має бути відображено у їх визначенні. Здійснено детальний, але невичерпний перелік функцій доказів. Вказано на ті загальні ознаки,

за наявності яких вони можуть бути засобом доказування: їх матеріальний характер; наявність зв'язку з обставинами розслідуваного злочину; здатність сприяти встановленню цих обставин; відповідність процесуальним вимогам щодо долучення їх до матеріалів справи.

09.01—02.08.1032.

343.9:343.53 *Курман О.* Особливості виявлення та перевірки інформації щодо шахрайства з фінансовими ресурсами / О. Курман // *Підприємництво, господарство і право.* — 2008. — № 4. С. 123—125.

Визначено специфіку боротьби та протидії господарським злочинам, зокрема шахрайству з фінансовими ресурсами. Розглянуто особливості виявлення та дослідження інформації щодо шахрайства з фінансовими ресурсами. Надано рекомендації з проведення перевірок дій перед порушенням кримінальної справи. Визначено ті заходи, які необхідно провести при виявленні сумнівних операцій з отримання та використання кредитних коштів. Виділено договори, які заслуговують на особливу увагу під час перевірок.

09.01—02.08.1033.

343.985:343.346.2(477) *Луцюк П.* Використання відомостей про особу в процесі розслідування злочинів за ст. 286 КК України / П. Луцюк // *Право України.* 2007. № 9. С. 60—63.

Розглянуто найважливіші проблемні питання, пов'язані з вивченням криміналістичної характеристики особи, що вчинила дорожньо-транспортну пригоду. Надано рекомендації з використання цієї інформації при розслідуванні даних злочинів. Виділено та проаналізовано основні типи особи злочинця, який вчинив дорожньо-транспортну пригоду.

09.01—02.08.1034.

343.985-056.26+343.14-056.26 *Мансурова Л. А.* Проблемы предъявления для опознания объектов лицам с ограниченными физическими возможностями / Л. А. Мансурова // *Российский следователь.* — 2008. — № 1. — С. 2—4.

Определена криминалистическая сущность предъявления для опознания объектов лицам с ограниченными физическими возможностями. Выделены основные виды предъявления объектов для опознания, раскрывающие порядок его проведения. Отмечено, что основания деления опознания на виды не являются взаимоисключающими или конкурирующими, они дополняют друг друга, указывая на различные стороны и аспекты опознания и, таким образом, раскрывают его особенности. Проанализирована одна из острых проблем правоприменительной практики — возможность предъявления для опознания различных объектов лицам с ограниченными физическими возможностями, а именно предъявление объектов для опознания на основе осязательных и слуховых ощущений или плохо видящим людям.

09.01—02.08.1035.

343.143:159.019.4 *Негребецький В.* Використання рефлексивного мислення й управління при перевірці показань на місці / В. Негребецький // Підприємництво, господарство і право. — 2008. — № 1. — С. 110—114.

Встановлено особливості рефлексивної взаємодії між слідчим і особою, показання якої перевіряються. Розроблено практичні рекомендації щодо використання методів рефлексивного мислення й управління при перевірці показань на місці. Наведено критерії для перевірки показань на місці, які визначають тактичну схему взаємодії слідчого й особи, показання якої перевіряються. Визначено доцільність використання методів рефлексивного мислення й управління при перевірці показань на місці. Зазначено завдання, при вирішенні яких може використовуватись рефлексивне управління.

09.01—02.08.1036.

343.985 *Негребецький В.* Перевірка показань на місці як процес спілкування / В. Негребецький // Підприємництво, господарство і право. — 2008. — № 4. — С. 126—129.

Виявлено особливості спілкування між учасниками при перевірці показань на місці. Розроблено практичні рекомендації щодо тактики взаємодії слідчого з особою, показання якої перевіряються, та іншими учасниками слідчої дії. Розрізнено два різновиди взаємодії людей і об'єктів при здійсненні слідчих дій: безпосередня взаємодія і опосередкована. Визначено, що специфіка спілкування у процесі перевірки показань на місці полягає у: неупередженості наведених запитань і дій наведеного характеру; використанні невербальних засобів спілкування; добровільності участі допитуваної особи у даному процесі.

09.01—02.08.1037.

343.9 *Павлюк Н. В.* Проблеми підготовки до допиту неповнолітніх / Н. В. Павлюк // Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2008. — Вип. 93. — С. 175—179.

Розглянуто особливості підготовки і проведення допиту неповнолітніх, обумовлені особистістю допитуваного. Вирізнено та проаналізовано три основні рівні підготовки до допиту: пізнавальний, прогностичний і синтезуючий. Зазначено, що важливими питаннями підготовки до допиту неповнолітнього є: вибір місця й обстановки його проведення, що має сприяти встановленню психологічного контакту й одержанню необхідної інформації, та цілеспрямоване вивчення матеріалів кримінальної справи. Окреслено основні джерела отримання інформації про особу неповнолітнього, який підлягає допиту.

09.01—02.08.1038.

343.985:343.533 *Паламарчук Л.* Використання спеціальних знань в розслідуванні злочинів у

сфері використання комп'ютерних технологій / Л. Паламарчук // Судоустрій і судочинство в Україні. — 2007. — № 3. — С. 95—98.

Звернуто увагу на те, що використання спеціальних знань при розслідуванні порушень авторського права щодо незаконного відтворення і розповсюдження комп'ютерних програм має ряд особливостей, пов'язаних з предметом посягання. Висвітлено основні форми використання спеціальних знань при розслідуванні цих порушень.

09.01—02.08.1039.

343.144 *Пашин С. А.* Содержательные аспекты допроса в уголовном судопроизводстве / С. А. Пашин // Юридическая психология. — 2007. — № 3. — С. 12—16.

Отмечено, что большинство следственных действий предполагает взаимодействие субъектов, один из которых может обладать искомой информацией, а другой стремится ее получить, а затем обработать и использовать для собственных нужд, в соответствии с реализуемой им функцией. Рассмотрены следственные действия, преимущественно основанные на двусторонней коммуникации субъектов процесса: допрос; проверка показаний на месте; очная ставка; предъявление для опознания. Особое внимание заслуживает рассмотрение наиболее распространенного следственного действия — допрос, который практикуется как в ходе предварительного расследования, так и на судебных стадиях процесса: на предварительном слушании; в рамках судебного следствия, происходящего в суде первой и апелляции инстанции.

09.01—02.08.1040.

343.122-053.6 *Петечел О. Ю.* Деякі питання використання спеціальних психологічних знань щодо неповнолітніх потерпілих на досудовому слідстві / О. Ю. Петечел // Держава і право. Юридичні і політичні науки: зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2008. — Вип. 39. — С. 550—553.

Проаналізовано можливості психології при вивченні особистості неповнолітніх потерпілих. Досліджено показання неповнолітніх потерпілих на досудовому слідстві, проведено окремі слідчі дії за їх участі. Надано перелік питань, які ставляться слідчим для вирішення експерту-психологу у випадках, коли слідчий може призначити судово-психологічну експертизу неповнолітніх потерпілих. Визначено, що при розслідуванні злочину одним із завдань слідчого має бути вжиття заходів, щоб сам процес розслідування не поглибив дію наслідків вчинення щодо неповнолітнього злочину. Обґрунтовано необхідність нівелювання дії усіх факторів, які можуть впливати на об'єктивність і правдивість показань неповнолітніх потерпілих. Усе це вимагає психологічної підготовленості, вміння слідчим використовувати психологічні знання.

09.01—02.08.1041.

343.132 *Погорецький М. А.* Підстави для проведення слідчих дій / М. А. Погорецький // Адвокат. 2007. № 10. С. 3—7.

Розрізнено підстави для проведення слідчих дій на правові та фактичні, наведено їх сутнісні ознаки. Серед підстав для проведення слідчих дій виділено матеріали оперативно-розшукової діяльності, визначено їх зміст. Проаналізовано підстави втручання до сфери прав та законних інтересів людини й громадянина.

09.01—02.08.1042.

343.985 *Ракіта І. А.* Добросовісні помилки в показаннях свідків: сутність і види / І. А. Ракіта // Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2008. — Вип. 93. — С. 227—231.

Визначено етимологію терміна «помилка», вирізнено дві особливості помилки: негативний результат, що полягає у перекрученні істини, і відсутність вольового моменту у неправильних свідченнях. Звернено увагу до поглядів сучасних науковців щодо розглядуваного питання. Зазначено підстави класифікації добросовісних помилок, які допоможуть пізнанню даного складного явища й нададуть певних можливостей у розумінні їх різновидів у показаннях свідків.

09.01—02.08.1043.

343.132 *Рудь О. А.* Слідчі дії: примусовий аспект / О. А. Рудь // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична: зб. наук. пр. — Л., 2008. — Вип. 1. — С. 349—354.

З'ясовано примусовий характер слідчих дій, спираючись на визнання об'єктивної необхідності застосування примусу під час їх проведення. Досліджено співвідношення між заходами процесуального примусу, аргументовано обумовленість наділення слідчих дій примусовими властивостями. Зазначено, що примусовість визнається тим, чи дозволяє закон провести її всупереч волі особи. Сформульовано висновок, що невизнання примусового характеру певних слідчих дій не сприяє ефективності розслідування, оскільки послаблює значення процесуальної дисципліни, обов'язкової не лише для слідчого, а й для осіб, залучених ним до проведення слідчої дії.

09.01—02.08.1044.

343.985 *Синчук О. В.* Типові версії як різновид криміналістичних версій / О. В. Синчук // Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2008. — Вип. 93. — С. 220—226.

Визначено поняття й сутність типових версій, їх місце в системі криміналістичних версій. З'ясовано підходи до їх формування й застосування у процесі розслідування злочинів. Проаналізовано етапи процедури дослідження криміналістичної характеристики й типових версій відповідного різновиду злочинів. Сформу-

льовано положення щодо типової версії, які слід враховувати як при розробці відповідної концепції, так і в перебігу її практичної реалізації. Зазначено, що типові версії мають значно нижчий рівень абстракції й тісніше наближені до конкретних обставин.

09.01—02.08.1045.

343.985:343.147(477) *Скільська Л. Д.* Техніко-тактичні особливості використання відеозапису у процесі огляду місця події / Л. Д. Скільська // Держава і право. Юридичні і політичні науки: зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2008. — Вип. 39. — С. 574—579.

З'ясовано основні техніко-тактичні особливості застосування відеозапису під час огляду місця події. Визначено найпоширеніші методичні рекомендації із застосування відеозаписуючої техніки та загальнотехнічні, спеціально-криміналістичні і процесуальні правила. Окреслено порядок дій щодо фіксації різних об'єктів і одержуваних при цьому результатів з метою надання їм статусу джерел доказів. Запропоновано розробити та внести у КПК України нормативні приписи, які б відображали вимоги до оформлення відеофільмів з метою підвищення їх доказового значення.

09.01—02.08.1046.

343.985:343.343.71 *Уханова Н.* Особенности расследования хищений предметов, имеющих особую ценность / Н. Уханова // Уголовное право. — 2007. — № 5. — С. 94—98.

Рассмотрены особенности расследования хищения предметов, имеющих особую ценность. Отмечено, что особенности расследования хищения предметов, имеющих особую ценность, обусловлены, в первую очередь, предметом преступного посягательства. Это влечет за собой необходимость привлечения специалистов различных профилей для проведения осмотра места происшествия, осмотра предмета, подбора предметов для предъявления опознания, для консультаций перед назначением экспертизы и решения других вопросов, возникающих в период расследования.

09.01—02.08.1047.

343.147(470) *Феоктистов А. М.* Осмотр места происшествия: уголовно-процессуальные проблемы / А. М. Феоктистов // Уголовное судопроизводство. — 2007. — № 4. — С. 14—16.

Рассмотрена практика такого важного следственного действия, как осмотр места происшествия, связанная с трудностями в повседневной правоприменительной практике правоохранительных органов, вызванными рядом положений УПК РФ об осмотре места происшествия. Отмечено, что при этом возникают ситуации «вольного» толкования закона, что приводит к риску признания полученных доказательств недопустимыми на основании п. 3 ч. 2 ст. 75 УПК РФ, нарушению конституционных прав и свобод граждан.

09.01—02.08.1048.

343.985 *Чорноус Ю.* Міжнародна правова допомога у розслідуванні злочинів: сучасний стан та перспективи розвитку / Ю. Чорноус // *Право України.* — 2007. — № 6. — С. 141—145.

Розглянуто питання, що стосуються дослідження діяльності з надання (отримання) міжнародної (взаємної) правової допомоги при розслідуванні злочинів. Визначено поняття та предмет міжнародної правової допомоги у розслідуванні злочинів. Зазначено важливі кроки у підвищенні ефективності взаємодії міжнародних органів у сфері кримінального судочинства. Обґрунтовано основні напрями взаємодії держав у сфері кримінального судочинства, обговорено основні процесуальні види взаємодії у кримінальному судочинстві.

09.01—02.08.1049.

343.985 *Шепітько В. Ю.* Особа потерпілого в системі криміналістичної характеристики злочинів / В. Ю. Шепітько // *Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого.* — Х., 2008. — Вип. 93. С. 168—175.

Проаналізовано систему криміналістичної характеристики злочинів як результат наукового аналізу й узагальнення типових ознак певного виду або роду злочинів. Запропоновано загальну програму вивчення особи потерпілого для отримання криміналістично значущої інформації. Зазначено, що доцільним є визначення восьми елементів структури криміналістичної характеристики: спосіб злочину; місце й обстановка; час учинення злочину; знаряддя й засоби; предмет посягання; особа потерпілого; особа злочинця; типові сліди злочину.

СУДОВА ЕКСПЕРТИЗА

Книги

09.01—02.08.1050.

340.6(477)(075.8) *Глібко В. М.* Судова бухгалтерія: підручник / В. М. Глібко, О. П. Бушан. К.: Юрінком Інтер, 2007. — 224 с.

Узагальнено проблеми використання спеціальних економічних і бухгалтерських знань в юридичній практиці. Значну увагу приділено виявленню в системі економічної інформації негативних змін у господарській діяльності підприємств та питанням призначення і проведення інвентаризації, документальної ревізії та судово-бухгалтерської експертизи.

09.01—02.08.1051.

340.6(477)(075.8) *Живко З. Б.* Судова бухгалтерія: навч.-метод. посіб. / З. Б. Живко. К.: Атіка, 2007. — 344 с.

Викладено основні науково-теоретичні і практичні положення курсу «Судова бухгалтерія» відповідно до навчальних програм юридичних та економічних вищих навчальних закладів. З ура-

хуванням вимог міжнародних бухгалтерських стандартів, нормативів аудиту, положень ЗУ «Про державну контрольно-ревізійну службу України», інших нормативних законодавчих актів ознайомлено з основами бухгалтерського обліку, а також із загальними принципами організації дослідження документів у процесі перевірки. Викладено методику дослідження документів під час проведення ревізії грошових коштів і цінних паперів, розрахунків кредитних операцій, операцій з обліку основних засобів та матеріальних активів, матеріальних і трудових ресурсів, операцій з обліку витрат виробництва готової продукції та її реалізації, фінансових результатів та фінансового стану підприємства з метою виявлення у системі економічної інформації негативних змін, що могли відбутися у фінансово-господарській діяльності підприємств, організацій, установ.

09.01—02.08.1052.

340.6(075.8) *Соколова О. В.* Судова медицина: курс лекцій / О. В. Соколова. — К.: Вид. А. В. Паливода, 2007. — 236 с.

Викладено основні положення й питання дисципліни, правила призначення та виконання судово-медичних експертиз при дослідженні живих осіб, трупів і речових доказів біологічного походження. Додатки містять корисний для практичної роботи матеріал — типові питання, що слідчий ставить судово-медичному експертові. Значної уваги заслуговують тести для перевірки засвоєння навчального матеріалу по кожній темі. Подані наприкінці посібника фотографії унаочнюють процес навчання.

Статті

09.01—02.08.1053.

340.6 *Абрамова В.* Передумови та шляхи подолання нормативно-правових (процесуальних) помилок у діяльності судового експерта / В. Абрамова // *Право України.* 2007. № 7. С. 65—70.

Для визначення шляхів подолання нормативно-правових помилок проаналізовано найбільш типові проблеми і недоліки правової регламентації судово-експертної діяльності. Визначено об'єктивні і суб'єктивні умови виникнення нормативно-правових помилок, до яких належать проблеми та недоліки процесуального характеру. Автор дійшов висновку, що шляхи подолання нормативно-правових помилок повинні бути спрямовані на усунення умов, які спричиняють їх виникнення, а тому мають включати комплекс заходів не тільки стосовно вдосконалення правових основ, які регулюють діяльність слідчих та експертів, пов'язану із призначенням і проведенням судових експертиз, а й методологічні та організаційні засади.

09.01—02.08.1054.

340.624.6:343.982.32 *Алексанян К. А.* Идентификация личности неопознанных трупов в морге

/ К. А. Алексанян // Судебно-медицинская экспертиза. 2007. № 5. С. 12–24.

Изучены новые возможности краниофасциальной идентификации неопознанных трупов, связанные с использованием стоматологического статуса и асимметрией лицевого отдела скелета. Указано, что создана оригинальная компьютерная программа, содержащая все идентификационные признаки и информационно-поисковую базу, предназначенную для работы в морге, позволяющая усовершенствовать процедуру опознания и экспертной идентификации неопознанных трупов.

09.01–02.08.1055.

340.621.6:519.24 *Вавилов А. Ю.* Применение некоторых современных математических моделей посмертного охлаждения тела для определения давности наступления смерти / А. Ю. Вавилов, В. И. Витер // Судебно-медицинская экспертиза. 2007. № 5. С. 9–12.

Рассмотрены математические вопросы погрешности современных термометрических моделей посмертного охлаждения тела. С позиций минимизации указанной погрешности проанализированы основные диагностические зоны, используемые при термометрии. Предложен ряд практических рекомендаций по снижению погрешности определения давности смерти путем выбора оптимальной диагностической зоны и диапазона возможности ее применения.

09.01–02.08.1056.

340.621.6:612.56:519.24 *Витер В. И.* Современное состояние математического моделирования посмертной термодинамики при определении давности смерти / В. И. Витер, А. Ю. Вавилов // Судебно-медицинская экспертиза. 2008. № 1. С. 15–18.

Рассмотрены математические методики моделирования посмертной температуры, применяемые в настоящее время для установления давности смерти. Точность указанных методик проанализирована путем сопоставления расчетных (моделируемых) температур с реальными, зафиксированными авторами в 158 наблюдениях. Сделан вывод о недопустимости практического применения некоторых математических выражений в связи с невысокой точностью используемого в них математического аппарата.

09.01–02.08.1057.

343.985 *Драчова К. В.* Призначення експертиз при розслідуванні розбоїв, учинених групами неповнолітніх / К. В. Драчова // Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2008. Вип. 94. — С. 206–211.

Вивчено різного роду криміналістичні експертизи. З'ясовано питання, які повинен мати у своєму арсеналі той чи інший експерт, приступаючи до виконання поставлених перед ним завдань. Наведено перелік питань, які покладаються на вирішення судово-медичної експертизи.

Детально розглянуто трасологічний вид експертизи, застосовуваної у справах про здійснення розбійних нападів для ідентифікації людини по слідах зубів, губ та по слідах транспортних засобів. Зазначено ті питання, на які може відповісти трасологічна експертиза слідів знарядь та інструментів (механоскопічна експертиза).

09.01–02.08.1058.

340.6:616-082 *Ерофеев С. В.* Неблагоприятный исход медицинской помощи: изучение проблемы в судебно-медицинской практике / С. В. Ерофеев, В. П. Новоселов // Судебно-медицинская экспертиза. 2008. № 1. С. 35–38.

Рассмотрены основные тенденции в развитии и изучении проблемы неблагоприятного исхода и экспертной оценки качества медицинской помощи. Проведено сравнение отечественной и зарубежной судебно-медицинской и юридической практики. Предложен комплексный подход для совершенствования судебно-медицинских экспертиз и предупреждения правонарушений медицинского персонала.

09.01–02.08.1059.

343.982.4 *Захаров М. П.* Автоматизация автореферческих исследований / М. П. Захаров // Судебная экспертиза. — 2007. — № 4. — С. 63–69.

Рассказано о новых разработках и внедрениях в экспертную практику современных методов исследования, основанных на самых последних достижениях науки и техники. Рассмотрена проблема применения математических методов при криминалистическом исследовании текстов. Проанализирована проблема грамматической омонимии русского языка при автоматическом анализе текстов. Представлена структурная система автоматического анализа текстов на русском языке, состоящая из соответствующих модулей.

09.01–02.08.1060.

340.6 *Кискина Е. Е.* Понятие «деятельность судебного эксперта» / Е. Е. Кискина // Судебная экспертиза. — 2007. — № 1. — С. 11–19.

Сделан анализ понятия «деятельность судебного эксперта». Детально изучены его общие характеристики, определено место и значение в жизни общества, установлена связь с другими близкими понятиями. Рассмотрены две фазы в деятельности эксперта при производстве экспертизы: когнитивную и коммуникативную. Проанализированы два направления при формировании научного определения «деятельность судебного эксперта». Показано соотношение ведущей деятельности судебного эксперта и производных от нее видов: профилактическая, участие в судебном и следственном процессах, консультативная.

09.01–02.08.1061.

340.6:616-56.54-07 *Колкутин В. В.* Методика проведения судебно-медицинской экспертизы па-

тологических изменений, обусловленных недостаточностью питания / В. В. Колкутин, И. А. Устюхина, М. В. Федуллова // Судебно-медицинская экспертиза. 2007. № 5. С. 3–9.

Предложена методика проведения судебно-медицинских экспертиз при наличии недостаточности питания и развившихся на ее фоне заболеваний и осложнений, которая состоит из нескольких этапов, включающих пошаговый алгоритм выявления диагностических признаков алиментарной дистрофии и дефицита массы тела. Использование указанной методики будет способствовать соблюдению требований закона о достаточности оснований, объективизации и достоверности экспертных выводов.

09.01–02.08.1062.

340.63 Марчак В. Значення комплексної судової психолого-психіатричної експертизи для визнання судом обмеженої осудності особи / В. Марчак // Право України. 2007. № 11. С. 81–84.

Доведено важливе доказове значення комплексної судової психолого-психіатричної експертизи (КСППЕ) у справах про вчинення злочину особами, які визнані судом обмежено осудними. Розглянуто основні ознаки КСППЕ як виду судової експертизи. Зазначено основні завдання, які вирішує КСППЕ, визначено її предмет та об'єкт, можливості та компетенцію. Проаналізовано низку питань, які належать до компетенції тільки КСППЕ в ході розслідування та розгляду кримінальних справ перед органом досудового слідства чи судом.

09.01–02.08.1063.

343.71 Марчак В. Я. Можливості комплексної судової психолого-психіатричної експертизи для встановлення обмеженої осудності / В. Я. Марчак // Науковий вісник Чернівецького університету. Правознавство: зб. наук. пр. — Чернівці, 2007. — Вип. 385. — С. 100–103.

Розглянуто проблему обмеженої осудності та визначення її за допомогою комплексної судової психолого-психіатричної експертизи. Визначено фактори, якими може бути зумовлене зниження рівня контролю й усвідомлення поведінки в межах осудності. Зазначено коло питань, які могли би входити до компетенції комплексної судової психолого-психіатричної експертизи при дослідженні осіб, які перебували в стані обмеженої осудності під час вчинення злочину.

09.01–02.08.1064.

343.983 Методические рекомендации по идентификации нарезного огнестрельного оружия по следам на выстреленных пулях / Н. В. Мартыникова, Ю. М. Дильдин, А. В. Стальмахов, В. А. Федоренко // Судебная экспертиза. — 2007. — № 3. — С. 18–24.

Приведены методические положения, которые легли в основу разработанной методики идентификации оружия по выстреленным пу-

лям. Отмечены случаи, при которых формулируется вывод о том, что исследуемые пули были выстрелены из разных экземпляров оружия. Рассмотрены некоторые примерные формулировки экспертных выводов при идентификации оружия по следам на выстреленных пулях.

09.01–02.08.1065.

340.67:616.45 Морфофункциональное взаимодействие зон надпочечников человека при остром летальном отравлении окисью углерода на фоне алкогольной интоксикации / Ф. В. Алябьев, Ю. М. Падеров, В. П. Новоселов, Т. Р. Аушев // Судебно-медицинская экспертиза. 2007. № 6. С. 6–9.

Проведено морфологическое исследование надпочечников человека при остром летальном отравлении окисью углерода на фоне алкогольной интоксикации. Установлено, что острое смертельное отравление окисью углерода уменьшает дозозависимое влияние алкогольной интоксикации на морфофункциональное состояние надпочечников и нарушает существующие характеристики межзонального взаимодействия. Отмечено, что взаимодействие между зонами одного надпочечника снижается в левой и правой железах, межнадпочечниковое взаимодействие при этом усиливается.

09.01–02.08.1066.

340.6:616.314-089.843-06 О критериях экспертной оценки неблагоприятных исходов при оказании стоматологической имплантологической помощи / Т. Г. Попова, Э. А. Базикян, Г. А. Пашинян [и др.] // Судебно-медицинская экспертиза. — 2008. — № 2. — С. 21–23.

Проанализировано состояние комплексной судебно-медицинской экспертизы неблагоприятных исходов при оказании стоматологической имплантологической помощи. Рассмотрены вопросы оценки качества стоматологической имплантологической помощи с использованием балльной системы определения факторов риска и их степени. С целью объективизации экспертных выводов предложено использовать балльную оценку неблагоприятных последствий.

09.01–02.08.1067.

340.67:616.36+616.61 Определение содержания лития в биообъектах (печень, почки) человека методом пламенной фотометрии / И. С. Лузанова, Т. В. Вознесенская, В. И. Меницкая, Е. В. Ушинская // Судебно-медицинская экспертиза. — 2007. — № 5. — С. 38–39.

Представлена методика определения количественного содержания лития в биообъектах на пламенном фотометре нового поколения. Приведен пример ее использования в судебно-медицинской практике, раскрывающей ее возможности при криминальных острых отравлениях литием и в случаях передозировки препаратами лития в курсе лекарственной терапии психических расстройств.

09.01—02.08.1068.

340.6 *Пашинский В. В.* Образцы для сравнительных исследований при производстве судебных экспертиз / В. В. Пашинский // Судебная экспертиза. — 2007. — № 3. — С. 115—118.

Рассмотрены вопросы, связанные с получением образцов для сравнительного исследования при осуществлении специального процессуального действия. Проанализирован вопрос о терминологии для обозначения образцов, при котором следует учитывать то, что получаемые в ходе соответствующего специального процессуального действия образцы для сравнительного исследования могут подразделяться на виды: свободные образцы; полусвободные образцы; несвободные образцы.

09.01—02.08.1069.

340.6:616.31 *Пашинян Г. А.* Судебная стоматология — новый самостоятельный раздел судебной медицины / Г. А. Пашинян, Т. Г. Попова // Судебно-медицинская экспертиза. — 2008. — № 1. — С. 29—33.

Подробно изложено современное состояние идентификации личности по стоматологическому статусу. Проанализированы диссертационные работы по проблеме идентификации личности по анатомо-морфологическим и морфометрическим особенностям зубов, зубных дуг, челюстей, органов полости рта и др. Показана возможность установления пола, возраста, этнорасовой принадлежности индивидуума по особенностям строения зубочелюстной системы.

09.01—02.08.1070.

340.6:616.314-082:614.253.83 *Попова Т. Г.* О критериях экспертной оценки профессиональных ошибок в стоматологии / Т. Г. Попова // Судебно-медицинская экспертиза. — 2007. — № 6. — С. 25—27.

На основании анализа 600 амбулаторных карт стоматологических больных и 100 заключений комплексных и комиссионных судебно-медицинских экспертиз по гражданским искам пациентов выделены наиболее часто встречающиеся ошибки при оказании стоматологических услуг. Разработаны анкеты и схемы, предложена формула для объективной оценки качества оформления медицинской документации в стоматологических учреждениях.

09.01—02.08.1071.

343.982.9 *Саламатин А. В.* Сведения о методике и методах исследования запаховых следов человека в заключении эксперта / А. В. Саламатин // Судебная экспертиза. — 2007. — № 4. — С. 55—62.

Проанализированы формальная и содержательная стороны в оценке достоверности заключения эксперта следователем, судом и участниками процесса. Представлены разные точки зрения на соотношение метода и методики экспертного исследования в теории судебной экспертизы. Рассмотрены методика и методы в исследо-

вательской части заключения по результатам экспертизы запаховых следов человека. Отмечено, что в заключении эксперта по результатам исследования запаховых следов человека должны быть раскрыты сущность использования типовой методики исследования и особенности ее применения в данном исследовании, полно отражено использование технических средств и методов, детально описан и проиллюстрирован ход исследования, а также дана обоснованная оценка всех его этапов.

09.01—02.08.1072.

343.983 *Соколов Ю. Н.* Некоторые вопросы процессуальной регламентации фонографической экспертизы / Ю. Н. Соколов // Судебная экспертиза. — 2007. — № 3. — С. 59—65.

Рассмотрена основная задача фонографической экспертизы — идентификация говорящего по аудиозаписи. Выделены объекты, изучаемые в процессе криминалистической идентификации: идентифицируемые и идентифицирующие. Отмечены основные стадии методики проведения криминалистического идентификационного фонографического исследования: предварительная, стадия раздельного исследования, стадия сравнительного исследования и заключительная. Рассмотрена сущность заключительной стадии идентификационного фонографического исследования.

09.01—02.08.1073.

343.983 *Тютюнник Т.* Особливості проведення окремих стадій судово-балістичної експертизи / Т. Тютюнник // Юридична Україна. — 2008. — № 3. — С. 97—101.

Визначено предмет, об'єкт і методи окремої криміналістичної теорії. Окреслено перелік стадій криміналістичного дослідження. Обґрунтовано, що у судово-балістичній експертизі існує достатня кількість методик дослідження традиційних об'єктів, але з кожним роком з'являються нові зразки зброї, для якісного дослідження яких необхідна значна кількість спеціалізованої літератури, в тому числі й оновлених та узгоджених методик досліджень.

09.01—02.08.1074.

347.77:340.6 *Філик Н. В.* Окремі питання правового регулювання судової експертизи об'єктів інтелектуальної власності / Н. В. Філик // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2007. — № 8. — С. 37—45.

Здійснено узагальнення наукових досліджень вітчизняних та зарубіжних учених щодо інтелектуальної власності, зокрема специфіки судової експертизи об'єктів промислової власності та теоретичних аспектів охорони з ціллю доповнити наявні наукові розробки та внести пропозиції щодо вдосконалення процедури проведення судової експертизи. Вказано на необхідність прийняття ЗУ «Про судову експертизу інтелектуальної власності», створення системи спеціалізованих судів, які б займалися виключно спорами щодо об'єктів інтелектуальної власності, внесен-

ням змін до ЦПК України, а також забезпечили право сторін на відвід експерта ще до моменту проведення судової експертизи стосовно об'єктів інтелектуальної власності.

09.01—02.08.1075.

340.67 Шигеев С. В. Предварительные данные в судебно-медицинской диагностике отравлений наркотическими веществами / С. В. Шигеев // Судебная экспертиза. 2007. № 1. С. 80—87.

На основе анализа и обобщения данных первичной следственной документации и сведений об истории жизни погибших выявлены и систематизированы характерные особенности обстоятельств и условий наступления смерти при отравлении наркотическими веществами. Приведены данные об обстоятельствах смерти, наглядно свидетельствующие, что основным современным наркотическим веществом является героин.

09.01—02.08.1076.

340.6:614.8:656.13 Якунин С. А. Системы безопасности современных иномарок и их судебно-медицинское значение / С. А. Якунин // Судебно-медицинская экспертиза. 2007. № 5. С. 12—18.

Дана характеристика систем активной и пассивной безопасности, устанавливаемых на автомобилях иностранного производства, количество которых в России быстро увеличивается. Актуальность изучения этого вопроса обусловлена тем, что системы безопасности в большой степени изменяют характер классической автотравмы. В первую очередь снижается частота встречаемости и размеры специфических и характерных повреждений. Это требует нового подхода к оценке последних, с применением вычислительных теорий вероятности. В статье описаны наиболее часто устанавливаемые системы активной и пассивной безопасности, раскрыты принципы их работы и влияние на характер травмы.

09.01—02.08.1077.

340.62:616.71-001.5-053.2 Янковский В. Э. Судебно-медицинская оценка переломов диафизов костей в детском возрасте / В. Э. Янковский, М. П. Филиппов // Судебно-медицинская экспертиза. 2007. № 5. С. 14—17.

На основании проведенных исследований установлено, что особенности строения костей в детском возрасте оказывают существенное влияние на характер переломов длинных трубчатых костей: образуются атипичные переломы в виде валикообразного вспучивания или желобовидного углубления, имеет место своеобразная картина зоны первичного излома неполных переломов, выраженного отщеп в зоне долома. При небольшой скорости изгиба диафизов в области перелома в прилежащих участках кости на стороне сжатия образуется большое количество косых перекрещивающихся микротрещин, которые значительно нарушают целостность сосудов микроциркуляции, а также канальцев остеоцитов.

ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

Книги

09.01—02.08.1078.

343.985(477)(075.8) Основы оперативно-розыскной деятельности в Украине : учеб. пособие для вузов / Э. А. Дидоренко, Б. И. Бараненко, В. А. Глазков [и др.] ; под ред. Э. В. Виленской. — 2-е изд., перераб. и доп. — К. : Центр учеб. лит., 2007. — 264 с.

Рассмотрены понятие, задачи, правовая, социальная и практическая сущность, субъекты, объекты, меры и средства оперативно-розыскной деятельности (ОРД). Раскрываются ее обновленные принципы, направления, формы и способы информационного обеспечения, правовые основания, пути и средства социальной и правовой защиты субъектов и других участников ОРД, а также контроля за соблюдением законности при проведении оперативно-розыскных мер.

Автореферати

09.01—02.08.1079.

343.102(477)(043.3) Гордін Л. Я. Кримінально-процесуальні проблеми створення та діяльності слідчо-оперативних груп : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09 / Гордін Люсьєн Яковлевич ; Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2008. — 18 с.

Досліджено теоретичні і практичні питання створення та діяльності СОГ, особливості правильного визначення їх складу, вибору, призначення та обсягу повноважень їх керівників. Розкрито сутність СОГ як специфічних форм взаємодії органів досудового слідства і дізнання під час розслідування злочинів, запропоновано їх класифікацію. Визначено основні принципи їх діяльності та особливості її планування. Сформульовано конкретні пропозиції щодо вдосконалення взаємодії органів досудового слідства та дізнання під час провадження у кримінальних справах взагалі і вдосконалення законодавства та правозастосувальної практики взаємодії органів досудового слідства і дізнання у складі слідчо-оперативних груп зокрема.

Статті

09.01—02.08.1080.

343.985 Батюк О. В. Щодо дослідження проблеми розслідування злочинів груповим методом шляхом створення слідчих та слідчо-оперативних груп / О. В. Батюк // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична : зб. наук. пр. Л., 2008. Вип. 1. С. 371—377.

Обґрунтовано пропозиції, спрямовані на врахування підстав створення слідчої та слідчо-оперативної групи з метою успішного розслідуван-

ня та розкриття злочинів. З'ясовано суть понять «слідча група», «слідчо-оперативна група», а також підстави їх створення, визначено зміст їх діяльності. Проаналізовано характерні риси слідчо-оперативної групи. Зазначено важливі умови створення і діяльності слідчо-оперативної групи.

09.01—02.08.1081.

343.985:343.533 *Бойченко О. В.* Проблемні питання здійснення оперативно-розшукових заходів з протидії комп'ютерним злочинам / О. В. Бойченко, М. Г. Кулик // Південноукраїнський правничий часопис. 2008. № 1. С. 132—133.

Вивчено стан справ щодо проблематики здійснення заходів протидії комп'ютерним злочинам для розроблення методики вдосконалення здійснення попередніх оперативно-слідчих дій щодо розслідування злочинів зазначеної категорії. Встановлено правила процедури розслідування комп'ютерного злочину, що дозволяють виключити помилки при здійсненні слідчих дій через втрату або руйнування комп'ютерної інформації.

09.01—02.08.1082.

343.985:343.141/143 *Зуев С.* Использование результатов оперативно-розыскной деятельности в качестве доказательств / С. Зуев // Уголовное право. 2007. № 3. С. 94—97.

Выделена проблема использования результатов оперативно-розыскной деятельности (ОРД) в уголовном судопроизводстве. В зависимости от их позиции относительно вопроса использования результатов ОРД в доказывании рассмотрены три группы результатов ОРД, в которых прослеживается противоречивость взглядов ученых. Отмечено, что в настоящее время использование результатов ОРД в качестве доказательств не влечет прямых нарушений закона и законодатель позволяет использовать все возможные правовые средства противодействия преступности. Использование результатов ОРД в качестве доказательств следует признать вполне легитимным, хотя это не исключает необходимости вне-

сения в законодательство изменений, более четко регламентирующих этот вопрос.

09.01—02.08.1083.

343.985 *Огородник А.* Характеристика принципу законности та його співвідношення з іншими принципами оперативно-розшукової діяльності / А. Огородник // Право України. 2007. № 7. С. 93—98.

Досліджено принципи оперативно-розшукової діяльності як систему законодавчо закріплених основних правових положень оперативно-розшукової діяльності, що відображають її призначення, соціальну значимість та спрямовують цю діяльність на виконання завдань забезпечення державної безпеки, кримінального судочинства, отримання інформації в інтересах безпеки суспільства та держави. Визначено співвідношення принципу законності з іншими принципами оперативно-розшукової діяльності, з'ясовано його місце, роль і значення у системі принципів оперативно-розшукової діяльності. Обґрунтовано фундаментальне положення принципу законності, що зумовлює існування та проймає всю систему принципів оперативно-розшукової діяльності.

09.01—02.08.1084.

343.985 *Погорєцький М.* Щодо визначення поняття матеріали оперативно-розшукової діяльності / М. Погорєцький // Вісник прокуратури. 2007. № 12. С. 43—50.

Зосереджено увагу на відсутності у правових актах нормативного визначення поняття матеріалів ОРД, їх змісту, форми та видів. Проведено аналіз оперативно-розшукових справ, визначених відомчими нормативними актами, і зроблено висновок, що оперативно-розшукова справа (як сукупність документів) складається із: документів, які фіксують хід і результати оперативно-розшукових заходів; документів, отриманих від фізичних і юридичних осіб; документів і предметів, що мають на собі сліди, які вказують на ознаки злочину; аналітичних документів, складених уповноваженими особами за результатами оперативно-розшукових заходів.

12.00.10. СУДОУСТРІЙ; ПРОКУРАТУРА ТА АДВОКАТУРА

СУДОУСТРІЙ

Книги

10.01–02.08.1085.

347.96 Гордієнко К. Д. Юридична служба на підприємстві. Типові положення. Зразки документів. Судова практика / К. Д. Гордієнко. К. : КНТ, 2007. — 304 с.

Наведено типові положення про юридичну службу підприємств, а також зразки документів, розробка яких є основною функцією зазначеного підрозділу. Подано матеріали судової практики, ознайомлення з якими допоможе при вирішенні правових конфліктів, що виникають з виконання договірних зобов'язань.

10.01–02.08.1086.

347.96/99(477)(094.1) Діяльність судових і правоохоронних органів України: Нормативно-правове регулювання / уклад. О. М. Роїна. К. : Скіф : КНТ, 2008. — 352 с.

У збірник увійшли акти законодавства України, що регулюють діяльність судових і правоохоронних органів України.

10.01–02.08.1087.

347.962(477)+343.161(477) Іваницький С. О. Формування складу народних засідателів у судовій системі України: монографія / С. О. Іваницький. Луганськ : РВВ ЛДУВС, 2007. 224 с.

Розроблено концентральні основи адекватного процедурно-процесуального механізму формування складу народних засідателів у сучасних умовах. Визначено й конкретизовано його оптимальну конструкцію. Сформульовано рекомендації, спрямовані на вдосконалення структури, змісту й методики добору народних засідателів.

10.01–02.08.1088.

347.963(477)(075.8) Каркач П. М. Державне обвинувачення в суді: конституційна функція прокуратури : навч.-метод. посіб. / П. М. Каркач. — Х. : Право, 2007. — 208 с.

Розглянуто одну з найважливіших конституційних функцій прокуратури — підтримання державного обвинувачення у суді. Досліджено сутність і значення державного обвинувачення, підготовку прокурора до участі та участь у судовому процесі. Особливу увагу приділено структурі та змісту судової промови прокурора, окремим її елементам, у тому числі питанням додержання вимог закону про відповідність і справедливості підсудного з урахуванням характеру та ступеня суспільної небезпеки злочину. Вивчено питання тактики судового слідства, апеляційного та касаційного перегляду судових рішень і рішень у порядку виключного провадження.

10.01–02.08.1089.

347.965.45 Костанов Ю. Слово и «дело»: Судебные речи : избранное / Ю. Костанов. М. : Verte, 2007. — 352 с.

Публикация судебных речей продолжает традицию, идущую от А. Ф. Кони и Ф. Н. Плевако. Речи обвинителя и защитника в суде захватывают интригой доказательств, игрой аналитического ума, силой правовой мудрости. Передавая драматизм судебных дискуссий вокруг вопросов о справедливости наказания, книга читается как остросюжетный детектив и вместе с тем представляет собой своего рода практикум по судебной риторике.

10.01–02.08.1090.

347.97/99 Молдован В. В. Судуострій України : навч. посіб. / В. В. Молдован. — К. : Алерта, 2007. — 215 с.

У першій частині посібника міститься програма курсу, ігрові заняття, рекомендована література. У другій висвітлюються питання загальної частини та особливої частини курсу судуострою. Загальна частина вивчає предмет і основні поняття курсу; нарис історії судуострою України; принципи правосуддя; статус суддів; органи суддівського самоврядування; забезпечення функціонування судів; державний захист працівників суду; забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві. Особлива частина вивчає: місцеві, апеляційні, військові, господарські суди, вищі спеціалізовані суди, Верховний Суд України, міжнародні комерційні арбітражі, Конституційний Суд України.

10.01–02.08.1091.

347.97/99 Организация деятельности судов : учебник / под ред. В. М. Лебедева. М. : Норма, 2007. — 624 с.

Учебник подготовлен в соответствии с государственным образовательным стандартом высшего профессионального образования по специальности «Юриспруденция». Написан по материалам лекций, читаемых в Российской академии правосудия по специальной дисциплине «Организация деятельности судов». Содержание учебной дисциплины охватывает основные направления деятельности преимущественно судов общей юрисдикции, конституционных и арбитражных судов. В основе лежит системный анализ нормативных актов об организации и деятельности судов в Российской Федерации.

10.01–02.08.1092.

347.96/99(075.8) Організація судових та правоохоронних органів : навч. посіб. для вузів / за ред. І. Є. Марочкина, Н. В. Сибільової. Х. : Одиссей, 2007. — 528 с.

На основі чинного законодавства, практики його застосування і досягнень правової науки розглянуто статус судових та правоохоронних

органів, порядок їх формування, принципи організації та функціонування. Особливу увагу приділено розкриттю природи судової влади, визначенню системи і змісту її функцій, класифікації її принципів. Значне місце в роботі займає викладення принципів і порядку побудови судової системи України, їх відповідність міжнародним стандартам щодо незалежності, неупередженості та доступності правосуддя. Виходячи з перебування вітчизняної системи права на етапі реформування, наведено характеристику органів судової влади, статусу її носіїв, органів прокуратури, дізнання, досудового слідства, інших державних і недержавних правоохоронних інститутів.

10.01—02.08.1093.

347.96(477)(075.8) Суд, правоохоронні та правозахисні органи України : підручник / відп. ред. В. Т. Малярєнко. 3-тє вид., допов., переробл. К. : Юрінком Інтер, 2007. 352 с.

Висвітлено діяльність суду, правоохоронних та правозахисних органів. Проаналізовано законодавство, державну політику в цій сфері. Докладно розглянуто гарантії діяльності суддів, прокурорів, слідчих, адвокатів, дізнавачів, службових осіб податкових органів, юстиції, адвокатури, нотаріату.

10.01—02.08.1094.

347.96/99(477)(075.8) Судові та правоохоронні органи України : навч. посіб. / за ред. В. М. Бєсчастного. К. : Знання, 2007. 286 с.

Розглянуто правовий статус та основні засади діяльності судових і правоохоронних органів України. Проаналізовано чинну нормативну базу, розглянуто функціонування судів загальної та спеціальної юрисдикції, третейських судів, органів виконавчої та кримінально-виконавчої служб, органів внутрішніх справ, прокуратури, органів національної безпеки, митних, податкових, прикордонних органів і структур фінансового контролю. Особливу увагу приділено аналізу систем цих органів, їх внутрішньої структури, компетенції відповідних підрозділів та посадових осіб.

10.01—02.08.1095.

347.96/99(477)(075.8) Судові та правоохоронні органи України : навч. посіб. за вимогами кредитно-модульної системи організації навч. процесу / А. О. Галай, С. Г. Стеценко [та ін.]. — К. : Правова єдність, 2008. — 208 с.

«Судові та правоохоронні органи України» це нормативний спеціалізований курс, який вивчається на початку опрацювання юридичної проблематики майбутніми фахівцями (бакалаврами, спеціалістами, магістрами) у галузі права. Цей предмет готує фундамент до вивчення інших профільюючих юридичних дисциплін, галузей права та спецкурсів. Навчально-методична розробка містить дві частини: навчальну і методичну, які повністю розкривають питання опрацювання навчальної дисципліни у форматі, відпо-

відному основам кредитно-модульної системи організації навчального процесу.

10.01—02.08.1096.

347.97/99 Тюріна О. В. Сучасні системи судових і правоохоронних органів (порівняльно-правова характеристика) : навч. посіб. / О. В. Тюріна. К. : КНТ, 2008. 96 с.

Розкрито зміст поняття системи судових та правоохоронних органів. На науковому рівні обґрунтовано залежність і обумовленість організаційно-функціональної побудови системи судових і правоохоронних органів від особливостей національної правової системи певної правової сім'ї. Визначено типізацію систем судових і правоохоронних органів.

10.01—02.08.1097.

347.96/99(477)(075.8) Юзікова Н. С. Судові та правоохоронні органи України : навч. посіб. / Н. С. Юзікова. 4-тє вид., переробл. і допов. К. : Істина, 2007. — 320 с.

Викладено завдання, функції, повноваження судових та правоохоронних органів, їх система, а також матеріали щодо їх організації та діяльності відповідно до програми навчального курсу «Судові та правоохоронні органи України», положень Конституції України, законів, які регулюють питання діяльності судів, органів юстиції, прокуратури, внутрішніх справ, СБУ, виконавчої служби, адвокатури та інших органів, що виконують правоохоронні та правозахисні функції. Окремі розділи містять порівняльну характеристику організації та діяльності судових та правоохоронних органів Австрії, Куби, Російської Федерації, Саудівської Аравії, Франції, Японії та багатьох інших держав. До кожного розділу додаються запитання та завдання.

Автореферати

10.01—02.08.1098.

347.962(477)(043.3) Білова О. В. Проблеми суддівського самоврядування в Україні : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.10 / Білова Ольга Валентинівна ; Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2008. 18 с.

Досліджено засади правового статусу органів суддівського самоврядування, гарантії його функціонування, систему і компетенцію. Висвітлено повноваження цих органів і форми їх діяльності. Вивчено проблеми забезпечення транспарентності й доступності у відповідність до міжнародно-правових стандартів. Сформульовано пропозиції щодо внесення змін до Конституції України, доповнень до законів України «Про судоустрій України», «Про статус суддів», а також наводиться авторська модель проекту закону «Про суддівську спільноту в Україні».

10.01—02.08.1099.

347.998.85(477)(043.3) Свидя О. Г. Адміністративні суди в Україні: становлення та перспек-

тиви розвитку: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.10 / Свіда Олексій Георгійович; ОНЮА. — О., 2008. — 17 с.

Розглянуто питання організації та діяльності адміністративних судів в Україні на початковому етапі їх створення і на перспективу. Досліджено роль адміністративних судів як важливих гарантів захисту прав і свобод людини і громадянина та юридичних осіб. Проаналізовано зв'язок становлення адміністративної юстиції з процесами демократизації суспільства та структуру підсистеми адміністративних судів. Розглянуто варіанти її вдосконалення, а також специфіку реалізації в їх діяльності окремих принципів судоустрою та судочинства. Окрему увагу приділено поділу компетенції між адміністративними судами та іншими судами загальної юрисдикції, а також Конституційним Судом України. Досліджено питання кадрового, матеріально-фінансового і психологічного забезпечення судів. Висловлено рекомендації по удосконаленню законодавства і практики його застосування.

С т а т т і

10.01—02.08.1100.

342.565.2(477) *Астрова Л. М.* Склад і особливості формування Конституційного Суду України / Л. М. Астрова // Вісник Академії адвокатури України. — 2007. — № 3. — С. 69—73.

Проаналізовано процедуру призначення суддів Конституційного Суду України. Зазначено недоліки у процедурі призначення суддів Конституційного Суду України, визначено шляхи їх розв'язання. Запропоновано внести зміни до ЗУ «Про Конституційний Суд України» щодо підвищення ефективності діяльності органу конституційної юрисдикції. Доведено доцільність призначення суддів з числа науковців і практиків з різних галузей права з можливою перевагою фахівців у галузі конституційного права, а також суддів Верховного Суду та вищих спеціалізованих судів.

10.01—02.08.1101.

347.962(477) *Бірюкова А.* Місце і роль органів суддівського самоврядування у формуванні суддівського корпусу / А. Бірюкова, О. Коротун // Право України. — 2008. — № 1. — С. 61—66.

Розглянуто питання про здатність на сучасному етапі органів суддівського самоврядування в Україні дієво впливати на формування суддівського корпусу. Визначено і проаналізовано інституції, які мають забезпечити формування професійного корпусу суддів України: процедуру погодження призначення суддів на посади, місце і роль суддівського самоврядування у формуванні Вищої ради юстиції, кваліфікаційних комісій суддів та контроль за їх діяльністю. Запропоновано в ЗУ «Про судоустрій України» визначити компетенцію конкретних органів суддів-

ського самоврядування з питань погодження призначення суддів та кандидатів у судді на посади в судах загальної юрисдикції та правові наслідки відмови у такому погодженні.

10.01—02.08.1102.

347.962(4) *Денісова Г.* Розвиток міжнародних стандартів незалежності судової влади у європейському праві / Г. Денісова // Право України. — 2008. — № 1. — С. 66—72.

Розглянуто положення міжнародно-правових документів щодо забезпечення незалежності судової влади та окремі рішення Європейського суду з прав людини щодо дотримання права на судовий захист. Проаналізовано основні аспекти Рекомендації Комітету Міністрів Ради Європи 94/12 «Незалежність, дієвість та роль суддів», Європейської хартії про Закон «Про статус суддів». Визначено особливості регулювання, місце та значення інституту самовідводів та відводів судді в контексті забезпечення незалежності і неупередженості суддів.

10.01—02.08.1103.

347.962 *Дроздович Н. Л.* Психологічна сутність внутрішнього переконання судді / Н. Л. Дроздович // Держава і право. Юридичні і політичні науки: зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2008. — Вип. 39. — С. 557—560.

Розкрито питання внутрішнього переконання судді. Визначено, що важливе значення для розкриття ролі внутрішнього переконання в оцінці доказів має його психологічний аспект. Наведено різні точки зору науковців із зазначеного питання. Відокремлено світоглядні переконання судді як людини і громадянина від внутрішнього переконання при оцінюванні доказів під час розгляду конкретної кримінальної справи. Розглянуто положення, які передбачають психологічний зміст внутрішнього переконання судді як елемента вільної оцінки доказів.

10.01—02.08.1104.

347.97/99 *Котюк І.* Актуальні проблеми наукового забезпечення сучасного судочинства / І. Котюк // Судоустрій і судочинство в Україні. — 2007. — № 3. — С. 60—63.

На основі аналізу наукових засобів забезпечення пізнавальних процесів у сфері судочинства обґрунтовано необхідність створення якісної нової системи знань — теорії судового пізнання. Визначено потребу в підготовці спеціалістів, які б належним чином володіли науковими засобами пізнання як у кожній сфері судочинства, так і у сфері юриспруденції в цілому. Зазначено, що кафедрою, яка могла б розв'язувати зазначені завдання, може бути кафедра теорії судового пізнання, а не кафедра криміналістики.

10.01—02.08.1105.

347.962(477) *Кривенко В. В.* Управлінська діяльність у судовій системі / В. В. Кривенко // Актуальні проблеми держави і права: зб.

наук. пр. / М-во освіти і науки України, ОНЮА. О., 2007. Вип. 37. С. 145—154.

Проаналізовано форми організаційно-управлінської діяльності в судах: видання актів локальної і відомчої нормотворчості; формування внутрішньосистемних організаційних структур; проведення організаційних заходів; виконання організаційно-технічних операцій; здійснення координації з іншими органами; здійснення контролю. Розглянуто питання щодо ролі президії судів і доцільності їх подальшого існування. Виділено основні види координації і взаємодії організаційно-управлінської діяльності в судах з іншими органами. Підкреслено демократичний характер відносин між учасниками координації.

10.01—02.08.1106.

347.97/99.001.73(477) *Куйбіда Р.* Конституційний вектор судової реформи / Р. Куйбіда, Т. Руда // Вісник Державної судової адміністрації України. 2007. № 4. С. 19—26.

Вироблено пропозиції щодо удосконалення Основного Закону у сфері регулювання судової влади. Розглянуто статус судді: кваліфікаційні вимоги до судді, призначення судді, недоторканність судді, вимоги щодо несумісності, дисциплінарна відповідальність суддів, звільнення судді і припинення його повноважень. Обговорено питання, хто ж повинен призначати суддів на адміністративні посади в судах.

10.01—02.08.1107.

342.565:347.96/99(477).001.73 *Лабенська Л. Л.* Судово-правова реформа в Україні: сучасність та перспективи / Л. Л. Лабенська // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ: зб. наук. пр. / МВС України, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. Д., 2007. № 4. С. 123—130.

Проаналізовано чинне законодавство та наукову літературу з метою з'ясування таких питань, як визначення причин, що заважають оптимальному здійсненню судово-правової реформи, та умов, які необхідно створити на законодавчому рівні та у сфері виконання законів для подальшої реалізації раніше запланованих заходів з удосконалення судової системи України. Зваживши на недоліки та позитивні зрушення Концепції судово-правової реформи 1992 р., встановлено, що Верховна Рада України за попередні роки не спромоглася виробити та законодавчо закріпити чітке й системне бачення стратегії реформування правосуддя, що негативно впливає на ситуацію в державі у сфері судової влади.

10.01—02.08.1108.

340.11 *Меліхова Ю. А.* Професійна культура судді / Ю. А. Меліхова // Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2008. Вип. 94. С. 176—181.

Здійснено аналіз професійної культури судді. Визначено потреби, духовні і соціальні, які

відіграють особливу роль у становленні й функціонуванні професійної культури судді. Проаналізовано важливі структурні компоненти професійної культури судді, зв'язок їх розвитку і активізації з процесами творчості. Сформульовано висновок, що професійна культура судді передбачає стійкий імунітет до несправедливості, деформації свідомості, який виключає будь-які зловживання з його боку. Обґрунтовано, що чим вищий рівень розвитку цієї культури, тим ефективніше суддя виконує свої службові обов'язки, відповідальніше ставиться до процесу й результатів своєї професійної діяльності.

10.01—02.08.1109.

347.97/99(477) *Москвич Л. М.* Проблеми ефективності судової системи України / Л. М. Москвич // Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2008. Вип. 94. С. 170—175.

Вивчено питання підвищення ефективності судової діяльності. Визначено відповідність чинного законодавства щодо здійснення судового розгляду справ Конвенції про захист прав та основоположних свобод людини та іншим міжнародним стандартам. Виявлено та усунено практичні недоліки процесуального характеру, що позитивно можуть вплинути на якість та ефективність судової діяльності. Розглянуто проблему дефіциту приміщень для судових слухань, проблему відкладення судових слухань через неявку учасників процесу. Запропоновано виробити новий програмний документ, який визначив би основні напрямки державної політики щодо підвищення ефективності судової діяльності на засадах верховенства права й справедливого судочинства відповідно до європейських стандартів.

10.01—02.08.1110.

342.56(477+4) *Назаров І.* Вплив інтеграційних процесів на судову владу / І. Назаров // Юридична Україна. 2007. № 12. С. 81—85.

Визначено роль світових інтеграційних процесів як головного фактора, що стимулює Україну продовжувати роботу з формування судової влади й реформування вітчизняної судової системи. Розглянуто взаємодію судових органів ЄС і національних судів країн членів Європейського Союзу. Проаналізовано співробітництво в галузі юстиції та внутрішніх справ. Запропоновано розробити та запровадити механізм взаємодії Конституційного Суду України, Верховного Суду України та інших судів загальної юрисдикції з відповідними закордонними інститутами у контексті захисту національних інтересів України та її громадян.

10.01—02.08.1111.

341.174:347.96/99(4) *Назаров І.* Конституційні засади побудови судових систем країн Європейського Союзу / І. Назаров // Юридична Україна. — 2008. — № 2. — С. 81—85.

Здійснено аналіз конституційного та законодавчого регулювання судової влади та структури судової системи у зарубіжних країнах. Визначено, що конституційне оформлення в європейських державах одержують всілякі аспекти судової організації. Лише в конституціях Німеччини, Португалії та Польщі детально розписана судова система із вказівкою на інші, крім вищої, ланки судової системи. Зазначено, що найчастіше в європейських конституціях йдеться лише про вищі судові інстанції в особі вищих (високих, верховних) судів країни.

10.01—02.08.1112.

347.97/99.001.73 *Осетинський А.* Сучасні проблеми реформування системи правосуддя у контексті адаптації до європейських стандартів / А. Осетинський // *Право України*. — 2008. — № 4. — С. 4—12.

Розглянуто європейські стандарти правосуддя, проаналізовано, наскільки визначеними та нормативно закріпленими вони є. Визначено, до яких елементів системи застосовуються європейські стандарти правосуддя й чи існує єдина схема їх запровадження. Зазначено, що європейські стандарти побудови системи правосуддя передбачають втілення принципу спеціалізації у діяльності судів та суддів. Відмічено, що реформа спеціалізованих судів господарської юрисдикції має передбачати створення дієвої системи підготовки суддів з урахуванням їх спеціалізації, запобігання корупційним впливам судів та запровадження прогресивних процесуальних інститутів.

10.01—02.08.1113.

347.97/99.001.73(477) *Пилипчук П.* Судова реформа має бути головною складовою правової реформи / П. Пилипчук // *Вісник Державної судової адміністрації України*. — 2007. — № 4. — С. 7—12.

Надано пропозиції щодо подальшого розвитку судової реформи в Україні. Розглянуто питання про стан і засади судової реформи, зазначено її основні завдання. Обґрунтовано бачення суддів України щодо подальшого розвитку судової реформи, яка має відбуватись шляхом паралельного здійснення перспективних і першочергових заходів. Окреслено проблеми, які призводять до надмірної завантаженості суддів, тобто до прийняття неякісних судових рішень та порушення прав громадян.

10.01—02.08.1114.

347.99 *Прошутя І. Д.* Правова природа кваліфікаційних комісій суддів / І. Д. Прошутя // *Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого*. — Х., 2007. — Вип. 92. — С. 145—153.

Досліджено правову природу кваліфікаційних комісій суддів, їх повноважень, порядок вирішення питань, віднесених до їх компетенції. Визначено питання, чи належать кваліфікаційні комісії до органів судової влади. Проаналізовано

повноваження кваліфікаційних комісій суддів та повноваження Вищої кваліфікаційної комісії судів України. Наведено класифікацію повноважень кваліфікаційних комісій суддів. Розглянуто правила, відповідно до яких здійснюється провадження з питань, віднесених до їх компетенції. Сформульовано висновок, що кваліфікаційні комісії суддів слід вважати виборними колегіальними органами у структурі судової влади, що виконують такі державні функції, як сприяння формуванню висококваліфікованого суддівського корпусу, притягнення суддів до дисциплінарної відповідальності, прийняття рішень щодо просування суддів по службі.

10.01—02.08.1115.

342.925:347.998.85 *Свида О. Г.* До проблеми розмежування компетенції адміністративних судів із судами інших судових юрисдикцій / О. Г. Свида // *Актуальні проблеми політики: зб. наук. пр. / ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж.* — О., 2008. — Вип. 33. — С. 223—226.

Розглянуто питання розмежування компетенції адміністративних судів із судами інших судових юрисдикцій. Визначено головні аспекти проблеми розмежування компетенції адміністративних судів із судами інших судових юрисдикцій. Зазначено та досконало проаналізовано способи вирішення проблеми розмежування компетенції адміністративних судів із судами інших судових юрисдикцій.

10.01—02.08.1116.

347.957(477) *Сердюк В. В.* Дублювання касаційних повноважень судів як викривлення суті касації / В. В. Сердюк // *Вісник Верховного Суду України*. — 2008. — № 3. — С. 39—42.

Визначено співвідношення між реалізацією касаційної функції Верховним Судом України і вищими спеціалізованими судами. Обґрунтовано необхідність запровадження нової організаційної та процесуальної конструкції здійснення спеціалізованого судочинства в Україні, зважаючи на здійснення судової реформи з використанням зарубіжного досвіду судового устрою. Звернуто увагу на регламентацію діяльності вищих спеціалізованих судів як судів касаційної інстанції. Розглянуто питання, пов'язані з процесуально передбаченою можливістю касаційного перегляду судових рішень та інших видів проваджень, які здійснює Верховний Суд України за правилами касаційного провадження.

10.01—02.08.1117.

347.957 *Сердюк В.* Касаційна функція судочинства як загальносоціальний феномен / В. Сердюк // *Право України*. — 2008. — № 1. — С. 74—78.

Визначено, що касаційному оскарженню не повинні підлягати всі рішення, які набрали законної сили. Обґрунтовано, що кожна правова форма судочинства повинна мати притаманні тільки їй умови допуску до касації, за допомогою яких суд касаційної інстанції стане дійсно

судом права, а не буде втягнутий у процедурну тяганину, пов'язану з постійним виправленням помилок судів нижчих інстанцій. Запропоновано визначити підстави для обов'язкового прийняття касаційної скарги до розгляду і відкриття касаційного провадження. Визначено критерій для касаційного провадження в майбутньому: принципове значення справи для подальшого правозастосування.

10.01—02.08.1118.

347.962(477) *Скомороха Л.* Через терни до посади судді, або Правове сито / Л. Скомороха // *Право України*. 2008. № 2. С. 74—79.

Розглянуто питання порядку призначення та обрання суддів в Україні, які регламентуються Конституцією України, ЗУ «Про судоустрій України», «Про статус суддів» та іншими законами. Проаналізовано Указ Президента України від 11 вересня 2006 р. № 747 «Про внесення змін до указів Президента України від 10 грудня 2003 р. № 1425 і від 30 червня 2004 р. № 697», який, на думку автора, фактично змінює законодавчо закріплену процедуру призначення суддів вперше. Зазначено про неоднозначність у розумінні, невідповідність і неузгодженість у правових нормах, які регламентують порядок призначення суддів та створюють підґрунтя до зловживань з боку посадових осіб, здійснення тиску на процес формування суддівського корпусу.

10.01—02.08.1119.

347.962(470) *Чесноков Е. В.* Об институте мировых судей / Е. В. Чесноков // *Законодательство: Право для бизнеса*. 2007. № 4. С. 56—58.

Отмечено создание «мировой юстиции» Уставами 1864 г., освещена правопримирительная деятельность мировых судей в современной России. Выделена роль правопримирительной деятельности мировых судей в обеспечении судебной защиты прав граждан. Рассмотрены вопросы подсудности мировым судьям уголовных, гражданских, административных дел.

10.01—02.08.1120.

342.56(477) *Штогун С.* Функції та повноваження судової влади / С. Штогун // *Вісник Державної судової адміністрації України*. 2008. № 1. С. 11—14.

Визначено роль і місце судової влади в структурі державного механізму. Виділено низку різних функцій судової влади і розмежовано їх за основними напрямками діяльності судової влади. Встановлено основні відмінності між термінами «судова влада» і «правосуддя». Здійснено порівняння функцій судової влади з функціями прокуратури, які чітко регламентовані ст. 121 Конституції України.

ПРОКУРАТУРА

Книги

10.01—02.08.1121.

347.963(477)(075.8) *Прокурорський нагляд в Україні* : підруч. для студ. юрид. спец. виш. навч. закл. 2-ге вид. / за ред. І. Є. Марочкина, П. М. Каркача. Х. : Одиссей. 2008. 240 с.

На основі чинного законодавства і прокурорської практики розглянуто діяльність органів прокуратури України. Наведено визначення основних понять та категорій. Розкрито місце та роль прокуратури як державно-правового інституту у структурі органів державної влади. Окреме місце посідають правові засади, принципи організації та діяльності органів прокуратури, конституційні функції прокуратури. Визначено характеристику системи органів прокуратури, її організаційну структуру.

10.01—02.08.1122.

347.963(035) *Трикс А. В.* Справочник прокурора / А. В. Трикс. СПб. : Питер, 2007. 240 с. (Справочники и руководства).

Освещены вопросы, которые могут возникнуть у прокурора в процессе осуществления его полномочий, предложены способы их разрешения. Включены вопросы организации работы прокуратуры, а также советы по осуществлению надзора.

10.01—02.08.1123.

347.963(4-11) *Щерба С. П.* Прокуратура в странах СНГ: правовой статус, функции, полномочия : науч. и учеб. пособие / С. П. Щерба, Т. А. Решетникова, О. А. Зайцев. М. : Экзамен, 2007. 557 с.

Раскрыты нормативные основы становления и развития прокуратуры в России и других странах СНГ. Показаны особенности правового статуса органов прокуратуры среди государственных институтов власти. Определены иерархия, содержание и пределы осуществления прокурорских функций. Освещены полномочия органов прокуратуры, механизмы государственной охраны неприкосновенности и личной безопасности прокурорских работников. В качестве приложения включены новейшие законодательные акты, регламентирующие организацию, функции, полномочия и деятельность органов прокуратуры в странах Содружества, которые ранее не были известны российским читателям.

Статті

10.01—02.08.1124.

347.963(477) *Говоруха М.* Поняття та значення організації роботи прокурора у виконавчому провадженні / М. Говоруха // *Вісник прокуратури*. — 2008. — № 3. — С. 44—50.

Розглянуто питання організації роботи прокуратури у виконавчому провадженні у трьох

організаційних аспектах. Проаналізовано питання: коли має місце тісне переплетіння управлінських і прокурорсько-наглядових (прокурорсько-представницьких) правовідносин. Виділено два основних елементи організації роботи: раціональний розподіл праці у прокурорському колективі і забезпечення взаємодії оперативних працівників цього колективу. Окреслено основні організаційні та управлінські аспекти роботи відділу захисту інтересів громадян і держави при виконанні судових рішень Головного управління Генеральної прокуратури України.

10.01—02.08.1125.

347.963(477) *Говоруха М.* Право прокурора на відкриття виконавчого провадження / М. Говоруха // Вісник прокуратури. — 2007. — № 8. — С. 59—64.

Проаналізовано процедуру відкриття виконавчого провадження як стадії, яка полягає у діях державного виконавця, що спрямовані на визначення підстав для відкриття виконавчого провадження. Визначено тісний зв'язок відкриття виконавчого провадження із наявністю виконавчого документа та заявою прокурора в разі, якщо прокурор вимагає виконання судового рішення, ухваленного у справі, де він брав участь з метою представництва інтересів громадянина або держави. Запропоновано включити до ст. 10 ЗУ «Про виконавче провадження» прокурора як учасника виконавчого провадження у разі представництва інтересів громадянина або держави у суді.

10.01—02.08.1126.

347.963 *Гогусь О.* Державне забезпечення безпеки працівників прокуратури як одна із гарантій їх незалежності / О. Гогусь // Право України. 2007. № 7. С. 76—78.

Розглянуто один із принципів прокурорської діяльності — незалежність прокуратури у своїй діяльності від інших державних органів та посадових осіб, від інших суб'єктів права. Проаналізовано заходи та норми про забезпечення безпеки прокурорських працівників, передбачені нормативними актами законодавчого рівня. Наведено пропозиції щодо проблемних питань, котрі стосуються тих норм про забезпечення безпеки працівників прокуратури, які конкурують між собою і створюють певні колізії.

10.01—02.08.1127.

347.963 *Гогусь Т.* Реалізація повноважень органів прокуратури в суді / Т. Гогусь // Право України. 2007. № 6. С. 90—93.

Зазначено проблемні питання взаємодії органів суду і прокуратури, які сприятимуть підвищенню ефективності діяльності та вдосконаленню їх правового статусу. Визначено спільні проблеми суду і прокуратури в ході судових стадій. Розглянуто права і обов'язки посадових осіб суду і прокуратури, які перебувають у статусі виконувачів обов'язків. Проаналізовано питання досудового слідства, досліджено статус суддів та прокурорсько-слідчих працівників.

Наведено історичний досвід щодо наявності в системі прокуратури експертних установ.

10.01—02.08.1128.

347.962/963 *Долежан В.* Прокурор і суддя: проблеми взаємовідносин у судовому процесі / В. Долежан // Вісник прокуратури. 2008. № 2. С. 38—44.

Проаналізовано вузько-професійні, морально-етичні і психологічні вимоги до суддів і прокурорів у судовому процесі. Визначено найважливіші принципи відносин суддів і прокурорів у судовому процесі. Розглянуто обов'язки та процесуальні права прокурорів і суддів з розуміння ставлення один до одного у процесі. Запропоновано запровадити у профільних юридичних вищих навчальних закладах спецкурс «Культура судового процесу», визначено необхідність деталізації взаємовідносин суддів і прокурорів як у службовій, так і в позаслужбовій обстановці у кодексах поведінки.

10.01—02.08.1129.

347.963:659.3 *Карпуть А.* Інформатизація органів прокуратури: стан і перспективи / А. Карпуть // Право України. 2007. № 6. С. 89—90.

Окреслено перспективні напрями розвитку інформаційного забезпечення органів прокуратури. Винесено на обговорення ряд питань про: поглиблення роботи із систематизації нормативно-правових актів для використання практичними працівниками органів прокуратури; про розвиток напрямку впровадження електронного документообігу в прокуратурі вищого рівня та в прокуратурах першої і другої ланок; застосування в роботі органів прокуратури конференц-зв'язку, відео-конференц-зв'язку та різного роду телемостів, які дозволяють у режимі живого спілкування вирішувати функціональні завдання прокуратури.

10.01—02.08.1130.

347.963(436) *Кигас В.* Прокуратура Австрії: место и роль в уголовном судопроизводстве / В. Кигас // Законность. 2007. № 4. С. 57—60.

Отмечено, что австрийская прокуратура, как и в некоторых европейских странах (Франция, Германия, Италия и др.), занимает промежуточное положение между исполнительной и судебной властью в системе органов государственной власти. Организационно она входит в состав Министерства юстиции, но действует в рамках судебной системы. Рассмотрена роль прокуратуры в ходе предварительного расследования, т. е. осуществление прокурором функции следственного судьи. Тем самым прокурор будет руководить всей стадией предварительного расследования и принимать решение о сроках его продления и окончания.

10.01—02.08.1131.

347.963:342.72/73 *Клочкова В. Г.* Поняття та критерії ефективності прокурорського нагляду

за дотриманням та застосуванням прав і свобод особистості / В. Г. Ключков // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2008. — Вип. 39. — С. 211—215.

Проаналізовано питання щодо підвищення критеріїв ефективності роботи органів прокуратури. Визначено сутність термінів «ефективність прокурорської діяльності», «визначення конкретних показників», «методика вимірювання та оцінка ефективності прокурорського нагляду». Розглянуто загальні цілі та завдання органів прокуратури загалом, мету і завдання наглядової діяльності прокурора зокрема.

10.01—02.08.1132.

347.963(477).001.73 Корж В. Концептуальні засади реформування функцій прокуратури України / В. Корж // Вісник прокуратури. 2007. № 8. С. 74—82.

Визначено нові підходи у Концепції реформування функцій та структури прокуратури України на 2007—2012 рр. Здійснено порівняльно-правовий аналіз прокурорського законодавства Франції, Латвії, Словаччини, Росії. Показано вагомий роль прокуратури цих країн серед інших державно-правових інституцій, тому що її функції визначені із урахуванням національних особливостей та традицій, процесуальних правил і процедур, стану злочинності в державі. Досконало проаналізовано функціональний зміст діяльності органів прокуратури в Україні і запропоновано в ЗУ «Про прокуратуру», крім основних функцій, визначити й пріоритетні напрями діяльності прокуратури.

10.01—02.08.1133.

347.963 Мамедов Г. А. Функціональна модель прокуратури: поняття і різновиди / Г. А. Мамедов // Актуальні проблеми політики : зб. наук. пр. / ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. О., 2008. Вип. 33. С. 216—218.

Вказано про розбіжності у функціях прокуратури різних країн, здійснено їх порівняння за конкретними критеріями для виявлення загальних рис. Проаналізовано три основні функціональні моделі прокуратури. Визначено, що кожній національній прокуратурі притаманний свій специфічний набір функцій і повноважень, визначених як загальною логікою моделі, так і особливостями, традиціями національної правової культури, іншими об'єктивними і суб'єктивними факторами.

10.01—02.08.1134.

347.963:808.5 Олійник О. Б. Опанування ораторським мистецтвом одна зі складових успіху прокурорсько-слідчих працівників / О. Б. Олійник // Бюлетень Міністерства юстиції України. 2008. № 4. С. 41—48.

Розкрито основні принципи і правила ораторського мистецтва прокурорсько-слідчих працівників як надзвичайно важливих складових їх професійної діяльності. Зазначено рекомендації,

яких повинні дотримуватись прокурорсько-слідчі працівники для того, щоб опанувати ораторське мистецтво. Зазначено типові помилки, які мають місце у слововживанні ораторів-прокурорів.

10.01—02.08.1135.

347.963:338.432(477) Пишньов Д. І. Діяльність прокуратури по підтриманню законності в агропромисловому секторі держави / Д. І. Пишньов // Проблеми законності : респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2008. — Вип. 93. — С. 179—185.

Визначено роль прокуратури в правоохоронному механізмі, що діє в агропромисловому комплексі і виступає головним органом по забезпеченню режиму законності. Досліджено питання про співвідношення прокурорського нагляду і контролю. Розглянуто коло владних повноважень органів контролю. Проаналізовано три основні цілі взаємодії прокуратури з органами контролю: підтримання належного функціонування режиму правозабезпечення; запобігання правопорушенням і своєчасне реагування на них; упорядкування і зміцнення зв'язків і відносин між прокуратурою й установами контролю.

10.01—02.08.1136.

347.963.001.18 Прінь Л. Планування роботи в органах прокуратури / Л. Прінь // Вісник прокуратури. 2007. № 6. С. 40—44.

Розглядаються питання, пов'язані із плануванням роботи в органах прокуратури. Зазначено, що проблемам на цьому важливому напрямі діяльності, особливо у прокуратурах найнижчої ланки, достатньої уваги не приділяється. Визначено та проаналізовано основні принципи планування, вироблених теорією: цілеспрямованість, комплексність, конкретність, оптимальна достатність і стабільність.

10.01—02.08.1137.

347.963:342.72/73(477) Руденко В. Ю. Правозахисна функція органів прокуратури / В. Ю. Руденко // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2008. — Вип. 39. — С. 276—280.

Визначено місце правозахисної функції прокуратури у державному механізмі захисту прав, свобод і законних інтересів громадян усієї Української держави. Проаналізовано внесок органів прокуратури, яка захищає соціально-економічні права людини і громадянина у створенні правової і соціальної держави. Наведено різні точки зору щодо діалектичної єдності соціальної та правової держави. Сформульовано основні моделі прокуратури, які склалися на сьогодні у світі.

10.01—02.08.1138.

347.963(477) Сердюк В. Суд і прокуратура в аспекті єдності судової влади / В. Сердюк // Вісник прокуратури. 2007. № 8. С. 92—98.

У контексті судово-правового реформування в Україні розглянуто проблему функціонування

органів прокуратури в аспекті єдності судової влади. Досліджено державно-правовий статус прокуратури, який визначено окремим розділом VII «Прокуратура» в Конституції України, здійснено порівняльно-правовий аналіз статусу відповідних органів у інших країнах. Запропоновано переосмислити доктрину діяльності прокуратури з урахуванням наближення змісту її діяльності до судової влади та збільшення в кількісному вимірі засобів прокурорського реагування.

10.01—02.08.1139.

343.163 *Середа Г.* Теоретичні аспекти здійснення прокуратурою кримінального переслідування / Г. Середа // *Право України*. 2007. № 9. — С. 53—59.

Висвітлено теоретичні аспекти функціональної сутності прокурорського нагляду за додержанням законів органами досудового слідства. Проаналізовано завдання прокурора як суб'єкта кримінального переслідування та форми участі його у зазначеному переслідуванні при реалізації окремих функцій прокуратури. Розглянуто повноваження прокурора з нагляду за додержанням законів при здійсненні розслідування, запропоновано визначення участі прокурора у кримінальному переслідуванні.

10.01—02.08.1140.

347.963:347.97/99 *Сухонос В.* Поняття, принципи та види взаємовідносин прокуратури з органами правосуддя / В. Сухонос, О. Звірко // *Вісник прокуратури*. 2008. № 4. С. 62—68.

Досліджено суть, основні засади та види взаємовідносин прокуратури із судами загальної юрисдикції. Розрізнено взаємовідносини між прокуратурою і судом за сферою або предметом діяльності. Виокремлено підвиди процесуальних взаємовідносин прокуратури із судами за стадією процесуальної діяльності в суді. Розроблено систему універсальних принципів взаємовідносин прокуратури та суду. Наведено класифікації видів взаємовідносин прокуратури та суду. Надано рекомендації щодо вдосконалення законодавства у цій сфері.

10.01—02.08.1141.

347.963(470) *Ткачев И. В.* О правовом регулировании полномочий прокурора / И. В. Ткачев // *Российский следователь*. 2008. № 4. С. 29—31.

Рассмотрен вопрос о возможности реального обеспечения прокуроров надзорными средствами исполнения законов следственными органами на досудебной стадии уголовного судопроизводства. Проанализированы положения ст. 37 УПК РФ относительно полномочий прокурора для осуществления эффективного надзора за процессуальной деятельностью следствия. Отмечено, что прокурор, защищая права и свободы человека и гражданина в уголовном судопроизводстве, вправе воспользоваться полномочиями,

предоставленными ему Федеральным законом «О прокуратуре Российской Федерации».

10.01—02.08.1142.

347.963.008.6 *Шемчук В.* Співвідношення понять «контроль» та «нагляд» у діяльності прокуратури / В. Шемчук // *Право України*. 2007. № 7. С. 34—37.

Проаналізовано два аспекти законності у діяльності прокуратури. З одного боку, здійснюючи діяльність щодо захисту прав та свобод громадян, прокуратура забезпечує законність у державі, з іншого — діяльність підрозділів цього правоохоронного органу повинна базуватися на чіткому дотриманні законності. Визначено основні способи забезпечення законності: контроль та нагляд, обґрунтовано їх ознаки. Констатовано, що діяльності прокуратури притаманні як ознаки контрольної, так і наглядової діяльності.

10.01—02.08.1143.

347.963:343.224.1(477) *Шестакова Н.* Роль прокурора у захисті прав та інтересів неповнолітніх / Н. Шестакова // *Вісник прокуратури*. 2008. № 1. С. 33—37.

Визначено зміни прокурорського нагляду у сфері захисту прав дітей. Запропоновано компетенції галузевого підрозділу Генеральної прокуратури України та обласній прокуратурі розширити повноваження щодо здійснення нагляду за додержанням законів при розслідуванні кримінальних справ про злочини та суспільно небезпечні діяння неповнолітніх; за законністю в діяльності виховних колоній, інших спеціальних установ для неповнолітніх, участі у розгляді судами кримінальних та цивільних справ щодо неповнолітніх.

10.01—02.08.1144.

347.963(470) *Шобухин В. Ю.* Прокуратура — основа надзорно-контрольной власти в России / В. Ю. Шобухин // *Государство и право*. 2007. № 11. С. 89—94.

Рассмотрен вопрос о месте российской прокуратуры в системе ветвей государственной власти. Отмечено, что органы надзора и внешнего контроля составляют самостоятельную надзорно-контрольную ветвь власти, где органам прокуратуры принадлежит первостепенная роль. Проанализированы основные признаки надзорно-контрольной власти: подзаконность надзорно-контрольной власти; властьность полномочий должностных лиц органов государственного надзора и контроля; универсальный характер деятельности; самостоятельность надзорно-контрольной власти; независимость надзорно-контрольной власти; единство надзорно-контрольной власти.

10.01—02.08.1145.

343.163:808.53(477) *Юрчишин В.* Характерні особливості підготовки прокурора до судових дебатів / В. Юрчишин // *Вісник прокуратури*. — 2007. — № 12. — С. 10—17.

Відмічено, що судові дебати й останнє слово підсудного становлять окремий кримінально-процесуальний інститут, що регулює самостійну частину судового розгляду. КПК України не дає визначення поняття «судові дебати», вказано лише на одну дію, що проходить у суді без розкриття головного — хто бере участь у дебатах. Розглянуто комплексний і різнобічний характер підготовки прокурора до підтримання державного обвинувачення у суді та участі його безпосередньо в судових дебатах. Визначено умовний характер структури промови прокурора, послідовності і змісту викладу її частин.

АДВОКАТУРА

Книги

10.01—02.08.1146.

347.965 Адвокатура України : навч. посіб. У 2 кн. Кн. 1 / за ред. С. Я. Фурси. — К. : Вид. Фурса С. Я. : КНТ, 2007. — 316 с. (Процесуальні науки).

Викладення матеріалу у навчальному посібнику здійснено згідно з вимогами Болонського процесу (кредитно-модульна система) та відповідає навчальній програмі з означеної дисципліни у вищих навчальних закладах. Розкрито питання науки про адвокатуру, її предмет, методи, системи. Загальна і особлива частини посібника висвітлюють питання організації адвокатури в Україні та у країнах англо-французької та німецької систем. В особливій частині розкривається процесуальна діяльність адвоката у конституційному, кримінальному, цивільному, господарському судочинстві, у нотаріальному процесі, виконавчому провадженні та у Європейському Суді з прав людини. Увагу приділено методології консультативної роботи адвоката, питанням адвокатської етики та ораторського мистецтва. Мають місце навчальна програма курсу «Адвокатура в Україні» (практикум: тести-задачі, проблемні питання, процесуальні акти, фабули справ, проекти судових промов адвоката), міжнародні акти, нормативно-правові акти України.

10.01—02.08.1147.

347.965(477) Адвокатура України : навч. посіб. У 2 кн. Кн. 2. Кредитно-модульний навчальний посібник-практикум / за ред. С. Я. Фурси. — К. : Вид. Фурса С. Я. : КНТ, 2007. 316 с. (Процесуальні науки).

Викладення матеріалу у кредитно-модульному навчальному посібнику-практикумі здійснено згідно з вимогами Болонського процесу та відповідає навчальній програмі з означеної дисципліни у вищих навчальних закладах. Розміщено тести-задачі, проблемні питання, процесуальні акти, фабули справ, проекти судових промов адвокатів, міжнародні акти, нормативно-правові акти України, які будуть необхідні студентам при вивченні спецкурсу «Адвокатура України» та розв'язанні практичних завдань.

10.01—02.08.1148.

347.965(477)(075.8) Зейкан Я. П. Адвокат: навички професії : практ. посіб. / Я. П. Зейкан. 2-ге вид., стер. К. : КНТ, 2008. 788 с.

Розглянуто практичні навички адвоката. Подано матеріал про організацію і проведення консультацій, про аналіз справ, про особливості розробки правової позиції і представництва в судах різних юрисдикцій, роботу з доказами, виступ у суді в судових дебатах. Як складова частина адвокатської майстерності розглядається адвокатська техніка і навички роботи з процесуальними документами. Для ілюстрації професійної діяльності адвоката використано понад 130 прикладів з реальних судових справ, а також наведено зразки процесуальних документів адвокатів і суддів. Окремий розділ присвячено випадкам незаконної діяльності адвокатів і правопорушень, що ними допускаються.

Статті

10.01—02.08.1149.

347.965 Гончаренко С. В. Професійні права адвоката й адвокатське самоврядування / С. В. Гончаренко // Адвокат. 2007. № 10. — С. 8—15.

Розглянуто професійні права адвоката за їх змістом та призначенням. Досконало проаналізовано процесуальні та позапроцесуальні (особистісні) права адвоката. Визначено, що серед професійних, непроцесуальних прав чільне місце посідає «право на адвокатське самоврядування», тобто комплекс практичних можливостей брати участь у формуванні адвокатури як професійної корпорації, керуванні нею, виробленні корпоративних правил і норм.

10.01—02.08.1150.

347.965 Гутаріна К. Ю. Практичні питання оформлення відносин адвоката з клієнтом / К. Ю. Гутаріна // Адвокат. 2008. № 4. С. 34—42.

Розглянуто законодавчі підстави укладання договору між адвокатом та клієнтом, окремі частини договору та додатки до такого договору з урахуванням специфіки адвокатської діяльності. Проаналізовано положення чинного законодавства щодо оформлення відносин між адвокатом і клієнтом. Більш детально розглянуто розділ договору стосовно оплати праці адвоката. Запропоновано нову редакцію додатка до договору про надання правової (юридичної) допомоги «Акт про виконання зобов'язань», який може бути доказом різних обставин, у т. ч. й доказом оплати адвокату адвокатського гонорару.

10.01—02.08.1151.

347.965 Долежан В. Перспективи розвитку самоврядування в адвокатурі / В. Долежан, Ю. Полянський // Вісник прокуратури. 2007. — № 6. — С. 45—51.

Обґрунтовано актуальність становлення са-

моврядкування у діяльності інститутів громадянського суспільства. Розглянуто спірні питання щодо організації роботи органів адвокатського самоврядування. З урахуванням специфіки адвокатури як професійної правозахисної інституції виокремлено найхарактерніші ознаки адвокатського самоврядування. Згідно з характером усіх цих ознак, визначено принципи, якими має керуватися система адвокатського самоврядування. Виділено та проаналізовано три рівні, за якими має здійснюватися адвокатське самоврядування.

10.01—02.08.1152.

347.965(597) *Зрелов А. П.* Правовое регулирование адвокатской деятельности в Социалистической Республике Вьетнам / А. П. Зрелов // Адвокат. — 2007. — № 10. — С. 88—105.

Сделан обзор вьетнамского законодательства об адвокатской деятельности. Отмечено, что правовое регулирование адвокатской деятельности во Вьетнаме осуществляется Законом «Об адвокатуре», принятым на основании Конституции Социалистической Республики Вьетнам (СРВ) в 1992 г. Рассмотрены принципы адвокатской деятельности в Законе. Проанализированы условия, сфера и формы осуществления адвокатской деятельности. Выделены требования к адвокату, адвокатским образованиям, адвокатской палате и их правам и обязанностям. Отражена суть осуществления адвокатской деятельности на территории СРВ иностранными адвокатами, адвокатскими образованиями.

10.01—02.08.1153.

347.965(477) *Іванцова О. В.* Організаційні форми здійснення адвокатської діяльності в Україні: проблеми вдосконалення правового регулювання / О. В. Іванцова // Адвокат. — 2008. — № 4. — С. 41—44.

Вивчено характерні особливості організаційно-правових форм адвокатури в Україні та їх правового забезпечення. Наведено перелік видів адвокатських об'єднань. Визначено характерну особливість засновницьких документів адвокатської фірми у формі адвокатського об'єднання — партнерський договір як один з основних правових документів, що визначає корпоративні права й обов'язки партнерів.

10.01—02.08.1154.

347.965:347.133.4 *Колесников О. М.* Довіреності в адвокатській практиці / О. М. Колесников // Адвокат. — 2007. — № 11—12. — С. 30—31.

Встановлено місце адвокатського представництва та його основні засади. Розглянуто проблему про виділення професійних довіреностей, зокрема довіреностей на представництво у державних і судових органах щодо здійснення захисту прав фізичних і юридичних осіб. Зазначено, що такі довіреності можуть бути видані працівнику, наприклад юристу юридичної особи або іншій особі, зокрема юристу, який представляє особу в органах дізнання, досудового слідства,

інших органах. Обговорено довіреності юристів на правозахисну діяльність за можливими повноваженнями: адвокатські та юридичні.

10.01—02.08.1155.

347.965(477) *Козьминых А. В.* Место адвокатуры в современной системе публичной власти Украины / А. В. Козьминых // Актуальні проблеми політики : зб. наук. пр. / ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. — О., 2008. — Вип. 33. — С. 386—389.

Исследован вопрос о месте адвокатуры в современной системе публичной власти. Отмечено, что адвокатура как публичная корпорация профессиональных юристов способна наиболее квалифицированно осуществлять контроль за соблюдением государством правовых норм. Именно эта публично-правовая функция — контроль за соблюдением государством правовых норм, признанием и соблюдением прав и свобод человека и гражданина и является основной функцией адвокатуры, что делает ее важнейшей частью гражданского общества.

10.01—02.08.1156.

347.96(470) *Кривоносова О. Ю.* Модели оказания бесплатной юридической помощи: зарубежный и российский опыт / О. Ю. Кривоносова // Вестник Российской правовой академии. — 2007. — № 3. — С. 70—72.

Представлено краткое описание системы оказания бесплатной юридической помощи в России. Рассмотрена система, которая, в соответствии с действующим законодательством, предусматривает сочетание нескольких моделей. Описаны модели предоставления бесплатной юридической помощи в зарубежных странах, в которых представлены наиболее эффективные системы оказания бесплатной юридической помощи.

10.01—02.08.1157.

347.965. *Крижанівський А. Ф.* Правозахисна діяльність адвоката як фактор правопорядку / А. Ф. Крижанівський // Адвокат. — 2007. — № 11—12. — С. 36—38.

Розглянуто питання щодо підвищення потенціалу адвокатської діяльності, яка може уможливитись за умови забезпечення реальної незалежності адвоката у юридичних процесах. Проаналізовано питання щодо місця адвокатури у соціально-владних механізмах. Запропоновано «вилучити» адвокатуру із механізму держави як інституції, що не має всіх ознак, притаманних державним органам. Окреслено статус адвокатури у системі інституцій громадянського суспільства, визначено адвокатуру як правозахисну інституцію, а не правоохоронну. Проаналізовано роль та правові засади адвокатури у формуванні правового порядку у контекстах верховенства права.

10.01—02.08.1158.

347.965:340.6:623.444 *Кузнєцов О. О.* Оцінка адвокатом наукової достовірності висновку експерта

пертизи холодної зброї / О. О. Кузнєцов // Адвокат. 2008. № 1. С. 31–34.

Проаналізовано оцінку адвокатом наукової обґрунтованості та достовірності експертизи холодної зброї. Визначено три основні групи критеріїв оцінки обґрунтованості і достовірності висновків експертизи. Виявлено особливості оцінки висновку судової експертизи холодної зброї, обумовлені її специфікою. Звернено увагу на питання, пов'язані з вибором експерта і дотриманням процесуальних норм, об'єктами експертного дослідження, науковою обґрунтованістю висновків експертів.

10.01–02.08.1159.

347.965 *Стецовский Ю. И.* Огосударствление адвокатуры несовместимо с Правом. Юридическая природа адвокатуры / Ю. И. Стецовский // Адвокат. 2007. № 7. С. 8–15.

Определена юридическая природа адвокатуры. Рассмотрена проблема состояния права и демократии в обществе и государстве. Выделена и проанализирована проблема независимости адвоката, характера его функций, его процессуального положения.

10.01–02.08.1160.

347.965.3(477) *Титов А. М.* Адвокатська таємниця: питання теорії і практики / А. М. Титов // Адвокат. 2007. № 11–12. С. 34–35.

Розглянуто актуальні питання теорії і застосування правового інституту адвокатської таємниці, визначено її предмет та межі. Надано пропозиції щодо внесення змін у законодавчому регулюванні адвокатської таємниці, а саме, в ст. 9 ЗУ «Про адвокатуру» потрібно внести доповнення щодо надання адвокату прав розголошувати адвокатську таємницю, якщо це необхідно для запобігання тяжкого чи особливо тяжкого злочину.

10.01–02.08.1161.

347.965(477).001.73 *Узун Н. Ф.* Сучасна адвокатура України та актуальні питання її реформування / Н. Ф. Узун // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ОНЮА. — О., 2007. — Вип. 36. — С. 399–404.

Досліджено питання реформування адвокатури України. Зосереджено увагу на проблемах та перспективах вдосконалення законодавства про адвокатуру щодо створення єдиного адвокатського об'єднання, членство в якому буде обов'язковим для всіх адвокатів України. Розглянуто питання судового представництва і здійснення захисту в кримінальних справах не тільки адвокатами, а й фахівцями у галузі права, які не мають відповідного свідчення про право на зайняття адвокатською діяльністю. Автор дійшов висновку, що прийняття нового ЗУ «Про адвокатуру» зможе вирішити ряд проблем, які унеможливають повноцінну діяльність сучасної адвокатури.

10.01–02.08.1162.

343.121.4(477) *Чайка Р. А.* Теоретичні та практичні засади участі захисника на досудовому слідстві за призначенням / Р. А. Чайка // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична : зб. наук. пр. Л., 2008. Вип. 1. С. 363–371.

Розглянуто проблемні аспекти участі захисника на досудовому слідстві за призначенням особи, яка провадить дізнання. Проаналізовано порядок оплати праці захисника за надання правової допомоги у кримінальних справах за рахунок держави. Обґрунтовано механізм реалізації права обвинуваченого на захист, гарантованого Конституцією України. Запропоновано внести зміни до положень чинного законодавства, які регламентують діяльність захисника на досудовому слідстві за призначенням.

НОТАРІАТ

Книги

10.01–02.08.1163.

347.961 *Зайцева Т. И.* Нотариальная практика : ответы на вопросы / Т. И. Зайцева. М. : Волтерс Клувер, 2007. 528 с.

Содержатся разъяснения актуальных вопросов современной нотариальной практики. Даны ответы на 350 вопросов, которые поступали в Центр нотариальных исследований, задавались на семинарах и занятиях с нотариусами, ставились в судебной и в целом юридической практике. Вопросы сгруппированы по следующим темам: общие вопросы организации деятельности нотариата, общие правила совершения нотариальных действий, удостоверение доверенностей, удостоверение договоров об отчуждении недвижимого имущества, удостоверение договоров ипотеки, удостоверение прочих договоров, семейное право в нотариальной практике, наследственное право в нотариальной практике, совершение прочих нотариальных действий.

10.01–02.08.1164.

347.961(477)(075.8) *Сміян Л. С.* Нотаріат в Україні : навч. посіб. / Л. С. Сміян, Ю. В. Нікітін, П. Г. Хоменко ; за ред. Ю. В. Нікітіна. — К. : КНТ, 2007. — 680 с.

Підручник розроблено у відповідності до положень Конституції України, Цивільного та Цивільного процесуального кодексів, ЗУ «Про нотаріат», Інструкції про порядок вчинення нотаріальних дій нотаріусами України та інших нормативно-правових актів України. Структура і зміст його визначаються програмою навчального курсу «Нотаріат в Україні», який вивчається студентами юридичних факультетів вищих навчальних закладів.

12.00.11. МІЖНАРОДНЕ ПРАВО

Книги

11.01—02.08.1165.

341.4 Волеводз А. Г. Международный розыск, арест, конфискация и передача иностранным государствам денежных средств и имущества, полученных преступным путем, а также вещественных доказательств по уголовным делам / А. Г. Волеводз, А. Б. Соловьев. М. : Юрлитинформ, 2007. 440 с. (Б-ка международного права).

Проанализированы важные аспекты сотрудничества правоохранительных органов различных стран — международный розыск, арест и конфискация денежных средств и имущества, полученных преступным путем, а также передача вещественных доказательств по запросам компетентных органов зарубежных государств. Рассмотрены международно-правовое и внутригосударственное регулирование этой деятельности в государствах различных правовых семей, законодательство об этом государств — участников СНГ, а также методические и организационные аспекты этой деятельности. Даны рекомендации по совершенствованию правового регулирования этой деятельности, изложены ее процессуальные особенности.

11.01—02.08.1166.

341.1/8:349.6(075.8) Копылов М. Н. Введение в международное экологическое право : учеб. пособие / М. Н. Копылов. М. : РУДН, 2007. 267 с.

Проанализированы основные категории и институты международного экологического права. Раскрыт предмет международного экологического права, субъективный состав и особенности международных экологических отношений. Представлен краткий очерк истории возникновения и развития международного экологического права. Содержится новый взгляд на систему источников международного экологического права с их подробной характеристикой, раскрыты основные направления, виды и формы прогрессивного развития и кодификации данной отрасли. Обосновано наличие девяти отраслевых принципов международного экологического права и раскрыто юридическое содержание каждого из них. Рассмотрено современное состояние и перспективы международно-правового регулирования наиболее острых экологических проблем.

11.01—02.08.1167.

341.174(4):349.6 Лозо В. И. Правовые основы экологической стратегии Европейского Союза (Концепция, программное обеспечение, систематизация и комментарий действующего законодательства ЕС) / В. И. Лозо. Х. : Право, 2008. — 368 с.

Проанализированы процессы формирования и развития правовых основ экологической стра-

тегии Европейского Союза, ее содержание и особенности, структура и принципы отношений с национальным законодательством государств-членов и соответствующими институтами международного права, условия применения, порядок и степень юрисдикционной защиты экологических норм, особенности построения и деятельности природоохранных структур ЕС. Исследованы основные понятия и категории экологической стратегии ЕС.

11.01—02.08.1168.

341.3(075.8) Репецкий В. М. Міжнародне гуманітарне право : підручник / В. М. Репецкий, В. М. Лисик. К. : Знання, 2007. 467 с.

Викладено теоретичні основи міжнародного гуманітарного права, розглянуто поняття, предмет, норми та принципи міжнародного гуманітарного права, основні етапи його становлення і розвитку, питання міжнародно-правового регулювання ведення збройного конфлікту, захисту жертв війни і цивільних об'єктів. Призначено для студентів, аспірантів, викладачів юридичних факультетів і факультетів міжнародних відносин ВНЗ.

11.01—02.08.1169.

341.174(4) Хохлов И. И. Наднациональность в политике Европейского Союза / И. И. Хохлов. — М. : Междунар. отношения, 2007. — 160 с.

Термин «наднациональность» до сих пор практически не фигурирует в книгах и статьях по вопросам европейской интеграции на русском языке. Объяснены закономерности и сущность феномена наднациональной интеграции. Определены факторы становления наднациональности в ЕС: внешние — формирование нового миропорядка после Второй мировой войны, роль в нем США, окончание «холодной войны», распад СССР, демократические революции в странах Центральной и Восточной Европы; внутренние — эволюция самой интеграционной системы (европейского права, институциональной структуры), а также внедрение субсидиарности как метода и принципа управления.

Автореферати

11.01—02.08.1170.

341:349.7 Борцевич П. С. Міжнародно-правове регулювання фізичного захисту ядерних матеріалів : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.11 / Борцевич Павло Святославович ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К., 2008. 17 с.

З'ясовано нормативно-правовий зміст міжнародно-правового регулювання фізичного захисту ядерних матеріалів. Проведено аналіз вимог міжнародних актів щодо побудови системи фізичного захисту ядерних матеріалів. Вивчено

міжнародно-правові аспекти відповідальності за злочини, які спрямовані на незаконне вилучення та використання ядерних матеріалів і ядерних установок та визначено рівень відповідності норм кримінального законодавства держав-учасниць положенням Конвенції про фізичний захист ядерного матеріалу 1979 р. з прийнятою в 2005 р. до неї Поправкою. Розроблено конкретні пропозиції та рекомендації щодо удосконалення норм законодавства України у сфері забезпечення фізичного захисту ядерних матеріалів.

11.01—02.08.1171.

341.226:629.7.067 *Герасимов Р. О.* Розвиток міжнародно-правових принципів і норм у сфері забезпечення цивільної авіації: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.11 / Герасимов Ростислав Олегович; Ін-т законодавства Верховної Ради України. К., 2008. 20 с.

Визначено та проаналізовано принципи і норми міжнародного права з питань забезпечення цивільної авіації та їх застосування на практиці. Досліджено проблеми статусу міжнародних авіаційних регламентів, відповідальності держав за вчинення міжнародно-протиправних діянь та інших діянь, що спричинили шкоду об'єктам цивільної авіації, діяльності міжнародних організацій по забезпеченню реалізації норм міжнародного права. Сформульовано наукові висновки та пропозиції щодо вдосконалення міжнародно-правового врегулювання забезпечення цивільної авіації, зокрема запропоновано розробку нової багатосторонньої міжнародної конвенції, визначено принципові положення нової конвенції.

11.01—02.08.1172.

344.231(043.3) *Кавун В. Ф.* Механізми міжнародного контролю у сфері прав людини: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.11 / Кавун Валентин Федорович; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2008. — 18 с.

Досліджено механізми міжнародного контролю у сфері прав людини в межах Ради Європи, в тому числі позасудовому механізмі контролю у сфері прав людини, контрольній діяльності Комітету Міністрів, Парламентської Асамблеї, Комісара ради Європи з прав людини. Розглянуто спеціальні позасудові механізми контролю у сфері прав людини Ради Європи, включаючи систему контролю за дотриманням Європейської соціальної хартії, контрольного механізму Європейського комітету з питань запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню та Рамкової конвенції про захист національних меншин разом з контрольною діяльністю ОБСЄ у сфері захисту національних меншин. Досліджено значення критеріїв ефективності для підвищення рівня цих механізмів в Україні.

11.01—02.08.1173.

341.33(043.3) *Лисик В. М.* Правовий статус міжнародного комітету Червоного Хреста у

міжнародному праві: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.11 / Лисик Володимир Михайлович; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К., 2008. 20 с.

Проаналізовано правовий статус Міжнародного комітету Червоного Хреста (МКЧХ) у міжнародному праві. Розглянуто питання про юридичну природу МКЧХ, досліджено юридичні підстави діяльності цієї неурядової організації. Досліджено питання міжнародної правосуб'єктності МКЧХ у контексті сучасних поглядів на правосуб'єктність міжнародних міжурядових та міжнародних неурядових організацій. Розглянуто питання про правове становище МКЧХ, проаналізовано його внутрішньоорганізаційний механізм. Досліджено питання взаємовідносин з іншими суб'єктами міжнародного права, зокрема державами та міжнародними організаціями. Особливу увагу приділено дослідженню впливу МКЧХ на становлення, розвиток та кодифікацію норм міжнародного гуманітарного права.

11.01—02.08.1174.

341.231.14(043.3) *Лобода К. С.* Міжнародно-правове регулювання соціальних відносин в Європі: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.11 / Лобода Ксенія Сергіївна; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К., 2008. 20 с.

На монографічному рівні досліджено міжнародно-правове регулювання сфери соціальних відносин у Європі, правові засади Ради Європи та Європейського Союзу в соціальній сфері. Особливу увагу приділено характеристиці інституційного механізму регулювання соціальних відносин в рамках Євросоюзу та соціальним стандартам Ради Європи. Проаналізовано організаційно-правові засади співробітництва України з Євросоюзом у сфері соціальних відносин та участь України в переглянутій Європейській соціальній хартії.

11.01—02.08.1175.

341.43:341.176(4)(043.3) *Сірант М. М.* Статус біженців у Європейському Союзі: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.11 / Сірант Мирослава Миколаївна; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. — К., 2008. — 16 с.

Досліджено проблему статусу біженців у Європейському Союзі. Викладено історичні передумови становлення й розвитку міжнародно-правових норм, які стосуються статусу біженців у межах Європейської системи. Проаналізовано правовий механізм забезпечення норм, що визначають правовий статус біженців в ЄС. Доведено, що дедалі більш важливого значення набувають визначення поняття «біженець», прийняті на регіональному рівні, через те є потреба у розширенні даного поняття і на універсальному рівні. Проаналізовано законодавство України про біженців та запропоновано зміни та доповнення до чинного законодавства з метою його подальшого вдосконалення та приведення у відповідність з нормами міжнародного права.

11.01—02.08.1176.

341.23:339.162.3(043.3) *Турченко О. Г.* Правове регулювання державних закупівель товарів, робіт та послуг Європейського Союзу (зближення законодавства України з правом ЄС): автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.11 / Турченко Ольга Григорівна; Ін-т законодавства Верховної Ради України. К., 2008. 20 с.

З'ясовано теоретичні і правові засади правового регулювання державних закупівель на території ЄС. Наведено загальну характеристику становлення законодавства України про державні закупівлі. Визначено основні напрями зближення законодавства України щодо державних закупівель з правом ЄС у цій сфері. Здійснено теоретико-правовий аналіз понять: «право Європейського співтовариства», «право Європейського Союзу», «європейське право», «європейське міжнародне право». Розкрито сутність й співвідношення понять «гармонізація», «уніфікація», «адаптація», «зближення» законодавства у світлі права України та Європейського Союзу. Досліджено механізм контролю за дотриманням норм права ЄС у галузі державних закупівель. Запропоновано практичні рекомендації щодо заходів, спрямованих на вдосконалення законодавства і практики України та їх зближення з правом ЄС у сфері державних закупівель та контролю за їх виконанням.

Реферати

11.01—02.08.1177.

341(540)653 *Буткевич О. В.* Міжнародне право середньовічної Індії / О. В. Буткевич // Часопис Київського університету права. 2007. — № 4. — С. 192—196.

У статті розглядається проблема становлення міжнародного права в середньовічній Індії. Автором виділяються два фактори впливу на міжнародно-правові погляди цього періоду: це зовнішній (провідна роль Індії в регіоні) та внутрішній (схильність до збереження стародавніх традицій). Поряд з розвитком власних джерел міжнародного права й становлення таких інститутів, як право миру, право війни, ідея нейтралітету, відмічається вплив мусульманських правових джерел. У зв'язку з цим у статті проводиться поділ середньовічних міжнародно-правових доктрин на дві категорії: доктрини країн Арьяварти (цивілізації, що склалися на індійському субконтиненті до приходу ісламу) та мусульманські доктрини міжнародного права.

Автор шукає відповідь на питання: як міжнародно-правовому індуїзму вдалося вижити, незважаючи на те, що до 1707 р. частина Індії перебувала під ісламською окупацією? І знаходить відповідь — це відбулося завдяки, по-перше, тому, що не вся територія була під впливом ісламу, по-друге, через конфлікт двох правових систем, з яких одна базувалася на ідеї універ-

сальності права, інша — на ідеї ісламської релігії в його основі. У середньовічній Індії основним джерелом права стає Коран, крім того відбувається посилення міжнародного договору як джерела міжнародного права. По-новому почали тлумачитися питання міжнародної правосуб'єктності. Зокрема, зазнав змін інститут визнання. Йшлося про визнання халіфатом, визнання іншими ісламськими правителями халіфа, визнання ісламом неісламських правителів.

Отже, завдяки двом напрямкам розвитку — збереження власних традицій та широкомасштабне сприйняття і розвиток ісламського бачення міжнародного права середньовічна Індія була добре знаною серед європейських держав. Автор зазначає, що й сучасна міжнародно-правова думка розвивається на основі й під впливом досягнень, ідей, концепцій та теорій середньовічної Індії.

Ю. В. Чайковський

11.01—02.08.1178.

341.1/8:504:623.459 *Гликман О. В.* Десять лет Конвенции о запрещении химического оружия / О. В. Гликман, И. И. Синякин // Московский журнал международного права. — 2007. — № 4. — С. 177—194.

Статья посвящена десятилетию с момента вступления в силу Конвенции о запрещении разработки, производства, накопления и применения химического оружия и его уничтожении (далее — Конвенция), вступившей в силу 29 апреля 1997 года.

Авторы обращают внимание на вопросы и проблемы, которые удалось решить благодаря действию Конвенции. Среди достигнутых результатов: учреждение Организации по запрещению химического оружия, включающей 182 государства-члена. В настоящее время из эксплуатации выведено 100 % объявленных объектов по производству химического оружия уничтожены либо конверсированы на мирные цели; уничтожено почти треть всех химических боеприпасов и контейнеров, подпадающих под юрисдикцию Конвенции и т.д.

О. В. Гликман, И. И. Синякин уделяют значительное внимание проблемам, связанным с применением и эффективностью Конвенции. В статье поднимается вопрос о критериях, относительно которых то или иное химическое средство должно быть ликвидировано, а также уделяется внимание вопросам, связанным с применением химических средств в правоохранительной деятельности.

Авторы пришли к выводу, что Российская Федерация, являющаяся участником Конвенции, приводит законодательство в соответствие с Конвенцией, разрабатывает новые «нелетальные» виды химических средств и боеприпасов.

С. Процен

11.01—02.08.1179.

341.44 *Кучухидзе С. Т.* Некоторые аспекты развития института экстрадиции / С. Т. Кучу-

хидзе // Московский журнал международного права. 2007. № 4. С. 260–272.

Автор в хронологической последовательности исследовал специфические факторы, которые содействовали появлению и развитию института экстрадиции.

В рабовладельческую эпоху экстрадиция иностранных подданных была допустима при наличии договоров. Экстрадиция вплоть до XV века так же осуществлялась на основе договорных норм, однако самостоятельного договора об экстрадиции того периода не известно. С XVI века возросла роль консульских учреждений по вопросам экстрадиции.

Автор постарался научно обосновать роль консульских учреждений в вопросах экстрадиции либо отказа в ней. Немалую роль в развитии института экстрадиции сыграли существовавшие в XIX веке теории международного и уголовного права. Автором выделяются «территориальная», «национальная», «реальная» и «космополитическая» (универсальная) теории.

После окончания Второй мировой войны перед международным сообществом активно встал вопрос об экстрадиции лиц, обвиняемых в международных преступлениях. Появление международных документов о защите прав человека во второй половине XX века существенно изменило сферу экстрадиции. Создалась правовая база, которая позволяла государствам, имеющим разные правовые системы и находящимся в разных регионах, сблизить свои законодательства.

Автор приходит к выводу, что, имея представление о развитии института экстрадиции в разные эпохи, возможно предвидеть тенденции его последующего развития, а также прогнозировать его влияние на современное общество.

С. Нестеренко

11.01–02.08.1180.

341.388(497.1) Мезяев А. Б. Судебный процесс против профессора Воислава Шешеля в Международном трибунале по бывшей Югославии: некоторые вопросы теории и практики международного права / А. Б. Мезяев // Московский журнал международного права. 2007. № 4. С. 82–109.

В статье рассматривается процесс в Международном трибунале по бывшей Югославии против профессора В. Шешеля, обвиненного в 2003 г. в совершении преступлений против человечности и нарушении законов и обычаев войны. Автор считает, что правовые основания обвинения В. Шешеля отсутствуют. А. Б. Мезяевым приводятся примеры нестандартного поведения обвиняемого в зале суда.

В статье рассматриваются три основные проблемы: 1. Незаконность Международного трибунала по бывшей Югославии. 2. Нарушение принципа беспристрастности суда. 3. Нарушение принципа справедливого судебного процесса. По мнению автора, юристы должны предпринять реальные действия для защиты незаконно обвиненных и осужденных, в том числе В. Шешеля.

По мнению А. Б. Мезяева, следует не только досрочно прекратить деятельность Международного трибунала по бывшей Югославии, но и оправдать всех осужденных. Для этой цели необходимо создать профессиональную международную группу юристов. Целью группы будет доказательство юридической противоправности решений МТБЮ.

С. С. Нестеренко

11.01–02.08.1181.

341.231.14 Оганесян С. М. Понятие международных стандартов прав человека / С. М. Оганесян // Международное публичное и частное право. — 2008. — № 2. — С. 18–21.

Статья посвящена исследованию понятия «международные стандарты прав человека». Автор обращает внимание на неодинаковый смысл, вкладываемый в данный термин разными авторами. Так, приводится понимание «международных стандартов прав человека» А. В. Стремуховым, который выделяет 2 группы международных стандартов в области прав человека. Это: права и свободы человека; ограничения прав. Однако другие исследователи считают, подчеркивает автор, что термин «стандарты» применительно к обязательствам в сфере прав человека не вполне корректен. Данная позиция аргументируется тем, что под стандартом обычно понимается типовой образец, эталон, модель, принимаемые за исходные для сопоставления с ними других подобных объектов».

В настоящее время вопрос приобретает особую актуальность ввиду предложений создания единого международного акта по правам человека в виде кодекса, в котором будут собраны во едино и систематизированы все те многочисленные нормы, которые разбросаны ныне по отдельным документам. Автор отмечает, что именно тут возникает принципиально важная проблема, возможна ли вообще универсальная концепция международных стандартов прав человека. Приводятся аргументы «за» и «против». Так, Е. А. Лукашева утверждает, что в современном мире, когда проблема защиты прав человека вышла далеко за пределы каждого отдельного государства, возникла необходимость в создании универсальных международно-правовых стандартов, также являющихся основными правами человека. Другие исследователи утверждают, что концепция прав человека, заложенная во Всеобщей декларации прав человека, исходила из западного понимания. Общемировые стандарты фактически навязаны западными странами, исходя из присущих им ценностей. Эти авторы ставят под сомнение саму идею универсальности прав человека. В противовес автор статьи приводит в защиту слова Р. А. Мюллерсона о том, что Всеобщая декларация прав человека — это именно декларация и отношение к ней должно быть соответствующее. Общие принципы, закрепленные в ней, наполняются различным конкретным содержанием в контексте отдельной цивилизации.

Автор отмечает, что противоречия между раз-

ными моделями человека, а отсюда и концепции прав человека были одной из главных тем идеологической борьбы Востока с Западом. Представляется неправильным соизмерять осуществление «прав человека» с возможностями общества, его экономическим развитием, политической культурой населения в силу неодинакового развития государств. Некоторые авторы считают, что необходимо выстроить иерархию прав и свобод, чтобы уточнить, какие из них должны быть сохранены в первую очередь, а какие могут быть ограничены, если того требует защита других, более важных и существенных, прав человека. Однако данная точка зрения представляется автору статьи неприемлемой, т.к. нельзя говорить о значимости и важности тех или иных прав и свобод: все они необходимы для достойного человеческого существования, и нельзя гарантировать одни права в ущерб другим.

Автор приходит к выводу, что если возможности государства не позволяют в полной мере реализовать все права и свободы, оно может рассчитывать на содействие международного сообщества. Для этого и созданы специальные международные механизмы по содействию в осуществлении прав человека.

Ю. В. Чайковский

11.01-02.08.1182.

341(091) *Сафронова Е. В.* История науки международного права: юбилейные даты 2008 г. / Е. В. Сафронова // *Международное публичное и частное право*. — 2008. — № 3. — С. 2–5.

В статье обращается внимание на историю международно-правовой науки России и на юбилеи 2008 г., внесших значительный вклад в ее развитие.

Автор отмечает актуальность творческого наследия представителей отечественной международно-правовой науки, особенно в условиях глобализации, когда на первый план выходят вопросы соотношения международного общения и государственного суверенитета, перспективы создания наднациональных органов и «межгосударственных союзов». Теоретическую основу для ответов на данные вопросы мы можем найти в трудах замечательных российских классиков международного права, в частности таких, как М. Н. Капустин, Н. М. Коркунов, И. А. Ивановский. Приводятся краткие биографические сведения о них и их основные международно-правовые идеи.

Анализируя взгляды российских ученых-международников, автор отмечает их значительный вклад в разработку теории международного права. М. Н. Капустин, Н. М. Коркунов, И. А. Ивановский участвовали в оживленной дискуссии «универсалистов» и «партикуляристов», т.е. защитников идеи международного общения в рамках свободного межгосударственного союза, в котором международное право имеет функцию регулирования отношений в рамках межгосударственного союза, и сторонников идеи государственного суверенитета. Ученые основную фун-

кцию международного права усматривали в регулировании отношений между суверенными государствами. Так, М. Н. Капустин задачу международного права видел в примирении интересов национальных и общечеловеческих. Близкие к концепции М. Н. Капустина были и идеи, высказанные И. А. Ивановским, согласно которым международное право — это совокупность юридических норм, определяющих взаимные отношения держав как самостоятельных политических единиц. Н. М. Коркунов был сторонником теории международной охраны прав и определял задачу международного права как «охрана юридических отношений совместной деятельностью нескольких государственных властей».

Также автор отмечает, что дореволюционные курсы международного права отличались большим разнообразием теорий, не утративших актуальности и сегодня. В отличие от этого, отмечается несовершенство современных учебных изданий по международному праву, их однообразие и малосодержательность.

Ю. В. Чайковский

11.01—02.08.1183.

341.1/8:504:623.454.8 *Синицына Н. В.* Режим нераспространения ядерного оружия в современных условиях / Н. В. Синицына // *Московский журнал международного права*. — 2008. № 1. — С. 186–203.

Статья посвящена истории заключения и месту Договора о нераспространении ядерного оружия (далее — Договор) в современных международных отношениях.

Н. В. Синицына анализирует причины, побудившие мировое сообщество установить запрет на распространение ядерного оружия. Значимость режима нераспространения ядерного оружия в современных условиях заключается в увеличении количества радикальных группировок, желающих решать те или иные вопросы путем силового шантажа, наряду с ростом возможности приобретения ими такого оружия.

Автор делает вывод о том, что Договор о нераспространении ядерного оружия в современной международной политике играет важнейшую роль. При этом его эффективность подвергается сомнению, например в связи с ядерными испытаниями КНДР. Следовательно, задачей мирового сообщества на сегодняшний день является совместная выработка и реализация мер, направленных на укрепление и усовершенствование режима нераспространения для обеспечения его эффективного функционирования в современных условиях. Автор указывает, что Российская Федерация как субъект данного Договора соблюдает его условия и призывает к сотрудничеству других участников международных отношений.

С. Процен

11.01—02.08.1184.

341.1/8:504 *Соколова Н. А.* На пути к созданию Всемирной организации по окружающей

среде / Н. А. Соколова // Lex Russica. 2007. № 6. С. 1141–1152.

Статья посвящена поиску путей исследования проблемы повышения эффективности международного экологического управления в глобальном масштабе.

Автор уделяет внимание причинам и предпосылкам, которые стали катализатором международных переговоров, повлекших за собой создание Всемирной организации по окружающей среде (далее — ВООС). Проводится исторический анализ причин создания данной организации.

Н. А. Соколова анализирует различные подходы и мнения относительно вопросов создания и компетенции ВООС. Рассматриваются такие вопросы, как структура и полномочия ВООС, принципы создания организации, а также ее функции. Исследуются этапы создания ВООС. Уделяется внимание современному этапу развития международных отношений на пути к созданию ВООС. Значительное внимание автор уделяет месту ВООС в системе ООН и других международных организаций, их взаимодействию и компетенции.

В заключение автор делает вывод о том, что существующий режим охраны окружающей среды недостаточно адекватно обеспечивает приоритеты как развитых, так и развивающихся стран. По его мнению, следует поддержать саму идею создания международной экологической организации, но только создание такой организации, как ВООС, лишь учредит еще один международный орган, а для его эффективной работы потребуется еще и политическая воля государств относительно объема полномочий и ресурсов, которыми они наделят такую международную организацию.

С. Процен

11.01–02.08.1185.

341.638(567) *Тамир Муаффах Зияд*. Политико-правовые и социально-экономические последствия применения санкций к Ираку / Тамир Муаффах Зияд // Часопис Київського університету права. 2008. № 1. С. 184–188.

Статья посвящена анализу политико-правовых и социально-экономических последствий применения принудительных мер к Ираку. Участие Организации Объединенных Наций в пресечении противоправного нападения весной 1990 г. Ирака на соседнее суверенное государство Кувейт стало важной крупномасштабной акцией по применению санкций.

Как отмечает автор, режим санкций действовал на протяжении почти тринадцати лет до его отмены резолюцией Совета Безопасности в мае 2003 г. Автор особо подчеркивает, что политической и научной общественностью он характеризовался как беспрецедентный и крайне разрушительный по его социально-экономическим последствиям.

В статье проанализирован специальный доклад, подготовленный специалистами ООН, кото-

рый указывал на высокие социально-экономические показатели Ирака до применения санкций. Резкий спад промышленного производства в стране, обусловленный режимом санкций, повлиял на все стороны жизни, в том числе увеличение смертности населения.

Автор возлагает ответственность за это прежде всего на Соединенные Штаты. Кроме того, он отмечает, что разрушающие последствия экономических санкций усугубляли бедствия населения страны и разруху национальной экономики, вызванные воздушными бомбардировками силами коалиции и введения в последующем режима военной оккупации.

Как представляется автору, негативные последствия применения принудительных мер к государству-нарушителю возникают и для третьих стран. Приводится мнение И. И. Лукашука о том, что следующей проблемой применения санкций будет проблема компенсации ущерба, причиненного ими третьим государствам, страдающим от разрыва связей с Ираком. Для автора очевидно, что ситуацию усложнило введение Советом Безопасности нового порядка возмещения ущерба. Отмечая, что правила Управляющего Совета Комиссии по санкциям не разрешают Ираку быть представленным в нем, отстраняют Ирак от участия в процедурах и не дают права на возражение или даже апеллирование, автор полагает, что статус и процедура Комиссии не соответствовали практике, принятой в международных компенсационных процедурах. Автор подчеркивает, что по существу это было попыткой применения административного права к суверенному государству, беспрецедентной в истории разрешения международных споров и, самое главное, игнорирующей принципы равенства и равных возможностей участвующих сторон. Проведенное исследование позволило автору сделать вывод о том, что проблема реализации прав потерпевших от санкций государств на компенсацию не нашла удовлетворительного решения.

Для урегулирования вопросов ответственности был создан специальный Компенсационный Фонд и еще один вспомогательный орган Совета Безопасности ООН — Комиссия по компенсациям (ЮНКК), которая должна была рассматривать иски об удовлетворении претензий. В Комиссии Ирак был лишен процессуальной правоспособности.

Резюмируя, автор подчеркивает, что мнение, высказываемое в международно-правовой литературе о том, что современный механизм применения санкций в системе ООН и содержание принимаемых в этой связи резолюций Совета Безопасности не всегда сбалансированы, нашло подтверждение. Практика применения санкций к Ираку свидетельствовала, что последствия далеки от целей, которые преследуются при их введении.

М. В. Грушко

Статті

11.01–02.08.1186.

341.217(4/7) *Бабін Б. В.* Проблематика ролі програм Організації Північноатлантичної угоди (НАТО) для сучасного міжнародного права / Б. В. Бабін // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ОНЮА. О., 2007. Вип. 37. С. 265–271.

Проаналізовано міжнародно-правовий статус та класифікацію програм НАТО у системі джерел міжнародного права. Визначено їх значення для євроатлантичної безпеки та євроатлантичної інтеграції України. Розглянуто форми програмно-управлінської діяльності НАТО, обґрунтовано значення, природу, взаємозв'язок програм альянсу та їх впливу на міжнародні відносини і на національне законодавство. Обґрунтовано, що програми альянсу можна розглядати як специфічне джерело регламентації процесів розвитку НАТО та його взаємодії з іншими партнерами суб'єктами міжнародно-правових відносин.

11.01–02.08.1187.

341.225:347.27 *Барінова І.* Новый международно-правовой режим морских залогов и ипотек / И. Барінова // Хозяйство и право. 2007. — № 11. — С. 113–126.

Проанализированы основные положения Международной конвенции о морских залогах и ипотек 1993 г., которая явилась третьей попыткой международного сообщества улучшить условия для финансирования постройки и покупки судов путем установления соответствующих гарантий защиты интересов лиц, осуществляющих такое финансирование. Отмечено, что Конвенция способствовала достижению более высокого уровня единообразия в области морских залогов и ипотек на международном уровне в сравнении с международными конвенциями об унификации некоторых правил относительно морских залогов и ипотек 1926 г. и 1967 г.

11.01–02.08.1188.

341.231.14 *Васильева Н. Г.* Поняття права на цілісність особистості та його міжнародно-правова характеристика / Н. Г. Васильєва // Проблеми законності : респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2008. Вип. 94. С. 225–231.

Досліджено поняття права на цілісність особистості. Здійснено аналіз суті та змісту поняття цього права. Акцентовано увагу на зростання інтересу науковців до питань захисту права на цілісність індивіда з розвитком біомедицини та прогресом біотехнологій. Відмічено, що класифікацію прав і свобод людини відображено у міжнародному документі, спрямованому на захист права людини на фізичну і психічну цілісність у сфері біомедицини Хартії ЄС. Сформульовано висновок, що закріплення права на цілісність особистості в міжнародно-правових актах з біомедицини виявило яскравий контраст у підходах до поняття, змісту й захисту

цілісності людини між основними міжнародними актами про права людини і міжнародними документами з галузі біоправа.

11.01–02.08.1189.

341.231.14 *Васильєва Н. Г.* Право людини на фізичну і психічну цілісність і правове регулювання біомедицини в Європейському Союзі / Н. Г. Васильєва // Проблеми законності : респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2007. — Вип. 92. — С. 153–159.

Вивчено поняття, місце і роль права людини на фізичну і психічну цілісність серед європейських правових стандартів біомедичної практики. Наведено визначення Т. Л. Тейлора Декларації ЮНЕСКО про геном та права людини 1997 р. для розкриття поняття й сутності права людини на фізичну і психічну цілісність і правове регулювання біомедицини в ЄС. Розглянуто зміст ст. 3 Хартії ЄС про основні права, оскільки на сьогодні вона є єдиним у європейському міжнародному праві прикладом закріплення цього права. Роз'яснено позицію законодавців ЄС щодо значення Хартії для правової регламентації сфер біології і медицини.

11.01–02.08.1190.

341.232.7(4) *Верланов С. О.* Європейська соціальна хартія: особливості принципів міжнародного тлумачення (за матеріалами практики Європейського комітету соціальних прав) / С. О. Верланов // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2008. — № 2. — С. 119–129.

Досліджено систему основних принципів, які використовує Європейський комітет соціальних прав у своїй діяльності, їх вплив на правозастосовну діяльність, направлену на захист прав за Європейською соціальною хартією як прав власне юридичних. Ними є: принцип фундаментальної єдності усіх груп прав; принцип ефективності; принцип пропорційності; принцип автономності; принцип свободи національного розсуду. Визначено головну мету запровадженого Хартією правопорядку щодо соціально-економічних прав. Розглянуто діяльність Європейського комітету соціальних прав та проаналізовано його основну функцію.

11.01–02.08.1191.

341.174(4):341.21 *Грицаєнко Л. Л.* Проблеми правової природи та правосуб'єктності Європейського Союзу / Л. Л. Грицаєнко // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2008. Вип. 39. С. 611–620.

Вивчено та проаналізовано погляди щодо правового статусу та правосуб'єктності ЄС. Досліджено основні критерії, відповідно до яких ЄС можна порівняти з міжнародною організацією. Визначено питання, що являє собою ЄС, до якого Україна бажає вступити, розглянуто правову природу ЄС. Проаналізовано розвиток ЄС як шляхом поглиблення інтеграції, так і зав-

дяки його розширенню. Зазначено, що ЄС виступає своєрідним об'єднанням держав та їх народів і характеризується наявністю певних наднаціональних елементів. Виділено основні елементи, що дозволяють певним чином порівнювати ЄС із державним утворенням.

11.01—02.08.1192.

341.225.5:347.795.3 *Даніленко Д. В.* Міжнародна Конвенція про перевезення багажу пасажирів морем (1967 рік) / Д. В. Даніленко // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ОНЮА. — О., 2007. — Вип. 36. — С. 387—391.

Акцентовано увагу на швидких темпах розвитку туристичного бізнесу, зокрема, на ринку круїзного судноплавства. Визначено необхідність вивчення тих міжнародно-правових актів, які ще не набрали чинності, але становлять практичний та науковий інтерес. Детально проаналізовано положення Міжнародної конвенції про уніфікацію деяких правил, що стосуються перевезення багажу пасажирів морем 1967 року, що була прийнята в Брюсселі 27 травня 1967 року на XII сесії Дипломатичної конференції з морського права.

11.01—02.08.1193.

347.82 *Добідовська Я. О.* Правові аспекти лібералізації повітряних перевезень у регіональних угодах про повітряне сполучення / Я. О. Добідовська // Науковий вісник Чернівецького університету. Правознавство : зб. наук. пр. Чернівці, 2007. — Вип. 375. — С. 53—57.

Проаналізовано всі чинні регіональні домовленості повітряних перевезень, що діють у країнах, які входять до складу відповідних груп. Розглянуті правові механізми регулювання свідчать про рух у напрямку лібералізації на регіональному та субрегіональному рівнях, що застосовується, в основному, як частина загальної конструкції спільних ринків чи економічних інтеграційних процесів, які мають дуже тісну економічну інтеграцію між країнами членами субрегіону. Зазначено, що регіональні механізми передбачають право вибору темпів та шляхів лібералізації, одночасно з правовим закріпленням поступових змін у регулюванні повітряних перевезень, що в майбутньому приведе до повного доступу до ринку.

11.01—02.08.1194.

341.123:339.72 *Дунас О.* Особливості та основні напрями співробітництва України з міжнародними фінансовими організаціями системи ООН / О. Дунас // Право України. — 2008. — № 2. — С. 112—115.

Спрямовано увагу на аналіз загальних особливостей співробітництва України з міжнародними фінансовими організаціями (МФО). Досліджено специфіку та основні напрями співпраці України з МФО універсального характеру. Відзначено особливе місце у системі МФО з питань міжнародного співробітництва у сфері

регулювання валютно-фінансових і кредитних відносин організації системи ООН.

11.01—02.08.1195.

341.96:339.7 *Іванський А. Й.* До питання про визначення поняття «міжнародне фінансове право» / А. Й. Іванський, О. І. Зоріна // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ОНЮА. — О., 2007. — Вип. 36. — С. 347—351.

Зазначено, що глобалізація суспільних відносин, розширення спектра і суб'єктного складу міжнародних відносин, визначення правил ведення фінансової діяльності між іноземними учасниками без сумніву дозволяють говорити про індивідуальну визначеність відособленої групи суспільних відносин, що виникають у ході мобілізації і використання централізованих та децентралізованих фондів державних коштів між іноземними учасниками. Проаналізовано поняття фінансів, суб'єкта міжнародних фінансових відносин, предмета міжнародного фінансового права. Виділено основні види міжнародних фінансових відносин. Зазначено, що специфічні особливості міжнародних фінансових відносин визначені, насамперед, характером об'єкта цих відносин і цілями їх виникнення. Приділено увагу питанню взаємозв'язку норм міжнародного і національного фінансового права. Наведено авторське визначення міжнародного фінансового права.

11.01—02.08.1196.

341+342:340.132 *Іванченко О. М.* Про співвідношення норм національного та міжнародного права / О. М. Іванченко // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ОНЮА. — О., 2007. — Вип. 36. — С. 372—377.

На підставі аналізу конкретно-історичних процесів визначено особливості норм міжнародного права, співвідношення міжнародно-правової системи з національно-правовою системою. Звернено увагу на три основні напрями у науці міжнародного права: природно-правовий, позитивістський і гроціанський. Відзначено великий внесок юристів з питання про співвідношення міжнародного та національного права. Зазначено, що дуалістична концепція знайшла найширше визнання у доктрині, і його прихильники на сучасному етапі вважають, що формальне міжнародне і національне право, як системи, ніколи не можуть вступити в конфлікт.

11.01—02.08.1197.

343.23 *Іскров К.* Суб'єктивна та об'єктивна сторона злочинів проти людяності за Статутом Міжнародного кримінального суду / К. Іскров // Право України. — 2008. — № 4. — С. 146—150.

Досліджено суб'єктивну та об'єктивну сторону складу злочинів проти людяності, передбачених у ст. 7 Римського статуту. Охарактеризовано визначальні елементи суб'єктивної та об'єктивної сторони злочинів проти людяності, наявність яких у злочинній поведінці свідчить саме

про їх вчинення. Запропоновано теоретичну аргументацію обов'язкових ознак злочинів проти людяності, яка повинна слугувати більш впевненому та обґрунтованому сприйняттю змісту злочинної поведінки.

11.01—02.08.1198.

341.221.2(477) *Караман І.* Міжнародно-правовий статус острову Зміїного / І. Караман // *Право України.* 2007. № 9. С. 118—122.

Розглянуто справу стосовно позову Румунії проти України до Міжнародного суду ООН, що стосується встановлення єдиного морського кордону між двома державами в Чорному морі, делімітуючи ним континентальний шельф та виключні зони, що їм належать. Науково доведено, що о. Зміїний є не «скелею», а «островом», згідно зі ст. 121(1) Конвенції, і тому він не підпадає під обмеження ст. 121(3). Визначено міжнародно-правовий статус о. Зміїного, який може кардинально вплинути на морську делімітацію.

11.01—02.08.1199.

341.231.14 *Климович О.* Право прав людини як *jus cogens* сучасного міжнародного права / О. Климович // *Право України.* 2008. № 1. С. 30—34.

Визначено, що розвиток міжнародного права відбувається у напрямку надання нормам права, що регулюють права людини, статусу загальнообов'язкової норми міжнародного права (*jus cogens*). Відзначено розвиток кількох паралельних систем захисту прав людини як на національному, так і на міжнародному рівні захисту прав людини. Зазначено, що, з одного боку, це формальні механізми, утворені на основі національного права та міжнародних договорів (таких як конституції відповідних держав та Європейська конвенція прав людини), з іншого — це фундаментальні принципи, які не допускають винятків чи застережень.

11.01—02.08.1200.

341.231.14:339.923 *Кметик Х.* Зобов'язання транснаціональних корпорацій та інших підприємств у сфері прав людини / Х. Кметик // *Підприємництво, господарство і право.* — 2007. № 12. С. 15—18.

Проведено аналіз норм міжнародного права у сфері захисту основних прав і свобод людини, зокрема норм, що стосуються зобов'язань транснаціональних корпорацій та інших підприємств у сфері прав людини (права на рівні можливості та недискримінаційний режим; права на особисту безпеку; права на повагу національного суверенітету і прав людини; зобов'язання щодо захисту інтересів споживачів; зобов'язання щодо охорони навколишнього середовища тощо). Визначено та розкрито проблеми їх практичного застосування і перспектив подальшого розвитку.

11.01—02.08.1201.

341.645.5(4) *Комарова Т. В.* Рішення Суду Європейських Співтовариств: питання судового

активізму / Т. В. Комарова // *Проблеми законності : респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого.* Х., 2008. Вип. 94. С. 232—238.

Розглянуто ключове питання теорії та практики європейського права — питання юридичної сили й нормативності рішень Суду ЄС у контексті судового активізму, який є наявним фактом його діяльності. Визначено сутність і правову природу рішень Суду, які виникають у зв'язку з відсутністю в установчих договорах відповідних роз'яснювальних положень. Виділено ряд учених, які вивчали правову природу рішень Суду ЄС. Обґрунтовано питання обов'язковості власних попередніх рішень для самого Суду, тобто питання дії доктрини *stare decisis* у межах судової системи ЄС та питання про силу рішень Суду ЄС для СПІ та Трибуналу. Виявлено, що юридична сила й нормативність рішень Суду ЄС у контексті судового активізму є їх ключовими ознаками.

11.01—02.08.1202.

341:340.116 *Короткий Т. Р.* Співвідношення понять «правова система» та «система права» щодо міжнародного права / Т. Р. Короткий // *Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ОНЮА.* — О., 2007. — Вип. 36. — С. 479—487.

Виявлено особливості, сутність міжнародного права як системи права. З'ясовано характеристики міжнародного права, визначено його соціальний характер, роль і можливості у сучасному міжнародному співробітництві. Обґрунтовано значення понять «правова система» та «система права» і визначено, який з цих термінів можна вживати щодо міжнародного права. На підставі праць фахівців у галузі теорії права виявлено відмінності між правовою системою міжнародного права і системою міжнародного права.

11.01—02.08.1203.

341.1/8:349.6 *Косарева М. А.* Международно-правовой статус трансграничных природных ресурсов / М. А. Косарева // *Вестник Московского университета.* — 2007. — № 6. — С. 83—88.

Рассмотрены трансграничные природные ресурсы, находящиеся на государственных территориях. Проанализированы трансграничные природные ресурсы, местонахождение которых охватывает государственную территорию и территорию, не находящуюся под суверенитетом государств (например, анадромные и катадромные виды рыб). Изучены ресурсы, разделяемые государствами на международных территориях. Сделан вывод о том, что трансграничные природные ресурсы имеют отличный от других ресурсов международно-правовой статус.

11.01—02.08.1204.

341.176(4) *Крестовська Н. М.* Правові основи співробітництва дитячих омбудсманів європейських країн / Н. М. Крестовська // *Правове життя сучасної України : тези доп. 10-ї ювіл.*

конф. проф.-викл. і асп. складу / ОНЮА. О., 2007. С. 10–13.

Розглянуто теоретичний аспект діяльності інституту дитячого омбудсмана, який діє практично у всіх європейських країнах. Наголошено, що в сучасному інформаційному суспільстві дитина виступає як самостійний, хоча й особливий суб'єкт суспільних і правових відносин. Зазначено, що новий правовий статус дитини знайшов нормативний вираз у Конвенції ООН про права дитини 1989 р. (КПД), ключові принципи якої проголошують недискримінацію дитини, врахування кращих інтересів дитини, право дитини на виживання та розвиток, а також право дитини на участь у прийнятті рішень, які її стосуються. За своїм статусом у системі органів публічної влади дитячі омбудсмани поділяються на: парламентські, виконавчі, муніципальні, громадські. Висвітлено функції зазначеної установи. Також проаналізовано правову діяльність Європейської мережі омбудсманів для дітей (ENOC). Підкреслено, що створення та функціонування ENOC є результатом зусиль громадянського суспільства, яке через інститут дитячого омбудсмана та їхнє незалежне об'єднання отримало новий інструмент впливу на державу та інші суб'єкти політики у сфері захисту прав дитини.

11.01–02.08.1205.

342.72/73(477) *Кубієвич С. П.* Окремі питання імплементації міжнародно-правових стандартів прав людини в Україні / С. П. Кубієвич // *Держава і право. Юридичні і політичні науки* : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2007. — Вип. 37. С. 590–596.

Розкрито правові питання щодо імплементації міжнародних стандартів прав людини в Україні. Головну увагу зосереджено на законодавчому закріпленні міжнародних стандартів прав людини, що не дістали свого відображення у нормативно-правових актах України. Розкрито юридичну природу міжнародних стандартів у галузі прав людини. Проведено аналіз національного законодавства з міжнародними документами у галузі прав людини. На прикладі Європейського суду з прав людини виокремлено основні шляхи імплементації міжнародних стандартів прав людини в Україні. З'ясовано місце і роль міжнародних організацій, інститутів і механізмів у забезпеченні прав людини в Україні.

11.01–02.08.1206.

341.215.2 *Курченко С. В.* Роль и значение международных неправительственных организаций в становлении и развитии мирового гражданского общества / С. В. Курченко // *Держава і право. Юридичні і політичні науки* : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2008. — Вип. 39. С. 599–606.

Выделен стремительный количественный и качественный рост неправительственных организаций (НПО) на территории государств и международных неправительственных организа-

ций (МНПО). Представляют интерес мнения с позиций генезиса МНПО И. Валлерстайна, К. Сутера. Выделено важнейшее направление сотрудничества ООН и МНПО. Отмечено, что в современных условиях международно-правовое оформление правового статуса и деятельности МНПО производится главным образом путем установления консультативных отношений с МНПО, что свидетельствует о существенной роли институтов мирового гражданского общества в вопросах решения важнейших проблем мирового развития.

11.01–02.08.1207.

347.97/99(477+4) *Литвинчук О.* Основни співробітництва України з Європейською організацією з питань юстиції / О. Литвинчук // *Вісник прокуратури*. — 2007. — № 7. — С. 119–125.

Проаналізовано основні напрямлення співпраці Генеральної прокуратури України з Європейською організацією з питань юстиції. Розглянуто історію створення Євроюсту, визначено завдання та принципи його діяльності. Обгрунтовано основні засади співробітництва з європейськими країнами та їх судовими і правоохоронними органами.

11.01–02.08.1208.

342.721-054.73 *Навроцький В. В.* Історія виникнення та генезис субсидіарного захисту шукачів притулку / В. В. Навроцький // *Держава і право. Юридичні і політичні науки* : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2007. — Вип. 37. — С. 576–583.

Розглянуто світовий досвід застосування міжнародних стандартів захисту шукачів притулку, які не можуть бути визнані біженцями відповідно до Конвенції 1951 р., але видворення яких порушить принцип звичаєвого міжнародного права — принцип невислання. Проаналізовано різні підходи до класифікації біженців (визнаних та потенційних біженців шукачів притулку), які залежать від фактичних обставин, що змушують людей залишити країну походження і шукати притулок.

11.01–02.08.1209.

343.9:343.352(477) *Нуруллаєв І.* Правова природа рекомендацій міжнародних контрольних органів (на прикладі групи держав проти корупції) / І. Нуруллаєв // *Юридична Україна*. — 2007. — № 11. — С. 76–80.

Досліджено правову природу нормативних актів Групи держав проти корупції рекомендацій та можливості їх застосування в Україні. Проаналізовано питання про застосування міжнародно-правових норм у внутрішньому правопорядку України. Визначено, що за своєю правовою природою рекомендації Групи держав проти корупції є актами застосування норм антикорупційних конвенцій Ради Європи та автентичного тлумачення цих норм. Виконання державами — членами Групи її рекомендацій, пов'я-

заних чи не пов'язаних з тлумаченням антикорупційних конвенцій Ради Європи, має відбуватися у порядку застосування внутрішньодержавних процедур імплементації.

11.01—02.08.1210.

341.123:343.9:343.352 *Нуруллаєв І.* Роль ООН у формуванні глобальної міжнародно-правової антикорупційної стратегії / І. Нуруллаєв // Юридична Україна. 2007. № 12. С. 93—96.

Виявлено основні риси та особливості глобальних міжнародно-правових антикорупційних стратегій, розвиток яких відбувається під впливом органів та міжнародних організацій системи ООН. Надано аналіз загальних багатосторонніх міжнародних договорів, укладених в рамках чи під егідою ООН, які мають найбільше значення для розвитку загального міжнародного антикорупційного законодавства та формування глобальних міжнародно-правових антикорупційних стратегій: Конвенції про боротьбу з підкупом іноземних посадових осіб у міжнародних комерційних угодах (1997 р.), Конвенції проти корупції (2003 р.), Конвенції проти транснаціональної організованої злочинності (2000 р.).

11.01—02.08.1211.

341.174(4) *Олійник О. С.* Правова система Європейського Союзу: поняття і статус / О. С. Олійник // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ОНЮА. О., 2007. Вип. 36. С. 446—449.

Розглянуто питання про утвердження права ЄС як самостійної категорії, вказано на неоднозначність розуміння правової системи ЄС. Проаналізовано питання про розмежування права ЄС і його правової системи. Зазначено, що будь-яке визначення правової системи формулює це поняття виходячи з того, що основною його ознакою є визначена сукупність елементів правового характеру. Важливу роль тут відіграє те, які елементи будуть включені в зазначену сукупність, характер зв'язків між ними і системою.

11.01—02.08.1212.

341.215.4:331.07(100) *Полищук О.* Становление и развитие международных принципов и норм регулирования трудовой миграции / О. Полищук // Підприємництво, господарство і право. — 2008. — № 1. — С. 79—82.

Сделан анализ особенностей становления и развития международных норм и принципов регулирования трудовой миграции. Отмечены две группы всех видов норм, регулирующих вопросы трудовой миграции: непосредственно регулирующие этот вопрос и касающиеся прав трудящихся. Рассмотрены международные правовые документы Международной организации труда (МОТ), имеющие большое значение для Украины при формировании общего правового поля для осуществления внешней трудовой миграции

государств, если она ратифицирует конвенции МОТ по данной проблематике.

11.01—02.08.1213.

343.9:343.43(477) *Розвадовський В.* Принципи міжнародного співробітництва правоохоронних органів України у сфері протидії транснаціональній торгівлі людьми / В. Розвадовський // Підприємництво, господарство і право. 2008. № 1. С. 83—87.

Досліджено принципи міжнародного співробітництва правоохоронних органів України у сфері протидії транснаціональній торгівлі людьми. Виділено дві групи принципів, діалектично взаємопов'язаних між собою: основні, які характеризуються загальноновизнаними положеннями, дія яких поширюється на всю сферу міжнародного права; спеціальні, що характеризуються більш вузькою сферою застосування, зумовленою специфікою предмета міжнародно-правового регулювання. Обґрунтовано, що між цими принципами існує відношення субординації, тобто спеціальні принципи не можуть суперечити загальним принципам сучасного міжнародного права.

11.01—02.08.1214.

341.215.43 *Селезньов В. Є.* Європейське право у сфері регулювання міграційних процесів: теорія та практика / В. Є. Селезньов // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ОНЮА. О., 2007. Вип. 36. С. 412—417.

Проаналізовано стан, який склався на території Європи в рамках боротьби з нелегальною міграцією. Виділено основні міжнародно-правові акти, зміст яких безпосередньо або побічно регламентує статус мігрантів і біженців. Визначено основні напрями попадання мігрантів до Європи. Показано систему найбільш авторитетних європейських організацій, діяльність яких робить істотний внесок у розвиток і захист прав і свобод осіб, які беруть участь у процесі міграції. Вироблено шляхи вирішення проблеми нелегальної міграції.

11.01—02.08.1215.

327.2/5 *Ситников М. В.* Система международной безопасности: гносеологические подходы к пониманию и определению элементного состава / М. В. Ситников // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2007. — Вип. 38. — С. 642—649.

Определены и исследованы понятийные подходы и элементный состав международной системы безопасности, выступающей в качестве конституционно-институционального механизма предотвращения глобального вооруженного конфликта. Акцентируется внимание на методологически важном положении о том, что генезис международной системы безопасности начался с уровня национальных систем профильного характера. Отмечен всеобъемлющий характер международной безопасности, так как она вклю-

чаєт в себя экономические, политические, военные, экологические, гуманитарные, информационные и другие аспекты, которые тесно взаимосвязаны и взаимообусловлены между собой, составляя фактически ее элементный состав.

11.01—02.08.1216.

341.174(4):340.142 Шевчук С. В. Судовий прецедент у праві ЄС / С. В. Шевчук // Бюлетень Міністерства юстиції України. 2007. № 6. — С. 78—85.

У порівнянні з «класичним» прецедентним правом, визначено специфіку дії прецедентного права Суду ЄС. Розглянуто два важливих аспекти судового прецеденту у праві ЄС: перший стосується обов'язковості для Суду ЄС своєї попередньої практики з усіх категорій справ, другий — обов'язковості усіх прецедентів Суду ЄС для національних судів держав-членів. Досконало проаналізовано вісім доктрин дії прецеденту у праві ЄС.

11.01—02.08.1217.

341.44 Шульга І. В. Розвиток інституту міжнародної взаємодії у сфері боротьби зі злочинністю та видачі злочинців / І. В. Шульга // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2007. Вип. 38. С. 563—576.

Обґрунтовано можливі шляхи вдосконалення інституту екстрадиції: визначення правового статусу політичного біженця, прийняття відповідних норм, які б регламентували процес надання політичного притулку; визначення норм щодо гарантій захисту прав та свобод людини при екстрадиції у частині забезпечення цих прав державою, яка видає таких осіб, у двосторонніх договорах. Детально проаналізовано необхідні умови екстрадиції обвинуваченої особи та визначено умови забезпечення прав особи при невиданні. Розглянуто основні форми та види екстрадиційної процедури.

12.00.12. ФІЛОСОФІЯ ПРАВА

Автореферати

12.01—02.08.1218.

340.12:328.28(043.3) Смазнова І. С. Філософсько-правовий аналіз тероризму та боротьби з ним : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.12 / Смазнова Ірина Сергіївна ; Київ. нац. ун-т внутр. справ. К., 2007. 18 с.

З позицій філософії права проаналізовано феномен тероризму та боротьби з ним. Досліджено сутнісні характеристики тероризму в його історичному розвитку, а також у співвідношенні з філософсько-правовими категоріями: насильство, політика, справедливість. Розглянуто основні методологічні проблеми дослідження сучасного тероризму: зведення тероризму до суто політичного явища або до кримінального злочину; відсутність загальноприйнятого розмежування понять — тероризм, терор, війна, національно-визвольний рух, партизанська боротьба; умовна класифікація тероризму. Особливу увагу приділено сприйняттю феномена тероризму суспільною та індивідуальною свідомістю, причинам відсутності ефективної міжнародної співпраці стосовно протидії тероризму. Виявлено проблеми і тенденції міжнародної співпраці у сфері протидії тероризму: зниження ролі міжнародного права у боротьбі з тероризмом; розгляд антитерористичних заходів деякими державами як інструменту політики, а не кримінального покарання; відсутність діалектичного синтезу насильницьких і ненасильницьких методів подолання політичних конфліктів. Запропоновано теоретичні рекомендації у сфері боротьби з тероризмом.

Статті

12.01—02.08.1219.

340.12:316.257 Балинська О. М. Герменевтика правового поля / О. М. Балинська // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична : зб. наук. пр. Л., 2008. Вип. 1. С. 386—392.

Обґрунтовано правомірність вживання у науковому обігу терміно-поняття «правове поле» як окремого аспекта вираження соціокультурного простору, регульованого правом. Зазначено, що оскільки здебільшого правове поле ототожнюється з системою нормативних актів і практикою їх застосування, то саме на розкриття герменевтики правового поля як реалізації правової комунікації і зорієнтовано дослідження.

12.01—02.08.1220.

343.131.7(470) Бойко А. И. О презумптивной оснастке уголовного права / А. И. Бойко // Философия права. — 2008. — № 2. — С. 23—28.

Дана политико-юридическая оценка современного российского общества. Отмечено, что в

современном российском правоведении наблюдается мировоззренческое и инструментальное оживление, хотя одновременно правоведам свойственна гносеологическая привередливость и осторожность. Указано, что в уголовном праве России для частичной нейтрализации имманентной несправедливости закона, сближения формализованного текста с подвижной, многоликой жизнью используются лишь исключительные нормы и расширительно-ограничительное толкование. Исследована роль презумпций в мировоззренческой ориентации уголовного права. Проанализированы презумптивные откровения древних римлян и лидеров эпохи Возрождения.

12.01—02.08.1221.

340:314.7 Брик А. Д. Правовая миграциология как отрасль юридического знания / А. Д. Брик // Философия права. — 2008. — № 2. С. 51—54.

Рассмотрены теоретико-правовые основания правовой миграциологии как части теоретико-правового знания. Проанализированы особенности предмета исследования миграции. Представлены существующие в науке определения миграции. Освещены функции правовой миграциологии как отрасли юридического знания.

12.01—02.08.1222.

340.12:165 Герасимів Т. З. Гносеологічні засади взаємозв'язку філософії та права / Т. З. Герасимів // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична : зб. наук. пр. Л., 2007. Вип. 2. С. 393—402.

З'ясовано розуміння філософського знання, що у будь-якому суспільстві повинно слугувати духовному розвитку людини як особистості взагалі, так і фахівця професіонала, формуванню суспільного світогляду, який у певний спосіб визначає характер поведінки як окремої людини, так і суспільства загалом. Досліджено тенденції синтезу філософського і конкретно-наукового підходів до пізнання сутності природи і змісту права, правової дійсності, до подальшого розвитку методології і теорії вітчизняної юридичної науки, її важливих складових — правознавства і державознавства.

12.01—02.08.1223.

343.97 Герасимів Т. З. Девіантність — одна із форм розвитку складно організованих систем / Т. З. Герасимів // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична : зб. наук. пр. Л., 2008. Вип. 1. С. 378—385.

Розкрито причини існування та розвитку злочинності — однієї із форм девіантності, притаманної складно організованим системам. Окрему увагу приділено такій універсальній властивості розвитку складно організованих утворень, як їх

спрямованість. Зазначено, що свобода вибору поведінки і корекція такої свободи суспільним середовищем це органічне поєднання об'єктивного і суб'єктивного факторів реалізації свободи волі. Проаналізовано характерну особливість функціонування системних, зокрема, суспільних утворень, як цілісність соціуму, що зумовлена діалектичним за своїм характером зв'язком частини і цілого. Досліджено природу соціального конфлікту як єдності об'єктивного та суб'єктивного у прояві суспільної дестабілізації.

12.01—02.08.1224.

340.12:1 Герасимів Т. З. Місце філософії права в системі правових наук / Т. З. Герасимів // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична : зб. наук. пр. — Л., 2007. — Вип. 3. — С. 389—397.

З'ясовано суть філософії права як науки, що вивчає всі аспекти права. Проаналізовано закономірності взаємодії та взаємозв'язку філософії та права, яка формує універсальну макроструктуру теоретичну модель права, придатну виступати орієнтиром для аналізу конкретних філософсько-правових концепцій та розвитку реальних правових систем. Зазначено, що знання філософії права або філософські знання про право пов'язані з потребою сучасної людини системно усвідомлювати різнобічну правову дійсність, протилежності та взаємодоповнення між правом у собі і для себе і тим явищем, якому зовнішнє свавілля надає силу права.

12.01—02.08.1225.

316.42 Гранин Ю. Д. «Глобализация» или «вестернизация» / Ю. Д. Гранин // Вопросы философии. — 2008. — № 2. — С. 3—15.

Проанализированы парадоксы и противоречия современных трактовок глобализации. Дана авторская трактовка сущности глобализации. Исследованы исторические формы и этапы глобализации. Освещены положения традиционного бинарного, культурно-оценочного противопоставления Востока и Запада в контексте смещения «центров» мирового развития. Рассмотрены такие формы глобализационных стратегий, как «вестернизация» и национализация.

12.01—02.08.1226.

347.96:159.955 Грачев В. Д. Стиль мышления юриста и формальная логика / В. Д. Грачев // Философия права. — 2008. — № 2. — С. 34—38.

В ходе анализа стиля мышления юриста с точки зрения роли формальной логики в его структуре освещены особенности, которые предъявляет эта профессиональная юридическая деятельность к мышлению (широкий круг объектов воздействия; необходимость «практического» мышления). Отмечено, что помимо биологических, гносеологических и социальных оснований в формировании стиля мышления участвуют и этнические компоненты. Указано, что видение границ применения формальной

логики и учет межполушарной асимметрии мозга в процессе профессиональной подготовки юристов будут способствовать формированию стиля мышления, который наиболее адекватен современной социальной ситуации, в том числе и ситуации в области самого права в XXI веке.

12.01—02.08.1227.

340:572.02 Грищук О. В. Взаємозв'язок людини і права : філософсько-правовий аспект / О. В. Грищук // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична : зб. наук. пр. — Л., 2007. — Вип. 3. — С. 404—413.

Досліджено предмет та цілі філософської антропології. Проаналізовано існуючі у науці погляди на сутність і природу людини. Доведено, що буття людини визначає природу людини та сутність права, окреслюючи при цьому його межі, а також визначаючи межі права конкретної людини.

12.01—02.08.1228.

340.12:172 Грищук О. В. Справедливість як соціально-правова цінність / О. В. Грищук // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична : зб. наук. пр. — Л., 2007. — Вип. 2. — С. 382—392.

Проаналізовано еволюцію ідеї справедливості в науковій та філософській літературі. Доведено, що справедливість як правова цінність виступає оптимальною мірою співвідношення протилежних інтересів у суспільстві, позначником співвідношення цих інтересів, а тому є визначальним чинником, що підпорядковує собі функціонування суспільства та його систем (у тому числі і правової).

12.01—02.08.1229.

340.12:141.32(170) Днепровская И. В. Правовая реальность как экзистенциальная коммуникация в философии Ф. М. Достоевского / И. В. Днепровская // Известия высших учебных заведений. Правоведение. — 2008. — № 1. — С. 176—188.

Отмечено, что в своем исследовании человека, его связей с обществом, включенности смыслов его существования в систему социально-культурной нормативности, коллизий, возникающих при их столкновении, Достоевский наметил узловые проблемы, решая которые развивалась не только российская, но и западная философско-правовая мысль. Достоевский закладывает основы экзистенциальной философии права. Указано, что в его методологии можно увидеть посылки к развитию коммуникативных концепций права. Выявление Достоевским диалогической природы человека позволяет определить сущность права через взаимность признания, а не императивность предписаний, что преодолевает ограниченность правового позитивизма и расширяет возможности для обнаружения права в многообразии социальных отношений.

12.01—02.08.1230.

165.6 Дубровский Д. И. Проблема «другого сознания» / Д. И. Дубровский // Вопросы философии. — 2008. — № 1. — С. 19—28.

Отмечено, что теоретический анализ проблем «другого сознания» способен в существенной мере содействовать разработке тех аспектов проблемы сознания, которые стали актуальными в условиях информационного общества. Исследованы критерии определения наличия или отсутствия у некоторого объекта субъективной реальности, а также возможность и пути достижения познания (понимания) содержательно определенных состояний субъективной реальности другого существа. Проанализированы существующие эмпирические и теоретические подходы к проблеме другого сознания. Указано, что исследование проблем соотношения «моего сознания» и «другого сознания» имеют первостепенное значение для осмысления актуальных вопросов современной эпистемологии. Отмечено, что эпистемологический подход к проблеме другого сознания связан с коммуникативным подходом. Проблема другого сознания в общем плане рассмотрена как предмет философской герменевтики.

12.01—02.08.1231.

340.12 Дудченко В. В. Західна традиція права: до проблеми легітимності / В. В. Дудченко // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ОНЮА. — О., 2007. — Вип. 36. — С. 47—55.

Зазначено, що теорія легітимності осмислює право не тільки з точки зору як воно є (легальне, позитивне право), але і яким йому належить бути (легітимне право). Усі природно-правові вчення є легітимістичними, оскільки вони обґрунтовують допозитивну підставу позитивного права. Звернено увагу на те, що майже всі визначні філософи аж до епохи європейського Просвітництва і пізніше були водночас представниками правової та державної думки. Центральне місце в їх дослідженнях займала проблема обмеження повноважень держави, а з'ясування сутності самої правової держави тісно пов'язувалося з вирішенням проблеми легітимності. На думку автора, сьогодні лише через подолання відчуження, що намітилось протягом XIX ст. між моральною філософією і юриспруденцією, та «примирення» філософії з теорією держави і права можна знову здобути втрачену можливість обмеження держави та її юридичних принципів, а відтак, і сподіватися на успішне вирішення проблеми легітимності. У контексті означеної в статті проблематики науковець звертається до вчення Макса Вебера, Г. Радбруха, О. Хеффе, Ю. Хабермаса, К. Поппера. Зроблено висновок, що головна ідея легітимності права полягає в аксіології права, справжнє право виявляється не емпірично, не позитивно, а апріорно.

12.01—02.08.1232.

340.122 Івакін О. А. Сутність людини як підстава змістовного трактування природного

права / О. А. Івакін // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ОНЮА. — О., 2007. — Вип. 36. — С. 6—10.

Автор розглядає природне право як право людини стати, бути і залишатися людиною. Відповідно, позитивне право своїм ідеальним призначенням повинне мати завдання всіляко сприяти підтримці і здійсненню прагнення людей до нескінченної реалізації у собі цієї сутності. Проведено аналіз категорії сутності. Зазначено, що марксове визначення сутності людини повинно бути прийнято як найважливіший аспект більш широкого і конкретного визначення людської сутності. У цьому контексті надзвичайно зростає роль права. Однак для здійснення цієї своєї благородної ролі позитивне право повинно орієнтуватися на природне право, що слід розуміти не формально, а змістовно.

12.01—02.08.1233.

316.42 Кармадонов О. А. Эффект отсутствия: культурно-цивилизационная специфика / О. А. Кармадонов // Вопросы философии. — 2008. — № 2. — С. 29—41.

Исследованы социокультурные вызовы глобализации и дуальная структура культурно-цивилизационного профиля. Проанализированы теоретические основания и эмпирические приложения принципа абсентеистской рациональности. Учитывая, что традиция и современность при доминировании какой-то из них интегрируются в некое структурное единство на основе определенного метановествования, дано определение этого метанарратива и его возможной альтернативы. Дана характеристика основным культурно-цивилизационным профилям сегодняшнего мира с точки зрения абсентеистской кентавристики: западной, китайско-конфуцианской, арабо-мусульманской и российской.

12.01—02.08.1234.

347.77:340.12 Матвеев А. Г. Философские основания авторского права / А. Г. Матвеев // Известия высших учебных заведений. Правоведение. — 2008. — № 1. — С. 11—21.

Проведено историко-философское исследование авторского права как такового, обстоятельств и идей, которые определили его нынешний облик. Проанализированы взгляды ученых правоведов на содержание авторского права. Теории философских оснований авторского права (теория естественных прав, вознаграждения и общественной пользы) изложены согласно типологии, предложенной Л. Бентли и Б. Шерманом. Указано, что философский фундамент данных теорий образуют преимущественно такие течения англо-американской мысли XIX—XX в., как утилитаризм, эволюционная этика, прагматизм.

12.01—02.08.1235.

343.9.01:340.11 Мельничук Н. Ю. Поняття «злочин» та «покарання» у філософії Сократа /

Н. Ю. Мельничук // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична: зб. наук. пр. — Л., 2007. Вип. 3. — С. 397—403.

Виявлено особливості Сократової «врівноважувальної справедливості» на фоні трактувань філософом понять «злочин» та «покарання», у контексті позитивного та природного права. Зазначено, що ці поняття розглядалися мислителем у зв'язку з античною категорією міри, яка закладається в основу норми сприйняття та оцінювання. Наголошено, що співмірність «злочину» та «покарання» відбувається у контексті категорії «справедливості», основою якої Сократ вважав поняття співмірності. Вказано, що за природним правом Сократ визнає як прижиттєве покарання злочинця богами, так і його посмертне покарання, об'єктивоване у муках душі в потойбіччі. Зазначено, що покарання, в суб'єктивному значенні, виконує катартичну функцію, а в об'єктивному — слугує засобом запобігання подальшим злочинам.

12.01—02.08.1236.

340.12:1 *Навальний С. В.* Политическая юриспруденция как направление в научных исследованиях: природа и содержание / С. В. Навальный // Философия права. — 2008. — № 3. — С. 38—43.

Отмечена востребованность политической юриспруденции как направления, формирующего общественное сознание граждан, их социальное и правовое поведение. Обозначено предметное поле данного направления научных исследований, а также его объект. Используя философский подход, ученый раскрывает возможности субъектов, участвующих в процессе освоения политической юриспруденции, а также концентрирует внимание на решении проблем методологии. Определены условия, при которых становится возможным органичное сочетание юридического и философского подходов. Исследован понятийный аппарат политической юриспруденции с точки зрения принципа системности и интегрального взгляда на политику и право.

12.01—02.08.1237.

340.115 *Паластрова Г. В.* Юридическое мировоззрение: теоретико-методологический аспект / Г. В. Паластрова // Философия права. — 2008. — № 3. — С. 113—117.

Представлен теоретический анализ категории «юридическое мировоззрение», понимания смысла данного концепта, его основных структур (генетической, гносеологической, идеологической и аксиологической). Указано, что одним из важнейших вопросов современной теории права, постепенно преодолевающей методологический монизм и позитивистские, во многом присущие и марксистскому способу правопонимания (юридическому экономизму) теоретические установки, является проблема соотношения и взаимодействия юридического мировоззрения и правового сознания.

12.01—02.08.1238.

342.72/73(470)(091) *Петров А. В.* Права человека в монархической России как предмет научных дискуссий / А. В. Петров // Философия права. — 2008. — № 3. — С. 16—19.

Указано на невозможность однозначной оценки проблемы защиты прав человека в период монархии. Отмечено, что в связи с тем, что для субъектов права ситуация с защитой личной свободы и автономии (по Канту) рассматривалась преимущественно в этическом поле, отсутствие специальных гражданских актов по защите прав человека в период монархии нельзя считать их нарушением. Одновременно с данной точкой зрения обосновывается и противоположная, в силу которой монархия не может гарантировать защиту данных прав. Таким образом, теоретическая рефлексия ситуации с правами человека в монархической России всегда имела и имеет аксиологическую основу. Сделан вывод о том, что исходными побуждениями в оценке состояния прав человека являются не правовые, а этические установки.

12.01—02.08.1239.

340.12:1 *Путилин А. И.* Обыденное сознание и рефлексия / А. И. Путилин // Философия права. — 2008. — № 3. — С. 55—57.

Указано на эвристическую целесообразность рассмотрения относительного различия обыденного и рефлексивного в границах самой рефлексии. Проанализированы взгляды Гегеля о рефлексии. Касаясь вопросов об обыденном сознании, ученый обращается к Канту и его определению трансцендентального реализма. Предложено рассматривать обыденное сознание и рефлексии в качестве двух противоположно направленных моментов, стратегий и интенций одного и того же развитого сознания. Выделение отдельных аспектов обыденной и рефлексивной стратегии представляется особенно продуктивным тогда, когда происходит очевидный перекося в индивидуальном и общественном сознании в ту или иную сторону.

12.01—02.08.1240.

340.12:124.5 *Пушкарев С. А.* Понятие правовых ценностей и методология их изучения / С. А. Пушкарев // Философия права. — 2008. — № 2. — С. 84—90.

Проанализировано понятие «ценность» в научном познании. Отмечено, что категория «ценность» была сформулирована еще в Античности, а использование этого понятия в специальном смысле нравственно восходит к И. Канту. Отмечена многозначность понятия «ценность». Акцентируется внимание на недопустимости механического включения духовных ценностей в правовые, что может привести к ценностному редукционизму. Исследован ценностный подход к праву в различных концепциях правопонимания. Указано на правовую значимость конструктивной аксиологии и доминирование в праве новой гносеологической парадигмы.

12.01—02.08.1241.

340.12:18 *Романова А. С.* Естетосфера як вихідна умова існування правової естетики / А. С. Романова // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична: зб. наук. пр. — Л., 2008. — Вип. 1. — С. 392—401.

З'ясовано зміст правової естетики. Подано розуміння естетосфери як вихідної умови існування правової естетики. Зазначено, що естетичний простір, естетосфера включають в себе як красу, прекрасне, так і широкий спектр ціннісних властивостей реального світу і його художнього подвоєння у творах мистецтва. Естетосферу визначено, як певний простір чуттєвого буття людини: сферу естетичних образів, думок і естетичних данностей цього світу. Розкрито діалектичний взаємозв'язок одиничного і загального у полі естетосфери. Зазначено, що основними атрибутами естетосфери, що виростають з епосу людини як суспільної істоти, виступають: розумність як виявлення обов'язку й відповідальності індивіда у ставленні до соціуму; толерантність як повага до іншого світогляду і способів поведінки; комунікативність як досягнення соціальної спільності за умови збереження індивідуальності кожного її елемента.

12.01—02.08.1242.

340.12:1347.19 *Сланов О. Т.* «Человек юридический» в философско-правовом измерении / О. Т. Сланов // Философия права. — 2008. — № 1. — С. 26—30.

На основе анализа примеров отмечается, что границы человека как существа социального размываются и не могут использоваться в качестве основополагающих. Основываясь на том, что существуют люди, у которых нарушены не только основные социальные, но и психологические критерии, обоснована необходимость внедрения в юриспруденцию правовых категорий: «человек», «индивид», «личность». Проведена дифференциация понятия собственно человека и человека юридического, т.е. человека, прошедшего стадию юридизации как способа приобретения и усвоения определенных правовых норм, обычаев, традиций. Предложено деление прав на основные (обладает любой человек как биологический вид от рождения) и условные (обладает любой объект, который наделяется данными правами государственной властью, в частности роботы, клоны, эмбрионы и т.д.).

12.01—02.08.1243.

343.98 *Сокол В. Ю.* О соотношении фундаментального и прикладного в криминалистике / В. Ю. Сокол // Философия права. — 2008. — № 3. — С. 47—51.

Отмечено, что криминалисты вкладывают различный смысл в соотношение «фундаментальное-прикладное». Указано на необходимость четко разграничивать гносеологический и аксиологический аспекты рассмотрения науки, не допускать смешения понятий «фундаментальное»

и «теоретическое», «прикладное» и «практическое», а также постоянно держать в поле зрения направленность результатов криминалистики как прикладной науки, на решение насущных практических задач выявления, раскрытия, расследования и предупреждения преступлений.

12.01—02.08.1244.

340.115 *Стовба А. В.* О перемене сущности, или «Что есть» право в эпоху постметафизики / А. В. Стовба // Известия высших учебных заведений. Правоведение. — 2008. — № 1. — С. 157—164.

Исследована суть права исходя не из устоявшегося понятийного каркаса правовой науки, построенного на методологических допущениях классической метафизики, а из предпосылок постметафизической философии, которая является адекватным осмыслением современного мира. Сделана попытка отразить право не в его статике (что оно есть, право как сущее), а в динамике (как оно есть, право в его бытии). Акцентировано внимание на перемене сущности права. Проанализировано право на основе времени. В силу непригодности классической метафизической линейной модели использована хайдеггеровская модель экстатичного времени.

12.01—02.08.1245.

341:141.1 *Чайковський Ю. В.* Ідея міжнародного права в філософії права / Ю. В. Чайковський // Актуальні проблеми держави і права: зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ОНЮА. — О., 2007. — Вип. 36. — С. 195—198.

Вказано на необхідність вдосконалення правового регулювання сучасних міждержавних відносин. Зазначено, що сучасний стан розвитку міжнародного права, існуючі концепції його сутності не відповідають завданням подальшого становлення міжнародного права як загальнолюдського права, а не в межах, встановлених Ф. Ф. Мартенсом, як права цивілізованих народів. Відмічено, що філософсько-правовий аналіз становлення міжнародного права потребує дослідження його походження, оскільки це пов'язано з описом процесу формування його сутності. Проаналізувавши ідею стоїків щодо розгляду всього сутнього як єдиного цілого, як єдиної природи, що підпорядковується в усіх своїх проявах одному загальному закону, й людства як складової універсального поняття природи, автор вважає за можливе стверджувати, що саме філософії стоїків ми завдячуємо появі ідеї міжнародного права, що більш детально була розроблена й насичена нормами римського права.

12.01—02.08.1246.

340.12:1(470) *Шалашников Г. В.* Этические категории в народнической традиции русской философии права третьей четверти XIX века / Г. В. Шалашников // Философия права. — 2008. — № 1. — С. 13—17.

Исследованы взгляды мыслителей народни-

ческого направления (П. Л. Лавров, М. А. Бакунин, Н. К. Михайловский) на право и мораль. Указано, что для них было характерно противопоставление традиционного представления о праве и возможности нравственного развития, поиска истинной справедливости и свободы морального выбора личности. Отмечено, что данная недооценка права, в императивном смысле более значимого для жизни общества, приводит к постепенной трансформации самого понятия о нравственности, а в дальнейшем — к правовому нигилизму и имморализму. Проанализированы взгляды представителей русской либеральной философии (Б. Н. Чичерина, П. И. Новгородцева) на генезис и взаимообусловленность права и нравственности.

12.01—02.08.1247.

340:008 *Шаля В. М.* Методология исследования феномена «правовая культура» / В. М. Шаля // *Философия права.* 2008. № 3. С. 122—124.

Отмечено, что диапазон представлений о содержании понятия «правовая культура» весьма широк и обусловлен неоднозначным пониманием права, отсутствием четких границ между правовой культурой и правом либо правовой культурой и культурой в широком смысле. Указано, что данную категорию весьма эффективно можно использовать для характеристики всей правовой надстройки, всей правовой системы, но под определенным ракурсом. Проанализированы различные подходы (аксиологический, функциональный, информационно-симиотический и др.) к исследованию феномена правовой культуры, которые имеют методологическое значение.

12.01—02.08.1248.

340.15 *Швандерова А. Р.* К вопросу о рефлексивной природе права / А. Р. Швандерова

// *Философия права.* 2008. № 3. С. 34—37.

Определены основные направления реализации рефлексии права: социальный диалог и саморазвитие каждого субъекта взаимодействия. Отмечено, что в рефлексии права осознаются и закрепляются целесообразные для данных исторических условий формы и нормы общественных отношений. В свете исторического анализа развития российской правовой мысли и отражения в ней рефлексивности права освещено становление суда присяжных в России как школы современного правосудия, способов повышения правовой культуры населения, включая и профессиональных юристов.

12.01—02.08.1249.

1:572 *Штекль К.* Новая антропология: поиск альтернативы картезианскому субъекту в «Очерках синергийной антропологии» Сергея Хоружего : [рецензия] / К. Штекль // *Вопросы философии.* 2008. № 1. С. 173—178.

Отмечено, что книга «Очерки синергийной антропологии» (2005) С. С. Хоружего предлагает «восточный» ответ на кризис европейского субъекта, который обсуждается в современной философии. Указано, что исследователь переформулирует этот кризис в терминах, которые выходят за пределы Восточного Православия. Он призывает к переориентации антропологии от изучения человеческой сущности или «центра» (антропология центра) к изучению границы (антропология границы). Проанализированы три тоник антропологии границы, которые представлены у С. С. Хоружего онтологической, онтической и виртуальной перспективами и представляют человека как полифоническое существо. Указано, что в основании антропологии Хоружего лежит мистико-аскетическая традиция исихазма. Дана оценка синергийной антропологии С. С. Хоружего.

ПОКАЖЧИК ІМЕН

- Абашина Л. А. 08.01—02.08.844. *139*
 Абдурахманова И. В. 01.01—02.08.79. *17*
 Аблятіпова ІІ. А. 03.01—02.08.404. *67*
 Абраменков М. С. 03.01—02.08.258. *46*
 Абрамова В. 09.01—02.08.1053. *173*
 Авер'янов В. Б. 07.01—02.08.714. *116*
 Аверкин А. 04.01—02.08.449. *75*
 Аверочкіна Т. В. 07.01—02.08.713. *116*
 Аврамова О. Є. 03.01—02.08.254. *46*
 Авторгов А. М. 07.01—02.08.715, 716. *116*
 Агафонов В. А. 01.01—02.08.17. *7*
 Адашис Л. І. 02.01—02.08.122. *24*
 Азаров Д. С. 08.01—02.08.833. *137*
 Азовський О. М. 08.01—02.08.889. *147*
 Акіменко Ю. Ю. 04.01—02.08.446. *74*
 Алексанян К. А. 09.01—02.08.1054. *173*
 Алексей П. В. 03.01—02.08.244. *44*
 Алексеев А. 05.01—02.08.564. *93*
 Алиев А. И. 05.01—02.08.565. *93*
 Алпатов Ю. М. 02.01—02.08.226. *41*
 Алябьев Ф. В. 09.01—02.08.1065. *175*
 Амелина Н. Е. 03.01—02.08.259. *47*
 Амиантов А. А. 02.01—02.08.182. *33*
 Андреева Г. ІІ. 02.01—02.08.183. *33*
 Андрієнко І. С. 05.01—02.08.614. *100*
 Андріїв В. 05.01—02.08. 566, 567, 568. *93, 94*
 Андронova Т. 04.01—02.08.447. *74*
 Андрусів В. 09.01—02.08.950. *158*
 Андрушко А. В. 05.01—02.08.569. *94*
 Андрушко П. П. 08.01—02.08.834. *137*
 Анісімова Г. В. 06.01—02.08.692. *112*
 Аніщук ІІ. В. 02.01—02.08.123. *24*
 Антонов С. В. 08.01—02.08.890. *147*
 Антошкіна В. 03.01—02.08.362. *61*
 Анчукова М. В. 08.01—02.08.845. *139*
 Апанасенко А. М. 05.01—02.08.570. *94*
 Аракелян О. М. 07.01—02.08.757. *123*
 Арешкіна С. 08.01—02.08.846. *139*
 Армаш Л. ІІ. 01.01—02.08.87. *18*
 Артемов В. 04.01—02.08.448. *74*
 Артемьев И. 04.01—02.08.449. *75*
 Арутюнян А. Ш. 02.01—02.08.184. *33*
 Архипова А. Г. 03.01—02.08.422. *70*
 Архіпов В. В. 09.01—02.08.1016. *168*
 Астрова Л. М. 10.01—02.08.1100. *181*
 Атаманова Ю. 04.01—02.08.450. *75*
 Атрошенко В. М. 03.01—02.08.260. *47*
 Аушев Т. Р. 09.01—02.08.1065. *175*
 Афанасенко С. І. 08.01—02.08.891. *147*
 Афанасієв Р. 03.01—02.08.261. *47*
 Афанасьєва К. 03.01—02.08.262. *47*
 Ахметшина Э. Р. 05.01—02.08.571. *94*
 Бабаєв А. Б. 03.01—02.08.241. *44*
 Бабак О. 04.01—02.08.451. *75*
 Бабалик Е. П. 07.01—02.08.781. *127*
 Бабенко К. А. 02.01—02.08.124, 125. *24, 25;*
 07.01—02.08.717. *116*
 Бабін Б. В. 11.01—02.08.1186. *197*
 Бабін І. І. 07.01—02.08.791. *129*
 Базикин Э. А. 09.01—02.08.1066. *175*
 Баймуратов М. О. 02.01—02.08.227. *41*
 Балинська О. М. 12.01—02.08.1219. *203*
 Балюк Г. 06.01—02.08. 640, 664. *104, 108*
 Балюк Ю. О. 03.01—02.08.263. *47*
 Бараненко Б. И. 09.01—02.08.1078. *177*
 Барбашова ІІ. В. 06.01—02.08.662. *107*
 Барінова И. 11.01—02.08.1187. *197*
 Батиргарєєва В. С. 08.01—02.08.892, 893. *147, 148*
 Батюк О. В. 09.01—02.08.1080. *177*
 Бахуринська М. М. 06.01—02.08.639. *104*
 Бевзенко Р. С. 04.01—02.08.452. *75*
 Бедрій М. М. 01.01—02.08.61. *14*
 Бедрій Р. Б. 02.01—02.08.126. *25*
 Безклубий І. А. 03.01—02.08.264, 423. *47, 70*
 Безсмертна ІІ. 03.01—02.08.405. *67*
 Бейцун І. В. 04.01—02.08.546. *90*
 Белокопытов А. К. 09.01—02.08.951. *158*
 Белоновский В. Н. 02.01—02.08.177. *32*
 Беляневич О. А. 04.01—02.08.533. *88*
 Белининова Ю. В. 03.01—02.08.399. *67*
 Бенмерабет А. М.-С. 07.01—02.08.718. *117*
 Береговцева Д. С. 02.01—02.08.180. *32*
 Бережна К. В. 02.01—02.08.127. *25*
 Березняк В. 09.01—02.08.952. *158*
 Березовська Н. Л. 08.01—02.08.847. *140*
 Берлач А. 07.01—02.08.719. *117*
 Бернюков А. 01.01—02.08.58. *13*
 Бесчастный В. М. 05.01—02.08.615. *100;*
 10.01—02.08.1094. *180*
 Бехруз Х. 01.01—02.08.1. *4*
 Бедний О. І. 07.01—02.08.756. *123*
 Беліков О. 05.01—02.08.572. *94*
 Біла Л. Р. 07.01—02.08.756. *123*
 Білова О. В. 10.01—02.08.1098. *180*
 Білозьоров Є. В. 01.01—02.08.9. *5*
 Білостоцький С. М. 01.01—02.08.59. *13*
 Бірюков О. М. 04.01—02.08.453. *75*
 Бірюкова А. 10.01—02.08.1101. *181*
 Блажівська ІІ. 03.01—02.08.265, 424. *48, 70*
 Блюмина С. О. 06.01—02.08.693. *112*
 Бобкова А. 04.01—02.08.454. *75*
 Бобырин В. 07.01—02.08.720. *117*
 Богатирьов І. 08.01—02.08.894, 923, 925. *148, 153*
 Боганов О. А. 02.01—02.08.128. *25*
 Боднар А. 02.01—02.08.185. *34*
 Боднар І. В. 08.01—02.08.926. *153*
 Боєнко І. П. 05.01—02.08.573. *94*
 Бойко А. 08.01—02.08.895. *148;* 12.01—02.08.1220. *203*
 Бойко І. 01.01—02.08.60, 61. *13, 14*
 Бойко М. Д. 04.01—02.08.442. *74;* 05.01—02.08.554. *92*
 Бойченко Г. 05.01—02.08.574. *95*
 Бойченко О. В. 09.01—02.08.1081. *178*
 Болгова В. В. 01.01—02.08.18. *7*
 Болотіна Н. Б. 05.01—02.08.555. *92*
 Бондар В. В. 06.01—02.08.641. *104*
 Бондар В. С. 09.01—02.08.1012. *167*
 Бондар Л. О. 06.01—02.08.686. *111*
 Бондарук В. О. 07.01—02.08.721. *117*
 Боняк В. О. 02.01—02.08.129. *25*
 Боровікова В. С. 01.01—02.08.62. *14*
 Бородін М. М. 03.01—02.08.266. *48*
 Бородовський С. О. 03.01—02.08.267, 268. *48*
 Бортнік О. Г. 03.01—02.08.377. *63*
 Бортняк В. 07.01—02.08.792. *129*
 Бортняк Ф. 07.01—02.08.722. *117*
 Борцевич П. С. 11.01—02.08.1170. *191*
 Брагинский М. И. 03.01—02.08.242. *44*

Братанов В. В. 08.01—02.08.848. *140*
 Бредіхіна В. Л. 06.01—02.08.665. *108*
 Бригар О. С. 07.01—02.08.793. *129*
 Брик А. Д. 12.01—02.08.1221. *203*
 Бринзанська О. В. 08.01—02.08.819. *140*
 Бринчук М. М. 06.01—02.08.661. *107*
 Брич Л. П. 08.01—02.08.850. *140*
 Брунь А. Г. 03.01—02.08.269. *48*
 Брюховецкий Н. 03.01—02.08.270. *48*
 Буга М. А. 01.01—02.08.88. *18*
 Бугера О. І. 08.01—02.08.896. *148*
 Булулук О. 09.01—02.08.1017. *168*
 Бурдін В. 08.01—02.08.851. *140*
 Бурлака О. С. 07.01—02.08.761. *124*
 Бурик О.В. 04.01—02.08.535. *88*
 Буткевич О. В. 04.01—02.08.455. *75*;
 11.01—02.08.1177. *193*
 Буцан О. П. 09.01—02.08.1050. *173*
 Быков В. М. 09.01—02.08.953. *158*
 Бычкова К. Ф. 05.01—02.08.616. *101*
 Вавилов А. Ю. 09.01—02.08.1055, 1056. *174*
 Вавулин Д. 04.01—02.08.456. *76*
 Вагнер Б. 02.01—02.08.186. *34*
 Вакарюк Л. В. 07.01—02.08.794. 795. *129, 130*
 Валах В. В. 03.01—02.08.271. *48*
 Валевська О. А. 06.01—02.08.666. *108*
 Валенцька О. В. 05.01—02.08.575. *95*
 Варламов В. 07.01—02.08.796. *130*
 Васильев А. В. 01.01—02.08.19. *7*
 Васильев В. А. 03.01—02.08.380. *64*
 Васильев О. Л. 09.01—02.08.954. *158*
 Васильева ІІ. Г. 11.01—02.08.1188, 1189. *197*
 Васильченко В. В. 03.01—02.08.243. *44*
 Василюк В. Я. 07.01—02.08.827. *135*
 Васькин В. В. 03.01—02.08.272. *49*
 Васьковська Т. 03.01—02.08.273. *49*
 Васьковський Р. Ю. 01.01—02.08.63. *14*
 Вацциция М. 06.01—02.08.652. *106*
 Вдовічена Л. 03.01—02.08.425. *71*
 Вежнавець Б. 09.01—02.08.1018. *168*
 Велько ІІ. В. 08.01—02.08.927. *153*
 Верба О. Б. 03.01—02.08.381. *64*
 Веретенников ІІ. В. 09.01—02.08.955. *158*
 Верещагина А. 09.01—02.08.956. *159*
 Верланов С. О. 11.01—02.08.1190. *197*
 Весельський В. К. 09.01—02.08.1007. *166*
 Венірко І. О. 04.01—02.08.534. *88*
 Виленская Э. В. 09.01—02.08.1078. *177*
 Винар Л. 03.01—02.08.274, 275. *49*
 Винокуров В. А. 02.01—02.08.187. *34*
 Витер В. И. 09.01—02.08.1055, 1056. *174*
 Витман К. Н. 01.01—02.08.80. *17*
 Витрянский В. 04.01—02.08.457. *76*
 Вишновецька С. В. 05.01—02.08.576. *95*
 Вінник О. М. 04.01—02.08.458. *76*
 Вітвіцький С. С. 04.01—02.08.459. *76*
 Віхров О. 04.01—02.08.460. *76*
 Власова Г. Б. 01.01—02.08.89. *18*
 Влялько І. 03.01—02.08.426. *71*
 Внуков Н. А. 03.01—02.08.276. *49*
 Вовк Д. О. 01.01—02.08.10. *5*
 Вовраженцева К. П. 01.01—02.08.11. *5*
 Вознесенская Т. В. 09.01—02.08.1067. *175*
 Вознюк А. А. 08.01—02.08.852. *140*
 Возняк Р. П. 06.01—02.08.636. *104*
 Волеводз А. Г. 11.01—02.08.1165. *191*
 Волинець Т. 03.01—02.08.277, 278. *49*
 Волков Л. В. 09.01—02.08.1019. *168*
 Волкова Н. В. 03.01—02.08.279. *50*
 Волошенко О. 03.01—02.08.280. *50*
 Волошин Ю. О. 02.01—02.08.130. *25*
 Волошина В. К. 09.01—02.08.957. *159*
 Волощенко О. М. 01.01—02.08.57. *13*
 Волощук О. Т. 02.01—02.08.131, 132. *25, 26*
 Волчепкая Т. С. 07.01—02.08.762. *124*
 Воробйов В. 03.01—02.08.427. *71*
 Воробйова О. С. 08.01—02.08.897. *148*
 Воробьев С. Д. 02.01—02.08.188. *34*
 Воронецкий П. М. 02.01—02.08.189. *34*
 Воронкова Е. Р. 05.01—02.08.557. *92*
 Восканян Е. О. 02.01—02.08.133. *26*
 Врублевський О. С. 06.01—02.08.637. *104*
 Гавриленко О. А. 01.01—02.08.90. *19*
 Гаврилова А. 02.01—02.08.134. *26*
 Гаврилюк Р. 07.01—02.08.797. *130*
 Гавриш П. С. 06.01—02.08.653. *106*
 Гаджиев Г. 02.01—02.08.190. *34*
 Гаева О. Х. 01.01—02.08.20. *7*
 Галай А. О. 10.01—02.08.1095. *180*
 Галюк С. Є. 01.01—02.08.21. *7*
 Галинтий М. 03.01—02.08.281, 282, 283. *50*
 Гаркуша А. О. 03.01—02.08.428. *71*
 Гасников К. 07.01—02.08.796. *130*
 Гасымов З. А. 06.01—02.08.667. *108*
 Гафурова О. 06.01—02.08.654. *106*
 Гель А. П. 08.01—02.08.924. *153*
 Георгіца А. З. 02.01—02.08.135. *26*
 Герасименко А. Ю. 09.01—02.08.1020. *168*
 Герасимів Т. З. 12.01—02.08.1222, 1223, 1224. *203, 204*
 Герасимов Р. О. 11.01—02.08.1171. *192*
 Герасимчук О. П. 09.01—02.08.958. *159*
 Гетманцев О. В. 03.01—02.08.382. *64*
 Гетьман-Павлова И. В. 03.01—02.08.429. *71*
 Гізімчук С. 01.01—02.08.22. *7*
 Глазков В. А. 09.01—02.08.1078. *177*
 Глигич-Золотарева М. В. 02.01—02.08.197. *36*
 Гликман О. В. 11.01—02.08.1178. *193*
 Глиняный В. П. 01.01—02.08.64. *14*
 Глібко В. М. 09.01—02.08.1050. *173*
 Гловюк І. В. 09.01—02.08.959. *159*
 Глотова О. В. 06.01—02.08.694. *113*
 Глушаченко С. Б. 01.01—02.08.91. *19*
 Глущенко Є. М. 03.01—02.08.264. *47*
 Гнатів О. 03.01—02.08.284. *50*; 04.01—02.08.525. *87*
 Гнатушенко Ю. В. 01.01—02.08.23. *8*
 Гнатюк С. С. 07.01—02.08.763. *124*
 Говоруха М. 10.01—02.08.1124, 1125. *184, 185*
 Гогусь О. 10.01—02.08.1126. *185*
 Гогусь Т. 10.01—02.08.1127. *185*
 Голіна В. 08.01—02.08. 885, 898. *146, 148*
 Головина С. Ю. 05.01—02.08.559. *92*
 Головкін Б. М. 08.01—02.08.899. *149*
 Головкін С. В. 09.01—02.08.1013. *167*
 Головки ІІ. В. 04.01—02.08.461, 462. *76, 77*
 Голосніченко Д. 01.01—02.08.24. *8*
 Голосніченко І. П. 07.01—02.08.723. *117*
 Голубев А. 07.01—02.08.798. *130*
 Гончар М. М. 09.01—02.08.1003. *166*
 Гончаренко С. В. 10.01—02.08.1149. *188*
 Гончарова Г. 03.01—02.08.383. *64*
 Гора І. В. 09.01—02.08.1008. *166*
 Горбань О. П. 02.01—02.08.136. *26*
 Горбачова І. М. 08.01—02.08.838. *137*
 Гордеев В. И. 06.01—02.08.695. *113*

- Гордієнко К. Д. 10.01—02.08.1085. 179
Гордін Л. Я. 09.01—02.08.1079. 177
Гороховська О. В. 06.01—02.08.642. 105
Горига О. В. 01.01—02.08.65. 14
Гошулик В. В. 02.01—02.08.191. 34
Гранин Ю. Д. 12.01—02.08.1225. 204
Грачев В. Д. 12.01—02.08.1226. 204
Грачева Ю. В. 08.01—02.08.853. 141
Гребенюк М. 06.01—02.08.643. 105
Грейдин О. 03.01—02.08.285. 50
Грек Б. М. 04.01—02.08.535. 88
Григор'єва О. 08.01—02.08.900. 149
Григор'єва Т. В. 06.01—02.08.696. 697. 113
Григорян Р. М. 09.01—02.08.1021. 168
Гриняк А. 03.01—02.08.406. 67
Грицаєнко Л. Л. 11.01—02.08.1191. 197
Грипан О. А. 06.01—02.08.698. 113
Грищенко Г. 03.01—02.08.286. 50
Грищенко Е. 02.01—02.08.228. 41
Гришин Д. А. 09.01—02.08.960. 159
Грищенко І. С. 07.01—02.08.724. 118
Гришук О. В. 12.01—02.08.1227, 1228. 204
Грінчук О. 03.01—02.08.407. 68
Грушко М. В. 11.01—02.08.1185. 196
Губанова О. 08.01—02.08.887. 146;
09.01—02.08.961. 159
Губенко А. 07.01—02.08.799, 800. 130
Губрієнко О. М. 02.01—02.08.192. 193. 35
Гук А. 03.01—02.08.384. 64
Гулкевич В. 08.01—02.08.854. 141
Гуржій Т. О. 07.01—02.08.759. 123
Гурковський М. П. 07.01—02.08.725. 118
Гурська Г. А. 06.01—02.08.668. 108
Гуртієва Л. М. 09.01—02.08.942, 962. 156, 159
Гусар Л. В. 08.01—02.08.855. 141
Гусаров К. В. 03.01—02.08.385. 65
Гусева Т. С. 02.01—02.08.194. 35
Гутаріна К. Ю. 10.01—02.08.1150. 188
Гущин В. З. 02.01—02.08.195. 35
Гущина І. 04.01—02.08.463. 77
Давидова П. О. 03.01—02.08.287, 288. 51
Давидова О. О. 09.01—02.08.1009. 166
Даниленко С. К. 06.01—02.08.669. 109
Данилов С. Ю. 02.01—02.08.229. 41
Данилова Н. В. 06.01—02.08.699. 113
Данільченко Т. 04.01—02.08.464. 77
Данилюк О. В. 05.01—02.08.561. 93
Даніленко Д. В. 11.01—02.08.1192. 198
Дашковська О. Р. 01.01—02.08.12. 5
Дашутін І. В. 05.01—02.08.562. 93
Дегтярев А. 05.01—02.08.577. 95
Дедиков С. 04.01—02.08.465. 77
Демидова Л. М. 08.01—02.08.856. 141
Денисенко В. В. 07.01—02.08.764. 124
Денісова Г. 09.01—02.08.963. 160;
10.01—02.08.1102. 181
Дерев'янка Б. 02.01—02.08.137. 26
Дерев'янка О. В. 09.01—02.08.964. 160
Дерев'янка С. М. 02.01—02.08.138. 27
Держалюк О. М. 02.01—02.08.139. 27
Дерюга А. П. 07.01—02.08.726. 118
Джавадов І. А. 06.01—02.08.644. 105
Джагарян А. 02.01—02.08.230. 41
Джужа О. М. 08.01—02.08.835. 137
Дзейко Ж. О. 01.01—02.08.25. 8
Дзісяк О. П. 07.01—02.08.800. 130
Дзюба Ю. П. 08.01—02.08.839, 857. 138, 141
Дилоренко Э. А. 09.01—02.08.1078. 177
Дильдин Ю. М. 09.01—02.08.1064. 175
Дитятковский М. Ю. 02.01—02.08.231. 42
Діденко Л. В. 03.01—02.08.386. 65
Діковська І. А. 04.01—02.08.466. 77
Дітріх О. 08.01—02.08.858. 142
Дмитренко О. 02.01—02.08.196. 35; 03.01—02.08.289. 51
Днепровская И. В. 12.01—02.08.1229. 204
Добідовська Я. О. 11.01—02.08.1193. 198
Добровольська В. В. 04.01—02.08.467. 77
Добрынин П. М. 02.01—02.08.197. 36
Довбаш Р. С. 09.01—02.08.1022. 169
Довгань Г. 01.01—02.08.66. 14
Додін Є. В. 07.01—02.08.779, 782. 127
Додіна Т. М. 05.01—02.08.611. 100
Докучаєва Н. 09.01—02.08.961. 159
Долежан В. 10.01—02.08.1128, 1151. 185, 188
Долиновский С. Л. 01.01—02.08.92. 19
Донець О. В. 06.01—02.08.645. 105
Донских Е. Г. 03.01—02.08.290. 51
Доросинська Г. М. 09.01—02.08.965. 160
Драпак Г. 03.01—02.08.245. 44
Драчова К. В. 09.01—02.08.1057. 174
Дремін В. Н. 08.01—02.08.901, 902. 149
Дроздович П. Л. 10.01—02.08.1103. 181
Дронова Т. 08.01—02.08.868. 143
Дубовик О. Л. 06.01—02.08.661. 107
Дубровский Д. И. 12.01—02.08.1230. 205
Дуванський О. М. 07.01—02.08.801. 131
Дудка А. 09.01—02.08.1023. 169
Дудченко В. В. 01.01—02.08.26, 104. 8, 21;
12.01—02.08.1231. 205
Дунас О. 11.01—02.08.1194. 198
Евсеев А. 02.01—02.08.140. 27
Елизарова П. 04.01—02.08.468. 77
Емельянов С. Л. 07.01—02.08.828. 136
Ентибарян Р. В. 02.01—02.08.176. 32
Ермаков А. Н. 07.01—02.08.802. 131
Ерофеев С. В. 09.01—02.08.1058. 174
Ершов О. 04.01—02.08.469. 78
Ершова Е. А. 05.01—02.08.578. 95
Ефимов А. Ф. 03.01—02.08.372, 375. 62, 63
Ефремова М. 04.01—02.08.470. 78
Євстігнєєв А. 06.01—02.08.670. 109
Єзеров А. 02.01—02.08.113. 23
Єна О. О. 07.01—02.08.803. 131
Єрмоленко В. 06.01—02.08.655, 656, 657. 106, 107
Єсауленко П. В. 03.01—02.08.291. 51
Єфімов С. 07.01—02.08.727. 118
Єфремова П. 01.01—02.08.67. 14
Жаренко В. 06.01—02.08.658. 107
Жаровська Г. П. 08.01—02.08.903. 149
Жаровська І. 02.01—02.08.141. 27
Жданов І. О. 01.01—02.08.27. 8
Женетль С. З. 07.01—02.08.765. 124
Живко З. Б. 04.01—02.08.471, 78; 09.01—02.08.1051. 173
Живко М. О. 04.01—02.08.471, 78; 07.01—02.08.830. 136
Жилкова О. С. 03.01—02.08.255. 46
Жилкин Д. Г. 03.01—02.08.292. 51
Жириков И. Г. 01.01—02.08.93. 19
Жорнокуй Ю. 04.01—02.08.472. 78
Жуков С. В. 03.01—02.08.293. 51
Журавлев С. Ю. 09.01—02.08.1024. 169
Журба А. І. 09.01—02.08.943. 156
Задорожна С. М. 03.01—02.08.430. 71
Задорожний Ю. А. 01.01—02.08.86. 18
Заєць О. І. 06.01—02.08.671. 109

- Заїка Ю. О. 03.01—02.08.246. 45
 Заїка С. 09.01—02.08.966, 967. 160
 Зайцев О. А. 10.01—02.08.1123. 184
 Зайцева ІІ. А. 07.01—02.08.804. 131
 Зайцева Т. И. 03.01—02.08.373. 62;
 10.01—02.08.1163. 190
 Зайчук О. В. 01.01—02.08.2. 4
 Закревський А. 07.01—02.08.805. 132
 Заморська Л. 01.01—02.08.28. 8
 Запотоцький А. 09.01—02.08.968. 160
 Заржицький О. 05.01—02.08.579. 95
 Заріцька І. М. 01.01—02.08.68. 15
 Зарубей В. 09.01—02.08.1025, 1026, 1027. 169
 Зарянов С. 04.01—02.08.553. 91
 Захаров М. П. 09.01—02.08.1059. 174
 Захаров П. С. 09.01—02.08.969. 161
 Захарченко П. П. 01.01—02.08.94. 19
 Захарченко Т. 04.01—02.08.537. 89
 Захарьїщева И. Ю. 07.01—02.08.802. 131
 Заяць ІІ. 02.01—02.08.142. 27
 Зверкова ІІ. 07.01—02.08.806. 132
 Звірко О. 10.01—02.08.1140. 187
 Зейкан Я. П. 10.01—02.08.1148. 188
 Зеленецький В. 09.01—02.08.961. 161
 Зеліско А. 04.01—02.08.473, 474. 78
 Землянская ІІ. 07.01—02.08.783. 127
 Зілковська Л. М. 03.01—02.08.408. 68
 Зозуляк І. 03.01—02.08.294. 51
 Зоріна О. І. 11.01—02.08.1195. 198
 Зрелов А. П. 10.01—02.08.1152. 189
 Зуев С. 09.01—02.08.1082. 178
 Зуйков А. В. 02.01—02.08.198. 36
 Зятін В. С. 07.01—02.08.807. 132
 Иванов А. А. 01.01—02.08.29. 8
 Иванов А. ІІ. 09.01—02.08.971. 161
 Ильина О. Ю. 03.01—02.08.400. 67
 Івакін О. А. 12.01—02.08.1232. 205
 Іваненко О. 03.01—02.08.295. 52
 Іваницький С. О. 10.01—02.08.1087. 179
 Іванов Д. А. 07.01—02.08.829. 136
 Іванов Ю. Ф. 08.01—02.08.904. 149
 Іванський А. Й. 11.01—02.08.1195. 198
 Іванський Р. Д. 01.01—02.08.69. 15
 Іванцова О. В. 10.01—02.08.1153. 189
 Іванченко О. М. 11.01—02.08.1196. 198
 Іванченко О. С. 07.01—02.08.784. 127
 Ієрусалимов І. О. 09.01—02.08.1010. 166
 Ільїна ІІ. 06.01—02.08.672. 109
 Ільков В. В. 03.01—02.08.296. 52
 Ісаєв А. М. 03.01—02.08.297. 52
 Іскров К. 11.01—02.08.1197. 198
 Іщенко А. В. 09.01—02.08.1008, 1010. 166
 Кавун В. Ф. 11.01—02.08.1172. 192
 Казанцев В. И. 03.01—02.08.247. 45
 Казаченко Г. Б. 04.01—02.08.475. 78
 Казина Т. В. 07.01—02.08.766. 125
 Калюк О. М. 01.01—02.08.70. 15
 Калюта А. Б. 07.01—02.08.780. 127
 Каменецкая М. С. 03.01—02.08.409. 68
 Каминская И. А. 03.01—02.08.298. 52
 Канаєв А. М. 09.01—02.08.972. 161
 Капустін А. В. 06.01—02.08.673, 674. 109
 Карагезян Г. Г. 08.01—02.08.859. 142
 Каракаш І. І.(И. И.) 04.01—02.08.476. 79;
 06.01—02.08.651. 106
 Караман І. 11.01—02.08.1198. 199
 Каркач П. М. 10.01—02.08.1088, 1121. 179, 184
 Кармадонов О. А. 12.01—02.08.1233. 205
 Кармаза О. О. 03.01—02.08.419. 69
 Карнаушенко Л. В. 01.01—02.08.30. 9
 Карпов ІІ. С. 09.01—02.08.1011. 167
 Карпусь А. 10.01—02.08.1129. 185
 Карцев А. В. 09.01—02.08.973. 161
 Карякин Е. 09.01—02.08.974. 161
 Качур Н. Ф. 03.01—02.08.252. 45
 Качурін С. 09.01—02.08.1028. 169
 Квасніцька О. О. 04.01—02.08.477. 79
 Кваша О. О. 08.01—02.08.860. 142
 Кигас В. 10.01—02.08.1130. 185
 Ким Д. В. 09.01—02.08.1029. 170
 Киминчижи Е. ІІ. 03.01—02.08.410. 68
 Кирилук А. В. 04.01—02.08.478. 79
 Кирилук Д. В. 06.01—02.08.675. 109
 Кирись Б. О. 08.01—02.08.861. 142
 Кириченко Ю. 02.01—02.08.114. 23
 Киселев А. К. 07.01—02.08.728. 118
 Кіскина Е. Е. 09.01—02.08.1060. 174
 Кишко О. Б. 06.01—02.08.700. 113
 Ківалов С. В. 07.01—02.08.729, 756, 757. 118, 123
 Ківалова Т. С. 03.01—02.08.299. 52
 Кілічава Т. М. 09.01—02.08.941. 156
 Кінаш Б. С. 02.01—02.08.118. 23
 Кінащук Л. 03.01—02.08.300. 52
 Кісіль З. Р. 07.01—02.08.730. 119
 Клим О. В. 07.01—02.08.731. 119
 Климович О. 11.01—02.08.1199. 199
 Климчук С. О. 07.01—02.08.827. 135
 Клочков В. Г. 10.01—02.08.1131. 185
 Кметик Х. 11.01—02.08.1200. 199
 Книжицький М. 03.01—02.08.301. 52
 Кобец П. ІІ. 09.01—02.08.975. 162
 Кобецька ІІ. Р. 06.01—02.08.663, 676. 108, 110
 Коваленко Т. О. 04.01—02.08.499. 83
 Ковалів М. В. 07.01—02.08.767. 125
 Коваль І. (И.) 04.01—02.08.479, 480. 79;
 05.01—02.08. 617. 101
 Ковальова С. Г. 01.01—02.08.31, 95. 9, 20
 Ковальова М. В. 07.01—02.08.708. 115
 Ковальський В. С. 08.01—02.08.862. 142
 Ковальчук В. Б. 01.01—02.08.105, 106. 21
 Ковальчук С. О. 09.01—02.08.976. 162
 Кодинець А. 03.01—02.08.302, 303, 304. 53
 Козак О. С. 08.01—02.08.840. 138
 Козинець О. 01.01—02.08.96. 20
 Козлов В. І. 02.01—02.08.143. 27
 Козлюк Л. Г. 08.01—02.08.863, 905. 142, 150
 Козуб І. 02.01—02.08.144. 27
 Козьминих А. В. 10.01—02.08.1155. 189
 Колесник В. А. 09.01—02.08.1008. 166
 Колесник В. В. 08.01—02.08.906. 150
 Колесников О. М. 10.01—02.08.1154. 189
 Колеснік С. В. 02.01—02.08.148. 28
 Колеснік-Омельченко Т. В. 05.01—02.08.618, 619. 101
 Колісникова Г. 03.01—02.08.305. 53
 Коліушко І. 02.01—02.08.114. 23
 Колкутин В. В. 09.01—02.08.1061. 174
 Колобкова Л. 09.01—02.08.977. 162
 Коломоець Т. 07.01—02.08.758, 768. 123, 125
 Колонтаєвская И. Ф. 05.01—02.08.558. 92
 Комарова Т. В. 11.01—02.08.1201. 199
 Комин В. 09.01—02.08.974. 161
 Кондратішина В. В. 08.01—02.08.928. 154
 Кондратюк С. В. 01.01—02.08.97. 20
 Конин В. Н. 07.01—02.08.769. 125

Копылов М. Н. 11.01—02.08.1166. 191
 Корж В. 10.01—02.08.1132. 186
 Користін О. Є. 08.01—02.08.883. 146
 Корнієнко П. С. 01.01—02.08.71. 15
 Коровникова Е. А. 02.01—02.08.199. 36
 Корольов В. 06.01—02.08.659. 107
 Коротка Р. О. 04.01—02.08.181. 79
 Короткий Т. Р. 03.01—02.08.431. 72;
 11.01—02.08.1202. 199
 Коротун О. 10.01—02.08.1101. 181
 Корсаненкова А. Ф. 05.01—02.08.580. 95
 Корсаненкова Ю. 05.01—02.08.620, 621. 101
 Корсун С. 08.01—02.08.886. 146
 Косарева И. А. 03.01—02.08.111. 68
 Косарева М. А. 11.01—02.08.1203. 199
 Косінов В. 08.01—02.08.864. 143
 Коссак В. М. 03.01—02.08.248. 45
 Коссак С. 03.01—02.08.387. 65
 Костанов Ю. 10.01—02.08.1089. 179
 Костенко Л. 08.01—02.08.865. 143
 Костенко О. 07.01—02.08.808. 132
 Костін М. 09.01—02.08.978. 162
 Кострицький І. Л. 03.01—02.08.306. 53
 Кострюков С. 05.01—02.08.581. 96
 Костыря Е. В. 01.01—02.08.107. 21
 Костюк В. О. 04.01—02.08.538. 89
 Костюк В. Л. 05.01—02.08.582. 583. 96
 Костюченко О. 05.01—02.08.584. 96
 Костя Д. В. 06.01—02.08.701. 113; 07.01—02.08.809. 132
 Косянчук И. С. 03.01—02.08.423. 70
 Котюк І. 09.01—02.08.1030, 1031. 170;
 10.01—02.08.1104. 181
 Котягін А. С. 04.01—02.08.503. 83
 Кравченко Л. 07.01—02.08.805. 132
 Кравченко П. Г. 07.01—02.08.810. 133
 Кравчук Т. В. 05.01—02.08.613. 100
 Красницька А. В. 09.01—02.08.944. 157
 Краснов Є. В. 05.01—02.08.563, 585. 93, 96
 Краснова М. В. 06.01—02.08.677-680. 110
 Краснова Ю. А. 06.01—02.08.681. 110
 Красовська В. Г. 01.01—02.08.32. 9
 Красота О. І. 08.01—02.08.929. 154
 Кратенко М. В. 03.01—02.08.252. 45
 Крестовська Н. М. 11.01—02.08.1204. 199
 Крет Г. Р. 09.01—02.08.979. 162
 Кривенко В. В. 10.01—02.08.1105. 181
 Криволапова Е. А. 03.01—02.08.112. 68
 Кривоносова О. Ю. 10.01—02.08.1156. 189
 Крижанівський А. Ф. 01.01—02.08.33. 9;
 10.01—02.08.1157. 189
 Криницький І. 07.01—02.08.811. 133
 Крупник А. С. 07.01—02.08.707. 115
 Крупчан О. 03.01—02.08.307. 53
 Крусян А. Р. 02.01—02.08.145, 146, 147. 27, 28
 Крюков В. Ф. 09.01—02.08.980. 162
 Крюкова О. 08.01—02.08.866. 143
 Кубієвич С. П. 11.01—02.08.1205. 200
 Кубов Р. Х. 08.01—02.08.907. 150
 Кудрявцев В. Н. 08.01—02.08.884. 146
 Кужко О. С. 04.01—02.08.482. 80
 Кузбагаров А. П. 03.01—02.08.244. 44
 Кузнецов В. В. 08.01—02.08.835. 137
 Кузнецов С. А. 03.01—02.08.374. 63
 Кузнецов О. О. 10.01—02.08.1158. 189
 Кузнецова П. С. 04.01—02.08.539. 89
 Кузовкин А. С. 09.01—02.08.981. 162
 Кузько А. В. 02.01—02.08.232. 42
 Кузьменко В. Б. 01.01—02.08.72. 15
 Кузьменко О. В. 07.01—02.08.759. 123
 Куйбіда Р. 10.01—02.08.1106. 182
 Кулешов В. 04.01—02.08.483. 80
 Кулик М. Г. 09.01—02.08.1081. 178
 Кулинич П. Ф. 06.01—02.08.646. 105
 Кулієв А. Ю. 08.01—02.08.908. 150
 Кулініч О. О. 03.01—02.08.345. 58
 Кульчицкий А. Р. 06.01—02.08.682. 111
 Куницына О. 07.01—02.08.812. 133
 Курило Т. В. 03.01—02.08.308. 53
 Курман О. 09.01—02.08.1032. 170
 Куроптев В. А. 01.01—02.08.34. 9
 Курочкина М. Г. 05.01—02.08.586. 96
 Курченко С. В. 11.01—02.08.1206. 200
 Кутателадзе В. О. 03.01—02.08.309. 54
 Кухарев О. 03.01—02.08.310. 54
 Кухнюк Д. В. 09.01—02.08.982, 983. 163
 Кучинська О. А. 09.01—02.08.938. 156
 Кучинська О. П. 09.01—02.08.938. 156
 Кучук А. М. 02.01—02.08.148. 28
 Кучухидзе С. Т. 11.01—02.08.1179. 193
 Куш О. Є. 07.01—02.08.732. 119
 Лабенська Л. Л. 10.01—02.08.1107. 182
 Лавріненко О. В. 05.01—02.08.587. 96
 Ладыненко А. П. 03.01—02.08.122. 70
 Лазарева В. 09.01—02.08.984. 163
 Лазаренко А. М. 03.01—02.08.113. 68
 Лазаренко В. 08.01—02.08.909. 150
 Лазаренко Я. 06.01—02.08.683. 111
 Лазько Г. З. 04.01—02.08.540. 89
 Лакаев О. А. 07.01—02.08.770. 125
 Ландин А. В. 03.01—02.08.311. 54
 Ларин А. Ю. 01.01—02.08.103. 21
 Ларичев А. А. 02.01—02.08.200. 36
 Латковська Т. А. 04.01—02.08.184. 80;
 07.01—02.08.813. 133
 Лебедев В. М. 05.01—02.08.557. 92;
 10.01—02.08.1091. 179
 Лебідь В. І. 05.01—02.08.588. 97
 Левченко К. Б. 07.01—02.08.733. 119
 Легеза Ю. О. 03.01—02.08.312. 54
 Легуша С. М. 01.01—02.08.11. 11
 Лемішко Ю. М. 02.01—02.08.149. 28
 Лещенко Д. С. 04.01—02.08.485. 80
 Линьов К. О. 07.01—02.08.707. 115
 Липа В. 07.01—02.08.771. 125
 Лисик В. М. 11.01—02.08.1168, 1173. 191, 192
 Лисодел О. В. 08.01—02.08.930. 154
 Литвиненко В. М. 05.01—02.08.622. 101
 Литвиненко В. М. 06.01—02.08.647. 105
 Литвянчук О. 11.01—02.08.1207. 200
 Лідовень Р. 03.01—02.08.313. 54
 Лісова Т. В. 06.01—02.08.648. 105
 Лоба В. Е. 01.01—02.08.98. 20
 Лобач О. 04.01—02.08.486. 80
 Лобода К. С. 11.01—02.08.1174. 192
 Лобойко Л. 09.01—02.08. 939, 961. 156, 161
 Логвінова М. 03.01—02.08.414. 69
 Логинов П. 07.01—02.08.814. 133
 Логинова П. И. 07.01—02.08.828. 136
 Логуш Л. В. 03.01—02.08.132. 72
 Лозо В. И. 11.01—02.08.1167. 191
 Ломакин Д. 04.01—02.08.487. 80
 Ломакіна О. 04.01—02.08.551. 91
 Лотюк О. С. 02.01—02.08.201. 36
 Лугина О. 06.01—02.08.649. 106

Лузанова И. С. 09.01—02.08.1067. 175
 Лукач І. В. 04.01—02.08. 488, 541. 81, 89
 Лукаш О. Л. 02.01—02.08.150. 28
 Лукаш С. С. 05.01—02.08.589. 97
 Лукашева О. Е. 07.01—02.08.815. 133
 Лукашевич С. Ю. 08.01—02.08.910. 150
 Лукашенко Т. 03.01—02.08.133. 72
 Луспеник Д. 03.01—02.08.388. 65
 Лутацька І. А. 03.01—02.08.312. 54
 Луцик М. 03.01—02.08.134. 72
 Луць В. В. 04.01—02.08.189. 81
 Луцок П. 09.01—02.08.1033. 170
 Лучин В. О. 02.01—02.08.177. 32
 Львова О. Л. 01.01—02.08.35. 9
 Любе-Вольфф Г. 02.01—02.08.202. 36
 Любченко П. М. 02.01—02.08.224. 233. 40, 42
 Магизов Р. Р. 09.01—02.08.985. 163
 Мазур Т. 07.01—02.08.816. 134
 Майданик П. І. 03.01—02.08.314. 54
 Майданик Р. А. 03.01—02.08.240, 315. 44, 54
 Макаренко Л. О. 01.01—02.08.36. 10
 Макарова Т. В. 08.01—02.08.911. 151
 Макарова Т. Б. 07.01—02.08.734. 119
 Маклаков В. В. 02.01—02.08.178. 32
 Макогон О. В. 02.01—02.08.151. 28
 Маланчук П. М. 09.01—02.08.945. 157
 Маланюк Л. 07.01—02.08.817. 134
 Малишев Б. В. 01.01—02.08.37. 10
 Малько А. В. 01.01—02.08.7. 5
 Мальцов С. М. 03.01—02.08.252. 45
 Мальяренко В. Т. 08.01—02.08.836. 137;
 10.01—02.08.1093. 180
 Мамедов Г. А. 10.01—02.08.1133. 186
 Мамонтов І. О. 01.01—02.08.73. 16
 Мандич Л. Г. 02.01—02.08.231. 42
 Мандрыка Е. В. 02.01—02.08.203. 37
 Манжура Н. 03.01—02.08.316. 54
 Манохин В. М. 07.01—02.08.735. 119
 Мансурова Л. А. 09.01—02.08.1034. 170
 Мао Чжэнда 02.01—02.08.204. 37
 Маркова К. М. 08.01—02.08.867. 143
 Марковичева Е. В. 09.01—02.08.986. 163
 Марочкін І. Є. 10.01—02.08.1092, 1121. 179, 184
 Мартынович Н. В. 09.01—02.08.1064. 175
 Марцеляк О. В. 02.01—02.08.115. 23
 Марчак В. 09.01—02.08.1062, 1063. 175
 Марченко М. П. 01.01—02.08.3, 4. 4
 Марышева П. И. 03.01—02.08.101. 67
 Марьин Е. В. 06.01—02.08.684. 111
 Масловская М. В. 02.01—02.08.235. 42
 Масюк В. В. 03.01—02.08.389. 65
 Матвеев А. Г. 12.01—02.08.1234. 205
 Матвеев П. 03.01—02.08.317. 55
 Матвійчук В. К. 03.01—02.08.120, 121. 69, 70;
 07.01—02.08.760. 124; 08.01—02.08.841. 138
 Матюшкова Т. П. 09.01—02.08.987. 163
 Мацюкін В. В. 02.01—02.08.119. 24
 Мацола М. І. 01.01—02.08.38. 10
 Мацьків Г. Я. 09.01—02.08.946. 157
 Машков К. Є. 05.01—02.08.590. 97
 Медведева Е. С. 02.01—02.08.205. 37
 Мезяев А. Б. 11.01—02.08.1180. 194
 Меленко О. В. 01.01—02.08.39. 10
 Меленко С. Г. 01.01—02.08.10. 10
 Меліхова Ю. А. 10.01—02.08.1108. 182
 Меллингхофф Р. 02.01—02.08.206. 37
 Мельник О. В. 01.01—02.08.41. 10
 Мельник С. Б. 04.01—02.08.490. 81
 Мельникова В. Г. 05.01—02.08.557. 92
 Мельничук М. В. 07.01—02.08.736. 120
 Мельничук П. Ю. 12.01—02.08.1235. 205
 Меницкая В. И. 09.01—02.08.1067. 175
 Микитин Ю. 09.01—02.08.988. 163
 Милославський С. 03.01—02.08.318. 55
 Милюков С. 08.01—02.08.868. 143
 Минникес И. А. 03.01—02.08.415. 69
 Минникес И. В. 02.01—02.08.207. 37
 Мироненко І. 03.01—02.08.319. 55
 Митрофанов І. 08.01—02.08.931. 154
 Михайлов В. К. 03.01—02.08.320. 55
 Михальчук О. 03.01—02.08.321. 55
 Мілаш В. 04.01—02.08.491. 81
 Мірошніченко А. М. 06.01—02.08.650. 106
 Мічурін С. 03.01—02.08.322. 55
 Мішуровська С. 02.01—02.08.152, 153. 28, 29
 Міщенко І. В. 03.01—02.08.256. 46
 Могилевский С. 04.01—02.08.492. 81
 Мозоль С. А. 08.01—02.08.888. 147
 Молдован В. В. 10.01—02.08.1090. 179
 Молодик К. 03.01—02.08.323. 55
 Молодцов М. В. 05.01—02.08.559. 92
 Молчанова Т. 08.01—02.08.886. 146
 Мороз Л. 08.01—02.08.912. 151
 Морозов М. 04.01—02.08.542. 89
 Морозова О. В. 02.01—02.08.208. 37
 Морозова С. Є. 03.01—02.08.324. 55
 Москаленко С. 07.01—02.08.737. 120
 Москвич Л. М. 10.01—02.08.1109. 182
 Мудров А. А. 07.01—02.08.772. 126
 Музика А. А. 08.01—02.08.836. 137
 Музыченко П. П. 01.01—02.08.56, 80. 13, 17
 Муратова Д. 07.01—02.08.738. 120
 Мустафин Р. Р. 03.01—02.08.272. 49
 Мустафина С. А. 07.01—02.08.773. 126
 Мяловицька Н. А. 02.01—02.08.209, 210. 38
 Павальный С. В. 12.01—02.08.1236. 206
 Павроцька Ю. 03.01—02.08.390. 65
 Павроцький В. В. 11.01—02.08.1208. 200
 Пагорная П. В. 02.01—02.08.238. 43
 Пазаренко В. 03.01—02.08.135. 72;
 04.01—02.08.493, 494. 81, 82
 Назаренко Д. В. 03.01—02.08.249. 45
 Назаров В. В. 09.01—02.08.940. 156
 Назаров І. 10.01—02.08.1110, 1111. 182
 Пайфлейш В. 04.01—02.08.543. 90
 Пауменко А. 04.01—02.08.495. 82
 Пегребенький В. 09.01—02.08.1035, 1036. 171
 Нежурбіда С. І. 08.01—02.08.869. 143
 Некрасов В. 08.01—02.08.886. 146
 Некрасова Т. В. 04.01—02.08.496. 82
 Целін О. 01.01—02.08.99. 20; 03.01—02.08.325. 56
 Пестеренко О. 02.01—02.08. 120, 154, 155. 24, 29
 Пестеренко С. 03.01—02.08.258. 46;
 11.01—02.08.1179, 1180. 193, 194
 Пікітін Ю. В. 10.01—02.08.1164. 190
 Нікіша Д. О. 04.01—02.08.497. 82
 Ніколаєнко Т. Б. 08.01—02.08.842. 138
 Піколенко Л. 04.01—02.08.498. 82
 Повицкий И. Б. 01.01—02.08.83. 17
 Повоселов В. П. 09.01—02.08.1058, 1065. 174, 175
 Посик В. В. 04.01—02.08.499. 83
 Пужний Є. М. 07.01—02.08.707. 115
 Нуруллаєв І. 11.01—02.08.1209, 1210. 200, 201
 Оболенева О. 04.01—02.08.500. 83

Оборотов Ю. Н. 01.01—02.08.42. 10
 Овсієнко-Миронова Г. В. 07.01—02.08.739. 120
 Овчарук С. 03.01—02.08.326. 56
 Оганесян С. М. 11.01—02.08.1181. 194
 Огородник А. 09.01—02.08.1083. 178
 Одинцов С. В. 03.01—02.08.327. 56
 Озернюк Г. В. 03.01—02.08.328. 56
 Олійник А. Ю. 02.01—02.08.156. 29
 Олійник О. Б. 10.01—02.08.1134. 186
 Олійник О. С. 11.01—02.08.1211. 201
 Ольховик Л. А. 03.01—02.08.329, 330, 416. 56, 69
 Омарова З. Р. 02.01—02.08.211. 38
 Омеляненко Г. О. 09.01—02.08.940. 156
 Онищенко Г. 03.01—02.08.331. 56
 Оніщенко Н. М. 01.01—02.08.2. 5. 4
 Оніщенко О. В. 02.01—02.08.157. 29
 Онупрієнко А. М. 01.01—02.08.13. 6
 Орленко В. 01.01—02.08.108. 22
 Орленко В. В. 01.01—02.08.81. 17
 Орленко В. І. 01.01—02.08.81. 17
 Орлов Ю. 08.01—02.08.913. 151
 Орлюк О. П. 04.01—02.08.544. 90
 Ортинський В. Л. 04.01—02.08.443. 74
 Осетинський А. 10.01—02.08.1112. 183
 Осипов М. Ю. 01.01—02.08.43. 11
 Остапенко О. Г. 02.01—02.08.225. 40
 Остапенко Т. О. 01.01—02.08.74. 16
 Островська Л. А. 03.01—02.08.378. 63
 Острогляд О. В. 09.01—02.08.989. 164
 Отаманова Ю. 04.01—02.08.501. 83
 Отрадна О. 03.01—02.08.332. 57
 Отческий И. Е. 03.01—02.08.436. 72
 Оцця А. С. 08.01—02.08.870. 144
 Павлик П. М. 09.01—02.08.941. 156
 Павлов Д. М. 07.01—02.08.800. 130
 Павлюк П. В. 09.01—02.08.1037. 171
 Падеров Ю. М. 09.01—02.08.1065. 175
 Падляк І. М. 06.01—02.08.636. 104
 Паламарчук Л. 09.01—02.08.1038. 171
 Паластрова Г. В. 12.01—02.08.1237. 206
 Палехов Д. О. 06.01—02.08.685. 111
 Палійчук О. В. 08.01—02.08.871. 144
 Панаріна П. В. 01.01—02.08.14. 6
 Панасюк В. Н. 02.01—02.08.181. 32
 Панасюк О. 05.01—02.08.591. 97
 Панченко М. 03.01—02.08.333. 334. 57
 Панькова Л. 04.01—02.08.502. 83
 Паньонко І. М. 04.01—02.08.503. 83
 Парасюк В. М. 09.01—02.08.990. 164
 Пархоменко П. М. 01.01—02.08.44. 11
 Паршукова К. Ю. 03.01—02.08.417. 69
 Пасєка О. Ф. 03.01—02.08.335. 57
 Пастухов В. 01.01—02.08.45. 11
 Пахомов І. 07.01—02.08.740. 120
 Пацурківський Ю. П. 03.01—02.08.336. 57
 Пашин С. А. 09.01—02.08.1039. 171
 Пашинский В. В. 09.01—02.08.1068. 176
 Пашинський В. 02.01—02.08.158. 29
 Пашинян Г. А. 09.01—02.08.1066, 1069. 175, 176
 Пашков В. 04.01—02.08. 504, 505. 83, 84
 Пашук Т. І. 02.01—02.08.116. 23
 Педипенко П. 09.01—02.08.991. 164
 Пендюра М. М. 01.01—02.08.6. 4
 Передерієв Є. 03.01—02.08.437. 72
 Перепелица М. А. 07.01—02.08.818. 134
 Перепелкина Н. В. 03.01—02.08.337. 57
 Перетерский И. С. 01.01—02.08.83. 17
 Перехрест Р. Ю. 05.01—02.08.592. 97
 Перощук З. І. 07.01—02.08.819. 134
 Петечел О. Ю. 09.01—02.08.1040. 171
 Петренко О. А. 08.01—02.08.914. 151
 Петров А. В. 12.01—02.08.1238. 206
 Петрова П. П. 03.01—02.08.418. 69
 Петрова П. М. 08.01—02.08.872. 144
 Петровська Н. В. 01.01—02.08.100. 20
 Петровська-Караченцева Л. 04.01—02.08.506. 84
 Петросян Э. 04.01—02.08.507. 84
 Петруненко Я. В. 04.01—02.08.508. 84
 Пешин П. Л. 02.01—02.08.236. 43
 Пилипчук П. 10.01—02.08.1113. 183
 Пишньов Д. І. 10.01—02.08.1135. 186
 Підлубна О. 03.01—02.08.391. 65
 Піскорська Г. О. 08.01—02.08.932. 154
 Піхоцька В. Ф. 07.01—02.08.820. 134
 Плетньова О. 04.01—02.08.509. 84
 Повар П. О. 04.01—02.08.510. 84
 Погібко О. І. 02.01—02.08.159. 29
 Погорецький М. 09.01—02.08. 1041, 1084. 172, 178
 Погорілко В. Ф. 02.01—02.08.117. 23
 Погребняк С. 01.01—02.08.46. 11
 Погрібний О. О. 06.01—02.08.686. 111
 Подколзін І. 03.01—02.08.338. 57
 Подолика А. 07.01—02.08. 774, 775. 126
 Позняк Е. 06.01—02.08. 671, 687, 688. 109, 111
 Полищук О. 11.01—02.08.1212. 201
 Половніков В. В. 07.01—02.08.709. 115
 Полстовалов О. В. 09.01—02.08.992. 164
 Полянський Ю. 10.01—02.08.1151. 188
 Понікаров В. Д. 03.01—02.08.249. 45
 Пономаренко Г. О. 07.01—02.08.741. 120
 Попов А. А. 04.01—02.08.444. 74
 Попов А. В. 07.01—02.08.742. 121
 Попов И. 04.01—02.08.545. 90
 Попов С. В. 05.01—02.08.623. 102
 Попова С. М. 03.01—02.08.249. 45
 Попова Т. Г. 09.01—02.08.1066, 1069, 1070. 175, 176
 Посполітак В. В. 03.01—02.08.339. 58
 Потапенко С. В. 03.01—02.08.376. 63
 Потильчак О. І. 04.01—02.08.546. 90
 Похиленко І. 04.01—02.08.511. 84
 Приймаченко Д. В. 07.01—02.08.785. 128
 Прилутський О. В. 07.01—02.08.789. 128
 Примаченко В. Ф. 08.01—02.08.843. 139
 Приходько И. О. 04.01—02.08.547. 90
 Приходько Х. В. 02.01—02.08.160. 30
 Прінь Л. 10.01—02.08.1136. 186
 Пробко І. Б. 07.01—02.08.776. 126
 Прокопенко В. В. 07.01—02.08.786. 128
 Прокопов Д. Є. 01.01—02.08.109, 110. 22
 Пронюк Н. В. 02.01—02.08.237. 43
 Проскурник Р. 07.01—02.08.777. 126
 Протасова В. Є. 01.01—02.08.15. 6
 Протченко С. М. 05.01—02.08.593. 97
 Проценко М. В. 09.01—02.08.1014. 167
 Процун С. 11.01—02.08.1178, 1183, 1184. 193, 195
 Прошутя І. Д. 10.01—02.08.1114. 183
 Прудников М. Н. 01.01—02.08.82. 17
 Прус В. З. 01.01—02.08.75. 16
 Прусаков А. Д. 01.01—02.08.47. 11
 Пряхина Т. М. 02.01—02.08.177. 32
 Пузирний В. 05.01—02.08. 594, 595. 98
 Пустовіт Ж. М. 02.01—02.08.161. 30
 Путилин А. И. 12.01—02.08.1239. 206
 Пучковська І. Й. 03.01—02.08.340, 341. 58

Пушкар П. В. 06.01—02.08.650. 106
 Пушкарєв С. А. 12.01—02.08.1240. 206
 Пшонка В. 09.01—02.08.993. 164
 Писковський В. В. 09.01—02.08.1007. 166
 Рабінович А. В. 02.01—02.08.162. 30
 Рабінович П. М. 01.01—02.08.48. 11
 Радачинський С. 08.01—02.08.873. 144
 Радуті В. И. 02.01—02.08.212. 38
 Раздьяконов Е. 04.01—02.08.548. 90
 Ракіта І. А. 09.01—02.08.1042. 172
 Рассолов М. М. 03.01—02.08.244. 44
 Рассомахіна О. 03.01—02.08.342. 58
 Рахманкіна М. Е. 03.01—02.08.343. 58
 Резніченко В. С. 03.01—02.08.344. 58
 Резніченко С. В. 03.01—02.08.345. 58
 Репецький В. М. 11.01—02.08.1168. 191
 Репетнікова Т. А. 10.01—02.08.1123. 184
 Резнікова В. 04.01—02.08.512. 85
 Рибачек В. К. 06.01—02.08.689. 112
 Римар Є. М. 04.01—02.08.513. 85
 Рогов С. Л. 01.01—02.08.101. 20
 Розвадовський В. 11.01—02.08.1213. 201
 Роїна О. М. 10.01—02.08.1086. 179
 Романов М. В. 08.01—02.08.933. 154
 Романов С. В. 09.01—02.08.994. 164
 Романова А. С. 12.01—02.08.1241. 207
 Ругляк Т. М. 05.01—02.08.624. 102
 Руда Т. 10.01—02.08.1106. 182
 Руденко В. Ю. 10.01—02.08.1137. 186
 Рудик В. А. 02.01—02.08.163. 30
 Рудик О. М. 07.01—02.08.707. 115
 Рудь О. А. 09.01—02.08.1043. 172
 Рыбак К. 03.01—02.08.346. 59
 Рыбаков В. А. 02.01—02.08.181. 32; 03.01—02.08.347. 59
 Рябоконь Є. 03.01—02.08.348. 59
 Савельєва О. А. 02.01—02.08.213. 38
 Савенко М. Д. 02.01—02.08.164. 30
 Савицкая М. В. 01.01—02.08.49. 12
 Савицький Д. 09.01—02.08.995. 164
 Савко В. В. 03.01—02.08.349. 59
 Савонюк Р. 09.01—02.08.996. 165
 Савченко А. В. 08.01—02.08.835. 137
 Савчин М. В. 02.01—02.08.165. 30
 Саидов А. Х. 01.01—02.08.111. 22
 Саламатин А. В. 09.01—02.08.1071. 176
 Саленков А. В. 07.01—02.08.821. 134
 Сало В. І. 01.01—02.08.16. 6
 Самойленко Е. В. 04.01—02.08.475. 78
 Самсін І. Л. 07.01—02.08.822. 134
 Саннікова Л. В. 03.01—02.08.250. 45
 Сапий А. В. 01.01—02.08.50. 12
 Сафонов В. Н. 02.01—02.08.179. 32
 Сафронова Е. В. 11.01—02.08.1182. 195
 Свердлык Г. А. 03.01—02.08.350. 59
 Свида О. Г. 10.01—02.08.1099, 1115. 180, 183
 Свистун Л. 03.01—02.08.351. 59
 Свідерська М. 03.01—02.08.392. 65
 Світличний О. П. 07.01—02.08.710. 115
 Седова М. В. 02.01—02.08.214. 38
 Селезньов В. Є. 11.01—02.08.1214. 201
 Селиванова Е. С. 03.01—02.08.352. 59
 Селіванов М. 03.01—02.08.353. 60
 Семаков Г. С. 08.01—02.08.924. 153
 Семаніва Ю. В. 07.01—02.08.743. 121
 Семенов А. 04.01—02.08.514. 85
 Семенова К. Г. 03.01—02.08.257. 46
 Сербін М. М. 09.01—02.08.997. 165
 Сергієнко В. В. 03.01—02.08.354. 60
 Сердюк В. 10.01—02.08. 1116, 1117, 1138. 183, 186
 Серегина Т. 04.01—02.08.514. 85
 Середа Г. 10.01—02.08.1139. 187
 Середа И. Е. 06.01—02.08.651. 106
 Симонян Г. Р. 02.01—02.08.215, 216. 39
 Симонян Ю. Ю. 04.01—02.08.515. 85
 Синицька Н. В. 11.01—02.08.1183. 195
 Синчук О. В. 09.01—02.08.1044. 172
 Синьков Д. В. 08.01—02.08.915. 151
 Синявська Я. С. 04.01—02.08.549. 91
 Синякин И. И. 11.01—02.08.1178. 193
 Сирота И. М. (І. М.) 05.01—02.08.610, 625, 626. 100, 102
 Ситик О. М. 03.01—02.08.266. 48
 Ситников М. В. 11.01—02.08.1215. 201
 Сібільова Н. В. 10.01—02.08.1092. 179
 Сільченко С. О. 05.01—02.08.597, 627. 98, 102
 Сімакова-Єфремиєн Е. Б. 07.01—02.08.778. 127
 Сінельник Р. 07.01—02.08.768. 125
 Сінкевич О. В. 02.01—02.08.166. 30
 Сірант М. М. 11.01—02.08.1175. 192
 Сичар В. О. 07.01—02.08.711. 115
 Сквірський І. О. 07.01—02.08.758. 123
 Скиба М. 03.01—02.08.245. 44
 Скільська Л. Д. 09.01—02.08.1045. 172
 Скомороха Л. 10.01—02.08.1118. 184
 Скрипнюк О. 02.01—02.08.167. 30
 Скріпенко Р. 05.01—02.08.596. 98
 Сланов О. Т. 12.01—02.08.1242. 207
 Сліпченко С. 03.01—02.08.355, 356. 60
 Слободянюк О. 03.01—02.08.357. 60
 Смазнова І. С. 12.01—02.08.1218. 203
 Смилов Д. 02.01—02.08.217. 39
 Смирнов М. 09.01—02.08.998. 165
 Смітюх А. В. 04.01—02.08.516, 550. 85, 91
 Сміян Л. С. 10.01—02.08.1164. 190
 Снігур В. 07.01—02.08.744. 121
 Созанський Т. І. 08.01—02.08.874. 144
 Сокол В. Ю. 12.01—02.08.1243. 207
 Соколов Ю. П. 09.01—02.08.1072. 176
 Соколова П. А. 11.01—02.08.1184. 195
 Соколова О. В. 09.01—02.08.1052. 173
 Солдатова В. К. 07.01—02.08.823. 135
 Соловійов А. 02.01—02.08.168. 31
 Соловійов О. В. 05.01—02.08.628. 102
 Соловійова О. М. 07.01—02.08.745. 121
 Соловьев А. Б. 11.01—02.08.1165. 191
 Солодовніков А. Г. 09.01—02.08.1015. 167
 Солом'яний В. 03.01—02.08.358. 60
 Сосна Б. И. 05.01—02.08.598. 98
 Спасибо-Фатеева І. В. 04.01—02.08.517. 85
 Спаський А. 01.01—02.08.51. 12
 Співак М. В. 07.01—02.08.746. 121
 Стальмахов А. В. 09.01—02.08.1064. 175
 Стаценко А. И. 07.01—02.08.824. 135
 Сташків Б. 05.01—02.08.629, 630. 102, 103
 Степанко А. Х. 08.01—02.08.924. 153
 Степанова Т. 04.01—02.08.551. 91
 Степанюк А. А. 03.01—02.08.438, 439, 440. 73
 Стетюха М. П. 08.01—02.08.916. 151
 Стефанов С. А. (С. О.) 08.01—02.08.934, 935. 154, 155
 Стеценко С. Г. 10.01—02.08.1095. 180
 Стецовский Ю. И. 10.01—02.08.1159. 190
 Стещенко Т. В. 02.01—02.08.169. 31
 Стовба А. В. 12.01—02.08.1244. 207
 Стороженко О. 07.01—02.08. 712, 719. 116, 117
 Стрелковська Ю. О. 08.01—02.08.917. 152

- Строган А. 09.01—02.08.999. 165
Струтинська-Струк Л. В. 06.01—02.08.690. 112
Ступень М. Г. 06.01—02.08.636. 104
Ступинський Я. 04.01—02.08.527. 87
Суворкін В. А. 08.01—02.08.918. 152
Суслова В. 04.01—02.08.552. 91
Суховерхова М. А. 09.01—02.08.1000. 165
Сухонос В. 10.01—02.08.1140. 187
Супікевич А. 04.01—02.08.449. 75
Сычев П. Г. 09.01—02.08.1001. 165
Сьоміна В. А. 07.01—02.08.787. 128
Тамир Муафак Зияд 11.01—02.08.1185. 196
Таранущенко О. 03.01—02.08.342. 58
Тарасенко В. С. 05.01—02.08.612, 631. 100, 103
Тацишин І. Б. 07.01—02.08.747. 121
Таш'ян Р. І. 03.01—02.08.359. 61
Телефанко Б. М. 08.01—02.08.936. 155
Теремецький В. 09.01—02.08.1002. 165
Теремцова П. В. 02.01—02.08.218. 39
Терешук М. М. 02.01—02.08.170. 31
Тимофеев Л. А. 06.01—02.08.702. 114
Тимошенко Ю. П. 09.01—02.08.1003. 166
Тимченко Г. П. 03.01—02.08.393, 394. 66
Тиндик Н. П. 07.01—02.08.748, 749. 122
Титов А. М. 10.01—02.08.1160. 190
Титов Ю. П. 01.01—02.08.85. 18
Тищенко О. 05.01—02.08.632. 103
Ткалич М. 04.01—02.08.518. 85
Ткачев И. В. 10.01—02.08.1141. 187
Ткаченко Є. 02.01—02.08.171. 31
Товмазова Є. 08.01—02.08.875. 144
Токарева В. І. 03.01—02.08.403. 67
Толкачова П. Є. 01.01—02.08.52. 12
Толчеев П. К. 03.01—02.08.372, 375, 376. 62, 63
Томчук І. О. 08.01—02.08.919. 152
Топчий А. О. 08.01—02.08.882. 146
Тотьєв К. 04.01—02.08.519. 86
Трикс А. В. 10.01—02.08.1122. 184
Тріпільський Г. Я. 03.01—02.08.379, 395. 64, 66
Трояновський О. 03.01—02.08.441. 73
Трунова Г. 05.01—02.08.599, 600. 98
Труш І. 04.01—02.08.520. 86
Трюхан О. А. 05.01—02.08.601, 602. 98, 99
Туєва О. М. 06.01—02.08.660. 107
Турченко О. Г. 11.01—02.08.1176. 193
Тутынин И. Б. 09.01—02.08.1004. 166
Тюріна О. В. 10.01—02.08.1096. 180
Тютюник Т. 09.01—02.08.1073. 176
Удалкин В. 04.01—02.08.521. 86
Удовенко Ж. В. 09.01—02.08.941, 1010. 156, 166
Узун Н. Ф. 10.01—02.08.1161. 190
Узунова О. В. 09.01—02.08.947. 157
Уитц Р. 02.01—02.08.219. 39
Усачев А. А. 09.01—02.08.951. 158
Устрицька П. 08.01—02.08.876. 145
Устюхина И. А. 09.01—02.08.1061. 174
Уханова П. 09.01—02.08.1046. 172
Ушинская Е. В. 09.01—02.08.1067. 175
Фатєєва І. С. 03.01—02.08.360. 61
Федоренко В. Л. 02.01—02.08.117, 172. 23, 31
Федоренко В. А. 09.01—02.08.1064. 175
Федосова О. 04.01—02.08.522. 86
Федотов О. П. 07.01—02.08.779. 127
Федотова І. О. 07.01—02.08.788. 128
Федулова М. В. 09.01—02.08.1061. 174
Фелик В. 07.01—02.08.750. 122
Феокистов А. М. 09.01—02.08.1047. 172
Филатова А. В. 07.01—02.08.751. 122
Филиппов М. П. 09.01—02.08.1077. 177
Філик П. В. 03.01—02.08.361. 61; 09.01—02.08.1074. 176
Фіночко Ф. Д. 07.01—02.08.752. 122
Фрицький Ю. О. 02.01—02.08.135. 26
Фролов Ю. 03.01—02.08.362. 61
Фролова С. С. 03.01—02.08.363. 61
Фурса С. Я. 03.01—02.08.251. 45;
10.01—02.08.1146, 1147. 188
Хайрулаєв Х. Р. 02.01—02.08.220. 39
Халаїм П. 03.01—02.08.364. 61
Ханик-Посполітак Р. Ю. 03.01—02.08.365. 61
Хар І. О. 03.01—02.08.420, 421. 69, 70;
07.01—02.08.760. 124
Харитонов Е. О. (Є. О.) 01.01—02.08.84. 18;
03.01—02.08.402. 67
Харитонova Л. І. 05.01—02.08.633. 103
Харитонova О. І. 04.01—02.08.523, 532. 86, 88;
07.01—02.08.757. 123
Хизириєва Д. 07.01—02.08.825. 135
Хлистова П. Б. 08.01—02.08.920. 152
Ходырев П. М. 06.01—02.08.703. 114
Хоменко П. Г. 10.01—02.08.1164. 190
Хорт Ю. 04.01—02.08.524. 86
Хорьков В. П. 02.01—02.08.238. 43;
07.01—02.08.762. 124
Хохлов И. И. 11.01—02.08.1169. 191
Хохлова І. В. 06.01—02.08.704. 114
Худик А. М. 02.01—02.08.173. 31
Хуторян Н. М. 05.01—02.08.556, 603. 92, 99
Цалиев А. М. 02.01—02.08.239. 43
Царюк С. В. 08.01—02.08.937. 155
Церковна О. В. 03.01—02.08.344. 58
Цимбалюк В. С. 07.01—02.08.831. 136
Цимбалюк М. М. 01.01—02.08.53. 12
Цікало В. 04.01—02.08.525. 87
Чабан О. 04.01—02.08.526. 87
Чайка Р. А. 09.01—02.08.948. 157;
10.01—02.08.1162. 190
Чайковський Ю. В. 11.01—02.08. 1177, 1181, 1182. 193,
194, 195; 12.01—02.08.1245. 207
Чанишева Г. І. 05.01—02.08.604, 605, 611. 99, 100
Чванкін С. А. 03.01—02.08.366. 61
Черкас М. Є. 01.01—02.08.54. 12
Черкашин В. 04.01—02.08.527. 87
Черкашина М. К. 06.01—02.08.691. 112
Чернадчук В. 04.01—02.08.445. 74; 07.01—02.08.826. 135
Черновський О. К. 09.01—02.08.1005. 166
Черняева А. В. 01.01—02.08.112. 22
Черняк П. П. 09.01—02.08.949. 157
Чесноков Е. В. 10.01—02.08.1119. 184
Чеханюк Л. В. 08.01—02.08.921. 152
Чикурліє С. О. 02.01—02.08.121. 24
Чихладзе Л. Т. 01.01—02.08.102. 21
Чмут С. В. 08.01—02.08.877. 145
Чомахашвілі О. 02.01—02.08.174. 31
Чорнобай О. Л. 01.01—02.08.55. 12
Чорноус Ю. 09.01—02.08.1048. 173
Чубукова И. В. 07.01—02.08.718. 117
Чужина Е. Б. 08.01—02.08.878. 145
Шайо А. 02.01—02.08.221. 40
Шайхулов Р. Р. 09.01—02.08.985. 163
Шайхутдинова Т. 04.01—02.08.553. 91
Шалашников Г. В. 12.01—02.08.1246. 207
Шаля В. М. 12.01—02.08.1247. 208
Шандра Р. 01.01—02.08.76. 16
Шаповал Л. І. 03.01—02.08.367. 62

Шапсигов А. М. 02.01—02.08.222. 40
 Шатенко О. 03.01—02.08.396. 66
 Швандерова А. Р. 12.01—02.08.1248. 208
 Швець П. М. 05.01—02.08.606. 99
 Шевченко П. 02.01—02.08.230. 41
 Шевченко Т. С. 08.01—02.08.882. 146
 Шевчук С. В. 11.01—02.08.1216. 202
 Шевчук-Бела Я. В. 01.01—02.08.77. 16
 Шем'яков О. П. 06.01—02.08.704. 114
 Шемчук В. 10.01—02.08.1142. 187
 Шемшученко Ю. С. 01.01—02.08.5. 4
 Шепітько В. Ю. 09.01—02.08.1049. 173
 Шептулина П. П. 05.01—02.08.607. 99
 Шеремет А. П. 06.01—02.08.638. 104
 Шестакова Н. 10.01—02.08.1143. 187
 Шестерякова И. В. 05.01—02.08.608. 99
 Шибанова Е. В. 09.01—02.08.971. 161
 Шигеев С. В. 09.01—02.08.1075. 177
 Шимбарева Е. В. 04.01—02.08.528. 87
 Шимон С. 03.01—02.08.368. 62
 Шликов Д. 04.01—02.08.529. 87
 Шлома Г. О. 07.01—02.08.832. 136
 Шмат Г. 04.01—02.08.498. 82
 Шмигова О. 06.01—02.08.705. 114
 Шобухин В. Ю. 10.01—02.08.1144. 187
 Шомпол О. А. 06.01—02.08.671. 109
 Шостко О. Ю. 08.01—02.08.922. 152
 Штекль К. 12.01—02.08.1249. 208
 Штогун С. 09.01—02.08.1006. 166;
 10.01—02.08.1120. 184
 Шульга І. В. 11.01—02.08.1217. 202
 Шуплецова Ю. И. 03.01—02.08.253. 45
 Щерба С. П. 10.01—02.08.1123. 184
 Щербина В. І. 05.01—02.08.560. 92
 Щербина В. С. 04.01—02.08.530. 87
 Шукін О. С. 05.01—02.08.609. 99
 Щупаківський Р. В. 08.01—02.08.837. 137
 Эминов В. Е. 08.01—02.08.884. 146
 Эфрос В. В. 06.01—02.08.682. 111
 Юзікова Н. С. 10.01—02.08.1097. 180
 Юрах В. М. 07.01—02.08.790. 129
 Юрков М. 05.01—02.08.634. 103
 Юришин В. 10.01—02.08.1145. 187
 Юрьева Ю. С. 07.01—02.08.753. 122
 Яворський Я. 03.01—02.08.369. 62
 Якин Р. Л. 02.01—02.08.235. 42
 Яковець І. С. 08.01—02.08.924. 153
 Яковлева Е. В. 02.01—02.08.223. 40
 Якубівський І. Є. 03.01—02.08.248. 45
 Якунин С. А. 09.01—02.08.1076. 177
 Якутко В. Ф. 07.01—02.08.828. 136
 Янкова Е. 04.01—02.08.531. 88
 Янковский В. Э. 09.01—02.08.1077. 177
 Янчук А. 02.01—02.08.175. 31
 Ярема О. Г. 07.01—02.08.754. 122
 Яремак З. В. 06.01—02.08.706. 114
 Ярова Т. М. 03.01—02.08.370. 62
 Ярош Д. В. 01.01—02.08.78. 17
 Ярошенко І. 05.01—02.08.635. 103; 07.01—02.08.755. 122
 Ясинок М. 03.01—02.08. 397, 398. 66
 Яценко Т. С. 03.01—02.08.371. 62
 Яценко А. 08.01—02.08.879. 145

ПОКАЖЧИК ПЕРІОДИЧНИХ ТА ПРОДОВЖУВАНИХ ВИДАНЬ

- Адвокат. — К., 2007. — № 4, 10, 11—12; 2008. — № 1, 2, 4.
 Адвокат. — М., 2007. — № 7, 10.
 Административное право и процесс. 2007. № 3, 4, 5, 6; 2008. № 1.
 Актуальні питання цивільного та господарського права. 2007. № 1, 2—3.
 Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. 2007. Вип. 34, 35, 36; 2008. Вип. 37, 38.
 Актуальні проблеми політики : зб. наук. пр. 2007. Вип. 30, 31, 32; 2008. Вип. 33.
 Арбитражный и гражданский процесс. 2007. № 6, 11.
 Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2007. — № 6—12; 2008. — № 1—4.
 Вестник Московского университета. — 2007. — № 6; 2008. — № 1, 2.
 Вестник Российской правовой академии. 2007. № 3; 2008. № 1.
 Відновне правосуддя в Україні. 2007. № 1.
 Вісник Академії адвокатури України. 2007. № 3; 2008. № 1.
 Вісник Академії правових наук України : зб. наук. пр. 2007. № 2, 3.
 Вісник Верховного Суду України. 2007. № 10; 2008. № 1—4.
 Вісник господарського судочинства. — 2008. — № 1, 3.
 Вісник Державної судової адміністрації України. — 2007. — № 1; 2008. — № 1.
 Вісник Запорізького юридичного інституту Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ : зб. наук. пр. 2008. № 1.
 Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Юридичні науки. 2007. Вип. 74—76.
 Вісник Львівського університету. Серія юридична : зб. наук. пр. 2007. Вип. 44.
 Вісник Національної академії прокуратури України. 2008. № 1.
 Вісник прокуратури. — 2007. — № 6—12; 2008. — № 1—4.
 Вопросы гуманитарных наук. — 2007. — № 4, 5, 6; 2008. — № 1.
 Вопросы философии. — 2008. — № 1, 2.
 Государство и право. 2007. № 11.
 Гражданское право. 2008. № 1, 2.
 Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. 2007. Вип. 35, 36, 37, 38; 2008. Вип. 39.
 Екологічний вісник. 2007. № 9—10.
 Жилищное право. — 2007. — № 6; 2008. — № 2, 3.
 Журнал российского права. — 2007. — № 10, 11.
 Закон и право. — 2007. — № 7; 2008. — № 1, 2, 4.
 Закон. 2007. № 8.
 Законность. 2007. № 4, 6.
 Законодательство. 2007. № 7.
 Законодательство: Право для бизнеса. 2007. № 4.
 Известия высших учебных заведений. Правоведение. 2008. № 1.
 История государства и права. — 2008. — № 2, 4, 5, 6, 10.
 Інтелектуальна власність. — 2007. — № 4, 5, 6; 2008. — № 2.
 Конституционное и муниципальное право. 2007. № 17—24; 2008. № 1, 2.
 Lex Russica. 2007. № 6; 2008. № 1, 2.
 Мала енциклопедія нотаріуса. 2008. № 1.
 Международное публичное и частное право. 2007. № 6; 2008. № 1, 2, 3.
 Митна справа. 2008. № 1.
 Московский журнал международного права. — 2007. — № 4; 2008. — № 1.
 Науковий вісник Дніпропетровського державного університету : зб. наук. пр. — 2007. — № 1—4.
 Науковий вісник Київського національного університету внутрішніх справ. 2008. № 1, 2.
 Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична : зб. наук. пр. 2007. Вип. 2, 3; 2008. Вип. 1.
 Науковий вісник Чернівецького університету. Правознавство : зб. наук. пр. 2007. Вип. 375, 385, 472.
 Наукові записки. Юридичні науки : зб. наук. ст. 2007. Т. 64.
 Наукові праці Одеської національної юридичної академії — 2007. — Т. 7.
 Наше право. — 2008. — № 2.
 Південноукраїнський правничий часопис. — 2007. — № 1, 3; 2008. — № 1.
 Підприємництво, господарство і право. 2007. № 6—12; 2008. № 1—4.
 Право и государство: Теория и практика. 2007. № 11.
 Право и политика. 2008. № 1—4.
 Право и экономика. 2008. 1, 2, 3.
 Право України. — 2007. — № 6—12; 2008. — № 1—4.
 Приложение к ежемесячному юридическому журналу «Хозяйство и право». — 2007. — № 10, 12.
 Причорноморський екологічний бюлетень. — 2008. — № 1.
 Проблеми законності : респ. міжвід. наук. зб. 2007. Вип. 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92; 2008. Вип. 93, 94.
 Российская юстиция. 2007. № 9.
 Российский следователь. 2007. № 10, 11; 2008. № 1—4.
 Российский судья. 2008. № 1.

Северо-Кавказский юридический вестник. — 2007. — № 3, 4 ; 2008. — № 1.
 Семейное и жилищное право. — 2007. — № 5 ; 2008. — № 1, 2, 3.
 Следователь. — 2007. — № 5 ; 2008. — № 2.
 Современное право. — 2007. — № 12.
 Социальное и пенсионное право. — 2007. — № 3, 4 ; 2008. — № 1.
 Сравнительное конституционное обозрение. — 2007. — № 4 ; 2008. — № 1.
 Судебная экспертиза. — 2007. — № 1—4.
 Судебно-медицинская экспертиза. — 2007. — № 5, 6 ; 2008. — № 1, 2.
 Судуострій і судочинство в Україні. — 2007. — № 3, 4.
 Трудовое право. — 2007. — № 9 ; 2008. — № 1, 3.
 Уголовное право. — 2007. — № 3, 4, 5 ; 2008. — № 1, 2.
 Уголовное судопроизводство. — 2007. — № 4.
 Університетські наукові записки: Часопис ун-ту управління та права: Право. Економіка. Управління. — 2008. — Вип. 2.
 Философия права. — 2008. — № 1, 2, 3.
 Хозяйство и право. — 2007. — № 10, 11, 12.
 Часопис Київського університету права. — 2007. — № 4 ; 2008. — № 1, 2.
 Часопис цивілістики. — 2007. — Вип. 4.
 Экологическое право. — 2008. — № 1.
 Юридическая психология. — 2007. — № 3.
 Юридические науки. — 2007. — № 5 ; 2008. — № 1.
 Юридический вестник. — 2008. — № 1.
 Юридична Україна. — 2007. — № 5—12 ; 2008. — № 1, 2, 3.
 Юридичний журнал. — 2007. — № 1, 2, 3, 6, 11, 12.

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ

Авт. ком. — авторський коментар	КлШС — Кодекс про шлюб та сім'ю
Автореф. дис. — автореферат дисертації	КСП — колективні сільськогосподарські підприємства
Акад. — академія	КУ — Конституція України
АПК РФ — агропромисловий комплекс Російської Федерації	КУпАП — Кодекс України про адміністративні порушення
Асист. — асистент	Лаб. — лабораторія
Асп. — аспірант	ЛК України — Лісовий кодекс України
БК РФ — Бюджетный кодекс Российской Федерации	ЛНУ ім. І. Франка — Львівський національний університет ім. І. Франка
ВАС РФ — Высший Арбитражный Суд Российской Федерации	Л-ра — література
ВЕЗ — вільна економічна зона	МК України — Митний кодекс України
Вибор. коміс. — виборча комісія	Моногр. — монографія
Вид. — видання; видавничий	Навч. — навчальний
Вид-во — видавництво	Паук. — науковий
Викон. — виконавець	Нац. ун-т — національний університет
Вип. — випуск	ПДС — налог на добавленную стоимость
ВК РФ — Водный кодекс Российской Федерации	ПК РФ — Палоговый кодекс Российской Федерации
ВІІЗ — вищий навчальний заклад	Общ. ред. — общая редакция
Внутр. — внутрішніх	ОВС — органи внутрішніх справ
ВР України — Верховна Рада України	ОНЮА — Одеська національна юридична академія
ВС РФ — Верховный Суд Российской Федерации	ОРД — оперативно-розшукова діяльність
ВСУ — Верховний Суд України	Отв. — ответственный
ГК України — Господарський кодекс України	Пед. — педагогический
ГК РФ — Гражданский кодекс Российской Федерации	Переробл. — перероблений
Голов. ред. — головний редактор	Політ. — політична
Гос. — государственный	Посіб. — посібник
ГПК України — Господарсько-процесуальний кодекс України	Прав. — правова
ДДУВС — Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ	Практ. — практичний
Держ. — державний	Пробл. — проблеми
Доп. — доповідь	Ред. — редактор
Допов. — доповнене	Респ. міжвід. наук. зб. — республіканський міжвідомчий науковий збірник
Доц. — доцент	Сб. науч. тр. — сборник научных трудов
ЕК України — Екологічний кодекс України	СВК — сільськогосподарський виробничий кооператив
ЄС — Европейський Союз	Сер. — серія
ЖК РФ — Жилищный кодекс Российской Федерации	СК України — Сімейний кодекс України
Зб. наук. пр. — збірник наукових праць	СПД — Співдружність Незалежних Держав
ЗК України — Земельний кодекс України	Сост. — составитель
ЗМІ — засоби масової інформації	СОТ — Світова організація торгівлі
ЗУ — Закон України	Ст. — стаття
Изд., перераб. и доп. — издание переработанное и дополненное	СЭЗ — свободная экономическая зона
Изд-во — издательство	Т. — том
Ин-т (ін-т) — институт (інститут)	ТК РФ — Трудовой кодекс Российской Федерации
Іст. — історичних	ТОВ — товариство з обмеженою відповідальністю
Канд. — кандидат	Укр. акад. держ. упр. — Українська академія державного управління
КАСУ — Кодекс адміністративного судочинства України	УК РФ — Уголовный кодекс Российской Федерации
КВК України — Кримінально-виконавчий кодекс України	Ун-т — університет
Кер. — керівник	УПК РФ — Уголовно-процессуальный кодекс Российской Федерации
КЗпП — Кодекс законів про працю	Упоряд. — упорядник
КК України — Кримінальний кодекс України	Упр. — управління
КМ України — Кабінет Міністрів України	Учеб. — учебный
КНУ ім. Т. Шевченка — Київський національний університет ім. Т. Шевченка	ФЗ — Федеральный закон
КоАП РФ — Кодекс Российской Федерации об административных правонарушениях	ФРН — Федеративна Республіка Німеччини
Конф. — конференція	ХПК РБ — Хозяйственный процессуальный кодекс Республики Беларусь
КПК України — Кримінально-процесуальний кодекс України	ЦК України — Цивільний кодекс України
	ЦПК України — Цивільно-процесуальний кодекс України
	Ч. — частина
	Экон.-прав. — экономико-правовой
	Юрид. — юридичний

ЗМІСТ

Передмова	3
12.00.01. Теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень	
Теорія держави і права	4
Історія держави і права України	13
Історія держави і права зарубіжних країн	17
Історія політичних і правових учень	21
12.00.02. Конституційне право; муніципальне право	
Конституційне право України	23
Конституційне право зарубіжних країн	32
Муніципальне право	40
12.00.03. Цивільне право та цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право	
Цивільне право	44
Цивільний процес	62
Сімейне право	67
Міжнародне приватне право	69
12.00.04. Господарське право; господарсько-процесуальне право	
Господарське право	74
Господарсько-процесуальне право	88
12.00.05. Трудове право; право соціального забезпечення	
Трудове право	92
Право соціального забезпечення	100
12.00.06. Земельне право; аграрне право; екологічне право; природоресурсне право	
Земельне право	104
Аграрне право	106
Екологічне право	107
Природоресурсне право	112
12.00.07. Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право	
Адміністративне право	115
Адміністративний процес	123
Митне право	127
Фінансове право	128
Інформаційне право	135
12.00.08. Кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право	
Кримінальне право	137
Кримінологія	145
Кримінально-виконавче право	153
12.00.09. Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність	
Кримінальний процес	156
Криміналістика	166
Судова експертиза	173
Оперативно-розшукова діяльність	177
12.00.10. Судові установи; прокуратура та адвокатура	
Судові установи	179
Прокуратура	184
Адвокатура	188
Нотаріат	190
12.00.11. Міжнародне право	191
12.00.12. Філософія права	203
Показник імен	209
Показник періодичних та продовжуваних видань	219
Список скорочень	221

Підписано до друку 29.09.2009. Формат 60×84/8. Папір офсетний.
Гарнітура «Літературна». Друк офсетний. Ум. друк. арк. 26,01.
Тираж 100 прим. Зам. № 109.

Видавництво і друкарня «Юридична література»
65009, м. Одеса, вул. Піонерська, 2. Тел. (048) 777-48-79
Свідцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 1374 від 28.05.2003 р.

